

KUNGL
VÄRMLANDS REGEMENTES
HISTORIA

161Z-1950
SENARE UPPLAGAN

KUNGL VÄRMLANDS REGEMENTES
HISTORIA

KUNGL
VÄRMLANDS REGEMENTES
HISTORIA

UNDER MEDVERKAN AV
OFFICERARE OCH UNDEROFFICERARE
UTARBETAD
AV

ERIK ZEEH
F D ÖVERSTELÖJTNANT

Senare upplagan 1617—1950

FÖRETAL

Tanken på att utgiva en ny upplaga av Kungl. Värmlands regementes historia väcktes kort tid efter slutet av den beredskap, som upprätthölls under åren 1939—1945. Avsikten var, att den nya boken i huvudsak skulle vara ett tillägg till Nordensvans historia och utarbetas medan händelserna under beredskapstiden ännu voro i friskt minne. Den nya historiken var således tänkt enbart som en fortsättning på den gamla såväl beträffande händelsernas utveckling som levnadsteckningar. De från början blygsamma ekonomiska resurserna — tillskott från officers-, regements- och lägerkassorna — syntes också fordra, att verket gavs en mycket begränsad omfattning.

Det gick emellertid icke efter denna första beräkning. Det visade sig nämligen, att Nordensvans i många hänseenden så förtjänstfulla arbete behövde beriktigas och kompletteras i väsentliga delar, särskilt beträffande regementets ursprung och första organisation samt de ur regementets synpunkt mycket betydelsefulla episoderna: ockupationen av Nordschles-wig 1849—1850 samt unionskrisen år 1905. Dessutom har det ansetts lämpligt att inskjuta ett nytt kapitel, "Regementets fanor", vilkas öden genom tiderna visade sig vara intressanta men svårutrédbara. De voro i stort sett okända även för regementets egna äldre officerare. Detta kapitel har fordrat grundliga undersökningar främst i Krigsarkivet, Armémuseum och Livrustkammaren men även i danska Tøjhusmuseum förutom genomgång av den speciallitteratur, som stått till buds.

Sist men icke minst visade det sig, att levnadsteckningarna i Nordensvans arbete vad äldre tider beträffar tarvade talrika rättelser. Det blev

därför nödvändigt att — med viss begränsning — efter en grundlig revision, verkställd i Krigsarkivet, medtaga dessa äldre biografier i den nya upplagan, rättade och kompletterade. Tillika svällde bildmaterialet ut särskilt därigenom, att man eftersträvade att låta levnadsteckningarna åtföljas av en betydande bildsamling, bland annat omfattande fotografier av alla nu levande officerare och underofficerare med vederlikar.

Senare upplagan av regementets historia har under verkets utarbetande, vars början icke går tillbaka längre än till hösten år 1948, med bibehållande av den ursprungliga planen, av ovan anförda skäl svällt ut undan för undan. Detta har kunnat ske därigenom, att tillgångarna, vilka då arbetet igångsattes som sagt voro skäligen obetydliga, undan för undan stärkts genom frikostiga bidrag dels från enskilda donatorer med framlidne Häris Majestät Konung Gustav V, f. d. hertig av Värmland och överste i Kungl. Värmlands regemente, i spetsen, dels från industriella och andra företag och sällskap, "de där i Värmland och Dalsland bygga och bo". Det må i detta sammanhang framhållas, att den förste donatorn av detta slag var ägaren av det sägenomspunna Rottneros, kavaljerernas Ekeby i "Gösta Berlings saga", majoren Svante Pålson.

Till alla de regementets vänner, som genom ekonomiskt bidrag möjliggjort verkets tillkomst (se nedan "Donatorer"), riktas härmed ett varmt tack.

Senare upplagan av Värmlands regementes historia är ett samlingsverk.

Den har planlagts och redigerats av f. d. överstelöjtnanten *E. J. Zeeh*, vilken även författat de delar av verket, som i huvudsak avhandla tiden före 1939—1945 års beredskap m. fl. andra avsnitt.

Levnadsteckningarna äro utarbetade av f. d. kaptenen *C. R. Alstermark*.

Som bildredaktör har tjänstgjort kaptenen *K. F. Lundgren*.

För ekonomien har svarat kaptenen *B. K. A. V. Nordin*.

Bland de talrika officerare och underofficerare, som i övrigt medverkat

vid historikens tillblivelse, må nämnas följande, upptagna i den ordning deras bidrag intagits i verket, vilket i regel är anmärkt i texten som not till vederbörligt kapitel:

F. d. majoren *B. A. H. Billman*, kaptenen *A. G. Westerlund*, framlidne kaptenen *E. J. G. Schildt*, överstelöjtnanten *B. G. L. Furtenbach*, f. d. majoren *C. L. Kaijser*, överstelöjtnanten *S. S. Djurberg* — med biträde av överstelöjtnanten *K. A. Tåhlin* samt kaptenerna *N. T. W. Wennergren* och *N. H. Nilsson* —, översten *K. A. Lindqvist*, majoren *C. G. I. S cheffer* samt fanjunkaren *N. E. V. Oskarsson* med biträde av fanjunkaren *E. O. S. Karlsson* och sergeanten *E. A. Fröjd*. Vissa kartritningar äro utförda av kaptenen *K. O. Håkansson*.

Utomordentligt värdefull har hjälpen varit från personalen vid de verk, som anlitas för bedrivande av studier. I främsta rummet må nämnas förre styresmannen för Armémuseum översten doktor phil. *T h. Jakobsson*, nuvarande styresmannen för Armémuseum kaptenen fil. doktor *F. H. Seitz*, intendenten därstädes *E. Betländer* och registratorn fru *. G. M. D. Adler*, föreståndaren för Livrustkammaren fil. doktor *T. R. Lenk*, krigsarkivarien fil. doktor *B. Steckzén*, arkivofficerarna i Krigsarkivet majoren *N. G. Bel-frage* och kaptenen *P. H. Köhlin* samt kansliskrivare *E. Hustedt*, förre avdelningschefen vid Försvarsstabens krigshistoriska avdelning översten *O. Ribbing*, intendenten vid Göteborgs museum fil. doktor *S. A. Roth* samt styresmannen för Tøjhusmuseum i Köpenhamn kaptenen *. Paulsen* och doktor phil. museiinspektören därstädes *M. Ellehauge*.

Ett särskilt tack tillkommer också "Nermans Trycksaker", som under ledning av konsul *Åk e Nerman* och under direkt översyn av framlidne boktryckaren *C. O. Persson* och faktor *. E. Björklund* verksamt bidragit till att säkerställa verkets utgivande. Detta har ock i hög grad befordrats av faktorn vid Esselte i Stockholm *R. Norbäck* beträffande det omfattande bildmaterialet.

DONATORER

H. M. KONUNG GUSTAV V.

O. F. Ahlmark <i>Se Co.</i> Eftr AB.	Lennartsfors AB.
Billeruds AB.	f. d. Löjtnant A. Myrin.
AB Billingsfors-Långed.	AB Mölnbacka-Trysil.
Major B. Billman.	Konsul Å. Nerman.
Direktör G. Branzell.	Major S. Pålsson.
Major E. Broberg.	Konsul H. Oden.
Disponent Y. Enger.	Samfundet Spero.
Färjestads Travsällskap.	Svaneholms AB.
Herman Geijer & Co AB.	AB Svenska Elektromagneter, Åmål.
Grand Hotell, Karlstad.	Svenska Yllekoncernen AB, Borås.
AB Bröderna Hedlund, Stockholm.	Uddeholms AB.
AB Huse & Co.	Upperuds Bruk.
Håfreströms AB.	AB Wasa Spisbrödsfabrik.
Jordbrukets Föreningsnämnd i Värmland.	AB C. J. Wennbergs Mek. Verkstad.
Karlstads Bryggeri AB. AB Karlstads Mekaniska Werkstad. Karlstads Spinneri & Väveri AB. Karlstadsortens Mejeriförening.	Wermlands Enskilda Bank AB.
Konsumtionsföreningen i Karlstad med omnejd. Kooperativa Charkuteriföreningen, Karlstad.	Värmlands Förenade Skogsägare. Värmlands Mejeriförbund. Värmlands Slakteriförening. Zieglers Kol & Koks AB. Åmotfors Pappersbruks AB. Åmåls Sågverks AB. Ödeborgs Bruk AB.

Karlstad i september år 1951.

F. GREVILLIUS.

/ Erik Zeeh.

KARLSTAD 1951

NERMANS

TRYCKSAKER

*07'3

ÅTERBLICK PÅ REGEMENTETS HISTORIA INTILL ÅR 1911

Motto: *"Den anda, som j or enar en trupp till ett helt j or sig, som är truppförbandets särskilda egendom, kanske utbildad och härdat under sekler i krig och i jred, äger ett omätligt uppfostrande värde."*

Fanutredningen 1927

BONDEHÄR OCH LANDSFÄNIKA

Beträffande djupet av militära traditioner intager Sverige obestritt främsta platsen. Våra gamla fotfolksregementen härleda sin tillkomst närmast från Gustav Adolf den Stores nydaningsperiod (1617—1629). Men i själva verket ha de sina rötter i de sedan nyare tidens början existerande lands (landskaps) fänikorna, varifrån en obruten kedja leder tillbaka till forn- och medeltidens allmänna uppbåd, landvärdet, vanligen kallat folk- eller bondehären. Denna representerade ytterst den av allt folket erkända allmänna värnplikten, alla fria mäns skyldighet och rättighet att delta i hembygdens försvar, d. v. s. att gå i landvärd. Därmed följde för folket rätt och plikt att delta i landsstyrelsen, och det var denna styrelses spetsar, som voro anförare i krig — häradsöversten för häradets stridskrafter, häradsöversten, och lagmannen för lagmansdömet (landskapets) hela uppbåd, en bondehär.

Bondehären var den äldsta krigsförfattningens defensiva element, som uteslutande skulle användas inom hembygden, d. v. s. landskapet. Det offensiva elementet var ledungen, som bildade vad man nu för tiden kallar en expeditionsarmé, transporterad på "drakar" över fjärran vatten. Därmed utbredd sveakonungen sitt herravälde i österled.

Då ledung och svenskt sjöväld med vikingatidens slut och medeltidens

början förföll, måste bondehären också upptaga en del av de offensiva stridskrafternas uppgifter. Det kom för Sverige en tid av yttre aggression och inre split, då vårt land måste kämpa för sitt liv mot danskt politiskt och hanseatiskt ekonomiskt övervälde. Folket måste försvara sitt oberoende och speciellt allmogens sin frihet från livegenskap. Den folkliga försvarskraften, bondehären, fick därmed ökad betydelse. Från att ha varit en organisation, som inskränkte sig till landskapet, eventuellt förstärkt med angränsande landsändars uppbåd, svällde bondehären ut. Sålunda uppträdde Svealands samlade stridskrafter, uppsveahären, redan på 1200-talet. I sveauppbådet ingingo självfallet även värmlänningarna. En verklig riksorganisation, ett riksvärn, blev dock bondehären knappast förrän på Engelbrekts tid, alltså på 1400-talet. Då och senare under Sturarna och Gustav Vasa inträdde bondeharens glansperiod, vars slut betecknas av befrielsekriget under Gustav Vasa 1521—1523, det storvulna slutet på ett tusenårigt tidsskede.

Bondehären ägde en moralisk styrka av oskattbart värde. Dess organisation var grundad på familjeband och samhörigheten i boplatser. Familjens manliga medlemmar, fränder och vänner kämpade sida vid sida i fylkingen. Vid behov bestod bondehären av "man ur huse". Bonden gick då själv ut med alla sina huskarlar. Även de ofria togos med men blott för att frakta "piltunnor" och livsmedel samt som arbetsmanskaper. I bondehären sammanföll den militära och administrativa indelningen. Därmed förefanns ett av huvudvillkoren för hög försvarsberedskap. Och de personer, som stodo i spetsen i fredstid — lagman och häradshövding — voro självklara befälhavare i krig.

Samhörigheten mellan folket och dess försvarsmedel var idealisk. Det gällde att bibehålla denna fördel i möjligaste mån, då krigskonstens utveckling fordrade en fullständig omgestaltning av rikets försvarsmedel. Vi äro därmed inne på *landsjanikarnas* tidsskede.

Bondehären var för sin tid en utomordentlig organisation men hade givetvis sina svagheter. Det var alltid svårt att beräkna dess styrka. Och

det var särskilt svårt under tiderna för vårbruk, hö- och sädesskörd, ungefärliga perioden april—september. Bönderna voro förfarna i hanterandet av sina vapen, men de voro inga yrkeskrigare, specialister, som den nya tiden fordrade. Konungen måste ha till sitt förfogande en organiserad krigsmakt, en "militie", av både fotfolk och rytteri, som jämte en nyskapad flotta kunde bilda ett nytt offensivt element i krigsförfattningen.

Det låg då närmast till hands att värva utländska legotrupper, varvid det praktiskt taget endast gällde tyska landsknektar och besoldnings-ryttare. Efter befrielsekrigets erfarenheter tänkte också konung Gustav att bygga upp en härordning, grundad på en armé av utländska soldtrupper och frälsets rustjänst, vilka vid krigstillfälle skulle förstärkas med svenskt folk, vad infanteriet beträffar huvudsakligen uppsatt genom utskrivning på den allmänna värnpliktens grund. Bondehären försvann som den svenska krigsförfattningens huvudelement. Men den allmänna skyldigheten att gå i landvärn kvarstod orubbad. Bondehären blev en landstorm, vars förnämsta uppgift blev gränsbevakning och gränsskydd. Genom sekler fick också Värmlands och Dalslands allmoge fullgöra denna krävande och många gånger farofyllda uppgift, stundom, dock ingalunda alltid, stödd av större eller mindre delar av den ordinarie krigsmakten.

Systemet med ett betydande antal utländska legotrupper som arméns huvudbeståndsdel ställde sig dock för dyrbart för den fattiga svenska staten, tyngd av den lybska krigsskulden. En tysk landsknekt kostade fyra och en halv gånger mera än en svensk. Värvingarna voro ett nödvändigt ont, som blott borde tillgripas vid krig eller krigshot. Härorganisationens stomme skulle utgöras av inhemska, nationella trupper. Det skulle uppställas landsfänikor av fotfolk och landsfanor av rytteri. I detta arbete ha vi att så gott som uteslutande befatta oss med fotfolksorganisationen.

Även den inhemska soldatesken kostade dock penningar, och på grund av huvudsakligen finansiella skäl dröjde det ganska länge, innan något blev åtgjort. Organisationens genomförande framtvangs av oroliga yttre och inre förhållanden.

Det var främst Dackefejden (1542—1543), "det svåraste krig" Gustav Vasa hade att föra, och osäkra utrikespolitiska förhållanden, som lät de militära maktmedlens otillräcklighet komma till synes. Redan frampå sommaren 1542, vid oroligheternas början, tillskrev konungen sina trommän, bland andra Gustav Olofsson Stenbock, ståthållare på Älvsborg, att det behövdes förstärkning av fotfolk. Det skulle utgå bud i Värmland och på Dal, vilka båda landskap i dessa tider bildade en militär enhet¹⁾, att "anamma" alla unga karlar, som hade lust att bli landsknektar. Synbarligen var det i första hand fråga om värvning²⁾.

Den inhemska landsknektorganisationen reglerades på Västerås riksdag år 1544. Då lades grunden till en *svensk nationell stående här*, den första i Europa, mer än hundra år före de stående härarnas uppkomst på kontinenten och ett kvarts årtusende innan dessa stående härar kunde anses vara i egentlig mening nationella, vilande på den allmänna värnpliktens grund. Man började uppsätta landsfänikor av växlande styrka, till organisation och militär betydelse närmast motsvarande bondehärens häradsshopar och senare tiders kompanier, som rekryterades och voro förlagda i de olika landsändarna³⁾. Landsknektarna eller, såsom de snart enbart kallades, knektarna*) uttogos genom utskrivning efter mantal bland den vapenföra manliga befolkningen. För knektarnas redovisning infördes en rullförings-organisation, som vilade på ståthållare, fogdar och särskilt förordnade "tillsyningsmän" eller hövitsmän. Man lade till grund rikets kyrkliga indelning i sju stift (varav ett i Finland): Uppsala, Västerås, Strängnäs, Linköping, Skara, Växjö och Åbo. Dessa stift bildade samtidigt militärområden, vart och ett under en hövitsmans befäl⁵⁾. Dennes maktbefogen-

1) Värmland och Dal nämnas på denna tid alltid tillsammans, och det hette /' Värmland men på Dal.

2) Konung Gustav I:s registratur 10/7 1542.

3) De tidigaste, bevarade "registerna" över svenskt inhemskt fotfolk äro från år 1543, dock äro häribiand inga över Värmland och Dal (Kra, Mr).

4) Det nationella fotfolket kallades "knektar" till skillnad från de utländska värvade "soldaterna", tills uttrycket "soldat" fick allmän betydelse.

5) Det förstås av sig självt, att vad som var stadgat för det egentliga Sverige, även gällde Finland.

het omfattade allt det inhemska krigsfolket inom stiftet, både knektar och landsryttare. Man har häri att se en föregångare till rikets högre territoriella militära indelning. Inom stiftet skulle hövitsmannen flitigt resa omkring och inspektera knektarna, särskilt deras "värjor", varmed man vid denna tid menade såväl blanka vapen som skjutvapen⁶).

De utskrivna knektarna bodde mestadels i sina hem och idkade jordbruk eller hantverk, "höllo sig själva" som termen lyder. Andra lågo i s. k. borgläger, i regel inkvarterade hos präster eller borgare. En tredje kategori, "slottsknektarna", var i ständig tjänstgöring på kronans slott och borgar. Det inhemska fotfolket var som sagt knutet till ett bestämt rekryteringsområde — fänikan till landskapet, fänikans underavdelningar till häradena. Inom fänikans "stånd" bodde i regel dess befäl, som småningom, efter råd och lägenhet, började erhålla boställen. Redan nu, på mitten av 1500-talet, kan man alltså spåra *början till ett indelningsverk*. Det karakteristiska är, att det med denna härordning skedde en direkt övergång från bondehären till landsfänikan, vilken sålunda endast blev ett nytt uttryck för den allmänna landvärnsskyldighetens idé och hade sina rötter i urgammal hävd. Landsfänikeorganisationen varade den äldre Vasatiden ut⁷).

I detta tidsskedes början var krigsfolket i de båda bredvid varandra liggande gränslandskapen *Värmland och Dalsland* som ovan antytts sammanslaget, och dess fotfolk bildade ett permanent, administrativt och taktiskt förband av knektar med sitt "vissa" (i betydelsen bestämda) område, sitt "stånd" — d. v. s. just en landsfänika.

I administrativt hänseende voro de nationella trupperna i Värmland och på Dal jämte det i Västergötland uppsatta krigsfolket underställda hövitsmannen i Skara stift, vilken tillsattes år 1547⁸).

⁶) Kra, Mr 1550-talet; Konung Gustav I:s registratur 1540—1550-talet; Ka, Militaria; Barkman, s. 61 f.

⁷) Zeeh, Hären och hembygden.

⁸) Konung Gustav I:s registratur. Öppet brev till Olof Eriksson 6/7 1547 jfrt med brev till densamme 7/4 1549.

Det visade sig emellertid, att vapensyn och annan inspektion av knektarna försumrades i Västergötland, Värmland och Dalsland — den tiden bland de mest utsatta delarna av det svenska väldet — "varvid en stor part av dem hava bortsålt och förslösat deras värjor". Den förgrymmade konungen förmodade, att hövitsmannen i Skara stift Olof Eriksson hade för stort område att inspektera, varför det år 1549 tillsattes en särskild hövitsman för Värmland och Dalsland, vilken dock skulle lyda under "tillsyningsmannen" i Skara.⁹⁾

För år 1549 finnes bevarad en namnrulla över Värmlands och Dals knektar, redovisade häradsvis. De voro ännu icke särdeles talrika: i Värmland 76 knektar, som "höllo sig själva", och 17 i borgläger hos prästerna, på Dal 25 av den förstnämnda, 15 av den senare kategorien. Det fanns således i dessa gränstrakter endast 133 knektar, och det framgår icke av rullan, huruvida de bildade en fänika.¹⁰⁾ Rullan är liksom de flesta även under den följande tiden inslagen i pergament, gammal medeltida skrift, så kallat munkpränt. Man får väl antaga, att konung Gustav i sitt spar-samhetsnit på detta sätt ville tillgodogöra sig en del påviska skrifter, som i alla fall skulle förstöras.¹¹⁾

Såsom de "mönsterregister", vilka åtföljde hövitsmännens räkenskaper, utvisa, ökades småningom antalet knektar i Värmland-Dal. Det utgjorde år 1552 i Värmland 200 och på Dal 163 man, av vilka de flesta som förut höllo sig själva. Det var praktiskt taget knappast någon skillnad mellan dem och andra medlemmar av bondebefolkningen, och några övningar är det icke tal om, eftersom den gamla vapendugligheten levde kvar. Men dessa knektar voro "vissa" d. v. s. alltid att räkna med, då fänikorna skulle samlas, vilket för mönstring eller annat ändamål inom Skara hövdinga-

⁹⁾ Konung Gustav I:s registratur: Brev till Per Brahe och Botvid Larsson 6/7 1547 och 11/4 1549, till Olof Eriksson 6/7 1547 och 6/4 1549, till Gustav Olofsson Stenbock 6/4 1549.

¹⁰⁾ Kra, Mr 1549/4.

¹¹⁾ Dylikt bland krigsarkivets och kammararkivets militära räkenskapshandlingar befintligt munkpränt har undergått vetenskaplig undersökning. Förstörandet av de skrifter, av vilka dessa omslag varit en del, utgör ett exempel på den vandalism, som så ofta övergått gamla kulturalster.

döme i regel skedde till nämnda stad. I mllorna för den äldre Vasatiden benämns knektarna ofta "skyttar", vilket betyder, att de blott. utgjordes av lätt infanteri med armborst eller hakebössa, senare musköt som huvud-vapen, medan tungt fotfolk — den dåtida slagordningens kärna — förde pik eller hillebard och svärd.¹²⁾

År 1560 lydde krigsfolket i Skara stift under Jöns Bonde, häradshövding, stor jorddrott bland annat i Värmland, fodermarsk och ryttmästare i Västergötland 1560 och inom kort riksråd och amiral. Under honom hade hövitsmannen Per Larsson i Bro¹³⁾ en fänika i Värmland och Dal, vilken räknade 351 man, däri inbegripet en stab om hövitsman, fänrik, skrivare, "förare" (underofficer) och tre trumslagare. Den första fullständiga mönsterrullan för Värmlands-Dals fotfolk är av år 1561 och utgör bilaga till hövitsmannen Per Larssons avlöningslängd, där styrkan uppgår till 337 man, ajlt befäl inbegripet. Senare på året, då alla "skyttar" från Västergötland, Värmland och Dalsland mönstrades i Skara "Sancte Georgii dagh" (den 23. april), uppställde hela området två fänikor, den ena om 418, den andra om 438 man, varav 17 respektive 14 "befallningsmän".¹⁴⁾

Året därpå, 1562, uppträder en fänika värmlandsknektar i Reval, som nyss gett sig under svenskt välde, och samma år redovisar Per Larsson sin Värmland-Dals fänika med en personalstyrka av 443 man, varav 6 man i staben samt 254 knektar i Värmland och 183 på Dal. År 1563 har Värmland-Dals fänika stigit till 540 man¹⁵⁾, varav 335 gamla och 205 nyan-tagna knektar.

Under det nordiska sjuårskriget (1563—1570) uppträdde en fänika knektar från Värmland-Dal under striderna vid norska gränsen bland annat vid Bohus' belägring.¹⁶⁾

¹²⁾ Kra, Mr år 1552, 1553, 1556; Ka, Militaria.

¹³⁾ I norra delen av Näset omkring en mil sydsydväst om Slottsbroundet.

¹⁴⁾ Kra, Mr 1560/7, 16 och 1561/6, 13, 15.

¹⁵⁾ Kra, Mr 1562/7, 8 och 1563/40; Ka, strödda militiehandl. nr 162.

¹⁶⁾ Kra, Mr 1564/22 och 1566/9.

 Mönsterrull Register aff Värmland och Dal som Jser Larsson haffuer i Befalningh Anno 61

Först Hövitsmann

Peer Larsson på Gno	100 mē 10 al englskt
per Larsson på Drangs	15 mē 5 al kläde

Frendrick

Björn Lagge	40 mē 5 al englskt
-------------	--------------------

Förare

Björn persson	35 mē 5 al englskt
---------------	--------------------

Skriftnare

Lars offson	40 mē 5 al englskt
-------------	--------------------

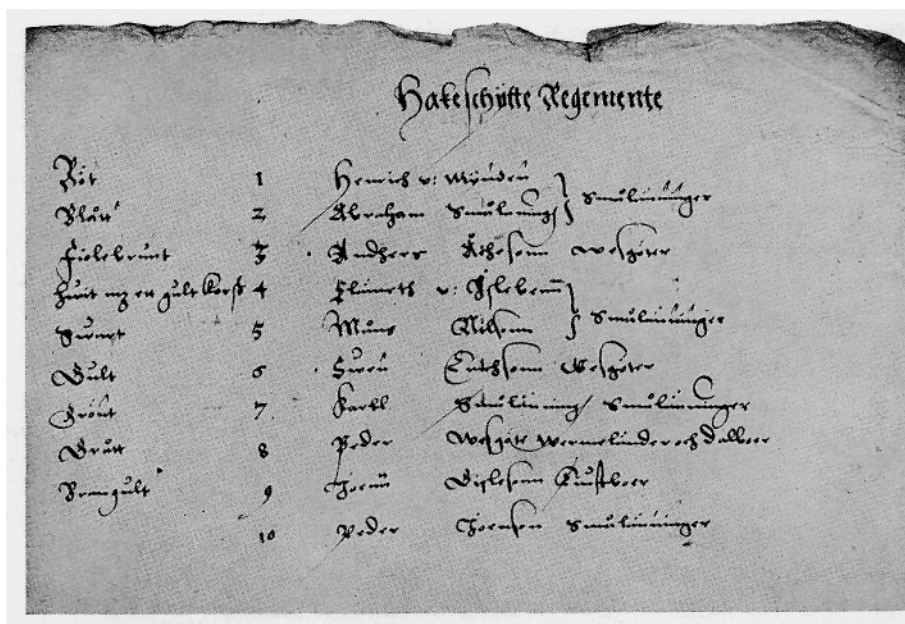
Tromestagare

Rasmus tromestagare	20 mē 5 al englskt
Michil boosson	15 mē 5 al englskt

Första sidan i mönsterrulla för landsjänikan i Värmland och Dalmland år 1561.
 Fänikans "officerare". Kra, Mr 1561/6. Häftad i omslag av munkpränt.
 Hövitsmannens avlöning: 100 mark och 10 alnar engelskt kläde. År 1560 gingo 4 mark silver på en daler.

		Fünftes herad	
		Arvika gäll	
Rotemäst	haldriat björsson	5 ml	7
	Berniel björsson	5 ml	—
	Birre Larsson	5 ml	—
	Ostren ostson	5 ml	—
	Mas nilsson	5 ml	—
	Zvils elsson	5 ml	—
	Ande björsson	5 ml	—
	Jonn björsson	5 ml	—
	Lasse torstenson	5 ml	—
	hakam torstenson	5 ml	—
Offvot:	Oegrit Jonsson	14 ml	5 ad. cl.
vmdvot:	Jonn ostson i vika	7 ml	—
	Erick Amundsson	5 ml	—
	Ande Larsson	7 ml	5 ad. cl.
	hmit engilbjörsson	5 ml	—
	Jonn Larsson	5 ml	—
	Erick björsson	7 ml	—
	Tolst ericksson	5 ml	—
	germud torstenson	5 ml	—
	Olaf Jonsson	7 ml	—
	Jöran Jonsson	5 ml	—
		Kiola gäll	
Rotemäst	Mans nilsson i byn	8 ml	5 ad. cl.
	Bened Larsson	5 ml	—
	Olaf Gunnarsson	5 ml	—
	Jons nilsson	5 ml	—

Nionde sidan i mönsterrulla för landsjänikan i Värmland och Dal år 1561.
Knektar i Jösse härad, Arvika gäll. Kra, Mr 1561/6. Häftad i omslag av munkpränt.

FÖRKLARING

Hakeschytte regemente

Röt	1	Henrich v. Wyndou	1	Smålänningar
Blått	2	Abraham Smålänning	1	Smålänningar
Fiolebrunt	3	Andhers Åkesonn		Wesgöter
Hvit med ett gult korss	4	Clänert v. Islebenn	1	Smålänningar
Swart	5	Månö Nilsson	1	Smålänningar
Gult	6	Swen Erichsonn		Wesgöter
Grönt	7	Karll Smålänning		Smålänningar
Grått	8	Peder Wesgöte		Wermeländer och Dalboer
Brangult	9	Joenn Gislesonn		Tiustboer
	10	Peder Joenson		Smålänningar

Faksimile av en sida i en rulla från Erik XIV:s tid.

"Färgor uppå krigsfolckets fahnor och estandarer sampt kläder." Sammansättningen av det tredje reguljära infanteriregementet (hakeskytteregementet) med uppgift på fänikorna och deras färger. Den åttonde fänikan under Peder Västgöte består av värmlänningar och dalbor. Dess färg är grått (Ka, Militaria, vol. 2, Erik XIV:s tid).

Erik XIV:s storstilade plan för det inhemska infanteriets organisation sammanförde det svenska och finska fotfolket i tre reguljära regementen och ett skeppsregemente med sammanlagt 48 fänikor och en styrka om 25.000 man. I denna organisation, om vilken ytterst intressanta aktstycken

finnas i kammararkivet, ingick en fänika knektar från Värmland-Dal under hövitsmannen Peder Västgöte i det tredje regementet även kallat hakeskytteregementet. Fänikan räknade år 1568 endast 261 man eller blott hälften av den avsedda normalstyrkan. I ett aktstycke med den samtida påskriften "Färgor uppå krigsfolckets fahnor och estandarer sampt kläder" bestämmas de olika fänikornas inom regementena färger. *Värmland-Dals fänika hade grått*. Detta är veterligen första gången uppgift lämnas på utseendet av truppförbandens fälttecken och på ett slags uniformering av personalen.¹⁷⁾

Då hertig Karl år 1568 övertog styrelsen av sitt furstendöme, Södermanland, Närke och Värmland, kom det intima vapenbrödraskapet mellan Värmland och Dalsland att i stort sett upphöra, i det att sistnämnda landskap anslöt till Västergötland, medan knektarna i Värmland självfallet ingingo i hertigdömets stridskrafter, vilka för övrigt så länge Karl var hertig skonades så mycket som möjligt. På 1580-talet uppställde hertigdömet 4—5 fänikor, av vilka en var från Värmland.¹⁸⁾ Huruvida den värmländska fänikan var med i Karls strider mot Sigismund på svensk botten, såsom vid Stångebro¹⁹⁾, har icke kunnat påvisas. Under fälttågen i Livland redovisas år 1601 två, dock mycket svaga, fänikor från Värmland och Dal²⁰⁾, medan i det olyckliga slaget vid Kirchholm (1605) del-togo två värmländska fänikor och en dalsländsk dylik.²¹⁾

Kalmarkriget, kriget mot Danmark 1611—1613, var det sista, som kom att utkämpas av en svensk armé, där fotfolket icke hade någon högre taktisk eller administrativ enhet än fänikan. Vid tiden för detta danska

¹⁷⁾ Ka, Militaria, 2: "Färgor uppå krigsfolckets fahnor och estandarer sampt kläder" (odat., sannolikt år 1565); ibid 3, en liknande redogörelse 3/1 1568. Om Erik XIV:s organisation jfr Generalstaben, Sveriges krig 1611—1632, I, s. 68 ff.

¹⁸⁾ Kra, Mr 1581/18 och 1586/3.

¹⁹⁾ Det s. k. slaget vid Stångebro gav icke tillfälle till några bedrifter, framförallt icke vad infanteriet beträffar.

²⁰⁾ Generalstaben, Sveriges krig 1611—1632, I, s. 575. Sannolikt var det dock en fänika från vardera landskapet.

²¹⁾ Mankell, Krigsmaktens styrka, nr 8. Den ena värmländska fänikan var mycket svag.

krig låg Sverige i fejd även med Polen och Ryssland. I fälttågen på andra sidan Östersjön deltog huvudsakligen Sveriges värvade trupper. Kriget mot Danmark fördes följaktligen så gott som uteslutande med inhemska landsfänikor och landsfanor.

I konungens armé ingick år 1611 hövitsmannen Sven Algotsson med en del av sin värmlandsfänika, endast 189 man, medan 380 man voro dels på arbetskommendering, dels på vakt vid norska gränsen. Den sistnämnda uppgiften var givetvis ett automatiskt återkommande arbete så snart det var krig med Danmark-Norge och fullgjordes tillsammans med allmogen, vilkens gamla skyldighet till landvärn ingalunda upphört genom att landet fått en permanent styrka av knektar och ryttare.²²⁾

STORMAKTSTIDENS REGEMENTE DANAS

Landskapsfänikornas period, som var jämförelsevis kortvarig, bildade övergången från bondehärens häradshopar till fotfolkets indelning i regementsförband. Väl hade redan Erik XIV, den lärde, teoretiske taktikern, som förut berörts indelat infanteriet i storregementen motsvarande antikens romerska legioner, men hans framsynta organisation föll med honom. Efter hans störtande drabbades den svenska härordningen av förfall, trots det att Karl IX gjorde vissa ansträngningar att bevara och utbygga den från fadern nedärvda, nationella organisationen. Han misslyckades, emedan han icke kunde reformera det inhemska fotfolkets taktik och teknik. Konungen förmådde icke åstadkomma ett inhemskt tungt infanteri, erforderligt för uppträdande i öppet fältslag mot fiendens yrkes-krigare. Det lätta svenska fotfolket, skyttarna, så användbart bakom hemlandets bråtar, kunde icke hävda sig mot Danmarks legotrupper eller på de kontinentala slagfälten på andra sidan Östersjön gentemot det fruktade polska rytteriets anfall och det tunga yrkesinfanteriets avgörande stöt med blanka vapen. I klart ljus framträdde den inhemska organisationens svaghet i det ovan omtalade slaget vid Kirchholm i Livland, där en svensk

²²⁾ Generalstaben, a. a., s. 175, 580 f. Jfr Nygren, Om Värmlands krigsfolk.

här under konungens eget befäl led ett förkrossande nederlag mot en till antalet mycket underlägsen polsk armé. De svenska försvarskrafterna genomgingo därefter en svårartad inre kris. De stora militära motgångarna skyldes på truppernas inre egenskaper. Svenska knektar och ryttare an-sågos olämpliga att användas mot en här av yrkestrupper, trots det att endast för några år sedan konung Karls militära rådgivare, greve Johan av Nassau, hade förklarat, att den svenske soldaten hade utmärkta inneboende, militära egenskaper. Det gällde blott att giva förbanden lämplig organisation, utbildning och beväpning. Karl IX, som saknade större militära insikter, greps av missmod och osäkerhet. Han ville återgå till systemet med en värvad yrkesarmé som härens kärna, den egentliga fälthären. Sitt inhemska fotfolk, för vilket konungen alldeles mist förtroendet, ansåg han som en sekundär formation. Det skulle fortfarande bestå av landsfänikor av utskrivna knektar.

Förfallet inom de inhemska försvarskrafterna var framförallt av psykisk art. Det var särskilt truppernas anda, som måste höjas. Att åstadkomma detta mäktade icke Karl IX. Denna uppgift måste bli en av de väsentliga faktorerna i verksamheten hos hans snillrike son, som blev grundläggare av Sveriges stormaktstid och murade upp en försvarsorganisation, som skulle stå sig genom århundraden.

Den unge konung Gustav Adolf fick redan i Kalmarkriget nogsamt pröva svagheterna hos den milisarmé, som landsfänikeorganisationen kunde ställa i fält. Det saknades högre enheter och apparaten var tungrodd. Beväpning och utrustning, taktik och teknik voro av defensiv art. Trupperna saknade dessutom som ovan berörts självkänsla. Å andra sidan kunde han i det ryska kriget inom kort inhämta erfarenheter om soldatruppernas fel och brister, då det uppstod svårigheter med underhållet och soldens utbetalande. Detta hade klarast belysts under Jakob Pontusson De la Gardies äventyrliga tåg till Moskva år 1610. Mot underhållet av en armé av legotrupper restes för övrigt nu samma finansiella betänkligheter som under Gustav Vasas tid.

Sveriges krigsförfattning måste grundas på en inhemsk, väl disciplinerad samt tidsenligt organiserad, beväpnad och utbildad här som kärna. Konung Gustav Adolfs reformatoriska verksamhet — revolutionerande på krigskonstens alla områden — kom att omfatta infanteri, kavalleri, artilleri, fortifikationsväsende, tross m. m. Vi ha dock i detta sammanhang endast att befatta oss med fotfolket i vad denna verksamhet berör regementets födelseakt.

Regementsförbandet, indelat i ett lämpligt antal kompanier, skulle bilda infanteriorganisationens grundval. Förut har omtalats, att det en kort tid funnits regementen under Erik XIV, vilka försvunne efter 1568. Sedan förekommo tillfälligt organiserade dylika förband, men de fingo endast användning i fälttågen på andra sidan Östersjön. Under krigen på flera fronter kunde Gustav Adolfs tanke att ordna en fast inhemsk regementsorganisation icke genomföras. I och för operationen mot den ryska fästningen Pskov år 1615, som leddes av konungen, organiserades "Hans Kungl. Maj:ts eget regemente". I detta ingick hövitsmannen Eskil Hanssons värmlandsfänika. Men regementet upplöstes efter fälttågets slut redan samma år.²³⁾ Det stora reformarbetet måste uppskjutas. Det var först efter freden med Ryssland i Stolbova (1617), då Gustav Adolf gav riket en gräns mot öster, vilken stod sig i hundra år, som konungen fick rådrum att sätta sina planer i verket, även om det gick långsamt i etapper, eftersom "Älvsborgs lösen" ännu i några år skulle försvåra genomförandet.

År 1617 betecknar begynnelsen till Gustav Adolfs *landsregementsövning*, ur vilken alla våra gamla infanteriregementen vuxit fram, bland dem det nuvarande Kungl. Värmlands regemente.

Landsregementet var ett storregemente, som skulle omfatta sex skvadroner, senare kallade bataljoner, var och en om två stora kompanier. Dessa

²³⁾ Generalstaben, Sveriges krig 1611—1632, I, s. 103 f och 596; Mankell, Krigsmaktens styrka, nr 15.

voro intet annat än de gamla landsfänikorna, vilkas styrka konungen redan år 1613 bestämt till 300 man. Landsregementet skulle vid genomförd organisation alltså bestå av 12 kompanier och räkna sammanlagt 3.600 man. Det skulle uppsättas sex dylika regementen i det egentliga Sverige och två i Finland. I själva Sverige, den tiden relativt litet, eftersom Skåne, Halland, Blekinge, Bohuslän, Jämtland, Härjedalen och Gotland ännu fattades, skulle man uppsätta landsregementen i Norrland, Uppland-Väst-manland-Dalarna, Östergötland (huvudsakligen), Småland, i Västergötland med Dal samt i Södermanland-Närke (jämte två härader i Västergötland)-Värmland. Landsregementena, vart och ett under en landsöverste, fingo sina bestämda "stånd" för rekrytering och förläggning. Dessa kommo således att direkt höra ihop med befolkningen på samma sätt som landsfänikorna. Kompanierna, nu under en kapten, voro knutna till vissa härader. Och som landsregementsområdena även omfattade inom desamma förlagda förband av landsryttare, inneburo de i själva verket en högre militäradministrativ indelning i militärområden, där landsöversterna motsvarade senare tiders arméfördelningschefer och militärbefälhavare. År 1621 övergick konungen till en ny och smidigare typ av kompanier, i det att de stora kompanierna delades i två. Landsregementet skulle alltså bestå av 24 kompanier och varje skvadron (bataljon) av fyra, vilken sistnämnda organisation har bibehållit sig ända till vår tid.²⁴⁾

Det är att märka, att den nya organisationen krävde en synnerligen detaljerad utskrivnings- och rullföringsordning. Huru därvid skulle tillgå angavs i konungens instruktioner till utskrivningskommissarierna men framförallt i hans egenhändigt författade "krigsfolksordning".²⁵⁾ Han framhöll, att stor noggrannhet var av nöden, så att det kunde bli en riktig "folksamlan eller utskrifning". I detalj utformas, huru utskrivningen av knektar skulle gå till. "Knektarna säger jag därför först, efter hela rikets välstånd på dem, näst Gud, hänger." I detta sammanhang må endast några huvudsynpunkter beröras. Utskrivningen skulle gå efter mantal och

²⁴⁾ Generalstabens, Sveriges krig 1611—1632, I, s. 107 ff; Barkman, s. 91 f.

²⁵⁾ Konung Gustaf II Adolfs skrifter.

ske häradsvis. Vid förrättningen skulle lagmannen och häradshövdingen, regementets överste och kaptenen (kompanichefen) i vederbörande härad vara närvarande. Det utskrivningspliktiga manskapet indelades i rotar, i regel 10 man i varje, av vilka en utsågs till rotemästare. Vid roteindelningen skulle alltid hänsyn tagas till boningsorten, så att de, som hörde ihop — bondens husfolk och grannar — kommo i samma rote. Rotemästaren skulle inför utskrivningsnämnden redogöra för rotemännens levnads- och övriga förhållanden. Själva uttagningen gjordes av kompanichefen, "alldenstund han i häradet vistas" och lätt kunde inhämta erforderliga-underrättelser genom sitt underlydande befäl. Dock kunde utskrivningsnämnden ändra hans beslut, om det fanns skäl därtill. Det var en påtaglig strävan att vid denna förrättning personal- och sakkunskap skulle kunna göra sig hörda. Konung Gustav Adolfs föreskrifter voro avvägda med en sådan sakkunskap, att deras grundprincip stått sig genom tiderna och bildat grundvalen för våra moderna inskrivningsförfordningar.²⁶⁾

Landsregementsorganisationen utbyggdes under perioden 1617—1621 såtillvida, att regementsområdena därunder fingo sin bestämda utformning. Ett av dessa områden bildades av konung Karl IX :s forna hertigdöme, som övertagits av Gustav Adolfs broder Karl Filip. Här organiserades ett av landsregementena, vars stånd omfattade Södermanland,

Hertig Karl Filip. Närke med Vadsbo och Valle härad i Västergöt-Regementets förste överste. knd samt Värmland. *Hertig Karl Filip blev följ-*
Kungl. Myntkabinetet.

aktligen år 1617 överste och chef för Södermanlands-Närke-Värmlands landsregemente eller, såsom det kallades, *hertig Karl Filips regemente*, eftersom truppförbanden ännu och långt senare benämndes efter sina chefer.²⁷⁾ Hertigen var följaktligen den förste landsöversten för det storregemente, som bl. a. omfattade krigsfolket i Värmland.

²⁶⁾ Generalstaben, a. a., I, s. 108; Zeeh, Hären och hembygden. ²⁷⁾ Generalstaben, a. a., I, s. 582; Kra, Kullor.

Själva truppförbandsorganisationen tillkom som förut nämnts småningom, och inom Karl Filips hertigdöme gick det till en början ganska

*Hertig Karl Filips tornérustning.
Livrustkammaren.*

långsamt. Ända till år 1621 omfattade landsregementet blott fem (större) kompanier,. av vilka ett uppsattes i Värmland med en styrka, som från 222 man (1617) år från år steg till 282 (1620). År 1621 var regementet

organiserat på åtta fält (smärre) kompanier och i slutet av nästföljande år på tio, av vilka Värmland upp'satte tre.²⁸⁾ k

Karl Filips regemente deltog i Rigas belägring 1621 och följande, års fälttåg. Efter den unge furstens redan den 25. januari 1622 timade från-fälle fördes regementet av överstelöjtnanten Konrad Teckelborg (von Teklenburg), vilkens namn det även bar. Men denne skördades av döden någon månad därefter, ty i de i mars 1622 inlämnade rullorna talas det om sal (ig) överstelöjtnant Teckelborg.²⁹⁾ Han blev således aldrig överste och chef för regementet. Chefsbefattningen övertogs av Alexander Leslie, som blev den andre och tillika siste landsöversten för storregementet.³⁰⁾

Konung Gustav Adolfs landsregementen blevo dock aldrig annat än en övergångsform, en administrativ enhet, innefattande ett militärområde, där krigsfolket rekryterades och var förlagt, således vid krigstillfälle en depå. Infanteriets egentliga enhet blev redan år 1621 *fältregementet*, såsom det allmänt kallas i nutida litteratur, medan förbandet enligt tidens sed i samtida handlingar benämnes efter sin chef. Fältregementet bestod av två skvadroner (bataljoner) om fyra fältkompanier av den typ, som sedermera blev rådande. Vid fullbordad organisation skulle således ett normalt landsregemente uppställa tre fältregementen. Enligt plan skulle denna organisation vara genomförd med år 1624, men det kom att dröja ytterligare ett år. I början av år 1626 var emellertid organisationen i stort sett genomförd. Fältregementena blevo *landskaps* ('läns'^regementen. Vid Sveriges inträde i det tyska kriget (1630) hade de svenska inhemska infanteriregementena den sammansättning och det stånd, som de i stort sett sedan bibehöllo i nära tre århundraden.³¹⁾

²⁸⁾ Generalstaben, a. a., I, s. 582; Barkman, s. 122 ff, 144.

²⁹⁾ Kra, Kullor 1622/2. Ännu i ett "kort förslag" av 10/4 1622 upptages dock "Tekelborgs Regemente" med 6 kompanier, 900 man (Kra, Mr 1622/24).

³⁰⁾ Det har rätt ovisshet om tillträdesåret för Leslie, och i de flesta biografiska uppgifter anges 1623 som tillträdesår. Av rikshuvudboken 1623 (Ka) — som behandlar läget år 1622 — framgår dock, att Leslie tillträdde chefsskapet 1622. Jfr Barkman, s. 144.

³¹⁾ Jfr Generalstaben, a. a., II, s. 61, 75, 133 ff och bilagor; Barkman, s. 91—144; Zeeh, Hären och hembygden.

Landsregementena ägde således endast bestånd tiden 1617—1629, medan landskapsregementena kunna räkna sin tillkomst med året 1626.

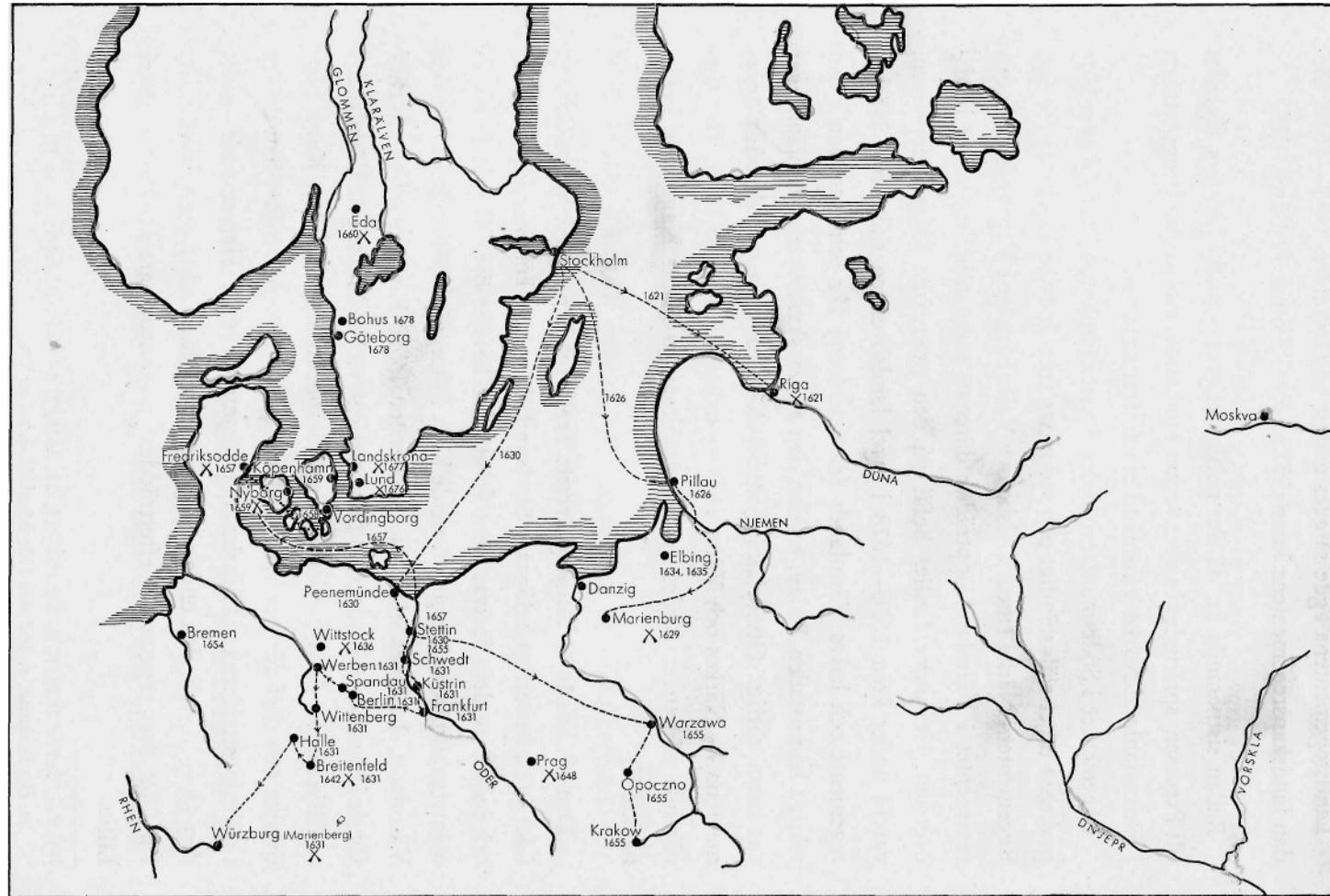
Redan sistnämnda år, då det polska krigets huvudskådeplats förlades till Preussen, sprängdes i själva verket sambandet mellan landsregementets i Södermanland-Närke-Värmland tre fältregementen.

Regementet i Södermanland under överstelöjtnanten Erik Ryning, blev praktiskt taget självständigt och redovisas från år 1626 i rullorna för sig. Regementet i Närke (med Vadsbo och Valle härad i Västergötland) och regementet i Värmland uppträdde däremot sammanhållna under landsöversten Alexander Leslies befäl på den preussiska krigsskådeplatsen, varvid under åren 1626—1628 i regel landsöversten själv med Närkes regemente och halva Värmlands (en skvadron) låg som garnison i den viktiga hamnstaden Pillau, medan den andra skvadronen värmlänningar var mera rörlig. Otivelaktigt utvisa dock rullorna, att de båda regementena — Närkes och Värmlands — existerade från år 1626. Det sistnämnda förbandet fördes av överstelöjtnanten Matts Kagg som befälhavare.³²⁾

Den 17. juli 1628 landsteg överste Leslie med en svensk hjälpsändning i det av de kejserliga belägrade Stralsund. Han blev kommandant i staden och ledare av dess försvar samt frånträdde befälet över såväl landsregementets militärområde sorti över de båda fältregementena från Närke och Värmland. I Leslies ställe trädde översten Johan Kinnemond såsom chef för de i Preussen stående båda fältregementena "av Närke och Värmland".

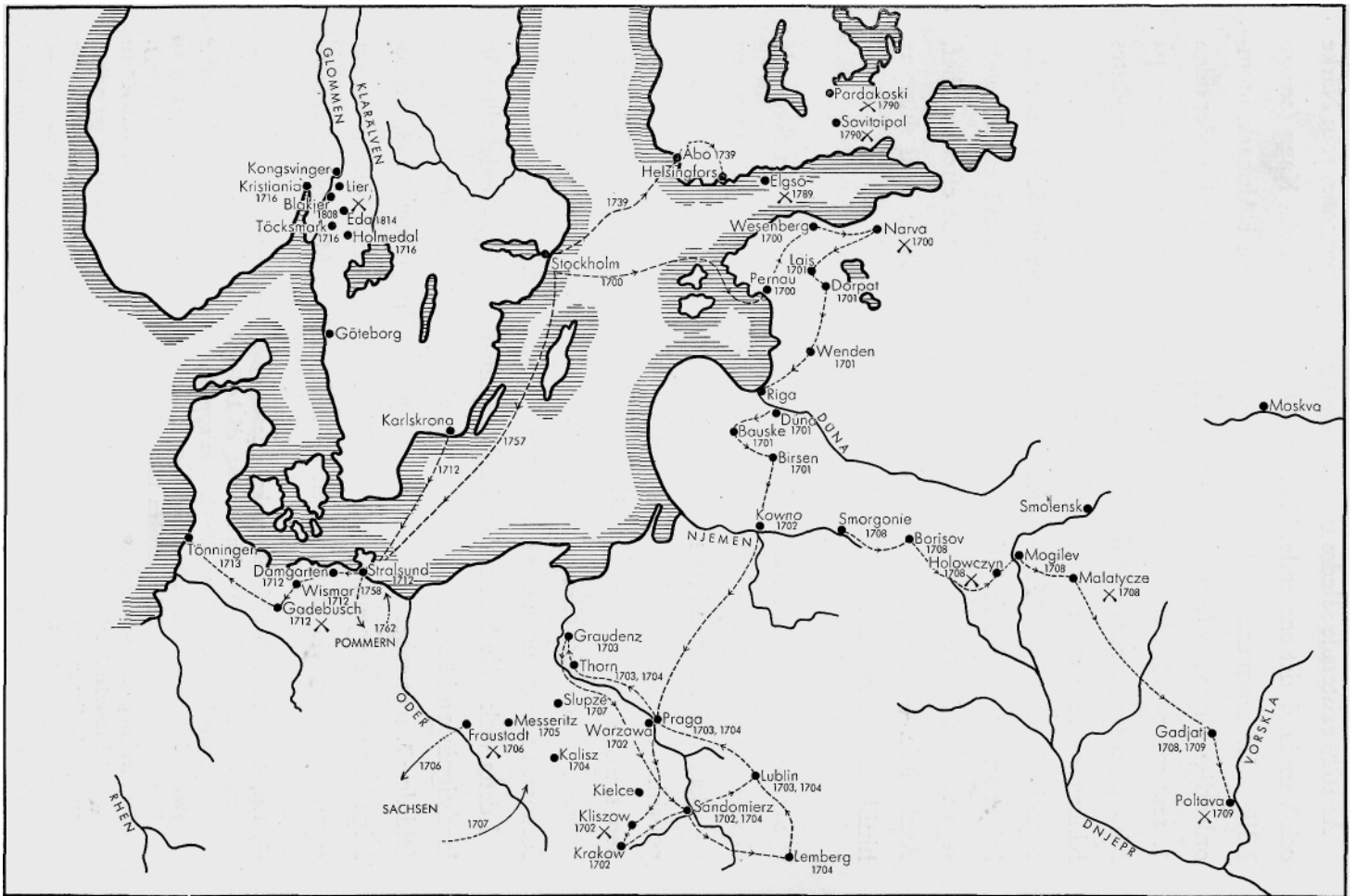
Följande år (1629) vidtogs den förändringen, att Matts Kagg blev överste och chef för det värmländska regementet, med vilket han deltog i ställningsstriderna vid Marienburg sommaren 1629. Han stupade natten den 15.—16. juli, den ende värmländske regementschef, som fallit i fält. I befälet över regementet efterträdde han omedelbart av översten Axel Lillie.

³²⁾ Kra, Kullor 1626/7, 8, 10, 1627/11, 12, 1628/7, 14; Generalstaben, a. a., II, s. 136 f m. fl.; Barkman, s. 162 och 175; Mankell, a. a., nr 80.

K> N>

*Regementets tåg genom nordeuropa
1621—1699.*

Regementets tåg genom nordeuropa 1700—1814.

År 1629 existerade således två självständiga fältregementen från Närke och Värmland, det ena under Kinnemond, det andra under Kagg (senare Lillie). Då regementena efter stilleståndet med Polen i Altmark, utomordentligt härjade av fältsjukan — Lillies regemente förlorade under tiden 1. september—15. oktober genom "pesten" 70 % av sin styrka — på hösten transporterades tillbaka till Sverige för att reorganiseras, upplöstes Kinnemonds regemente, vars chef blev ståthållare på Nöteborg. Vid nyorganisationen hösten 1629—våren 1630 före Sveriges inträde i det tyska kriget sammanfördes fotfolket i Närke och Värmland till ett förband: *regementet i Närke och Värmland*, naturligtvis uppkallat efter sin chef, Axel Lillie. — Detta truppförband kom att bestå nästan intill slutet av hittillsvarande svensk krigshistoria.³³⁾

Sveriges deltagande i trettioåriga kriget och framför allt det skede, då Gustav Adolf gjorde världshistoria, är ett hjältepos, som betecknar den svenska arméns största insats, av oskattbart värde för hela mänsklighetens politiska, religiösa och kulturella utveckling. Under detta skede skrev den svenska armén *stor* krigshistoria till en omfattning, som den icke uppnått varken förr eller senare och fyllde uppgifter, som det knappast förunnats någon annan armé att utföra i samma grad.

I detta verk hade Närke-Värmlands regemente sin dryga andel alltifrån landstigningen i Pommern 1630 och det världsberömda slaget vid Breiten-feld den 7. september 1631 till belägringen av Prag hösten 1648, trettioåriga krigets sista egentliga krigshandling. Mellan dessa båda poler var regementet med vid stormningen av biskopsfästet Marienberg utanför

Kra, Rullor 1629. Om händelserna kring dessa organisationsförändringar se Generalstaben, a. a., II och III. Om den tidpunkt, då Leslie lämnade sin befattning som landsöverste givas liksom om hans tillträde olika uppgifter: 1628 eller 1629. Med all säkerhet skedde dock detta i juli 1628, då han blev sänd till Stralsund och i Preussen ersattes av Kinnemond (jfr Ka, rikshuvudboken 1629 och Sondén, Ra, Lista över regementschefer). Som landsregementsorganisationen var under avveckling och inom det forna hertigdömet med Södermanlands fältregementes separation de facto upphört att fungera, är det tydligt, att med Leslies avgång landsregementet i Södermanland-Närke-Värmland även formellt försvann. I alla händelser blev Kinnemond som förut nämnts endast chef för vad som i rikshuvudboken benämnes "Johan Kinnemonds regemente av Närke och Värmland".

Wiirzburg 1631 samt i de stora avgörandena efter Gustav Adolfs tid under Johan Baner vid Wittstock 1636 och under Lennart Torstensson i andra slaget vid Breitenfeld 1642.³⁴⁾

Det är anmärkningsvärt, att i krigets slutakt vid Prags belägring förutom en skvadron (bataljon) av Närke-Värmlands regemente under överstelöjtnanten Abraham Larsson Cronhjort även deltog översten Vilhelm Barclay med *Värmlands och Dals ryttare*, ett tillfälligt förband, som upplöstes efter kriget, men som betecknar ett återupplivande av det gamla vapenbrödraskapet mellan Värmland och Dal.³⁵⁾

Under trettioåriga krigets fortgång tryggades Gustav Adolfs skapelse, landskaps (läns) regementena, genom 1634 års regeringsform, där den inhemska — d. v. s. den svenska och finska — militiens sammansättning och förläggning fastställdes. Det heter där beträffande infanteriregementena bl. a.: "*Det nittonde (är) Värmlands regemente, där under härer Närrike och W ärmland*". Till praktiskt bruk fick regementet dock fortfarande liksom alla andra bära namn efter sina chefer, i rullor och räkenskapshandlingar med tillägget "Närke och Värmlands fotfolk".³⁶⁾

Sedan det trettioåriga kriget var till ända, yppade sig utan tvivel vissa tendenser till nedrustning icke blott genom den enligt tidens sed självklara avdankningen av den utländska värvade soldateskens huvuddel utan även genom attacker mot omfattningen av den inhemska stående armén. Sakförhållandet har varit detsamma efter alla stora krig. Men det blev ingen minskning av den nationella armén. Man avvisade dylika krav på 1649 års riksdag, i vars beslut det yttrades följande tänkvärda ord: "En

^{34*)} Ingen av dessa milstolpar i vår historia har dock fått hugfästas på regementets fana. De upptogs icke i 1888 års fankommittés betänkande (1892). Då fanutredningen av år 1927 återupptog frågan, ansågs det emellertid styrkt, att segernamnen Breitenfeld 1631 och Breitenfeld (Leipzig) 1642 borde kröna regementets fälttecken. Men ännu i denna dag prydes regementets fana endast av de segernamn, som föreslogos av 1888 års fan-kommitté. Se s. 67 och 84.

³⁵⁾ Krigshistoriska avdelningens arbetsarkiv, Regementsöversikter.

³⁶⁾ Om regementets hemmavarande del och krigsrörelserna på västra gränsen under "Hannibalsfejden" (danska kriget 1643—1645) se Nordensvan, I, s. 28 ff och Linden, s. 15.

nyvunnen fred efter ett långt krig är sannfärdeligen ingalunda olik en nyslocknad stor eld, den dock haver många lämnade bränder, vilka ännu ryka och lätteligen igen kunna itändas och uppstiga uti en häftig låga, var det icke genom noga och grannelig aktsamhet förhindras."

Dessa statskloka ord hade sin giltighet för 300 år sedan liksom de ha det än i dag. De båda nästföljande åren (1650—1651) upptogs också i rådet frågan om att utbygga det indelningsverk, som egentligen redan fanns, genom att upptaga Gustav Adolfs tanke att vid fotfolket genomföra det indelta avlöningssättet. Knekten skulle ha en stuga "till att sitta uti" och få sitt underhåll av "vissa" (bestämda) bönder.³⁷⁾

I själva verket räckte "eftersläckningen" till trettioåriga kriget ända till år 1654 för att året därpå omedelbart avlösas av ett nytt krig!

REGEMENTET UNDER KARL X GUSTAVS OCH KARL XI: s KRIG

Med den normalorganisation regementet haft under trettioåriga kriget allt från Gustav Adolfs tid på två skvadroner uppträdde det — bortsett från tillfälliga utvidgningar under krigen — allt framgent. Lång blev icke vilan efter det tyska krigets slut. Regementet påbörjade så gott som omedelbart en ny odysseé, som år 1654 förde det till Bremen-Verden som förstärkning av därvarande trupper till följd av tvister med staden Bremen. Redan påföljande år krävdes dess deltagande i ett nytt stort krig. Det var närmast de dynastiska stridigheterna med Polen, som äntligen skulle regleras. Därtill kom en ny och mycket betydelsefull avräkning med Danmark och till sist ett omfattande Östersjökrig, varunder Sverige kom att stå mot Polen, Ryssland, Danmark, kejsaren, Brandenburg och Holland. Sedan denna storm väl gått över, för resten lika fullt med stor fördel för Sverige, som tack vare Karl X Gustavs segrar erhöll sina naturliga gränser, indrogs riket genom Karl XI :s förmyndarstyrelse på Frankrikes sida i det stora koalitionskriget på kontinenten och därmed i ett nytt krig mot Danmark.

³⁷⁾ Stockholms riksdags beslut 1649 (Stiernman); SRP 22/7 1650, 3/10 och 4/10 1651.

Läget var hotande, och Sverige fick icke endast kämpa för sin stormaktsställning utan ännu en gång för sitt liv.

Regementet fick naturligtvis kämpa på två fronter. Liksom i alla krig med Danmark hörde vakthållning och strider på gränsen till Norge till livets vardag. De voro oundvikliga bördor, som icke minst påvilade en hemmavarande del av Närke-Värmlands regemente, vederbörligen förstärkt, och Värmlands allmoge, landstormen, vars tjänstgöring under 1600-talets krig var mycket betungande, pressade som bönderna dessutom voro med gårdar av många slag. Under Karl Gustavs krig tillkom bland annat (1659) "pältzegården". Det påbjöds, att rotarna skulle var och en lämna en skinnpäls, en skjorta, ett par strumpor, ett par vantar och ett par skor.³⁸⁾

Det var också under detta skede, som *Eda skans* uppbyggdes, 1656—1657, på en till försvar väl lämpad punkt vid stora landsvägen från Kongs-vinger till Karlstad mellan Bysjön och sjön Hugn. Befästningen blev centralpunkten för Värmlands försvar mot Norge. Den blev också föremål för operationer från norrmännens sida i såväl Karl X:s som Karl XI:s och Karl XII:s krig.³⁹⁾

På Karl XI:s tid kom kriget mot Danmark att huvudsakligen utspelas på svensk mark. Denna gång voro operationerna på västra gränsen mer än vanligt pressande. I dem disponerades huvuddelen av regementet, under sin chef Jonas Gyllenspetz, förstärkt med "Värmlands sjättingar" och "Närkes tiomänningar"*⁰⁾ samt naturligtvis under samverkan med den värmländska landstormen. Regementet med förstärkningar svällde ut högst betydligt. År 1677 uppställdes sammanlagt till tjänstgöring dels i Västergötland och dels i Värmland 12 kompanier förutom den skvadron om 4 kompanier, som hela tiden stod på huvudkrigsskådeplatsen i Skåne. Med inräkning av de extra utskrivningarna var således regementets styrka

38) Nygren, Om Värmlands krigsfolk.

39) Om Eda skans se Generalstaben, Sveriges krig 1808 och 1809, VII, s. 126 ff. En kortfattad översikt hos Furtenbach, Eda skans ("Värmlandsörnen" 2/1949).

*0) Det utkrävdes sålunda en extra utskrivning av var sjätte respektive var tionde man.

i stort sett fördubblad.⁴¹⁾ På västra gränsen utom Värmland deltog regementet bland annat — under sin nyblivne chef Carl Hård af Segerstad — år 1678 i undsättningen av den hårt belägrade Bohus' fästning.

De voro ingalunda något lekverk dessa fälttåg vid västra gränsen, men de inbragte ingen yttre krigisk berömmelse. Operationerna där voro sekundära och måste naturligtvis träda i skuggan för de stora krigshändelser, på vilka världens ögon voro riktade — på krigsrörelserna i Polen och Danmark under Karl Gustavs krig, på Skåne under Karl XI: s förbittrade kamp om denna landsända. "*Närkes och Värmlands infanteri*". som det numera kallas i rullorna, var även på dessa krigsskådeplatser med i några av de betydelsefullaste militära avgörandena.

Regementet under sin chef, översten Johan von Essen, följde Karl X Gustav på hans tåg i Polen. Det fick dock icke — lika litet som annat svenskt fotfolk — tillfälle att i det polska kriget särskilt utmärka sig. I slaget vid Warszawa 1656 torde regementet icke ha deltagit.⁴²⁾ Detta blev däremot fallet i Karl Gustavs enastående tåg mot Danmark. Och de vapenbragder, som betecknas av segernamnen "Fredriksodde 1657" och "Tåget över Balt 1658", ha också fått plats på regementets fana. De äro de första, vilket — som torde ha framgått av det föregående — icke är överensstämmande med det rätta historiska sammanhanget.

Under Karl XI :s krig kämpade värmlänningarna som förut berörts huvudsakligen på sin egen front mot Norge. Men en skvadron ingick i den svenska huvudarmén i Skåne och bidrog till segrarna vid Lund 1676 och Landskrona 1677, båda hugfästa på regementets fana. Särskilt må ihågkommas segern vid Lund, som endast kunde vinnas tack vare truppernas — icke minst infanteriets — otroliga seghet och den kunglige fältherrens fanatiska segervilja. Dem förutan hade det varit fara värt, att både Gustav Adolfs och Karl X Gustavs verk gått till spillo.

41) Mankell, Nr 438 (efter projekt i Ka).

*2) Uppgiften, att regementet skulle ha deltagit i slaget vid Warszawa, stöder sig endast på Mankell, a. a., nr 394, vilket aktstycke är ett förslag hämtat från Puffendorf. Sakförhållandet förnekas av 1888 års fankommitté och av fanutredningen 1927. Jfr Norden-svan, I, s. 34 och Carlbom, Tredagarsslaget vid Warschau.

TRUPPTJANSTEN PÅ 1600-TALET⁴³⁾

Huru voro dessa truppförband övade och huru uppträdde de under marsch, förläggning och strid ? Formerna voro till en början föga invecklade och de konstlösa vapnens bruk allmän egendom. Legotrupperna bestodo av yrkeskrigare med stor rutin och krigsvana. Kriget var deras skola och utbildningen internationell. Men när man kommer fram till Gustav Adolfs tid blev förhållandet ett annat beträffande svenska armén. Det av konungen införda "svenska maneret" med dess ganska invecklade brigaduppställning och en systematisk samverkan mellan de olika truppslagen, växelverkan mellan eld och rörelse, krävde omsorgsfull utbildning och kontinuerlig övning. Vi veta, att konungen övade trupperna träget under operationsuppehåll i Preussen, där den nya taktiken och tekniken prövades, och före väntade strider till exempel vid anmarschen till Breiten-feld inexcercises eller kanske rättare sagt repeterades olika grupperingar. Utan de svenska, truppernas för tiden enastående rörlighet och manöverförmåga hade slaget säkerligen blivit ett nederlag i stället för en avgörande seger. Så mycket egendomligare förefaller det då, att det i konungens talrika brev, instruktioner och order saknas direktiv för truppernas utbildning. Alla efterforskningar i in- och utländska arkiv efter reglementariska bestämmelser för truppernas exercis och fälttjänst ha varit förgäves. Och dock är därvid att betänka, att man vid den svenska armén i Tyskland under tiden december 1631—mars 1632 nyvärvade omkring 40.000 man, av vilka troligen icke någon hade kännedom om det svenska maneret, ja till stor del icke kunde hantera ett vapen.

Naturligtvis måste det ha funnits nedskrivna anvisningar särskilt till stöd för utbildningsarbetet vid nyuppsatta truppförband. Men av konungen finnas inga direktiv annat än vad som kan utläsas av hans krigslagar, som emellertid endast lämna föreskrifter för vissa allmänna tjänsteförhållanden. Huru utbildningsexercisen bedrevs har dock dess bättre antecknats av hans skotska officerare i deras memoarer och i de engelska krönikor,

⁴³⁾ En orientering om allmänna synpunkter.

vilkas uppgifter inspirerats av dessa officerare, sedan de hemkommit från kriget. Ingen har givit så värdefulla uppgifter, som översten Robert Monro i sin dagbok, som avslutas med föreskrifter om rekrytexercis, en soldatundervisning och en handbok för unga officerare rörande tjänsten i fält. Monros uppteckningar äro självfallet ett uttryck för tjänstens bedrivande vid konungens arméer.⁴⁴⁾

Verkliga reglementen, handskrivna och tryckta, utgavos först efter löOO-talets stora krig av systematikern och organisatören Karl XI på 1680-och 1690-talet. De föregingos dock av ett par på enskild väg tillkomna reglementen, det ena tryckt 1669, författat av överstelöjtnanten Julius Rickard De la Chapelle, det andra utgivet tio år senare av en civil tjänsteman vid namn Anders Söderman.⁴⁵⁾

De la Chapelle, son till den från svenska historien bekante "Laskepelle", var född år 1625 och berättar själv, att han vid 15 års ålder tog tjänst vid svenska armén som "gemen" musketerare. Då han en mansålder senare författade "En militarisk exercitie bok eller regementsspegel av ett infanteri", bör han således ha haft en ingående krigserfarenhet och kännedom om tjänstgöringsförhållandena inom den svenska armén. Hans lilla intressanta arbete, snarare en militär handbok än ett reglemente, återspeglar utan tvivel den militära rutinen inom svenska armén kring mitten av 1600-talet. Mest belysande äro definitionerna på personalens skyldigheter från översten ned till den "gemene". I föreliggande arbete kunna dessa anvisningar endast i korthet beröras.

Översten skall naturligtvis vara fullt förtrogen med tjänstens alla grenar, vara "tapfer och resolverad" samt särskilt förstå — och detta före-

***) Monro, "His expedition with the worthy scots regiment (called Mac-Keyes regiment)". Denna sällsynta källa ger över huvud taget oskattbara inblickar beträffande tjänsten i fält vid de svenska trupperna samt konungens uppträdande som fältherre och — människa. Om Monros anteckningar se Generalstabens, Sveriges krig 1611—1632, V, s. 307 ff.

⁴⁴⁾ Krigsarkivets samling reglementen. Fredenberg, Anteckningar rörande det svenska infanteriets uppkomst och utveckling (s. 206), omtalar en 1636 utkommen "exercitieordning" men med det tillägget, att dess innehåll icke är känt. Söderman var notarius publicus och juris utriusque studerande.

faller vid denna tidpunkt verkligen överraskande — "vad en gemen knekt eller ringare officer⁴⁶) tål".

Överstelöjtnanten är som namnet angiver⁴⁷) överstens närmaste man. Han skall vara "lika som ett stöd under överstens armar". Majoren skulle ordna den inre tjänsten: vakter och kommenderingar, signalers givande, uppgörande av styrkebesked o. s. v. Regementskvartermästaren hade att beställa, om läger och kvarter samt anvisade bl. a. furirerna var kompaniernas officerstält skulle stå och huru kompanigatorna skulle dragas.

Mycket betecknande och ändamålsenliga äro anvisningarna för kompanichefens, kaptenens, skyldigheter. Han skall väl öva sitt kompani, vara som en fader för sitt folk och på allt sätt stå på dess bästa icke minst gent emot överordnade. Han skall därför vara "något blid och familjär" samt tillse, "det gemene och ringare (befälet) icke bli för mycket turberade och i oträngt mål av någon ovetting officer för mycket kvalda och underkuvade och således förlora affektionen av kompaniet".

Löjtnanten är kaptenens närmaste man, "en tapfer, förständig och väl exercerad karl". Fänriken skulle vara exercismästare och taga vård om kompaniets sjuka, vara "sedig, stilla, nykter, kysk (!) och därhos en tapper karl". Han skulle väl vårda sig om manskapet, så att detta så mycket manligare står honom bi "att försvara hans fana".

Fältväbeln, dessa tiders fanjunkare, skulle vara den idealiske kompaniadjutanten och hålla kaptenen underrättad om allt som passerade på kompaniet. Sergeant, förare (överfurir), furir och korpral hade alla sina skyldigheter upptecknade. För den "gemene" inpräntades eftertryckligt, att han måste vara "en mycket lydaktig knekt emot alla sina föresätta officerare så högre som lägre".

Den år 1679 av Söderman utgivna "Palaestra militaris, det är en mili-tarisk exercitie bok" omfattar exercisreglemente och stridslära för infanteriet samt innehåller även en definition av personalens skyldigheter i

Vid denna tid kallades allt befäl "officerare". "Ringare officer" var vår tids underbefäl. Löjtnant kommer av det franska uttrycket "lieu tenant" — "hållande platsen", ställföreträdare.

ungefärlig överensstämmelse med De la Chapelles regementsspegel, av vilken Söderman synbarligen tagit intryck.

De la Chapelles och Södermans reglementen torde ha varit i bruk inom svenska armén ända till dess Karl XI :s reglementen blevo utgivna. Söderman berättar, att han skrivit sin bok på uppmaning av unga svenska officerare. Författarnas karakteristiker över personalens skyldigheter äro förträffliga. Om de efterföljdes och voro uttryck för rådande tradition och bruk inom svenska armén, vilket man har all anledning att förmoda, har man här att se en av de förnämsta orsakerna till den hos de svenska truperna rådande militära andan — i sin tur en av förutsättningarna för tidens krigiska framgångar.

DET VISSA KNEKTEHÅLLET OCH DESS ELDPROV⁴⁸⁾

Förut är omtalat hurusom indelningsverket, varmed förstås det "indel-ta" avlöningssättet, alltifrån den inhemska stående härens tillkomst under Gustav Vasas tid småningom arbetade sig fram som grundval för den nationella militiens uppsättande i Sverige och Finland. Systemet omfattades med iver av Gustav Adolf och efter honom av drottning Kristina och riksrådet samt även av Karl X Gustav. Det fullbordades och sattes i system, vad infanteriet beträffar dock först av Karl XI, och det är från hans tid man kan tala om den *indel-ta armén* i egentlig mening och om indelta regementen. Konungens storverk blev införandet av det *ständiga och vissa knektehållet*, något av det mest ursvenska och för vårt folk karakteristiska i hela det svenska samhället.

Kännetecknande för den nya organisationen var, att kostnaden för den inhemska militien i stort sett överflyttades från den på reda penningar fattiga staten till jordägarna. I stället för utskrivning efter mantal skulle

⁴⁸⁾ Se bl. a. Forsberg, art. 15 och 16; Nygren, a. a.; Zeeh, a. a.; Ågren, Karl **XI**:s indelningsverk för armén.

det bli en jordens allmänna värnplikt. Knekten uppsattes icke längre av en mantals- utan av en jorderote. Det nyare indelningsverket, som organisationen har kallats, reglerade den nationella arméns underhåll och förläggning. Däremot blev det inga större ändringar på de gamla regementenas allmänna organisation såsom den stadsfästs på Gustav Adolfs tid. Och sambandet mellan befolkningen och dess truppförband sådant det existerat sedan hedenhös förblev orubbat. Ja, det förstärktes ytterligare, och överallt runt riket på båda sidor om Bottniska viken reste sig soldattorpen snart i tusental. Då dessutom allt befäl hade sina boställen inom truppförbandets stånd — regimentsofficerarna inom regimentets, övrigt befäl inom vederbörligt kompani — så bidrog dessutom detta i högsta grad till den fasta sammanhållning, som var en av den indelta arméns största kraftkällor.

Såsom födelseår för den jordens allmänna värnplikt, som Karl XI :s indelningsverk innebär, kan man sätta riksdagsbeslutet år 1682, men det dröjde till slutet av 1680-talet, innan alla kontrakt med de olika landsändarna voro ingångna och konfirmerade. Det skedde för Närke 1685 och för Värmland 1688.⁴⁹⁾ Omedelbart före det stora nordiska krigets utbrott hade organisationen vunnit stadga.

Regementet i Närke och Värmland fick en något vidlyftigare normalorganisation än de andra indelta regementena, som bibehöllo sammansättningen från Gustav Adolfs tid, åtta kompanier. Det uppställde 10 kompanier med en sammanlagd nummerstyrka om 1.674 man, varav sju kompanier, 1.200 man, i Värmland och 3 kompanier, 474 man, i Närke. Redan tidigare, även under fredsförhållanden, hade regementet varit organiserat på 10 kompanier.⁵⁰⁾

Medan detta organisationsarbete pågick, benämndes regementet "Närke och Värmlands infanteri under generallöjtnanten Reinhold Rehbinder",

⁴⁹⁾ Kra, Generalmönsterrullor 1686 och 1689.

⁵⁰⁾ Jfr t. e. 1681—1682 års rullor (Kra).

som var dess chef under hela detta skede samt både tidigare och senare, nämligen åren 1678—1701.

Det fullständiga och slutliga genomförandet av den inhemska arméns indelta organisation blev själva grundvalen för Sveriges militära stormaktsställning. Det är nämligen ingalunda så, att den nationella hären var menad som ett uppåå i sista hand att förstärka de värvade trupperna. Dessa bemannade det vidsträckta svenska väldets utanverk men kunde icke, spridda i en mängd garnisoner som de voro, i och för sig uppställa en slagfärdig här. Dessa värvade trupper skulle uppehålla en fiende till dess hjälp kunde komma från moderlandet, och denna hjälp utgjordes till sin kärna av de indelta regementena, den egentliga fältarmén. Att såsom man gjort förebrå denna armé brist på reserver är att missförstå förhållandena. I själva verket kunde den liksom stridskrafterna i forna dagar falla tillbaka på hela befolkningen som reservoar. Dess förmåga att förnya sig och även att svälla ut var vida större än i utlandets arméer, som uteslutande voro hänvisade till värvningar. I drill kunde de svenska knektarna måhända tänkas underlägsna kontinentens legosoldater. Men icke heller detta håller streck. Det var sannerligen intet fel på de svenska truppernas förmåga i manöver och strid, då de kämpade på slagfälten från Narva till Gadebusch eller framför Fredrikshall. Väl förmådde dessa svenska regementen icke upprätthålla Sveriges stormaktsställning. Men detta berodde icke på fel i det militära systemet utan på de politiska förhållandena, som ställde ett stort men glest befolkat land mot halva Europa. Och ändock hade detta svagt befolkade land nog militär styrka att kämpa i mer än 20 år för sin stormaktsställning!

Karl XI :s organisation var ett fullödigt verk, som kan ställas jämsides med Gustav Adolfs "krigsfolksordning". Konung Karl höll ock sträng uppsikt över, att organisationen blev rätt genomförd. Vad Närkes och Värmlands regemente beträffar, mönstrade han detsamma åren 1684, 1686, 1689 och 1691. Det mönstrades åter år 1698, då av den unge konung Karl XII.

"*Närke och Värmlands infanteriregemente*", så benämnes truppförbandet officiellt i rullor och räkenskapshandlingar⁵¹), var färdigorganiserat vid det stora nordiska krigets utbrott.

Kompanierna benämndes efter sina chefer till år 1691, därefter fingo de i regel namn efter förläggningssorten — det härad där kompaniet hade sitt stånd — dock med undantag för regementsofficerarnas kompanier. År 1692 är denna namnförändring genomförd. Kompanierna benämndes:

I Närke: Livkompaniet
Majorens (Väster-Närkes) kompani
Örebro kompani I Värmland:
Överstelöjtnantens (Fryksdals) kompani
Nordmarks kompani
Kristinehamns kompani
Jösse härads kompani
Älvdals kompani
Näs' kompani
Karlstads kompani.

Regementsbössa av Peter Starbus. Av Karl XII medföra i norska fälttåget år 1718.
Livrustkammaren.

År 1695 förrättades generalmönstring av regementschefen Rehbinder under det övningsläger, som regementet på sommaren hade i Karlstad. Därvid översågs även alla "överofficerarnas" munderingar och deras innehav av "*glatta bössor*" från generallöjtnanten-regementschefen t. o. m. fänrikarna.⁵²)

⁵¹) Kra: Generalmönstermlor, Rullor, Regementsräkenskaper 1690—1712. — Så är benämningen i själva handlingarna med någon mindre variation här och där. För korthetens skull benämnes regementet i senare tiders arkivöversikter och i litteraturen *Närke-Värmlands regemente*. Denna benämning återfinnes icke i originalhandlingarna.

⁶²) "Överofficerare" var tidens benämning på det befäl, som nu kallas officerare. På 1690-talet ålades alla överofficerare att skaffa sig "goda glatta flintlåsbössor" även benämnda "glatta studsare". Närke-Värmlands regemente torde ha varit bland de första, där detta

Knappt hade Karl XI:s indelningsverk ordnats, förrän det utsattes för en oerhörd påfrestning, det stora nordiska kriget, Sverige i kamp mot halva Europa. Närke-Värmlands regementes huvuddel var med i Karl XII:s här, då denna planenligt fördes över Baltiska havet till Östersjöprovinsernas skydd. Det marscherade genom Estland till Narva (1700), var med i Livland vid Diina (1701), genomtågade Polen och kämpade vid Kliszow (1702) och Fraustadt (1706) samt låg därpå i goda kvarter i Sachsen. Odödliga segernamn från tågen genom östra Europa kröna regementets fana. Hela denna tid fördes regementet av sin nye chef Carl Gustaf Roos, och under honom vanns på tåget mot Ryssland det gamla regementets sista seger, slaget vid Malatycze (Malatitze) (1708).

Medan det ordinarie regementet följde Karl XII på hans segertåg, uppsattes där hemma *Närkes och Värmlands tremänningsregemente*, som kämpade i Adam Ludvig Lewenhaupts armé i Östersjöprovinserna, där det bland annat bidrog till segrarna vid Jakobstadt (1704) och Gemäuert-hof (1705).⁵³⁾ Efter det tappert utkämpade men olyckliga slaget vid Ljesnaja (1708) ingingo tremänningarna i huvudarmén och mötte samtidigt med det ordinarie regementet sitt öde efter slaget vid Poltava.

Som följd av olyckan i Ryssland uppsattes Närke-Värmlands regemente på nytt och fäste under interimsoversten Per Adlerfelt — Roos var fången i Ryssland — i Magnus Stenbocks här segernamnet Gadebusch (1712) på sin fana, det sista namn, som pryder densamma. Sedan även detta regemente gått förlorat vid kapitulationen i Tönningen (1713), uppsattes det ordinarie regementet för tredje gången med fullgott folk samtidigt som

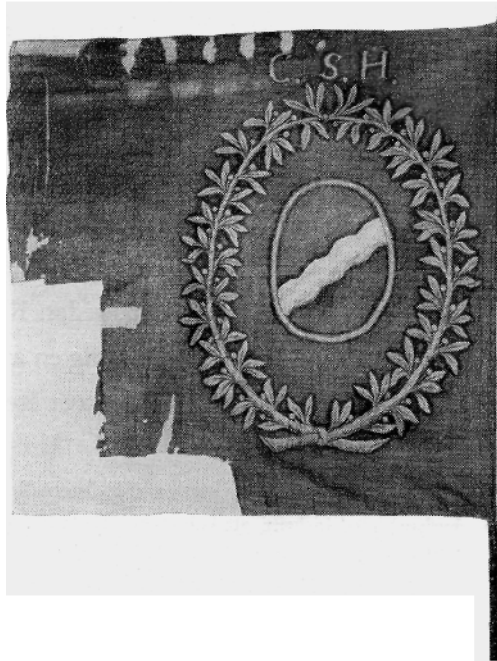
blev genomfört. Vid 1695 års generalmönstring var denna beväpning helt genomförd. Regementsofficerare och kaptener hade två "glatta bössor" var, övriga officerare en. I "Annotationsrullor pro a:o 695", koncept till generalmönsterrullan (Kra, Rullor, 1695/12), benämns officersgevären studsare. Om denna beväpning se närmare Alm, "Regementsbössor och andra officersgevär".

^{B3)} Eftersom tremänningsregementet var en tillfällig organisation hava dessa segrar icke fått plats på Värmlands regementes fana.

tremänningsregementets leder, åtminstone till huvudsaklig del, fylldes för andra gången.

Under organisationsperioderna användes båda regementena som gränsskydd jämte den uppbådade allmogen i Värmland samt även annorstädes till rikets försvar. Så kom konungen tillbaka och riktade sina offensiva företag mot Norge. I början av år 1716 samlades under konungens direkta befäl vid Holmedal en styrka vari Närke-Värmlands regemente bildade huvuddelen. Karl XII själv tog några dagar i slutet av februari omedelbart före inryckningen i Norge kvarter i Holmedal. Regimentet följde honom på det äventyrliga tåget till Kristiania och tillbaka därifrån. Före den stora offensiven mot Norge år 1718 uppehöll sig konungen under en längre tid i de värmländska och dalsländska bygderna, särskilt vid Dals-Ed. Han bereste i rekognoseringssyfte flitigt dessa gränstrakter, och traditionen har mycket att berätta om hans hjältesagas sista år i de västra gränslandskapen.⁵⁴⁾ Konungen själv inspekterade därunder försvarsåtgärderna

⁵⁴⁾ Helt naturligt hava Karl XII:s färder i Värmland och Dal åren 1716—1718 givit stoff åt en omfattande muntlig tradition och fått sitt uttryck i talrika sägner och minnesmärken. Det viktigaste i Värmland av dessa senare är Karl XII:s stugan vid Holmedals prästgård, en liten rödmålad stuga med grönskande torvtak. Här hade konungen sitt kvarter under några dagar i slutet av februari år 1718 kort före inmarschen i Norge. Enligt inventarium 1719 var dock gården den tiden en tvåvåningsbyggnad (med yttertrappa), varav den kvarstående stugan utgör övre våningen med matrum och sovkammare. Karl XII:s stugan är nu ett museum med bord och bänkar samt diverse husgeråd från ifrågavarande tid. I samma trakt ligger den ännu rätt väl bevarade skansen vid Hajom. — Vidare må nämnas

vid Eda skans. I de därpå följande operationerna deltog såväl det ordinarie regementet som tremänningarna, vilka förut legat i Roslagen. De båda regementena ingingo i Värmlandsbrigaden och stodo vid Blakjer skans vid Glommen, då under Fredrikshalls belägring det dödsskott föll, som ändade Sveriges stormaktstid.

Närke-Värmlands regemente kallades de tre åren 1719—1721 till Uppland, varifrån det sistnämnda år återvände först i oktober. Tremännings-regementet upplöstes år 1720.

Under det stora nordiska kriget nyuppsattes således det ordinarie regementet två gånger samtidigt som det tillfälliga tremänningsregementet både uppsattes sarnt återuppsattes en gång. Tillika uppbådades den värmländska allmogen, landstormen, sedan Karl XI:s tid häradsvis indelad i kompanier. Det gällde ännu en gång en ansträngande gränsbevakning mot Norge, sedan Danmark efter Poltava åter sällat sig till Sveriges fiender.

en Karl XII:s sten vid platsen för Östervallskogs gamla kyrka (söder om nuvarande kyrkan) med inskrift, att konungen vilade här år 1716.
Till Karl XII:s minnenära hör också de nära Charlottenbergs herrgård invid vägen till Eda belägna "Karl XII:s tall" och "Karl XII:s källa", som av traditionen sättas i samband med konungens vistelse i dessa trakter år 1718. Tallen är försedd med en järntavla med inskrift, som förklarar den som naturminnesmärke och ställer den under lagens skydd. Därunder finnes inskuret ett hjärta jämte datum 18 8/7 14 sarnt en del initialer. Där har således troligen varit rastställe för svenska trupper vid inryckningen i Norge 1814, vilket givetvis icke hindrar, att även Karl XII kan ha rastat där. Ett vid vägen Arvika—Årjäng i närheten av Koppom befintligt minnesmärke med en sten i mitten och gamla kanoner i hörnen av den kulle, där minnesmärket finnes uppsatt, har däremot trots vissa sägner inga karolinska traditioner utan är rest till minne av 100 man av Dalregementet, som avled i fältsjukan år 1808 (personliga undersökningar av författaren). Även Dalsland har talrika Karl XII:s-minnen från denna tid, då konungen genomkorsade landskapet på ritter och båtfärder. Såväl år 1716 som de båda följande åren vistades han tidvis vid Dals-Ed, där Karl XII:s-huset påminner om hans fälttågsförberedelser i dessa trakter. På vägen till Fredrikshall övernattade han — liksom tidigare — i Klevmarken, hans sista nattkvarter på svensk botten, där en "Kungssten" är uppförd, en "Karl XII:s källa" ännu porlar och "Karl XII:s väg" leder över gränsen mot Fredrikshall. Vid södra stranden av Stora Le står än i dag en sägenomspunnen "Karl XII:s ek" och vid Tvålstad i Rölanda den stora "Kungseken", där konungens häst under en rekognoserings-ritt stått bunden. (Om traditionerna rörande Karl XII:s besök i Dalsland se bl. a. Langer, Anteckningar om Carl XII:s besök i Dalsland).

URVAL AV REGEMENTETS UNIFORMER

Musketerare 1670—1680-talen.

Officer, grenadjär 1688 (m/ 1675).

Trumslagare, musketerare 1727.

Officer m/1756 (bars aldrig av truppen).

*Trumslagare, officer, manskap 1770
(m/1765).*

Menig 1788 (m/1779).

Menig 1808 (m/1798).

Jägare 1808 (m/1807).

*Officer, meniga, trumslagare m/1829 med
tschakå m/1831.*

*Menig, officer
m/1845.*

Menig, trumslagare m/1860.

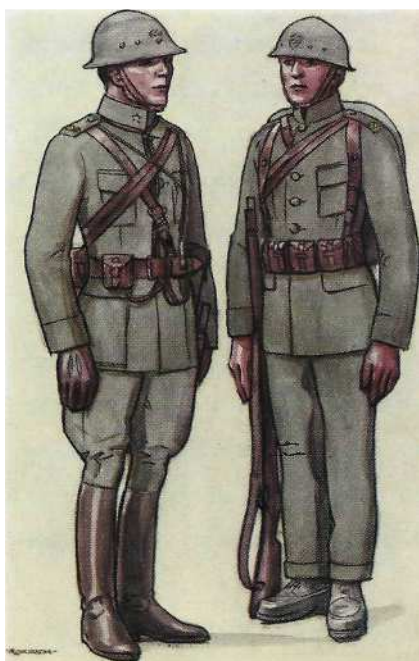
Officer, trumslagare m/1872.

*Officer, hornblåsare, menig m/1886
(exercismundering).*

Officer, trumslagare m/1906—1910.

Officer, menig m/1923.

Kulsprutepistolskytt m/1939 (av Lindskog).

STAGNATION OCH TILLBAKAGÅNG EFTER DET STORA KRIGET

Det stora nordiska kriget betecknade slutet på Sveriges stormaktsställning, men fallet hade skett med ära. Den militära kraftutvecklingen — icke minst i Värmland — hade varit imponerande. Den nationella armén hade bestått sitt eldprov med heder. Den må aldrig så mycket ha uppstått ur en på jorden — icke individen — vilande krigstjänstskyldighet. De indelta trupperna voro dock direkt framvuxna ur folkets breda lager, och befälet var i regeln provinsens barn. Indelningsverket var som förut sagts genuint svenskt och lämpat efter svenska förhållanden. Det kom därför också att överleva stormaktsväldets fall trots den utmattning, som var en given följd av den oerhörda ansträngningen. Den militära organisationen förblev orubbad.

Men ehuru indelningsverket förblev grunden för den inhemska krigsmaktens organisation, försvagades effektiviteten på mångahanda sätt. Ett av dessa var en genomgripande vakanssättning. Vid Närke-Värmlands regemente förefunnos efter 1725 års generalmönstring 345 vakanser. År 1767 voro 611 nummer vakanta, varjämte 215 man erhöilo avsked. Vid denna tidpunkt var således halva regementet obefintligt. En allmän kräftskada under frihetstiden var befälets politiserande och deltagande i det urartade riksdagslivet. Ett påtagligt missförhållande var officerarnas hemresa till riksdagarna till och med under pågående fälttåg. Övningarna förkortades eller inställdes helt och hållet. Men detta var allmänna företeelser, endast ägnade att illustrera det militära livets nedgång — liksom samhällets — och på intet sätt mera framträdande i Värmland än annorstädes. De inneburo ett allmänt förfall, i främsta rummet beträffande truppförbandens *anda*, framför allt hos officerskåren, regementets ryggrad, bärare och vårdare av dess traditioner.

Som förhållandena voro, kunde icke mycket ära hämtas i de förekommande krigen. Regementet var med i Hattarnas ryska krig (1741—1743)

bedrövtligt i åminnelse och fick sin dryga andel i de förluster, som drabbade den svenska armén icke genom vapenverkan utan genom förödande sjukdomar. Kriget fick sin verkliga avslutning genom den nesliga kapitulationen i Helsingfors 1742. Regementets chef, generallöjtnanten friherre Henrik Magnus von Buddenbrock, fick gå till stupstocken såsom försörningsoffer för bristande försvarsberedskap och partiväldets missgrepp. Han delade överbefälhavarens, generalen greve Charles Emil Lewen-haupts öde.

Ej heller Sveriges deltagande (1757—1762) i Sjuåriga kriget mot Preussen gav rum för några krigiska lagrar. Förhållandena voro föga bättre än under ryska kriget — ledningen var tvekande och osäker och materielbristen hämmande.

Ehuru icke idealiskt var dock sakernas läge betydligt bättre under Gustav III:s ryska krig (1788—1790). De största bragderna utfördes visserligen till sjöss, men även armén kämpade tappert. Värmlänningarna deltog med heder i striderna på Elgö (1789) och vid Pardakoski (1790), men dessa vapenskiten voro dock icke av den storleksordning, att de kunde giva upphov till segernamn på regementets fana. Ett hedersomnämmande förtjänar förutom dessa också träffningen vid Savitaipal (1790), som innbar ett misslyckande, men där de svenska trupperna — särskilt nämnas dalkarlar och värmlänningar — kämpade med en tapperhet, som påminner om stormaktstidens vackraste bedrifter.

Ett vackert blad i hävderna om Gustav III:s krig är folkresningen i Värmland och Dalarna 1788, framkallad av det danska fredsbrottet och av stämplingarna i Anjala! Sinnena grepos av allmän patriotisk hänförelse, man ville gå man ur huse som i forna dagar. Folkuppbådet organiserades av Gustaf Mauritz Armfelt, senare chef för regementet. Karlstad blev medelpunkten i den krigiska verksamheten vid västra gränsen, där en minnessten vid Åmotfors talar om Gustav III:s verksamhet till rikets försvar. Med den hemmavarande delen av Närke-Värmlands regemente som kärna ordnades gränsbevakning vid Eda skans.

Att denna folkets spontana reaktion förblev oblodig minskar ingalunda dess betydelse som exponent för den försvarsvilja, som man trodde vara utslocknad hos det svenska folket under frihetstiden. Jämte makternas diplomatiska påtryckningar har denna folkresning, som för övrigt väckte genklang även på andra håll i Sverige, utan tvivel bidragit till, att Danmark inställde fientligheterna.⁵⁵⁾ Det må även omnämnas, att den värmändska folkvapningen jämte manskap från Närke-Värmlands regemente kom att fylla leden i de nyuppsatta *Värmlands fältjägare*, avsedda till försvar av västra gränsen.

I det världskrig, som tog sin början under franska revolutionen 1792 och slutade med Napoleons definitiva fall 1815, blev Sverige år 1805 sent omsider indraget i koalitionen mot kejsaren, och dess armé, i vilken även Närke-Värmlands regemente ingick, måste utrymma svenska Pommern. Men detta fälttåg blev endast inledningen till ett krig, där Sverige liksom i forna dagar måste kämpa för sin existens mot en koalition av fiender: Ryssland, Frankrike och Danmark-Norge.

Inför denna förnyade kamp om rikets tillvaro måste kraftiga militära åtgärder tillgripas. Man uppsatte vargeringen — den indelta arméns reserv — och det utskrevs på den allmänna värnpliktens grund ett lantvärn, vars olyckor dock utgöra det svartaste bladet i 1808—1809 års de försummade tillfällenas krig. Det var visserligen icke så, att lantvärnet icke kom till militär nytta. Det lösgjorde en del förband ur linjearmén från enbart bevakningsuppgifter till exempel vid västra gränsen. Men nyttan motsvarade icke insatsen. Orsaken till det sorgligt ryktbara "lantvärnseländet" ligger i två ord — *bristande försvarsberedskap*. Det var i första hand denna brist, som bar skulden till den av fältsjukan förorsakade tragedien hos bl. a. de tre bataljoner lantvärn, som uppsattes av Värmland.

Då Armfelt våren 1808 inryckte i Norge, var Närke-Värmlands regemente med och tog del i aktionerna i Kongsvingertrakten vid Lier (den

⁵⁵⁾ Se härom vidare Nygren, Om Värmlands krigsfolk.

18. april) och Mobäk⁵⁶) (den 18. maj). Sedan Västra armén på konungens order lämnat Norge, inskränktes regementets verksamhet till gränsbevakning med stöd av den till betydande styrka utbyggda Eda skans.

Kriget på västra gränsen fördes dock därefter som bekant mest med diplomatiens och underhandlingens vapen med det häpnadsväckande resultat, att Västra arméns kärna, däribland huvuddelen av Närke-Värmlands regemente, utan vidare kunde lämna gränsen mot Norge för att under Adlersparres befäl avmarschera till Stockholm såsom medverkande i statskuppen 1809.

STAM OCH BEVÄRING PÅ VARPNÄS MO OCH TROSSNÄS FÄLT⁵⁷)

Närke— Värmlands regementes delning — De sista fälttågen

År 1812 delades Närke-Värmlands regemente i två truppförband, av vilka det ena blev Närkes regemente, numera Livregementets grenadjärer, det andra *Värmlands regemente*, ett indelt normalregemente om åtta kompanier⁵⁸), vilket den 26. mars 1816 erhöll *nr 22*. Detta nummer har regementet bibehållit ända till senaste tid.⁵⁹) Även kompanierna fingo nummer. Under indelningsverkets sista skede mot slutet av 1800-talet voro dessa kompanier följande:

⁵⁶) Se härom Generalstaben, Sveriges krig åren 1808 och 1809, VI; Nordensvan, s. 252 ff. I sistnämnda verk benämnes striden vid Mobäk andra striden vid Lier.

⁵⁷) Denna period är förträffligt skildrad i regementets historia, I, s. 355 ff. Se ock sammandraget i Lindens broschyr.

⁵⁸) "Indelnings Werk för Kongl. Wermelands Regemente", upprättat den 18. december 1816, fastställt av Kungl. Maj:t den 4. februari 1817 (Regementets arkiv i Kra, A nr 423).

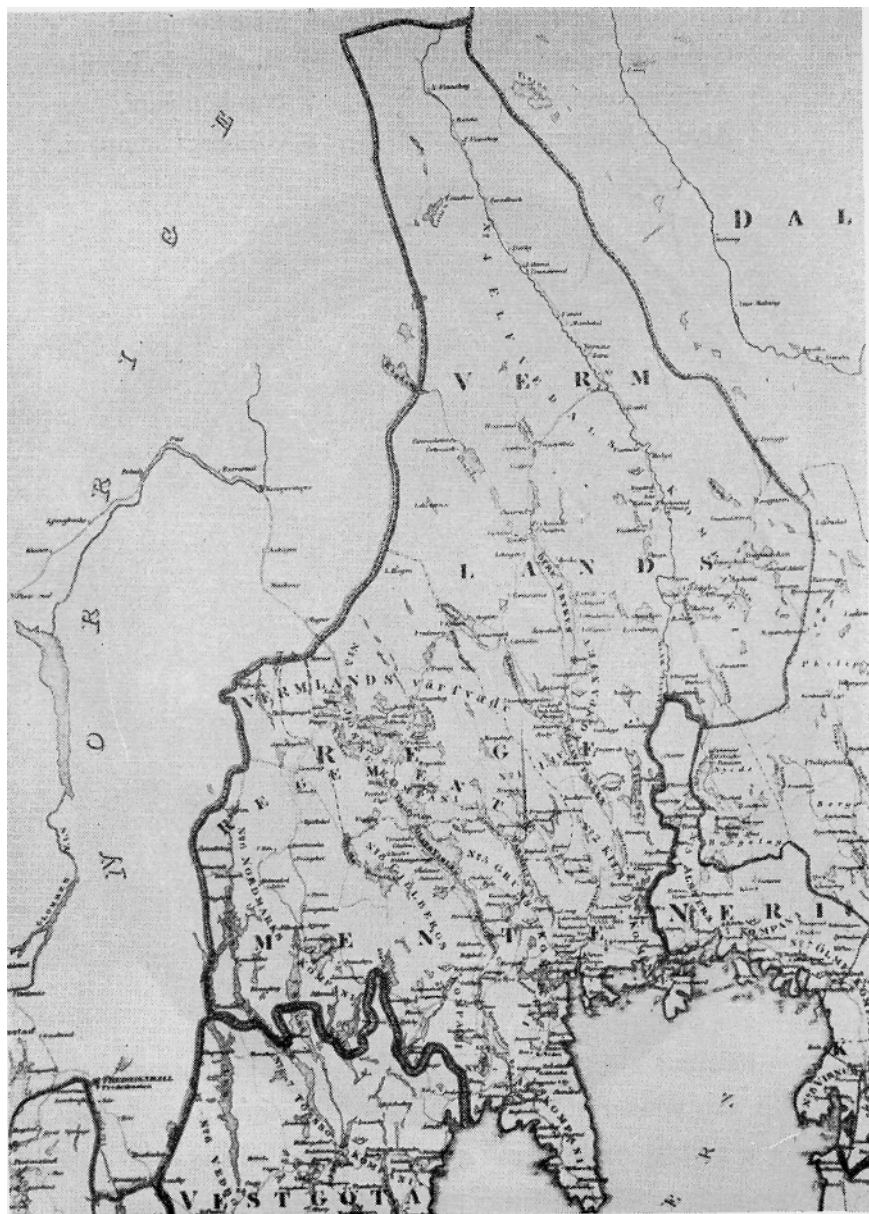
⁵⁹) Genom generalorder 26/3 1816 (Kra, Krigskollegii arkiv, kbr och go 1816) tilldelades infanteriregementena de nummer, som vunnit burskap och egentligen rubbades först genom 1925 års härordning, vad Värmlands regemente beträffar först år 1939, då regementet som följd av 1936 års härordning fick nr 2, Göta livgardes gamla regements-nummer. Regementsnumren förekomma första gången i Sveriges och Norges statskalender år 1817 och i Arméns rulla år 1818.

nr 1 Livkompaniet (Fryksdalen),	nr 5 Jösse kompani,
„ 2 Grums kompani,	„ 6 Nordmarks kompani,
„ 3 Alsters kompani,	„ 7 Näs kompani,
„ 4 Älvdals kompani,	„ 8 Gillbergs kompani.

Carl Cederström. Regementschef 1812—1840.
Officersmässen.

År 1812 förstärktes armén genom *beväringinrättningen*, varigenom jordens och individens krigstjänstskyldighet sammanknötos. År 1813 vapenövades den första årsklassen värnpliktiga vid regementet. Övnings-tiden var 12 dagar! Den ökades först 1858 till 30 och 1885 till 42 dagar, fördelade i två omgångar.

Karta över Värmlands regementes stånd i mitten av 1800-talet. Däri inblandat även "Värmlands värvade regemente" (jägarna). Grill, Svenska arméns indelning och förläggning på fredsfoot år 1850. Kra.

Denna organisation kom icke att utsättas för några synnerliga påfrestningar under de sista krigsåren. Under det på kontinenten så händelserika

året 1813 låg Värmlands regemente på bevakning i hemlandskapet och i Dalsland. I det korta fälttåget mot Norge 1814 var regementets huvuddel med vid inneslutningen av Fredrikshall, vilken icke gav tillfälle till krigiska bedrifter. Dess enligt tidens bruk av utvalt manskap tillfälligt sammansatta jägarbataljon kämpade däremot åter liksom 1808 framför Kongsvinger vid Lier den 2. och Midskog-Skotterud den 5. augusti, de sista striderna i vilka svensk militär trupp deltagit.

*Ockupationen i Nordschleswig åren 1849—1850*⁶⁰

Den stormperiod, vilken skakade Europa såsom en följd av den franska februarirevolutionen år 1848, medförde, att *svenska trupper, däribland Värmlands regemente, kommo att verkställa ockupationstjänst på utländsk botten.*

Orsaken var närmast det schleswig-holsteinska upproret (1848—1850), som avsåg att lösslita Schleswig och Holstein från Danmark och ansluta de båda hertigdömena till Tyska förbundet, dåtidens lösliga alltyska statsbildning, i vilken Preussen och Österrike spelade huvudrollen. Till följd av Skandinavismen, den nya ideriktningen bland Nordens folk, tog Sverige-Norge parti för Danmark och stöddes därvid bl. a. av den mäktige kejsar Nikolaus av Ryssland. Kriget på den Jutska halvön avbröts i juli 1849 genom ett vapenstillestånd mellan Preussen och Danmark, varibland annat bestämdes, att norra delen av Schleswig skulle ockuperas av svenska och norska, södra delen av presussiska trupper, medan freden definitivt skulle föras i hamn. Detta läge bildade bakgrunden till den svensk-norska militära operation, som innebar avsändandet av en ockupationskår under befäl av chefen för Värmlands regemente generalmajoren Otto August Malmberg, till norra delen av Schleswig med huvudkvarter i Flensburg⁶¹).

⁶⁰) Bilder berörande denna ockupation ha icke anträffats i arkiv och museer i Stockholm och Göteborg. Ej heller har en undersökning, utförd i Danmark genom tygmuseum i

• Köpenhamn, lämnat något resultat.

⁶¹) Om ockupationen se Kra, Krigsrustningar 1849—1850, Underdåniga rapporter från högste befälhavaren över ockupationskåren i norra Schleswig 1849—1850; Styrke- och inryckningsförslag 1848—1850 m. fl.

Om politiken se Lundqvist, Sverige och den slesvig-holsteinska frågan 1849—50.

Expeditionskåren, huvudsakligen svenska trupper, räknade en personalstyrka om 3.926 man⁶²⁾ och fördelades på Nordschleswigs städer med huvudstyrkan i Flensburg.

Otto August Malmberg. Regementschef
1840—1856. Officersmässen.

Den i expeditionskåren ingående styrkan av Värmlands regemente organiserades som en fältbataljon om fyra kompanier med manskap uttaget från alla de ordinarie kompanierna⁶³⁾. Bataljonen stod under befäl av överstelöjtnanten greve Klas Samuel Sandels och embarkerade på ång-

⁶²⁾ Överfältläkarens rapport 31/7 1850, bil. t. Malmborgs rapport s. d. ⁶³⁾ Häre ingick självfallet endast stammanskap, icke beväring.

Dubbelvedett (post) av Värmlands regemente. 1845 års mundering, vintertid.

Fuchs, svenska soldaten under krig och fred (1854).

fartyget "Västergötland" och två segelfartyg vid Kanikenäset i Karlstad, varefter transporten gick till Göteborg och därifrån den 26. augusti på danska kölar till ockupationsområdet. Bataljonen ingick i garnisonsstyrkan i Flensburg och räknade enligt generalförslag över ockupationskåren i Schleswig den 31. augusti 1849 en personalstyrka av 713 man.

I Flensburg förrättade värmlänningarna tillsammans med andra trupper

garnisonstjänst under nära ett år. Beträffande övningar framhåller general Malmborg i sina underdåniga rapporter särskilt, att värmlandsbataljonen verkställt målskjutning med fem skott per gevär, varvid man också provskjutit de i Göteborg utbekomna "slagkrutgevären", och hade "resultatet deraf utfallit särdeles fördelaktigt, så att truppen med dessa gevär förklarar sig i allo nöjd"⁸⁴).

I stort sett förblev ockupationstjänsten en idyll icke minst på grund av de svenska truppersnas allmänt vitsordade lugna och välvilliga men bestämda uppträdande. Väl uppstodo smärre tvistigheter mellan de danska och tyska elementen inom ockupationsområdet⁶⁵). Men de bilades utan större omgång, och de svenska ockupationstrupperna synas ha åtnjutit allmän popularitet. Vid ett tillfälle hurrade den tyska folkmassan upprepade gånger för svenskarna "serskildt betygande executionstrupperne deras erkänsla för det goda uppförande de visat"⁶⁶).

Intet passerade, och sedan fred slutits i Berlin den 2. juli 1850 mellan Danmark och Preussen⁶⁷), avvecklades ockupationen i norra Schleswig. Värmlänningarna avseglade från Flensburg under livliga sympatyttringar från stadens befolkning den 17. juli till Nyborg på Fyen⁶⁸).

Från Nyborg avgick Värmlands regementes fältbataljon den 27. juli 1850 till Sverige. Av dess personal hade 146 man vårdats på sjukhus och av dessa hade 4 avlidit — den enda förlust som drabbade bataljonen under dess 11 månader långa tjänstgöring på utländsk mark.⁶⁹)

Systemet stam och beväring

"Systemet stam och beväring", det karakteristiska för svenskt militärliv från år 1812 till 1904, blev aldrig provat på allvar. Det ligger i stort sett

⁶⁵) Malmborgs rapporter 9/9 och 14/9 1849.

⁶⁶) Härom se Nordensvan, I, s. 363 f. och Lundqvist, s. 172, 280 f., 349 f. m. fl.

⁶⁷) Malmborgs rapport 8/1 1850.

⁶⁸) "En sällsam fred" sades det, ty den gav upphov till nya strider i Schleswig-Holstein, vilka började omedelbart sedan svenskarna avseglat.

⁶⁹) Sandels' rapport 18/7 1850.

⁷⁰) Malmborgs rapport jämte bil. 31/7 1850; Förslag över Värmlands regementes fältbataljon 17/7 och 20/7 1850.

något idylliskt över detta århundrade i allmänhet och över militärlivet i synnerhet. Det var ett verklighetsfrämmande drag över övningarna liksom över uniformerna. Huru förträffligt har icke en medlem av regementet, kaptenen Hugo Falk, skildrat soldatlivets poesi i en artikelserie i provinspressen, "Krigarliv i sommartid"! Just i sommartid, ty övningarna voro i huvudsak sammanträngda till några få månader under den blida årstiden med då för tiden som det förefaller nästan alltid hänförande vårar och somrar. Under vintern låg man i ide, vid den indelta armén pysslande om sina boställen och torp. Men vid bedömande under nutida synvinkel av militär verksamhet århundradet närmast efter Napoleonkrigen, måste man observera, att förhållandena vad den militära effektiviteten beträffar voro likartade runt om i Europa. Det måste ihågkommas, att kejsarmanövrarna på Camp de Chalons i det militära mönsterlandet Frankrike ingalunda voro mera fältmässiga än Karl XV:s storläger på Axevalla hed, och att det hela var anlagt på att för folket och utländska gäster framställa ett lysande militärt skådespel. Ännu i slutet av det nittonde århundradet buro de tyska kejsarmanövrarna denna prägel långt efter sedan man i Sverige övergått till för tiden synnerligen fältmässiga fälttjänstövningar. Under 1800-talet behärskades de militära övningarna på kontinenten ännu i viss mån av lineartaktikens anda, vilken går igen till och med i början av det första världskriget. Så var förhållandet, ehuru icke i lika utpräglad grad, även i Sverige. Systemets "stam och beväring" grundmening vilade på striden i sluten ordning. Beväringens utbildning togs knappt på allvar förrän det år 1892 hade blivit "de nittio dagarna" med 68 dagars rekrytskola, och knappast ens då. Det var en bland äldre yrkesmilitärer gärna uttryckt mening, att då det gällde allvar, stammen skulle bilda första ledet och beväringen det andra. Man tänkte sig att med flygande fanor och klingande spel i tätt slutna linjer framkalla avgörandet på slagfältet i fransk-tyska krigets klassiska stil, liksom det var bestämt, att allmänna reserven skulle tåga fram i noggrann marsch med "på axel gevär" för att enbart genom denna strama hållning injaga skräck hos fienden.

Oupplösligt förenade med systemet stam och beväring voro de *militära mötesplatserna*, vilka tillhörde det militära livet och svenska landskapet lika väl som indelningsverkets soldattorp och befälets boställen. Då dessa senare efter år 1875 avvecklades, försvagades i mångt och mycket under "tjänsten på roten" mellan befäl och manskap den intima kontakt, som var en av de förnämsta källorna till det nationella indelningsverkets inboende styrka. Med djupa rötter i folkmedvetandet bibehöll dock indelningsverket mycket av sina obestridliga förtjänster ända till det oavvisliga slutet, som inträffade i början av 1900-talet, en följd av det nutida krigets krav men lika mycket av förändringar i samhällsskick och seder, i främsta rummet det patriarkaliska livets nedgång och minskad auktoritetstro. 1901 års härordning med dess 240 dagars tjänstgöring för de värnpliktiga betecknar övergången från en arméorganisation till en annan. De gamla indelta knektarna skulle helt och hållet ersättas av unga, inskrivna värnpliktiga. Dessa skulle hädanefter bilda den svenska fältarmén.

Sedan befälsutbildning och beväringensinrättningens tillkomst komplicerat övningarna, var det icke längre nog med exercis på kyrkvallen och tillfälliga "campement" vid Karlstad eller Kristinehamn och annorstädes. Det fordrades som sagt särskilda mötesplatser, anpassade efter "systemet stam och beväring" och i allmänhetens ögon voro den rätta exponenten för Sveriges sedan hedenhös existerande nationella krigsmakt. I Värmland med dess tvenne truppförband skulle det utses en gemensam mötesplats, där Värmlands regemente och de gröna jägarna skulle övas sida vid sida dock med noggrant aktgivande på den grunda, snörräta ritsa i marken, som skilde "de blå" från "de gröna" på exercisfältet.

Mötena höllos sista gången i Kristinehamn år 1816 och flyttades följande år till *Varpnäs mö*.

Mötesplatsen var belägen där landsvägen från Karlstad västerut över Sörmon lämnar skogen och genom en öppen och bördig dalgång löper ned till Norsälven. Där Sörmon slutar vid Varpnäs och Lillerud kan man ännu i dag upptäcka lämningarna av tältkullar, medan sanden på det

forna exercisfältet numera är bunden med tallskog. Den civila bebyggelsen är helt annorlunda än fordomdags, och av de enkla och fåtaliga militära byggnader, som efter hand uppstodo, finnes intet kvar. Det var mängden av flygsand, vilken under torra somrar hindrade exercisen, och väl även behovet av ökat utrymme, som åstadkom, att Varpnäs mö endast en kort tid användes till mötesplats. Redan år 1834 ersattes den av det sägenomspunna, med all krigarlivets romantik utrustade *Trossnäs fält* vid Nors-älvens strand, ett militärt motstycke till kavaljerernas Ekeby (herresätet Rottneros) vid Lövens långa sjö (Fryken).

På Trossnäs fält utvecklades lägerlivet alldeles särskilt utpräglat, som det blir i en landsända med av gammalt patriarkaliska vanor och en livaktig lokalpatriotism såsom den förefinnes i Värmland. Mötesplatsen blev något av det centrala i värmlänningens militära uppfattning och nöjesliv. Kulmen nåddes vid midsommar — då för tiden i regel strålande och varm — då "fälte" blev centralpunkten för ett midsommarfirande, icke minst i officersmässen, till vilket förberedelser började veckor för att icke säga månader i förväg. Traditionerna från Trossnäs leva ännu i denna dag kvar hos befolkningen, som vid midsommar mangrant besökte "pojker" medhavande mycken och god förning.

Under kärleksfull vård uppväxte i naturskön omgivning vid Norsälvens strand en militärstad om till slut ett hundratal byggnader (se bilderna s. 87 f), befolkad under några korta men intensiva sommarmånader, inbäddad i lummig grönska av ljusa björkar, vilka särskilt på våren bildade en hänförande tavla. Och det är föga underligt, att "gamla indelningar" ännu i dag gripas av ställets och minnenas tjusning, då fråga är om det "välsignade Trossnäs fält" såsom han kväder den gamle traditionsbevara-raren och diktaren Hugo Falk, inte precis militär men på sitt sätt en kavaljer av Ekeby-typ.

Trossnäs fälts "blåa" förläggning var ordnad för ett ordinarie två-bataljonsregemente med fyra manskapsbaracker och intill dem fyra officerspaviljonger, vardera avsedd för två kompaniers manskap respektive officerare. En välskött trädgård omgav chefspaviljongen och officers-

mässens byggnad, medan underofficersmässen låg vid Norsälvens strand mellan landsvägen och älven på en smal landremsa, som i förbigående sagt var en idealisk terräng för patrullutbildning. Sedan jägarna år 1901 lämnat Värmland för att ingå i Vaxholms grenadjärregemente, kom även "grönlägret" att tagas i anspråk för de blåas räkning och bildade ett välkommet tillskott till förläggningens möjligheterna, då regementet numera under regementsmötet var organiserat på tre bataljoner. "Grönlägret" blev III. bataljonens förläggning under regementsövningarna.

År 1894 började nämligen regementet, dock endast under senare delen av regementsmötet, att uppträda på tre bataljoner, ty nu ingick beväringen i stammens led. Från och med år 1900 var detta fallet under hela mötet. Denna tredje, av kontingenter från de åtta ordinarie kompanierna sammansatta bataljon, döptes av soldathumorn till "skojarbataljon", och dess uppställningsplats var "Rekrytbacken" i "blå lägrets" södra del, där stamrekryterna hade sin barack och exercerades på "mellanmötet" — så benämndes övningstiden mellan beväringens slut (i juli) och regementsmötets början (i augusti). Rekrytbacken, vilken begränsades å ena sidan av den långa allé, som kantade manskapsbarackerna och på den andra av marketenterier och manskapsavträden, fick också benämningen "Skojar-backen".

Under tioårsperioden 1901—1910 försiggick den största omvälvningen beträffande inre och yttre organisation i regementets historia. Då skedde övergången från "systemet stam och beväring" till uteslutande beväring d. v. s. till modern kaderarmé. Samtidigt som indelningsverket år 1901 sattes på avskrivning, försvann den gamla indelningen på två bataljoner och åtta kompanier. Fr. o. m. år 1909 indelades regementet på tre ordinarie bataljoner om sammanlagt tolv kompanier. Alla kompanierna fingo nu uteslutande nummer, och de gamla namnen försvunno utom beträffande livkompaniet, som med seg tradition bibehöll sin gamla benämning och visserligen hade en etta i mössan men *aldrig* kallades "första" kompaniet.

Då roteringsväsendet upphörde, var det också slut på regementets och kompaniernas "stånd". I stället uppkom *Värmlands mskfwnmgsområde* i och för inskrivning och redovisning av de värnpliktiga, som nu bildade regementets huvudsakliga manskapsbestånd. Inskrivningsområdet delades i tre rullföringsområden, ett för var bataljon: nr 48 Arvika, nr 49 Karlstads västra och nr 50 Karlstads östra rullföringsområden.

Under den fullkomliga omformningen av de indelta regementena följde även en radikal ändring i deras förläggningsförhållanden. Med indelningsverket försvunne soldattorpen och mötesplatserna, vilka voro olämpliga särskilt ur mobiliseringssynpunkt och med hänsyn till de vinterövningar, som småningom kommo i bruk. Trossnäs fält skulle således övergivas. Men det dröjde ännu några år innan den kaserering i städerna, till vilken man skulle övergå, kunde genomföras.

Värmlands regemente skulle förläggas till länets huvudstad Karlstad, varom mera i det följande. Det var helt enkelt en omvälvning i organisation, manskapsbestånd och förläggning, som därmed kom att äga rum.

Vi ha därmed följt regementets utveckling från det nationella försvarets uppkomst ur bondehär, landskapsfänika och storregemente via utskrivet knektregemente och indelt regemente till nutidens av inskrivna värnpliktiga uppsatta kaderregemente. En kort sammanfattning rörande en lång och traditionsrik vandring genom århundradena.

UNIONSKRISEN ÅR 1905⁷⁰⁾

De ständiga slitningar, som förekommo inom den svensk-norska unionen förtätades slutligen år 1905 till en avgörande kris, då det norska stortinget den 7. juni förklarade unionen upplöst. Konungen sammankallade därpå svensk urtima riksdag, vilken mot slutet av juli som huvud-

⁷⁰⁾ Värmlands regementes fälttjänstövningar 25/6—13/10 1905 (Regementsarkivet, Karlstad); Kra, Värmlands regementes arkiv, A, nr 462—468; om den neutrala zonen se SvFS nr 81/1905 och bih. nr 44/1905; om förhandlingarna i Karlstad se Vogt, "Indtil 1910" och om militärlivet på norska sidan i trakten av Kongsvinger Borchgrevink, "Fra grensevakten ved Kongsvingers festning 1905.

villkor för bifall till unionsupplösning uppställde krav på nedläggandet av de vid gränsen till Sverige nyuppförda befästningarna vid Örje och Urskog samt på slopandet av vissa utvidgningar vid Fredrikstens och

*Carl Otto Nordensvan. Regementschef
1901—1911. Officersmässen.*

Kongsvingers gamla befästningssystem. Vidare följde i Norge en folkomröstning, vilken den 13. augusti uttalade sig för unionens upplösning. Därpå vidtogs i Karlstad understundom mycket dramatiska, svensk-norska förhandlingar, som med ett avbrott i början av september pågingo från den 31. augusti till den 23. september. Denna dag undertecknades en

konvention om unionens upplösning, vilken godkändes av riksdagen den 16. oktober och stadfästes av konungen tio dagar senare.

Enligt huvudpunkterna i den ingångna överenskommelsen upprättades längs södra delen av den svensk-norska gränsen en neutral zon (se kartan s. 64), inom vilken nya befästningar icke fingo anläggas och under senare tid uppförda befästningar skulle slopas. Fredrikstens gamla fäste skulle således få bibehållas. Vid Kongsvinger, som låg utom den neutrala zonen, skulle all utvidgning av befästningarna vara förbjuden.

De antydda politiska tilldragelserna bilda bakgrunden till militära dispositioner på båda sidor om gränsen.

I Norge vidtogos under sommarens och höstens lopp rätt betydande militära åtgärder, vilka vid det ovannämnda avbrottet i förhandlingarna i Karlstad under första hälften av september utmynnade i partiell mobilisering samt koncentrerings av trupper, linje, lantvärn och landstorm, mot gränsen, där kompletterande befästningsarbeten utfördes. Dessa militära dispositioner, vilka officiellt kallades förlängda övningar, döptes av soldathumorn till "for länge övelser".

Liksom fordomdags lågo Värmland och Dal omedelbart i farozonen. På denna del av västra gränsen koncentrerades de norska trupperörelserna kring den huvudförbindelse, som från Kongsvinger går över Charlotten-berg och Eda mot Karlstad. Vid den tidpunkt — den 13. september — då förhandlingarna i Karlstad återupptogs, beräknades den vid Kongsvinger koncentrerade styrkan till 1600—1700 man infanteri jämte artilleri. Delar av dessa trupper voro framskjutna till Lier, känt som stridsplats vid Armfelts framstöt mot Kongsvinger år 1808. Här vid Lier lågo ett par kompanier av elittruppen Norska jägarkåren jämte ett par kulsprutor och utfördes rätt kraftiga befästningsarbeten delvis på platsen för norska skansar år 1808.

På svensk sida voro de militära åtgärderna i stort sett mindre omfattande.

Till en början inskränkte sig dessa, åtgärder, som — liknande förhål-,landet på norska sidan — benämndes fälttjänstövningar, till
enbart järn-

vägsbevakning av konstbyggnader längs linjerna Kil—Åmot och Kil—Säffle, där Bohusläns regemente tog vid. Till denna bevakningstjänst användes blott omkring hälften av den inneliggande beväringsskrytsko-lans effektiva styrka. Återstoden fullföljde sina ordinarie övningar och kvarlåg på Trossnäs fält för att sedermera avlösa utevarande kontingent. Det var vid midsommartiden, som fälttjänststyrkan, räknande med befäl något över 350 man, utgick under befäl av majoren Arvid Wester.⁷¹⁾

Man torde ha svårt att tänka sig någon mera defensiv militär åtgärd än denna järnvägsbevakning. Tjänstgöringen under dessa högsommarmånader 1905 var, särskilt om den jämföres med beredskapen under andra världskriget, en idyll, vilken knappast stördes av en eller annan fasttagen individ, som kunde misstänkas vara spion eller föra i skölden onda avsikter mot järnvägarnas konstbyggnader.

Situationen ändrades dock, sedan regementsmötet börjat den 30. augusti och man följande dag i Karlstad skridit till förhandlingar, som gävo anledning till hårda meningsbrytningar, särskilt som man på svensk sida konstaterat, att Norge börjat vidtaga vissa mobiliseringsåtgärder och att relativt betydande truppsammandragningar ägde rum på norska sidan bl. a. vid Kongsvinger och längre fram mot gränsen. De sista resterna av idyllen försvunno, då förhandlingarna i Karlstad efter en veckas fortgång utan resultat den 7. september avbrötos för en tid av en vecka.⁷²⁾

Andra åtgärder än enbart bevakning av järnvägarnas konstbyggnader blevo nu nödvändiga. Järnvägsbevakningen måste kompletteras med gränsbevakning. Framför allt gällde det att trygga Charlottenberg såsom urlastnings- och möjligen blivande etapphuvudstation för svenska trupper. Denna uppgift skulle lösas av en fältstark bataljon av Värmlands regemente jämte en tropp från Livregementets dragoner, en ingenjörsp pluton och en fälttelegraf avdelning. Det föll sig då naturligt, att trakten av Eda liksom fordom skulle träda i händelsernas förgrund, även om ändrade förhållanden gjorde, att centralpunkten var förlagd icke till den gamla

⁷¹⁾ Senare stod bevakningen under befäl av majoren Gustaf Edgren.

⁷²⁾ Om förhandlingarna i Karlstad se Vogt, a. a., s. 101 ff.

Utrustning i Norra lägret på Trossnäs fält.

Eda skans utan till Charlottenbergs järnvägsstation, som dock icke ligger mer än något över 7 km. norr om skansen.

Det var III. bataljonen (Wester), vars leder fylldes med manskap från II, bataljonen, vilken jämte dragonerna och de tekniska trupperna — i allt omkring 800 man befälet inberäknat — skulle bilda det "Värmländska gränsdetachementet". Dess stomme utgjordes av III. bataljonens fyra kompanier (9.—12.) under de myndiga kaptenerna Göthlin, Ahlmark, Rhodin och Holmberg.⁷³⁾ Under major Wester trädde även de gränsdetachment ur I. bataljonen, som framskötos till S. Treskog på vägen över Bogen mot Kongsvinger (löjtnant Unger), till Häljeboda (velocipedordonnansavdelningen, löjtnant Gustaf Löfgren) och till Skillingmark (kapten Nisbeth). Järnvägsbevakningen uppehölls av återstoden av I. bataljonen, medan II. bataljonens kader kvarstod på Trossnäs fält.⁷⁴⁾

⁷³⁾ De första dagarna fördes befälet över 12. kompaniet av löjtnant von Axelson.

⁷⁴⁾ En brist i utrustningen må framhållas. Den 17. september befalldes på detachementsorder, att varje man skulle tillverka en provisorisk nummerbricka av papper eller helst trä, på vilken han skulle inskriva namn, kompani, grad, inskrivningsnummer och hemvist. Denna "dödsbricka" skulle bäras i fickan för första förbandet.

"Fort Rhodin" (telefontårn).

Den 12. september, dagen innan förhandlingarna i Karlstad återupptogs, avgick detachementet Wester och anlände samma dag till Charlottenberg. Den norska förbipasserande delegationen iakttog noga "alle disse nydelige lyseblå uniformer", som syntes vid Charlottenbergs järnvägsstation. Vi hade nämligen ännu icke någon fältgrå dräkt, medan den Norska jägarkåren på andra sidan gränsen var iklädd ny "fjällgrå" uniform.

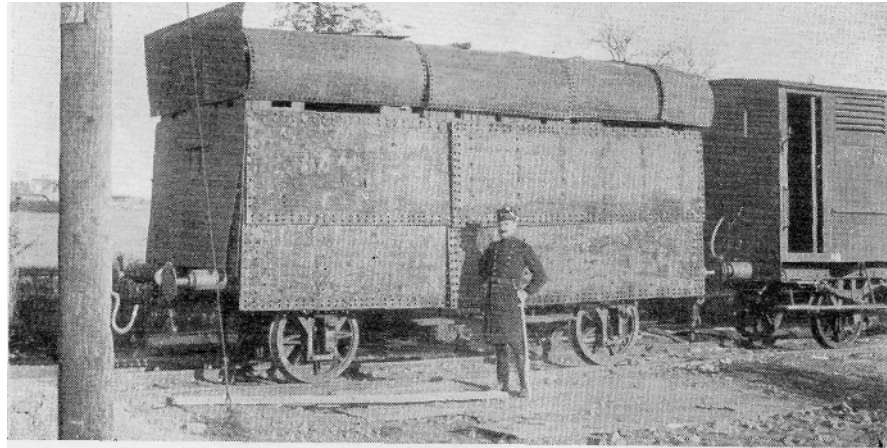
Med utomordentlig skicklighet och nit samt ett hänsynslöst insättande av egen och underlydandes arbetskraft ordnade major Wester — delvis

"Fort Ed-gren" (kulsprutebatteriet).

redan under tågresan — de militära åtgärder, som skulle vidtagas inom själva brännpunkten, Charlottenberg—Eda glasbruk. Och en forcering av organisation och arbete var synbarligen behövlig med tanke på detachementets mycket utsatta läge — om något skulle hända — gent emot en till antalet överlägsen motståndare, som förfogade över artilleri och kulsprutor, något som icke var fördolt för den svenska underrättelsetjänsten. Vid framkomsten den 12. september förlades III. bataljonen i och vid Charlottenbergs bruk samt Morast södra gårdar. Följande dag framskötts ett kompani jämte dragonerna som förpost till Eda glasbruk, där förstärkningsåtgärder omedelbart började att vidtagas. Det var nämligen detachementschefens mening, att Charlottenberg i första hand skulle skyddas genom en framskjuten ställning i "Edalinjen" vid färdleden över Vrangsålven, den gamla Magnor bro och Magnor skans, där i forna tider åtskilliga duster ägt rum mellan svensk gränsbevakning och norska strövkårer.⁷⁵⁾ I Edalinjen anlades vissa verk av fältbefästningskaraktär, vilka

⁷⁵⁾ Här låg förr i tiden Magnor tull, numera Eda tull.

"Pansartåget" (j förgrunden löjtnant Ågren),

liksom dylika arbeten i "Charlottenberglinjen" fingo benämningen "fort" — säkerligen en fullt medveten bluff, som icke torde varit utan en viss betydelse. Dessa verk voro ett motstycke till de norska befästningarna av samma typ vid Lier.

Strax intill Charlottenbergs station och bruk inreddes en ny linje "fort", och slutligen ordnades runt om stationssamhället en "enceinte" av "fort" och taggtrådshinder, inom vilken detachementschefen i nödfall ämnade innesluta sig för att i det längsta söka fullgöra sin skyddande uppgift.⁷⁶⁾

Dessa befästningsarbeten pågingo under september månad och utgjordes huvudsakligen av skyttevärn, i regeln försedda med splittertak, och de utfördes efter modell av "boerprofiler från Magersfontein" — erfarenheterna från boerkriget stodo vid denna tid högt i kurs, och detachementschefen hade ju själv "varit med" i Sydafrika. Det var ett skede, då man givetvis ännu icke hade en tanke på någon fara från luften. För sin tid

⁷⁶⁾ Med ordföranden i Eda skyttegille, riksdagsman Gudbrandsson, vilkens förfäder redan på Karl XII:s tid deltagit i gränsförsvaret, träffades avtal, att skyttegillet vid mobilisering skulle i trakten av Morast deltaga i försvaret mot en framträngande fiende — liksom i forna tider!

"Fort Kinberg".

voro "forten" nog så solida, men de voro icke avsedda att motstå annat än granatkarteschkrot och splitter vid artilleribeskjutning.

Ett speciellt inslag i befästningarna vid Charlottenberg voro "Batteriet Edgren" för två kulsprutor och ett "pansartåg", avsett för en kulspruta. Dessa båda försvarsmedel konstruerades med tillhjälp av allehanda skrot, som med otrolig uppfinningsrikedom framletades ur järnvägsstationens gömmor och dels "inbakades" i två "bunkrar" (ehuru termen då ännu icke användes), dels applicerades på en från Göteborg rekvirerad, kasserad järnvägsvagn. Genom arbetsledaren, dåvarande underlöjtnanten Nils Bobergs iver och praktiska handlag blev batteriet ett verk av för sin tid respektabel motståndskraft. Om "pansartågets" praktiska användbarhet

kan däremot tvivel råda.⁷⁷⁾ Någon bestyckning erhöll för övrigt varken batteriet eller "pansartåget". Detachmentet fick nämligen aldrig några kulsprutor. "Pansartåget" blev emellertid föremål för stort intresse och icke så litet skottavla för "soldathumorns" skämt.

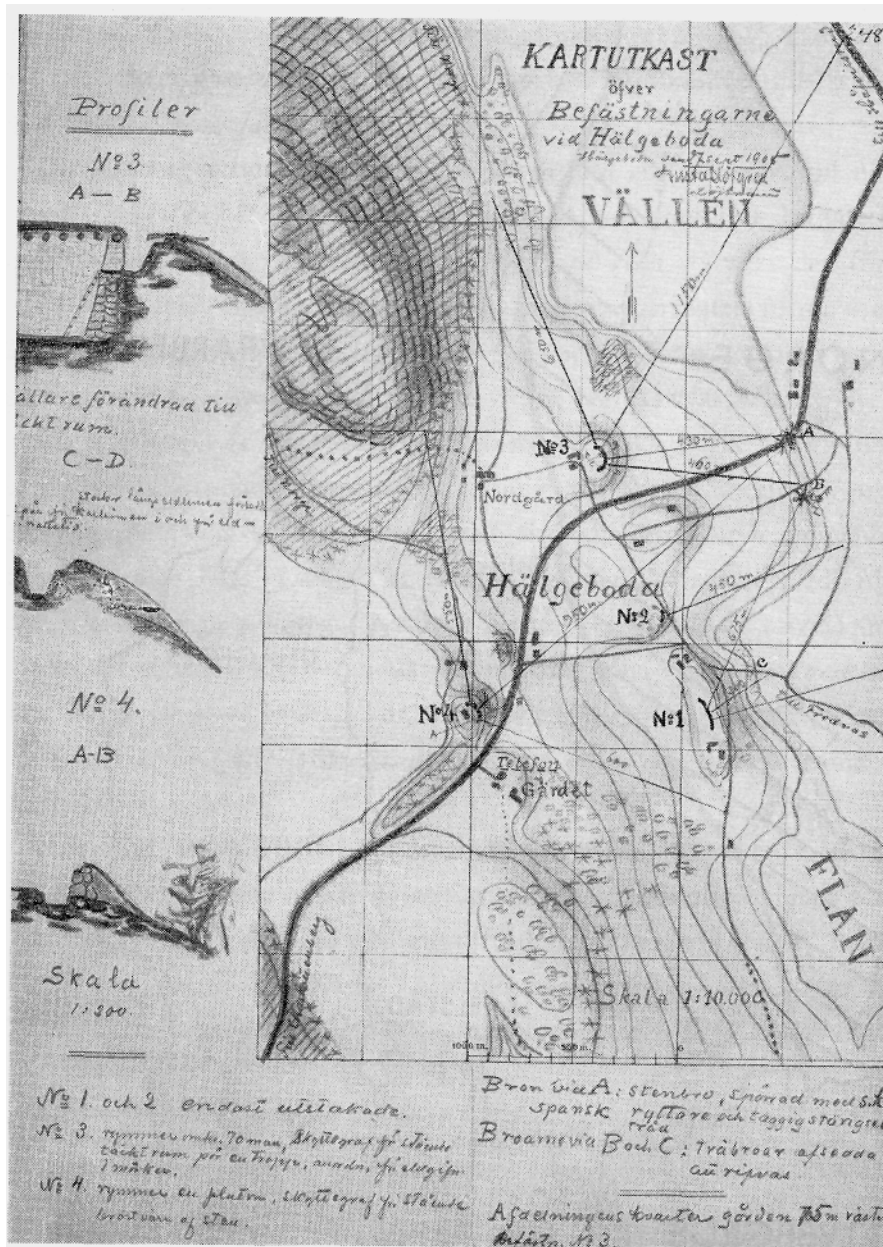
Huru som helst så utvecklades vid detachmentet, i första hand av dess chef, en sjudande iver, varom särskilt dåvarande regementsadjutanten Jakob Nordström har kunnat vittna. Medan förstärkningsarbetena pågingo för fullt, uppgjordes planer för det fall, att detachmentet skulle inneslutas inom "enceinten". Dessa planer avsågo ordnande av förläggning och ammunitionsupplag, brandordning, sjukvård, elektriska förbindelser, belysning och bränsleförråd, förplägnad samt utrymningsplan för samhällets civilbefolkning. Det kan nog sägas, att man under rådande förhållanden gjorde det bästa möjliga.

Mitt under detta arbete ändrades förhållandena. Den 26. september offentliggjordes den tre dagar förut undertecknade Karlstadskonventionen.

"Fälttjänstövningarna" skulle emellertid tillsvidare fortsättas av Värmlands regemente, dock endast med två bataljoner på fredsfot, medan den tredje skulle kvarstå på Trossnäs fält. Överstelöjtnant Mauritz Tisell övertog (den 28. september) befälet över till gränsbevakning inom Värmland avdelade trupper.

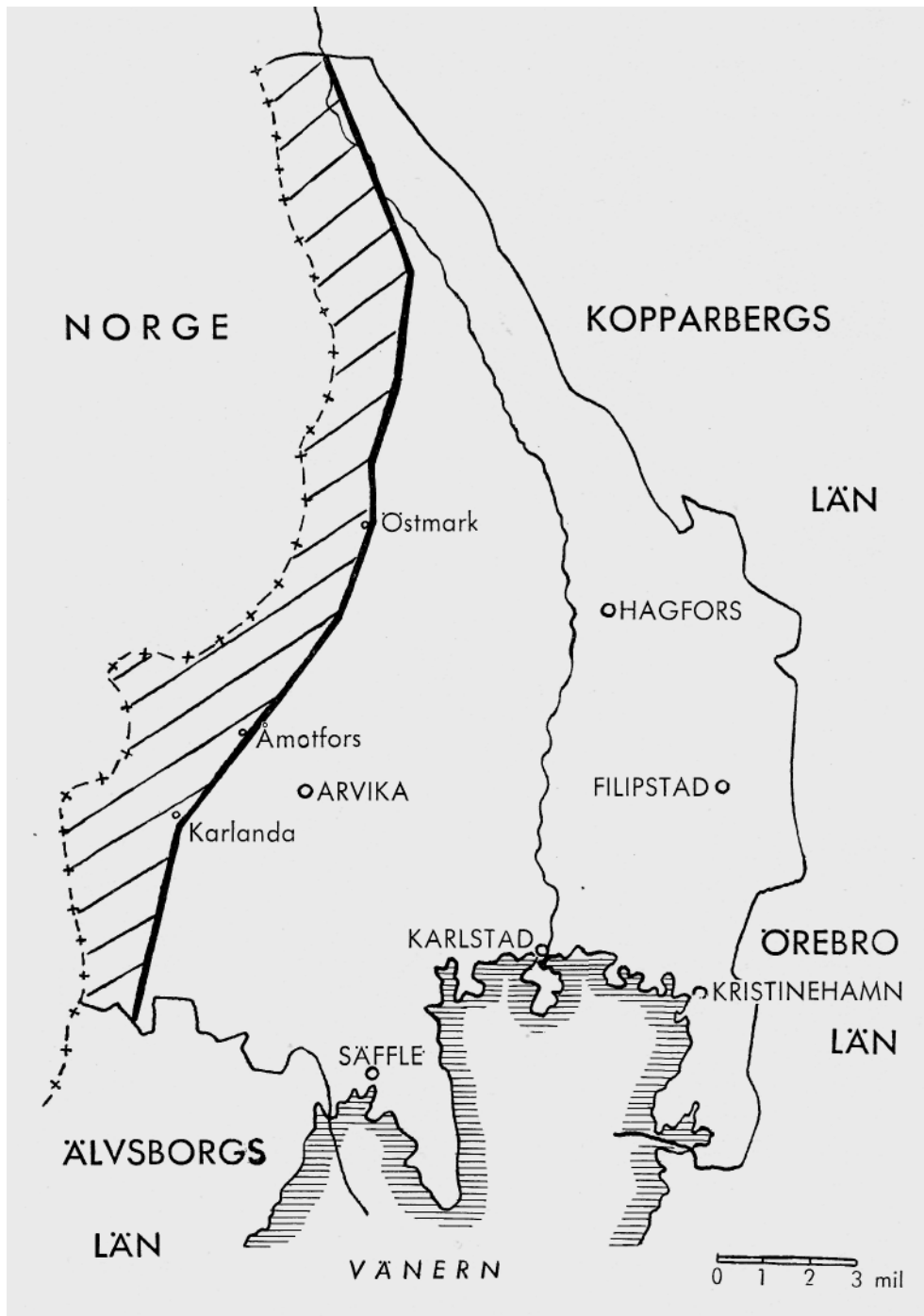
Det blev dock nu endast fråga om de militära åtgärdernas avveckling. Den 10. oktober ingick underrättelse, att stortinget dagen förut antagit Karlstadskonventionens bestämmelser. Omedelbart gavs order om rase-ring av de vid rikets västra gräns utförda fältbefästningarna, vilket arbete

⁷⁷⁾ Idén att medelst armerade kulsprutor söka behärska vissa obehagliga döda vinklar längs järnvägsbanken, var utan tvivel riktig. Anordnandet av kulsprutebatteriet och pansartåget kunde dock först börja den 23. september, samma dag som förhandlingarna i Karlstad slutade med gynnsamt resultat. Den största svårigheten med pansartåget var, huru det skulle röras, eftersom ett bepansrat lokomotiv icke kunde åstadkommas. Man beslöt, att pansarvagnen, då den skulle användas, skulle få fart vid starten av ett lokomotiv inom stationsområdet. Då vagnen kom till utsedd plats — omkring 600 m. norr om stations-samhället — hejdades den med broms. Inhalandet skulle ske medelst långa ställinor, som funnos på stationen och fästes vid pansarvagnens draghake.

Befästningarna vid Hälgeboda.

var slutfört tre dagar senare. Eda- och Charlottenbergsställningarnas iordningställande hade endast dragit en kostnad av sammanlagt 6.010 kronor! Den 13. återvände trupperna vid Charlottenberg till Trossnäs. Samma

Den neutrala zonen vid västra gränsen 1905.

dag lämnade de norska trupperna sina ställningar vid Lier. Krisen var slut. I Värmland hade järnvägsbevakningen varat i 111 dagar och den egentliga gränsbevakningen i 32.

Då unionskrisen började i juni 1905, torde dess innebörd i Värmland knappast ha uppfattats som synnerligen allvarlig. Man var van vid stridigheter brödrafolken emellan. Den organiserade järnvägsbevakningen på sommaren gav icke heller intryck av, att den militära ledningen ansåg läget hotande. Befäl och trupp betraktade "fälttjänstövningarna" som ett välkommet avbrott i tjänsterutinen på "fälte". Men läget tillspetsades, och då den i det närmaste fältstarka bataljonen Wester den 12. september avgick till gränsen, insåg nog litet var, att det kunde bli allvar av leken. Helt naturligt förtätades småningom stämningen, och under krisens höjdpunkt, avbrottet i förhandlingarna i Karlstad, blev den ganska irriterad på båda sidor om gränsen.

Men det nya läget i ställningarna vid Charlottenberg—Eda glasbruk bars med jämnmod och gott humör. Och man gjorde vad man kunde. Nog arbetades det på "forten" och taggrådsnäten, och vad som med tillgängliga medel kunde förutses och planeras, det blev gjort.

Den framskjutna ställningen vid gränsen innebar utan tvivel betydande risker. Uppgiften var för stor för den tillgängliga styrkan. Det hade behövts artilleri, ett par bataljoner till och kulsprutor. Ammunitionstillgången var otillräcklig. Spioneri kunde icke utestängas. Men truppernas *anda* var god. Dess bättre kom den icke att sättas på något allvarsamt prov.

REGEMENTSCHEFER 1617—1911⁷⁸⁾

Hertig Karl Filip	Chef för Södermanland-Närke- Värmlands landsregemente .	1617—1622
Alexander Leslie	„	1622—1628
Johan Kinnemond.....	Chef för Närkes och Värm lands regemente	1628—1629
Matts Kagg ⁷⁹⁾	Chef för Värmlands regemente	1629
Axel Lillie	Chef för Närkes och Värm lands regemente	1629—1631
Thomas Thomson	„	1631—1643
Johan Gordon	„	1643—1653
Johan von Essen	„	1653—1661
Nils Posse.....	„	1661—1669
Jonas Gyllenspetz.....	„	1669—1677
Carl Hård af Segerstad.....	„	1678
Reinhold Rehbinders.....	„	1678—1701
Carl Gustaf Roos ⁸⁰⁾ _____ •	„	1701—1722
Fredrik Magnus Grönberg.....	Interimsöverste	1710
Per Adlerfelt	„	1712—1717
Carl Ulrik Torstensson ⁸¹⁾	„	1717—1723
Johan Carl Carlsson Strömfelt	Chef för Närkes och Värm lands regemente	1723—1727
Carl Ulrik Torstensson ⁸²⁾	„	1727
Carl Knutsson Posse.....	„	1728—1737
Gustaf Gadde	„	1737—1738
Henrik Magnus von Buddenbrock ⁸³⁾	„	1738—1743
Carl Henrik Wrangel	„	1743—1748
Per Kalling	„	1748—1765
Gabriel Spens	„	1765—1779
Johan August Meijerfeldt.....	„	1779—1791
Gustaf Mauritz Armfelt	„	1791—1793
Carl Johan Leijonstedt.....	„	1793—1812

⁷⁸⁾ Om förnamnets stavning se "Levnadsteckningar".

⁷⁹⁾ Stupade vid Marienburg i Preussen.

⁸⁰⁾ Dog på hemväg efter fångenskap i Ryssland.

⁸¹⁾ Chef för regementet 1727.

⁸²⁾ Förut Interimsöverste för regementet.

⁸³⁾ Halshuggen 1743.

REGEMENTETS FANOR¹⁾

Under landsfäniketiden (äldre Vasatiden) omkring år 1565, då Erik XIV sammanförde fänikorna i storregementen (jfr sid. 12), bestämde han även de i storregementena ingående fänikornas "färger" beträffande fälttecken och kläder d. v. s. ett slag av uniformering. Den i tredje regementet ingående fänikan från Värmland och Dal hade grått, vilket är det enda som sägs om fanans utseende. Givetvis försvann denna reglerande ansats till soldateskens yttre skick med konungens fall.

NÄRKE—VÄRMLANDS REGEMENTES FANOR

Det är icke känt, under vilka fälttecken kompanierna vid Närke-Värmlands landskapsregemente tågade i fält på Gustav II Adolfs tid eller i Johan Baners och Lennart Torstenssons härar. Från denna periods början förefinnes emellertid en allmän strävan att på fandukarna framställa de särskilda landskapens färger, vilken benägenhet ännu i dag är synnerligen livaktig. Fanorna inom samma regemente skulle ha lika färg men med olika målning för de olika kompanierna. Den allmänna typen på fandukarna under detta skede, benämnd den yngre Vasatypen, framgår särskilt av den tyske munken Reginbaldus Möhners troféavbildningar från

Huvudsakliga källor: Otryckta: Generalmönsterrullor för Närke-Värmlands och Värmlands regemente; Fanritningar och fotografier; Uppgifter om svenska fanor och standar (manuskript); Krigskollegii (Arméförvaltningens) arkiv; Värmlands regementes arkiv — samtliga dessa aktsamlingar i Kra; Värmlands regementes arkiv i Karlstad; Armémusei och Livrustkammarens samlingar svenska fanor och standar samt modellritningar, samling troféer i Tøj husmuseet i Köpenhamn. Tryckta: Cederström, Svenska kungl. huvudbaner samt fälttecken; 1896 års fankommittés betänkande (1897); Kungl. brev och generalorder ("KVHT" och "T. L."); Petrelli, Anteckningar om svenska och finska fanor och standar (1892); Gurli Taube, Svensk regementshistorisk bibliografi (1949); Wernstedt, Svenska standar och fanor 1654—1686 (1945).

Augsburg, där han under den svenska ockupationen 1632—1635 avbildade ett stort antal svenska fanor, dock så gott som uteslutande tillhörande värvade truppförband²).

De första egentliga uppgifterna i ord och bild om Närke-Värmlands regementes fanor härstamma från tiden för Karl X Gustavs krig. Infanteriregementenas kompanier hade som förut var sin fana, av vilka den förnämsta, livfanan, fördes av överstens kompani — regementets första, som ännu i våra dagar benämnes livkompaniet — och de övriga kallades kompanifanor. Livfanans färg var i regeln vit, de övrigas växlande.

Då regementet år 1654 drog ut i "första bremiska kriget" skulle det utrustas med åtta fanor, vartill taft och silke hämtades i Stockholm, varefter regementschefen skulle "disponera officererne dem sjelfwe att måhla och förfärdiga låta, emedhan af Kongl. Cammar Collegio der till för denne gångh inge penningar bestådde blifwa". Följande år (1655) utfördes till regementet fem fandukar, som voro gröna i överensstämmelse med färgen på de uniformsjackor, som skulle bäras av regementet³). Det var fandukar av 1654—1655 års modell, som buros av regementet under Karl X Gustavs krig⁴).

Noggranna uppgifter om för regementet avsedda fälttecken möta år 1658 i den detaljerade beskrivningen av en stor beställning på fanor och standar, vilken för kronans räkning utfördes av "hattstofferaren" Peter Blohm i Hamburg. För Närke-Värmlands regemente tillverkade han en vit livfana och sju papegojgröna kompanifanor. Men hela denna 1658

²) Triennium Sueco-Augustanum (Augsburg, Bischöfliches Ordinariatsarchiv). Kopior av troféavbildningarna i Kra. Se i övrigt E. Zeeh och G. Nordström, Svenskarna i Augsburg under trettioåriga kriget och Reginbaldus Möhners svenska troféavbildningar; Lenk, Karolinernas fälttecken.

³) Jfr Petrelli, a. a., s. 3 ff.; Wernstedt, a. a., s. 216 ff. och tablån, s. 408 f.; Seitz, s. 71 och 76; Studieresa till Köpenhamn sommaren 1950.

*) Det uppgives vara av denna fansvit, som livfanan och två gröna kompanifanor finnas i Tøjhusmuseet i Köpenhamn, enligt dansk uppfattning "höjst sandsynligt" tagna i slaget vid Nyborg på Fyen i november 1659 och "höjst sandsynligt" förda av Närke-Värmlands regemente (Wernstedt, a. a., s. 216 f och fanbild nr 25). Huruvida dessa fanor tillhört regementet är således ej fullt klart utrett. En okulärbesiktning av dem har icke givit ovetydigt resultat (Studieresa till Köpenhamn sommaren 1950 och 1951).

års beställning kvarlåg hos leverantören ännu år 1677. Ett par år senare utdelades större delen av de för Närke-Värmlands regemente avsedda kompanifanorna till Västmanlands regemente. De kommo således aldrig i bruk vid det avsedda truppförbandet. Livfanan och en grön kompanifana ingå i Livrustkammarens samlingar (inv. nr 175 och 176)⁵).

Då sålunda 1658 års fanor icke kommo att disponeras av regementet, voro dess förutvarande fälttecken efter Karl Gustavs krig ytterst illa medfarna eller förlorade. År 1665 skriver regementschefen Posse till krigskollegium om nya fanor, eftersom de gamla voro alldeles förnötta och mestadels gått förlorade på Fyen (slaget vid Nyborg 1659) • Resolutionen blev: "När andre få". År 1666 påminde han två gånger om fanorna, men svaret blev detsamma som förut. Några år senare, 1671, kom åter en anhållan, denna gång av den nye regementschefen Gyllenspetz. Det svarades: "När rätte tijden är". Slutligen, år 1672, gjorde själva krigskollegium framställning, eftersom "vid sishållne generalmönstring där i orten kompanierna hava med blötte fanestängerne måst fram marschera, vilket i så måtto allt för slätt är"⁶). Men det var ebb i rikets kassa, och det blev lika litet resultat av denna framställning som av de föregående.

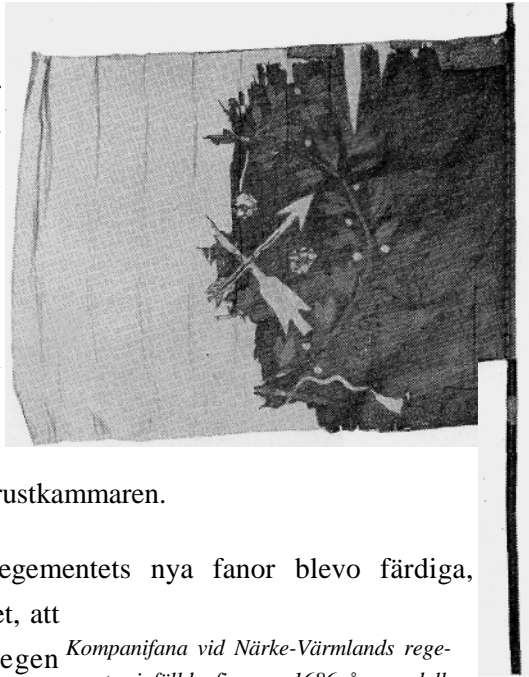
Äntligen, år 1674, kom turen till Närke-Värmlands regemente, som i 15 år dels saknat, dels enbart haft bristfälliga fälttecken. På hösten detta år utdelades till regementet vid Kungsör en livfana, vit med tvenne korslagda pilar och fyra rosor, samt åtta kompanifanor, röda också med pilar och rosor, vartill följande år kom en nionde kompanifana, enär regementet ju hade 10 kompanier. Fanorna voro förfärdigade av målaren Baltzar Friedrich. Den år 1675 tillkomna kompanifanan hade som de andra

⁵) Jfr Petrelli, färgbild nr 1 och bil. 3; 1896 års fankommitté, s. 9 och bil. 4 samt Wernstedt, s. 62 not. 11, s. 218 f. och bil. 4. Färgbild av livfanan även hos Nordensvan, I, s. 16. Om teorien beträffande de i Köpenhamns tyghus förvarade fanorna av modell 1654—1655 är riktig, skulle det alltså för Närke-Värmlands regemente i slutet av 1650-talet funnits två livfanor, av vilka ingendera fördes vid regementet. Den första hamnade i Köpenhamns tyghus, den andra låg hoprullad i någon vrå i Hamburg hos trofémälaren Blohm.

⁶) Petrelli, a. a., s. 60, 74 ff.; Wernstedt, a. a., s. 220.

De 10 nya fanorna utdelades till kompanierna under regementsmötet år 1732, under det att de gamla utslitna fanorna dock fortfarande förvarades på kompanierna¹³).

Av de sålunda till regementet år 1718 beställda och år 1731 (1732) levererade fanorna finnes två exemplar i vardera Armémuseum och Livrustkammaren.

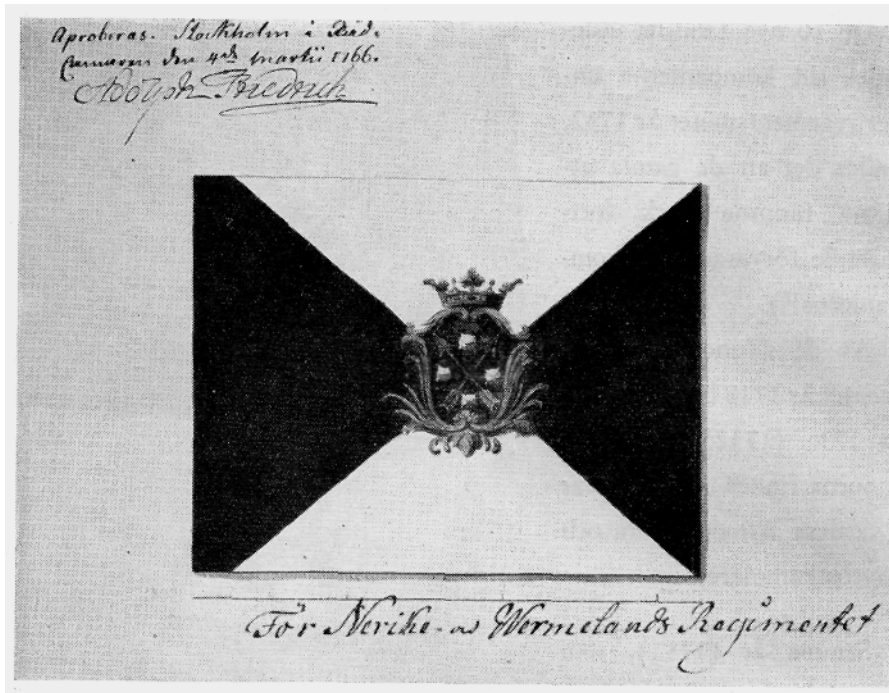
Samma år (1731), som regementets nya fanor blevo färdiga, ändrades det hävdvunna bruket, att varje kompani skulle ha egen fana. Det bestämdes, att hädan-
Kompanifana vid Närke-Värmlands regemente, infällda figurer, 1686 års modell.
Beställd hos Johan Wijkman år 1718, levererad år 1731. Livrustkammaren.

kompanier vid nyanskaffning endast skulle lämnas fyra fanor, två per bataljon. Denna bestämmelse kompletterades vid krigsutbrottet mot Ryssland 1741 med föreskriften att, även om ett regemente ägde fler fanor än de reglementerade fyra, endast detta antal finge medföras i fält. Av de fyra fanorna skulle en vara livfana och tre kompanifanor¹⁴*). Därmed var övergången från kompani- till bataljonsfanor inledd.

Hittills hade regementet således utom livfanan fört fanor med röda dukar och Närkes vapen, allt som allt tio fanor. Dessa ersattes år 1766

¹³) Kra, 1737 års generalmönsterrulla. Jfr 1754 års rulla.

¹⁴) 1896 års fankommitté, s. 16 not 1 och s. 17 f.; Jakobsson, Svenska arméns fanor och standar. Närke-Värmlands regemente, som hade 10 kompanier, erhöi sex fanor, jfr ovan.

Modellritning till kompanifana vid Närke-Värmlands regemente av
Fredrik de Derichs, 1766 års modell. Kra.

med sex nya fanor, nämligen en vit livfana och fem kompanifanor med dukarna delade i fyra fält, två vita och två karmosinröda, jämte som förut Närkes pilar och rosor i fandukens mitt¹⁵). De nya fanorna utdelades till regementet år 1767¹⁸).

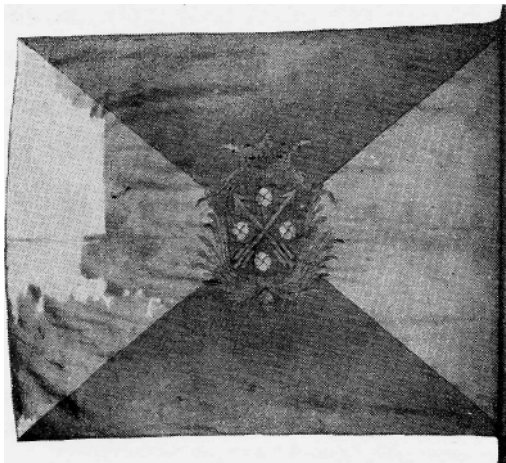
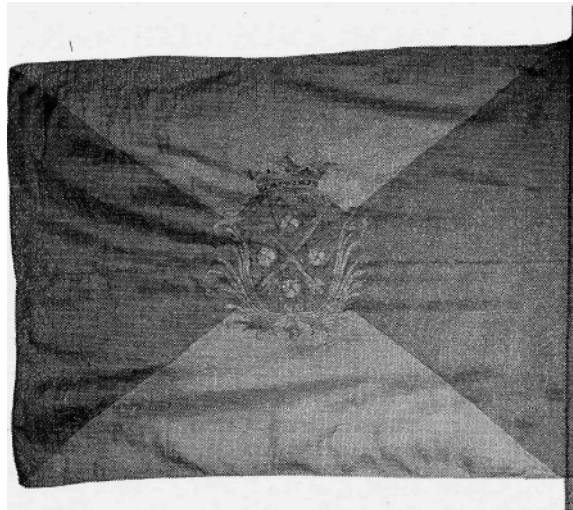
Dessa rödvita fanor fördes så länge det gamla Närke-Värmlands regemente existerade. Men de blevo småningom förslitna. I 1805 års general-

¹⁵) Modellritning, approberad av konung Adolf Fredrik 4/3 1766 (Kra, Modellritningar 1688—1768); 1896 års fankommitté, s. 18 f. och plansch 10 (färgbild).

Modellrit

ningen av Fredrik de Derichs har fandukens yttre och inre fält i röd, övre och nedre fält i vit färg. Av de i Armémusei samlingar befintliga fyra fanorna av denna modell ha två fandukens fält placerade enligt modellritningen. Men i de övriga två äro fälten om placerade, de röda upptill och nedtill, de vita i yttre och inre kanten (jfr vidstående fanbilder).

¹⁶) De tio gamla kasserades men förvarades tillsvidare vid sina kompanier så att regementet faktiskt hade 16 fanor (1767 års generalmönsterrulla, Kra).

Kompanifana vid Närke-Värmlands regemente, 1766 års modell. Två exemplar, det ena med de röda och vita fälten placerade enligt modellritningen, det andra med fälten omkastade. Armémuseum.

mönsterrulla heter det i mönsterherrens "slutmening": "Fahnorne woro uti ett ännu mera försämrat tillstånd än wid sista generalmönstringen (1802) men blefvo nu som då till hugkomst af den hedern, wharmed de under kriget af regementet blifwit försvarade (1788—1790 års ryska krig) med dess önskan till vidare bruk och nyttjande bibehållne".

VÄRMLANDS REGEMENTES FANOR

Efter regementets delning år 1812 anmodade krigskollegium i skrivelse den 4. augusti sagda år f. d. chefen för Närke-Värmlands regemente att för en värmlandsbataljons räkning inkomma med projekt till modell å "bataljonsfana", vilken skulle anskaffas av krigskollegium. Enligt beslut den 22. mars 1814 sattes arbetet i gång — nu för Värmlands regementes samtliga fanor — och den 11. oktober sistnämnda år översände krigskollegium en duk till livfana och fem "bataljonsfandukar" jämte spetsar och foder till regementet med anmodan till regementschefen att själv ombesörja anskaffning av fanstänger. Försändelsen ankom till Karlstad en månad senare, den 12. november 1814. Den 22. december 1815 befallde regementschefen, att regementets gamla fandukar enligt krigskollegii förfogande skulle avsprättas från stängerna och tillika med spetsarna till krigskollegium insändas. Av de nya fanorna var livfanan traditionsenligt vit med riksvapnet, de övriga fem dukarna hade i mitten Värmlands vapen, en svart örn på gult fält, och voro till färgen *mörkblå*. Dessa fanor av 1814 års modell voro således de första, som utdelades till det ur Närke-Värmlands regemente utbrutna Värmlands regemente. Exemplar av denna fantyp — numera till färgen blekt och helt förändrad — finnas i Armémuseum och Livrustkammaren (se vidstående bild)¹⁷).

¹⁷) Kra, Krigskoll, gen. krigskommissariedep:s registratur 1812, tom 3, nr 3758 och 1814 års avgjorda mål tom 1, nr 1427; Krigskoll, int.dep., Militärkontoret, Diarium, Ink. handl. 1814, nr 4256; Värmlands regementes arkiv, A:nr 46, 132 och 240.

Fanans grundfärg har visat sig vara föga hållbar. Redan år 1849, då denna fantyp skulle ersättas med en annan, säges i ett icke fastställt projekt till ny fana för livbataljonen av Värmlands regemente (se vidstående bild från Kra, Fanritningar, ser. II, 1680—1896), att färgen på fandukarna då var gredelin, men att det var ovisst, om den ursprungliga färgen varit sådan, eller om den varit antingen blå eller röd. I 1896 års fankommittés betänkande (plansch 11) visar fanduken en i stort sett jämn grå färg med i mitten en svag dragning åt blått. Så framträder den också hos Nordensvan (I, s. 351 och färgbild), där grundfärgen antages ha varit grå. Cederström (nr 769—772) angiver dock, att fanans grundfärg varit blå men nu (år 1900) blekts till en svagt violett, nästan grå ton.

Fanan underkastades år 1949—1950 efter särskild hemställan viss undersökning i Armémuseum och Statens historiska museum samt kemisk analys i Statens provningsanstalt. Av dessa undersökningar framgick, att fanan "sannolikt ursprungligen haft en rödblå eller blå-röd färg".

Slutligen anträffades i krigskollegii papper i Krigsarkivet (generalkrigskommissariede-

Regementet hade således nya fanor, då det år 1819, strax efter Karl XIV Johans uppstigande på tronen, anbefalldes, att arméns fanor i mån av nyanskaffning skulle vara blågula samt *att varje bataljon endast skulle föra en fana*. I följd härav försvunne de gamla vita livfanorna, utom vid liv- och hustrupperna, ävensom kompanifanorna över huvud taget. Därmed är övergången skedd till bataljonsfanor, en för varje stambataljon, d. v. s. två per regemente. Fanorna skulle nu förses med blågula, s. k. "kravatter" (fanband), en nyhet inom svenska armén, som bibehållit sig till våra dagar¹⁸).

Vid Värmlands regemente, som nyss erhållit nya fanor, blev någon övergång till Karl Johans fantyp aldrig aktuell. Regementet förde under

partementets 1814 års avgjorda mål, nr 1427) källskrifter, som gävo ett definitivt svar på frågan om den ursprungliga färgen. Av resolutionen på ett ämbetsmemorial från militärkontoret den 21. mars 1814 framgår det, att färgen för "Wermlands 5 fanor" var *mörkblå* samt att arbetet med fanornas förfärdigande anförtroddes åt brodösen fru Meck mot ett pris av 65 rdr banco per fana. Den 23. september inlämnade fru Meck räkning å de fem för Värmlands regemente förfärdigade fanorna, och den 11. oktober 1814 avsändes dessa som ovan nämnts till regementet.

Ämbetsmemorial från militärkontoret den 21/3 1814.

"Militaire Contoiret får ödmjukast anmäla, att för Wärlands Reg:te felas fem st. Batail. fanor-----".

Antecknat i marginalen:

"1814 den 22. mars föredraget uti GK. Bifölls åt contract utfärdas till Hustru Meck till förfärdigande af de för Wermlands Reg. erforderliga Fahnor . . . emot det . . . upgifne pris av 65 R. Banco stycket och lefverering innom 4 månader för Fru Meck . . .".

Därunder antecknat:

"Anordnadt-----för Wermlands

Mörkblå 33 aln

Gul 6 do 5 fanor",

och

"Anordnadt. N. B. Samma mål sedermera inkommet med uppgifter på åtgången hvar-efter anordningen är utfärdad". (1426).

(Kra, Krigskoll, int. dep:s (gen. krigskomm.dep) 1814 års avgjorda mål, tom 1, nr 1427).

Den 23/9 4256. Fru Meck inlämnar räkning å 5 st. förfärdigade fanor för Wermlands reg:te.

Den 26/9 överlämnas till 1:sta revisionskontoret till granskning, varefter summan anordnas av statsmedel.

(Kra, Krigskoll, int. dep., Mil. kontoret, Diarium, Ink. handl 1814, nr 4256).

¹⁸) 1896 års fankommitté, s. 20 f.; Jakobsson, a. a., s. 40 ff.

Karl Johanstiden sina sex fanor av 1814 års typ¹⁶⁾. Vid Oskar I:s uppstigande på tronen 1844 kom frågan om arméns fanor och standar i ett helt nytt läge.

Den nye konungen ivrade för ett återinförande av landskapsfärgerna och stora vapenbilder på arméns fälttecken, vilka dessutom i framtiden skulle förses med *segernamn* såsom det var brukligt på kontinenten.

Sedan konungen i generalorder den 25 november 1844 befallt, att regementen och kårer skulle inkomma med uppgift å de fältslag och träffningar, vari de med utmärkelse deltagit och vilkas namn truppförbandet kunde anses berättigat att föra på sina fälttecken, tillsattes 1845 års fan-kommitté, som på sommaren samma år inkom med yttrande²⁰⁾.

Enligt kommitténs "granskande översikt" hade resultatet av de införade upplysningarna icke blivit synnerligen tillfredsställande. Upplysningarna från regementena hade varit ofullständiga och delvis felaktiga, vilket knappast kan förvåna, eftersom denna i övrigt idylliska tid icke hade mycket sinne för historiska eller andra kulturella mödor. Så var exempelvis bidraget från Värmlands regemente föga uppmuntrande. Regimentet anmälde "sig sakna alla regementshandlingar efter det förra Nerike och "Wermlands reg'tets delning och anhåller att de uppgifter, som komma från Nerikes reg :te även måtte få tillämpas på Wermlands reg :te".

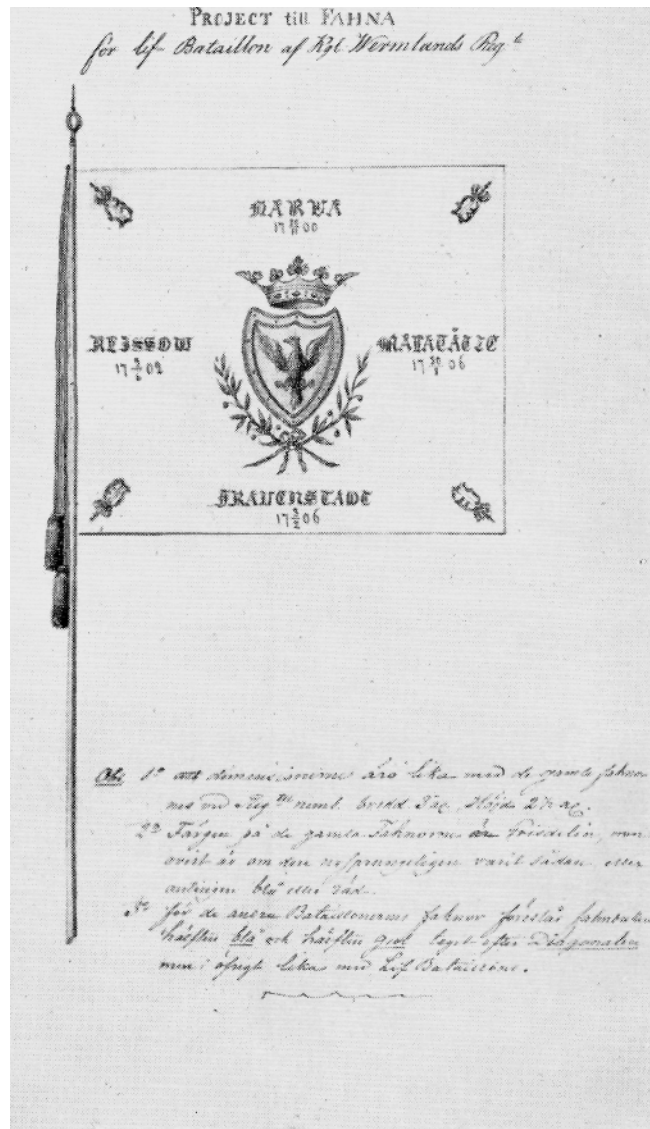
Men även Närkes regementes bidrag var mycket magert. Man föreslog de tre namnen Narva, Pardakoski och Kärnakoski, av vilka egentligen endast det förstnämnda kunde komma i fråga.

Kommitterade, som igångsatt självständiga forskningar, föreslogo för både Närkes och Värmlands regemente segernamnen *Nanua*, *Klissow*, *Frauenstadt* och *Malatitze*, varvid siffrorna över namnen skulle ange den rangordning efter vilken segernamnen föreslogos av kommittén för den händelse Kungl. Maj :t skulle vilja taga bort något av dem.

Kommitterade ansågo emellertid de forskningar, som medhunnits, icke

¹⁶⁾ Kra, Generalmönsterrullor 1819—1844.

²⁰⁾ KVHT: 1844, s. 635 f., 1845, s. 164 och 1846, s. 97—118. I sistnämnda KVHT, s. 97, feltryck: g. o. den 5. i stället för 25. november.

Projekt till jana för livbataljonen av Värmlands regemente år 1849
 (icke fastställt). Kra. --

VÄRMLANDS REGEMENTES FANOR

Efter regementets delning år 1812 anmodade krigskollegium i skrivelse den 4. augusti sagda år f. d. chefen för Närke-Värmlands regemente att för en värmlandsbataljons räkning inkomma med projekt till modell å "bataljonsfana", vilken skulle anskaffas av krigskollegium. Enligt beslut den 22. mars 1814 sattes arbetet i gång — nu för Värmlands regementes samtliga fanor — och den 11. oktober sistnämnda år översände krigskollegium en duk till livfana och fem "bataljonsfandukar" jämte spetsar och foder till regementet med anmodan till regementschefen att själv ombesörja anskaffning av fanstänger. Försändelsen ankom till Karlstad en månad senare, den 12. november 1814. Den 22. december 1815 befallde regementschefen, att regementets gamla fandukar enligt krigskollegii förfogande skulle avsprättas från stängerna och tillika med spetsarna till krigskollegium insändas. Av de nya fanorna var livfanan traditionsenligt vit med riksvapnet, de övriga fem dukarna hade i mitten Värmlands vapen, en svart örn på gult fält, och voro till färgen *mörkblå*. Dessa fanor av 1814 års modell voro således de första, som utdelades till det ur Närke-Värmlands regemente utbrutna Värmlands regemente. Exemplar av denna fantyp — numera till färgen blekt och helt förändrad — finnas i Armémuseum och Livrustkammaren (se vidstående bild)¹⁷).

¹⁷) Kra, Krigskoll, gen. krigskommissariedep:s registratur 1812, tom 3, nr 3758 och 1814 års avgjorda mål tom 1, nr 1427; Krigskoll, int.dep., Militärkontoret, Diarium, Ink. handl. 1814, nr 4256; Värmlands regementes arkiv, A:nr 46, 132 och 240.

Fanans grundfärg har visat sig vara föga hållbar. Redan år 1849, då denna fantyp skulle ersättas med en annan, säges i ett icke fastställt projekt till ny fana för livbataljonen av Värmlands regemente (se vidstående bild från Kra, Fanritningar, ser. II, 1680—1896), att färgen på fandukarna då var gredelin, men att det var ovisst, om den ursprungliga färgen varit sådan, eller om den varit antingen blå eller röd. I 1896 års fankommittés betänkande (plansch 11) visar fanduken en i stort sett jämn grå färg med i mitten en svag dragning åt blått. Så framträder den också hos Nordensvan (I, s. 351 och färgbild), där grundfärgen antages ha varit grå. Cederström (nr 769—772) angiver dock, att fanans grundfärg varit blå men nu (år 1900) blekts till en svagt violett, nästan grå ton.

Fanan underkastades år 1949—1950 efter särskild hemställan viss undersökning i Armémuseum och Statens historiska museum samt kemisk analys i Statens provningsanstalt. Av dessa undersökningar framgick, att fanan "sannolikt ursprungligen haft en rödblå eller blå-röd färg".

Slutligen anträffades i krigskollegii papper i Krigsarkivet (generalkrigskommissariede-

*Bataljonsfana vid Värmlands regemente, 1814 års modell.
Armémuseum.*

Regementet hade således nya fanor, då det år 1819, strax efter Karl XIV Johans uppstigande på tronen, anbefalldes, att arméns fanor i mån av nyanskaffning skulle vara blågula samt *att varje bataljon endast skulle föra en fana*. I följd härav försvunne de gamla vita livfanorna, utom vid liv- och hustrupperna, ävensom kompanifanorna över huvud taget. Därmed är övergången skedd till bataljonsfanor, en för varje stambataljon, d. v. s. två per regemente. Fanorna skulle nu förses med blågula, s. k. "kravatter" (fanband), en nyhet inom svenska armén, som bibehållit sig till våra dagar¹⁸⁾.

Vid Värmlands regemente, som nyss erhållit nya fanor, blev någon övergång till Karl Johans fantyp aldrig aktuell. Regementet förde under

partementets 1814 års avgjorda mål, nr 1427) källskrifter, som gävo ett definitivt svar på frågan om den ursprungliga färgen. Av resolutionen på ett ämbetsmemorial från militärkontoret den 21. mars 1814 framgår det, att färgen för "Wermlands 5 fanor" var *mörkblå* samt att arbetet med fanornas förfärdigande anförtroddes åt brodösen fru Meck mot ett pris av 65 rdr banco per fana. Den 23. september inlämnade fru Meck räkning å de fem för Värmlands regemente förfärdigade fanorna, och den 11. oktober 1814 avsändes dessa som ovan nämnts till regementet.

Ämbetsmemorial från militärkontoret den 21/3 1814.

"Militaire Contoiret får ödmjukast anmäla, att för Wärlands Reg:te felas fem st. Batail. fanor-----".

Antecknat i marginalen:

"1814 den 22. mars föredraget uti GK. Bifölls åt contract utfärdas till Hustru Meck till förfärdigande af de för Wermlands Reg. erforderliga Fahnor . . . emot det . . . upgifne pris av 65 R. Banco stycket och lefverering innom 4 månader för Fru Meck . . .".

Därunder antecknat:

"Anordnadt-----för Wermlands

Mörkblå 33 aln

Gul 6 do 5 fanor",

och

"Anordnadt. N. B. Samma mål sedermera inkommet med uppgifter på åtgången hvar-efter anordningen är utfärdad". (1426).

(Kra, Krigskoll, int. dep:s (gen. krigskomm.dep) 1814 års avgjorda mål, tom 1, nr 1427).

Den 23/9 4256. Fru Meck inlämnar räkning å 5 st. förfärdigade fanor för Wermlands reg:te.

Den 26/9 överlämnas till 1:sta revisionskontoret till granskning, varefter summan anordnas av statsmedel.

(Kra, Krigskoll, int. dep., Mil. kontoret, Diarium, Ink. handl 1814, nr 4256).

¹⁸⁾ 1896 års fankommitté, s. 20 f.; Jakobsson, a. a., s. 40 ff.

Karl Johanstiden sina sex fanor av 1814 års typ¹⁶⁾. Vid Oskar I:s uppstigande på tronen 1844 kom frågan om arméns fanor och standar i ett helt nytt läge.

Den nye konungen ivrade för ett återinförande av landskapsfärgerna och stora vapenbilder på arméns fälttecken, vilka dessutom i framtiden skulle förses med *segernamn* såsom det var brukligt på kontinenten.

Sedan konungen i generalorder den 25 november 1844 befallt, att regementen och kårer skulle inkomma med uppgift å de fältslag och träffningar, vari de med utmärkelse deltagit och vilkas namn truppförbandet kunde anses berättigat att föra på sina fälttecken, tillsattes 1845 års fan-kommitté, som på sommaren samma år inkom med yttrande²⁰⁾.

Enligt kommitténs "granskande översikt" hade resultatet av de införade upplysningarna icke blivit synnerligen tillfredsställande. Upplysningarna från regementena hade varit ofullständiga och delvis felaktiga, vilket knappast kan förvåna, eftersom denna i övrigt idylliska tid icke hade mycket sinne för historiska eller andra kulturella mödor. Så var exempelvis bidraget från Värmlands regemente föga uppmuntrande. Regimentet anmälde "sig sakna alla regementshandlingar efter det förra Nerike och Wermlands reg'ets delning och anhåller att de uppgifter, som komma från Nerikes reg :te även måtte få tillämpas på Wermlands reg :te".

Men även Närkes regementes bidrag var mycket magert. Man föreslog de tre namnen Narva, Pardakoski och Kärnakoski, av vilka egentligen endast det förstnämnda kunde komma i fråga.

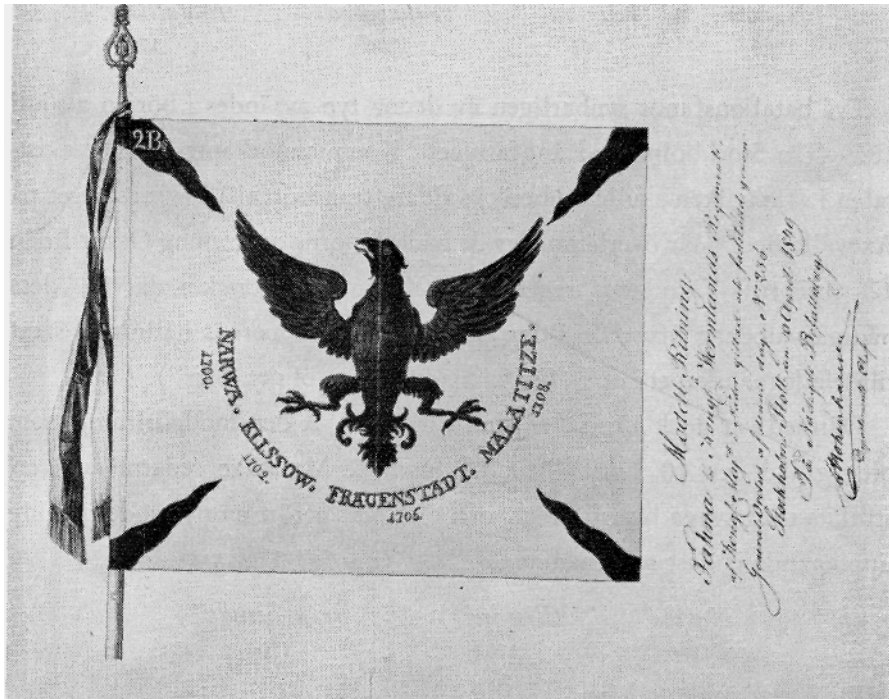
Kommitterade, som igångsatt självständiga forskningar, föreslogo för både Närkes och Värmlands regemente segernamnen *Nanua*, *Klissow*, *Frauenstadt* och *Malatitze*, varvid siffrorna över namnen skulle ange den rangordning efter vilken segernamnen föreslogos av kommittén för den händelse Kungl. Maj :t skulle vilja taga bort något av dem.

Kommitterade ansågo emellertid de forskningar, som medhunnits, icke

¹⁶⁾ Kra, Generalmönsterrullor 1819—1844.

²⁰⁾ KVHT: 1844, s. 635 f., 1845, s. 164 och 1846, s. 97—118. I sistnämnda KVHT, s. 97, feltryck: g. o. den 5. i stället för 25. november.

Modellritning till fana för II. bataljonen av
Värmlands regemente år 1849. Kra.

vara tillfyllest utan framhöllo nödvändigheten av djupare undersökningar efter ordnandet av materialet, som nu vore oordnat samt "illa och ansvarslost förvaras å den mörka och trånga förrådsvinden i Skeppsholmen".

Den 10. april 1849 bestämdes å generalorder, att infanteriets regementen och kårer, utom liv- och hustrupperna, i mån av nyanskaffning skulle erhålla fanor i vederbörande provins' färger, prydda med provinsens vapen samt försedda med "namn och årtal på de fältslag och träffningar, i vilka regtet eller corpsen med särdeles utmärkelse deltagit"²¹).

Vid denna tidpunkt "gillades och fastställdes" modellritning till fana för Värmlands regemente, en bataljonsfana med den svarta värmländska örnen på gul duk och i övre hörnet invid fanstången bataljonens nummer. Segernamnen voro i överensstämmelse med 1845 års fankommittés betänkande

²¹) KVHT 1849.

<i>Nar-wa</i>	<i>Klissow</i>	<i>Frauenstadt</i>	<i>Malatitze</i> ⁻²⁾
1700	1702	1706	1708

Två bataljonsfanor synbarligen av denna typ avsändes i början av juli 1849 från Stockholm med ångfartyget "Kommendörkapten" till magistraten i Hjo, vilken skulle ombesörja vidare transport till övningslägret på Axevalla hed. Här överlämnades de båda fanorna av konung Oskar I den 12. juli till Värmlands regemente. Konungen uttryckte därvid "dess nådiga välbehag of ver de i dag paraderande truppernas hållning" samt tilldelade manskapet i extra förplägnad två stop öl per man²³⁾.

Därmed var dock icke saken slutbehandlad. Å den modellritning, som blev gillad den 10. april 1849, har namnet Malatitze sedermera överstrukits med svaga blyertsstreck, och man har utfört en ny modellritning upptagande endast segernamnen

<i>Narwa</i>	<i>Czssou</i> ^{>24)}	<i>Frauenstadt</i> ^{-*)}
1700	1702	1706

Denna modellritning gillades av konung Oskar I och stadfästes genom generalorder den 22. april 1850²⁵⁾.

1850 års fanmodell upptog sålunda endast tre segernamn (se vidstående bild). I original finnes ännu I. bataljonens fana vid regementet²⁶⁾. II. bataljonens har däremot sedermera undergått en genomgripande "restaure-ring" varom mera nedan.

Regementet, som sålunda erhöll nya fanor av Oskar I:s typ och 18,50 års modell, berördes icke av 1877 års bestämmelser, som för infanteriet

²²⁾ Kra, Fanritningar, Modellritningar 1849, Värmlands regemente.

²³⁾ Utredningsintendenten Thorell till intendentsdepartementets kansli 3/7 1849 (Kra, Krigskollegii arkiv, Intendentsdeprs ink. handl. 1849); Regementsorderjournaler 1849 (Kra, Värmlands regementes arkiv, nr A 33 och 245). Å Staafs fanritningar m. fl. källor har den 24. juni betecknats som överlämningsdag. Inryckning på Axevalla hed ägde dock rum först den 2. juli. För övrigt må det anmärkas, att Staaf för Värmlands regemente avbildar icke 1849 utan 1850 års modell.

^{24*)} Märk stavningen.

²⁵⁾ Generalorder nr 215/1850; Modellritning i Armémuseum; Hallman, Gällande författningar rörande armén.

²⁶⁾ I litteraturen har denna fana oriktigt benämnts bataljonsfana av år 1849.

*Modellritning till jana för livbataljonen av Värmlands regemente. 1850 ars modell.
Fastställd av konung Oskar I. Armémuseum. I original vid Värmlands regemente.*

Modellritning till regimentsfana vid Värmlands regemente. 1912 års modell.
Armémuseum. I original vid Värmlands regemente.

återgingo till de blågula färgerna — varvid dock duken försågs med land-
skapets vapenbild — Oskar II :s fantyp²⁷).

Betydande förändringar blevo däremot följderna av 1888 års
fankommittés den 2. april 1892 avgivna betänkande, som efter
grundliga forskning för Värmlands regemente föreslog följande
segernamn: *Fredriksodde*   *Tåget of ver Balt*   *Lund*   *Landskrona*
N ärva   *Duna*
1657   1658   1676   1677   1700   1701

                                 Kliszow   *Fraustadt*   *Malatitze*   *Gadebusch*
                                 1702   1706   1708   1712

År 1896 tillsattes en ny fankommitté, som den 30. april 1897 avgav sitt
betänkande. Den föreslog, att infanteriets huvuddel skulle ha fanor i
riksfärgerna och att de skulle vara försedda med provinsens vapen. Detta
stadfästes å generalorder 1899- Vid denna tid hade Värmlands regemente
fortfarande sina båda bataljonsfanor av 1850 års modell²⁸).

Genom generalorder den 30. januari 1904 nr 50 bestämdes, att varje
regemente i fält endast skulle medföra en fana, som benämndes *re gement*
s-jana. Denna bestämmelse i förening med önskan att få alla de segernamn,
som år 1892 hade godkänts för regementet, representerade å dess fält-
tecken samt därtill en starkt utpräglad strävan att bibehålla den gula fan-
duken med den svarta örnen föranledde den 24. april 1912 en framställ-
ning från regementschefen, att medel skulle anvisas till ändring av *en* av
regementets fanor, vilken skulle prydas med de segernamn, som enligt
1892 års kommittés förslag borde tillkomma Värmlands regemente. Änd-
ringen skulle ske å duken till en av regementets fanor i överensstämmelse
med ett uppgjort förslag till modellritning och utföras av arméförvalt-
ningens intendentsdepartement. Detta stadfästes av Kungl. Maj:t den 20.
september 1912²⁹).

²⁷) Jakobsson, a. a., s. 43.

²⁸) 1896 års fankommitté, s. 25, 28 och bil. 7; Jakobsson, a. a., s. 43 f f.; Generalorder den
1. juni 1-899, nr 649. ²⁹) Kbr 20/9 1912 (KVHT 1912); Modellritning med
fastställt förslag till anbringande
av segernamn å en fana vid Värmlands regemente samt Liggare över uppgifter angående
vid regementena förvarade fanor (Armémuseum).

En av fanorna uppsändes därpå till intendentsdepartementet och återkom i vederbörligen ändrat skick i mars 1913³⁰). Efter detta äger regementet således en *re gement sjana* (II. bataljonens ändrade fälttecken) samt dessutom en bataljonsfana av oförändrad 1850 års modell.

1927 års fanutredning (betänkande den 28. december 1927) konstaterade, att bestämmelserna rörande de blågula fanorna icke voro populära. Efter 1896 hade icke några nya fanor fastställts för infanteriet men väl hade åtskilliga förband erhållit medgivande att iståndsätta sina fanor av äldre typ (jfr ovan s. 83) ävensom att å dem anbringa nya segernamn enligt fankommitténs betänkande år 1892. Förklaringsgrunden härtill fann utredningen "i den kärlek och pietet, med vilka särskilt de regementen, som trätt i stället för rotehålls- och rusthållsförbanden, omfattat fanorna i sina landskaps vapen och färger"³¹).

Denna karakteristik är fullkomligt riktig, i varje fall beträffande Värmlands regemente. Utredningen konstaterade, att denna känsla hade sitt stora värde och framhöll, att tolv av de forna rotehålls- och rusthålls-regementena, hade bibehållit sina gamla fanor — däribland var Värmlands regemente. Fanutredningen förordade därför en återgång till de gamla landskapsfanorna. Beträffande segernamnen må uppmärksamheten fästas på den omständigheten, att fanutredningen bl. a. för Värmlands regemente förordade det stolta segernamnet Breitenfeld 1631³²).

Sådant var läget, då 1939 års fankommitté den 3. oktober 1947 ingav sitt betänkande³³). I dettas slutgiltiga utformning i generalorder (1950) bestämdes, att fanornas segernamn skulle placeras i fandukens övre kant.

³⁰) Liggare etc. (Armémuseum). Bland Armémusei samlingar (inv. nr 13418, 13419) finnas tvenne defekta dukar av Värmlands regementes bataljonsfanor av 1850 års modell. En av dem — II. bataljonens, där örnen blivit urklippt — har synbarligen lämnat material till den sedermera iordningställda regementsfanan. Den andra omfattar endast segernamnen "Narwa", "Clissow" och "Frauenstadt" med vidhängande delar av fanduken.

³¹) 1927 års fanutredning (stencilerad i Kra).

³²) Jfr s. 25, not 34.

³³) Armémuseum (maskinskrift).

Vad Värmlands regemente beträffar, ville man införa en radikal ändring i fandukens färger. Den skulle föra landskapets färger och vapen enligt Kungl. Maj:ts fastställelse den 19-juni 1936. Denna visar för Värmlands och Värmlands läns vapen "i fält av silver en blå örn med röd beväring". Från gult och svart skulle alltså fanans färger bli vitt och blått — i överensstämmelse med provinsens vapen såsom det fastställdes av Erik XIV år 1567^M).

Segernamnens anbringande och regementsfanans färger fastställdes genom generalorder nr 3500 den 29. september 1950, där det uttalas, att Värmlands regementes fana skall visa Värmlands vapen d. v. s. vitt och blått.

Emellertid skall denna förändring icke ske omedelbart. I enlighet med gammal praxis säges det nämligen i sagda generalorders "allmänna bestämmelser" första punkt: "*Ny fana* (standar) tilldelas förband först sedan nu befintliga förslitits". Först då blir det tal om att ersätta den nuvarande fanan med en ny i överensstämmelse med en genom riks-heraldikerämbetets försorg i framtiden utförd modellritning. Därintill behåller regementet sin gula fana med den svarta örnen.

³⁶) "Grevskapet" Värmland hade under 1500-talets första hälft i sitt vapen en svart bäver i vitt fält. Erik XIV fastställde år 1567 för Värmland "en blå örn udi hwit fjäld". Under tiderna förändrades landskapets färger till en svart örn i gult fält, vilket stadfästes i kungl. brev 18/1 1884 och 20/2 1885 (Lenk, "Värmlands vapen" i Svenska Turistföreningens årsskrift 1928; Samuelsson, Värmlands historia i "En bok om Värmland", I, s. 211 f.). Slutligen återgick Kungl. Maj:t 19/6 1936 till Erik XIV:s färger blått och vitt.

REGEMENTET FLYTTAR TILL KARLSTAD

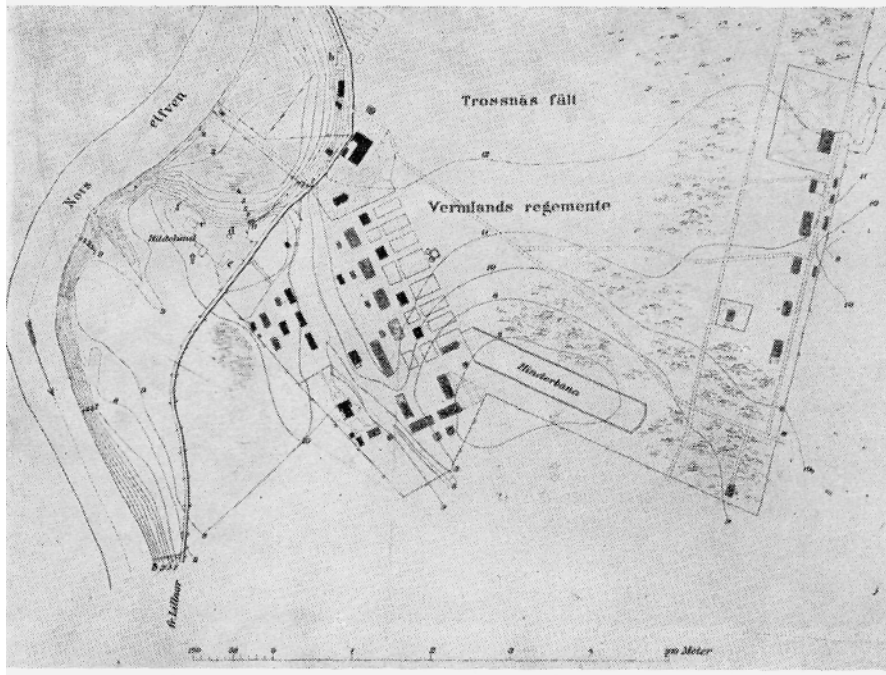
DEN SISTA TIDEN PÅ TROSSNÄS FÄLT

Med indelningsverkets avveckling iklädde sig tjänsten på mötesplatsen andra former än förut. Regementet höll till på Trossnäs fält från tidigt på våren till sena hösten. De långa mötena satte sin prägel även på den fast anställda personalens familjeliv. Under själva sommaren, då "grön-lägrets" baracker icke voro upptagna av trupp, inkvarterades i dem mot en ringa avgift officersfamiljer, som här kunde njuta av lantlivets behag, medan krigarlivet i skog och mark gav det uppväxande släktet rikliga tillfällen att delta och att tillämpa indianböckernas lärdomar. Det utvecklade sig de sista åren på Trossnäs fält ett tilltalande sällskapsliv under anspråkslösa former och gott kamratskap, en tid, som i tacksamt och kärt minne bevaras av mången gammal "fördetting" och hans familj.

Men det härskade likväl uppbrottsstämning. Redan år 1905 hade frågan om regementets garnisonsort blivit avgjord. Regementet skulle som naturligt var förläggas till Karlstad, där mark för kasernbygge och övningsfält ställdes till förfogande. Det dröjde något med arbetenas påbörjande, men på sommaren 1909 sattes de i gång. I början av år 1913 ansågos arbetena ha fortskridit så långt, att regementet skulle kunna taga sin nya förläggning i besittning, varom mera i det följande.

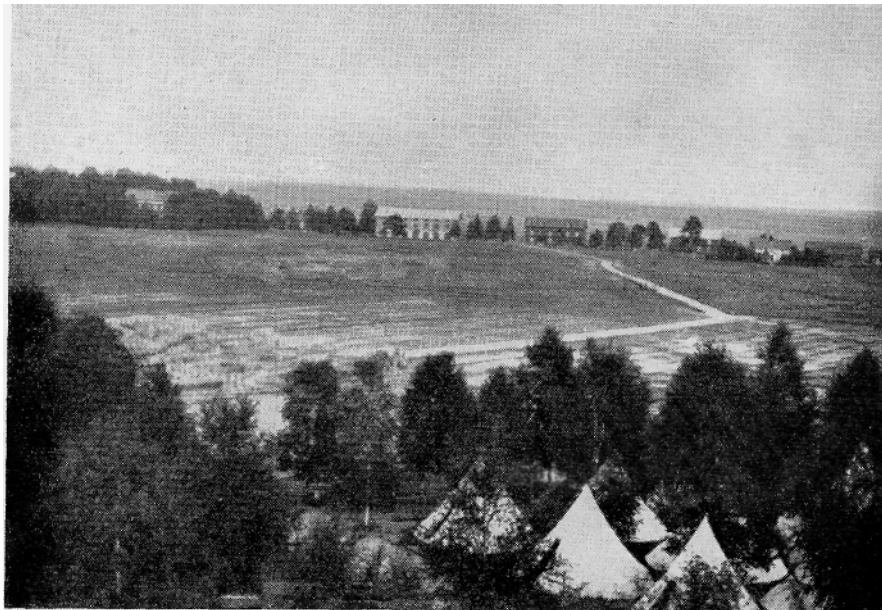
Sommaren 1912 var en härlig, varm sommar, den sista på Trossnäs fält under den gamla ordningen, den sista under mötesromantiken. Man skulle högtidlighålla 100-årsminnet av Närke-Värmlands regementes uppdelning och tillkomsten av det egentliga värmländska landskapsregementet och tillika fira "lägerlivets sista år". Dessa högtidligheter fingo en särskilt festlig prägel genom konungens närvaro.

Plankarta av Trossnäs fält år 1912.

Trossnäs fält.

Bild med trupp från Trossnäs fält.

88

Chefs- och officerspaviljongerna.

PROJECT till FANNA
 för Lfv Bataillon af Rgt. Wärmlands Reg^{te}

- Obs! 1° att denna försörms äro sken med de gamla sken
 och vid sig med det bredt sig. Hija 2° ag.
 2° Lägga på de gamla försörms den förin lin men
 spilt så som den ut förordningen varit såsom en
 annan. Hå som var.
 3° för de andra Batalionerna sken förin sken
 häjlla till och häjlla god lagst efter. Därför
 men öfver sken med Rgt. Bataillon.

Projekt till fana för livbataljonen av Wärmlands regemente år 1849
 (icke fastställt). Kra.

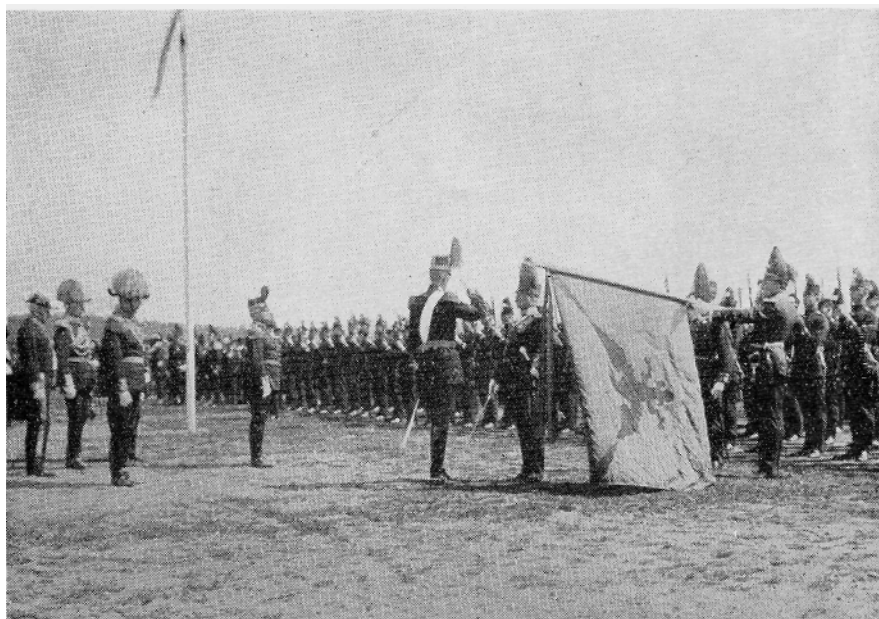

"Stora baracken" i Norra lägret.

89

De gamla knektarna defilera.

Konungen mottager hederskompaniet.

Hans Majestät hade redan såsom hertig av Värmland under födelseåret 1858 inskrivits som volontär vid Värmlands regemente, där han passerat graderna och år 1882 blivit överste i regementet. Han kvarstod i rullan på Värmlands regemente så länge han var kronprins och hertig av Värmland d. v. s. till år 1907. Trossnäs hade han förut besökt år 1885, då han till Värmlands fältjägare överlämnade deras fana och vid detta tillfälle även gästade "de blå".¹⁾ Det var i samband med detta besök han skänkte

¹⁾ Sedan kronprisen överlämnat fanan var det tidig (kl. 3 em.) middag på Värmlands fältjägarkår och därefter förbimarsch av båda truppförbanden, varefter festligheterna förlades till "blå lägret" med bal, tablåer, supé och åter dans till kl. 2 på natten. "Löjtnant J. Kuylenstierna, som var baldirektör och uttänkt kottiljonstureerna och övriga dansen rörande anordningar, erhöll velförtjent och varmt loford för det förträffliga sätt, hvarpå festen leddes". Hos underofficerarna var det även fest. Hos manskapet dracks det bålur ur stora kopparkittlar — sådana som nu äro museiföremål — "i fall man ej var good-templare". Till ära för den höga gästen hade man genom en Stockholmsfirma inlett det nymodiga elektriska ljuset i blå officersmässen. Ljuskällan kom från en stor lokomobil placerad på landsvägen. Under ett par korta tidsmoment avbröts ljuset ett par gånger med avsikt till auditoriets först undran och sedan stora jubel.

De ekonomiska detaljerna av denna fest äro bevarade åt eftervärlden i inbundet skick:

"Redovisning för balen å Trossnäs fält den 19 juni 1885" (Värmlands regementes arkiv, Officerskassan nr 52 b). Man skydde icke några kostnader, tog glas och porslin från Leja i Stockholm, effekter från Kungl. teatern förutom allt som levererades av olika furnissörer i Karlstad. Bland verifikationerna må här endast beröras en räkning för hyra och transport av tre speglar med två hästar från Karlstad till Trossnäs — 50 kr, nedprutad till 45 kr och av kaptenen N. J. Nordenfeldt attesterad "med svidande hjerta". Ehuru regementskassan betalade två tredjedelar av kostnaden för festen, kom på var och en av de 44 deltagande officerarna av Värmlands regemente 43 kr 97 öre.

Om överlämnandet av fanan till fältjägarna och därmed förenade festligheter se ock Kindberg, Anteckningar om Värmlands fältjägare, II, s. 105 ff.

"Kungakannen",

skänkt till officerskåren 1912. som tillhört regementet i 54 år, att han en

lång

tid tränat sig i gymnastik var dag för att kunna gå med i ledet vid förbimarschen för konungen men till sin sorg till slut måste avstå därifrån.

Med sådana talare som överste Ugglå, biskop Eklund, överstelöjtnant Tisell och kapten Hugo Falk blev det fest över Trossnäs denna dag både på fältet, vid lunchen i officersmässen, hos de gamla kamraterna samt dessutom icke minst hos de talrika familjer, som denna sista, härliga sommar bodde vid och kring Trossnäs fält.²⁾

Konungen, som mer än en gång under dagens lopp påminde om sina nära relationer till Värmlands regemente, skänkte officerskåren det porträtt och den kungapokal, som numera äro bland officersmässens dyrbaraste prydnader.

²⁾ Om de tal, som hölls vid denna fest se bl. a. Nya Wermlands-Tidningen den 13. juni 1912.

FÄLTTJÄNSTÖVNINGARNA I VÄSTERGÖTLAND 1912

I detta mötestidens sista år deltog regementet under sin nyblivne chef, översten Arvid Emil Uggla, som föregående år efterträtt numera generalmajoren Nordensvan, i de stora fälttjänstövningarna i Västergötland den 1.—5. oktober 1912, de mest storstilade och med avseende på de deltagande truppernas styrka största, som dittills avhållits i vårt land. Däri deltog nämligen omkring 34.000 man med 7.600 hästar, 128 artilleripjäser, 1.000 övriga fordon samt 16 kulsprutor³⁾ — ett ringa antal och bevis på huru litet detta fruktansvärda infanterivapen ännu omedelbart före första världskriget hade gjort sitt inflytande gällande.

Dessa fälttjänstövningar i Västergötland äro märkliga icke blott på grund av sin omfattning utan även emedan vissa brister i utrustningen och vädrets makter alldeles särskilt satte truppens uthållighet och "fältmässighet" på hårda prov. Dessa bestodos på ett sätt, som väckte främmande militärattachéers förvåning. "Manöverkriget" utspelades vid Falköping i en trakt med gamla krigiska minnen, där en gång i tiden Sveriges rikes öde avgjorts i slagen vid Lena (1208), Gestilren (1210) och Falköping (1389), i en trakt med rikt vägnät men för tillfället nästan bottenlösa vägar, betydande vattendrag, slätter, moras, skogar och kuperad terräng med det ståtliga Mösseberg som effektfull bakgrund. Och i denna omväxlande terräng hemsöktes de naturligtvis sommarutrustade trupperna ömsom av störtregn, ömsom av snöstorm med ända till 8 graders köld, vartill kom en och annan glimt av sommarsol. Fälttåget i Västergötland blev både höst- och vinterfälttåg, som sannerligen satte de deltagande trupperna på ett allvarsamt prov allt från den tidiga morgonstunden, då över ett lätt snötäcke på marken spände sig en gnistrande vinterlik stjärnhimmel.

Det var besvärligt med denna växelverkan mellan köld och väta. Men ännu större svårigheter vållade stundom förplågnaden. Armén hade ännu

³⁾ Kulsprutebatterierna, som de i förstone kallades, voro fyra till antalet och ingingo i artilleriet, icke i infanteriet.

icke kokvagnar, och så kom det sig, att vid ett tillfälle 4. kompaniet av Värmlands regemente efter en ansträngande dagsmarsch sent på kvällen hamnade på sluttningarna av Mösseberg. Det skulle tältas — i fyradelars-tält utan eldning den tiden. Halm skulle hämtas långtifrån, vilket förtjänstfullt ordnades av äldste plutonchefen, löjtnant Jonas Folcker med hjälp av en förspänd flakvagn. Kokgravar skulle grävas och kokning igångsättas. Men det fanns ingen ved! Nu var det också så beskaffat på denna västgötslätt, att gärdesgårdarna kring fälten voro av sten, endast sparsamt försedda med grindar av trä. Det blev en mödosam plikt att hopsamla dessa grindar långväga ifrån. Omkring midnatt kom kokningen av det s. k. middagsmålet i gång, och först några timmar senare kunde utspisning ske sådan den nu blev med ett utmattat och sömndrucket kompani. Förhållandena gjorde, att samtidigt frukostmålet måste utspisas. Sällan har betydelsen av kokvagnar för bibehållande av truppens fältduglighet framträtt så klart liksom vikten av den inre tjänsten över huvudtaget. Kompaniet hade emellertid ännu åtskilligt gammalt, indelt befäl, ovärderligt vid handhavandet av truppens skötsel efter slutad manöverdag. Det är endast en enkel gård av rättvisa att ihågkomma denna den indelta arméns sista insats under manöverlivets dag- eller rättare sagt nattjänst.

Under dessa märkliga fälttjänst övningar "kämpade" Värmlands regemente i terrängen mellan Mösseberg och Herrljunga. Och sent kommer att gå ur deltagarnas minne den raid, som under manöverdagen den 3. oktober företogs av regementets II. bataljon, varunder förutom andra dramatiska episoder det inträffade, att fiendens tunga artilleri, som stod vid Källunga kyrka, "erövrades" och försattes ur striden. Även regementets lyckade motanfall samma dag vid Snipebro över Lidan — en viktig punkt — var en episod, som på sin tid livligt dryftades deltagare emellan.

Det var en utomordentlig fläkt över 1912 års fälttjänstövningar i Västergötland. Truppernas uthållighet och disciplin sattes som sagt på prov, vilka med rätta tilldrogo sig utländska åskådares uppmärksamhet, ja beundran. Men utrustningen låg efter. En av de största bristerna var såsom berörts saknaden av kokvagnar. En annan, som dock icke ådrog sig

så stor uppmärksamhet, var att infanteriet ännu icke hade försetts med kulsprutor. Flyget var icke något "vapen" och spelade ingen märkbar roll varken hos oss eller inom andra arméer. I dessa den svenska arméns dittills största fältmässiga övningar deltog dock, för första gången i vår militära historia, "flygstridskrafter". På ena sidan uppträdde en spaningsflygavdelning bestående av *tvenne* statens flygmaskiner, på andra sidan deltog den bekante "flygbaronen", friherre Carl Cederström, med egen flygmaskin. Ehuru manöverområdet var synnerligen lämpligt för flygverksamhet, var väderleken det icke, och det synes som om "flygspaningen" under detta sitt första försök i vår armé icke lämnat något mera betydande resultat.

Från dessa krävande fälttjänstövningar återkommo värmlänningarna till Trossnäs för att avrustas efter det militära utbildningsårets slut. Det var sista gången regementet var samlat på den gamla mötesplatsen. Man "lämnade in" som vanligt. Men då tapto gick med hela musikkåren den sista dagen, marscherade officerskåren denna mörka kväll i slutna trupp med musiken — en oförlömlig syn. Aldrig skola deltagarna heller glömma stämningen i officersmässen, då dåvarande löjtnanten Karl Axel Bratt föredrog ett av honom författat poem: "Åt minnet".⁴⁾

VÄRMLANDS REGEMENTE KASERNERAS VID SANDBÄCKEN⁵⁾

Historisk återblick — Karlstad lämnar mark

Ur mobiliseringssynpunkt och på grund av den alltmer utökade värnplikstiden blev frågan om regementenas förläggning till städer, vilka

*) Tryckt i "Värmlands landstörmsförbund 1915—1940", s. 84.

5) Manuskript av majoren B. Billman (regementsarkivet i Karlstad): Lagfartsprotokoll i Karlstad 4/9 1912; Protokoll från Mellansysslets tingslag 1906—1913; Berättelse över de byggnadsföretag, vilka utfördes genom arméns kasernbyggnadsnämnd, utarbetad 1924 (Karlstads stadsarkiv); Handlingar till Sandbäckens historia (Billmans saml.); Protokoll från officerskassan, regementets enskilda kassa och lägerkassan 1910—1913 (regementsarkivet i Karlstad); Personliga minnen upptecknade af officerare och underofficerare samt konstnären Olof W. Nilsson.

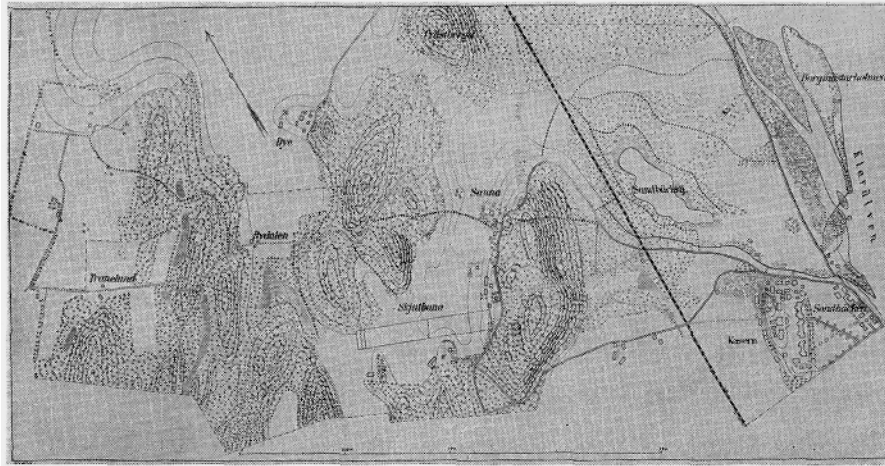
hade goda kommunikationer och icke blott kunde erbjuda nöjaktig mark till kaserner och övningsfält utan också utökade bekvämligheter såsom vattenledning, elektrisk kraft och ljus, ett trängande önskemål.

En ingående utredning hade för övrigt givit vid handen, att å övningsplatsen, Trossnäs fält, de hygieniska förhållandena icke voro fullt tillfredsställande, åtminstone å den del därav, där byggnaderna voro uppförda, emedan i närheten funnos vidsträckta mossmarker, som utsände kalla dimmor. Skulle regementets etablissement förläggas till Trossnäs fält, borde detsamma flyttas till annan del av fältet, som i sanitärt avseende vore fördelaktigare. Kostnaden för ett kasernbygge å övningsplatsen angavs till 2.114.000 kronor, under det att en förläggning av regementet invid stad skulle kosta 1.384.000 kronor. Slutligen en starkt vägande synpunkt. För den fast anställda personalen erbjuder staden stora ekonomiska lättnader genom bl. a. tillgång till lägre och högre undervisningsanstalter inom bosättningsområdet.

Genom kungl. brev den 7. december 1906 förordnades sålunda, att Värmlands regemente skulle förläggas till Karlstad, så snart kasern-etablissementet där blivit uppfört. På grund härav bemyndigades Arméförvaltningens fortifikationsdepartement att i enlighet med av staden gjort erbjudande och med stöd av för ändamålet uppgjord karta sluta avtal beträffande upplåtelsen av mark för kasernförläggning, övningsfält m. m. Samma dag lämnade Kungl. Maj:t fortifikationsdepartementet i uppdrag att för statsverkets räkning inköpa hemmanet Norra Sanna för en köpeskilling av 90.000 kronor, varav statsverket erlägger 80.000 kronor och staden återstoden.

Att Karlstad hade stora möjligheter att bjuda beträffande kaserner och övningsområde med Norra och Södra Sandbäcken som centrala stödje- punkter, berodde på en händelseutveckling i det förflutna, som i detta sammanhang förtjänar att något beröras.

Närke-Värmlands regementes värmlandskontingent hade på 1700-talet under omkring 50 år allt som oftast sina övningar på "Knektefältet norr

Planbild av kaserner och övningsområde 1913.

om Norra Sandbäcken", och troligen mötte "Karlstads kompani" ofta nog upp på samma plats. Större delen av detta fält erbjuder nämligen genom sin fasta beskaffenhet oberoende av årstiden en idealisk övningsterräng för den enskilda utbildningen m. m.

Den kraftfulle överjägmästaren Georg Swederus förvärvade Norra och Södra Sandbäcken år 1782 och gjorde det hela till fideikommiss. Genom fideikommissbrevets bestämmelser förhindrades all bebyggelse inom dess område, så vida den ej skulle tjäna egendomarnas ekonomiska intressen. Men Swederus begränsade ej sina åtgärder till detta. Genom process med Kronan, som han med utomordentlig seghet bedrev under åren 1783—1796 lyckades han få fastslaget, att Kronan icke hade laglig rätt till fältet i fråga och sålunda för framtiden skulle hålla sig borta.

Man har Swederus att tacka för, att Karlstad besparats den förstadsbebyggelse, som svårt belastat staden i andra dess utkanter. Swederus förtjänst är det vidare, att staden genom köp av fideikommisset Sandbäcken kunnat bjuda Värmlands regemente "jungfrulig" mark, vilken väl lämpar sig för militärt ändamål. Slutligen har man därmed tacksamt fått bevittna, att den gamla övningsplatsen överlämnades i samma skick, som den tedde sig för 1700-talets indelta knektar. "Norra exercisfältet" —• "Knektefältet" — är nu regementets bästa exercisplats och kommer i övrigt

till användning för skilda ändamål. Detsamma gäller om Sandbäckens herrgård, av Swederus uppförd på 1790-talet, i förnäm avskildhet och med ännu mera åldriga flyglar samt sin stora värdefulla trädgård. Den tedde sig vid överlämnandet nära nog oförändrat i samma skick, som den framstod för sekelskiftets (år 1800) lustvandrande stadsbor.

Avtalet mellan staden och Kronan träffades den 6. februari 1907 med omedelbar verkan. Arméförvaltningen företrädde av generalmajor Gustav C:son Bergman och staden av drätselkammarens ordförande häradshövding Karl Gustaf Arrhenius. Avtalet utformades närmare i lagfartsprotokoll, hållet vid lagtima, hösttinget med Mellansysslets tingslag i Karlstad den 4. september 1912. Det upptager (med hänvisning till karta) följande väsentliga huvudpunkter⁶⁾ :

1) 1/2 mantal frälse, *Sanna*, i Karlstads landsförsamling exproprierat från A. F. Nordenberg och A. G. Olsson. — Härtill kommer 1/2 mantal "*Norra Sanna*" av Kronan den 17. december 1906 inköpt av Ernst Hedqvist;

7 öre och 3 penningar skatt av frälsehemmanet *Wåxnäs* i Karlstads landsförsamling, exproprierat från A. G. Olsson;

7 hektar 42 ar 45 kvadratmeter av Karl Svensson tillhöriga 10 öre och 4 penningar skatt i frälsehemmanet *Wåxnäs*, vilket område förvärvats genom expropriation från bemälda Svensson;

1/4 dels mantal frälse *Norra Sandbäcken* i Karlstads landsförsamling, vilket hemman Karlstads stad inköpt från Thure Karl Otto Sandelin m. fl.;

^s dels mantal frälse *Södra Sandbäcken* i Karlstads landsförsamling utgörande, enligt ägostyckning år 1909, större delen av det utav Karlstads stad från Thure Karl Otto Sandelin med flera inköpta hemmanet % dels mantal frälse *Södra Sandbäcken*; samt

av kronoskatte-hemmanet *Trangärd* i Grava socken dels

1 hektar 49 ar 20 kvadratmeter av Karl Olsson tillhöriga 113 öre 14 2/5 penningar skatt, dels

1 hektar 50 kvadratmeter av K. G. Jonssons ägande 35 öre 9 penningar skatt, dels ock

1 hektar 62 ar 40 kvadratmeter av K. W. Bodin tillhöriga 35 öre 8 penningar skatt, vilka områden exproprierats av bemälda personer.

⁶⁾ Billmans manuskript jämte bilaga och kartor (regementsarkivet i Karlstad).

2) Å området befintliga byggnader, vilka ej behövas för Kronans behov, bort föras av staden senast två månader efter gjord framställning. Staden äger rätt att efter anvisning av fortifikationsbefälhavaren dels att senast två månader efter gjord tillsägelse avverka den skog, som är till hinder för byggnadsarbetets utförande, dels ock före våren 1909 den skog, vilken för övningsfältets iordningställande kan be höva bortföras. Stubbrytning och j amning av dessa marker kommer att vara slut förda före hösten 1909.

3) För den händelse det med äganderätt upplåtna området icke längre skulle be hövas till förläggning av ett infanteriregemente eller annat truppförband av mot svarande storlek, förbinder sig Kungl. Maj :t och Kronan att till staden utan kostnad för denna med full äganderätt överlåta övningsområdet samt den del av kasern området, som är belägen öster om den egentliga kasernhöjden (öster om på kartan med gul färg upprägen gränslinje).

4) Staden åtager sig att utan kostnad för Kronan ett år efter därom gjord fram ställning framdraga ledningar för vatten och belysning och tillhandahålla vatten, elektrisk ström och gas, dock endast under förutsättning, att Kronan samtidigt förbinder sig att under tio års tid av staden taga sitt behov av det vatten, gas eller elektrisk ström, som serveras genom ovannämnda ledningar. I samband därmed medgives Kungl. Maj :t och Kronan att i enlighet med föreskrifter, vilka lämnas av stadens hälsovårdsnämnd, anordna avlopp och i Klarälven nedleda avlopps ledningar.

5) Staden medgiver, att militärövningar må utan ersättning äga rum å all staden tillhörig betesmark ävensom å annan stadens utmark, som ej är upplåten till enskilt bruk, med undantag för Mariebergsskogen och Kanikenäset eller andra blivande stadsparker, sedan desamma för dylikt ändamål tagits i anspråk. Vidare medgives, att militärövningar må äga rum å den icke odlade delen av Borgmästarholmen, även som att badplatser därstädes må för regementet anläggas⁷⁾. Kronan må icke hindra allmänheten att begagna den nuvarande vägen över det till Kronan upplåtne området till Borgmästarholmen.

6) Staden förbinder sig att, så långt utrymmet efter omprövning av hälsovårds nämnden medgiver, mot stadgad ersättning till vård å sitt epidemisjukhus mottaga jämväl regementet tillhöriga epidemiskt sjuka värnpliktiga.

7) Sedan regementet blivit förlagt till Karlstad, skall staden äga rätt att vid inträffande eldsvåda efter anmälan utan ersättning erhålla all den hjälp, som kan lämnas av regementets i eller invid garnisonsorten hemmavarande styrka.

⁷⁾ Sedan hälsovårdsnämnden förklarar Klarälvens vatten så förorenat, att det numera (1949) icke bör användas för badning, är denna bestämmelse skäligen illusorisk. I och för friluftsbad är regementet hänvisat till Sandbäckstjärnet, vilket för övrigt även togs i anspråk under de första åren av regementets förläggning i Karlstad.

Kasernbygget

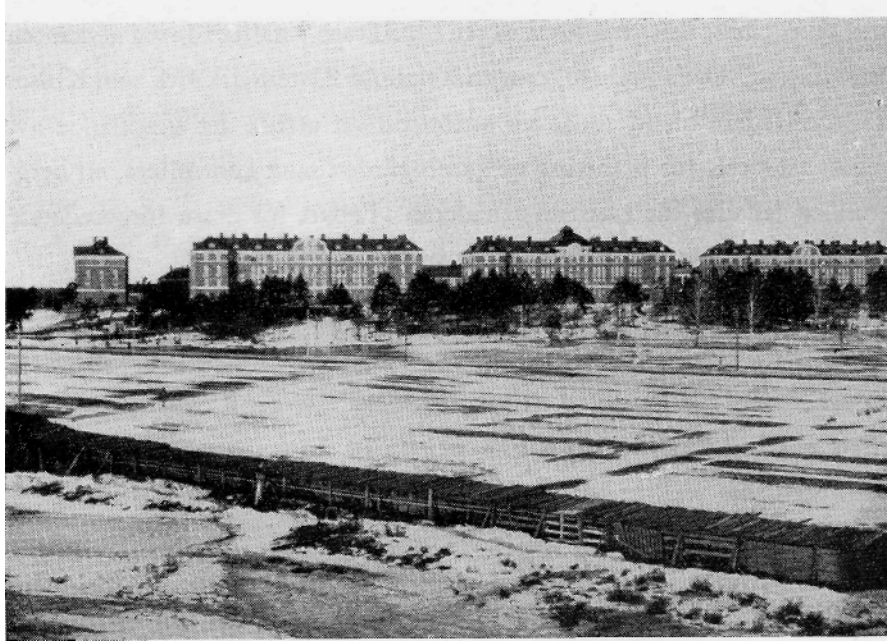
Vid den förberedande rekognoscering om plats för kasernerna, som föregick avtalet med staden, förordade dåvarande regementschefen, överste Nordensvan, skogspartiet närmast norr om nuvarande Norra exercisfältet. General Bergman fällde utslaget till förmån för Sandbäckshöjden, där kasernerna med början år 1908 nu äro uppförda. Flygvapnet hade då ännu ej framträtt med ofrånkomliga krav på ändrade byggnadssätt beträffande militära anläggningar.

Som marken på kaserntomten bestod av ganska kuperat berg, kunde icke "det vanliga utrymmet av 50.000—55.000 kvm. för sammanhängande kaserntomt erhållas". Därför och för att förbilliga anläggningskostnaderna bestämdes, att byggnaderna skulle förläggas till väsentligt olika höjdplan. Själva kaserngården erhöll dock en bredd av 40 meter och en längd av 260 meter. Man räknade med, att själva byggnadskostnaderna skulle hålla sig inom "ordinärt belopp", under det kostnaderna för bergsprängningar, rörgravar, vägar och stängsel m. m. på grund av byggnadsplatsens säregna förhållanden komme att ställa sig avsevärt högre än vid etablissement av "normal" beskaffenhet.

Arbetena skulle utföras under kontroll av kasernbyggnadsnämnden, vars ordförande var överstelöjtnanten i Väg- och Vattenbyggnadskåren Per Axel Lindahl. Ingenjör Ferdinand Kruse utsågs till platskontrollant. Från och med maj 1913 efterträddes denne av verkmästare B. J. Ljunggren.

Nämnden hade i underdånig skrivelse med bifogande av situationsplan, ritningar till samtliga byggnader förutom sjukhus och marketenteribyggnad för underofficerare och manskap överlämnat kostnadsförslag för alla byggnader och anläggningar inom etablissementet slutande på 2.328.000 kronor.

I nådigt brev den 19. februari 1909 uppdrogs åt nämnden att låta uppföra etablissementet i huvudsaklig överensstämmelse med ingivna ritningar och situationsplan. Inom den stora kostnadsramen bemyndigades nämnden vidare den 24. januari 1913 att i enlighet med ritningar uppföra sjukhus-

Vy av kasernerna 1913. I förgrunden en repslagarebana.

byggnad för en beräknad kostnad av högst 75.000 kronor. Slutligen fick nämnden den 11. december 1914 i uppdrag att från Trossnäs flytta den statsverket tillhöriga officersmässen och omändra den till marketenteribyggnad för underofficerare och manskap. Kostnaden beräknades till 44.700 kronor. Arméförvaltningens fortifikationsdepartement hade redan den 3. februari 1911 genom kungl brev fått i uppdrag att låta nedlägga, skjutbana vid Sanna enligt upprättat förslag för en kostnad av 32.000 kr.

För den mångfald av arbeten, som ansattes under en följd av år, voro en mängd firmor och enskilda personer anlitade från skilda delar av landet, därav några från Karlstad, såsom byggmästare K. A. Andersson, C. J. Wennbergs Mekaniska verkstad, Nya Förenade Elektriska A.B. och Huse & Co A.B.

Till entreprenör för dessa arbeten antogs nuvarande A.B. Contractor i Stockholm. Vilket omfattande planeringsarbete som förestod, kunde ses redan därav, att cirka 5.600 kbm jord (sand) måste fraktas upp på Sandbäckshöjden. Ingenjör Kruse lät beklagligt nog i stor utsträckning taga

jord omedelbart öster om stora vägen till Råtorp i stället för vid älvkanten öster därom. Dåvarande löjtnanten Reinhold Alstermark fick som Kruses ställföreträdare bland annat sig anförtrott att utföra det tidsödande avvägningsarbetet för planering av kaserngården samt kontrollera, att berggrunden frilades för kasernbyggnaderna. Enbart för dessa förberedande arbeten togos tidvis över 80 man i anspråk.

Dessa grundläggande arbeten skulle i sin helhet vara slutförda den 1. september 1910. Men entreprenören möttes av motigheter. Storstrejk hindrade den 4. augusti—6. september 1909. Berget å byggnadsplatsen, vilket skulle bortskaffas och som avsetts att kunna användas till såväl grundsten som socklar befanns i huvudsak odugligt. Sedan grunden till kanslihus och kasernerna I och II lagts, övergick man till betong, varvid makadam erhöles ur bergschakten. Samtliga arbeten voro avslutade under maj månad 1911. Kostnaderna för dessa uppgingo till 248.967:60 kr. Huse & Co anlade huvudvägen till regementet för en kostnad av 5.600 kr.

Entreprenaden avsåg samtliga byggnader förutom sjukhuset och markententeriet. Efter tävlan utlämnades arbetet till byggmästare P. F. Fredriksson i Gävle, vilken tidigare varit entreprenör för kasernetablisementet i Falun. Enligt kontraktet, som var daterat den 19. augusti 1909, skulle alla ifrågakommande arbeten vara fullt färdiga senast den 1. sept. 1912.

Emellertid hindrade såväl 1909 års storstrejk som grundläggningsarbetenas försening arbetenas igångsättande, så att entreprenören först under januari 1910 kunde sätta fart på desamma. "Arbetena bedrevos därefter någorlunda kraftigt" men fördröjdes ytterligare genom 1911 års lockout, som började den 10. juli och fortgick till början av september månad.

Redan tidigt hade det emellertid visat sig, att entreprenören icke var vuxen sin uppgift, vadan han vid jultiden 1912 blev skild från arbetena.

Enligt kontrakt av den 26. mars 1913 anförtroddes arbetsledningen till byggmästarna K. E. och K. J. Karlsson, Västerås. Dessa igångsatte omedelbart arbetena och fullföljde dem med kraft, så att de voro avslutade under loppet av första halvåret 1913-

Antalet byggnader jämte sammanlagda kostnaderna för etablissemnetet i Karlstad framgå av nedanstående tabell.

Byggnader, inbegripet grundläggningsarbeten, byggnadsarbeten, sanitära anläggningar, elektrisk belysning.

Kanslibyggnad	122.530: 63
Kasern I	287.218 : 31
Kasern II	287.856 : 03
Kasern III	286.744: 81
Vakt- och arrestbyggnad	34.761: 47
Underofficersbyggnad större.....	84.913 : 23
Underofficersbyggnad mindre.....	58.641: 44
Kokinträttningsbyggnad (med manskapsmatsal)	126.547: 67
Sjukhusbyggnad	78.489: 97
Gymnastik- och exercishus	80.050: 19
Varmbads- och tvättinrättning.....	57.280 : 37
Ångpannehus	41.511: 82
Marketenteribygggnad	46.717: 50
Stall och vagnbod.....	23.965 : 76
Fordons- och persedelförråd.....	52.220: 45
Gevärsförråd och smedja	30.942: 75
Verkstadsbyggnader	23.092: 58
Musikövningslokal	14.271: 71
Ammunitionsförråd	8.674: 04
Avträdesbyggnader, tre (å 9.904: 11).....	29.712 : 33
Förrådsskjul	19.333: 73
Uthusbyggnad	2.465 : 64
Brandredskapsbod	1.313 : 40
Halmbod (6.769: 30) och Ströbod (753 : 70)	7.523 : —
	Kronor 1.806.778: 83
<i>Utvändiga ledningsarbeten för vatten, avlopp, gas, belysning m. m.</i>	161.263: 39
<i>Terrasseringsarbeten och stängsel (12.921) m. m</i>	157.066: 22
<i>Skjutbana vid Sanna genom fortifikationens försorg</i>	31.998: 96
<i>Nämndens administrationskostnader</i>	101.724: 28
<i>Övriga administrationskostnader</i>	83.083 : 40
	Summa kronor 2.341.915 : 08

*Smärre byggnadsarbeten — Byggnadernas användning —
Övningsområdet*

För överflyttning av byggnadsmateriel, inventarier m. m. från Trossnäs ordnades båtfrakter å Norsälven över Vänern och in i Klarälven till Norra Sandbäcken. Utöver ovan anförda större arbeten utfördes efter hand smärre sådana med extra anslag. Sålunda fingo två manskapsbaracker från Trossnäs lämna stommen till officersbostaden (Sandbäcksudden) vid Klarälven och till underofficersbostaden (Skansen). Regementsexpeditionen hade förberedelsevis redan 1912 beretts tillfällig bostad i Sandbäckens herrgård men inflyttade i kanslihuset före den 15. april 1913. Därefter inreddes herrgården till bostad åt regementschefen, överste Uggla. Denne kunde taga den nya bostaden i besittning i oktober 1914. Sanna herrgård undergick senare likaledes restaurering och har i fortsättningen tjänat till bostäder åt officerare. De stora förråden i "blå" och "gröna" lägren på Trossnäs flyttades till Karlstad år 1916, respektive 1918 och stå nu på östra exercisfältet intill stora landsvägen.

Jämlikt förslag till regementsinstruktion att tillämpas från den 15. april 1913 skulle kasernerna tagas i anspråk sålunda:

1. kasernen (kallas av kasernbyggnadsnämnden III. kasern) av I. båt.

^" j?   ?) ??   »   *.*.* ?? ;> A1> ;»
3'   J?   B>   »   5?   *•   )>   j?   All.   ..

Kompaniet med lägsta nummer förlades i bottenvåningen och så vidare uppåt genom fyra våningar. Kompaniförråd för samtliga kompanier ordnades på vindarna under år 1914. I varje våning beredd bostadslägenhet för kompaniadjutant, för ogifta underofficerare samt för "distinktionskorpraler" (nu furirer). Kanslihuset togs i anspråk enligt följande grunder.

Bottenvåningen: expeditionslokal för två bataljoner, kasernofficeren, regementsdagbefälet, regementsväbeln samt för officers- och underofficersarrester jämte lokal för kasernvakten.

En trappa upp: regementsexpeditionen, kassaförvaltning samt en bataljonsexpedition.

Två trappor upp: officersmässen.

Tre trappor upp: rum för subalternofficerare, sal för krigsrätter (numera regementsmuseum) m. m. samt mässlokal för officersvolontärer.

Vid utbyggandet av etablissemetet gick man mycket pietetsfullt fram. Sandbäcksskogen bevarades å höjdslutningarna i möjligaste mån. De stora kasernerna te sig imponerande, synliga som de äro på långt håll, samtidigt som deras hårda linjer mildras genom den mjuka barrträdinfattningen vid deras fot. Genom på senare år uppfört etablissemet för V. militärbefälsstaben på "östra exercisfältet" brytes dock detta helhetsintryck i någon mån. Närmast kasernområdet ligga parker och trädgårdar. Utanför dessa vidtaga "handexercisfälten". Dessa voro från början tre: Norra (exercis) fältet, det gamla "knektefältet" •— det öppna området norr om bäcken mellan stora landsvägen och Sandbäckstjärnet — Östra (exercis) fältet — mellan Sandbäckens herrgård och östra parken — Västra (exercis) fältet — mellan järnvägen och kasernområdet.

Vägarna till Sanna och skjutbanan ha under årens lopp förbättrats och en ny väg förbi den nyanlagda "korthållsbanan" i Sannaskogen har förkortat förbindelsen med den öppna övningsterrängen vid Sanna.

REGEMENTET TAGER KASERNERNA I BESITTNING MINNESSTENEN

Som av det föregående framgår, hade arbetena bedrivits på så sätt, att de beräknades vara avslutade "under första halvåret 1913" med undantag för sjukhuset och marketenteribygnaden, vilka först senare kunde tas i anspråk.

Vinterskolorna hade hösten 1912 förlagts till Trossnäs i södra lägret. Skolchefen var major G. O. R. Schenfelt. De voro fördelade på två kompanier under befäl av kaptenerna Frans Göthlin och C. G. Holmberg.

Skolchefen och kapten Göthlin "förde sitt befäl från Karlstad" med Holmberg som platsbefälhavare på Trossnäs. Redan i januari 1913 kunde dock skolorna överflyttas till kasernerna i Karlstad. Lördagen den 11. januari 1913 skedde avmarschen från Trossnäs. Regementschefen, överste Ugglå, mötte truppen vid Sixbacken kl. 12.30. Där tillstötte beridna officerare och regementsmusiken, medan övriga i staden varande officerare och underofficerare beordrats möta upp på kaserngården. Fanan medfördes från Trossnäs och övertogs vid Sixbacken av löjtnant Ernst Lindh. För stadens invånare var detta ett evenemang som livligt uppskattades. "Nya Wermlands Tidningen" lämnar följande skildring av händelsen: "Från de till residenstorget angränsande gatorna drogo allt tätare skaror mot västra bron och förbi teatern ut till Malmtorget, där man beräknat få bästa utsikten av inmarschen. Redan här sågs en och annan officer, och längs vägen förbi Våxnäs ut mot Sixbacken travade det unga Karlstad för att få närvara vid det högtidliga ögonblick, då fanan växlade bärare, då översten mötte och musiken trädde i spetsen för den från Trossnäs kommande truppen. Vi äldre och mera flegmatiskt anlagda stannade kvar på det rymliga Malmtorget och fördrevo tiden med att titta på varandra och på de så småningom anlända ekipagen samt på den 'högt uppsatta' kameran, vilken i sin tur tittade ned på oss allesammans. — Plötsligt dånar det bortom parken, och precis på föreskriven tid marscherar truppen in i staden under pukor, trumpeter och trummans kraftiga dunk. •— Den guldgula, vackra regementsfanan sticker bjärt av mot den blygrå luften. Sablarna höjas och sänkas i stiliga tempo till oupphörliga hälsningar till höger och vänster. Damerna niga, ljuvt och älskvärt, och de civila herrarna göra stora gester med hattarna eller hälsa militäriskt efter egna metoder och bästa förmåga. Droskhästarna spänna av allt gnyet plymerna i vädret och strama upp sig, så att det knakar i grejerna. Om få minuter har det vackra tåget passerat den öppna platsen, och hela den civila skaran sätter i väg likt en fårscock genaste vägen över åkrar och vallar för att i god tid hinna upp till kasernerna och som intresserade paradera vid militärernas intåg i kaserngården. På kaserngården möter än fler officerare upp. Mitt

Överste Uggla tager emot styrkan på kaserngården. I förgrunden ligger blivande minnesstenen.

för 3. kasernen uppmarscherar truppen, mottages och hälsas av regementschefen".

I ett med kraft framburet stämmningsfullt anförande erinrade denne om framfarna dagar och om det arbete som till regementets heder och förkovran utförts på det nu utrymda Trossnäs fält. Mången gång hade väl tjänsten varit nog så krävande, men en god anda hade rått, och regementet hade vunnit aktning och förtroende inom hembygden. Regementets goda traditioner förplikta, och det gäller för en var att på denna nya plats tjäna med heder. Det är nu en ung elit av regementet som samlats för ytterligare utbildning till underbefäl, och det är av största vikt, att dessa bliva verkliga *jor e gångsmän*, icke blott som militärer, utan i lika hög grad som medborgare och föresyn för de värnpliktiga. Om militären på Trossnäs varit föremål för uppmärksamhet, så blir detta än mer förhållandet i Karlstad, där 'tusende ögon komma att granska dess uppträdande'. Med uttalad förtröstan, att ingen av de unga krigarna måtte svika dessa förväntningar, inbjöd så översten dem att taga det nya hemmet i besittning. Sitt anför-

rande avslutade regementschefen med: "Gud bevare Konungen och Fäderneslandet!", vilket av truppen besvarades. Och så spelar musiken för första gången på kaserngården, så att det ekar mellan de mäktiga husväggarna. Bekantskaper göras, handslag växlas. Och vid musikens toner ter sig det närvarande och framtiden i ljusaste dager. Truppen försvinner i den stora kasernen, hästarna ledas bort och stadsborna anträda en smula motvilligt återtåget till staden.

Beväringsrekrytskolan inryckte den 15. april 1913- Enär 1. (norra) kasernen ej var fullt färdig, sjukhuset under uppförande och officerspaviljongen (blivande marketenteribyggnaden) först 1914 inflyttades från Trossnäs, ordnades förläggningen på följande sätt:

2. kasernen (mittel) 1. och 2. våningen I. bataljonen
  3. och 4. våningen II. bataljonen utom 6. kompaniet samt volontärrekrytskolan.
3. kasernen (södra) 1. våningen vakt, sjukrum, marketenteri
  2. våningen 6. kompaniet, arbetsavdelning samt, senare, fackmän.
  3. och 4. våningen III. bataljonen.

Inryckning till regementsövningar skedde den 12. september 1913. Då voro samtliga kaserner i ordning och kunde utan större inskränkningar tagas i anspråk enligt regementsinstruktionen.

Överste Nordensvan, starkt förankrad i regementets traditioner, lät detta i olika avseenden komma till uttryck inför regementets inflyttning till Karlstad. I maj månad 1910 hade han sålunda anmodat konstnären Olof W. Nilsson att komma till Trossnäs för att efter regementschefens anvisningar uppgöra förslag till målning av det gamla exercisfältet med "blå" och "gröna" lägrets byggnader i fonden. Denna tavla skulle anbringas i officersmässen eller i regementsexpeditionen. I oktober månad samma år godkändes det uppgjorda förslaget. I början av år 1911 erhöll Nilsson i uppdrag att utföra ännu en målning, "gata i lägret". Båda tavl-

na förvarades tills vidare i Nilssons ateljé. Därtill kommo ett par mindre motiv från Trossnäs av samme konstnär. Men överste Nordensvan begränsade sig ej till detta. Han anmodade f. kaptenen P. Fr. C. Hellström (A 1) att utföra sex stycken målningar i kroppsstorlek föreställande knektar från olika skeden av regementets historia. Kanslihuset var färdigt att mottaga dessa målningar den 31. oktober 1912, då ett ombud för kapten Hellström "uppsatte knektarna" i regementsexpeditionen, därav två i regementschefens mottagningsrum. Samma dag uppsattes i regementsexpeditionen Nilssons båda större tavlor.

Med ett visst berättigande kan man fastslå, att genom dessa Hellströms soldattyper hämtade från 1700-talet och från senare tider in på 1800-talets andra hälft, anknytning vinnes icke blott till "knektefältet norr om norra Sandbäcken" på 1700-talet utan ock till den 80-åriga Trossnästiden.

Inflyttningen från Trossnäs tog vidare form bl. a. i uppsättandet inom officersmässen av chefsporträtt från Cederström t. o. m. Nordensvan.⁸⁾ Dessa hade förut prytt officersmässen på Trossnäs. — Vidare anbringades i officersmässen en tavla av samtliga vid inflyttningen i aktiv tjänst varande officerare och civilmilitär personal: Kungl. Värmlands regementets officerskår den 11. januari 1913, den dag regementet tog etablissementet i besittning. Sambandet med Trossnäs kommer till uttryck genom att tavlans övre del inrymmer fotografier från Trossnäs, medan en ny tid med dess förhoppningar antydes genom fotografier från kasernerna, anbringade i tavlans underkant.

Slutligen ingick i programmet uppsättande framför kanslihuset av ett monument, som skulle minna om tider, då regementet och andra "Värmländske krigsmän" segerrikt kämpat för fäderneslandet och försvaret av hembygden. Stenen erhöles vid sprängnings- och planeringsarbete av berg-

⁸⁾ Dessa voro med angivna konstnärers namn: Cederström — Clara Löfgren (85); Malmborg — Henrik Lilljebjörn; Bruncrona — Amanda Kjellberg; Rosensvärd — Clara Löfgren (85); Wijkander — Clara Löfgren (85); Lemke (regementsbefälhavare) — Gumme Åkermark (11); Falk — Clara Löfgren (92); Winroth — Gumme Åkermark (01); Nordensvan — Gumme Åkermark (11).

Regementets officerskår år 1913.

partiet vid matsalsbyggnaden. Indelta soldater goto sockeln av cement, och under regementsövningarna 1913 fraktades stenen på en av timmer och plank förfärdigad "träbjörn" från kaserngården till platsen framför

kanslihuset med anlitande av, som det uppges, två kompaniers manskapsstyrka. Stenens resande var ett "spänningsfyllt" företag, vars lyckliga slutförande "medförde stor lättnad". Hela arbetet med stenen hade anförtrotts till regementsväbeln, dåvarande sergeanten C. A. Andersson. Kapten C. E. Nygren hade uppgjort förslag till inskription. General Nordensvan invigde minnesstenen under regementsmötet 1913.

MINNESSTENEN VID KANSLIHUSET

har nedanstående inskrifter :⁹⁾

Framsidan:

VÄRMLÄNDSKE KRIGSMÄN

hafva städse

värnat hembygden

och för

FÄDERNESLANDET

segerrikt kämpat

vid

Breitenfeld 1631, Wurzburg¹⁰⁾ 1631

Wittstock 1636, Leipzig¹¹⁾ 1642

Warschau 1656¹²⁾ Fredriksodde 1657

Tåget över Balt 1658 Lund 1676,

Landskrona 1677 Narwa 1700, Duna

1701, Klissow 1702 Thorn 1703,

Gemäuerthof 1705 Fraustadt 1706,

Malatitze 1708

Gadebusch 1712 Elgsö¹³⁾

1789, Pardakoski 1790

Baksidan:

Stenen restes

då regementet lämnade

Trossnäs fält

och inflyttade hit 1913-

⁹⁾ Inskriptionen — jfr förteckning på regementets segernamn, s. 67 — avser även andra "wärmländske krigsmäns" bragder än det ordinarie regementets. Sålunda har Gemäuerthof 1705 medtagits, en framstående vapenbragd vari det tillfälliga tremänningsregementet men icke det ordinarie truppförbandet deltog.

^{w)} Marienberg, jfr s. 24 f.

^{x¹)} Breitenfeld, jfr s. 25.

¹²⁾ Forskningar, som bedrivits efter det att minnesstenen restes ha givit vid handen, att namnet Warschau 1656 icke har sitt berättigande på minnesstenen. Jfr s. 28, not 42.

¹¹⁵⁾ Namnet på denna ö stavas numera Elgö (jfr s. 40). I Nordisk Familjebok skrives namnet "Älgsjö".

Med detta monuments invigning kan regementets inflyttning till Karlstad anses i huvudsak avslutad. Dess nya hem utgör en heder för dem, som medverkat vid dess tillkomst. Regimentets traditioner hade fått sin rättmätiga plats i den nya förläggningen. Åt dem skulle under kommande år givas nya uttryck alldeles särskilt genom skapandet av ett regementsmuseum varom mera berättas i det följande.

*Minnesstenen vid kanslihuset,
invigd 1913.*

UNDER DET FÖRSTA VÄRLDSKRIGET

LANDSTORMEN INKALLAS

På sommaren det skickesediga året 1914 intog den svenska arméns linjetruupper beträffande utbildning och organisation i jämförelse med förhållandena i utlandet en hög ståndpunkt, något som redan framhållits i samband med de förut berörda fälttjänstövningarna år 1912 och ytterligare befastes genom 1914 års härordning, vilken stadgade årslång — 340 dagar — utbildning för de värnpliktigas huvudmassa. Befälskadern förstärktes. Regementets organisation utökades liksom vid infanteriet i övrigt med ett kulsprutekompani, varmed isen var bruten och detta effektiva vapen organiskt inlemmades, där det hörde hemma, i fotfolket.

Armén, linjen, stod således vid världskrigets utbrott i jämförelse med kontinentens arméer ganska väl förberedd. Regementet var liksom andra truppförband väl trimmat. Och det skulle vid mobilisering ha kunnat fördubblas. Lika väl beställt var det emellertid icke med dess närmaste hjälpredda landstormen.¹⁾

I värnpliktslagen av år 1885 fastslogs, att landstormen var till "för hemortens försvar" inom "eget eller närmast tillgränsande inskrivnings-områden". Den var menad som ett sista uppbåd inom den trängre hemorten mot en inkräktande fiende alldeles på samma sätt som folk- eller bondehären i forna tider. Ännu 20 år senare, vid tiden för gränsbevakningen vid norska gränsen, saknade den effektiv organisation. Landstormen av år 1905 var vad användbarheten beträffar icke likvärdig med

!) Om landstormen under första världskriget se Värmlands landstorm (1915) och Värmlands landstormsförbund 1915—1940.

bondehären under vikingatiden eller under Engelbrekt, Sturarna och Gustav Vasa. Dessutom hade dess uppgift helt och hållet förändrats. Från ett "sista uppåd" hade landstormen avancerat till "det första" — be-

Arvid Emil Ugglå.
Regementschef 1911—1918.

vakningstrupp vid kuster och kommunikationer samt skydd för linjearméns mobilisering.

Efter erfarenheterna 1905 kom landstormsrörelsen småningom i gång. År 1906 stadgades om *frivilliga* landstormsbefälskurser, ordnade land-

stormsområdesvis vart fjärde år om 5—10 dagar utom resdagar. De blevo med början år 1909 en verklighet. Landstormsrörelsen byggde som sagt helt och hållet på frivillig anslutning. Vid dennas stimulerande inlade regementschefen Uggla de största förtjänster. Han blev ordförande i Värmlands första landstormsförening, som bildades i Karlstad 1912 och ordförande i Värmlands år 1915 bildade landstormsförbund. Med entusiasm ägnade han sig åt sin uppgift och — det var ett arbete som behövdes.

Landstormsorganisationen genomfördes 1912 — på papperet. Den var helt oprövad, då den dagen efter utbrottet av det första världskriget, den 2. augusti 1914, skulle träda i funktion.

Den energiske landstormsfrämjaren överstelöjtnanten Tisell beskriver sina intryck från landstormsinkallelsernas första dagar.

Landstormens utrustning bestod år 1914 av ett för tiden mycket gott gevär, en föråldrad patronväska, trekantig hatt (dock icke för alla), armbindel och landstormsmärke. På det hela taget syntes utrustningen vara närmast "maskeradartad". Tisell framhåller med skärpa, att detta s. k. "sista uppåd" nu blir det första. Detta uppåd saknar rutinerat befäl, utbildning och utrustning. Utan kläder, utan skodon, med bristfälliga anordningar för förplägnad och sjukvård som landstormen var, komma tankarna, osökt att gå till "lantvärnseländet" år 1808. Nu efteråt har man också gripande jämförelsepunkter med "mobiliseringen" i Norge år 1940.

Men landstormen blev icke satt på krigiskt prov. Sverige kom under det första världskriget icke på allvar i farozonen. Det gavs tid att bättra på bristerna. Äntligen tillsattes landstormsbefälhavare. Det anordnades frivilliga befälskurser om sex veckor. I maj 1915 lagstadgas om en *obligatorisk* kurs på sex veckor. Den pågick för Värmlands del under juli—augusti, delvis på Trossnäs fält.

I Värmland bedrevs arbetet synnerligen energiskt under ledning av överste Uggla, överstelöjtnant Tisell, major Rhodin m. fl., däribland icke att förglömma "regementsenergien" löjtnant Nils Boberg. Bland ivriga

En söndagsmiddag i Trossnäs mathallar.
Värmlands landstorm, sid. 88.

deltagare må särskilt nämnas apotekare Stellan Gullström och läroverksadjunkt Albin Zachrison.

Utrustningens komplettering var en av huvudfrågorna. Man började insamla medel till anskaffning av kulsprutor redan år 1913, och på hösten 1914 funnos 30.000 kronor, men på grund av kriget kunde inga pjäser inköpas från utlandet. Det anskaffades en kokvagn, den första "gulaschkanonen", som kom till flitig användning under den ovannämnda obligatoriska befälskursen. Ytterligare tre kokvagnar tillkommo under sommaren 1915. De provades under höstens regementsmöte vid regementets III. bataljon till stor förnöjelse för dennas personal.

Stor offervillighet utvecklades vid anskaffning för landstormens räkning av diverse utrustning såsom klädesplagg, småpersedlar och sjukvårdsartiklar. Härvid utmärkte sig särskilt kvinnorna. Det gav vind i seglen åt *lottarörelsen*, vars organisation dock tillhör ett något senare skede. Den första lottakåren i Värmland bildades i Karlstad 1927 samt i Dalsland i Åmål år 1928.

Intresset för landstormsorganisationen var stort, och åtskilligt uträttades. Som väl var kunde denna förbättring i "första uppåtdets" villkor ske ostört av fientliga ingrepp. Det framgick emellertid av denna landstor-

Den första kokvagnen,

mens inkallelse, att för täckande av de stora bristerna statens ingripande är absolut nödvändigt. Det var statens fel, att landstormen av år 1914 trots all god vilja var så absolut oförmögen att kunna fylla sin uppgift, om det gällt allvar. Det var huvudsakligen de enskilda, militära och civila, medborgarnas förtjänst, att det blev en väsentlig förbättring under de följande krigsåren!

ÖVNINGAR OCH TJÄNSTGÖRINGS-FÖRHÅLLA NDEN

I början av 1900-talet var det svenska fotfolket ett enhetsinfanteri, beväpnat med gevär — ett mycket gott sådant •— och bajonett. Det var i synnerhet "boertaktik", som övades, och lärdomarna från kriget i Sydafrika (1899—1902) stodo högt i kurs. Under soldatskolan övades i synnerhet den enskilde prickskyttens förmåga att träffa sitt mål, hastigt

och väl taga betäckning på en eller annan "kopje" eller innanför ett skogs-bryn samt upphjälpa naturens skydd genom enkla, väl camouflerade skyddsanordningar. Infanteriet gick till anfall i glesa skyttelinjer och använde även i möjligaste mån spaden. Vid sidan härav övades flitigt för Sverige speciella detaljer, särskilt framryckning i skogsterräng. Detta skede såg även tillkomsten av svensk vintertaktik och en efter denna lämpad utrustning. Allt detta var förträffligt. Mindre intryck gjorde däremot märkligt nog det stora rysk-japanska kriget (1904—1905) med dess skarpt framträdande lärdomar icke minst om betydelsen av automatvapen, särskilt kulsprutor, och taggtrådshinder.

I jämförelse med förhållandet i utlandet voro de svenska utbildningsmetoderna och speciellt fälttjänstövningarna emellertid mycket fältmässiga, varom var och en, som vid denna tid blev i tillfälle att studera militära övningar på kontinenten eller tjänstgöra i utländska arméer kunde övertyga sig. Ännu kort före det första världskriget kunde det iakttagas, att man vid övningar i Frankrike bildade "fyrcant" mot anfallande kavalleri. I början av nämnda krig skall det ha förekommit, att såväl franska som tyska officerare ansett det vara under sin värdighet att taga betäckning i skyttelinjen utan stått upprätt under fientlig beskjutning, och från Marneslaget (1914) berättas, att preussiska gardet gick till anfall i tätt slutna led med fälld bajonett.

Det är sålunda tydligt, att de svenska utbildningsmetoderna omedelbart före första världskriget i anmärkningsvärt hög grad tillgodosågo krigets fordringar — vilket dock icke gäller kulsprutevapnet — och den svenska armén åtnjöt hos utländska experter ett gott anseende. Under krigets gång förändrades utbildningen för striden. Man bevittnade det rörliga fältkrigets förfall med långa och breda skyttegravssystem och anfall i långa linjer efter en överväldigande artilleriförberedelse, som gick efter klocka från etapp till etapp. Nya vapen tillkommo såsom granatkastaren, infanterikanonen, gevärs- och handgranaten samt andra egentligen endast fästningskriget tillhörande utensilier. Och kulsprutorna fingo allt större användning. Från de stora materielslagen på västfronten ryktades det, att

enskilda, intakta kulsprutor hade hejdat hela bataljoners anfall under ofantliga förluster för den angripande. Man vidtog förberedelser för gaskrig.

Under denna period började man alltså att öva ställningskrig. Det uppstod i Norra exercisfältets utkant tvenne mot varandra liggande skyttegravssystem, av vilka spår i form av gropar och jordhögar ännu förefinnas i terrängen. Här övades skyttegravskrig, varvid "trumelden" markerades med trummor, som rördes över de skyttegravar, som ansågos belagda med artillerield. Detta gav en ganska god illusion av tekniken under materielslaget, och i långa linjer utfördes infanteriets anfall klockan "T". Man använde sig av s. k. "kråksmattror" för att markera kulspruteelden. Även vid smärre övningar inom kompani och bataljon började man spela med kulsprutevapnet. Det torde ännu hos många vara i friskt minne, vilken uppståndelse det beredde, då bataljonschefen en dag förklarade, att det i styrkan ingick en kulspruta — markerad med röd skärm. Men redan under krigets första år organiserades som förut nämnts ett verkligt kulsprutekompani för att åstadkomma den intima samverkan, som måste äga rum mellan infanteriets gevärskompanier och automatvapnen.

Beredskapstjänsten var i detta första världskrig för Sveriges del föga betungande. Varken västra eller östra gränsen voro hotade. Beredskapen inskränkte sig till formerandet av vissa skyddstrupper och deras verksamhet. Sålunda lågo värmlänningar bl. a. vid Piteå och i Morjärv i Övre Norrland, där de utförde betydande förstärkningsarbeten. Naturligtvis var denna beredskap rena obetydligheten mot den, som krävdes under det andra världskriget. Rutinarbetet vid regementena kunde på det hela taget äga rum under lugna förhållanden, även om till exempel utbildningen av två årsklasser värnpliktiga under år 1915 krävde mycket av befälet.

Så gick första världskrigsskedet till ända under trägna övningar. Men i och med krigsslutet, ja i själva verket redan dessförinnan, inleddes en ur försvarets synpunkt nedbrytande period, som under mellantiden mellan två världskrig medförde tvära omkastningar och rubbningar i arméns övningar och minskning av befälskadern med nästan katastrofal verkan,

andra missförhållanden att förtiga. För regementets vidkommande blev denna period dessutom en hård kamp om dess existens.

Till garnisonsorten medförde regementets personal något av traditionen och sammanhållningen från Trossnäs fält, även om tjänstgöringsförhållandena blevo helt annorlunda. De värnpliktiga från Värmlands och snart nog även Dalslands bygder funno sig väl tillrätta i "residensstaden", och stadens borgare voro nöjda bl. a. med hänsyn till stadens utveckling, ty ett regemente är en god inkomst- och skattekälla. Förhållandet mellan regementets personal och karlstadsborna var gott. Och det goda förhållandet stördes knappast ens momentant genom vissa kravaller, som till skådeplats hade bl. a. stadens torg och angränsande områden.²⁾

²⁾ Jfr bl. a. "Värmlands Folkblad" 10/1, 19/1 och 28/1 1922.

MELLAN TVÅ VÄRLDSKRIG

REGEMENTET HOTAS TILL SITT BESTÅND MEN ÖVERLEVER¹⁾

Tiden mellan de båda världskrigen, vilken nu i efterhand ter sig som endast en vapenvila, fylldes för Sveriges vidkommande till huvudsaklig del av mer eller mindre världsfrämmande spekulationer och partigräl om försvaret med "kostnadsram", "ekonomisk bärkraft", "neutralitetsvakt", "nedrustning" som slagord och med det nyinrättade Nationernas förbund som fiktivt stöd i bakgrunden. Man trodde det tusenåriga riket nära. Försvarskommittéer, betänkanden, kungl. propositioner och riksdagsbeslut i försvarsfrågan avlöste varandra. Detta sakernas tillstånd skapade för försvarets fast anställda personal nästan olidliga, i varje fall osäkra förhållanden. Det är en enkel gård av rättvisa att erkänna den samvetsgrannhet och det intresse, varmed denna personal trots allt fullgjorde sin många gånger över hövan tunga tjänst.

Redan år 1917, medan det första världskriget ännu pågick för fullt, började attackerna mot den nyss (1914) antagna försvarsordningen. År 1919, då Versaillesfreden blivit ett faktum, beslöt den urtima riksdagen om införandet av det s. k. *provisoriet*, som medförde en avsevärd minskning av de värnpliktigas utbildningstid — de "165 dagarna" — för att invänta resultatet av den samma år tillsatta försvarsrevisionens utredning. I avvaktan på denna förblev dock organisationen i stort orubbad.

Verkningarna av den förkortade utbildningstiden, ytterligare inskränkt genom spanska sjukans härjningar, som i stort sett förkortade den första

•••) För överskådlighetens skull framföres här redogörelsen för ändringarna i regementets organisation till år 1950. Uppgifterna äro i huvudsak hämtade ur regementets arkiv i Karlstad.

tjänstgöringen med minst en månad, gjorde sig märkbara vid 1920 års fälttjänstövningar i Södermanland, sorgliga i åminnelse. Värmlänningarna tågade "i fält" med kompanier om 220 man men mycket otillräckligt

Gösta Leijonhufvud.
Regementschef 1918—1927.

befäl. Truppernas prestationsförmåga var rent ut sagt dålig. Marschdisciplinen var usel och kompaniernas marschkolonner i vissa fall kilometerlånga. Det förekom till och med, att folket gick ur ledet och satte sig att dricka kaffe i stugorna på sidan om vägen. Det nymodiga uppträdandet under hot från fientligt flyg iaktogs icke, truppernas uppträdan-

de vid intagande av förläggning var ytterst bristfälligt och dess handskan-de med den lösa ammunitionen slarvigt och disciplinlöst. Över huvud taget var bristen på disciplin genomgående.

Claes Axel Klingstierna.
Regementschef 1928—1935.

Dessa fälttjänstövningar, som på intet sätt voro ansträngande, efterlämnade ett i stort sett genomgående dåligt intryck av truppernas förmåga att röra sig i förband över pluton. Jämförelsen med de ovan berörda fälttjänstövningarna i Västergötland 1912 var verkligen slående.

Försvarsrevisionen (1919—1923) arbetade i tre och ett halvt år såsom vi kunna konstatera utan godtagbart resultat, i det att dess majoritetsförslag de facto endast uppbars av *en* röst av dess 13 medlemmar²⁾. Vid

Thord Richard Evers.
Regementschef 1935—1939-

1924 års riksdag föll den kortlivade ministären Tryggers försvarsproposition, när den i själva verket icke stöddes av något parti.

²⁾ Socialdemokraterna nedlade sina röster i den slutliga voteringen. Av övriga fem medlemmar reserverade sig fyra i enskilda punkter. Jfr E. Zeeh, Genomförandet av 1925 års härordning.

Men försvarsfrågan skulle "lösas", och detta skedde genom *1925 års j dr sv ar s ordning*, ett nedrustningsprogram, som gick i den utdömda försvarsrevisionens och "Locarnamentalitetens" tecken. Händelsernas utveckling har för länge sedan brutit staven över Kungl. Maj :ts proposition nr 50/1925, vilken dock blev något förbättrad i riksdagens försvarsutskott och sedermera ytterligare vid 1926 och 1927 års riksdagar.

Resultatet blev likväl en nedrustning sådan intet folk eljest frivilligt åtagit sig. Bland truppförband, som skulle försvinna, befann sig även Värmlands regemente, något som åstadkom stark ovilja inom hela provinsen. Män och kvinnor ur alla samhällsklasser trädde i opposition, och den adress, som riktades till riksdagen med krav på det värmländska truppförbandets bibehållande, stöddes av ett 10.000-tal underskrifter från landskapets samtliga bygder. Det blev ock så, att regementet skulle bibehållas, dock endast som ett förband av s. k. "Västerbottenstyp" med "begränsad organisation". I övrigt må beträffande 1925 års försvarsordning antecknas, att det blev "kategoriklyvning" •— som faktiskt borttog den allmänna värnpliktens princip — en utbildningstid om 140 dagar för huvuddelen av de värnpliktiga, vilka verkligen uttogos till linjetjänst det vill säga vapenövades, samt en starkt beskuren befälskader. Regimentets begränsade organisation innebar, att detsamma icke ens under repetitionsövningarna kunde organiseras på tre bataljoner utan endast uppställa två svaga bataljoner. Den fasta indelningen i kompanier skulle givetvis sprängas och regementet under soldatskolan uppträda i fem kompanier av olika kategorier förutom dem av de vapenföra värnpliktiga, som icke skulle vapenövas utan verkställa handräckningstjänst, den s. k. ersättningsreserven.

Regementet skulle således stympas. Detta tillstånd skulle inträda med år 1928. Dessförinnan deltog regementet till full styrka i *1927 års jält-tjänst övningar i Västerbotten* i trakten av Umeå. Vid dessa uppträdde värmlänningarna liksom de andra infanteriregementena på tre bataljoner om 4 gevärskompanier och 1 kulsprutekompani d. v. s. på sammanlagt 15 kompanier. Därpå kom nedskärningen. Väsentligt var likvisst, att

regementet hade undgått förintelse, och vid middagen på officersmässen efter fälttjänstövningarnas slut var också den röda tråden i regementschefens, översten Leijonhufvuds tal: "*Regementet skall bestå*".

Detta var således läget hösten 1927, och några månader senare började nedrustningen på allvar. Det goda medförde dock 1925 års försvarsordning för regementets och bygdens del, att *den militära gemenskapen med Dalsland*, som hade varit bruten i 400 år, återupplivades. Åmåls rull-föringsområde (nr 35) överfördes till Värmlands inskrivningsområde.

Medan 1925 års nedrustningsbeslut genomfördes, fortsatte emellertid oron inom försvaret och kampen om ordnandet av detsamma — en spegelbild av oron i Europa. År 1930 utkom den epokgörande skriften "Antingen — Eller", som ställde det svenska försvarsproblemet på sin spets. Samma år tillsattes 1930 års försvarskommission, vars arbetsdag förflöt under en på kontinenten alltmer tilltagande storpolitisk spänning, som bl. a. medförde de under NF:s auspiciér pågående nedrustningsförhandlingarnas fullständiga sammanbrott. Försvarskommissionens betänkande framlades år 1935 och måste studeras under trycket av ett utrikespolitiskt läge, som alltmer fördystrades. Man var nu mogen för en ny försvarsordning, lyckligtvis innan den föregående ännu var fullt genomförd. Vi komma därmed till *1936 års försvars ordning*.

Den nya härordningen var emellertid en kompromiss, som dock onekligen betydde ett stort steg framåt. Den nödvändiga förstärkningen av försvarskrafterna måste likväl huvudsakligen taga sikte på flygvapnet och luftvärnet. Vad armén beträffar låg förbättringen huvudsakligen i en ökning av befälskadern och den vapenövade värnpliktskontingenten samt i utbildningstidens förlängning — de 180 dagarna — varav 5 dagar utmattes åt landstormen. Man återgick till den riktiga principen, att befälskaderns storlek icke skulle mätas efter fredsutbildningens krav utan efter krigsorganisationens behov. Ändock kvarstod fortfarande en viss kategoriklyvning ehuru i mindre omfattning än förut.

Under loppet av arbetet med den nya försvarsordningen kom Värmlands regemente åter i farozonen, och detta i ännu högre grad än år 1925.

Man levde ännu i den förhoppningen, att Sveriges västra gräns kunde anses som jämförelsevis fredad och att man där lättast skulle kunna företaga de som nödvändiga ansedda reduceringarna av infanteriförbanden. Då 1930 års försvarskommission sommaren 1935 blev färdig med sitt betänkande, hade Värmlands regemente strukits i detta. I den därpå följande försvarspropositionen av den 27. mars 1936 föreslogs följaktligen bland andra Värmlands regemente till indragning. Dess kasern skulle övertagas av ett flygförband, som vid den tiden tänktes förlagt till Värmland. Propositionens behandling hänsköts därefter på övligt sätt till riksdagens försvarsutskott, särskilda utskottet nr 1.

På samma sätt som år 1925 men i ännu större skala gavs det uttryck för "värmländske mäns och kvinnors" besvikelse och oro över att det med provinsen sammanvuxna regementet skulle försvinna.³⁾ Det blev något av en folkrörelse. Man bildade i Karlstad en "regementskommitté" under landshövding A. Ungers ordförandeskap för att verka för bibehållande av Värmlands regemente som regementsförband. Det utsändes ett allmänt upprop till "män och kvinnor i Värmland och på Dal" samt utfärdades listor att underskrivas i de båda landskapen.

Listorna i retur åtföljdes av brev, vilka eftertryckligt underströko den rådande folkstämningen. Så skriver nämndeman Arvid Persson i Öster-vallskog: "Här kan så mycket sägas, att Östervallskogs yttersta vilja är att få behålla Värmlands regemente. Vi betraktar Värmlands regemente som ett arv av våra fäder och kan inte heller nu lämna det." Vidare säger f. d. soldaten August Kyrk i Lysvik: "Det ansågs allmänt, att regementet bör stå kvar som en fyrbåk mitt i dessa stormiga tider, när förödelsens kvast ämnar sopa bort allt av värde . . . Det ansågs som en skymf mot vår nation att få sitt regemente slopat. Leve Värmland!"

Inför en enig folkopinion föllo alla partipolitiska skrankor.

³⁾ För det följande se Värmlands regementes arkiv: Strödda handl. 1935—1940, Pressurklipp 1937—1945 samt Anteckningar av kapten G. Westerlund.

DALSLAND.

VÄSTRA VÄRMLAND.

Backe	socken	190	Arvika landsf. j	...
Dals-Ed	„	—	Arvika stad j	...
Dalskog	„	40	Blomskog socken ...	...
Edsleskog	„	...	Boda	...
Fröskog	„	...	Bogen	35
Gunnarsnäs	„	9	Brunskog	...
Mellerud (Holm) „	.....	42	Eda	...
Högsäter	„	...	V. Fågelvik	...
Järbo	„	10	Gillberga	...
Laxarby	„	...	Glava	...
Mö	„	...	Gunnarskog	...
Nössemark	„	17	Holmedal	...
Rölanda	„	4	Högerud	62
Skållerud	„	...	Järnskog	...
Tisselskog	„	...	Karlanda	...
Torp	„	88	Kola	...
Torrskog	„	8	Långserud	...
Töftedal	„	18	Mangskog	...
Tösse	„	85	Ny	3
Vårvik	„	19	Skillingmark	...
Åmåls landsf.)			Silbodal	...
Åmåls stad J			Sillerud	...
Ånimskog socken		...	Stavnäs	...
Ärtemark j		5	Svanskog	...
Bengtstors)			Trankil	...
Ödeborg	„	20	Töcksmark	...
Ödsköld	„	...	Värmskog	...
		1866	Älgå	...
			Östervallskog	...
				7927

Opinionsyttring i Värmland och

MELLERSTA VÄRMLAND.

ÖSTRA VÄRMLAND.

Botilsäter	socken .	....	Alster	socken	398
Bro		—	Dalby	„	115
Borgvik	„	...	Ekshärad	„	428
Eskilsäter	„	98	Forshaga	„	372
Ed		...	Grava	„	867
Frykerud	„	...	Hammarö	„	182
Fryksände	„ ...	1061	Karlstad stad	.....	9322
Grums	„	...	Råda, N.	socken	829
Gräsmark	„	...	Finnskoga, N.	„	73
Huggenäs	„	97	N. Ny	„	303
Kila		...	Nyed	„	341
Lekvattnet	„	7	Sunnemo	„	7
Millesvik	„	39	S. Finnskoga	„	91
Nor		...	Vase	„	336
Ransäter	„	...	Älfsbacka	„	4
Sunne	„ ...	1299	Ölme	„	230
Säffle köping med By	.....	...	Ö. Fågelvik	„	224
Segerstad	socken ..	...			14122
S- Ny	„	17	Övriga värmlänningar å andra		
St. Kil	„	832	orter	.....	1890
Tveta	„	18			
N. Ullerud	„	...			
Ö. Ullerud	„	...			
V. Emtervik	„	...			
Ö. Emtervik	„	...			
Vitsand	„	...			
Östmark	„	...			
Lysvik	„	...			
Ölserud	„ ...	1,100			
			9455	Summa	35260

Dalsland för regementets bibehållande.

Som sig bör gick regementet självt i spetsen för denna folkrörelse. Kaptenen Georg Westerlund sändes omkring i bygderna och gjorde den 27. april 1936 ett besök hos Selma Lagerlöf, som då icke vistades på sitt kära Mårbacka utan i Falun. Hennes far hade ju tillhört regementet⁴), och Westerlund undrade vid samtalets gång, huru denne skulle ha ställt sig till regementets förintelse. Resultatet blev ett upprop av följande lydelse.

"Till män och kvinnor i Värmland och på Dal,

Låt ungdomen vapenövas i sin egen provins, vid sitt eget regemente. Du vill bevara det gamla Värmlands regemente. Skriv därför Ditt namn på regementskommitténs listor.

Selma Lagerlöf."

Intill den 8. maj 1936 hade det återkommit omkring 1.300 listor med 35.260 underskrifter (fördelningen av denna opinionsyttring framgår av föregående tabell).

Dessa namnlistor jämte utdrag ur de dem åtföljande breven avlämnades sedermera — inbundna i gula pärmar med den värmländska örnen påtryckt — av en deputation till riksdagens försvarsutskott.

Redan dessförinnan, den 14. november 1935, hade arméfördelningschefen i en skrivelse till konungen hemställt, att Värmlands regemente skulle få fortleva åtminstone som kår under benämningen Värmlands fältjägarkår. Detta namn upptogs av försvarsutskottet, som i övrigt icke heller torde ha varit okänsligt för opinionen i Värmland och Dalsland. Utskottet föreslog, att truppförbandet skulle bestå men i fredstid erhålla i stort sett endast samma organisation som en infanteribataljon dock med en överste som chef, något utökad förvaltningspersonal samt med en för ett regemente tilltagen musikkår. Den nya benämningen Värmlands fältjägarkår upptogs endast "förslagsvis". Det skulle ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa benämningen. Riksdagen följde försvarsutskottets

*) Löjtnanten Erik Gustav Lagerlöf (se Levnadsteckningar).

förslag, som stadfästes genom riksdagens skrivelse nr 327 den 16. juni 1936, vilken även innehåller "*stat för Värmlands fältjägarkår*".

Namnet Nr 22 Kungl. Värmlands regemente skulle emellertid icke omedelbart försvinna. Den nya härordningen borde genomföras i tre skeden under en sammanlagd tidrymd av 10 år. Indragningar respektive nyuppsättningar av truppförband m. fl. omorganisationer skulle verkställas mot slutet av det andra skedet, hösten 1939. Sålunda skulle Värmlands regemente fortleva som sådant ännu några år.

Under de åren fördystrades den politiska himlen alltmer. Med stöd av detta uppenbara faktum fördes i den värmländska pressen en saklig och ihärdig kampanj mot regementets nedskärning till en kår.⁵⁾ Denna propaganda fick vind i seglen, sedan förvarsministern vid ett besök i Karlstad 1938 enligt egen utsägo "icke kunnat undgå att finna", att "klokheden och försiktigheten bjuda att övergiva tanken på att förlägga flygflottiljen till Karlstad". Därmed hade det viktigaste argumentet för Värmlands regementes indragning eller nedskärning — frågan om utrymmet i befintliga kaserner — förlorat allt värde.⁶⁾

Så kom det för världens fred ödesdigra året 1939- Statsverkspropositionen innehöll icke något nytt om regementets organisation. Men orsrepresentanterna i riksdagen framhöllo motionsvis, att Värmlands och Dalslands truppförband borde vara ett regemente med normal organisation. Det krävdes ett infanteriförband av sådan storlek, att det vid mobilisering kunde upptaga huvuddelen av områdets värnpliktiga och i fred verkställa dessas utbildning. Den infanterikår, som enligt 1936 års härordning skulle träda i Värmlands regementes ställe, höll icke måttet. Dess kader var alldeles otillräcklig för det regemente, som skulle mobiliseras och räckte icke ens för tjänsten i fred. Därpå föreslog statsutskottet en viss mindre kaderökning, som stadfästes i riksdagens skrivelse nr 311 den 26. maj 1939-

⁵⁾ Se Värmlands reg:s arkiv, "Vad säger pressen?" 1937—1941.

⁶⁾ Jfr Kungl. Maj:ts proposition angående ändrad förlägningsplats för Värmlands flygflottilj nr 314 den 6. maj 1938, s. 26.

Det blev därefter icke mera tal om att regementet skulle organiseras som en bataljon under namnet Värmlands fältjägarbatal, vilket förhållande skulle ha inträtt hösten 1939. Kungl. Maj:t använde sig synbarligen icke av riksdagens hemställan att giva Värmlands regemente namnet Värmlands fältjägarbatal, vilket ju burits av ett i Värmland förlagt annat truppförband av helt annan karaktär (värvat), med helt annat ursprung och andra traditioner än Kungl. Värmlands regemente.⁷⁾

Däremot fick regementet från och med hösten 1939 övertaga nummer 2 efter det då indragna Göta livgarde.

Trots ökningen var emellertid regementets kader ingalunda tillfredsställande. Kampanjen i den värmländsk-dalska pressen fortsatte därför. I början av år 1940 uppvaktades försvarsministern av regementschefen, överste Grevillius, jämte Värmlands och Dalslands riksdagsmän. Deputationen redogjorde för den inom de båda provinserna allmänt rådande önskan, att regementet skulle återfå sin forna organisation. Tyngst i vågskålen vägde dock militära skäl. Man kunde omöjligen bortse från det faktum, att en dryg årlig kontingent av provinsernas vapenföra värnpliktiga (275 man), vilken vid mobilisering skulle tillhöra regementet, fullgjorde sin utbildning som garnisonstjänstgöring i Stockholm och icke bibringades erforderlig strids- och vinterutbildning. En stor brist var också, att denna kontingent på intet sätt kände det befäl, under vilken den vid mobilisering skulle tjänstgöra. Fundamentalprinciperna för en effektiv krigsorganisation sådan den i Sverige existerat sedan hedenhös voro därmed brutna. Försvarsministern avvisade dock framställningen, varefter de värmländska riksdagsmännen avlämnade en motion, vari anfördes, att försvaret mot väster åter kunde bli aktuellt.

⁷⁾ Namnet Värmlands fältjägarbatal vann således aldrig burskap vid Värmlands regemente. I regementsarkivet, krigsarkivet, riksdagsakter, Kungl. brev och generalorder (T. L.) samt i arméns rulla ha icke anträffats något spår av att denna benämning någonsin kommit till användning för regementets del. I Kungl. Propositionen nr 247/1939 med stat för budgetåret 1939/1940 upptages också som förut truppförbandet under namnet Värmlands regemente.

I detta sakernas läge inträffade den dramatiska 9. april 1940, då tyskarna ockuperade Danmark och Norge. Försvaret av rikets västra gräns blev nu liksom år 1808 och 1905 plötsligt aktuellt och förblev så ända till krigets slut, varom mera i armat sammanhang.

Frågan om återställande av regementets organisation lät sig under rådande förhållanden icke avvisa utan måste upptagas i samband med övriga trängande spörsmål om arméns förstärkning kvalitativt och kvantitativt.

År 1941 tillsattes en försvarsutredning, som avgav sitt betänkande i januari 1942. Dessförinnan hade vid 1941 års urtima riksdag "kategoriklyvningen" äntligen helt avskaffats och utbildningstiden ökats till 450 dagar d. v. s. 15 månader varav 12 månaders första tjänstgöring.

Det ligger i sakens natur, att denna välbetänkta reform skulle ställa ökade krav alldeles särskilt på Värmlands regementes fortfarande svaga kader och sålunda understryka den alltjämt ivrigt förfäktade fordran på förstärkning av regementets organisation.

Under dessa auspicer tillkom *1942 års försvarsordning*, som äntligen gav riket ett fullgott försvar. Vad armén beträffar, kan denna försvars-ordning jämföras med de stora avgörandena i den svenska härens organisation : Gustav Vasas stående armé, Gustav Adolfs organisation av de inhemska försvarskrafterna, Karl XI :s indelningsverk, 1901 års härordning.

Bland genomförda reformer anteckna vi, att skillnaden mellan linje och landstorm upphävdes, att hemvärnet inlemmades i armén samt att riket i militäradministrativt avseende indelades i sju militärområden (milo) varav nr V, till vilket Värmlands regemente kom att höra, var nytt och fick sitt säte i Karlstad. Organisationen återfinnes i sina huvuddrag i Gustav Adolfs forna landsregementsområden.

Värmlands regemente återfick nu juli kaderstyrka med organisation på tre bataljoner. Det tillhörde de sex infanteriregementen, vilka mekaniserades som cykelregementen, en åtgärd som dock visade sig mindre praktisk och inom kort togs bort, varom mera i det följande.

Det hittills allvarligaste hotet mot regementets existens eller organisation var med 1942 års härordning bragt ur världen, och det besvärande

tryck, som under nära ett årtionde lastat på dess fast anställda personal, hade äntligen lättat. Detta hade åstadkommit genom de utrikespolitiska förhållandenas makt, understödd av ett målmedvetet och energiskt arbete inom provinserna Värmland och Dalsland. Som sig bör stodo i spetsen för detta arbete regementets chefer, överstarna Klingenstierna, Evers och Grevillius, varom talrika akter i regementets arkiv nogsammt bära vittne. Regementet skulle bestå med obeskuren organisation — såsom man får hoppas *definitivt*.

Andra världskrigets militära operationer slutfördes vad beträffar Europa i maj 1945. Det blev icke fred, men det "varma" kriget var till ända. Därpå började i Sverige åter om försvaret en dragkamp, vilken beträffande armén koncentrerats på materielanskaffning och utbildningstidens längd. Första tjänstgöringens längd var ännu utbildningsåret 1946—1947 12 månader, 1947—1948 11 men 1948—1949 endast 9 månader, resultatet av en kompromiss mellan ett förslag av 1945 års försvarskommitté och 1948 års riksdagsbeslut. Jämförelse med verksamheten efter första världskriget ligger nära men hör strängt taget icke till ämnet i en regements-historia.

På försvarskommitténs förslag beslöt 1948 års riksdag, att organisationen med särskilda cykelinfanteriregementen skulle försvinna men viss cykelutbildning bedrivs vid alla regementen. *Värmlands regemente blev nu åter ett fotregemente med normal organisation?*)

TRADITIONEN HÅLLES UPPE

Under den för det svenska försvaret skicksedigra tid, som förflöt mellan de båda världskrigen, under vilken period Värmlands regemente kämpade för sin existens, hölls det sammanhängande kittet — traditionen — uppe.

⁸⁾ Enligt g. o. 3243/1949 skall infanteriregementenas fredsorganisation *tillsvidare* minskas från tre bataljoner till två.

Regementets minnessten på Trossnäs fält.

Den 6. augusti 1921 avtäcktes på *Trossnäs fält* på det ställe, där den gamla chefspaviljongen varit belägen, en minnessten krönt med värmlandsörnen. Monumentet har följande skrift.

"Kongl.
Wermlands
, regementets
mötesplats
1832—1913"

"Värmländingar
reste stenen
1921"

Högtidligheten ägde rum i närvaro av bl. a. general Ugglå, landshövding Unger, ståthållare Lilliehöök, fördelningschefen generalmajor Fallemus och de båda f. d. regementscheferna, generalmajor Nordensvan och överste Ugglå. Efter avtäckningen samlades deltagarna, varav huvuddelen utgjordes av gamla "veteraner", och inneliggande soldatskola till en enkel

kamratfest med gemytlig stämning. Under den förbimarsch, som avslutade denna minneshögtid, voro vädrets makter ogynnsamt stämda. Regnet strömmade ned, vilket emellertid bars med jämnmod trots det, att de plymagerade hattarna blevo åtskilligt illa åtgångna samt blåa och gula ränder färgade ansiktena hos de högre dignitärerna.

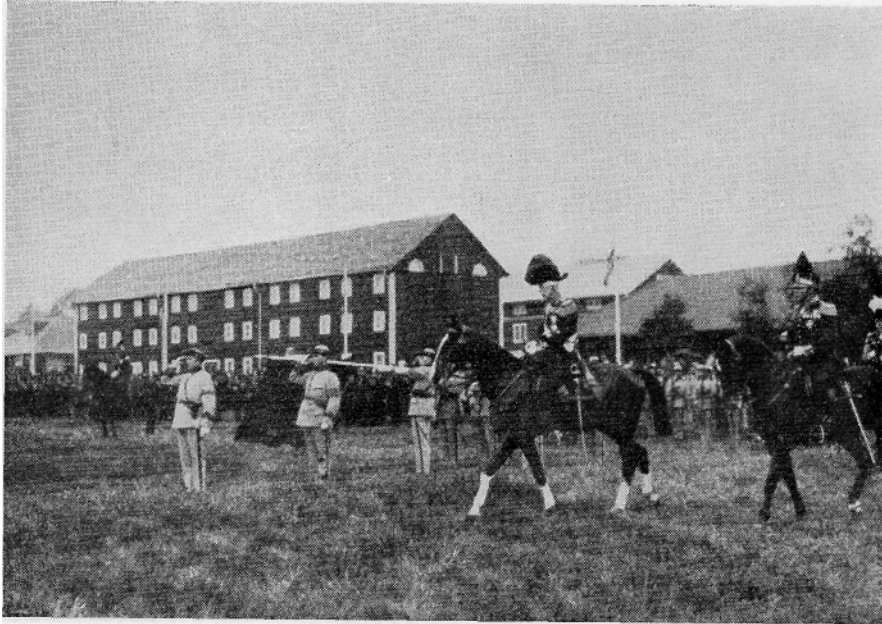
Den 19. juni år 1926 firade Värmlands regemente sitt *300-årsjubileum som landskapsregemente*⁹⁾ åter i närvaro av sin högste krigsherre, konungen. Högtidligheten, som blev "en festdag i Karlstad utan like", fick en större ram därigenom, att Karlstad samtidigt firade avtäckningen av en staty över sin grundläggare, Karl IX. Avtäckningsceremonien på residenstorget ägde rum i närvaro av vid pass 15.000 personer. Regimentet deltog i högtidligheten med två fanvakter. På östra exercisfältet stod regimentet uppställt med veteranerna, 300 gamla knektar, på högra flygeln, inneliggande styrka i mitten och landstorm, också ungefär 300 man, ordnade i en bataljon om två kompanier, på vänstra flygeln. Veteranerna fördes av gamle regementschefen Ugglå och voro fördelade på sina åtta forna stamkompanier. Den inneliggande styrkan, formerad på en bataljon om tre kompanier, stod under befäl av major Evald Herin. Landstormen fördes av bataljonschefen, intendent Erland Berggren från Säffle. Framför fronten stod Värmlands landstormsförbunds fana, skänkt av Värmlands kvinnor.

Klockan 12.30 redo konungen och chefen för V. arnefördelningen med staber in på festplatsen.

I korta drag skildrade regementschefen, överste Leijonhufvud, regementets historia, varvid han framhöll, "att vi fått ett rikt arv från våra fäder att förvalta, en vacker tradition genom många släktled att bära upp och hålla vid liv". I sitt svarstal på regementschefens anförande berörde konungen det nyss fastslagna faktum, att regimentet skulle fortleva.

Därpå följde förbimarsch. I ortspressen fästes uppmärksamheten sär-

⁹⁾ Jfr sid. 21.

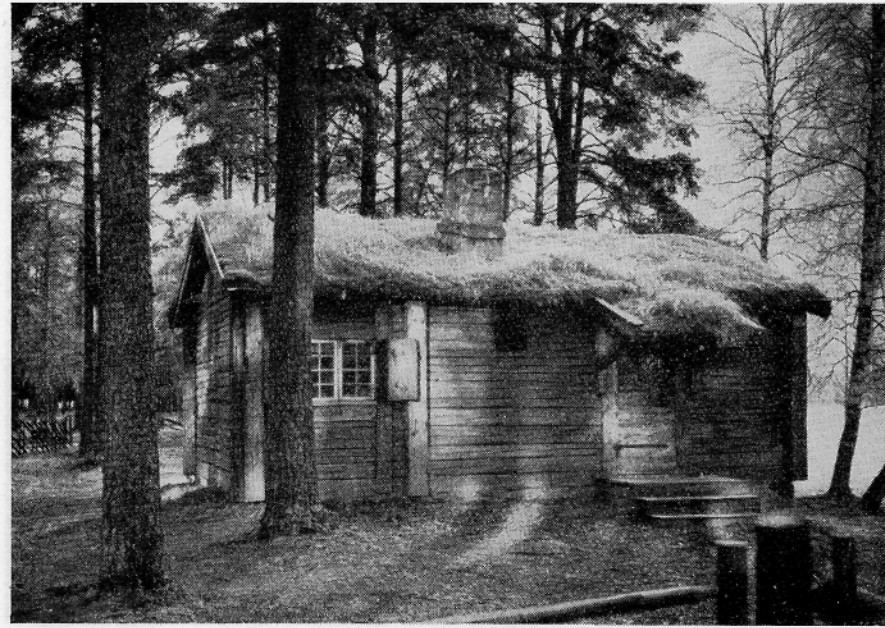

Regementsjubileet 1926. Konungen mottager regementet.

skilt på de indelta knektarnas marsch. "Många voro visserligen gamla och stela och hade all möda att följa med i den hastiga takten. Men med skulle de, om de också fingo halvspringa,. De gamla knektarnas rörande entusiasm gjorde säkerligen det starkaste intrycket av hela festligheten".

I det tal, som regementschefen höll vid den därpå följande lunchen, framhölls bl. a., att måltiden ägde rum i den forna officersmatsalen på Trossnäs, nu marketenteri i den nya förläggningen.

Bland aftonens festligheter må särskilt nämnas högtidligheten vid det *soldattorp*, som "från Värmlands skogar" förflyttats till stranden av det idylliska Sandbäckstjärnet, och av överläkare A. I. Labatt, representant för tretton givare, som gåva överlämnades till regementet. Soldattorpet har genom tiderna bebotts och brukats av knekten för gården Ämtbjörk, ett skattehemman vid Klarälvens strand i Älvdals härad, Ekshärads socken, en mil sydsydöst om kyrkan. Hemmanet satte upp soldat redan före indelningsverkets införande. Från år 1688 tjänade knekten Håkan Bengtsson "Emptebjörk på Emptebjörk", som redan då efter det sedermera över-

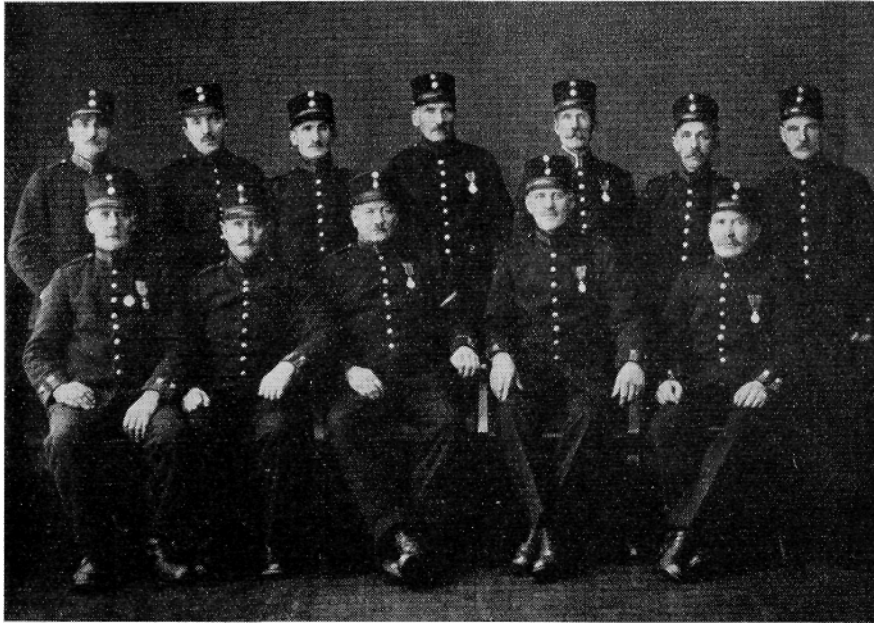
Soldattorpet vid Sandbäckst järnet.

allt genomförda bruket vid indelta armén bar namn efter bostället. Enligt "1691 års roteringsverk" hade roten och knekten nummer 80 vid Älvdals kompani. Håkan Bengtsson Ämtbjörk uppträder som indelt första gången i hävderna i 1693 års generalmönsterrulla och tjänade för roten sista året 1719, då han ersattes av Nils Eriksson Ämtbjörk. Denne tjänade sista året 1744¹⁰⁾. Vid omorganisationen efter Närkes och Värmlands regementes delning erhöll roten och knekten nummer 58, och knekten fick på 1830-talet det kortare namnet Emt¹¹⁾.

¹⁰⁾ Kra, Närke-Värmlands regemente, Generalmönsterrullor 1689—1725.

¹¹⁾ Ännu i 1830 års generalmönsterrulla förekommer knekten nr 58 på Älvdals kompani under namnet Ämtbjörk, men i 1833 års rulla "approberas" Jonas Larsson under soldatnamnet Emt. Han hade då varit i tjänst två år.

Soldattorpet vid Ämtbjörk flyttades i slutet av 1800-talet till Ängåsen (2 km. sydöst om Ämtbjörk) och skänktes som bostad åt förre soldaten Jonas Larsson Emt (f. den 10. sept. 1808). Det var detta torp, som 1926 såldes och skänktes till regementet. På torpets ursprungliga plats uppfördes 1896 ett nytt soldattorp. Den siste soldaten för roten nr 58 Ämtbjörk, Johan Vennerström Emt, bodde där till sin död 1932 (Kapten Schildts undersökningar, Regementsarkivet i Karlstad).

De sista indelta soldaterna på Livkompaniet.

Sittande från vänster: Mill, Östmark, Sör, Östmark, Wass, Fryksände, Kyrk, Lysvik, Ascher, Sunne. Stående från vänster: Sten, Fryksände, Söderlund, Sunne, West, Fryksände, Forslind, Sunne, Jern, V. Emtervik, Sand, Sunne, Sjöberg, Sunne.

Åren 1931 och 1936 var det regementet beskärmt att med en deputation medförande regementets fana deltaga i firandet av minnet av två av den svenska arméns största bragder: segrarna vid Breitenfeld 1631 och Narva 1700.

Rent känslomässigt och särskilt sedd mot bakgrunden av senare händelser var högtidligheten vid *Narva*, avtäckningen av det svenska lejonet på det klassiska slagfältet, den mest gripande.¹²⁾

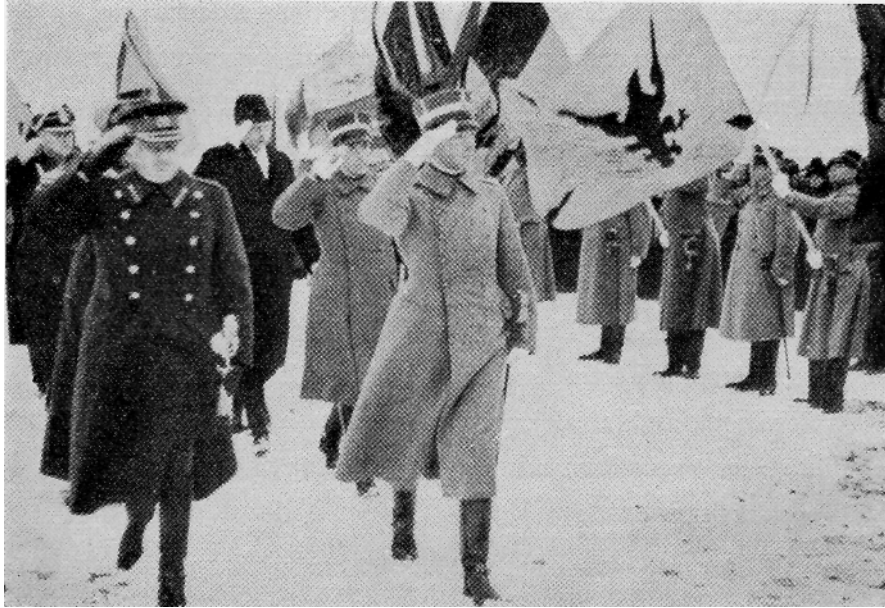
På slagfältet väster om staden hade ryssarna uppfört ett monument på den plats, där de ryska gardesregementena kämpade en tapper men olycklig strid mot de anfallande svenskarna. Vidare hade esterna under sin korta frihetstid uppfört ett minnesmärke över sina fallna under striderna kring Narva mot bolsjevikerna år 1919 och slutligen har den estniska

¹²⁾ Härom se Schildt, "Ett stolt svenskmännaminne" och "Med Kungl. Värmlands regementes fana i österled" samt Zeeh, "Narvaminnet" jämte dagboksanteckningar.

staten rest en liten minnessten på den plats, varifrån Karl XII utgav orderna för det av generalen Karl Gustav Rehnschiöld planlagda anfallet mot den ryska cirkumvallationslinjen. Planen att till minne av det ryktbara slaget resa ett monument å slagfältet blev aktuell, då Estland blev fritt och utfördes på såväl svenskt som estniskt initiativ år 1936. Minnesmärket, en kopia av det nordöstra lejonet på Stockholms slottsbacke — vartill modellen utarbetades just år 1700 — restes på slagfältets högsta punkt, Hermannsberg. Sockeln komponerades av professor Ragnar Östberg. På den ena sidan står — eller man får numera säga stod — "C XII Anno 1700" och på den andra "Suecia Memor Anno 1936". Invigningen skedde den 18. oktober sistnämnda år i närvaro av prins Gustav Adolf, vilken som representant för Sveriges konung anlände ombord på en av den svenska flottans nya jagare, "Klas Horn", tillsammans med Narvakom-mitténs ordförande, greve Folke Bernadotte. Själva kommittén, de svenska truppförbandens deputationer, en kontingent av Livregementets till häst musikkår och en del inbjudna överfördes på den estniska ångaren "Estonia".

Det tåg, som förde festdeltagarna från Reval till Narva — med den estnische svenskfödde majoren Linqvist från Vormsö som färdledare — följde ungefär samma väg, som den svenska armén vid den mödosamma anmarschen till Narva, som skedde under "ett hiskeligt uhrväder". Det var besvärligare då. Den 19. november 1700 kommo svenskarna fram och bivackerade i strömmande regn, som varade hela dagen. Följande dag, slagdagen, var det stark frost, och då svenskarna gingo till anfall på ömse sidor om Hermannsberg mot den fyrdubbelt starkare fienden utan att räkna hans irreguljära trupper, inträffade ett starkt snöglopp, som drev rätt i ansiktet på ryssarna, vilka blevo överraskade. I det även då alldeles öppna, skoglösa landskapet hade framryckningen eljest utan tvivel lett till stora förluster.

De svenska deputationerna hade det nu icke så besvärligt. Men det rådde stark frost och en så tät snöyra, att man knappt kunde se handen för ögonen, vilket gav en god illusion, även om vinden denna gång blåste

Minnesfesten vid Narva 1936.

Prins Gustav Adolf och general Laidoner passera regementsfanorna. I förgrunden Värmlands regementes fana.

från öster i stället för från väster. I den kraftiga blåsten smällde de svenska, finska och estniska fandukarna synbarligen på samma sätt som det framställes på Cederströms tavla över Karl XII vid Narva. — Så föll täckelset av det svenska lejonet.

Småningom blev vädret bättre och en stund före återfärden till Reval kunde Livregementets till häst musikkår spela på Rådhusplatsen, som, jämte omgivande hus, var oförändrad sedan svensktiden. Och då avfärden skedde, gick marschen, åtföljd av en oöverskådlig folkmassa, till järnvägsstationen, och den svenska arméns tapto ekade denna afton i de trånga gatorna. Ett oförglömmeligt minne! Det var 232 år sedan svensk militärmusik hörts i Narva. Sista gången var väl år 1704, då svenska larm-signaler kallade allmänna reserven till motanfall vid den bastion, senare kallad "Victor", där ryssarna bröto in. Befästningarna voro här fullkomligt bibehållna.

Om svensktiden kunde svenskar och ester drömma denna dag, då det svenska monumentet invigdes och bl. a. den gula fanan med den svarta örnen i mitten utvecklades på Narvas gamla slagfält. Men sedan den tiden har mycket hänt. De bloddränkta fälten vid Narva ha åter varit skådeplatsen för förbittrade strider under det andra världskriget. Särskilt hårt säges man ha kämpat om terrängen kring det svenska lejonet. Den gamla minnesrika staden led hårt. Och själva monumentet delade den nya estniska statens öde. Det blev kullvräkt — på sätt och vis en symbol av omstörtningarna i östra Europa och särskilt i Balticum.¹³⁾

Avtäckningen av Narvalejonet var den sista av de traditionsmättade högtidligheter, vari Värmlands regemente deltog under tiden mellan de båda världskrigen.

¹³⁾ Enligt inhämtade underrättelser lär monumentet vara förstört och lejonet försvunnet.

BEREDSKAPSTIDEN UNDER ANDRA VÄRLDSKRIGET¹⁾

BAKGRUNDEN

Av regementets historia för tiden från första världskrigets slut fram till 1938 har nogsammt framgått, att ingen längre trodde, att problemet om västgränsens försvar åter skulle kunna bliva aktuellt. Orden på fredsmomentet vid Eda Tull — "Hädanefter är krig mellan skandinaviska bröder omöjligt" — ansågos av en var som oemotsägliga och garanterade, att det i framtiden skulle vara lugnt på den gränsen. Enligt vad som upp-givits av en riksdagsman, vilken under 1920- och 1930-talen var i hög grad insatt i arbetet på vår försvarsfrågas behandling, nämligen redaktör Törn-qvist, Karlskrona, skall visserligen dåvarande generalstabschefen, generalmajor Hammarskjöld, vid visst tillfälle under utarbetandet av 1925 års härordning, hava uttalat sin oro över att man icke alls räknade med något behov av försvarskrafter för västgränsen. Hans uppfattning blev dock mycket kallsinnigt bemött av politikerna, vilka ansågo hans omsorger i detta hänseende alldeles obefogade. Det har också redan tidigare framhållits, hursom planer voro å bane att vid den stora regementsdöden 1928 helt enkelt draga in Värmlands regemente, och man torde utan överdrift kunna säga, att det huvudsakligen var den kraftfulla personliga insatsen av länets dåvarande hövding, landshövding Unger, som räddade situationen. Regementets fredsstyrka minskades dock till att omfatta endast något mer än en bataljon, och kadern av fast anställd personal nedskärs med hänsyn härtill. I 1936 års försvarsordning, vilken aldrig hann genom-

¹⁾ Manuskript av överstelöjtnanten Börje Furtenbach; Regementsarkivet i Karlstad; Furtenbach, Värmländsk beredskap.

föras innan kriget kom, hade men ej heller ansett behov föreligga av starkare trupper inom Värmland utan tänkt sig, att regementet skulle omskapas till en något förstärkt infanteribataljon.

•jlgpjss^pj^

Fredrik Grevillius.
Regementschef 1939—1951.

Icke heller när orosmolnen började skocka sig, så att man kunde förutse andra världskrigets utbrott, var det någon som drömde om en uppmarsch vid västgränsen som aktuell. Inom Värmland påbörjades emellertid, lik-

som inom landet i övrigt, viss extra utbildning redan våren 1939. Till regementet inkallades sålunda under mitten av maj—mitten av juni respektive mitten av juni—mitten av juli värnpliktiga tillhörande årsklass 1935 för efterutbildning i två omgångar. Var dera av dessa bestod av omkring 270 man och organiserades som ett skyttekompani förstärkt med

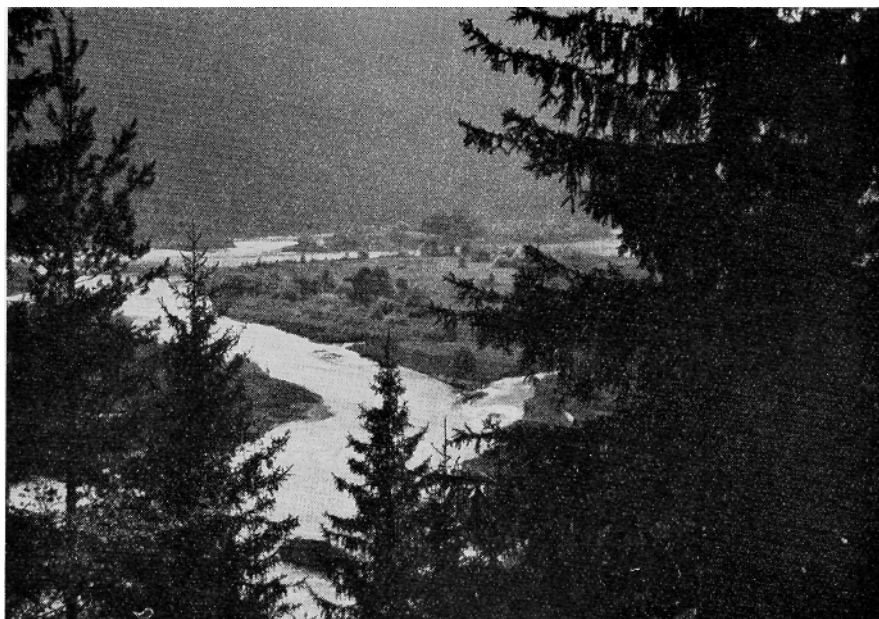

Lottor som "tornsval".

vissa understödsförband såsom jägarpluton, luftvärnskulsprutepluton och pionjärpluton. Från och med sensommaren sammanfördes sedan årets rekryter till en bataljonsstab, II., och ett fältstarkt skyttekompani, 6., så organiserade, att de snarast skulle kunna tagas i anspråk för beredskapsuppgifter. Under repetitionsövningarna, vilka började den 1. september, inryckte till regementet icke mer än 280 man. Tillsammans med vad som förut befann sig i tjänst kunde man därför nu endast sätta upp en svag bataljon, kallad I. bataljonen. Även för landstormen, såväl befäl som trupp, anbefalldes viss extra utbildning. Sålunda skulle en landstorms-bataljon om stab, tre gevärskompanier, ett tungt kompani och ett bevakningskompani inrycka till regementet den 17. september. Planerna härpå kommo dock att bli ändrade på grund av krigsutbrottet.

Redan under senare delen av augusti hade läget skärpts därhän, att kriget så att säga hängde i luften. Vid regementet utfärdades order, att planerna för kasernetablisementets luftskydd skulle överses och förberedelser vidtagas, så att detta snarast skulle kunna träda i funktion. Vidare anbefalldes i samma order, att vissa mobiliseringshandlingar skulle utkvitteras.

Strax före tysk-polska krigets utbrott följde den 27. augusti regements-order, som anbefalldes förberedelser för försvarsberedskap. Den 2. september, efter den tyska blixtoffensivens början, utgavs order innebärande

Landskapsbild från norra Värmland (norra Klarälvsdalen).

bl. a., att de planlagda åtgärderna skulle verkställas. Härjämte skärptes permissionsbestämmelserna. Vidare organiserades försvarsområdesstaben i Karlstad och vissa landstormsförband närmast avsedda för luftbevakning och luftvärn samt för markbevakning vid kommunikationer och vissa för folkförsörjningen viktiga industrier och andra anläggningar.

Vid regementet organiserades av rekryter ur 1938 års klass, vilka inryckt senare, dessutom ett par extra kompanier, kallade 21. skyttekompaniet och 22. jägarkompaniet, så att man ej skulle stå utan trupp efter årsrekryternas utryckning samt för att förbereda en beredskapsorganisation av större eller mindre delar av regementet.

Fortfarande saknades dock fog för att man skulle kunna tänka sig några mer omfattande lantmilitära åtgärder på västgränsen som aktuella. Fastmer började man här, när förhållandena i mitten av september ansågos hava "lugnat sig", att fr. o. m. den 14. efter hand hempermittera staber och förband. Mot slutet av september ansågs läget icke allvarligare än att utryckning i vanlig ordning kunde ske från repetitionsövningarna. Man

vidtog dock den försiktighetsåtgärden, att årsklass 1938 icke hemförlovades utan endast hempermitterades, varigenom denna med mycket kort varsel kunde återinkallas. Härefter hände på regementet intet mera nämnvärt förrän i oktober, då man erhöll order att fr. o. m. den 8. november ur årsklasserna 1926—1936 organisera en fältstark bataljon, som under tiden 9- november—20. december skulle erhålla efterutbildning. Vidare deltog man i en av landshövdingen i Värmlands län ordnad luftskydds-övning, den första större övningen av detta slag här, och hann utfärda bestämmelser för utbildningen av regementets lilla ordinarie vintergrupps rekryter —• 150 man — innan rysk-finska vinterkriget utbröt den 30. november medförde nästa skärpning i läget. Vid regementet markerades denna av att man den 4. december genomgick regementets mobiliserings-plan med allt befäl av furirs och högre grad. I övrigt märkte man under denna agnars så minnesrika vinter inga tecken här, som förebådade vad som komma skulle. Den 30. januari 1940 inryckte åter en efterutbildnings-bataljon, denna gång organiserad av värnpliktiga tillhörande årsklasserna 1933 och 1934. Den ryckte ut den 13. mars. För övrigt var allt här mycket lugnt, och fog saknades icke för ett påstående, att händelserna i Finland och vår på grund härav vid denna tid huvudsakligen österut riktade beredskap än mer stärkte uppfattningen att intet var att frukta i väster. Det var sålunda rätt naturligt, att man vid de omfattande mobiliseringsåtgärder, som blevo nödvändiga i norr och öster, beslöt komplettera viss därstädes felande materielutrustning från Värmlands regementes krigsreserver. För de små förband, som organiserades härstädes, var det kvarlämnade dock tillräckligt. Tack vare den omfattande nytillverkning av ifrågavarande materiel, som pågick vid denna tid, kommo också ingreppen i regementets förråd att endast bliva av temporär natur, men vissa brister förelågo dock ännu när dagen grydde den 9. april 1940, en dag som länge skall leva i minnet både i provinsen och på regementet.

APRILKRISEN 1940 OCH DESS FÖLJDER

Mobiliseringens och panikryktenas tid

Under dagarna den 3—8. april hade en del oroande rykten börjat komma i svang om att tyskarna planerade anfall på Danmark och Norge. Det hela verkade dock alltför fantastiskt, och ryktena vunno föga tilltro. Till och med när allt mer bestämda påståenden framkommo under den 5. april om att trupptransportfartyg med västlig kurs avgått från de nordtyska hamnarna och den 7. april att dessa fartyg fortsatte nordvästut samt att tyska motoriserade truppkolonner närmade sig Danmarks sydgräns, togs detta blott för sensationsmeddelanden ingående i det "kalla kriget". Avsikten härmed troddes endast vara att skrämma norrmännen, vilka på senaste tiden bl. a. i samband med den bekanta Altmarksaffären börjat visa en allt mer västmaktssympatiserande inställning.

Det första officiella meddelandet om det tyska anfallet på Norge nådde regementschefen genom svenska rundradions nyhetsutsändningar morgonen den 9. april. Naturligt nog var det emellertid icke bara uppe på regementet som man denna dag lyssnat på morgonnyheterna, och det sensationella meddelandet spred sig som en löpeld. Vad händelseutvecklingen på längre sikt skulle medföra för oss var ej lätt att förutse, de flesta trodde väl dock den morgonen fullt och fast på att vi nu skulle komma med i kriget. Att den närmaste följden skulle komma att bli mobilisering insågs av envar.

Kort härefter anlände också den väntade ordern. Ordet "mobilisering" hade dock utbytt mot "organisering". Motivet var närmast att icke irritera tyskarna och provocera dem till angrepp även på Sverige. Här var det dock ingen, som svävade i minsta tvivelsmål om inkallelsernas verkliga innebörd. Som första organiseringsdag var anbefalld den 12. april.

Läget vid regementet när denna order anlände var följande.

Inga beredskaps- eller efterutbildningsförband voro organiserade. De värnpliktiga tillhörande 1938 års klass voro hempermitterade men förberedda till snabb inryckning. Följande utbildningskompanier voro belagda.

Livkompaniet, stamskolorna, kompanichef kapten E. Rune,
3. kompaniet, reservunderbefäl, kompanichef kapten Schildt,
Kulsprutekompaniet, reservunderbefäl, kompanichef kapten Lidström,
Specialkompaniet, kompanichef kapten Bruner,
Yrkeskompaniet, kompanichef kapten Wistrand.

Order var utgiven för rekrytutbildningen av årsklass 1939, som skulle inrycka den 15. april — reservunderbefälet — och den 11. maj de övriga. (Denna inryckning kom dock att uppskjutas, varom mera nedan.)

Genast efter organiseringsordens mottagande började ett hektiskt arbete. Först måste man, närmast till mobiliseringshandräckning, återinkalla de värnpliktiga av årsklass 1938 och fördela dem till olika fältförband. Vidare upplöstes skolkompaniet, vars personal fördelades på de blivande fältkompanierna. Sedan gällde det att snarast ordna utflyttning av mobiliseringsförråden till de mobiliseringskvarter, som rekognoserats för olika fältförband. Den 12. april på morgonen anlände de första inkallade värnpliktiga — befälet hade kommit redan den 10. (en mindre del) och 11. (huvuddelen). Nu började ett intensivt utrustningsarbete, där all regementets personal, från den högste till den lägste, på ett, man skulle nästan kunna säga inspirerat sätt löste sina uppgifter för att på kortast möjliga tid göra truppförbanden transportberedda. Ingen personlig möda lämnades ospard, och man kan utan överdrift säga, att från det ögonblick organiseringsordern anlönt och till den 15. april, då regementet rapporterades färdigt, var det icke många timmar den ordinarie personalen kunnat disponera för egen räkning. Särskilt betungad var den relativt fåtaliga förvaltningspersonalen, och hade denna icke redan på ett tidigt skede av utrustningsarbetet fått direktiv att tillämpa helt andra och mer "förkortade" arbetsmetoder, än dem förvaltningsbestämmelserna angiva för utlämning av materiel, så hade regementet aldrig hunnit bli färdigt på anbefalld tid.

Att alla på detta sätt pressade sig till och i många fall utöver gränsen för sin normala prestationsförmåga grundade sig främst på känslan av att man var inbegripen i en hektisk ödesavgörande kapplöpning, där varje

vunnen timma kunde komma att bli av utslagsgivande betydelse. Man fick icke låta sig överrumpla mitt i mobiliseringen, man *måste* bli färdig innan —? Även mycket omdömesgilla uttolkare av vad som hände i tiden ansågo under dessa dagar läget vara mycket kritiskt. Tyska flygplan överflögo gränsen dagligen på uppenbara rekognosceringsfärder långt in över svenskt område. I Bohuslän nedsköts en flygmaskin som kretsade över Bohusläns regementes kasern, och den 16. april landade ett plan i Grums. Besättningen uppgav visserligen, att felorientering i förening med bensinbrist framtvungit en nödlandning, och de talade kanske sant utan att det sagda blottade hela sanningen.

Vad som särskilt skärpte läget, var förhållandena i Töcksforsriktningen. Redan vid middagstiden den 13. april hade försvarsområdesbefälhavaren i Karlstad fått ett meddelande från tullstationen i Hån, att tyskarna, enligt vad civila flyktingar berättade, trängde hårt på både söder- och norrifrån. Läget angavs enligt rapporten vara så hopplöst för norrmännen, att stora norska truppstyrkor kunde väntas komma att överskrida gränsen för att slippa ge sig fångna åt tyskarna. Redan klockan 5 em. samma dag inträffade också 80 man norsk militär vid Hån och anhöll om fri genomfärd till Elverum. Ett statsblixtsamtal i ärendet till chefen för försvarsdepartementet besvarades senare på kvällen med en telegrafisk order, att den norska militären skulle omhändertagas och avväpnas enligt neutralitetsbestämmelserna. Det enda förband som fanns framme på gränsen berett härtill var 14. bevakningsplutonen, som ställts till förfogande i Hån för att förstärka den polisiära gränsövervakningen. I Årjäng fanns vidare 60. landstormsgevärskompaniet under befäl av kaptenen i förutvarande Västgöta regementes reserv D. G. Lundström, vilken omedelbart beordrades sända fram en pluton till Töcksfors med bil.

För att förstärka förbanden i Töcksforsriktningen frambeordrade försvarsområdesbefälhavaren senare på kvällen till Hån delar av bataljonsstaben och pansarbilskvadronen ur en kavalleribataljon, som på förmiddagen samma dag passerat Karlstad och då fått order att gå till Åmotf ors för att trygga det svaga gränsförsvaret i Eda- och Skillingmarkriktningarna.

Torget i Årjäng fylldes snabbt av norska bilar och soldater söndagen den 14. april 1940.

Rapporterna under eftermiddagen den 13. blevo emellertid allt mer oroande. Sålunda hette det, att en kolonn på omkring 1000 bilar jämte mycken annan materiel, varibland ett helt fältlasarett, och mycket folk till fots rörde sig hela vägen från Örje mot Hån, i vilken riktning även eldgivning hördes. Detta allvarliga läge samt det förhållandet att kavalleristerna ej hörts av efter det de passerat Karlstad — de kommo på grund av snö och dåliga vägar fram först senare på natten — medförde en framställning till chefen för Värmlands regemente att sända trupp i förväg till Hån. Härför uttogs också genast 3. kompaniet — 3 officerare, 2 underofficerare och 166 man — vilket, ehuru det ej ännu avslutat sin utrustning, sattes på bussar och sändes till gränsen under befäl av sin kompani-chef, dåvarande löjtnanten Gösta Nordanskog.

Man satte i gång mitt i natten. Vid Årjäng fann man som en deltagare berättar "ett gytter av norsk militär och flyktingar, bilar av alla slag och hästfordon". Mellan fordonen lågo uttröttade norska soldater och civila om varandra och sov. Marschen fortsatte till Töcksfors, där allmän för-

Ett norskt kompani efter avvärning uppställt på trottoaren intill torget i Årjäng.

virring rådde bland sammanrafsade norska kolonner, men vissa åtgärder redan vidtagits av befolkningen på eget initiativ. Klockan 7 på morgonen den 14. april anlände kompaniet Nordanskog till tullstationen i Hån och grupperades omedelbart till försvar som det senare befanns på ungefär samma platser, där gränsbevakningen stått år 1905. Samtidigt härmed avvärjades de flyktingar, som i en oavslåttlig ström fortsatte att välla fram över gränsen från norska sidan.

Denna första stora flyktingström över Töcksfors fortgick fram till den 18. april. Vad som då hade kommit, var huvuddelen av I. norska divisionen under befäl av generalmajoren Carl Johan Erichsen — sammanlagt omkring 4600 man med 400 bilar, över 460 hästar och stora mängder materiel. En faktor, som i hög grad försvårade omhändertagandet av divisionen, var den samtidiga starka anhopningen av civilflyktingar, som i full panik strömmade in över gränsen. Alla möjliga fordon, från verkliga lyxbilar till gamla skrangliga hästskjutsar och cyklar utan luft i ringarna utnyttjades för förflyttning. Huvudsaken var, att man hade något, som

Landstorm och lottor vid "organiseringen".

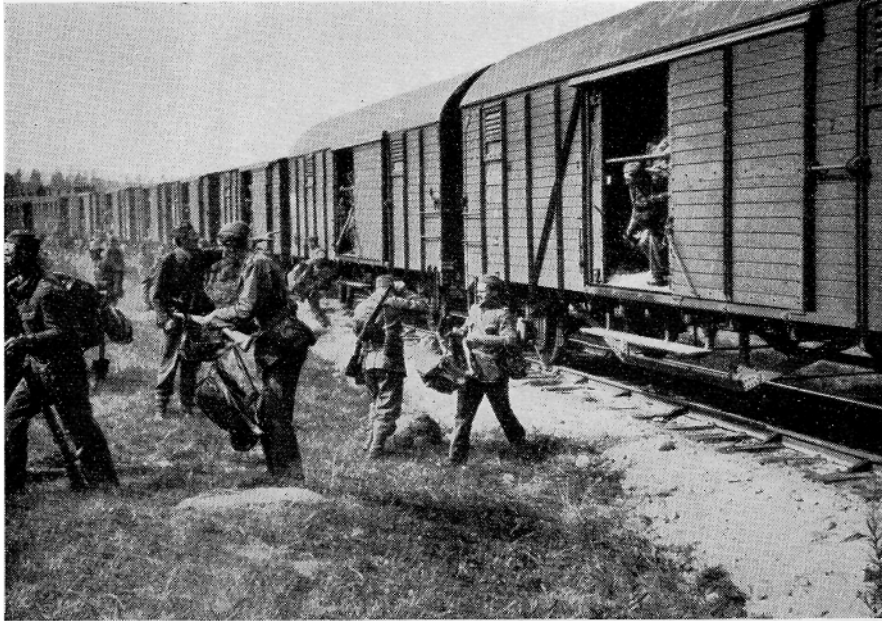
möjliggjorde snabbare flykt än apostlahästarna. Efter flyktningarnas första omhändertagande vid gränsen avtransporterades de sedan — både militärer och civila — medelst bil- och tågtransport vidare inåt landet genom civila myndigheters försorg, och den 19. hade övervägande delen lämnat gränsområdet.²⁾

Till gränsen

Efter hand som regementets övriga förband blevo färdigorganiserade förflyttades de till gränsen, först med järnvägstransport och sedan medelst marsch. Denna försvårades av ett påfrestande "manöverväder" med snöblandat regn, som åstadkom decimeterdjup snömodd på de redan tjälkottskadade vägarna.

Innan starkare linjeförband från andra trakter av landet anlönt, fick regementet sig tilldelat hela området från Dalslandsgränsen i söder upp till Håfvilsrud norr om Charlottenberg och grupperades till en början

²⁾ Om denna "invasion" se även "Sekå", "Kring ett beredskapsminne".

Järnvägstransport.

med i stort sett I. bataljonen i trakten av Charlottenberg, II. bataljonen vid och väster om Koppom (ett kompani vid Skillingmark) och den III. vid Töcksfors. Regementsstaben och de delar av 13. och 14. kompanierna, som ej underställts bataljonerna, förlades i och kring Karlanda. Förbandens ankomst till gränsen hälsades på alla ställen med glädje och entusiasm, och regementets folk fick nästan det intrycket, att dess blotta närvaro ansågs vara en fredsgaranti. En typisk episod från gränsen denna tid, anförd av hemmansägare Axel Naucleur i Häljeboda, må här återgivas som exempel på huru civilbefolkningen då kände det.

"Från andra sidan gränsen hördes bara alarmerande rykten om tysk framrykning, och tyska flygplan svepte på låg höjd in över Häljebodadalen. Så får man en morgon plötsligt se en skara soldater i hjälmar och obekanta uniformer³⁾ ute på gårdsplanen. Alla stirra under tystnad frågande på dem. Till slut sade jag till min hustru: 'Jag måste i alla fall gå ut och ta reda på, om det är tyskar eller svenskar!' Det *var* svenskar, en gevärspluton och en kulsprutegrupp från landska-

³⁾ Truppen var iförd den nya svenska uniformen m/39, som man tidigare inte sett i gränstrakten.

pets eget regemente under befäl av en löjtnant Hammar! De hade marscherat från sin urlastningsstation, så att flera av dem hade blödande fötter, men nu voro de framme vid gränsen och här skulle de stanna. Då kände vi oss trygga igen. I glädjen offrades en del 70-årstårtor och pepparkaksburkar, som i en hast konsumerades av de hungriga soldaterna, vilka ej hunnit få med egen kokvagn."

I ovan angiven gruppering underställdes regementet den 20. april chefen för II. fördelningen. Dess övriga förband, vilka legat i vinterlång beredskap i Norrbotten, hade under själva hemförlovningsresan till sina garnisonsorter i Mellansverige omdirigerats till Värmland. Efter det att fördelningens huvudkrafter och vissa ytterligare förband anlant hit, blev det möjligt att minska regementets ovan angivna område. Detta kom att begränsas i söder av länsgränsen, i väster av riksgränsen intill riksröse 64 (väster om Charlottenberg) samt i norr och öster av linjen Övre Lersjön—Mellersta Lersjön—Nedre Lersjön—Hugn—Ränkens sydspets—Övre Gla—Nedre Tvengen—Västra Silen.

Inom detta område grupperades regementet med:

9. kompaniet i Lennartsfors,

777. bataljonen utom 9- och 10. men jämte 3. kompaniet i Sundsbyn och Töcksfors (huvuddelen),

77. bataljonen vid Ivarsbyn (mindre del) samt Grävbacka och Osebron⁴),

7. bataljonen utom 3. kompaniet i och söder om Skillingmark,

10. kompaniet i Saxerud och Lysas.

Regementsstaben jämte delar av 13. och 14. kompanierna stod i Karlanda.

En division av Göta artilleriregemente jämte vissa andra smärre specialförband, varibland en luftvärnsautomatkanontropp, voro underställda regementschefen.

Under den 20. och 21. april utfärdades de regementsorder, som blevo av grundläggande betydelse för den närmast följande tiden. I de härtill

*) 8. kompaniet ställdes från och med den 27. april vid V. Bön direkt under regementschefen till skydd mot luftlandsättning.

III. bataljonen på marsch till gränsen efter urlastning i Årjäng.

fogade anvisningarna för verksamheten angavs, att man i främsta rummet skulle ägna sig åt att iordningställa befästningsarbeten och att vidtaga förberedelser för förstöringsarbeten. I andra hand kommo materielvård och utbildning. Den sistnämnda skulle närmast avse att befästa och förbättra tidigare genomgången utbildning, främst stridsutbildningen. Även marschträningen och härmed sammanhängande fotvård skulle beaktas, och slutligen anbefalldes rekognosceringar för fastställande av lämpliga platser för skol- och fältskjutning. Vidare innehöllo ordena, att personlig beväpning alltid skulle medföras ävensom bestämmelser för signaltjänst-kontroll, upprättande av sjukkvarter samt erinran om tystnadsplikten. Efter hand, som de första försvarsställningarna började bli färdiga, kunde man ägna mer tid och intresse åt utbildningen. Redan den 28. april anbefalldes sålunda att minst en tredjedel av tiden skulle ägnas åt utbildning av olika slag och att man varje vecka skulle anordna minst en övning i mörker. Under den här beskrivna första tiden "i fält" inträffade inom regementets område givetvis en hel del händelser, vilka, sedda mot bakgrunden

Gränsen uppnådd.

av det spända läget, så etsade in sig i minnet, att de icke snarligen skola bortglömmas. Vid ett par tillfällen stod spänningen högre än eljest, särskilt under pingsten, som det året inföll i mitten av maj. Den reella bakgrunden härtill var, att tyskarna vid denna tid hade avgjort operationerna i Norge till sin fördel och säkrat sin basering därstädes så att de, åtminstone i det närmaste, kunde beräknas ha skapat möjligheter för att fortsätta sin Skandinavienoperation med ett företag mot Sverige. Med anledning härav hade också högkvarteret utfärdat bestämmelser om nyckelord m. m., som skulle meddelas, om tyskt anfall ansågs vara förestående eller så snart dylikt inletts. Kort tid härefter erhöles också en orientering från högkvarteret, att tyskt anfall eventuellt vore att vänta den 14. maj, och med anledning härav sände regementsstaben ut nyckelordet "Giv akt" till regementschefen direkt underställda befälhavare. Att detta meddelande skulle skapa en hel del "situationer" är icke underligt. Först och främst hade det nu gått så pass lång tid sedan mobiliseringsdagarna, då alla trodde på omedelbart krig, att man litet till mans börjat

fundera på om vi inte även denna gång trots allt skulle kunna hålla, oss utanför, och därför kändes nu det korta meddelandet med dess allvarliga innebörd desto mer skrämmande. Härtill kom att regementet legat i fält så pass länge, att dess gruppering blivit relativt väl känd för personalens anhöriga, och antalet makor och fästmör m. fl., som sökt sig ut till pensionat eller bekanta familjer inom regementets förläggningssorter för att här så gott sig lät göra fira pingsten, var stort. Att värmlänningarna i sistnämnda hänseende hade det besvärligare än övriga förband är ju icke så underligt, då de befunno sig "på hemmaplan".

I samband med denna skärpning av beredskapen inträffade också en del andra episoder. Sålunda hade inom regementets område ett flertal landsvägsbroar laddats för att kunna sprängas på vidare order, några av dem för att sprängas omedelbart vid krigsutbrott. I ovist nit uppfattade nu ett par sprängpatruller meddelandet "giv akt" såsom orientering om att kriget redan var i gång och sprängde följdenligt sina broar, dock först efter det att närboende civila vederbörligen underrättats.

Beredskapsvardag

Efter hand som tiden gick blev emellertid regementet allt mera invuxet i fältförhållandena, och dagarna förflöto snabbt under fältarbeten och övningar. Från och med den 3. juni anbefalldes, att halva tiden skulle ägnas åt fältarbeten och den andra hälften åt övningar. De sistnämnda skulle närmast avse fältmässig skjutning och uppträdande mot pansartrupp. Härjämte borde "i uppryckningssyfte" någon stund varje dag ägnas åt exercis I. Samma dag upphävdes förbudet mot radiosignalering, vilket hittills gällt för att icke ge tyskarna tillfälle till signalspaning. I stället anbefalldes särskild utbildning i radiosignaltjänst under fältmässiga förhållanden. Tillämpningsövningarna, började främst omfatta uppträdande vid strid i anslutning till utförda befästningar. Under denna tid kom man vid regementet att tänka på att man befann sig inom den förut omnämnda "neutrala zonen", vilken upprättades i enlighet med Karlstadsöverens-

kommelsen 1905. I denna stod det ju uttryckligen förbjudet att upprätta befästningar och hålla trupper inom zonen! Frågan kom emellertid endast att tilldraga sig teoretiskt intresse. Konventionstexten stipulerade nämligen, att bestämmelserna i berört hänseende icke längre skulle äga giltighet, därest endera landet råkade i konflikt med tredje part, och när så nu var fallet, var allt i sin ordning. Det moraliska tillståndet vid regementet var till att börja med mycket gott. Alla, från den högste till den lägste, besjälades av en intensiv

Befästningsarbetena börja.

motståndsvilja, som säkerligen skulle ha burit även svåra initialmotgångar, och envar fördrog utan att knota vad som fordrades av honom. Entusiasm för aktivt ingripande mot tyskarna / Norge förelåg dock endast hos några av de allra yngsta och torde här främst få skrivas på äventyrslystnadens konto. Genomgående var däremot en fast och orubblig vilja att försvara varje tumsbredd svensk jord, även om motståndaren vore aldrig så överlägsen. Några mindervärdighetskomplex vis-å-vis den eventuelle motståndaren hade man icke heller. Samlevnaden och samarbetet i fältstarka förband på gränsen skapade i stället ökat självförtroende. Någon defaitism förekom icke. Det här sagda gäller närmast tiden intill ingåendet av transiterings-överenskommelsen med tyskarna. Därefter spred sig i allt vidare kretsar en känsla av att man stod härute "i onödan". Kunde tyskarna bara genom ett litet tryck på regeringen i Stockholm få igenom sina önskemål, så hade man viktigare göromål att uträtta hemma på åkern, / fabriken eller i skogen än att bara stå här, bildligt talat "på post". Man märker också i smått, huru stämningen blir en annan. På regementsorder återfinnas bestäm-

melser om skärpt uppmärksamhet på truppens hållning och klädsel. Vidare påtalas det allt mer utbredda oskicket med olovligt undanhållande.

Som tur var hade dock vid denna tid läget i stort stabiliserats så att en minskning av beredskapstruppernas styrka blev möjlig, och de som legat längst ute kunde sändas hem. I detta sammanhang sänktes också kravet på den omedelbara stridsberedskapen, och för de kvarvarande förbanden började en serie övningar avseende att höja krigsdugligheten och åter befästa disciplinen. Värmlands regemente fick i detta sammanhang under en vecka i mitten av juni 1940 sig underställt ett mindre stridsvagnsförband med vilket en hel rad givande samövningar anordnades. Den 1. juli avlöstes II. fördelningen av den IV., och regementets närmaste grannar i norr blevo sörmlänningarna efter hälsingarna, som nu fick fara hem efter närmare sju månaders oavbruten beredskapstjänst. Vidare insattes inom regementets område en hel del landstormsförband, vilket möjliggjorde, att linjeförbanden kunde sammandragas till övningar av större omfattning. Inom Värmlands regementes område grupperades sålunda i Sundsbyn en gevärspluton, i Töcksmark ett gevärs- och ett tungt kompani, i Östervallskog motsvarande styrka och i Skillingmark ett gevärskompani. I skydd av dessa förband sammandrogs hela regementet för första gången till samfällda övningar i början av juli, i vilka även det underställda pansarförbandet deltog. Ingressen till de skriftliga iakttagelser, som regementschefen efter dessa övningar lät tillställa samtliga underställda chefer, må här återgivas:

"På grund av den avsevärda tid, som ägnats åt fältarbeten, visade övningen helt naturligt bristande rutin hos befälet samt brister hos den enskilde soldaten och truppförbanden i uppträdandet under olika taktisk verksamhet. Det ligger stor vikt uppå att dessa brister, genom energiskt arbete av en och var, befäl som trupp, snarast avhjälpas. Det intresse och den framåtanda, som på de flesta håll visats, ger mig anledning hoppas att så skall bliva möjligt."

Vidare vitsordas förbandens överlag goda marschdisciplin. Även under senare delen av juli ordnades motsvarande övningar, vilka kommo att sammanfalla med överbefälhavarens inspektion den 18. och

Säfte lottakår utspisar under höstmanövern 1940.

19-, varunder regementets ställningar i Töcksfors, Hån, Rommenäs, Ose-bron och Skillingsfors besöktes.

Omkring den 10. augusti — världskriget hade vid denna tid ingått i en långvarig stiltjeperiod — meddelades det, att om intet oförutsett inträffade, hempermittering vore sannolik i början av september. Regementet skulle dock dessförinnan delta i de fälttjänstövningar i högre förband, som första dagarna i september skulle anordnas med samtliga i armékåren ingående linjetruupper. Hela den återstående tiden kom att i hög grad präglas av förberedelser till dessa övningar. Regementets förband vid gränsen avlöstes så gott som fullständigt av landstormstrupp före den 25. augusti, varefter förövningar för manövern ägde rum i den utsträckning tiden och läget det medgav. Regementschefen utfärdade i anslutning till regementsorder ett par PM för de sista förövningarna, av vilka här följa ett par utdrag som visa, vilken detaljerad form dylika anvisningar måste givas, när den övervägande delen av samtligt befäl, även av officers grad, utgöres av reservbefäl eller värnpliktiga med liten rutin.

"P. M.
för övningarna 26.—31. aug. 1940.

För övningarna. 26.—31. aug. gäller följande.

1. Övningarna avse huvudsakligen marsch, skydd under marsch och i samband därmed stående underrättelsetjänst, gruppering och strid samt förläggning och därunder förekommande verksamhet.

Under övningarna skall, därest icke annat särskilt anges, hänsyn alltid tagas till överlägsna fientliga pansartrupper och flyg.

Såväl marsch som förläggning kräva främst ordning och reda samt övervakning genom befäls försorg. *Målet* skall vara att i de verksamhetsgrenar, som förekomma, nå gott utbildningsresultat. Härvid beaktas särskilt

att *samling till marsch* verkställas snabbt och med precision,

att *marschen utföres* med disciplin och samband samt på det med hänsyn till läget för truppen bekvämaste sättet; chefer skola *ofta* genom att förflytta sig inom sitt förband övervaka tillståndet hos personal och hästar samt marschdisciplinen,

att under *frammarsch* vid sammanstöt med fienden inga onödiga eller långa uppehåll i framryckningen förekomma, vare sig av patruller eller större förband (förtruppsavdelningar), att lokalt fientligt motstånd snabbt brytes genom framryckning på stor bredd,

att under *tillbakamarsch* stor uppmärksamhet ständigt riktas på eventuellt fientligt försök mot flankerna,

att *förläggning* intages snabbt och med *synnerlig ordning* och att under förläggning största *omvårdnad* ägnas personal och hästar så att eventuella marschskador avhjälpas; denna fråga skall av allt befäl ägnas den största uppmärksamhet, och strävan skall vara, att regementet kan börja fördelningsfälttjänstövningarna i god kondition,

att åtgärder för *skydd under vila* bliva effektiva och den vilande truppen beredes bästa möjliga skydd; härför fordras arbete och uppmärksamhet av vakter och när-skyddstrupper, i första hand befälet vid dessa; huvudsaken vid *dessa* förband får icke vara *vila* och *bekvämlighet* utan *stridsberedskap!*"

"P. M. nr 2 för övningarna
26.—31. aug. 1940.

1. Före övningarnas början bör allt befäl *repetera Inf R* (Sold I Inf), särskilt rörande de grenar, som enligt förut överlämnad PM huvudsakligen skola bliva föremål för övning.

2. Därest så icke redan skett skola samtliga förband iordningställa *anslag* för utmärkande av förbandets förläggning m m (Inf R 1566).

3. Före avmarsch skola dessutom färdigställas skriftliga *instruktioner j or eldvakter* i tält. Likaledes böra färdigställas *stommar* till instruktioner för flyg- och gasvarnare samt *materiel* för givande av signalerna flyglarm, pansarlarm och gaslarm (jmf Inf R 1011, 1148, 1264, 1561).

4. Största sparsamhet skall iakttagas med *lös ammunition*.

5. *Marsch*.

Därför ansvarigt befäl skall gång efter annan kontrollera, att *'fordonen* äro *lämpligt Backade (lasten lämpligt avvägd)* och icke överbelastade.

Erinras om föreskriften i Inf R 1456 om kompanichefs (motsvarande) befogenhet att utfärda *bestämmelser för utrustning*.

Verksamheten vid *polispluton* (polisgrupp) (Inf R 1489—1490) skall av vederbörande chefer ägnas stor uppmärksamhet.

All personal skall i största möjliga utsträckning använda raster för vila (lämpligt att ligga med fötterna högt). Vid alla raster av minst 10 min. längd skall packning avtagas. Vid alla raster skola hästarna visiteras och ägnas erforderlig omvårdnad. Innan rastplats lämnas skall den ovillkorligen vara visiterad, så att icke papper o dyl kvarlämnats.

6. *Förläggning*.

Åtgärder i samband med förläggning skola av bataljonschef ägnas stor uppmärksamhet (inspekteras). Härvid bör bl. a. beaktas

att *förläggningsspatrull* (-trupp) utsändes så snart detta på grund av läget och erhållna order är möjligt (jmf förut överlämnad PM, p 6 sista stycket),

att förläggningen göres *spridd* (Inf R 1542),

att även under fredsmässig förläggning bivack ordnas flygskyddad och att fordon, tält och hästar uppställas oregelbundet,

att vakter (poster) äro noggrant instruerade och kunna sina skyldigheter (post vid chefs kvarter skall alltid känna till, var chefen finns att träffa),

att uppställningsplats är bestämd (Inf R 1565),

att plats för kokvagn är avspärrad,

att latrin är anordnad, dess läge meddelad all personal och tydlig vägvisning anordnad.

Erinras om bestämmelsen i Inf R 1568, att chef så snart ske kan efter framkomsten till förläggningsplats avger rapport om sin förläggning. Härvid är lämpligt att utsända 2 rapportförare samtidigt, så att det finns flera, som hitta till närmast högre chefs kvarter.

Före intagande av förläggning skall underrättelse införskaffas, om fall av smittosam sjukdom möjligen inträffat där. Förläggningsområde skall före uppbrott vara noggrant rengjort.

7. Under hänvisning till bil Ia:3, p 7, till fördelningsorder 1:1178 bestämmes, att förstöringsarbeten, därest icke annat meddelas, icke få utföras (gäller jämväl fördelningsfälttjänstövningarna). Därest fältarbeten i övrigt utföres, skola de igenläggas, innan platsen lämnas."

Slutligen utfärdades en regementsdagorder vars innehåll må här återgivas :

"Under det läge, som varit rådande, har varken åt soldatutbildningen eller trupp-förbandsutbildningen kunnat ägnas den tid som varit erforderlig för nående av ett fullgott resultat. Jag är således medveten, att brister — och stora brister — föreligga och kan därför icke ställa fordringarna för högt. Jag förväntar dock, att varje man — befäl som menig — under de kommande övningarna iakttager ett hedrande uppförande och söker att med energi och spänstighet uppfylla sina plikter. Må det bli en hederssak för alla som tillhöra eller äro tilldelade Värmlands regemente att några anmärkningar i detta hänseende icke skola kunna riktas mot oss."

Själva fälttjänstövningarna började den 7. september och pågingo under två skeden fram till den 16. De voro på grund av sin längd rätt ansträngande, men truppen hade vid det laget mycket god kondition, och regementschefens förhoppning att alla skulle sköta sig väl och bjuda till att göra sitt bästa infriades till fullo. Den 17. började truppen åtskiljas — den näst största truppstyrka som någonsin varit hopdragen till samfällda övningar i vår armés historia. Störst var den som ungefär 20 dagar tidigare deltagit i 1. armékårens fälttjänstövningar på gränsen mellan Skåne och Halland.

Den 17. september började avtransporterna från Brålanda, och den 18 anlände regementets första delar åter till Karlstad.

Regementet återgår i fältdepå

Efter återkomsten hemförlovades förbanden icke direkt utan fingo först upprätta fältdepåer, vilket innebar fortsatt arbete. Platserna för dessa depåer valdes i garnisonsortens närhet och sammanfölla i rätt stor utsträckning med dem, där kompanierna utrustats i samband med organiseringen i april. Här omhändertogs nu materielen och inlades i förråd på sådant sätt, att snabb återutrustning underlättades. Så hängdes varje

uniformsomgång med tillhörande kappa på egen galge, försedd med namnlapp på vederbörande "ägare". Samtidigt skedde rengöring och in-smörjning av vapen och övriga persedlar och fordon. Hästarna utackorderades till fodervårdar i trakten i den mån så var möjligt med fasthållande vid kravet på snabb återinställelse. Övriga uppstallades vid kasernen, och bilfordonen ordnades efter grundlig genomgång för fredsörrådsförva-ring. När allt detta var gjort, hempermitterades huvuddelen av personalen under det att en mindre styrka av varje kompani och motsvarande enheter kvarhölls för att fortsättningsvis vårda och bevaka den i fältdepåerna förvarade materielen. Dessutom fördes kompaniexpedition härstädes, vilket bland annat innebar, att man här förvarade alla personalhandlingar, även samtliga inkallelseorder. De hempermitterade tilldelades permissionssedlar med påtryckt föreskrift om inställelse snarast möjligt efter det order härom anlänt eller efter inkallelse per radio, därest läget skulle kräva särskild skyndsamhet. Detta system möjliggjorde synnerligen snabb återgång till krigsfot. Som ett exempel på, huru fort denna kunde ske, må nämnas, att vid en provmobilisering vid lokalförsvarsförbanden midsommaren 1942, då inkallelseorderna sändes ut på själva midsommarafton, hade kompanierna i regel fått in mellan 80—90 % av sin personalstyrka redan på midsommardagens morgon, vilket innebar, att de hunnit bli stridsfärdiga på en tid av mindre än 12 timmar efter det ordern om "på-drag" gått ut.

Som förläggning för fältdepåerna utnyttjades i första hand en rad ödegårdar och nedlagda skolor. Här var dock i stor utsträckning förhållandena mindre lämpliga ur förrådssynpunkt. Efter hand som tiden gick, avhjälpte man emellertid detta genom att förbättra befintliga lokaliteter och smånigom också genom att uppföra en rad för ändamålet särskilt avsedda förråds- och fordonsskjul ävensom vissa "sportstugor" för expeditioner och förläggning av fältdepåernas manskap. Detta arbete fortgick sedan praktiskt taget hela tiden intill beredskapstidens slut. Våren 1945 kunde också regementet uppvisa en av de förnämligaste depåorganisationerna inom hela armén.

Mobiliseringsdepån skapas

I samband med att fältregementet mobiliserades och gick i fält organiserades regementets hemmavarande delar under den gemensamma benämningen mobiliseringsdepån. Denna, som enligt depåorder nr 1, utfärdad den 16. april, underställdes regementets överstelöjtnant, bestod enligt vid den tiden gällande plan av depåstab, depåbataljon om bataljonsstab, tre gevärskompanier, ett underbefälskompani, ett specialkompani med kulsprute- och granatkastarmanskap, ett garnisonskompani med pionjärer, signalister och sjukbäarmanskap samt ett konvalescentkompani. Härutöver tillkom ett etappdepåkompani avsett som fältregementets närmaste personalreserv.

Verksamheten vid mobiliseringsdepån präglades redan från början starkt av att dess huvuduppgift var att betjäna eller kanske rättare sagt utgöra en moderorganisation för fältregementet. Detta kom också mycket klart till uttryck i en av de första order, som depåchefen, överstelöjtnant Berggren, utfärdade, vari det hette:

"Målet för det fortsatta arbetet är oförändrat, nämligen främst att dana soldater, befäl och fältförband med egenskaper, kunskaper och färdigheter, som göra dem skickade att vid behov fylla avsedda platser inom Kungl. Värmlands regemente."

Till en början uppsattes depån liksom fältregementet med vid organisationen den 12. april inkallade värnpliktiga, vilket medförde, att inryckningen för årsklass 1939 tillsvidare måste uppskjutas. Vid depån påbörjades så snart sig göra lät ett intensivt utbildningsarbete jämsides med att man även där gjorde sig beredd att möta eventuell hemortsbekämpning. Sålunda förbättrades mörkläggningen, och särskilda splitterskydd byggdes inom de områden till vilka de olika kompanierna skulle verkställa förflyttning därest bombning av kasernen kunde väntas äga rum. Att man även i civila kretsar i dessa dagar starkt kände trycket av vad som eventuellt komma kunde utvisar en depåorder tillkommen efter framställning från stadens polischef, vari de värnpliktiga med hänsyn till bristen på skyddsrum i stadens centrala delar förbjudas att i onödan uppehålla sig på Kungs- och Tingvallagatorna. Vidare gällde från början vid depån

samma stränga permitteringsvillkor som vid fältregementet. Från den 25. april mildrades de dock åter till enahanda, villkor som i fred. Allt skulle dock städse vara ordnat för snabb återinryckning, och någon nedgång i luftskyddsberedskapen medgavs icke.

Dagarna gingo emellertid undan, och när intet hände, som skärpte det utrikespolitiska läget, utan detta tvärt om visade tendenser att stadga sig, började depåns inkallade äldre värnpliktiga mer och mer lägga i dagen en önskan att snart få resa hem igen. Från militärt håll fann denna önskan ett gensvar, i det att man där snarast ville påbörja den uppskjutna utbildningen av årsklass 1939 samt efterutbildning av vapenföra ersättningsreservister tillhörande äldre årsklasser. Innan man hann få alla förberedelser härför avslutade, hopade sig emellertid hemmitteringsansökningarna på borden i inskrivningsexpeditionen. Efter det att orientering inhämtats hos högre myndigheter utgavs den 29. april en depåorder rörande hithörande förhållanden. I denna, som närmast var utformad som en orientering till bataljons- och kompanichefer angavs först, att Kungl. Majrt ej brukade bifalla ansökningar om hemförlovning eller uppskov, som inlämnats på grund av att arbetsgivare sade sig hava svårt att undvara viss värnpliktig eller att den värnpliktige som motivering anförde inkomstminskning. Under sistnämnda förhållande brukade ansökningarna icke bifallas ens i "ömmande fall", därest det kunde antagas, att verkningarna av inkallelsen rimligt undanröjdes av utlämnade familjebidrag.

Slutligen angavs i ordern, att man under förutsättning att läget icke skulle komma att undergå någon större förändring, kunde antaga, att fältförbandens personal skulle hållas kvar, att depåns personal, utom de som genomgingo befälsutbildning, skulle komma att sändas hem efter verkställd avlösning omkring den 1. juni och att en månad senare även de sistnämnda skulle få rycka ut.

Till sist framhölls, att det skulle förklaras för de värnpliktiga, hurusom det förhandenvarande läget ställde stora krav på alla samt att hel och full rättvisa beträffande tjänstgöringstidens längd och fördelning ej var möjlig att åstadkomma på grund av organisatoriska och militära skäl.

Den i denna order meddelade planen kunde också fullföljas. Av depåorder den 22. maj finner man således att flertalet värnpliktiga vid depån av äldre årsklass än 1939, vilka ej genomgingo underbefälsutbildning, skulle hemförlovas den 29. Samtidigt meddelades också att 1050 man tillhörande äldre årsklasser skulle inrycka till depån den 1. juni för efter-utbildning. De voro emellertid uttagna bland sådana, som fullgjort sin tidigare värnpliktstjänstgöring som fullt vapenföra, varför de endast inkallats för en månad. I början av juli fingo de också rycka ut, varefter utbildningen av årsklass 1939 kunde börja den 9-

Bland övriga händelser, som inträffade vid mobiliseringsdepån sommaren 1940, må här följande närmare beröras såsom mer eller mindre vållade av det speciella läget och därför skiljande sig från fredstjänstens rutin.

Den 24. maj upphörde mörkläggningen, men för säkerhets skull anbefalldes, att materielen skulle tagas om hand på ett sådant sätt, att den "utan tidsutdräkt" åter kunde tagas i bruk igen därest så påfordrades.

Då och då avgingo kontingenter med ersättningspersonal till fältregementet för att ersätta på grund av sjukdom eller hempermittering uppkomna vakanser. Den 15. juni utfärdades "Grundläggande bestämmelser för Värmlands inskrivningsområdes *hemvärn*". Redan dessförinnan hade emellertid hemvärnskretschefer förordnats i de först organiserade värmländska hemvärnskretsarna, nämligen Åmål, Karlstad och Arvika. Den nya försvarsorganisationen omfattades här i länet liksom i landet i övrigt redan från starten med mycket stort intresse. Sammanlagt fanns här alltså redan i mitten av juni över 3700 hemvärnsmän. Karlstads hemvärnsområde hade naturligt nog de flesta, nämligen 380 man, men även i övriga större samhällen var deltagarantalet stort, exempelvis Arvika och Åmål, som redovisade 150 respektive 212 man. Det övervägande antalet kom dock glädjande nog från alla de små tätorterna länet runt samt från rena landsbygden.

Ansvar för hemvärnets utbildning lades till att börja med på mobiliseringsdepån. Härifrån utsändes också i den utsträckning så var möjligt

instruktörer, som startade den egentliga "trupperutbildningen". När det blev fråga om befälsutbildningen, gick man däremot delvis en annan väg och organiserade kurser på depån i den mån det var möjligt. Den första större kursen för hemvärnsområdesbefälhavare anordnades sålunda på Trossnäs vid månadsskiftet augusti—september.

Bland övriga händelser vid mobiliseringsdepån denna sommar må nämnas, att depåchefen, för att öka känslan för sambandet mellan regementets båda olika hälfter och för att ge tillfälle till direkt kontakt mellan tjänstegrensrepresentanterna, ordnade en studieresa för viss stabs- och förvaltningspersonal vid depån till fältregementet under de sista dagarna i augusti, vilket mycket uppskattades.

Slutligen må omnämnas, att man de allra sista dagarna innan regementet återvände mottog meddelande om att infanteriets officersaspirant-skola 1940—1941 skulle förläggas vid regementet.

I samband med fältregementets hemkomst återtog överste Grevillius den 19. september befälet över depån. Detta hade i övrigt mesta tiden förts av överstelöjtnant Berggren, vilken dock en månad varit kommanderad till Norrbotten som chef för ett fältregemente. Överstelöjtnant Hjalmar Löfgren tjänstgjorde under denna tid som depåchef.

DE LÅNGA OCH MÅNGA BEREDSKAPSÅREN

"Igelkotten " tager gestalt

Vid tiden för Värmlands regementes hemkomst hösten 1940 ägde som sagt allmän avlösning rum av gränsförsvaret. Att man vågade utföra denna då, berodde huvudsakligen på att man nu tyckte sig allt klarare kunna inse, att tyskarna i förhandenvarande läge sannolikt icke avsågo militära operationer mot Sverige. Samtidigt började man också bli allt mer övertygad om, att kriget skulle komma att bli långvarigt. Allt detta krävde, att man i samband med avlösningen skapade ett försvarssystem så nära anpassat efter dessa nya förhållanden som möjligt.

Snart nog var man på det klara med att den ledande tanken i det nya systemet borde vara att hålla så liten styrka som möjligt i ständig tjänst vid gränsen. I stället borde man inrikta största möjliga kraft på att skänka det samfälliga riksförsvaret hela den styrka, som möjliggjordes genom ett fullt uttagande av vår sammanlagda personella och industriella värnkraft den dag kriget bröt ut. Detta krävde dels militärutbildning av det stora antal vapenföra män, som tidigare ej utbildats, så att även de skulle kunna tillföras försvaret, dels ett energiskt arbete vid industrin för att framskapa all erforderlig krigsmateriel. Och dylik behövdes i massor, icke blott för att modernisera och komplettera utrustningen för redan befintliga krigsförband utan även för att utrusta de ytterligare formationer, som kunde uppsättas, sedan alla vapenföra erhållit utbildning.

Styrkan vid gränsen fick dock ej göras allt för liten. Den måste nämligen vara stark nog att förhindra en tysk blixtoffensiv långt in i landet med enbart utnyttjande av svagare motoriserade styrkor och för att fördröja ett med starkare krafter igångsatt anfall så länge, att våra egna huvudkrafter skulle kunna hinna bli färdigmobiliserade och helst även verkställa uppmarsch.

Här har tidigare beskrivits huruvida man genom lämpliga organisationsåtgärder sökte och lyckades nedbringa mobiliseringstiden till ett minimum. I den mån som de lägre förbanden kunde sättas upp med värnpliktiga från ett och samma område — helst med så liten radie, att alla bodde på "cykelavstånd" från sin fältdepå — kunde denna tid ytterligare nedpressas. Särskilt viktigt var det att ordna infanteriförsvaret i gränstrakterna på det sättet för att på kortast möjliga tid åstadkomma en första nödvändig förstärkning till täcktrupperna, eller som de numera allt mer allmänt började benämnas, beredskapsomgångarna. Som en följd av denna tankegång tillkommo gränsförsvarfsförbanden, vilka organiserades med i gränstrakterna bosatta såväl äldre som yngre värnpliktiga, vilka sammanfördes till egna kompanier och bataljoner närmast avsedda för det lokala försvaret inom gränsområdet. Utrustningen till dessa förband togs i första hand från redan befintliga landstormsförband, vilka

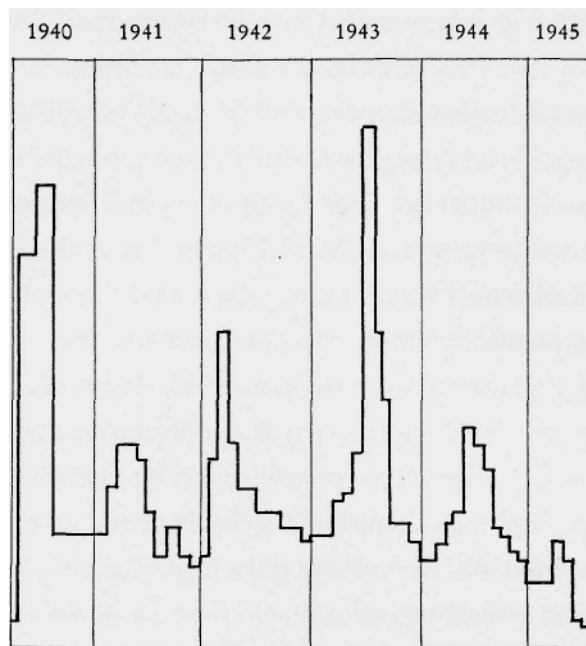
nu utgingo ur organisationen. Övergången till denna nya organisation ägde rum under tiden 1.—15. augusti 1941.

I och med uppsättandet av dessa gränsförsvarsförband kan man säga att en nära 300-årig krigsorganisatorisk kretsgång var fullbordad. Det torde nämligen icke vara felaktigt att påstå, att förbanden i fråga helt enkelt voro en moderniserad upplaga av de gamla värmländska allmogeförband med eget befäl och egen utrustning, som organiserades här under senare delen av 1600-talet och ägde fortbestånd rätt länge inpå 1700-talet.

För att öka täcktruppernas — beredskapsomgångarnas — förmåga till segt motstånd sökte man vidare anpassa deras styrka efter den varierande risken för tyska anfallsföretag. Härjämte strävade man efter att noga anpassa deras gruppering efter den som regel lättförsvarade västvärm-ländska terrängen. Vidare sökte man öka möjligheterna att spara trupp genom att där så var lämpligt och möjligt utföra befästningar av halv-permanent typ. Vad man framför allt strävade efter att åstadkomma var möjligheter att inskränka de fruktade tyska pansarstridskrafternas rörelsefrihet. En vidare utveckling i denna tankegång var att söka begränsa den strategiska rörligheten hos de motoriserade trupper, som man kunde vänta komma att sättas in i anslutning till pansarstridskrafterna för att utnyttja av dem gjorda genombrott av den främre gränzonen. För sistnämnt ändamål började man i detalj planlägga och förbereda sprängning av alla broar över landskapets otaliga vattenleder. Och där brosprängningar ej kunde åstadkommas, borrhade man i stället in stora sprängladdningar i själva vägbanken på sådana ställen, där ett vägavbrott skulle komma att bli svårt att återställa.

Att här redogöra för varje fältförbands uppsättande, öden i fält och återgång i fältdepå samt livet vid mobiliseringsdepån under de många och långa beredskapsåren skulle innebära onödiga upprepningar. Men det torde dock vara möjligt att ge en riktig och något så när fullödlig bild av regementets liv dessa år utan att behöva ingå på en kalendarisk redogörelse. Beredskapstjänsten sönderföll som förut i livet i fält och livet

i depå och skall också så här behandlas. Då allt emellertid följde tidens pulsslag och krigsläget växlingar, måste dessa dock i korthet beröras varvid vissa viktigare data även må framhållas.

Diagram över de relativa styrkeförhållandena i Värmland 1940—1945.

På ovanstående bild återfinnes ett diagram över de relativa styrkeförhållandena i Värmland åren 1940—1945. Det utvisar en mycket tydlig "feberkurva", på vilken man med lätthet kan utläsa det intressantaste, nämligen tidpunkterna för växlingar i täcktruppernas styrka. Först återfinnes den stora topp, som representerar mobiliseringen och uppmarschen här i väster 1940 liksom den redan tidigare omnämnda minskningen hösten samma år. I övrigt kan man konstatera en generell ökning av trupperna varje vår och en lika bestämd minskning varje senhöst. Härtill kommer ett antal mycket typiska toppar markerande större inkallelser. De två först påvisade förhållandena voro så genomgående och relativt standardiserade, att man här talade om beredskapsomgång m/större, d. v. s. sommaromgång och m/mindre, vinteromgång. I den förra ingick som regel alla av infanteriets ett-årsrekryter uppsatta beredskapsbataljoner jämte

viss förstärkning härtill från andra truppslag och från lokalförsvarsförbanden, vanligen ett övningskompani per gränsförsvarsbataljon. Vinteromgångarna åter bestodo av bevakningsbataljoner och etappdepåbataljoner samt gränsförsvarsförband av ungefär motsvarande styrka som i sommaromgångarna. I "topparna" ingick ett större eller mindre antal ur de ordinarie linjeförbanden. Anledningarna till deras uppkomst må här också med några ord beröras.

1941. Vårstoppen orsakades av det väntade krigsutbrottet mellan Tyskland och Ryssland och härav eventuellt uppståande komplikationer. I denna omgång ingingo regementsstaben och III. bataljonen.

Höststoppen, som var av relativt liten omfattning, avsåg att skapa erforderlig säkerhet under den tid genomtransporter pågingo av tysk trupp från Norge till Finland. Bland då organiserade svenska förband var I. bataljonen av Värmlands regemente.

1942. Den mycket höga toppen under våren detta år förorsakades av en förmodad tysk avsikt att då verkställa ett strategiskt överfall på Sverige. Motivet antogs vara att förekomma ett eventuellt svenskt anfall i ryggen på tyskarna i Norge, därest dessa skulle komma att hotas av vid Atlantkusten landsatta allierade stridskrafter. Bland de då mobiliserade förbanden ingingo både I. och II. bataljonerna värmlänningar, av vilka den förstnämnda var uppsatt av värnpliktiga tillhörande årsklass 1940, som fullgjorde sin beredskapsövning, under det att II. bataljonen hade ordinarie sammansättning. Rörande dess mobilisering denna gång finnes i en dagbok följande lilla tidstypiska anteckning: "På fm. var jag nere på sta'n och tittade på II. bataljons inryckning. Svenska folket börjar kunna mobilisera nu — den militära delen — och vara blasé på mobiliseringar — den civila delen. Allt gick så lugnt och stilla, att man knappt trodde sina ögon."

1943. Den extra beredskapsförstärkningen på våren hade sin grund i väntad allierad landstigning i Norge. När denna uteblev, passade man sedan på att organisera vissa ytterligare förband för att förbereda och trygga det mycket stora "pådraget" fram på eftersommaren. Detta hade

emellertid en helt annan grund än förmodade tyska anfallsavsikter. Det gällde nämligen att organisera och för omedelbar användning hava till hands tillräckligt starka stridskrafter för att i lugn och ro kunna förhandla med tyskarna om uppsägning av transiteringsavtalet utan att behöva riskera, att de skulle möta vår propos med omedelbar inmarsch. Det hela maskerades med uppgiften, att det av utbildningsskäl var nödvändigt att sammandraga ett antal högre förband till "fördelningsövningar". I dessa deltog regementet med regementsstab och två bataljoner, I. och II., av vilka den sistnämnda var organiserad av värnpliktiga av 1941 års klass, som denna sommar fullgjorde sin beredskapsövning.

1944. Toppen detta år orsakades av nödvändigheten att vidtaga erforderliga säkerhetsåtgärder inför den väntade allierade storinvasionen, vilken dock som bekant kom att få sådan riktning att Sverige ej råkade in i farozonen. I de med anledning härav inkallade trupperna ingingo III.

bataljonen samt den av regementet delvis organiserade II. kårjägare bataljonen.

1945. Ökningen av beredskapstruppernas styrka denna vår hade åter en ny bakgrund. Tysklands nederlag var oåterkalleligt. Dess Norgearmé var emellertid intakt, och huru den skulle komma att handla visste man icke. Det var icke ens uteslutet, att svenska trupper kunde behöva insättas i Norge för att avvärja tyskarna, och för att vi skulle vara beredda på alla tänkbara olika alternativ, skedde så denna sista förstärkning av beredskapstrupperna. Av Värmlands regemente deltog endast I. bataljonen organiserad av värnpliktiga av årsklass 1943- Däremot var ett större

antal lokalförsyarsförband uppsatta än som varit fallet sedan 1940. Här till kom en halv bataljon frivilliga, kallad I. bataljonen I 10, som låg på Trossnäs fält och där förberedde sitt deltagande i en eventuell inmarsch i Norge. Den 7. maj kom emellertid tyskarnas kapitulation och satte punkt för faran, att vi skulle bli indragna i krigets slutakt. Huvuddelen av

alla inkallade trupper hemförlovades därefter snarast, och endast de bataljoner, som fullgjorde beredskapsövning, kvarhölls för allmän avställning. Denna fortgick fram till senare delen av juni, då Värmlands rege-

mentes I. bataljon som sista förband lämnade gränsen och återvände hem till depån den 21. juni. Här disponerades bataljonens värnpliktiga tillhörande årsklass 1943 för avvecklingsarbete intill månadens slut, då de hemförlovades.

Livet "i fält"

Utbildning

Även om fältarbeten (inklusive underhållsarbeten på 1940 års ställningar) fortsättningsvis liksom tidigare krävde stor del av beredskapsförbandens tid, så blev det dock utbildningen, som allt mer tog största delen härav i anspråk. Den blev också med tiden allt mer omfattande och mångskiftande.

För de av regementets förband, som voro uppsatta av äldre årsklasser, erfordrades först och främst en omfattande kompletterande utbildning. Främst gällde det att inlära handhavandet av nytillkomna vapen, i första hand de hastigt populära kulsprutepistolerna. Vidare igångsattes en mycket tidskrävande och rätt riskfylld utbildning i pansarförstöring samt spräng- och mintjänst, vilka sistnämnda utbildningsgrenar än mer ökade i betydelse ju längre kriget fortskred och kulminerade i en brett upplagd kurs i röjning av tysk minmateriel våren 1945. Få utbildningsgrenar hava legat så väl till för värmlänningarna som sprängtjänsten. Bland beredskapsförbandens värnpliktiga, särskilt de äldre, fanns det nämligen många, vilka i sin civila gärning som gruvarbetare, berg-sprängare eller vägbyggare voro specialister på att hantera dynamit, tändhattar och stubin, och de med utbildningsarbetet förenade riskerna tilläto varken slarv eller ouppmärksamhet.

Övningarna med Iv börja.

Sjuktransport med hästbårar.

En annan under fredstid ofta eftersatt utbildningsgren, nämligen sjukvårds- och förbinderitjänsten, gjorde sig nu också under allvarliga yttre förhållanden starkt påmind. Det besvärliga materiella läget verkade dock hämmande på övningarnas omfattning och medförde, att man redan i slutet av juni 1940 måste utfärda order om att endast 10 bindor per bataljon finge förbrukas för övningsändamål. Men dessa skulle i stället användas desto fler gånger.

Härutöver gällde det att ge förbanden en så god kondition som möjligt. I detta avseende byggde man efter hand vidare på de bestämmelser, som utfärdats sensommaren 1940 och då blivit nödvändiga för att sätta ett mera rent idrottsmässigt system på den första tidens mindre lämpliga "träning", där antalet system var nästan lika stort som antalet plutonchefer.

Senare tillkom den särskilda utbildning, som orsakades av att regementet från och med år 1944 skulle organiseras till cykelförband. Den första cykelbataljonen uppsattes redan år 1942. Detta var en tjänst som

tilltalade värmländsk trupp, även om man icke alls kan säga, att den väst-värmländska naturen väl lämpar sig för cykelförband. Därtill är den nämligen allt för vägfattig och kuperad. Den första förtjusningen över detta nya sätt att förflytta infanteri, vilket skulle göra mardrömsmarscher med åtföljande bläsor och skoskav till ett minne blott, kom också snart att lägga sig vid närmare bekantskap. Det blev regelmässigt mycket långa, marscher — sträckan Karlstad-gränsen eller åter blev sålunda normal dagsmarsch vid på- och avdrag — och ofta förflyttningar i svår terräng, där man som extra påbröd måste *bära* cyklarna!

Till all denna, elementära utbildning kom också tillämpningsbetonade övningar. Sådana utfördes först i lägre förband i direkt anslutning till egna försvarsuppgifter, varvid man efter hand gnodde genom alla en ställnings enskildheter, så att truppen helt kom att "känna sig hemma" i sina uppgifter. Särskilt efter det att befästningssystemet erhållit full styrka kunde dessa övningar göras mycket intresseväckande och realistiska, och intressant var att lägga märke till truppens tilltro till sin förmåga att i dessa ställningar kunna bjuda vem som helst spetsen. Till dessa övningar kom vidare en rad större och mindre dubbelsidiga fälttjänstövningar, där styrkor om ett eller flera regementen eller fördelningar övades mot varandra inom ramen för förutsättningar, uppgjorda med hänsyn till det sannolika händelseförloppet vid tyskt anfall. Här nedan lämnas kortfattade redogörelser för några av de större.

Sensommaren 1940 — alldeles före avlösningen — deltog regementet som redan omtalats med samtliga förband i den stora för hela armékåren gemensamma fälttjänstövning, som var anordnad i trakten av Kroppefjäll i Dalsland.

Vårvintern 1941. Delar av regementet, däribland regementsstaben, del-togo i slutet av mars i en manöver i Arvikatrakten. Mitt under förberedelserna inträffade emellertid order om "pådrag" av staben, vilket gjorde, att man i all hast måste skaffa regementschef från annat håll och organisera en särskild "manöverstab" med en krigshögskolekurs' elever, inplacerade i

alla möjliga officersbefattningar. Trupprörelserna försvårades i allra högsta grad av det under manövern inträffade menföret.

September 1941. Regementet, bestående av stab och två bataljoner, varav den ena från annat fältregemente, fick sådana direktiv för sitt uppträdande, att det kom att inneslutas i en "motti" i trakten av Fagerås station. Här erhöll det förstärkning av rekrytbataljonen, den första med ettårig utbildning, av vilken vid denna tidpunkt dock endast omkring fem månader hade förflutit. Denna bataljon förflyttades från Karlstad till manöverområdet under en dag och en natt, förenade sig med regementets huvuddel och anföll på morgonen med rekrytmässig iver för att vidga ringen. Härefter slog sig regementet ut ur inneslutningen och gick tillbaka över Norsälven, som sedan med framgång försvarades under manövern sista dygn.

Sommaren 1942 deltog regementet med stab och en bataljon i fälttjänst-övningar i trakten norr om Värmeln, avseende dels försvar av en förberedd försvarsställning, vilken dock huvudsakligen markerades av käppar med olikfärgade huvuden, dels en lång omfattningsrörelse med mycket svår nattlig terrängförflyttning, varunder cyklarna i stor utsträckning måste bäras.

Vårvintern 1943 voro delar av regementet med i en stor vintermanöver inom Norra Rådaområdet.

Sommaren 1943 under de så kallade "fördelningsövningarna", deltog regementet i ett stort antal omväxlande övningar. Från mitten av juli till mitten av augusti var det sålunda "manöver" minst tre dygn i veckan, och de deltagande styrkorna uppgingo i regel varje gång till 8000—12000 man ur samtliga vapenslag.

Hösten 1943 återfinna vi regementsstaben och en bataljon under fält-tjänstövningar inom området Gräsmark—Östansjö—Torsby. Regementet, förstärkt med en cykelbataljon från Svea livgarde, bildade kärnan i en av fyratusen man bestående styrka, helt cykelförsedd eller motoriserad, vilken förutsattes vara på anfall över gränsen väster ifrån med uppgift att taga

Skidmarsch.

Torsby. Under manövern senare skede, när detta rörliga regemente berövats vissa delar och jagades tillbaka av en dubbelt stark motståndare, som med motoriserade trupper ideligen sökte åstadkomma omfattningar, visade förbanden, särskilt den av dåvarande majoren Nordenberg ledda Värmlandsbataljonen, en anmärkningsvärd förmåga till snabba omgrupperingar.

Vintern 1943—1944 deltog en bataljon ur regementet i fälttjänstövningar under relativt svåra klimatförhållanden med sträng kyla i trakten av Gräsmark. Truppen utgjordes denna gång av huvudsakligen äldre värnpliktiga, vilka genomgått efterutbildning, och som omedelbart före manövern erhållit cyklar, vilket allt bidrog att skärpa svårigheterna.

Sommaromgången 1944. En bataljon ingick i förband, vilka sammandragits till en rad övningar i sydvästra Värmland, avsedda att pröva det utbyggda befästningssystemets styrka samt användningen av större rörliga ytterstyrkor vid strid om skans. Den häri deltagande III. bataljonen, ledd

av major Nordenberg, utmärkte sig särskilt för skickligt utnyttjande av terrängen och stor manöverförmåga.

Senhösten 1944 var det åter stora övningar i trakten av Gräsmark. Under det att huvuddelen av den anfallande styrkan under mörker och snöglopp övergick Rottnen på överskeppningsbåtar, var en bataljon under befäl av dåvarande kaptenen Gustav Follin insatt till omfattning av försvarsstyrkan genom den svåra terrängen norr och öster om Gettjärnskläppen. Här kom den trots djupt mörker och mycket svåra vägförhållanden snabbt fram och tog det artilleri, som bekämpade överskeppningsstyrkan.

Under åren 1943—1944 deltog regementet även i rena vintermanövrar i Västerdalälvens snörika dalgång. Båda dessa år och alldeles särskilt det senare blev dock personalstyrkan mycket reducerad på grund av influensaepidemi bland truppen. Slutligen uppsatte regementet tillsammans med militärområdets båda övriga infanteriförband ett fältregemente — I 52 — som deltog i den stora *vinterfälttjänstövningen i Dalarna 1945*, vilken kan sägas markera avslutningen på alla de övningar i större förband, som ägde rum under beredskapstiden.

Som en sammanfattning av erfarenheterna från dessa övningar kan det sägas, att regementet väl hävdade sig i jämförelse med övriga svenska infanteriförband. Särskilt har man vid flera tillfällen observerat god manöverförmåga och rörlighet i skogsterräng. Övergången till cykelorganisation medförde dock en rad nya problem, som det tog någon tid att övervinna. Svårast var kanske att tämja det sangviniska värmländska kynnet, så att man lämnade cyklarna i tid och ej utsatte sig för risken att uppsutten köra rakt in i fiendens eld.

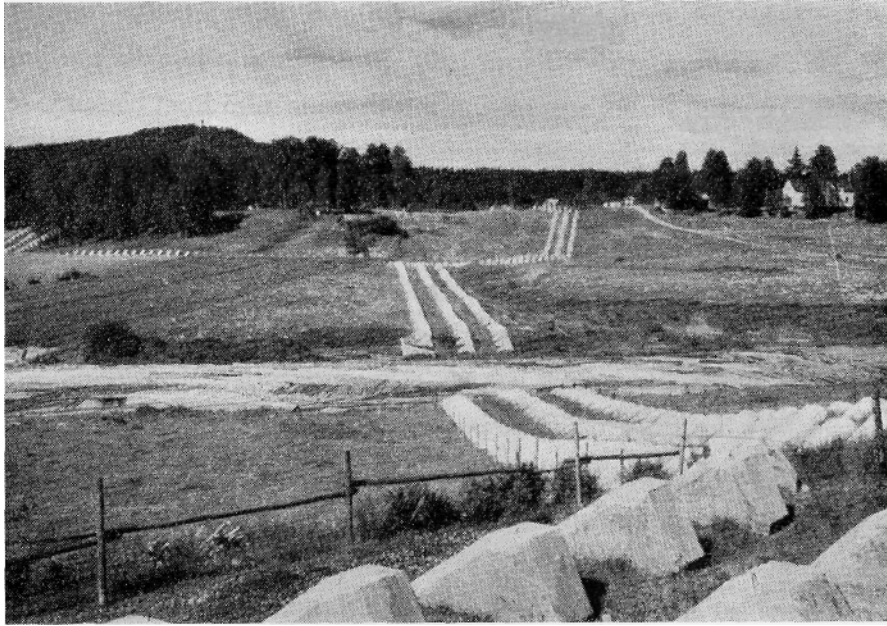
Befästningsarbeten

Den verksamhet som vid sidan av utbildningen tog beredskapstruppernas mesta tid i anspråk var alltfört befästningsarbetena. En kort återblick på den allmänna gången av dessa arbetens påbörjande och senare fortskridande torde här vara på sin plats.

Som redan är omtalat, påbörjades omfattande fältarbeten omedelbart vid den första uppmarschen i april 1940. På den tiden gällde det emellertid närmast att så snabbt som möjligt åstadkomma tillräckligt omfattande fältbefästningar för de relativt manstarka trupper, som från olika håll av landet i hast samlades till västgränsens skydd. När man sedan fann att någon omedelbar fara icke hotade, påbörjades sommaren 1940 en utvidgning av dessa arbeten för att giva dem större hållfasthet. Man vågade sig även på mer tidskrävande arbeten, och snart nog utfördes en del fullträffsäkra skyddsrum och andra mer invecklade konstruktioner. Härvid blev det fråga om både sprängningar och betonggjutning samt armering och omfattande träarbeten.

Vid den omorganisering av försvaret, som ägde rum i samband med gränstruppernas avlösning hösten 1940, tänkte man sig, vilket redan ovan framhållits, att stödja de numera svagare täcktruppernas försvar medelst befästningar direkt avpassade för deras styrka och uppgifter. Snart började också starka, försvarsställningar, försedda med bunkrar för tunga vapen, fullträffsäkra skyddsrum och pansarhinder, att växa fram. Som arbetskraft användes i första hand civil personal, och arbetena utfördes i regel av entreprenörer. I vissa fall utnyttjade man dock särskilt organiserade militära arbetsförband. Dessa mer hållfasta befästningar skulle närmast bilda en stomme till de redan tidigare utförda fältbefästningarna. Men man hade icke då haft tid vare sig att utföra ordentliga dräneringsarbeten eller att impregnera utnyttjat trävirke. Vid undersökningar sommaren 1942 visade det sig också, att en stor del av de 1940 utförda arbetena redan börjat förfalla i så hög grad, "att man knappast kunde räkna med dem som användbara efter ytterligare något halvår. Då kriget icke visade någon tendens att taga slut, beslöts, att man efter hand skulle ersätta de gamla fältbefästningarna med nya anläggningar. Dessa skulle huvudsakligen utföras i betong och sten, och där man måste använda trävirke, skulle detta vara noggrant impregnerat. I samband härmed blev det dock nödvändigt att i hög grad begränsa arbetenas kvantitativa omfattning. Det i detta hänseende normgivande blev kravet på att befästningar skulle

Stridsvagnshinder,

utföras endast *i* den utsträckning som erfordrades för täcktruppernas samt de snabbmobiliserade gränsförsvarsförbandens behov.

Rekognosceringar för dessa arbeten påbörjades våren 1942 och avslutades våren 1943. I omedelbar anslutning härtill påbörjades vissa arbeten redan sommaren 1942. Nu räckte dock enbart den civila arbetskraften icke till längre, utan man beslöt att för arbetena även utnyttja täcktrupp i den omfattning dess övriga arbetsuppgifter och utbildning det medgav. Som regel fastställdes, att all täcktrupp skulle ägna en tredjedel av sin tjänstgöringstid åt befästningsarbeten. Härunder skulle dock viss tid anslås till utbildning, främst "uppryckningsövningar", för att truppen ej skulle förlora spänsten. Dessutom skulle bevakningstjänst fortgå kontinuerligt. För arbetenas tekniska ledning, framskaffande av arbetsmaskiner och materiel uppbyggdes en särskild ledningsorganisation med centralt säte i Karlstad — sedermera underställd V. militärbefälsstaben — med lokala arbetsgrupper i Töcksfors, Arvika och Torsby. Slutligen tillkom ute på de olika arbetsplatserna verkmästare och vissa civila föregångsmän,

närmast bergsprängare och snickare. Snart voro arbetena i full gång. Truppen gjorde som regel mycket goda arbetsprestationer och var road av arbetena även om somliga till en början ställde sig frågande inför lämpligheten av att vissa delar av 1940 års arbeten raserades, innan man hade de nya stridsfärdiga. Snart insåg man dock de nya anläggningarnas avsevärt större stridsvärde och ägnade sig med stort nit åt deras färdigställande.

Som en historisk kuriositet må nämnas, att arbetena på flera ställen ägde rum på sådana platser, där värmländska soldater flera gånger tidigare under århundradenas lopp utfört befästningar. I detta sammanhang må endast nämnas en, kanske den mest typiska, nämligen terrängen söder om landsvägsbron över Vrångsälven vid Eda glasbruk. På denna plats uppkastades under danska kriget 1643—1645 den i hävderna mycket framträdande Magnor skans, som redan under detta krig blev skådeplats för talrika strider⁵). Nästa gång befästningsarbeten utfördes härstädes, ehuru endast av mindre omfattning, var under "beredskapsåren" i början på 1700-talet, då här stod en framskjuten allmogepostering. Under 1808—1809 års krig blevo emellertid arbetena här av större omfattning. Först ordnades en fältvaksställning eller s. k. fléche, vilken, i samband med den frivilliga reträtten efter framstöten mot Kongsvinger, utbyggdes till en skans, som försågs med kanoner. Samtidigt förstördes bron över Vrångsälven. År 1905 uppfördes på exakt samma ställe som den gamla Magnor skans åter en befästning, det förut omnämnda "Fort Ahlmark". År 1943, 300 år efter uppkastandet av den första Magnor skans, vidtogo åter befästningsarbeten på samma, plats. Sannolikt var väl, att någon eller några av de värnpliktiga soldater, som 1943 arbetade på dessa befästningar, hade haft sina förfäder sysselsatta här med motsvarande uppgift, far eller farfar år 1905, farfars farfar 1809 och äldre generationer ändå längre tillbaka. Över huvud taget var det ju värmlänningarnas uppgift, att varje gång ett krig utbrutit eller stått för dörren bege sig hit

⁵) Därom se Nordensvan, a. a., I, s. 28 ff.

fram och med spadens och den värmländska jordens hjälp göra sig beredda att försvara hus och hem.

Förlägningsarbeten

Ytterligare en uppgift, som likaledes ålåg täcktrupperna, var utförande av förlägningsarbeten. Truppernas första förläggning efter uppmarschen 1940 var givetvis fullt fältmässig och huvudsakligen ordnad som tältförläggning. Ganska tidigt började man dock, främst till sjuklokaler, expeditioner och förråd för ömtålig materiel, utnyttja utrymmen rekviderade från ortens civila innevånare. Snart nog tillkom även den synpunkten, att man måste spara på den relativt svårersatta tältmaterielen, och redan i slutet av juli meddelade en högkvartersorder, att kvarterförläggning och utnyttjande av förrådsutrymmen under tak i första hand skulle eftersträvas. Detta medförde, att man uppspårade alla, tyvärr rätt talrika Ödegårdar och övriga utrymmen, som civilbefolkningen kunde ställa till förfogande, utan att detta alltför mycket inkräktade på dess dagliga livsföring. Den trupp som man trots detta ej kunde få inomhus, måste dock alltfört förläggas i tält, vilka dock försågos med träbottnar och förstugor. I längden kunde det dock ej undgås, att de förläggningar, som ordnades på detta sätt, blevo rätt besvärliga och ej heller lämpliga ur sanitär synpunkt. När man härjämte, så långt detta var möjligt, ville underlätta förhållandena för civilbefolkningen, blev det nödvändigt att söka få trupperna "under eget tak". Snart nog började man också till att börja med ganska långsamt men senare i allt hastigare takt att på täcktruppernas grupperingsorter ordna särskilda läger, avsedda för det antal kompanier, som brukade ligga här i samband med större beredskapsomgångar. Ett dylikt kompaniläger omfattade i regel följande byggnader:

en expeditonsbarack, även avsedd som mäss för officerare och underofficerare samt till förläggning för några av dessa;

en kombinerad köks- och matsalsbarack, vilken kunde utnyttjas som lektionssal samt även inrymde marketenteri;

ett beroende på storleken varierande antal truppbaracker, av vilka den

1942 konstruerade halvplutonsbaracken småningom blev den mest utnyttjade;

en barack, avsedd för sjukvarter och slutligen

en stallbarack, större eller mindre beroende på kompaniets hästantal.

Andra viktigare anläggningar i lägret voro bastubarack, oftast gemensam för två eller tre kompaniläger, samt latriner, brunnar, källare, materialbodas och fordonsskjul samt sist men icke minst viktigt isdösar, som varje vinteromgång upplade för nästa sommartrupps behov.

Småningom inleddes, i den mån materielltillgången det medgav, elektriskt ljus i baracklägren, varjämte radioapparater anskaffades först till matsalsbarackerna och senare även till förläggningslokalerna.

På sina håll strävade man efter att med de små medel, som stodo till buds, pryda upp lägren för att åstadkomma litet mer trevnad härstädes. I detta hänseende måste det dock erkännas, att värmlänningarna icke intogo någon av de främsta platserna. Däremot voro de mycket flinka vid anordnandet av sina läger. Som exempel härpå kan sålunda nämnas, att ett snickarelag om tre man ur 6. kompaniet vid iordningställandet av ett barackläger i Norra Emterud 1943 uppförde en halvplutonsbarack på en tid av nio timmar, vilket innebär en mycket god arbetsprestation.

Omvårdnad om truppen

För truppernas trevnad sökte man även på andra sätt ordna så gott sig göra lät. Till att börja med skedde detta dock rätt valhant, ovan som befälet var att med den under kort tid tjänstgörande fredstruppen tänka på att det fanns något som kallades fritidsproblem. Desto allvarligare blevo därför nu alla de frågor i detta hänseende, som tornade upp sig allt mer i den mån spänningen efter den första hektiska tiden lade sig och beredskapstjänsten övergick till en sorts rutin. Snart nog insåg man att här förelago två stora arbetsområden, vilkas vidd och betydelse man förut ej insett. Det ena var att åstadkomma en ekonomisk-social rådgivning till inkallade, vilkas ekonomi eller andra privatförhållanden råkat ur balans på grund av inkallelsen. Vidare måste man organisera en allmän syssel-

sättning under fritiden, så att truppen i fält ej bara skulle gå och längledas och på detta sätt alldeles råka ur humör.

För att leda detta arbete hade det redan övernog sysselsatta truppbefälet från början endast fältpräster till hjälp. I ordet "endast" må dock ingen spåra kritik mot sistnämnda personalgrupps insatser. Tvärtom måste nog var och en, som sett fältpräster i deras verksamhet under beredskaps-tiden, både dem från statskyrkan och de frikyrkliga, skänka dem sitt hela och fulla erkännande för allt vad de uträttade. Och beredskapsmännen behövde sina präster. Särskilt under den första mest orosfyllda tiden var det märkligt att se, med vilket ökat intresse deras förkunnelse mottogs. Till belysande härav må anföras nedanstående utdrag ur regementspastor Axel Harald Ernevis rapport till fältprosten om sina iakttagelser år 1940 vid Värmlands regemente⁶).

"I samband med gudstjänsterna och korum har utdelning av fälttestamenten, korumhäften och fältandaktsböcker ägt rum. Fälttestamenten ha utdelats till dem, som uttalat önskan att få ett sådant. Efterfrågan har varit kolossal. 1500 exemplar utdelades, alla gratis, men skulle alla, som uttalade önskan därom, fått, så hade icke dubbla antalet varit tillräckligt. För oss fältpräster har det varit en stor glädje att bevittna den iver och det intresse, varmed man tagit emot och frågat efter dessa fälttestamenten. Officeren och mannen i ledet ha med samma tacksamhet tagit emot dem. Inte så sällan har en och annan kommit och nästan förebrående sagt: 'Fältpastorn, jag har inte fått något fälttestamente'. Mycket ofta hände det, att man ville ha inskrivet namn, minnesord, dag och plats i testamentena. Det är åtskilliga timmar min medarbetare och jag själv fått tillbringa med att skriva minnesord i fälttestamenten, sittande på en stubbe i skogen eller i ett trångt logement. Det är givet, att många ville ha testamentet som minne. Men att många, många också läst det, det kunna vi fältpräster intyga. För regementets räkning anskaffades också 2.800 korumhäften och 500 fältandaktsböcker.

Från såväl gudstjänster som korum har jag de bästa intryck. Icke någon enda gång har något inträffat, som varit ägnat att störa gudstjänsten. Stillheten har varit föredömlig och intresset påtagligt. Jag hade en bestämd känsla av att soldaterna hade sinne för det heliga. Och de ville gärna höra, vad Guds ord hade att säga i dagens situation.-----

Ett av de större problemen för soldaten i fält är fritiden. Visserligen hade de flesta mycket att göra med fältarbeten o. d., men för alla blev det dock fritid. Vad

⁶) Redogörelse 27/1 1941.

skulle man då ta sig till? Det fanns ju ingenting att 'gå på'. Försvarsstabens förströelsedetalj, gjorde förstås åtskilligt för att skapa omväxling. Den bjöd med vissa mellanrum på föreläsningar, musik, teater- och biografföreställningar. Men det var långt ifrån tillräckligt och en del av programmen voro dessutom icke särskilt värdefulla. Härtill kommer, att många av dessa förströelsepatruller blott kunde besöka de större platserna, där det fanns nödiga lokaler. Men hur gick det då för de isolerade förbanden ute vid gränsen? Ja, här fingo fältprästerna en stor uppgift. Under den varma årstiden anordnade vi ett 30-tal soldataftnar på olika platser inom förläggningssområdet. I regel utgjordes lokalen då av en vacker skogsbacke. Förströelsen under soldataftonen utgjordes i mycket stor utsträckning av sång och musik. Allsången odlades med ganska stor framgång. Vi började med att sjunga vandrings- och lägersånger, övergingo till fosterländska sånger och slutade med psalmsång. Allra sist talade alltid någon av fältprästerna. Varje soldatafton slutade sålunda med en andaktsstund. Det var i sanning tacksamma tillfällen. Sällan har jag mött människor, som lyssnat så uppmärksamt till Guds ord, som de gjorde vid dessa stunder. Efteråt är det lätt att få personlig kontakt med en eller en liten grupp av soldater och fältprästen får ta del av deras glädjeämnen och bekymmer. Därifrån är steget till det inre livets frågor inte långt. Jag antecknar här med tacksamhet minnet av de ljusa sommarkvällarna i fager Värmlandsnatur bland glatt sjungande och ivrigt och intresserat lyssnande kamrater i vapenrocken.-----

Det är givetvis icke blott vid gudstjänster och soldataftnar som fältprästen kommer i kontakt med sin 'församling'. Ett annat utomordentligt tillfälle utgör besöken på militärsjukhusen. Som präst har jag aldrig någonsin i något sammanhang känt mig så uppriktigt välkomnad som här. Soldaterna voro verkligen glada åt att fältprästen kom. Kanske berodde det delvis på att fältprästen gav sig god tid, hade tid för var och en. Som regel hade jag ett samtal med varje soldat. Vid ett tillfälle blev det 42 samtal i en följd. Men sedan föll det av sig självt att fira gudstjänst tillsammans. När de tillfrisknade voro de ofta mina bästa medhjälpare ute på förbanden.

I detta sammanhang må också bibelstudierna nämnas. Vi hade en serie på det förband, där vi hade vår förläggning — naturligtvis med frivilligt deltagande. Det var inte många, som kommo, men vi, som träffades, upplevde, vad den kristna gemenskapen har att ge — även i fält.

Men det gives många, många andra tillfällen till personlig kontakt, om man är vaken för möjligheterna. När man är ute på färd och passerar en vaktpostering, gör man sig gärna ärendande upp till dess förläggning. Där plockar fältprästen upp fälttestamentet och fältandaktsböcker eller en del småskrifter. Ibland har han böcker med sig. (Bokförlagen ha i regel ställt sig välvilliga till hans tiggerier.) Snart är samtalet i gång. Ofta börjar det med idrott och fotboll, efter en stund är det inne på hemmet och därifrån är steget till djupare frågor icke långt.

En annan gång åker man i en lastbilshytt på väg till en avlägsen förläggning. I det lilla rummet, där man sitter tätt sida vid sida, faller det sig naturligt att utbyta

förtroenden och när resan är slut, är fältpastorn ett fälttestamente fattigare. Många sådana episoder skulle kunna berättas, men det skulle föra alltför långt att göra det.

Ofta när man kom in i ett logement eller ett tält, var kortspelet i full gång. Men nästan lika ofta upplevde jag, att kortlapparna snabbt skötos åt sidan och man väntade på vad fältprästen hade att komma med. I flera fall lade jag märke till hur man nästan med något av befrielse slängde från sig korten. Nu skulle det bli en stund med annat innehåll och den stunden hälsades med tillfredsställelse. -----

Den allmänna andan har, såvitt jag kunnat bedöma, med hänsyn till det yttre trycket och bekymren för utkomsten och de hemmavarande, hela tiden varit god.

Förhållandet mellan soldaterna och civilbefolkningen i gränstrakterna har varit mycket gott. Det är ett ljust kapitel. En av orsakerna är ortsbefolkningens storartade gästfrihet. Det förtjänar att nämnas, att ortsbefolkningen vid så gott som alla soldataftnar bjöd på förtäring. Ibland var det ett byalag, ibland en Röda Kors förening, en kyrklig syförening eller en frikyrklig församling, som stod för värdskapet. Oftast var det ett kompani man bjöd, men ibland kunde det vara två eller tre gånger så många! Vårdarna med sina familjer voro då med på soldataftonen, deltog med liv och lust i allsången och bevistade också andaktsstunden. På så sätt byggdes broar mellan civilbefolkningen och militären. Men icke blott vid soldat aftnarna utan på det hela taget gick samlevnaden mycket bra. -----

Sist, men icke minst, vill jag framhålla, att regementschefen, överste Fredrik Grevillius, städse visat det största intresse för vårt arbete. Hans aktiva stöd har varit av oskattbart värde, och vi, regementets fältpräster, stå i stor tacksamhetsskuld till honom."

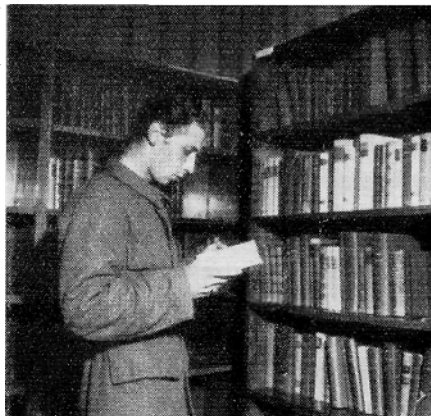
Härtill må blott fogas ett bestyrkande av rapportens uppgift, att beredskapstidens upplevelser måste sägas hava fört svenska folket och dess prästerskap närmare varandra. Att prästerskapet trots detta ej ensamt mäktade utföra allt det sociala och fritidsarbete, som tjänsten på beredskapstruppen krävde, beror sålunda blott på dels det ringa antalet fältpräster, två per regementsstab och en på varje fristående bataljon, dels att verksamheten omspann många grenar, liggande vitt utanför de områden, där denna personalgrupp besatt någon sakkunskap.

Snart steg emellertid arbetet med social- och förströrelsetjänsten, som dessa nya tjänstegrenar kommo att kallas, både truppbefälet och fältprästerskapet över huvudet, upptagna som de voro av alla sina övriga verksamhetsområden. Det blev då nödvändigt att för de nya tjänstegrenarna tillsätta särskilda representanter, vilkas verksamhet kom att

inriktas utefter de två redan nämnda huvudlinjerna. Den måhända viktigaste blev att stå till de inkallades förfogande med råd och anvisningar beträffande ordnandet av personliga ekonomiska förhållanden och andra på grund av beredskapsläget iråkade svårigheter. Redan i början av juni 1940 utgavs med anledning härav en högkvartersorder, som angav, att man på frivillighetens väg vid varje bataljon skulle uttaga en juridiskt bildad person, vilken två—tre gånger i veckan under ett par lämpligt valda timmar skulle lämna inkallade som så önskade juridiskt biträde beträffande särskilt ekonomiska problem. Dessa "bataljonsombud" fingo också redan från början av sin verksamhet mycket att göra. Ibland kunde det gälla hjälp med att sätta upp en klagoskrivelse till en försumlig familjebidragdsnämnd, att ordna med anskaffande av värnpliktslån enligt härom i september 1940 utfärdade anvisningar eller att få hjälp med taxeringen beträffande den militära delen av ens inkomst. I andra fall fick ombudet tjänstgöra som böneman hos truppbefälet, så att man skulle kunna få ledigt för att resa hem och anställa en vikarie i butiken eller för att anskaffa erforderliga namn på en besvärlig växel.

Om man sålunda kan fastslå, att den här skisserade första grenen av den personalvårdande verksamheten, senare kallad socialvård, var den i vart fall för individen — och därmed också för det hela — viktigaste, så kom den andra grenen, fritidsverksamheten, att efter hand kräva allt större arbetsinsats. Den var likaledes av mycket mångskiftande natur. Några huvudlinjer kunna dock särskiljas.

En mycket viktig gren var anskaffningen av litteratur, dels i form av tidningar och dels framför allt genom att ordna och ha hand om fältbiblioteken. Deras mycket uppskattade lånelådor utsändes också ned till de allra

Fältbibliotek.

lägsta förbanden. Senare tillkom ordnandet av fältteater- och fält-biografföreställningar samt turnéer av fältartistgrupper. Vidare sökte man ordna idrott och skytte av olika slag samt anskaffade och fördelade en rad olika spel och annan fritidsmateriel, bland annat för hobbyarbeten. Att sistnämnda verksamhetsgren livligt tilltalade värmlänningarna framgick med all önskvärd tydlighet av den intressanta utställning, "Beredskapsmannens fritid", som Karlstads försvarsområde ordnade på Värmlands museum i november 1942.

Småningom tillkom en annan mycket viktig gren av fritidsverksamhet nämligen bildningsarbete. Närmaste orsaken härtill var den, att många ansågo att enbart förströelseverksamhet, om än aldrig så mångskiftande, icke förmådde helt fylla ut fritiden, och att man dessutom borde passa på att utnyttja även denna tid till att skaffa sig mer andlig barlast på vägen genom livet. Redan tidigt under beredskapstiden hade visserligen bildningsverksamhet i viss utsträckning förekommit i det att kända och goda värmländska föreläsare som rektor Valdemar Dahlgren, redaktör Nathan Hedin och skriftställare Linus Brodin villigt ställt sig till förfogande som föredragshållare. Det fortsatta bildningsarbetet kom också att huvudsakligen framgå efter denna linje. I viss utsträckning ordnades också korrespondenscirklar, men oftast visade det sig, på grund av beredskapstjänstens natur med plötsliga på- och avdrag, mycket svårt att genomföra stort upplagda studieplaner.

För all denna mångskiftande verksamhet fingo assistenterna — som "ombuden" 1941 omdöptes till, sedan det visat sig, att den första benämningen var mindre lyckad — anvisningar från försvarsstabens nyorganiserade personalvårds- och förströelseavdelningar, vilka även utdelade materiel och penninganslag. Viktigast för arbetet ute på förbanden blev dock alltfört intresset och initiativkraften hos de enskilda regements-, bataljons- och kompaniassistenterna och det stöd dessa erhöilo av sina respektive chefer. I detta avseende kan man vitsorda, att de av Värmlands regemente uppsatta förbanden voro lyckligt lottade, då man här förfogade över en rad skickliga och nitiska representanter för dessa numera så viktiga

tjänstegrenar. Slutligen måste även framhållas, att denna personals arbete i hög grad underlättades av att truppen inom sina led hade en stor procent egna förmågor, vilka jämte det kända och erkända värmländska gemytet gjorde det till en relativt lätt uppgift att här hålla humöret uppe.

"Bataljonschefens vardag"

Ledandet av allt detta arbete med utbildning, befästningar, barackläger och fritidsverksamhet m. rn. gav som redan sagts truppbefälet vid fältförbanden full gärning. Att denna verksamhet kunde vara både mera mångskiftande än som framgått av det ovan sagda och dessutom mycket intressant torde framgå av nedanstående utdrag ur en dagbok, som sommaren 1943 fördes av chefen för II. bataljonen under dess sex månaders beredskapstjänst som täcktrupp inom Charlottenbergsområdet.

"Onsdag 12. maj 1943.

Var på morgonen ute på stabens frisksportövning. Vi sköt med kpist (kulsprutepistol) och granatkastare nere i ravinerna längs vägen mot Djupdalen. Bataljonsprästen börjar bli riktigt duktig att skjuta med lilla granatkastaren. Morgonbadet i den nyinvigda badstun uppe vid Vrängsälven skönt. Särskilt doppet i bassängen, även om vattnet var så grumligt, att man måste duscha efteråt.

Före frukost inspekterades befästningsarbetet på långa linjen'. Det går raskt framåt. Bataljonen har på tre veckor gjutit inte mindre än ett 70-tal g-värn och kspställningar, men så arbeta vi också i tre skift vid betongblandaren, som är uppställd nere vid herrgården. Där står hela tiden ett par kuskar med hästar och kärror och vänta på att framförvarande kärra skall bli fylld, så att de komma i tur att köra ut bruk till gjutformarna. Verkmästare Persson anmälde, att dräneringsrören börja ta slut, men också att Eda konsumtionsförening just fått hem ett parti sådana, avsedda för täckdikning. Jag tror nog att vi behöver dem bättre just nu än både agronom Svensson och 'Kalle på Tort'⁷⁾, så jag gav order om att de skulle rekvireras.

Efter frukost hade jag tänkt rida ut för att rekognoscera eventuella kringgångs-möjligheter av Edaställningen väster om Knäte, men blev upptagen av en rekognosceringstrupp från 12. luftvärnsautomatkanonkompaniet, som anmälde sig och anhöll om instruktioner för gruppering och förläggning. Lade dem i Hammar. Lätt att göra sådan rekognoscering nu. Det är bara att stanna vid närmaste by och fråga någon: 'Var står kokhuset från senaste förläggningen?' När man fått svar

⁷⁾ "Tort" — namn på gård i Ecktrakten.

på den frågan nystar allt det andra upp sig självt bakvägen. Sin stridsuppgift fingo de sig tilldelad i anslutning till Knatevägen.

Kl. 1600 samlades de, som tagits ut, för att tävla om platserna i bataljonstabs-kompaniets lag vid söndagens lagtävlan i skjutning mellan bataljonens olika kompanier. Striden kommer nog att stå hårdast mellan oss, d. v. s. bataljonstabskompaniet och Skillingmarkskompaniet, vilket disponerar över ett par s. k. elitskyttar, bl. a. värnpliktige sergeanten Sjöman.

På kvällen var det fotbollsmatch på idrottsplanen mellan 6. kompaniet och sjukbärarkompaniet ingående i bataljonsserien. Sjukbärarna vann men lära väl för den skull knappast kunna hota 8. kompaniet, som har en rätt överlägsen ledning och hitintills ännu icke förlorat någon match.

Senare på kvällen, just som jag skulle gå och lägga mig, blev jag påringd från posteringen vid gränstullen, som rapporterade, att man där omhändertagit en tysk desertör, tillhörande ett SS-förband, vilken talade svenska. Vid närmare undersökning befanns det vara en äventyrlig stockholmspojke, som via finsk krigstjänst hamnat i SA, men som nu tröttnat på öden och äventyr och beslutat sig för att återvända hem. Han hade haft den sagolika djärvheten eller kanske rättare sagt fräckheten att taga tåget från Oslo till Magnor och sedan gå stora vägen fram till gränsbommen vid Eda tull, vilken klarades med ett elegant sidhopp. Den tyska gränsposteringen, som förresten utgjordes av norska hirdmän, stod bara och gapade.

Vid hemkomsten hade jag 'skymningsbesök'. Det var skogvaktare L., som under dagen tittat till ett par av Billeruds drivningar inne i Norge och som nu kom för att avlägga rapport om sina iakttagelser. Han törs inte komma vid dager, då vi ha en viss känsla av att vara övervakade av någon mystisk spioneriorganisation, vilket gör, att våra sammanträffanden måste äga rum på sådana tider, att de inte väcka uppmärksamhet. Lille hyttmästare H. på Magnor glasbruk, som bor här fast han arbetar i Norge och som pratade öppet med mig, försvann nämligen plötsligt en dag till Klängenbergsgade 19 och påstår, att detta berodde på, att någon här sett och inrapporterat, att H. brukade besöka mig då och då på återväg från Norge. Jag tror dock, att Gestapo tog honom för att han hjälpt till med att smuggla ut brev till normän som flytt hit till Sverige.

Dagen har varit rätt händelserik. I morgon lär det väl dock bli något lugnare. Det enda jag nu vet om är, att jag kl. 1100 skall sammanträffa med ett par markägare i Helgeboda, som klagat på oskäligt intrång på deras skogsområden samt att vi tagit så mycket grus i Helgeboda allmänings grusgrop, att hela åsen snart är utschaktad. Och så skall vi i morgon kväll inviga den nyuppförda matsalsbaracken på 6. kompaniet vid en liten, rätt improviserad kaffebjudning med dans för ortsbefolkningen."

Verksamheten under beredskapstjänsten var således av mångskiftande art. För befälet blev den härigenom intressant och trivsamt, främst på grund av alla de möjligheter den skänkte till utveckling av egen energi

och initiativ. Det blev också småningom så, att en del befäl gärna sökte sig ut till beredskapsförbanden med deras relativt stora frihet och hellre vistades där än hemma på depån med dess mera inrutade liv. Särskilt gällde detta personal, som hade sina familjer på annan plats än Karlstad och sådana, som ännu icke bildat familj.

Menige man och beredskapen

För mannen i ledet tedde sig däremot tjänsten i fält icke alltid lika sympatisk. Visserligen bodde man, särskilt mot slutet av beredskapstiden, rätt bra, och maten var det under rådande ransoneringstider i stort sett ingen, som klagade på. I detta sammanhang må också framhållas, att ingen som helst kollektiv obstruktion förekom vid något av regementets förband under hela beredskapstiden. Många och mycket var dock givetvis besvärligt. Värst kändes naturligtvis den nödtvungna långa bortavaron från egna anhöriga och vänner. De kanske särskilt känsliga värmlänningarna äro, som var och en som tjänstgjort på regementet väl vet, mer än andra beroende av att med icke allt för långa mellanrum få träffa sin familj och sitt kamratgäng.

Snart nog insåg man på ledande håll även de sociala vådor, som den långa skilsmässan mellan de inkallade värnpliktiga och deras hemmavarande familjer kunde komma att medföra. Redan 1940 utfärdades därför bestämmelser av innebörd, att samtliga inkallade skulle tilldelas 12 dagars permission. Denna skulle uttagas i omgångar under tiden 15. juli—15. september på så sätt, att högst en fjärdedel av truppen samtidigt befann sig hemma eller på resa. I fortsättningen ordnades permissionsförhållandena så, att varje inkallad skulle få två dagars ledighet per tjänstgöringsmånad. Dessa ledigheter kommo emellertid i regel att sammanslås till en eller ett par längre perioder. Härtill kom också att man över helger, särskilt de med flera dagar, hade möjlighet att när läget icke var alltför kritiskt, skicka hem viss del, i regel omkring en fjärdedel av truppstyrkan. Med de dåtida kommunikationerna i Värmland kunde också nästan samtliga värmländska permittenter hinna hem över en sådan helg. Enda

Fältlivets behag.

undantaget var när II. bataljonen vintern 1940—1941 låg i beredskap i Norrbotten, varom mera nedan.

När sedan befästningsarbetena och barackbyggandet kommit i full gång, infördes i syfte att sporra arbetsintensiteten ett system med fritid som ersättning för övertidsarbete och intjänata ackord, vilket kom att medföra ytterligare möjligheter till permittering. Följden av allt detta blev, att arbetet med ordnande av alla permitteringar kom att bli mycket omfattande och invecklat. Det utfördes dock med stor noggrannhet och strävan att åstadkomma full rättvisa. De relativt få klagomål som framfördes visa också noggsamt, att systemet fungerade väl.

En orsak till missnöje med beredskapstjänstgöringen var, att många värnpliktiga fingo det ekonomiskt svårt på grund av sin inkallelse. Visserligen torde man icke kunna säga, att någon inkallads anhöriga ledo direkt nöd på grund av familjeförsörjarens militärtjänst, och systemet med mera rundhänt beviljade uppskov för egna företagare och jordbrukare m. fl. bidrog givetvis till att minska olägenheterna även sett på längre sikt. Trots

allt detta är det emellertid naturligt, att en hel del folk på grund av inkallelserna kom att få det svårare än under normala förhållanden. Bevis på motsatsen funnos dock också, särskilt bland dem som på grund av ovanligt stor barnskara åtnjöto högt familjebidrag. Ett bevis för detta påståande är, att det som regel icke var svårt att fylla behovet av långtids-tjänstgörande personal vid fältdepåer och bevakningsavdelningar med frivilliga.

Ytterligare ett förhållande, som bidrog till att göra tjänsten vid gränsen mindre tilltalande för de meniga, var, att man hade det rätt så långsamt under den tid som var fri från utbildning, arbeten och övningar. Och detta trots allt som gjordes för att lösa fritidsproblemen. Rörelsefriheten var också mer inskränkt än till och med under fredstjänstgöringen. Detta sammanhänge dels med beredskapstjänstens natur — en viss rätt stor styrka måste alltid vara till hands — men dels också med det utfärdade förbudet för militär personal att utom tjänsten vistas närmare gränsen än en kilometer. Undantaget från detta förbud var endast det fåtal, vars förband voro förlagda inom det förbjudna området. För dem fastställdes i stället fritidsområdets gräns till en linje 500 meter öster om riksgränsen. Förbudet motiverades av önskan att kunna upprätthålla erforderlig gränskontroll och undvika "fraternisering" eller intermezzon med tyskarna. Det efterlevdes också i stort sett rätt väl även om det vid några tillfällen inträffade, att unga soldater icke kunde stilla sin nyfikenhet utan av pur äventyrlusta gingo in på förbjudet område. I något fall drev nyfikenheten dem så långt, att de överskredo riksgränsen och blevo tagna av den tyska gränsbevakningen, vilken dock efter ett par dagars förhör återsände syndabockarna.

Det förhållande, som åtminstone vissa tider kanske mest bidrog till att göra tjänsten vid gränsen betungande både för befäl och trupp, var frågan om varför man egentligen stod härute. Eftergifter från regeringens sida gent emot tyska krav utlöste som tidigare omnämnts omgående olustkänslor framme hos trupperna. Dessa känslor utnyttjades för kommunistiskt mullvadsarbete. Det skapades under denna tid faktiskt en känsla

av ömsesidig obehaglig misstro. Framemot 1943 förbättrades emellertid förhållandena i detta hänseende, och särskilt efter det att regeringen på sommaren detta år sagt upp transiteringsöverenskommelsen och härigenom återskänkt nationen tron på dess oberoende, blev de "svenska" kommunisternas möjligheter att skjuta in misstroendekilar mellan befäl och trupp allt mindre.

Det har framgått av föregående skildring, att beredskapstiden även hade ljusa sidor. Först och främst bidrog den till att skapa ett verkligt gott kamratskap inom de lägre förbandens ram, närmast kompaniets. I många fall finner man, huru detta kamratskap ännu består, och kamratföreningar från olika fältposter annonsera alltfört då och då om sam-
i manträffanden. Efter all kritik mot befälet är det också rätt märkligt

att finna, hurusom kamratskapet helt enkelt självklart även innefattade denna personalkategori. En fråga till en man ur beredskapens djupa led hurudant befäl hans kompani hade, besvarades också i 90 % fall med att de alla voro hyggliga karlar, och finns det någon som ej kan ges detta betyg, så får man i regel höra förklaring på orsaken jämte en del förmildrande omständigheter. Däremot kan man avsevärt oftare få höra att med befälet på det och det kompaniet, oftast på en annan bataljon, var det både så och så. Det egna kamratskapet, gruppen, plutonen och kompaniet, litade man dock alltid på, det var ett gäng som inte svek och som man själv inte ville svika.

En annan god sida med beredskapen fann man också snart, och det var att den gav sina deltagare en avsevärt bättre kondition och allsidig spänst än vad man hade "r det civila". Karlar långt in i medelåldern kommo underfund med, att de alldeles i onödan gått och gubbat till för tidigt och att livet i skog och mark hade en förunderlig förmåga att skänka både kroppen och sinnet ny spänst.

Slutligen må det icke förglömmas, att den upplysningsverksamhet — eller kanske propaganda är ett riktigare uttryck — som utövades vid truppen i enlighet med anvisningar från ledande håll småningom mer eller mindre medvetet framskapade allmänanda och pliktkänsla hos alla och

envar. Till resultatet bidrog givetvis i allra högsta grad också de iakttagelser, som dagligen kunde göras vid gränsen av huru det går, när ett land härtages och dess folk förlorar sin frihet. Talesätt som "får vi det bara inte värre än så här, så kan man väl inte klaga" och "nog är det här jäkligt, men de har det allt värre på andra sidan" blevo småningom allt mer vanliga och visade, att man började få sinne för proportioner och känna sig tacksam för att trots allt vara gynnad av ödet.

Som helhetsomdöme om de värmländska värnpliktigas inställning till tjänsten under beredskapstiden torde man slutligen kunna konstatera, att de i största allmänhet funno sig väl till rätta. Även om de endast i undantagsfall visade någon entusiasm för sin uppgift, så fullgjorde de dock städse sina plikter. Kamratskapet hölls här kanske än mer i ära än annorstädes, och förhållandet mellan befäl och trupp synes i gemen hava varit bättre än på de flesta andra håll.

Värmlänningar i Norrbotten

Den ovan antydda Norrbottenskommenderingen för II. bataljonen förtjänar några egna ord, särskilt som den var det enda av regementet uppsatta större förband, som låg i fält utanför det egna länet. Bataljonen, som uppsattes med värnpliktiga, vilka ej deltagit i 1940 års beredskap, ryckte in till regementet den 1. oktober detta år. Till att börja med trodde ju de flesta, att det var fråga om tjänstgöring vid Värmlandsgränsen. Några dagar före avtransporten fick man emellertid reda på, att resans mål var Norrbotten och att förläggningstrupp skulle avgå dit i förväg. Efter ankomsten förlades bataljonen i själva finnbygden närmast norr om Övertorneå. Förläggningen var från början ordnad som bivack, vilken efter hand förbättrades och gavs halvpermanent natur, vilket även visade sig erforderligt, då den kommande vintern blev synnerligen sträng med temperaturer på ända till -51° C (uppmätt i januari 1941). Hälsotillståndet vid förbandet var dock under hela denna tid mycket gott. Vintern förgick under övningar och vakttjänst. Från december tillkom byggande av barackläger i trakten av Orjasvaara. Här uppfördes en hel liten stad

En ny bekantskap för värmlänningen.

på omkring 70 hus, i vilka bataljonen flyttade in i början av februari. I övrigt hade man fullt upp att göra med att tillägna sig den vinterutbildning, som sällan står att förvärva på värmländska breddgrader. Resultatet blev gott, vilket visade sig i ett osedvanligt stort antal erövrade skidlöpar-märken. I slutet av februari var man färdig att delta i gemensamma större vinterfälttjänstövningar. Till truppens heder kan sägas, att den genomförde dessa utan efterliggare trots tidvis svåra strapatser. Manövern sista middagsmål utspisades exempelvis 35 timmar efter "samma dags" frukost. Under senare delen av mars återtransporterades bataljonen till Karlstad och Hammarön, där den gick i fältdepå.

Olika typer av fältförband

Antalet "bataljonsomgångar", som efter hand uppsattes av regementet, var som redan torde framgått mycket stort. Bataljonerna voro dock ej ensartade utan av två väsentligt olika slag. Den ena typen utgjordes av de bataljoner, som organiserades vid mobiliseringen 1940 och sedan med

vissa längre eller kortare mellanrum åter kallades in till tjänstgöringsomgångar av i regel tre månaders varaktighet. Efter hand som tiden gick, skedde emellertid en ganska omfattande avlösning av den ursprungliga personalen. Den stora omfattningen härav berodde närmast på att värnpliktiga tillhörande de äldsta årsklasserna överfördes till lokalförsvars-förbanden, vilka även tillfördes sådana yngre värnpliktiga, som hade sin hemvist i gränsocknarna. Ersättning för avgångarna erhöles från värnpliktiga tillhörande nya årsklasser eller efterutbildade. Även bland befälet skedde efter hand visst ganska omfattande utbyte, särskilt sedan de stora årskullarna av under krigstiden utbildade värnpliktiga officerare och underofficerare började komma fram.

Huru fältregementets officers- och underofficerskårer voro sammansatta från olika personalkategorier vid mitten av beredskapen framgår av nedanstående tabell. Den är uppgjord efter ett under "fördelningsövningarna" sommaren 1943 avgivet styrkebesked och utvisar typiska medelvärden.

Personalgrupp	Antal i officerare	procent under-officerare	Anm.
Aktiv stat 1)	28	15	*) Jämväl omfattande personal på övergångsstat och reservstat. 2) Reservanställda jämte i fredstid konstituerade landstorms-officerare.
Reservpersonal 2) . . .	42	21	
Värnpliktiga	30	64	

Underbefälet på fältförbanden utgjordes så gott som uteslutande av värnpliktiga. I ovannämnt styrkebesked upptages sålunda bland sammanlagt 668 underbefäl endast 4 på aktiv stat och 2 tillhörande reserven. Återstående 662 voro värnpliktiga.

Ännu vid slutet av beredskapen hade emellertid linjebataljonerna, trots allt under tiden gjort personalbyte, en ganska stark "stamtrupp", som varit med ända från början. Kompanicheferna, som under tiden hunno få en mycket noggrann personalkänedom inom sina respektive kompanier, sågo

nämligen till, att ingen "stöttepelare" utbyttes utan tvingande orsak. Följden blev också, att kompanierna kommo att erhålla en viss fasthet och stadga och att känslan för kamratskapet inom förbanden växte sig stark. Motsvarande förhållanden rådde även inom lokalförsvarsförbanden, där omständigheten, att den absoluta huvuddelen av ett kompani värnpliktiga i regel var från samma trakt, ytterligare stärkte känslan av samhörighet.

En helt annan typ av beredskapsförband representerade de fyra så kallade årsklassbataljoner, som regementet uppsatte och skickade "i fält" efter hand som de genomgått sin första 12-månaders utbildning. I dessa ingingo samtliga värnpliktiga från en och samma årsklass. Styrkan av dessa blev dock aldrig så stor, att den räckte till att organisera en fältstark bataljon. Det blev fördenskull städse nödvändigt att komplettera årsre-kryterna med övriga nytillkomna värnpliktiga från gruppen "efterutbildade", vilka på Trossnäs genomgått tre månaders utbildning samt i regel även med några från stamtruppen eller personalreserven, som av en eller annan anledning gjort mindre tjänst än huvuddelen av sina kamrater. Sammanförandet av så heterogena grupper inom ett och samma förband, som de båda förstnämnda, var icke lyckligt. De unga värnpliktiga, som genomgått ettårig utbildning, hade som förut berörts måhända understundom icke kunnat bibringas all önskvärd utbildning, men en sak hade de tillägnat sig och det var en utmärkt kondition, som kom dem att taga alla strapatser lätt.

Den andra gruppen värnpliktiga, de efterutbildade, bestod genomgående av något äldre män, vilka i samband med första inskrivning enligt bestämmelserna i 1925 års härordning tilldelats ersättningsreserven på grund av ett eller annat mindre fel. Nu måste det ju erkännas att dessa "fel" i regel varit av relativt ofarlig beskaffenhet, oftast förorsakade av vissa akuta sjukdomsförhållanden, varför vederbörande numera i regel kunde betecknas som "prima liv". Dessutom voro dessa till mognare ålder komna värnpliktiga ofta "väckta" av den försvarsvänliga vind, som blåst upp här i landet som en följd av de brutala överfallen från öst och syd på våra

grannfolk. Nedanstående utdrag ur anmälningar från några av dessa värnpliktiga till frivillig militärutbildning må tala sitt eget språk:

"... Såsom ytterligare motiv vill jag anföra, att jag under de senaste 15 åren icke haft något obehag av den sjukdom, varpå inskrivningsnämnden grundade ovan-nämnda sitt beslut, och att jag därför, därest fosterlandet skulle kräva min insats inom annat område än det, där jag nu är verksam, vill vara i största möjliga grad beredd härpå."

"... Jag tillhör infanteriet, ersättningsreserven (vapenför grupp 3) men har i enlighet med värnpliktslagen, paragraf 27 moment 2 ej undergått värnpliktsutbildning. I denna oroliga och för små frihetsälskande folk så hårda tid kännes detta dock tryckande, då man vet, att det endast är med välövade och välskjutande män som friheten med framgång kan försvaras. Det skulle därför vara intressant att få göra en inblick i den svenska arméns organisation, utrustning och stridsmetoder, vilket man kanske snart nog kan bli i tillfälle att studera på närmare håll."

"... Orsaken till att jag trots de relaterade förhållandena önskar delta i kursen är, att jag hoppas att vid en eventuell inkallelse åter få komma i vapentjänst, vilket borde gå för sig, eftersom mitt hälsotillstånd nu en lång tid varit och fortfarande är gott."

Men även om primärinställningen var mycket god, kan det ej hjälpas, att den ursprungliga beteckningen "ersättningsreservist" utgjorde en rent psykisk black om foten när det hela blev tyngre. En mycket stor procent av dessa värnpliktiga blev också antingen under första tjänstgöringen eller under påföljande tre månaders beredskapsövning nedskriven till gnipp 3 eller grupp 4. Det gjorde, att hela denna kategori värnpliktiga av de yngre kom att kallas för "ischiasgubbarna", och många av dem kände sig nog också själva som sådana. Vid sammansättningen av förbanden sökte man visserligen att så långt sig göra lät peta in dessa äldre på sådana krigsbefattningar, där den fysiska spänsten icke var av utslagsgivande natur, exempelvis som kuskar, kockar och förare av reservhästar, men under beredskapstjänsten måste man ofta för att kunna åstadkomma regelmässiga hempermitteringar under fortlöpande tjänstgöring utnyttja alla kvarvarande i alla olika befattningar och tjänster. Härvid kunde det givetvis icke undgås att rikliga tillfällen yppade sig att direkt jämföra de båda

kategoriernas värnpliktiga, exempelvis vid förflyttningar ut till avsides belägna posteringar och även vid deltagande i ansträngande övningar. Reflekterande som de värnpliktiga voro, funno de själva, att blandningen icke var bra. Det hela var liksom en följsjukdom av 1925 års härordning, ett nödvändigt ont, och till yttermera visso tilldelades de äldre i dessa förband endast tillfällig krigsplacering, så att de vid allvarlig skärpning av läget lätt skulle kunna utbytas mot de "kvalitetskrigare" med lång tjänstetid, vilkas plats de nu fyllde.

Livet i depån

Eftersom alla med beredskapstjänsten sammanhängande förhållanden på ett eller annat sätt påverkade tjänsten i depån, är det helt naturligt att denna nu kom att gestalta sig avsevärt olika mot tjänsten i fred.

Redan vid organiseringen 1940 infördes större organisatoriska förändringar. Yrkeskompaniet hade omskapats till ett depågarnisonskompani, vilket från årsslutet officiellt erhöll den något lättare uttalade benämningen DG-kompaniet. Detta redovisade när det var som störst en personalstyrka på omkring 450 man. Det var sålunda icke något kompani i egentlig bemärkelse utan närmast en stor personalorganisation, omfattande allt det handräckningsfolk, som krävdes för att ombesörja depåns mycket omfattande inre tjänst.

Bland övriga organisatoriska skiljaktigheter gentemot förhållandena tidigare tillkom, att fältregementet från och med sin återkomst hösten 1940 hade expedition upprättad vid mobiliseringsdepån för de linjeförband, som icke befunno sig i fält. Kompaniexpeditionerna befunno sig visserligen ute på de platser där fältdepåerna voro förlagda, men deras verksamhet leddes från den allt efter arbetsläget förkrympta eller utökade fältregementsstaben, som hade sin expedition inom kasernetablisementet.

I övrigt varierade mobiliseringsdepåns organisation och storlek rätt mycket. Ett par exempel må anföras (jfr tablåerna sid. 204 f). Det första visar läget hösten 1940 efter fältregementets återkomst och avsändandet

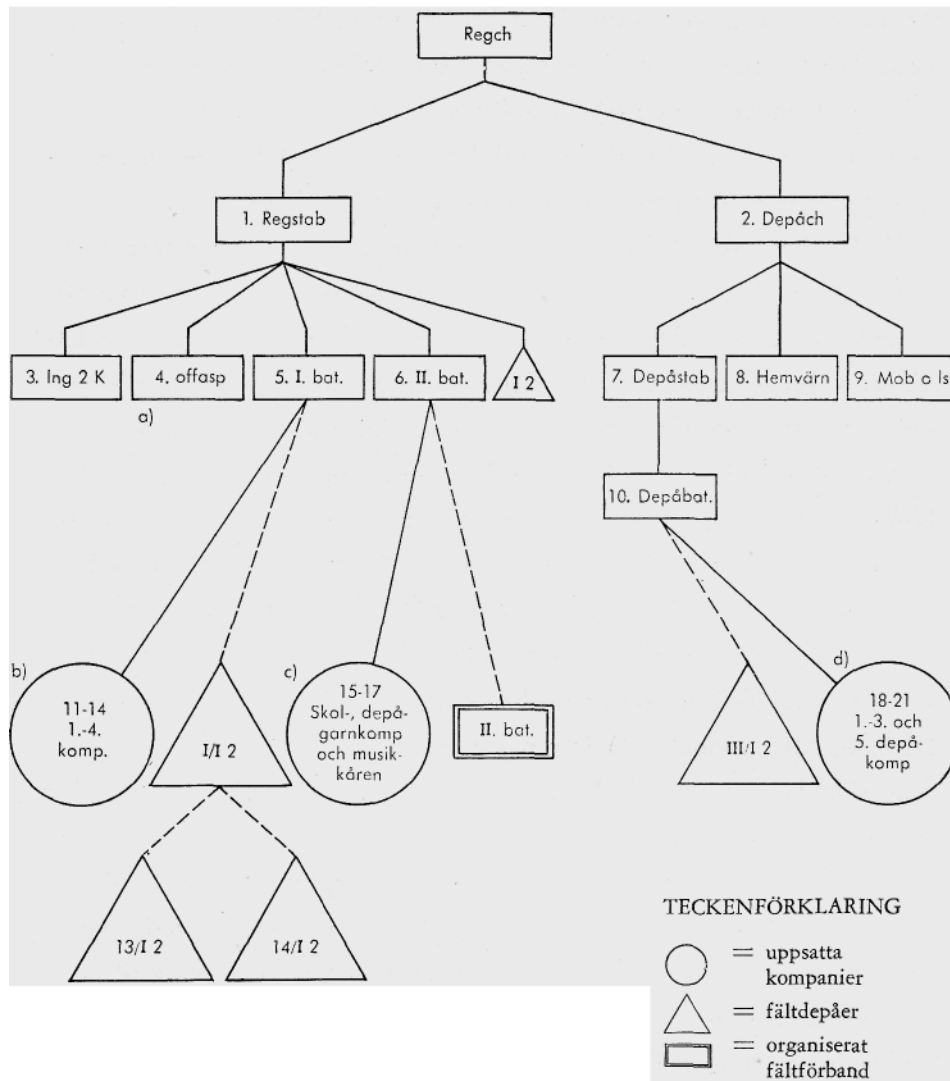
till Norrbotten av II. bataljonen. Det andra, som ej upptager fältdepå-organisationen, återger sålunda endast själva mobiliseringsdepåns utseende hösten 1941. Det kan sägas vara typiskt för förhållandena i allmänhet under tiden 1941—1944 med samtidigt pågående utbildning av en årsklass ettårsvärnpliktiga — i detta fall årsklass 1940 — och efter-utbildning av en omgång äldre värnpliktiga ute på Trossnäs.

Under beredskapstiden, närmare bestämt år 1942, genomfördes vid regementet också den mycket viktiga organisationsförändring, som betingades av inskrivningsväsendets ändrade struktur. Inskrivningsavdelningen vid regementet och rullföringsexpeditionerna ute i provinsen slopades, och i stället centraliserades hela inskrivningen till en vid regementet förlagd inskrivningsområdesexpedition. Den första inskrivningschefen blev majoren vid regementet Sandberg. Denna omorganisation hade på sina håll motsetts med rätt stor skepticism. Man hade sagt, att centraliseringen av arbetet skulle medföra, att detta blev av kvantitativt allt för stor omfattning för att kvalitativt sett kunna skötas tillfredsställande. Tack vare god maskinell utrustning med arbetsbesparande hålkortsmaskiner och talrik kontorspersonal samt icke minst god ledning från inskrivningschefens sida bemästrades dock svårigheterna. Systemet visade sig under rådande exceptionella förhållanden ändamålsenligt.

Andra mindre organisationer, som nödvändiggjordes av beredskapstidens särproblem, voro familjebidragsavdelningen och uppskovsavdelningen. Båda betingades av nödvändigheten att snabbt komma tillrätta med alla de personalärenden, berörande just dessa båda intresseområden, som lavinartat hopades på depåexpeditionen.

I övrigt tillkom ytterligare ett antal specialorganisationer, vilka det skulle föra allt för långt att här namnge. Ett par dylika må dock omnämnas, den ena mera som en kuriositet, nämligen det duvslag, som skulle vara berett att vid krigsutbrott kunna tillhandahålla gränsförbanden de brevdovor, vilka erfordrades som "reservsignalmedel". Den andra, som skulle komma att få ett avsevärt mer permanent bestånd, var regementets hundgård med dess relativt talrika fyrbenta fosterlandsförsvarare.

Depåns organisation hösten 1940

CHEFER

1. Major Grewell; sekt. II
kapten Wennergren
2. Överstelöjtnant Löfgren
3. Major Melander
4. Kapten Nordenberg
5. Kapten Wistrand
6. Major Sandberg
7. Löjtnant Jacobson
8. Kapten Alstermark
9. Major Elgh
10. Major Lidström

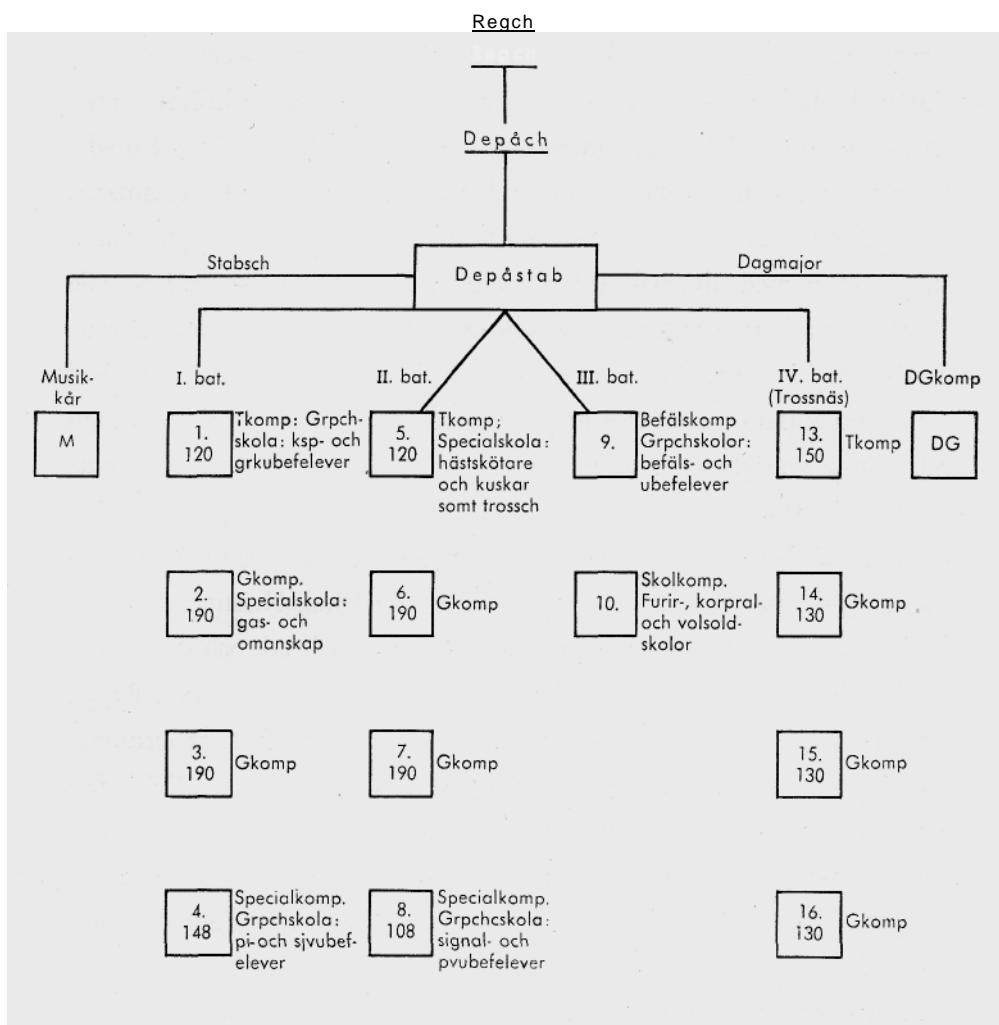
11. Kapten Dalborg
12. Kapten Melcher
13. Kapten Sjödahl
14. Kapten Linder
15. Löjtnant Gerlach
16. Kapten Löwenhielm
17. Musikdirektör Isaksson
18. Kapten Hj. Westerlund
19. Kapten G. Westerlund
20. Kapten Collvin
21. Kapten Brunes

Siffrorna hänvisa till tabellen över "chefer"

FÖRLÄGGNING

- a) Kasern III
- a) 1., 2. samt 7. och 8. komp. ord. lokaler
- b) 3.—6. komp. ord. lokaler
- c) Trossnäs fält

Mobiliseringsdepåns organisation hösten 1941

FÖRLÄGGNING

I. båt. (utom 1. komp.) Kasern I

II. båt. (utom 5. komp.) Kasern II.

III. båt. Kasern III.

1. och 5. komp. Barackförläggning Norra fältet DGkomp.

och musikkåren. Barackförläggning Östra fältet

IV. båt. Trossnäs

13. komp Norra lägret

14. och 15. komp Södra lägret. Liv- och rekrytbarackerna

16. komp. Sjukhuset

Ytterligare en nyorganisation som i hög grad berörde Värmlands regemente tillkom under beredskapstiden, nämligen V. militärbefälsstaben i Karlstad. Enligt 1925 års härordning hade regementet tillförts västra, senare benämnd III. arméfördelningen, vars expedition låg i Skövde. Efter avlösningarna hösten 1940 av den armékår, som under sommaren svarat för västgränsen från Skagerack till Värmlands nordända, framträdde snart med all önskvärd tydlighet svårigheterna för en i Skövde bosatt general att leda all militär verksamhet från gränsen mellan Skåne och Halland i söder till gränsen mellan Värmland och Dalarna i norr. Vid den omorganisation av försvaret, som genomfördes år 1942, beaktade man också dessa svårigheter, och som följd härav tillskapades som förut nämnts ett nytt militärområde, benämnt V. militärområdet, omfattande Värmland, Dalarna och Närke. Vid bestämmandet av säte för den nya militärbefälsstaben valde man till att börja med mellan Karlstad, Kristinehamn och Örebro. Snart nog stannade man emellertid för Karlstad, och den 1. juli 1942 inflyttade den nye militärbefälhavaren, generalmajor Axel Rappe med sin stab i Västra folkskolan i Karlstad, vilken provisoriskt iordningställdes till stabsbyggnad. Som personlig bostad fick den nye militärbefälhavaren Värmlands regementes anrika chefsboställe — Sandbäckens herrgård. För regementschefens räkning iordningställdes emellertid så snart sig göra lät en ny bostad på den regementet tillhöriga fastigheten Sandbäckssudden.

Från samma tid erhöll även Karlstads försvarsområdesstab permanent fredsorganisation. Den tilldelades liksom militärbefälsstaben tillfälliga expeditiionslokaler i Västra folkskolan.

Även på annat sätt kom Karlstads garnison att ökas avsevärt under beredskapstiden. Förutom de ovan nämnda staberna med tillhörande stabskompanier, fanns här sålunda på denna tid dels ett antal av försvarsområdet uppsatta luftvärnsförband, avsedda att skydda staden med dess depåer samt viktigare kommunikations- och industrianläggningar mot eventuella flyganfall. Vidare låg här ett markbevakningskompani och vissa av försvarsområdet organiserade underhållsförband och fältpolisav-

delningar. Slutligen tillkom under kriget ett tillfälligt uppsatt förband, Göta ingenjörkårs mobiliseringscentral (Ing 2 K) i Karlstad, vid vilken omfattande efterutbildning av ingenjörtrupper ägde rum. Denna depå var organiserad som en ingenjörbataljon med tidvis upp till 600—800 man. Den underställdes i början av oktober 1940 chefen för Värmlands regemente i vad rörde krigstukt och förläggning.

Sammanlagt var Karlstads garnison, när den var som störst, närmare 4.000 man. I samband med avlösningar och permittenthelger kunde detta antal understundom stiga med ytterligare 2.000—3.000. Trots detta och trots den relativt svaga befälsföring, som kunde presteras av det till övervägande grad värnpliktiga befälet, medförde garnisonens storlek aldrig några disciplinära vådor, vilket är ett gott vitsord för den värmländska beredskapstruppens disciplin och självtukt.

Mobiliseringsdepåns viktigaste uppgift var fortsättningsvis liksom tidigare att tjänstgöra som moderorganisation för i fält varande förband. På denna, liksom på den häri inräknade underuppgiften att ständigt hava allt klart för snabba pådrag av större eller mindre delar av fältregementet, måste städse alla krafter inriktas. Så skedde också, och varest en depåkompanichef kom, på tygverkstäder, på skomakeri, sadelmakeri eller tvättinrättning för att efterhöra huru det låg till med hans kompanis materiel, så möttes han ständigt av detta: "Vi arbeta nu för den eller den fältbataljonen. Ni kanske får er materiel klar nästa månad. Om det inte kommer pådrag innan dess!"

Den närmast viktigaste uppgiften för depån var att ombesörja utbildningen av nytillkommande årsklasser värmländska och dalsländska värnpliktiga. Denna uppgift ställde sig emellertid mycket svårare att genomföra nu än under fredstid. Den främsta svårigheten låg i befälsbristen. Denna i sin tur berodde i första hand på det redan tidigare anförda förhållandet, att regementets stamkader nedskurits i samband med genomförandet av 1925 års härordning. När nu de mobiliserade förbanden, vilka väl att märka omfattade fler förband, än dem, som ingingo i fältregemen-

tet, måste tilldelas visst statbefäl, och därjämte personal skulle kommanderas till vissa högre staber, blev det icke många över för utbildningen vid depån. Och dock skulle nu denna utbildning svälla ut att omfatta en lika stor årsklass värnpliktiga som vid andra infanteriregementen. Alla skulle dessutom erhålla ettårig första utbildning. I försvarsbesluten i början av beredskapstiden bestämdes visserligen, att regementets fredspersonal skulle utökas till motsvarande omfattning som den vid andra regementen, men utökningen skulle ske successivt, varför den tog flera år att genomföra. Som instruktörer vid depån måste man därför i mycket stor utsträckning utnyttja reservpersonal och värnpliktigt befäl. Dessa kunde dock icke kvarhållas i tjänst tillnärmelsevis under hela den tid, som första utbildningen av en årsklass krävde, utan voro i regel endast disponibla i tjänstgöringsomgångar av högst tre månaders varaktighet.

Detta förhållande kom att inverka i hög grad menligt på utbildningen. Som exempel på huru mycket befäl systemet krävde kan nämnas, att vid ett kompani från våren 1941 intill våren 1942 tjänstgjorde sammanlagt 7 kompanichefer, 25 plutonchefer och 117 gruppchefer. Och detta exempel var icke något enstaka fall. Att under dylika förhållanden åstadkomma kontinuitet i utbildningen var icke lätt. Härtill kom, att stora delar av det värnpliktiga befäl, som användes i underbefälsbefattningar, själva voro så svagt utbildade och hade glömt så mycket av sina, ofta för flera år sedan, förvärvade kunskaper, att det, särskilt mot slutet av ettårsrekryternas utbildning, vid flera tillfällen kunde förefalla, som om truppen vore bättre utbildad än en del av befälet.

Andra svårigheter för utbildningen skapades av bristen på utrustning och trängseln vid depån. Egen materiel för depån fanns nämligen endast i begränsad utsträckning. Man måste därför efter hand låna sig fram och utnyttja materiel tillhörande icke inkallade delar av fältregementet. Att det hela under sådana förhållanden inte var så lätt, exempelvis när truppen dagen före en prisskjutning måste byta gevär på grund av att den bataljon, vars tygmateriel man för tillfället hade till låns, plötsligt skulle dragas på, säger sig självt.

Trängseln i utbildningen var också ett kapitel för sig. Inom regementets redan tidigare relativt begränsade övningsområde hade man alltid haft svårt att anordna fältmässig skjutning annat än med gevär och kulsprutegevär, och i kasernens närhet voro icke förutsättningarna för fältmässiga övningar i förband särskilt gynnsamma. Nu kommo de sistnämnda möjligheterna dessutom, som närmare framgår av nedanstående, att relativt kraftigt beskåras på grund av omfattande byggnadsverksamhet. Härtill kommo nya vapen med större skottvidder och större verkan av det enskilda skottet, som medförde ökade krav på säkerhetsområden. När dessutom antalet utbildningsenheter blev allt större och krävde avsevärt utvidgade och förbättrade områden för skol- och fältskjutning, blev det mycket svårt att genomföra utbildningen, främst de grenar, som innefattade skjutning i en eller annan form. Tillkomsten av cyklar möjliggjorde i ett senare skede utnyttjande av för fältskjutning lämpliga områden längre bort från garnisonsorten, men kvar stod dock, att regementet, från att ha varit väl lottat i markhänseende, övergick till att bli ett av de allra sämst gynnade inom hela armén. Denna trängsel vid depån gjorde också, att man icke till Karlstad kunde förlägga den omfattande efterutbildning, som kom att bli nödvändig. Denna kom i stället att anordnas på Trossnäs fält, varom mera nedan.

Även andra utbildningsområden än den rena soldatutbildningen måste också organiseras genom mobiliseringsdepåns försorg. Främst bland dessa var den redan 1940 påbörjade och sedan allt mer intensivt drivna utbildningen av länets hemvärnsformationer och befäl. Från och med 1941 tillkom också "värntjänstövningar" med elever från Karlstads högre allmänna läroverk och Lundsbergs skola.

Slutligen försvårades utbildningen av att det allmänna försörjnings-läget framtvängde deltagande från depåns sida i folkförsörjningen. Således förekommo varje år relativt långa skördeuppehåll, som splittrade utbildningsarbetet. Åren 1941 och 1942 kommenderades plutonsförband relativt långa tider ut på vasståkt vid de härför lämpliga Vänerstränderna, varjämte exempelvis år 1942 delar av regementet kommenderades ut

att taga hand om stormfälld skog och 1944 i rena skogsavverkningar för att hjälpa till med bränsleförsörjningen.

Trots allt gick dock utbildningen vidare, och de resultat, som nåddes, måste, särskilt om man tar hänsyn till alla svårigheter, anses goda. Att det hela blev genomförbart torde väl, förutom allt intresserat och nitiskt arbete från såväl befäl som trupp, få tillskrivas det förhållandet, att medeltilldelningen flödade avsevärt rikare under dessa år än under tiden närmast före krigets början.

Ett område, som särskilt gynnades härav, var byggnadsverksamheten. Redan i samband med regementets mobilisering gjorde den utsvällning av organisationen, som blev en följd av det stora DG-kompaniets uppsättande samtidigt med jämsides pågående utbildning av en fullständig bataljon, att det icke längre blev möjligt att förlägga hela styrkan inom kasernetablisseringen. Dess kapacitet var dessutom minskad, sedan man i samband med regementets nedskärning byggt om en stor del av kasern III till lokaler för infanteriets aspirantskola, vilken dock endast under ett år kom att förläggas hit. Dessa förhållanden ledde till en redan under år 1940 påbörjad byggnadsverksamhet, närmast för att skaffa DG-kompaniet förlägningsutrymme i egna baracker på Östra exercisfältet. Senare tillbyggdes ytterligare en del förlägningsbaracker i sydändan av Norra exercisfältet, vilka närmast avsågos för de i rekrytbataljonerna ingående tunga kompanierna.

I och med mobiliseringen 1940 erhöll regementet för första gången egna motorfordon, om man bortser från en liten personbil för regementschefen och två lastbilar för enskilda lägerkassan, som kommit i slutet av 1920-talet. Efter det regementets omorganisering till cykelinfanteri medfört, att motoriseringen tagit ytterligare ett jättesteg framåt, blev det nödvändigt att enbart för motortjänsten utföra en rad byggen omfattande garage, motorverkstäder samt egna expeditions- och skollokaler. För att belysa till vilken storleksordning motortjänsten växte under kriget må här endast omnämnas, att i regementets uppbörd exempelvis år 1944 voro upptagna 96 personbilar, 398 lastbilar, 64 specialfordon och 114 motorcyklar.

Huvuddelen av nybyggnaderna utfördes inom området mellan kasernen och järnvägsövergången väster om Sandbäckstjärnet.

Även övriga tjänstegrenar krävde efter hand ökade utrymmen, av vilka dock en del hunno färdigställas först efter beredskapstidens slut. Sålunda utfördes ett stort antal cykelbodas, tillbyggnad av sjukhuset, ny sjukstallbyggnad, särskild lokal för vaktmanskap och fältpostavdelning, nytt proviantmagasin, större ombyggnad av underofficersmässen, nybyggnad av verkstadsbarack för signalmateriel jämte ett flertal nya förrådsbyggnader. Alla dessa arbeten och samtidigt härmed pågående dylik verksamhet i fältdepåerna och på Trossnäs samt arbeten på skjutbanor, skjutfält och pansarförstörringsbanor m. m. gjorde, att regementets kasernvårdsavdelning hade mycket att göra, särskilt som flera arbeten drevos i egen regi med hjälp av som värnpliktiga tjänstgörande verkmästare och yrkesmän.

Beredskapens avveckling

Under ivrig verksamhet hade man nått mitten av maj 1945. Den långa gastkramningen var slut. Förhållandena ute i världen voro dock sådana, att man ej vågade tro på en snar återgång till lugnare tider. Hela omställningen från fält- till fredsfot skulle därför ske i försiktiga etapper och under iakttagande av att man städse måste vara beredd att om så behövdes, snabbt åter gripa till vapen. Även på längre sikt tedde sig framtiden mycket oviss, och till skillnad mot tiden efter första världskrigets slut blev det nu ingenstädes ens tal om en genomgripande nedrustning. Signifikativt för huru man i vårt land tänkte och kände på den tiden är innehållet av det tack för god vakt, som överbefälhavaren den 15. maj riktade till Sveriges krigsmakt. De viktigaste delarna av detta må därför här återgivas och få samtidigt avsluta kapitlet om Värmlands regemente under andra världskriget.

"Sedan jag hos regeringen utverkat bemyndigande att vidtaga åtgärder för en avveckling av vår militära beredskap, finner jag tidpunkten inne att tacka Sveriges krigsmakt för god vakt. Detta tack riktar jag till *alla* dem, som gjort sin plikt i högkvarteret, i högre och lägre staber, vid de krigsorganiserade förbanden till

lands, till sjöss och i luften, vid utbildningsdepåerna, i fabriker, verkstäderna och förråden, män och kvinnor, unga och gamla, fast anställda, värnpliktiga och frivilliga.

Ni kunna alla med den tillfredsställelse och den självtillit, som är den fries adelsmärke, se på er gärning. Den har för det övervägande flertalet ibland Eder krävt personliga offer av skilda slag; Ni ha på de mest olikartade områden måst sätta in vad Ni haft av energi, kunskaper och färdigheter. Det är naturligt, att jag här vidgar mitt tack till att omfatta även alla dem, myndigheter och enskilda, vilka direkt eller indirekt ställt sina krafter i riksförsvarets tjänst. Samlingen kring försvaret och för försvaret har varit total."

Härefter skildrar överbefälhavaren med några ord krigsmaktens olika verksamhetsområden under kriget — även innefattande den hitintills strängt hemlighållna hjälpen till grannländerna. Så följer en redogörelse för den tänkta gången av avvecklingsarbetet och till sist dessa slutord.

"Vi krigsmän, som stå kvar i tjänst och skola fortsätta vårt värv även i fredens dagar, kunna icke uttrycka vår tacksamhet bättre till Er alla, som under beredskaps-tiden stått i våra led eller understött vår verksamhet, än att ge Er vår försäkran om att vi efter måttet av vår förmåga skola oförtrutet bygga vidare på den fasta grund Ni varit med om att lägga. Så och endast så förvalta vi rätt arvet från sex beredskapsår. Med Er hjälp har krigsmakten med heder gjort sin betydelsefulla insats till fredens bevarande i en ond tid. Den insatsen skall och får inte skymmas bort av efterkrigstidens alla stora och små bekymmer. Vi känna alla den möda och de offer det kostat att bygga upp vårt svenska försvar av i dag. Detta försvar måste även för framtiden hållas vid makt. Kring den uppgiften må alla goda svenska krafter samlas.

Helge Jung."

TROSSNÄS FÄLTS RENÄSSANS¹⁾

Då regementets sista övningstrupp — ett skolkompani — i januari 1913 lämnade Trossnäs och marscherade in till de nya kasernerna i Karlstad, trodde nog alla att det var riktigt som det sagts: "Nu är Trossnäs saga all".

En "saga" hade det varit och en saga blir det, kanske ännu mer för kommande generationer. Men riktigt "all" blev den inte — och blir kanske inte heller. Ty efter en "Törnrosasömn" på över 25 år, väcktes det gamla Trossnäs fält under andra världskriget till liv igen och fick som förr, fast under andra former, mottaga övningstrupp att under olika perioder utbildas till fosterlandets försvar.

Under den första tiden i Karlstad var regementet genom sina kaserner, sitt stora övningsområde och sina nya, breda skjutbanor så väl betjänat, att saknaden ur tjänstens synpunkt efter de trånga, avstängda förhållandena på Trossnäs fält inte blev så stor. Efter dåvarande förhållanden var den nya förläggningen rymlig och bekväm, matsalar och kök stora och ljusa, utspisningen god, övningsområdet relativt stort och med stora möjligheter för dåtida övningar av alla slag samt skjutbanorna moderna och lättskötta. Dessutom hade ju alla gifta, fast anställda, sina hem i staden och sluppo att som förut på Trossnäs fält föra ett slags eremitliv. Man begav sig till kasernen på morgonen och till sina hem på aftonen, precis som vilken civil ämbets- och tjänsteman som helst. Det enda som bröt av var dag- och vakttjänst samt en och annan fälttjänstövning.

Så kom under 1914 det första världskriget. Det förändrade emellertid inte i någon högre grad förhållandena vid regementet. Visserligen skedde en del inkallelser av befäl och värnpliktiga för tre månader i sänder bl. a.

!) Manuskript av majoren Carl Kaijser; Regementsarkivet i Karlstad.

till en beredskapsbataljon, men denna bataljon blott utrustades i Karlstad och avgick sedan för beredskapstjänstgöring i Morjärv.

Visserligen inkallades — liksom 1905 — en del mindre landstormsavdelningar för bevakning av järnvägslinjer och förråd, men då landstormskompanierna hade sina respektive landstormsförråd i hemorten på olika platser inom provinsen, berördes *Trossnäs fält* i dessa avseenden icke så mycket. Till Trossnäs kom endast, i olika omgångar, de landstormsavdelningar, som skulle utrustas där och sedan avgingo till sina bevakningsplatser. Kvar var endast bevakningen av landstormsförrådet samt en del expeditionspersonal, förlagd i några rum i en av de kvarvarande barackerna i gamla jägarlägret och utackorderade i maten hos en på platsen boende civil person. Vidare förlades till Trossnäs fält under kortare perioder en och annan mer eller mindre frivillig landstormsbefälkurs jämte erforderliga instruktörer från regementet. Någon övningstrupp följde emellertid icke med.

I övrigt låg Trossnäs fält under hela första världskriget fortfarande tomt och öde.

Tiden mellan första världskrigets slut (1918) och andra världskrigets början (1939) — "mellanperioden" skulle man ju kunna kalla den — gick som bekant mest i av- och nedrustningens tecken. Under sådana förhållanden förlorade Trossnäs fält ytterligare i betydelse och intresse. Dessutom hade den gamla övningsplatsen i hög grad börjat förfalla. Något öppet exercisfält fanns ej längre. Där växte numera buskar och höga träd, ja till och med "kompaniluckor", tältbottnar och uppställningsplatser började försvinna i den uppväxande björkskogen. Officers- och underofficersmässar samt marketenteribyggnader hade dels sålts, dels (särskilt från Södra lägret) flyttats in till Karlstad. Kvar fanns egentligen endast: i norra lägret samtliga manskapsbaracker, därav i den mellersta en rätt stor och bra samlingssal, jämte några, förrådsbyggnader, samt i Södra lägret livbaracken (fordom använd av de båda stamkompanierna Liv- och Grums) och rekrytbaracken.

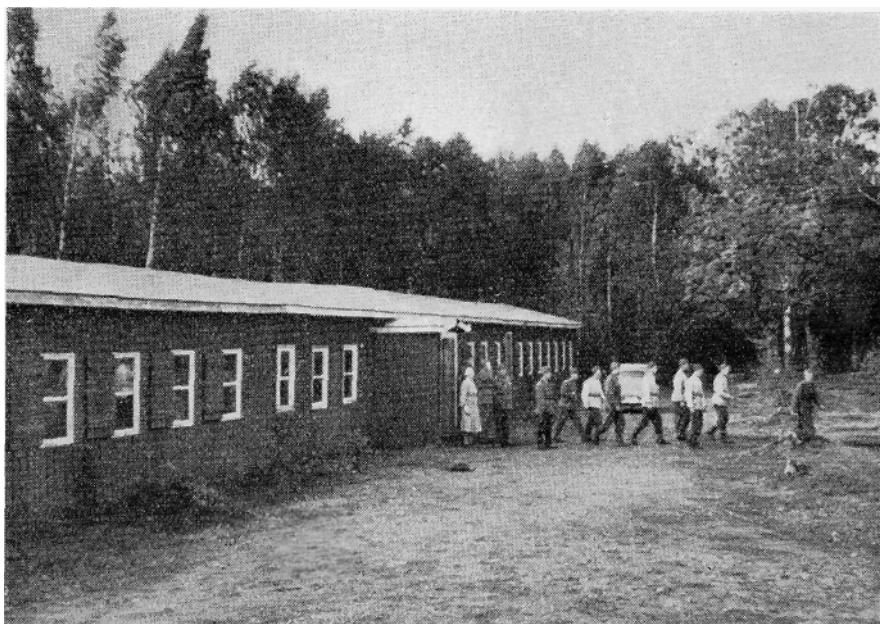
Nya officersmässen på Trossnäs fält.

Då därtill uppvärmningsmöjligheterna voro minimala, var det icke inbjudande att under den kalla årstiden där förlägga någon övningstrupp. Skjutbanorna, "skottvallarna", hade sålts och kvar fanns blott "lilla banan" (för 6 svängtavlor), som hade lämnats kvar till Edsvalla skytteförenings förfogande.

Under sådana förhållanden var Trossnäs fält icke lockande att använda som övningsplats — och blev det heller icke då. Men i vardera lägret restes en minnessten, i norra lägret av Värmlands fältjägarer, på vilken det står:

"Värmlands fältjägare hade här på Trossnäs fält sin lägerplats åren 1836—1901. Hävdade troget och hängivet svensk krigsmannaanda i krig och fred. Utmärkte sig i 'krigen 1788—89, 1807, 1808—09, 1813 och 1814. Införlivades år 1902 med K. Vaxholms grenadjärregemente. F. d. fältjägare reste stenen år 1918."

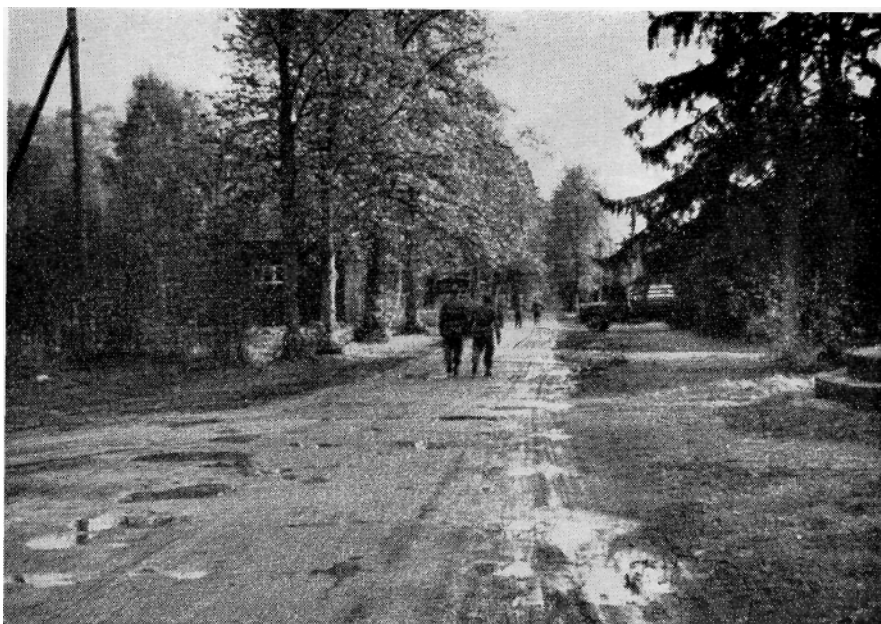
I södra lägret restes av Värmlands regemente en minnessten, varom förut talats.

Matsalsbaracken.

Alltefter som åren gingo, sjönk det gamla Trossnäs fält allt djupare i sin dvala — eller "Törnrosasömn", ur vilken det skulle bli väckt.

Ute i Europa började nämligen åskmolnen draga sig tillsammans, och den 1. september 1939 bröt det andra världskriget ut. Under tiden hade svenska armén fått nya bestämmelser, enligt vilka det vid mobilisering och krig skulle länsvis upprättas försvarsområden för att organisera och leda det lokala försvaret, bevakning av järnvägslinjer, broar, större industrier m. m. I Värmland bildades Karlstads försvarsområde, och i september 1939 trädde detta delvis i funktion, d. v. s. försvarsområdesstaben och en del av bevakningskompanierna (landstorm) inkallades för i stort sett samma bevakningsändamål som åren 1905 och 1914. Då det emellertid icke blev några större operationer i västra Europa — fransmän och engelsmän höllo sig bakom sin "Maginotlinje" och tyskarna bakom sin "Westwall" — samt faran för vår del av naturliga och uråldriga orsaker var att vänta från öster, låg Värmland i ryggen. Och då allt var

Väg i Södra lägret. I högra kanten minnesstenen.

lugnt samt vintern stod för dörren, hempermitterades efter ungefär sex veckors tjänstgöring de inkallade försvarsområdesformationerna. Sådant var läget ända fram till nästa vår, och någon användning för Trossnäs fält hade inte funnits under hela denna första tid.

I början av april 1940 besatte emellertid tyskarna Norge, och därmed kom Värmland i ett helt annat läge. Nu var ansiktet inte längre vänt enbart mot öster, utan nu måste det liksom fordomdags riktas även mot väster. Man kunde ju inte veta, om tyskarna skulle respektera den svenska riksgränsen eller förfölja normmännen in på svenskt område — som bekant överskredo stora norska kontingenter, bland dem även reguljära truppförband, den svenska gränsen och internerades här. Nu inkallades försvarsområdets så gott som hela personal — tyvärr efter sin gamla organisation, emedan den nya, som skulle träda i kraft den 1. april, ej hunnit bli färdig — och den 12. april kunde samtliga landstormstrupper, som inkallats till och utrustats vid sina landstormsförråd, rapportera, att de voro utrustade och anlänt till sina bevakningsplatser. Några dagar senare inkallades även

"Stambaracken" i Södra lägret.

två landstörmsbataljoner, för vilka det emellertid icke fanns plats uppe på kasernerna, emedan regementet självt stod under mobilisering ("förstärkt beredskap"), varför dessa båda bataljoner inkallades till och utrustades på Trossnäs fält, dit erforderlig utrustning sändes per järnväg.

Senare under samma år kommo delar av II. och IV. arméfördelningarna till Värmland och grupperades längs norska gränsen, i samband varmed försvarsområdets funktioner begränsades och en del av ovannämnda linjetrupper förlades periodvis på Trossnäs fält. Dessutom efterbesiktigades och inkallades en del äldre värnpliktiga, som under mellanperioden icke uttagits, till efterutbildning. Då det för dessa icke fanns plats på kasernerna i Karlstad, förlades de på Trossnäs fält. Dit kommo även andra formationer och utbildningskurser såsom kommissarieskola, befälskolor, hemvärnskurser och mobiliseringsdepåer från både försvarsområdet och andra håll. Följden blev, att några baracker (av mindre, modernare typ), garagebyggnader, centralkök m. m. måste uppmonteras, och detta ändrade i någon mån hela utseendet på det gamla övningslägret.

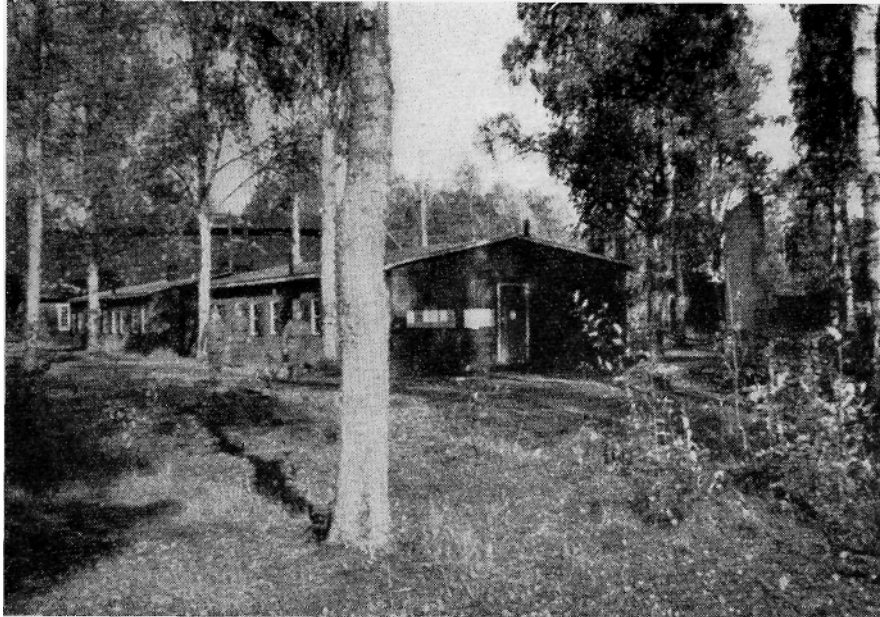
**Truppförband som under beredskapen 1939—1945 varit förlagda
på Trossnäs fält**

År	Tid	Truppförband	Under befäl av	Ändamål m. m.
1940	En vecka i mitten av april	En fästningsbåt L 2	Major E. Herin	Utrustning. Båt var ursprungl avsedd för Boden, men fick i st avgå till Charlottenberg.
	14 dagar i slutet av april 31/8—2/9	En landstombsbåt L 2 Hemvärnet	Major I. Folke Öv.-ljt Hj. Löfgren	Utrustning. Avgick till Gräsmark. Kurs för hemvärnskrets- och -områdesbefälhavare. ett 60-tal under ledning av värnsoff kpt R. Alstermark. Förläggning i södra (livbaracken).
	16/10—31/12	En depåbåt I 2	Major C. F. Lidström	Utbildning m. m.
1941	15/6—22/6	Hemvärnet	Kpt R. Alstermark	Kulsprutepistolkurs för pluton- och gruppchefer ur hemvärnet. Förläggning i södra lägret (livbaracken).
	22/10—26/10 29/10—2/11	<i>ft</i>	<i>ii</i>	Utbildningskurs för pluton- och gruppchefer ur hemvärnet (120 man). Förläggning i norra lägret.
	2/10 1941 — 20/2 1942	En båt I 2	Kpt G. Westerlund	Efterutbildning m. m. av äldre vpl (535 man).
1942	6/5—4/6	II. båt I 2	Major F. Dahlberg	Linjebåt (fördres), sedan till Årjäng
	4/6—28/7	II. båt I 8	Kpt E. Nilsson	Linjebåt (fördres), sedan till Värmskog.
	sommaren (kortare tid) 12/8—16/8 19/8—23/8	Ett ingkomp Hemvärnet	Kpt Schmidt Kpt R. Alstermark	Ur täcktr. Utbildning m. m. Utbildningskurs för pluton- och gruppchefer ur hemvärnet under ledning av värnsoff. Förläggn. i lägret.
	6/10 1942— 8/1 1943	En halvbat I 2	Kpt H. Oden	Efterutbildning av äldre vpl (290 man).
1943	18/1—18/4	En halvbat I 2	Kpt E. Söderhielm	Efterutbildning av äldre vpl (296 man).
	vår o. höst (vård. en vecka)	Hemvärnet	Major R. Wistrand	Befäls-, kg-, vapen-, sjv- och sprängkurser (ca 260 under ledn. av hemvärnsoff (Wistrand).
	26/6—20/7 5/10—25/12	IV. båt I 2	Major C. Kaijser	3 mån rekrytutbildn. av efterbesiktigade äldre vpl (750 man).
	juni — sept. sept. — dec.	Kommissarieskola	Kpt B. Kallenberg	Utbild. kurser för kommissarier (vardera 3 mån). läggn gamla sjukhuset.

År	Tid	Truppförband	Under befäl av	Ändamål m. m.
1944	12/1—24/4	IV. båt I 2	Major C. Kaijser	3 mån rekrytutbildn. av efter-besiktigade äldre vpl (750 man).
>	11/5—1/9	>	”	”
”	13/4—18/4	Hemvärnet	Major R. Wistrand	Kg-kurser med ett 20-tal hemvärnsmän under ledn. av hemvärnsoff (Wistrand)
”	september	Ett tekn komp	Kpt S. L. Åhlander I 3 res.	Förläggning i norra lägret.
»	27/9—18/11	Utbiidnbat Fö 52	Major C. Kaijser	Omskolning, befälsskolor m. m.
*	2/10 1944 — 31/1 1945	Kommissarie-skola	Kpt T. Molin	Utbildningskurs för kommissarier (3 mån). Förlägg. i gamla sjukhuset.
1945	ipril — maj	En halvbat I 10	Kpt H. G. K. A. Falkenberg	Fördres. Utbildning m. m.

På hösten 1944 började det emellertid bliva sannolikt, att tyskarna icke stode ut mycket längre, och på våren 1945 kapitulerade de, i samband-varmed ockupationen i Norge upphörde. Vidare fanns det numera icke många efterbesiktigade, äldre värnpliktiga kvar, ej heller inkallade försvarsområdet fler elever till befälsskolor m. m. Det var tydligt, att verksamheten på Trossnäs fält stod inför sitt slut. Så blev också fallet under år 1945, och därmed sjönk den gamla övningsplatsen tillbaka i sin dvala under några år.

Där hade emellertid varit liv och rörelse under beredskapstiden. Livet på Trossnäs fält under detta skede var dock icke längre detsamma som förr. Tidsandan var allvarsammare, man visste ju icke om och när det kunde bli blodigt allvar. Följden var, att alla — befäl som manskap — inriktade sig på att göra allt för att snarast lära sig att i fält sköta både sina vapen och sig själva under den korta utbildningstid av i regel tre månader, som stod till buds. Dessutom var det ju äldre män, som utbildades, och de ville och fingo i regel resa hem lördag—söndag för att sköta sina civila värv. En och annan gång ordnades väl med "underhållning", men det gamla lägerlivet med sina tivolinöjen och söndagsbesökande, då landsvägen mellan de båda lägren var "svart av folk" — det var totalt

Manskapsbaracker i Norra lägret. Till höger jägarnas minnessten.

borta. Så "*sagan*" om det gamla Trossnäs fält var kanske i alla fall "all". Men där hade likväl under några år härskat en militär renässans. Sedan återtog "urskogen" sitt herravälde över den minnesrika platsen, till dess det år 1950 med då återupptagna repetitionsövningar blev en ny militär renässans, som man livligt nu hoppas får fortfara och *förkovras*.

REGEMENTET ÅR 1950¹⁾

FREDSORGANISATION

I annat sammanhang²⁾ har framhållits huru regementet år 1948 från att under sex år ha varit cykelinfanteriregemente åter blev normalinfanteriregemente. Redan dessförinnan hade dock på sommaren 1947 en viss omorganisation av stabs- och förvaltningstjänsten ägt rum. Regimentet hade blivit ett s. k. rationaliserat infanteriregemente. Organisationen, som delvis var av försöksnatur, innebar flera framsteg men också betydande nackdelar. Denna organisation blev emellertid icke långvarig. Redan efter två år skedde ny omorganisation. Denna innebar en given förbättring, i det att en del oformligheter togos bort, men alljämt förekomma flera brister.

Stabsorganen äro i fredstid³⁾ organiserade i:

regementsstab, bataljonsexpedition, kompaniexpeditioner och kasernkompani.

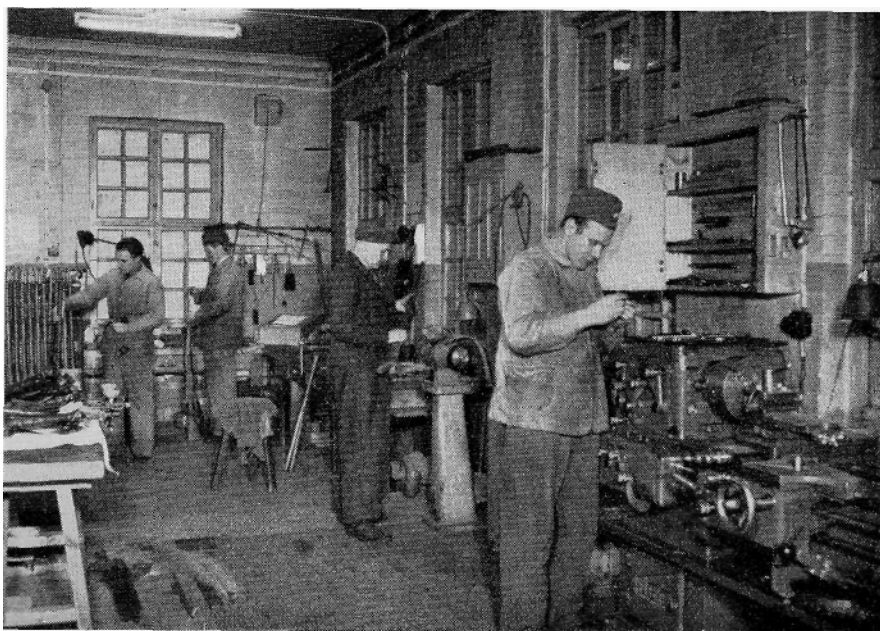
Regementsstaben indelas i:

stabsavdelning med regementsexpedition
utbildningsavdelning och
mobiliseringsavdelning;
tygavdelning
intendenturavdelning
sjukvårdsavdelning

!) Manuskript av överstelöjtnant S. Djurberg med biträde av vissa officerare, jfr företalet.

2) Se sid 133 f.

3) Det förhållandet, att freds- och krigsorganisationerna äro väsentligt olika, är en avgjord svaghet.

Tygverkstaden.

veterinäravdelning
kasernvårdsavdelning samt
kassaavdelning.

Stabsavdelningen står under befäl av en regementsofficer — regements-stabschefen. Såsom expeditionsföreståndare tjänstgör en förvaltare. Till regementsexpeditionen höra, bl. a. skrivcentral och budcentral.

Chef för utbildningsavdelningen är en regementsofficer — utbildningsofficer. Under denne lyda, i vad rör utbildningen i vederbörlig tjänst, stall-, tjänstehunds-, gymnastik- och idrotts- samt filmofficerarna.

Mobiliseringsavdelningen står under befäl av inskrivningschefen — mobiliseringsofficer. Avdelningen är organiserad på mobiliserings- och personaldetalj.

Chef för tygavdelningen är en kompaniofficer — tygofficeren. Under denne lyda tyg-, ammunitions- och motorförråd samt tyg- och motorverkstäder.

Regementsintendenten är chef för intendenturavdelningen. Under denne lyder, förutom såsom tidigare matinrättningen, förråd och magasin, intendenturverkstäder m. m., förrådsbokföringskontoret. Detta är en ny skapelse, vars uppgift är att centralt handha all förrådsbokföring vid regementet.

Vid avdelningen sker även alla uppköp och all försäljning för regementet utom beträffande läkemedel. Reformen har visat sig lämplig.

Chef för sjukvårdsavdelningen är regementsläkaren. Såsom chef för expeditionen och uppördsman för sjukvårdsmaterieförrådet tjänstgör en överfurir.

Såsom chef för regementets veterinäravdelning tjänstgör veterinären vid V. militärbefälsstaben.

Kasernvårdsavdelningen har genom rationaliseringen undergått genomgripande förändringar. Kasernofficeren existerar icke mera. Som chef är numera placerad en kasernförvaltare.

Skötseln av värmeanläggningar, vatten- och avloppsledningar m. m. är utbruten ur avdelningen. Maskinmästaren är direkt föredragande inför regementschefen. Härtill kommer, att vissa byggnadsfrågor kunna, föredragas av särskild sakkunnig från militärbefälsstaben.

Genom denna organisation har regementschefen i stället för en kasernofficeren, fått tre föredragande, vilka dessutom i regel sakna erforderlig utbildning i militär stabstjänst. Organisationen är tungrodd och föga effektiv, varför en återgång till i stort sett samma system som tidigare torde vara sannolik.

Kassaavdelningens chef är kassachefen.

Tor utbildningen av de värnpliktiga, som fullgöra första tjänstgöringen, för vissa jämväl underofficersutbildning, är regementet som förut nämnts organiserat på två bataljoner*).

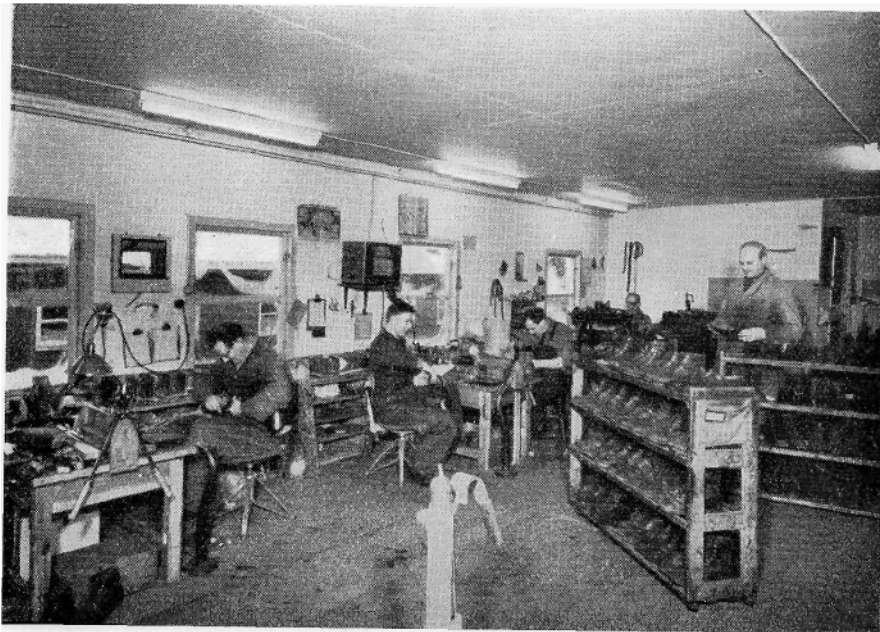
Fördelningen av värnpliktskontingenten, som uppgår till knappa 800

*) Den tidigare indelningen på tre bataljoner har upphört i och med att en major överförts på försvarsområdets stat.

Skrädderiverkstan.

Skomakerverkstan.

*Interiör från sjukhuset. Regementsläkare Agi-all och syster
Margareta.*

226

Trappuppgång t sjukhuset.

Regementets kassaavdelning.

man, på kompanier och utbildningsavdelningar har något växlat från år till år beroende på skiftande behov på olika utbildningslinjer. Innevarande år (1950) är organisationen följande. Vid I. bataljonen utbildas värnpliktiga i allmänhet, vid II. bataljonen grupp K (jämväl plutonchefs-skolan, de tider denna är sammandragen) och stamskoleelever.

I. bataljonen består av fem kompanier. Vid två kompanier — 1. och 3. — bedrivs utbildning i skyttetjänst, alltefter beväpningen uppdelad på vapenlinjerna kulsprutepistol, automatgevär, kulsprutegevär och gevär med kikarsikte.

4. kompaniet handhar utbildningen med understödsvapen: kulsprutor, granatkastare och infanterikanoner. Det är därför indelat i tre plutoner, en för varje vapen.

Vid 7. kompaniet försiggår utbildningen av signalister, jägare, stormpionjärer och pionjärer. Dessa äro organiserade på en pluton för varje utbildningslinje.

Slutligen är utbildningen i motor-, anspans- och sjukvårdstjänst förlagd till 2. kompaniet. Motortjänsten är uppdelad på bilförare, traktorförare

och motorcykelordonnanser. Sjukvårdsplutonen erhåller sin huvudsakliga utbildning vid T 2 N i Nora, dit den förlägges under tiden 16. juli 1950—9. januari 1951-

Vid skyttekompanierna äro de blivande gruppchefelevorna sammanförda till en pluton. Vid övriga kompanier utgöra de en särskild grupp inom vederbörlig pluton. Dessa avdelningar övergå sedermera till "befälsskola A".

Vid II. bataljonen (9- kompaniet) organiseras av grupp K en skytte-och en granatkastaravdelning. Under augusti månad sammandragas plutonchefsskoleeleverna, efter fullbordad trupptjänst vid I. bataljonen, åter till 9- kompaniet, där plutonchef sskolan avslutas i början av september.

Då förbandsutbildningen i skyttekompani börjar på hösten, organiserar 4. kompaniet två understödsplutoner, bestående av kulsprute- och granat-kastarförband. För ändamålet tilldelas 1. och 3. kompanierna vardera en pluton. 2. kompaniet bidrager med kuskar, hästar och kärror.

För utbildning i bataljonsförband bibehållas skyttekompanierna. 7. kompaniet organiseras som batajjonsstabskompani. 2. kompaniet förser övriga förband med erforderliga motorcykelordonnanser, bilar, traktorer och kärror.

Förutom den utbildning, som ovan i korthet skisserats, försiggår utbildning av olika specialister i betydande omfattning.

Från början av september till början av oktober ägde för första gången krigsförbandsvisa repetitionsövningar rum. En linje- och en lokalförsvars-bataljon voro inkallade. Systemet visade sig innebära många fördelar och resultatet av utbildningen var efter förhållandena gott.

REGEMENTETS PERSONAL

Regementet av idag är ett i många avseenden komplicerat maskineri, som fordrar talrik och på olika områden specialutbildad personal för att fungera på ett effektivt sätt.

Den *aktiva personalen* utgöres av officerare, underofficerare, fast anställt underbefäl och meniga samt musikpersonal.

Officerskåren består av:

- 1 överste, regementschef
- 2 överstelöjtnanter
- 3 majorer
- 24 kaptener
- 25 löjtnanter
- 8 fänrikar (antalet icke fixerat i staten).

Underofficerskåren utgöres av:

- 3 förvaltare 15
- fanjunkare samt
- 24 sergeanter (varav 1 vakant).

Fast anställt underbefäl och meniga uppgår till

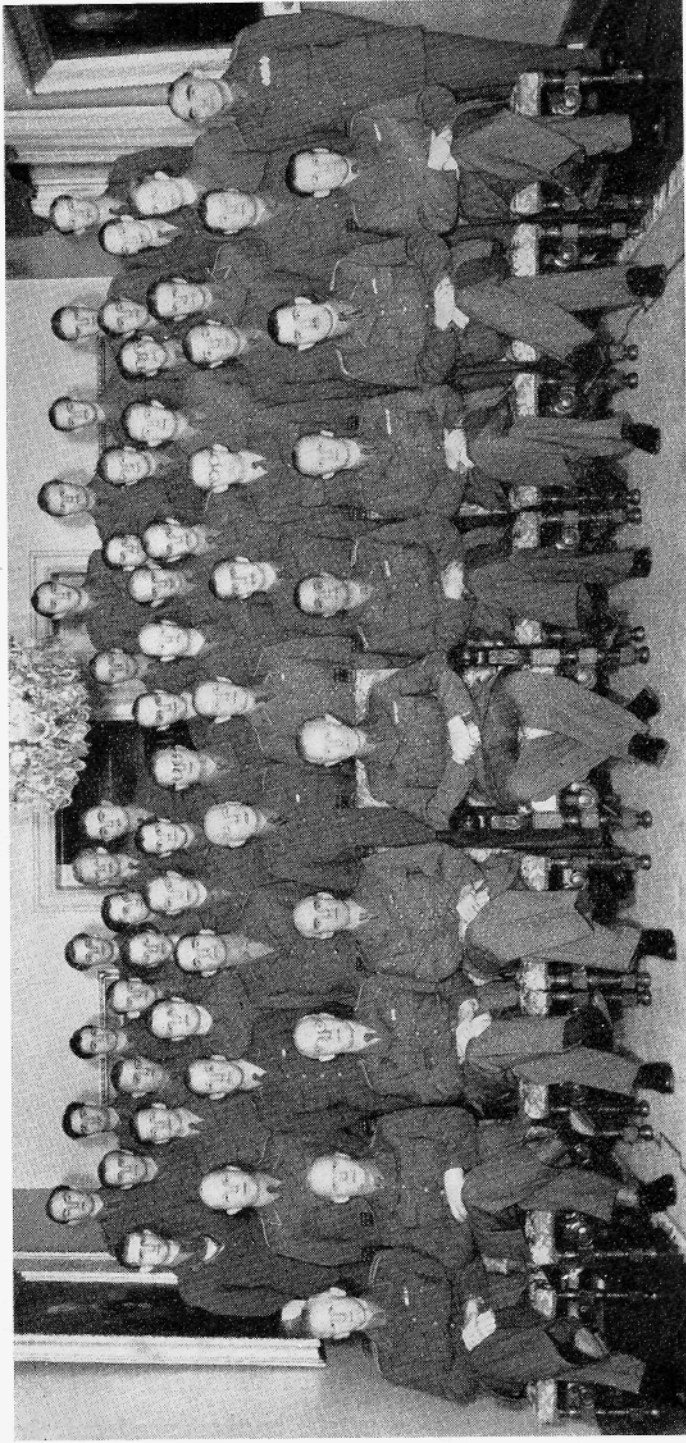
- 25 överfurirer
- 15 furirer — 40 vakanser
- 3 korpraler — 17 vakanser
- 34 vicekorpraler och meniga — 6 vakanser.

Musikkåren består av:

- 1 musikdirektör
- 2 musikfanjunkare
- 4 musiksergeanter
- 5 musikfurirer
- 2 musikkorpraler 7
- musikvicekorpraler och meniga.
- Härtill komma 4 musikelever.

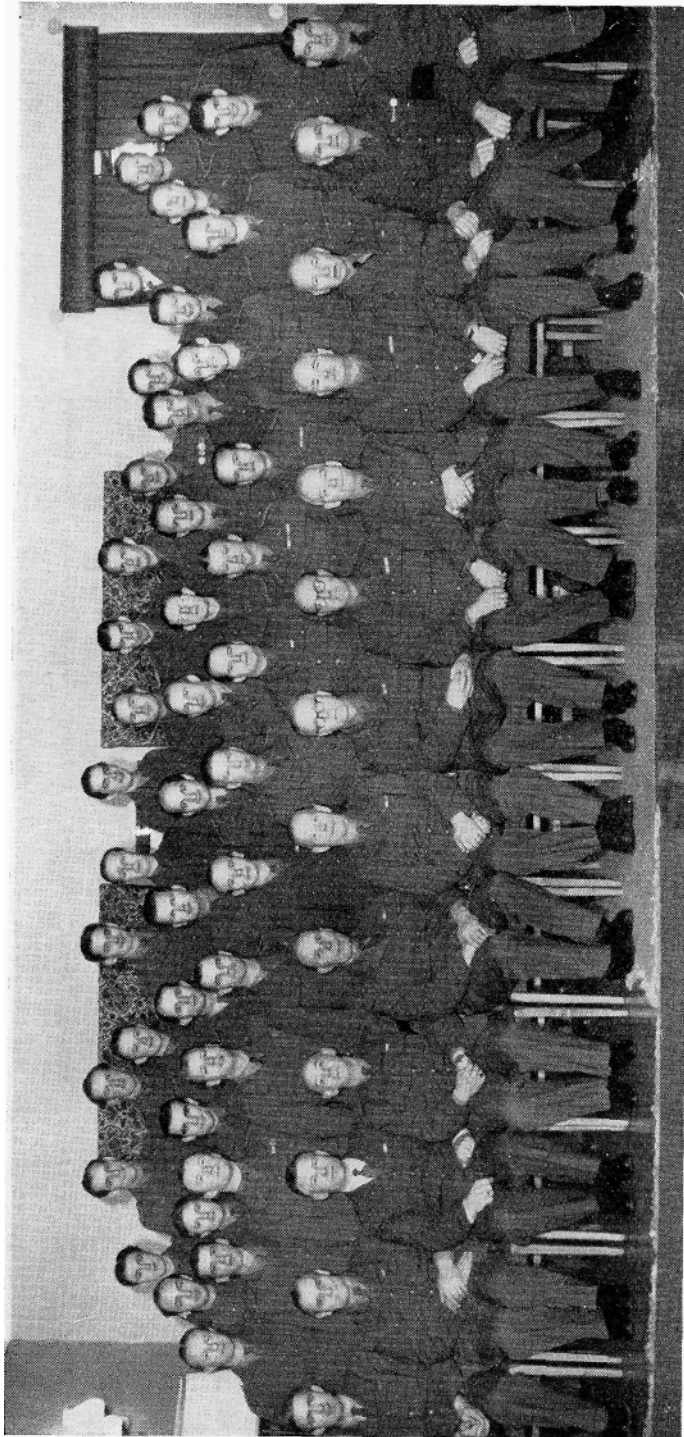
Regementets musikkår är av typ II, d. v. s. den allmännast förekommande storleken. Under förutsättning, att antalet bortkommenderade är

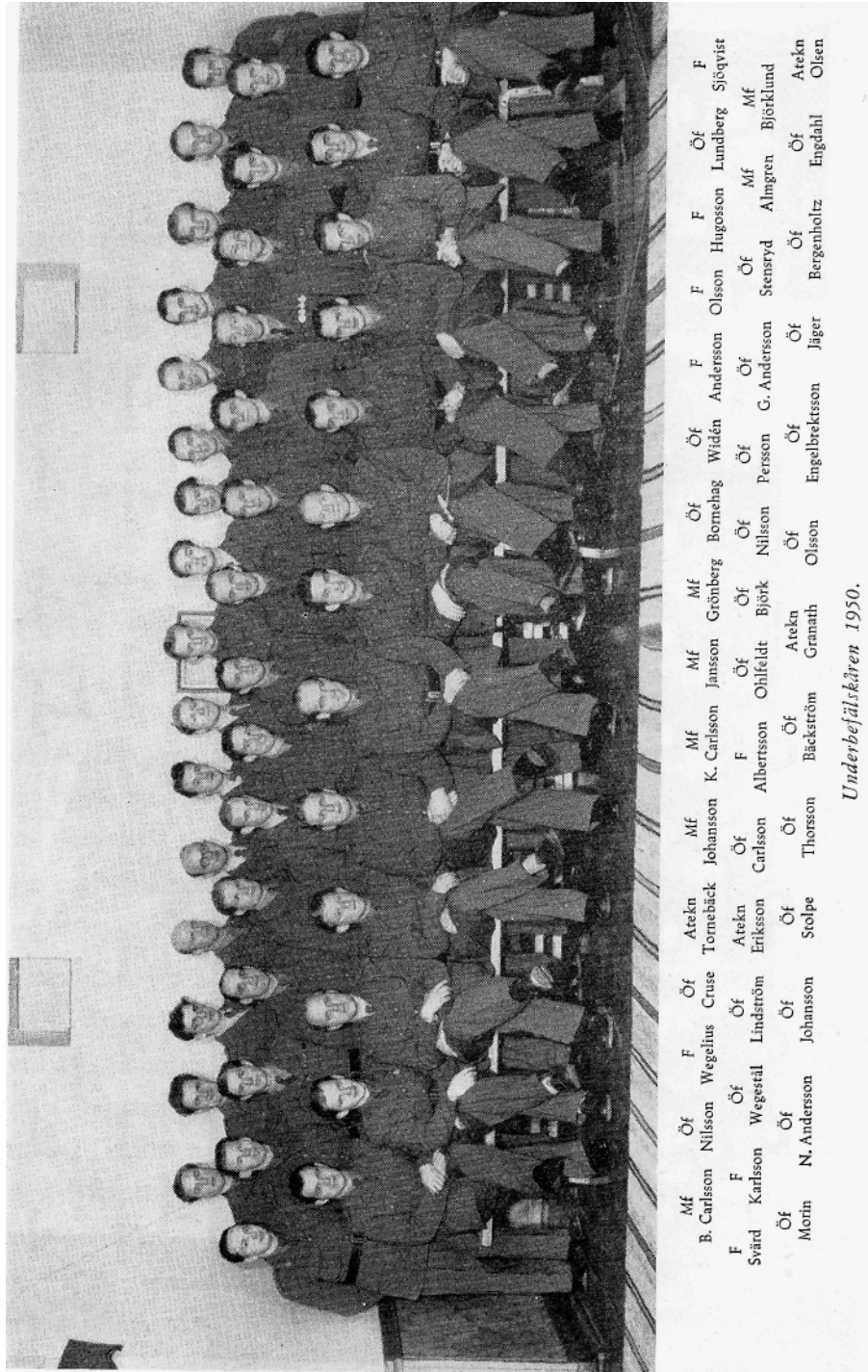
F	F	F	L	L	L	L	F	F	F	L	L
Rolf	Magnusson	Lindgren	Berg	Wiman	Fagerström	Magnusson	Lindeberg	Sjölander	Nilsson		
L	Mdir	L	L	L	L	L	L	L	L		
Tänneryd	Bergdahl	Bergqvist	Embros	Skooglund	Everhall	Sewerin	Håkansson	Melcher	Börjeson		
L	K	K	L	K	K	K	K	K	K		
Lantz	Yxhammar	Hernth	Lundén	Borg	Jacobson	Nervell	Mollstedt	Göthe	Heijbel	Stawreberg	Nilsson
	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K
	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K
	Hellman	Nordin	Sculliman	Rydqvist	Linder	Gerlach	Wennergren	Hjortsberg	Lundgren	Österbergh	
M	Regläk	Öl	Öl	Ö	Grevillius	Nordenberg	Hartzell	Nordanskog	Djurberg		
Scheffer	Agvall	Eligh	Djurberg								

Offiterskåren 1950.

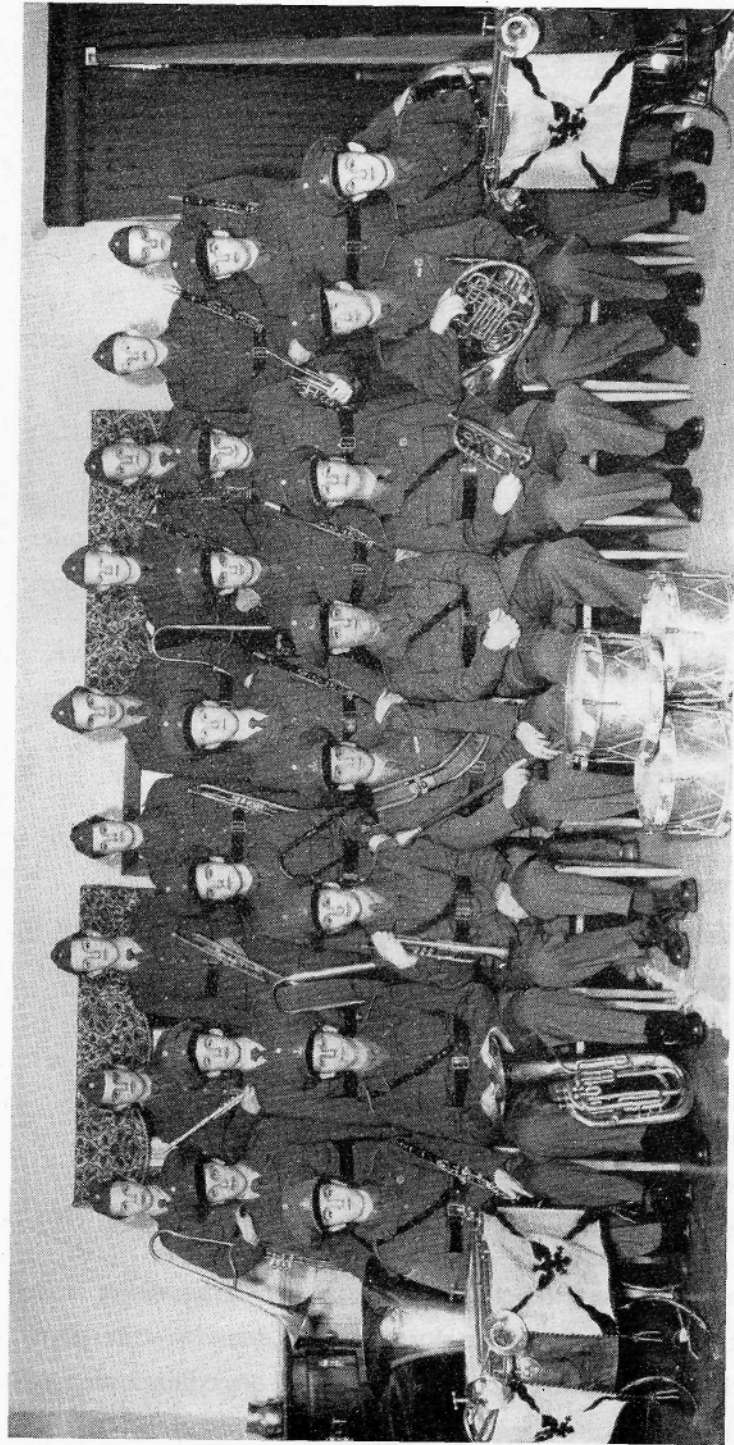
Ms Gustafsson S Karlsson S Olsson S Paulin S Malmberg S Malmberg S Edström S Lindgren S Fröjd S Lindström S Olsén S Aronsson S Andersson S Bernisson S
 S Ramström S Asplund S Nauclet Fj Björnson Fj Eklund Fj Bornehag Fj Magnryd Fj Holm Fj Karlsson S Roslund S Pengsson S
 Fj Rinnäs Mfj Ötverberg Mfj Johansson Mfj Carlén Mfj Olheden Fj Sehman Fv Edvinsson Fj Dalgren Fj Dahlborg Fj Gärvert S
 Fj Oskarsson Fj Nymark Fv Hansson Fv Ragne Fv Kylin L Aronsson L Engström L Lindgren L Sahlström L Eriksson Fj Emilsson Söderholm Fj
 Fv Karlsson

Underofficerskåren 1950.

Mf	Öf	F	Öf	Mf	Öf	Öf	Mf	Mf	Öf	F	F	F	Öf	F	F	F	Öf	F	Öf	F
B. Carlsson	Nilsson	Wegelius	Wegestål	Lindström	Cruise	Tornebäck	Johansson	K. Carlsson	Alberrsson	Carlsson	Olhfeldt	Björk	Grönberg	Bornelag	Widén	Andersson	Olsson	Hugosson	Landberg	Sjöqvist
F	Swärd	Karlsson	Wegestål	Lindström	Öf	Atekn	Öf	F	F	Carlsson	Öf	Öf	Öf	Öf	Öf	G. Andersson	Stensryd	Almgren	Mf	Mf
Öf	Morin	N. Andersson	Johansson	Stolpe	Öf	Thorsson	Bäckström	Atekn	Öf	Öf	Öf	Olsson	Engelbrektsso	Jäger	Bergenholtz	Öf	Öf	Engdahl	Oleén	

Underbefälstävåren 1950.

Me Nordgren	Mv Andersson	Mk Persson	Mv Englund	Mk Norberg	Me Lindqvist	Mvk Andersson	Me Håkansson
Mf Björklund	Mf Grönberg	Mf K. Carlsson	Mf Öfverberg	Mf Almgren	Mf Jansson	Mf Johansson	Mf B. Carlsson
Ms Gustafsson	Ms Ellinge	Mfj Öfverberg	Mdir Bergdahl	Mfj Carlén	Mfj Johansson	Ms Bengrsson	

Musikkåren 1950.

ringa, kan kåren åstadkomma en ganska riklig stämbesättning. Musik-
kåren står f. n. högt i musikaliskt avseende. Den har förvärvat sig ett
gott rykte både i länet och på de platser annorstädes, icke minst i Varberg,
där den givit konserter.

Den betyder mycket för höjandet av trivseln och stämningen inom rege-
mentet. Kåren utgör också ett verksamt inslag, främst i Karlstads men
även i hela länets musikliv, varom mera i det följande.

Frågan om militärmusikens organisation ligger åter i stöpsleven, men
torde knappast bli aktuell inom den närmaste framtiden.

Av *personal på reservstat* återstår endast 1 major, 1 kapten och 1 fan-
junkare.

Personal i reserven upptager ett betydande antal officerare och under-
officerare. Vid slutet av år 1950 utgjorde officerarna av denna kategori:
4 överstelöjtnanter 7 majorer 59 kaptener 91 löjtnanter

22 fänrikar.

Underofficerarna utgjorde: 11

löjtnanter i armén 65

fanjunkare

23 sergeanter.

Av det indelta manskapet återstå blott trenne effektiva rotar:

Livkompaniet rote nr 112 Stensgård — furir Sten Älvdals

kompani rote nr 25 Månas •— furir Ekwall Älvdals

kompani rote nr 41 Hornäs — soldat Hornman.

Inför denna lilla rest av det en gång så stolta indelningsverket är det
på sin plats att i minnet återkalla den stora betydelse, som den strävsamma,
rakryggade och präktige indelte soldaten haft ifråga om odlargärning och
kultur över huvud taget ute i bygderna.

*Soldaten nr 112 på Liv Sten och hans hustru framför soldattorpet
md Stensgård i Torsby år 1949.*

*Av personal tillhörande andra personalkårer tjänstgöra ett flertal vid
regementet, nämligen:*

1 tygförrådsförvaltare	Tillhör fälttygkåren
1 tygverkmästare	\
1 tyghantverkare	\ Tillhöra tygstaten
5 armétekniker	J
1 regementsintendent	]
1 intendenturförrådsförvaltare	? Tillhöra intendenturkåren
1 kassachef	J
1 regementsläkare	1
1 bataljonsläkare	j Tillhöra ^läkarkåren
1 fanjunkare	]
1 överfurir	> Tillhöra trängtrupperna
1 furir	J
2 översköterskor	1
5 sjukvårdsbiträden	j Tillhöra sjukvårdsväsendet
1 överfurir, hovslagare	
1 furir, hovslagare	J Tillhöra kavalleriet

Tvättbyte i centrala ulrustningsförradet.

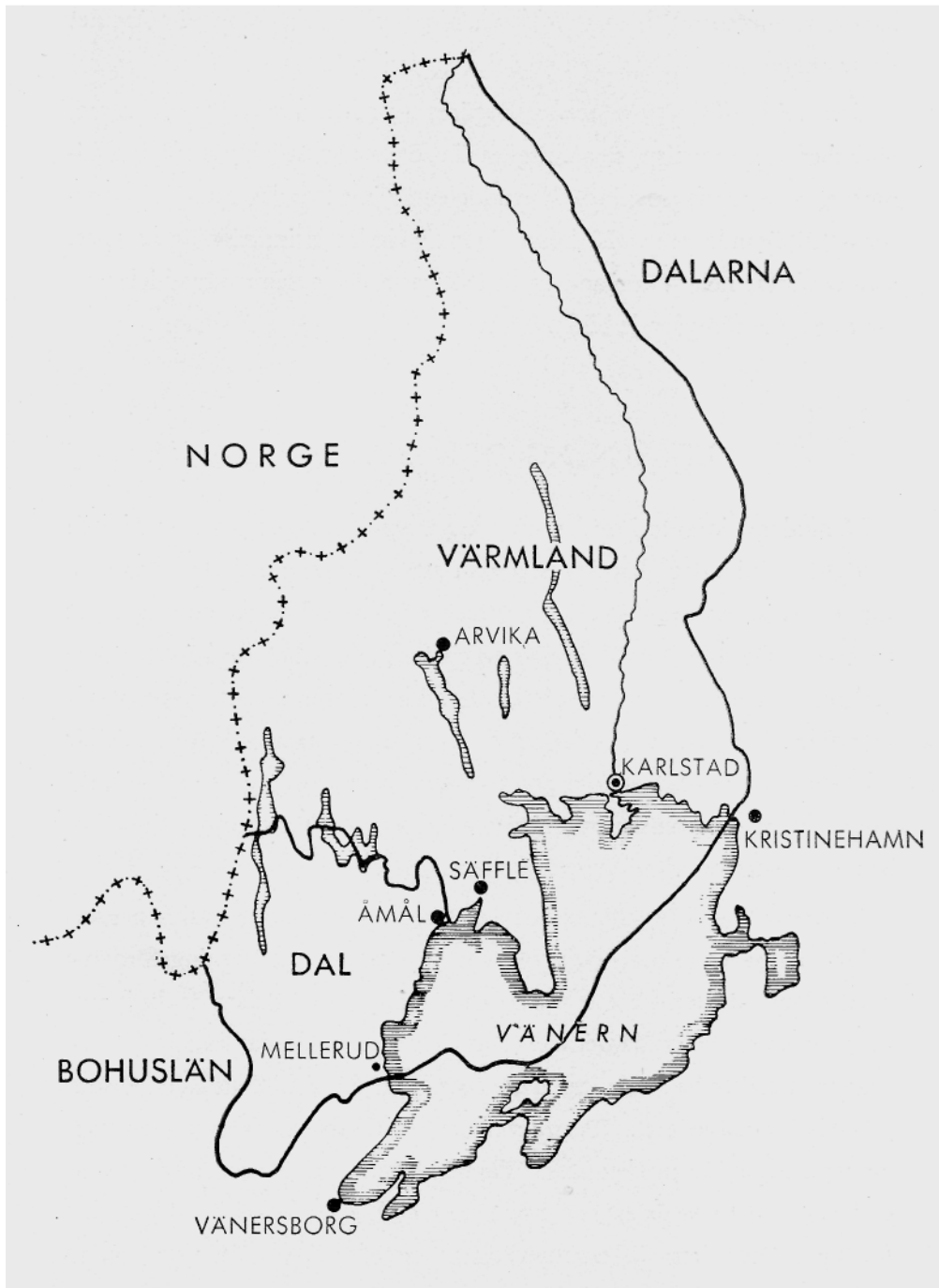
Den *civilmilitära personalen* tillhörande regementet består av 4 förråds-
vaktmästare.

Civil ordinarie, extra ordinarie och extra personal uppgår till följande
antal:

- 1 maskinmästare
- 1 maskinist
- 2 eldare
- 4 verkstadsförmän
- 2 köksföreståndare
- 1 kontorist
- 5 kanslibiträden
- 10 kontorsbiträden
- 10 skrivbiträden
- 11 förrådsmän samt
- 18 ekonomibiträden.

Härtill komma auditören, vice auditören, militärpastorn och personal-
vårdsassistenten.

Värmlands inskrivningsområde 1950

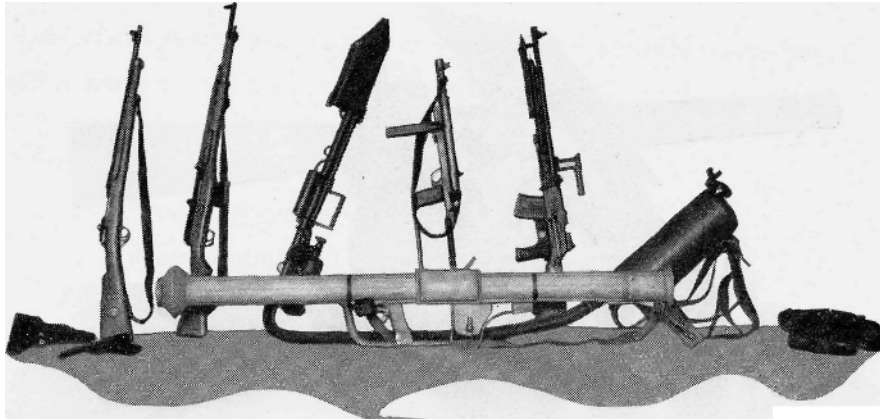
Kollektivanställda arbetare tjänstgöra vid förråd och verkstäder, skjutbanor, värmecentral, kasernvårdsavdelning och kasernkompani. Antalet växlar något men håller sig i medeltal omkring 80.

Den värnpliktiga personalen utgöres av officerare, underofficerare, underbefäl och meniga, som fullgöra sin första tjänstgöring, befälsutbildning eller repetitionsövning. Huvuddelen är, med undantag av viss personal tillhörande grupp K, bosatt inom Värmlands inskrivningsområde, som omfattar hela Värmland utom östligaste delen samt huvuddelen av Dalsland (se föregående bild).

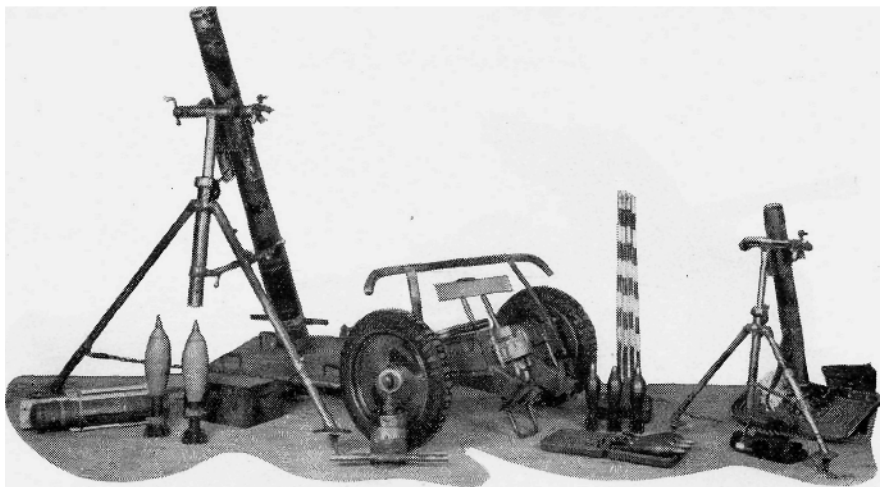
BEVÄPNING OCH MATERIEL

På modernt infanteri ställas stora krav särskilt i fråga om eldkraft och rörlighet. Eldkraften kan höjas genom att antalet av de mest verksamma vapnen ökas. Av praktiska skäl når man emellertid i detta avseende snart en gräns. Det blir då nödvändigt att tillföra nya vapen med ännu större verkan. Om man granskar vidstående bilder av infanteriets vapen skall man finna, att alla, med undantag av 8 cm granatkastaren, hava modellår från slutet av 1930-talet eller ännu senare. Detta torde giva en föreställning om, att det svenska infanteriet ganska väl följer med sin tid. Förbanden besitta också en avsevärd eldkraft.

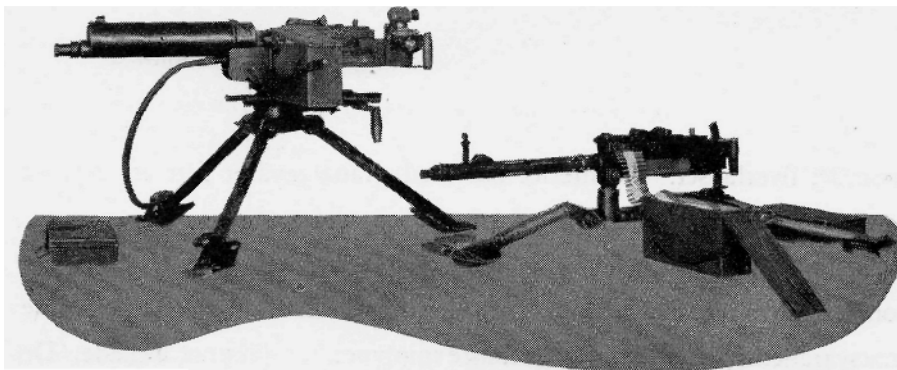
Ett annat krav är att förbanden äga förmåga att avslå fientliga pansaranfall. Pansarvärnskanonen m/38 har fått sin genomträngningsförmåga ökad genom att den försetts med bättre ammunition. Pjäsen är dock alltså jämt i svagaste laget, då det gäller att bekämpa moderna, kraftiga, stridsvagnar. I stället ha vi fått två nya vapen, dels det avbildade raketgeväret och dels granatgeväret. Raketgeväret är synnerligen enkelt, genomslagningsförmågan är mycket stor. Vapnets precision är dock icke särskilt god, varför det icke är effektivt på längre håll, även om skottvidden i och för sig tillåter detta. Granatgeväret är ungefär jämnställt vad genomträngningen beträffar. I fråga om skottvidd och precision är det dock

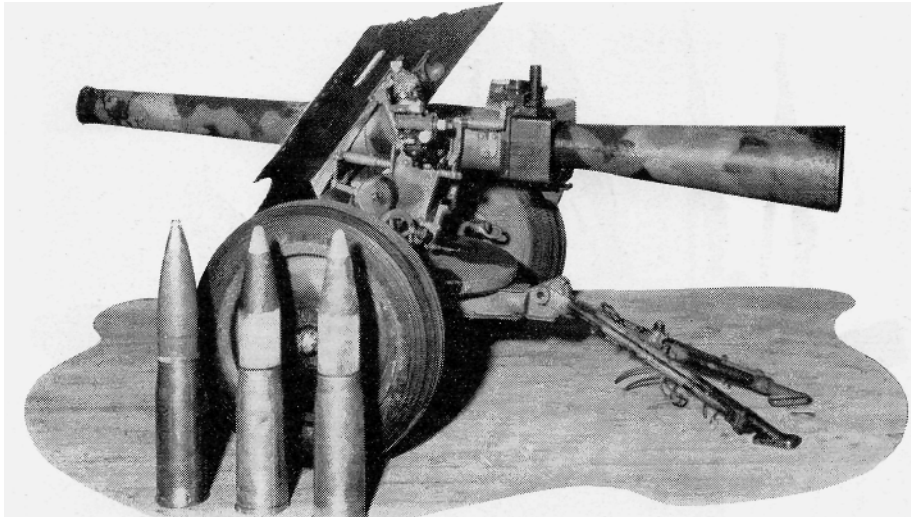
Från vänster: pistol m/40, gevär m/38, automatgevär m/42, eldspruta, m/41, kulsprutepestol ml 45, kulsprute gevär ml 37, framför: raket gevär ml 49.

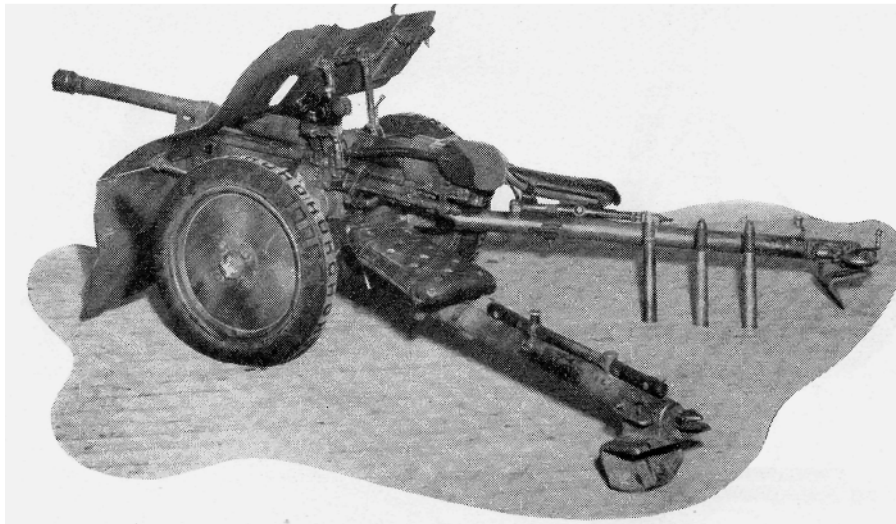
Granatkastare: till vänster 12 cm m/41, till höger 8 cm m/29—32.

Kulsprutor: till vänster ml'36, till höger m f 42.

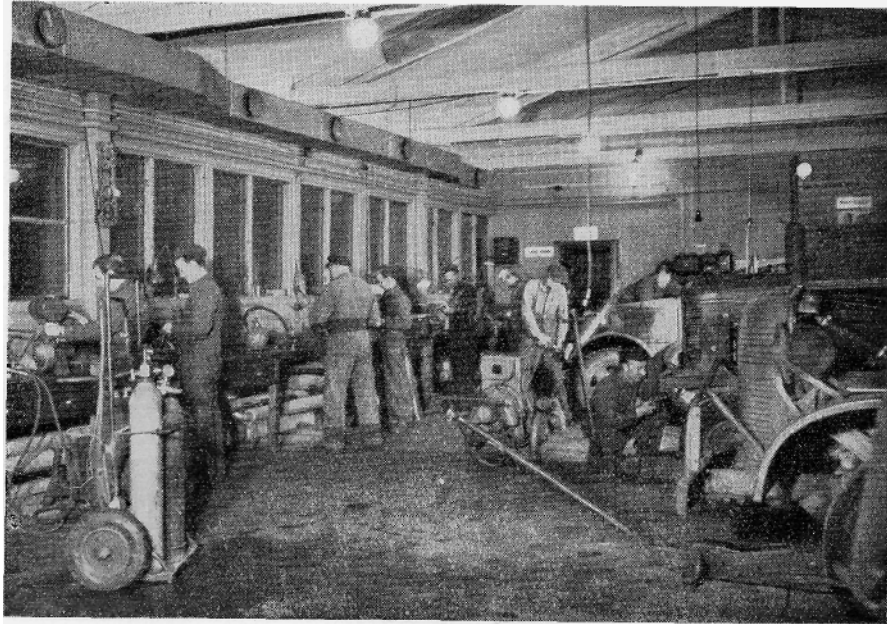
Infanterikanon 10,5 cm m/45.

Pansvärnskanon 37 mm m/38.

avsevärt överlägset. Infanteriet har med granatgeväret fått ett mycket användbart pansarvärnsvapen på när- och medelavstånd.

En effektiv pansarbekämpning fordrar också goda minor. De minor, som anskaffades under beredskapstiden, voro delvis hastverk, som icke motsvarade högt ställda krav. Senaste mintyper äro däremot lyckade. De äro lättare att hantera, säkrare och hava större verkan.

Motorverkstaden.

Infanteriets rörlighet i terrängen tillgodoses genom den hästanspända infanterikärren, som alltså torde vara den förnämsta, som existerar. Dess lastförmåga är dock tyvärr ganska ringa. Den moderna striden kräver mycket ammunition, och denna är tung. Det har därför varit nödvändigt att anskaffa fordon med större lastkapacitet. Detta har lyckats genom att taga traktorer i anspråk. Genom att till dem koppla flera med gummihjul försedda kärror, kunna traktorerna transportera avsevärd last och äga ändå förvånansvärt god framkomlighet i terräng.

En rikligare tilldelning av terränggående bilar skulle ytterligare förbättra infanteriets rörlighet. Landets bilpark torde dock f. n. icke medgiva detta i någon större utsträckning. Se vidare nedan under krigsorganisation.

FÖRLÄGGNING OCH FÖRPLÄGNAD

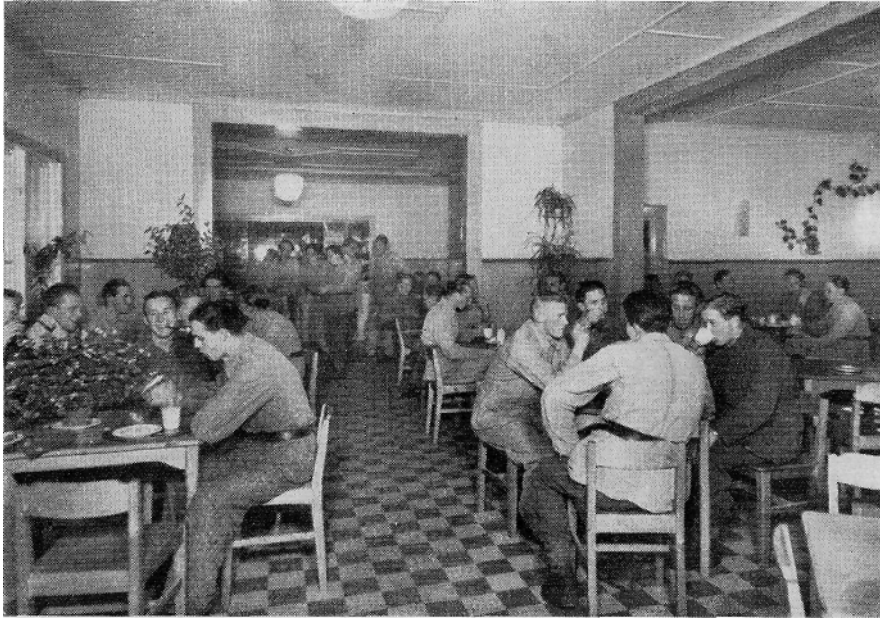
Ehuru kasernerna snart äro 40 år gamla och tillräckliga medel för deras underhåll mången gång saknats, äro de dock fortfarande i sådant skick, att de medge en tillfredsställande förläggning av personalen. Den kanske

Underbefälsmässen,

största bristen är avsaknaden av effektiva, torkrum. För övrigt är hela uppvärmningssystemet omodernt, svårskött och arbetskrävande. Medel för en genomgripande omläggning finnas sedan flera år disponibla, men arbetstillstånd har icke beviljats.

På grund av att bottenvåningen i kasern III helt tagits i anspråk för mässar för underbefäl och befälselever, läsrum i anslutning till biblioteket m. m., har det samlade förläggingsutrymmet minskat med Vis. I regel räcker det dock till för en relativt god förläggning. Vid de tillfällen, då centraliserad utbildning i större skala förlägges till regementet, blir det emellertid i knappaste laget. Baracklägren på Norra och Östra fälten avsågos, efter beredskapens upphörande, som förläggingsreserv, särskilt med tanke på förhållandena under repetitionsövningarna. Barackerna ha emellertid efter hand fullständigt måst tillgripas för förrådsändamål. Visserligen disponerar regementet alljämt Trossnäs fält, vilket rymmer en bataljon, men när, som skedde hösten 1950, två bataljoner samtidigt fullgöra repetitionsövning, saknas utrymmen för den ena. Det blir då

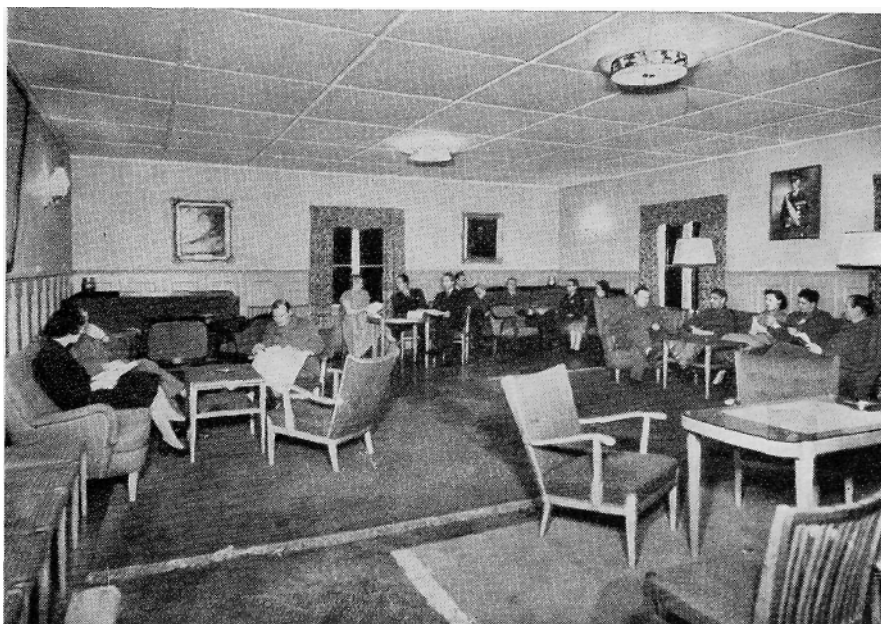

Manskapets marketenten.

nödvändigt att antingen förlägga en repetitionsövningsbataljon i tält eller också, som saken vid detta tillfälle ordnades, sända rekrytbataljonen på övningar utom förläggningssorten.

Ehuru mässfrågan icke direkt hör till förläggning, skall den här något beröras. I och med underbefälsmässarnas förflyttning till kasern III, öppnades möjligheter att giva manskapsmarketenteriet en annan och bättre planlösning. I samband härmed reparerades också lokalerna, så att de nu äro tilltalande och ändamålsenliga. Mässarna för underbefälet och befäls-eleverna ha blivit synnerligen trivsamma. Underofficersmässen är ombyggd och nyreparerad. Även officersmässen befinner sig i gott skick. Härigenom äro samtliga personalgrupper vid regementet väl tillgodosedda i detta avseende, vilket är av stor betydelse för trivseln inom förbandet. För den relativt talrika, civilanställda personalen har det icke varit möjligt att ordna några särskilda mässar. Till samtliga äro dock lunchrum iordningställda.

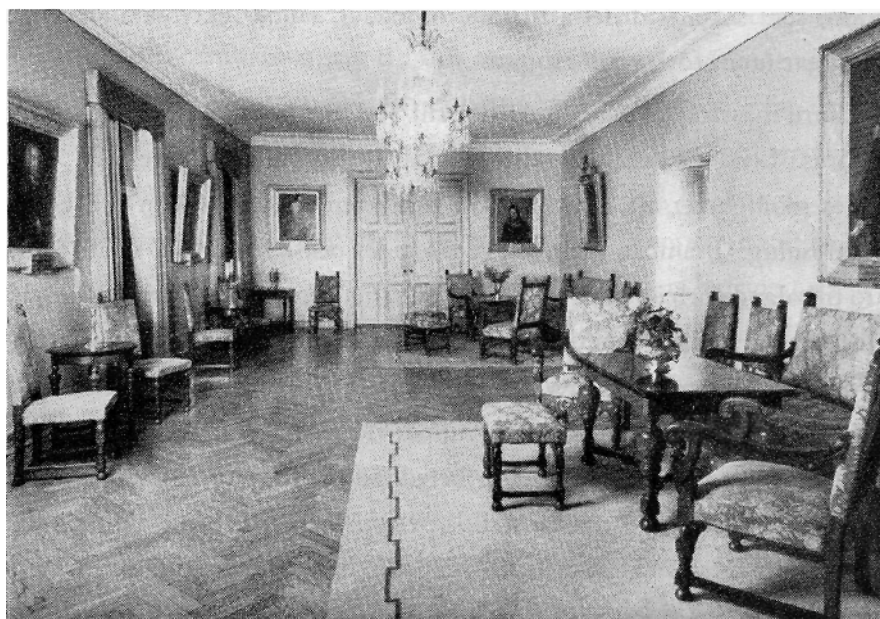
Åren 1943—44 uppfördes, med medel från lägerkassan, vid Sandbäcks-

Underofficersmässens stora sal.

244

Honnörssalen i officermässen.

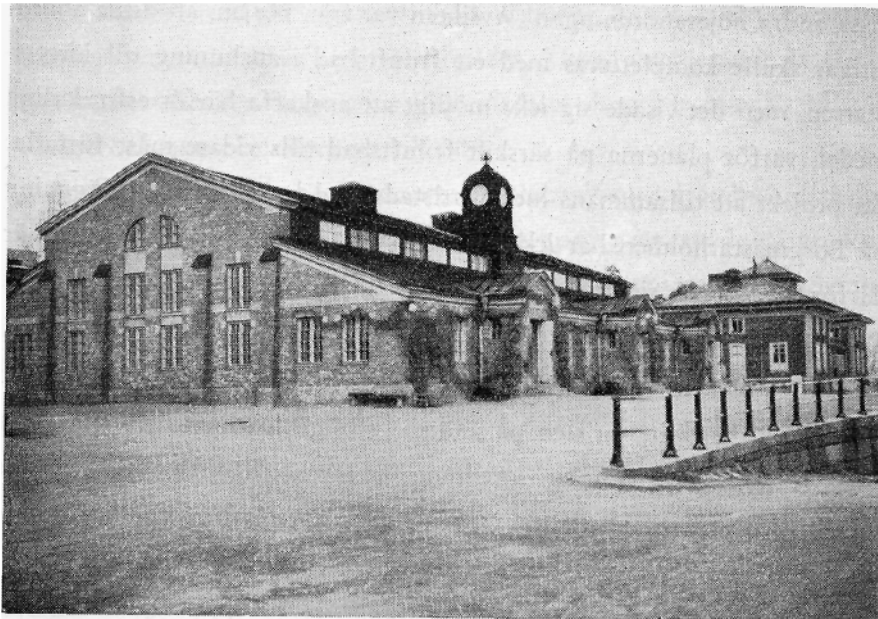

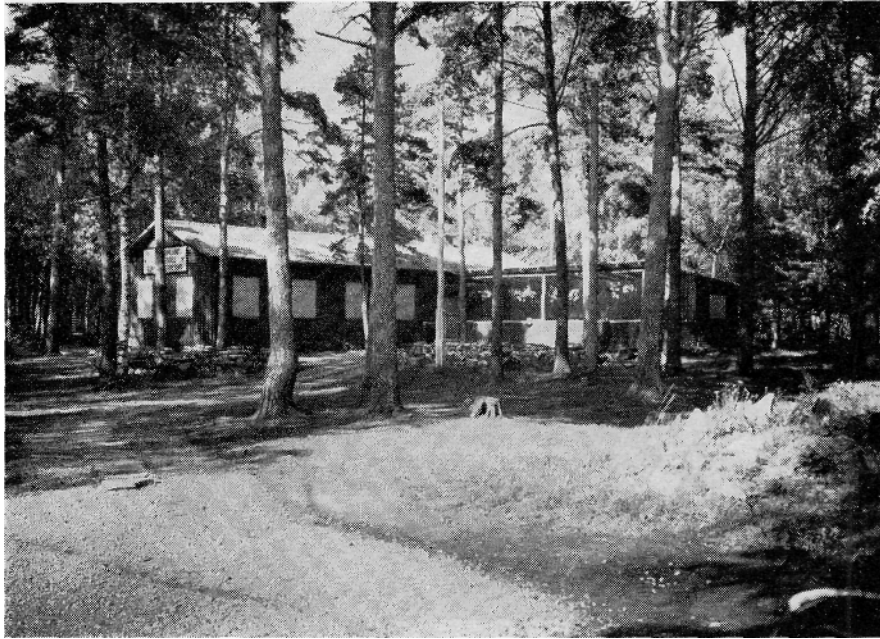

Monter i officersmässens korridor.

Matsals- och marketenterbyggnader.

Sömmar märket enteri et.

tjärn ett sommarkarketenteri samt i dess närhet en större dansbana och vissa andra nöjesanordningar. Avsikten var från början, att dessa anordningar skulle kompletteras med ett friluftsbad i anslutning till idrottsplatsen, men det visade sig icke möjligt att anskaffa härför erforderliga medel, varför planerna på särskilt friluftsbad tills vidare måst förfalla. Ett projekt att tillsammans med Karlstads stad bygga en badanläggning på Borgmästarholmen har icke heller kunnat realiseras. Regementet är därför för bad och simundervisning hänvisat till Sandbäckstjärn, som dock är för ändamålet mindre lämplig.

Ifråga om lektionssalar för utbildningen i övrigt har regementet det mindre väl beställt. Bristen på ändamålsenliga lektionssalar, film- och krigsspelrum med lämplig inredning är mycket kännbar. En modern lektionssalsbyggnad skulle vara ägnad att i avsevärd grad höja utbildningsresultatet. Samma sak gäller beträffande exercishus.

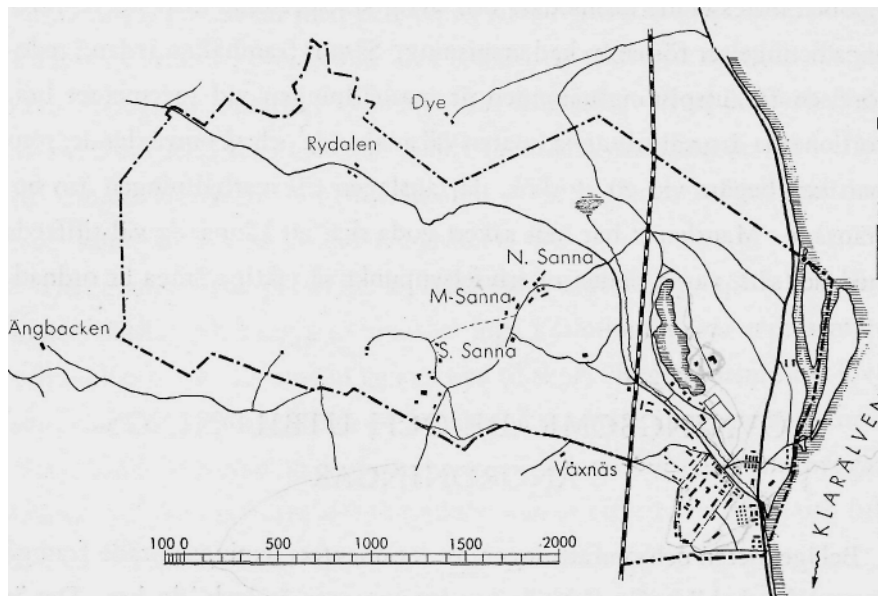
Matsalsbyggnaden har vid olika tillfällen blivit uppsnyggad. Även i köket ha då och då vidtagits reparationer, varjämte ugnar och köksmaski-

ner ställts iordning eller i viss utsträckning nyansskaffats. Då även skickliga och intresserade husmödrar och övrig kökspersonal disponeras, föreliggande betingelser för en lyckad utspisning. Såsom framhålles nedan i redogörelsen för utspisningsnämnden är mathållningen vid regementet bra. Portionerna äro väl tilltagna, maten välsmakande och så omväxlande, som man kan begära vid ett storkök, där anslagen till mathållningen äro begränsade. Manskabet har helt säkert goda skäl att känna sig väl tillfreds med det sätt, varpå denna ur trivselsynpunkt så viktiga fråga är ordnad.

ÖVNINGSOMRÅDE OCH UTBILDNINGSMÅTT ANORDNINGAR

Belägenheten och omfattningen av regementets övningsområde framgå af omstående bild. Området är ganska stort men ändock icke bra. Det är till stor del vattensjukt. Andra delar åter bestå af blockterräng, vilket avsevärt inskränker användbarheten. Det är vidare mindre lämpligt ur stridsskjutningssynpunkt, då naturliga kulfång endast förekomma i begränsad omfattning. Den tidigare använda stridsskjutningsterrängen var belägen i anslutning till skjutbanorna. Detta medförde, att strids- och skolskjutning i regel icke kunde ske samtidigt, vilket innebar ett ineffektivt utnyttjande af utbildningsanordningarna. Det var önskvärdt att erhålla två stridsskjutningsområden, som kunde användas dels oberoende af varandra, dels af skolskjutningsbanorna. En undersökning gav till resultat, att de enda platser, där detta kunde ske, var dels sydöst om Rydalen med sydvästlig huvudskjutriktning, dels terrängen söder och väster om det s. k. C-området, vid Zanderska haget och Marieberg, i västnordvästlig riktning. Planens realiserande krävde utökning af övningsområdet. Förutom själva stridsskjutningsterrängen måste ur säkerhetssynpunkt kulfånget ökas mellan Marieberg och Ängbacken samt nordöst om den senare gården. Terrängen vid Rydalen måste utvidgas på Dyes bekostnad. Enär även ett skogsparti sydöst om Dye erfordras för att säkerställa granat-

Regementets övningsområde 1950

kastarskjutningen, visade det sig, att så stor del av Dyegårdarna måste avstyckas, att gårdarna icke längre blevo ekonomiskt bärkraftiga. Det blev förmånligare att helt inköpa gårdarna. Regementschefen ingav år 1945 framställning angående erforderliga medel för markförvärven. Medlen beviljades år 1948, varefter områdena i söder och väster omedelbart inköptes. Efter en del besvär med de tidigare ägarnas avflyttning, kunde Marieberg helt tagas i besittning den 1. oktober 1949 och Zanderska haget den 1. juni 1950. Redan på sommaren 1949 hade arbetena, igångsatts med iordningställandet av norra delen av Mariebergsområdet, där skjutningarna snart togo fart.

När Dyegårdarna skulle övertagas, befanns det, att ägarna icke ville sälja, då de ansågo köpesumman för liten. Efter långvariga, negativa förhandlingar, vilka ägde rum mellan ägarna och fortifikationsförvaltningen, beslöts, att expropriation skulle företagas. Någon sådan har dock alltjämt icke — trots upprepade framställningar från regementschefens sida — kommit till stånd. I avvaktan härpå har målterrängen börjat iordning-

ställas och markörvärn nedlagts. Arbetet har emellertid försenats genom att marken blivit vattensjuk på grund av den rikliga nederbörden.

Vägarna inom övningsområdet äro delvis av mycket svag konstruktion. Då de blivit uppblötta, förslitas de mycket snabbt av den livliga bil- och traktortrafiken. De befinna sig nu (hösten 1950) i ett mycket dåligt skick. Med anledning härav ha betydande summor av regementschefen äskats för vägbyggen och dikningsföretag.

Norra skolskjutningsbanan, vilken i avsaknad av tillförlitligt kulfång var mycket riskabel att använda, har helt byggts om och därvid försetts med tavelställ för kulspruteskjutning. Banan är nu bra. För att öka Södra skolskjutningsbanans kapacitet har denna breddats med 12 tavelställ, från 24 till 36. I samband härmed har hela banan försetts med nya ställ. Även denna bana fyller nu ajla rimliga anspråk. Dess belägenheten i öster—väster är dock en bestämd olägenhet.

Korthållsbanan fyllde icke rimliga krav på säkerhet. Efter upprepade framställningar beviljades medel för byggande av betryggande skottvall. Medlen räckte dock endast till för att utbygga banan till en bredd av 30 m. Arbetet blev klart på försommaren 1950. Här föreligger önskemål om fortsatt utbyggnad.

En särskild filmskjutbana har iordningställt i en barack på Norra fältet.

Även i fråga om andra utbildningsanordningar har under senare år bedrivits en livlig verksamhet, i den mån medel och arbetskraft stått till förfogande. En mängd ändamålsenliga anordningar ha färdigställts. Arbetet med iordningställande av nya och reparation av gamla pågår ständigt. Det försvåras dock så gott som överallt av den vattensjuka terrängen, vilket förhållande även i betydande grad ökar kostnaderna.

Nya vapen hava i allmänhet större utgångshastighet än sådana av äldre modell. Härigenom uppstå ökade fordringar på säkerhet. Detta medför behov av ytterligare utökning av övningsområdet. Inom en icke alltför avlägsen framtid torde därför frågan om Ängbackens införlivande bli aktuell.

REGEMENTSMUSEUM

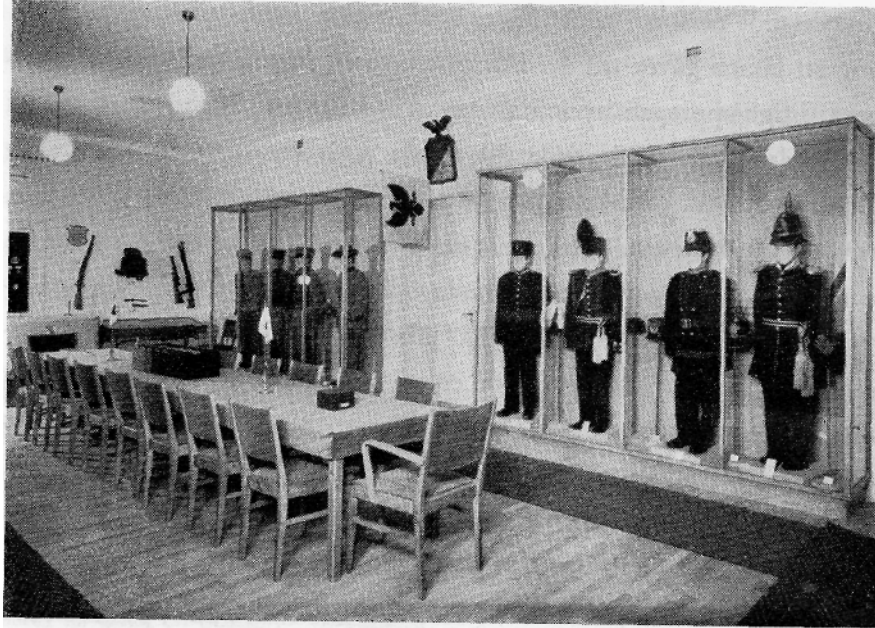
Under senare år, särskilt sedan början av 1900-talet, har man vid svenska truppförband börjat ordna regementsmuseer, omfattande vapen, uniformer, småpersedlar m. m., som burits av personal vid vederbörande truppförband, ävensom porträtt, vissa arkivalier, skissalbum o. d., vilket allt skall ge en åskådlig bild av regementets inre liv genom tiderna.

Det är icke alltid så lätt att finna lämplig lokal för de samlingar, som sålunda skola åstadkommas. På en sådan museilokal måste det givetvis ställas vissa fordringar, så att de hopbragta samlingarna kunna komma till sin rätt och tjäna sitt ändamål samt undgå nötning och förstörelse. Lokalen måste framför allt vara rymlig, ljus och fri från fukt.

Vad Värmlands regementet beträffar, väcktes år 1947 tanken på att upprätta ett regementsmuseum, varvid man tog i sikte att som lokal använda kanslihusets krigsrättssal, sedan denna icke mera skulle tagas i anspråk för sitt ursprungliga, ändamål.

Hösten 1948 vände sig regementschefen till regementets aktiva och

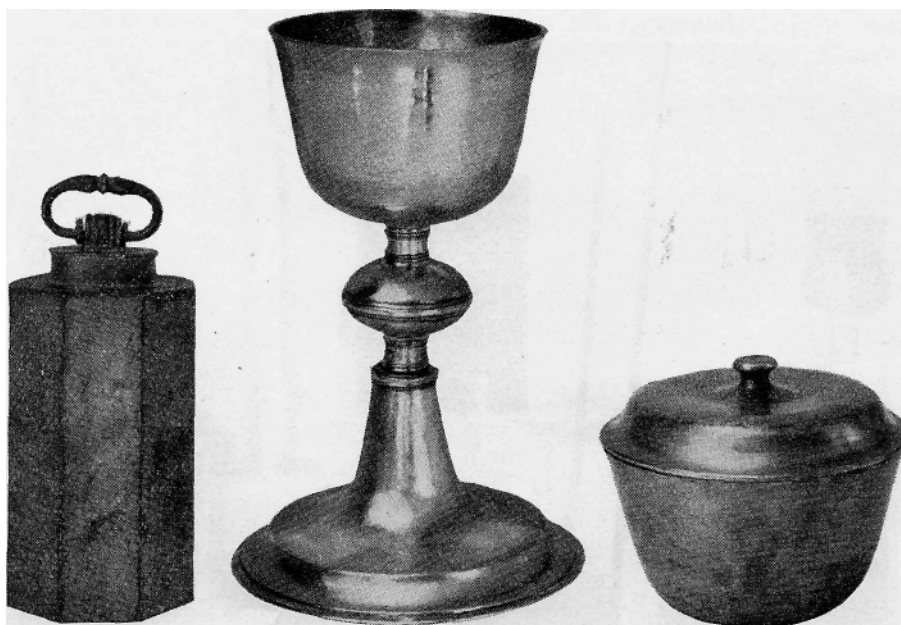

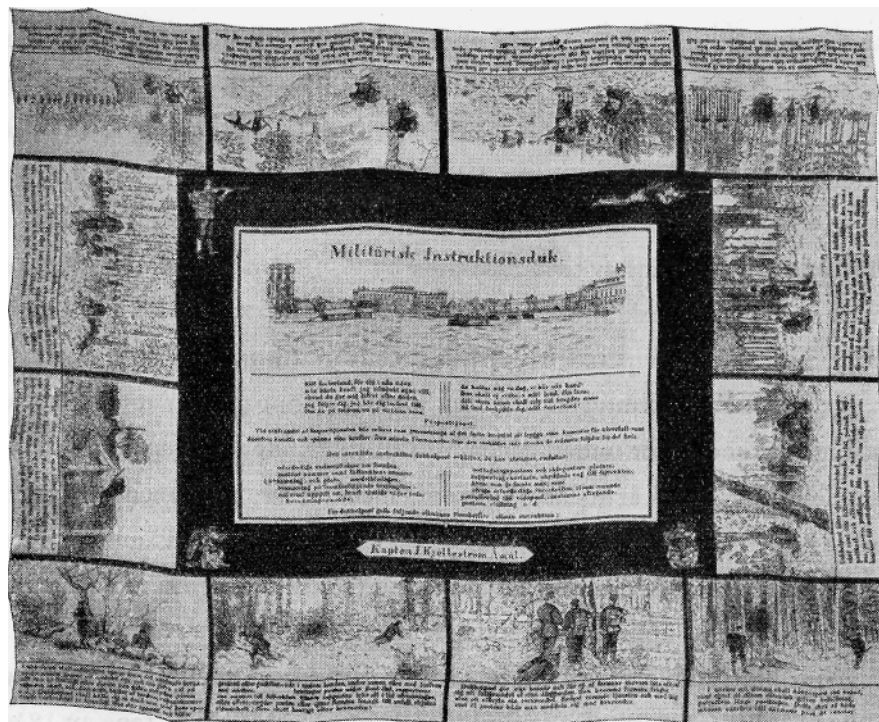
Interiörer av Regimentstnuseum (gamla krigsrättsalen).

förutvarande personal samt vänner särskilt inom hembygden med uppmaning att lämna gåvor till det blivande museet, uppmaningar, som sedermera flitigt upprepats av initiativtagarna, i det man bland annat trätt i förbindelse med efterlevande till gamla regementskamrater. Samtidigt sökte regementschefen kontakt med vår centrala anstalt på detta område, Armémuseum, för att därifrån som deposition erhålla vapen och uniformspersedlar av de modeller, som använts vid regementet genom tiderna. Dåvarande styresmannen, översten Th. Jakobsson, ställde sig mycket intresserad och överlämnade omgående en mindre samling, avsedd att utgöra stommen i regementsmuseet. Uppmaningen till enskilda hörsammades också över förväntan, och arbetet har snabbt lett till betydande resultat. Den forna krigsrättssalen har försetts med lämplig inredning. Sålunda har bland annat anskaffats glasmontrar med dockor, vilka äro så gott som oundgängliga för uniformsmodellernas rätta åskådliggörande. Ehuru regementsmuseet nu är färdigställt, komma givetvis själva samlingarna,

*Regementets kommuniionskärl: tennflaska, nattvardskalk, oblatask av tenn.
Regementsmuseum.*

Militär instruktionsduk från slutet a-v 1800-talet. Regementsmuseum.
Komponerad av kapten I. Kjestrom, Åmål.

som år 1950 omfatta 313 nr, att undan för undan förkovras. Utan att ingå på någon detaljerad skildring av föremålen, vilket tillkommer den särskilda katalog, som finnes upprättad, må här främst nämnas regementets kommunionsskärl samt altarduk och antependium, sydda och skänkta till regementet år 1939 av officers- och underofficerskårernas damer och invigda av biskop Runestam. Vidare må uppmärksamheten fästas på porträttsamlingen omfattande omkring 500 porträtt med biografiska anteckningar, sammanbragta huvudsakligen under arbetet på regements-historien, samt talrika fotografier och teckningar, däribland framlidne major Svanströms dråpliga karrikatyror från Trossnäs fält i tvenne band — en kulturskildring i bild av största värde från det idylliska livet på en "indelt" mötesplats under senare delen av 1800-talet, en kulturskatt, som genom publikation borde göras tillgänglig för en större allmänhet.

Kommunionsskärlen, som i Nordiska museet genomgått en sakkunnig

undersökning, tilldraga sig också särskild uppmärksamhet. De förnämsta pjäserna äro två kalkar med paténer av silver, tillverkade av silversmeden Rudolf Wittkopf i Stockholm år 1710 och synbarligen avsedda för det efter Poltava nyuppsatta regementet. En oblatask av silver är förfärdigad av silversmeden i Kristinehamn Adolf Fredrik Nymansson år 1816. Därtill komma vinflaskor av tenn från åren 1773, 1832 och 1800-talets första hälft samt en oblatask av tenn från samma tid.

Den mångfald av persedlar av olika slag: uniformer, vapen, huvudbonader, ränslar och remtyg m. m., som ingå i samlingarna, är representativ och utökas undan för undan genom nya tillskott. Regementsmuseet lovar således att bli — ja är redan — såsom en författare i regementshistorien uttryckt det "ett verkligt minnenas tempel" för provinsernas innebyggare och särskilt för dess vapenföra ungdom, som år efter år rycker in och fullgör sin värnplikt under Värmlands regementes fanor.

Inom kort komma samlingarna att ökas med en uniform av konung Gustav V och ett exemplar av Värmlands regementes första fana av 1814 års modell som deposition från Armémuseum.

FÖRENINGSVÄSENDE

Vid regementet finnas ett antal föreningar, som bedriva sin verksamhet inom olika områden. I åldersordning äro dessa: Skytteföreningen, Idrottsföreningen och Kamratföreningen.

Dessutom finnas befälskårernas fackliga föreningar.

Skytteföreningen

Denna förening tillkom redan under Trossnästiden. Initiativtagare var dåvarande sergeanten, sedermera löjtnanten C. Nyrén. Denne hade under lång tid umgåtts med planer att få en förening till stånd. Märkligt nog rönste han till en början motstånd. Vederbörande hyste inte rätt förståelse för betydelsen av den militära skjutskicklighetens höjande och hade dessutom ekonomiska betänkligheter. Trots motståndet kunde emellertid

Kungl Värmlands regementes skytteförening bildas den 15. juni 1909 och kan således se tillbaka på en över 40-årig, gagnarik verksamhet.

Under de år regementet låg kvar på Trossnäs, var intresset livligt och ökade för varje år. I och med inflyttningen till Karlstad kunde dock en tydlig tillbakagång i verksamheten skönjas. Den främsta orsaken härtill var stadens lockelser, som drogo skyttarna ifrån banan. Även kristiden under första världskriget hämmade utvecklingen. En omsvängning till det bättre inträdde 1922, främst beroende på att regementschefen, överste Leijonhufvud, då gav sitt tillstånd till att frivilliga skjutövningar fingo bedrivas även under övningstid.

Efter en förnyad tillbakagång under depressionstiden i början av 1930-talet, följde åter en stark utveckling under beredskapsåren (1939—1945). Från att till en början endast ha sysslat med gevärsskytte, upptogs år 1944 pistolskytte och år 1947 sportskytte på programmet.

Några siffror må belysa, utvecklingen inom denna — länets största — skytteförening.

År 1942 var antalet anslagsberättigande skyttar 272. År 1943 uppgingo dessa till 599. Antalet lossade skott utgjorde närmare 63.000. 80 utmärkelsetecken av olika valörer erövrades. Under innevarande år (1950) har medlemsantalet stigit till 1.150. Antalet skott har uppgått till över 93.000 och utmärkelsetecknen till 202.

Under de senaste åren har infanteriets ombeväpning från huvudsakligen gevär till så gott som uteslutande automatvapen gjort, att de värnpliktiga icke i så stor utsträckning som tidigare deltagit i skjutningar för erövrande av "civila" utmärkelsetecken.

Förhållandena ha utvecklats så, att eliten inom föreningen nästan uteslutande representeras av aktiv och i viss mån även civilanställd personal vid regementet. Detta beror därpå, att de inom den nya infanteriorganisationen rikligast representerade vapnen, automatgeväret och kulspjutepistolen, äro mindre väl lämpade för tävlingsskjutning. Utvecklingen är naturlig men icke önskvärd. En förändring torde dock icke vara möjlig, förrän huvuddelen av infanteristerna utrustas med ett vapen, vars

precisionsegenskaper äro sådana, att det är fullt användbart som tävlingsvapen.

Under årens lopp har föreningen med stor framgång låtit sig representera vid tävlingar inom länet, inom landet och även i internationella sammanhang. Utrymmet medgiver icke ett ens summariskt uppräknande av dessa. Här skall endast anges det förnämsta resultatet under innevarande år, nämligen segern i Stockholms-Tidningens riksskyttetävling för 10-mannalag.

Bland föreningens mest framstående tävlingsskyttar skall här nämnas några, även med risk för att ett eller annat väl förtjänt namn överhoppas: K. E. Åkerman, B. B. Sehman, W. Hjukström, E. Prage, U. Nyberg, B. Olsén och E. Berntsson samt även regementets skytteintresserade chef, överste F. Grevillius, som under årens lopp gjort många goda prestationer, icke minst i årets ovannämnda riksskyttetävling.

Idrottsföreningen

Under Trossnästiden förekom knappast någon organiserad idrott vid regementet. På midsommardagen gick visserligen den s. k. schnitzeljakten av stapeln, men den inrymdes bland skämttävlingarna. Det "sparkades också boll", vilket tillgick så, att kompaniet delades upp i två hälfter, varvid det gällde att göra mål utan vidare regler. Först i och med kaserneeringen i Karlstad antog idrottsarbetet ordnade former. Detta markerades av att *Kungl Värmlands regementes idrottsförening* bildades den 18. april 1913. Föreningens förste ordförande var dåvarande kaptenen H. Stålhane.

Av intresse är att konstatera det nära sambandet mellan idrottsverksamheten och den militära utbildningen. Regementschefen utsåg ordförande och vice ordförande. De övriga styrelseledamöterna valdes av de tre befälskårerna och de värnpliktiga. Ur stadgarna kan citeras: "arbetet med idrotten utföres av en kommitté, direkt underställd regementschefen". Detta samband har även i fortsättningen bibehållits, ehuru ej i fullt så utpräglad grad. Numera är idrottsofficeren med underlydande idrottsunderofficer underställd chefen för utbildningsavdelningen i frågor rörande

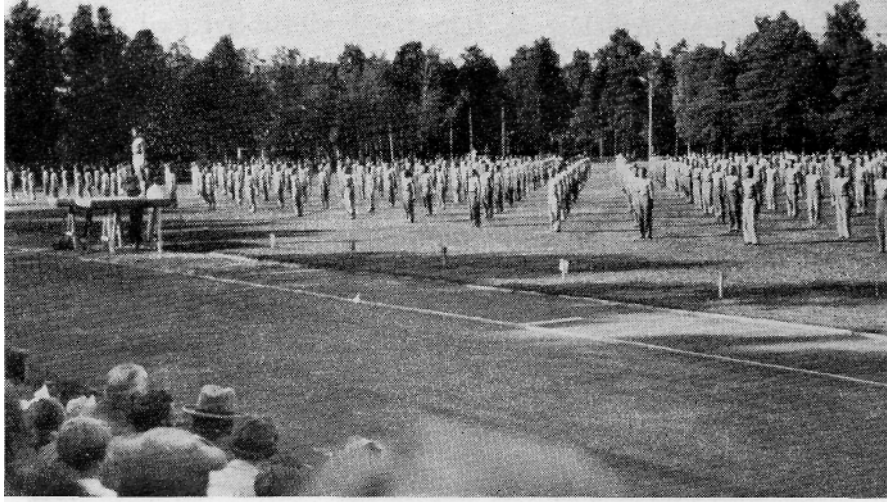
de den militära utbildningen i idrott. Alla tre äro vidare ledamöter av idrottsföreningens styrelse. Förhållandet har visat sig lämpligt ur praktisk synpunkt. Det är nämligen ofta svårt att särskilja utbildningen och det "civila" idrottsarbetet. Det är främst vid samarbetet med den civila idrottens förbund och föreningar, som idrottsföreningen träder i förgrunden.

Från verksamheten under de första åren må följande händelser anföras. År 1913 erhöles tillstånd att disponera Malmtorget för fotbollsövningar. Samma år påbörjades arbeten på en regementets egen idrottsplats. Denna kunde tagas i bruk 1916 och utnyttjades, i avvaktan på att Tingvalla skulle bli färdig, av alla föreningar i staden. Planen låg på samma plats som den nuvarande Sandbäcksvallen.

År 1914 fastställde dåvarande regementschefen, överste Uggla, bestämmelser för Kungl Värmlands regementes belöningsmedalj. Den var i huvudsak av samma utseende som den nuvarande idrottsmedaljen men med klumpigare örn.

Genom 1914 års härordning erhöles armén vinterutbildning. På grund härav upptogs skidloppning på programmet. År 1915 var idrottsföreningen arrangör för distriktsmästerskapet i budkavleloppning på skidor. Föreningens lag segrade. Under de första åren utövades, förutom skidloppning, följande idrottsgrenar: gymnastik, fäktning, fri (allmän) idrott, simning, fotboll och bandy. Sedermera ha andra, grenar tillkommit, såsom handboll, orienteringsloppning och fälttävlan. Intensiteten i verksamheten i de olika grenarna har växlat under årens lopp. Ibland har intresset för vissa grenar varit ringa för att efter någon tid åter stiga.

Idrottsföreningen har även utfört pionjärbete på det idrottsliga området genom att anordna särskilda tävlingar under ett flertal år. Sålunda svarade föreningen för huvuddelen av arbetet med "Nya Wermlands-tidningens propagandatävling för 10-mannalag" på skidor från 1919 ett 15-tal år framåt. Från år 1936 anordnar idrottsföreningen ensam Regementsstafetten på skidor. Båda tävlingarna hava betytt mycket för skidloppningens utveckling inom länet och staden.

Gymnastikuppvisning vid invigning av regementets idrottsplats 1944.

En liknande tävling är "Terrängstafetten", en stafettlöpning till fots i terräng. Denna ägde första gången rum år 1938 och har alltsedan dess årligen avhållits. Initiativtagare till och ständig banläggare för denna, är majoren G. Karlsson. Även om tävlingen på senaste tiden förlorat i betydelse, har den dock varit av stort värde såsom en övergång från terräng- till bansäsongen.

En mycket populär tävling inom regementet är "kompanistafetten", som alltsedan år 1941 äger rum varje år och — med någon ändring under årens lopp — omfattar handgranatkastning, löpning, cykelåkning, skjutning, rodd, simning och "hindergård".

Tävlingen var ursprungligen en förberedelse till den för krigsmakten gemensamma "Stora militärstafetten" men har efter dennas upphörande bibehållits. Under senare år har kompanistafetten haft start och mål i Mariebergsskogen och ingått som ett led i de högtidligheter och tävlingar, som på "Uggladagen" anordnas till firande av överste Bertil Ugglas minne.

I slutet av år 1942 var arbetet på regementets nya förstklassiga idrottsplats i huvudsak färdigt. Sandbäcksvallen, som högtidligen invigdes den 6. juni 1944 i närvaro bl. a. av landshövdingen, har sedan dess varit till stor nytta och glädje för den fria idrotten.

Under årens lopp har föreningen och dess representanter vunnit stora framgångar. Här må endast nämnas några exempel. 1935 var ett särskilt lyckosamt år med 10 erövrade distriktsmästerskap i fri idrott och skidloppning. 1942 togos 1. och 2. prisen vid distriktsmästerskapet i fälttävlan samt lagsegern vid svenska mästerskapet i samma gren. I "Stora militär-stafetten" åren 1941, 1942 och 1944 — 1943 var tävlingen inställd — gjorde regementet uppmärksammade insatser. Åren 1944—1946 uppnådde föreningen en unik segerföljd i Svenska Dagbladets stafettloppning, militärklassen. Förstnämnda år blev regementet även militärmästare i fotboll och året därpå klarades andra placeringen i striden om militära handbollsmästerskapet.

Resultaten i fälttävlan voro särskilt goda 1949, då seger vanns såväl i

Episoder från den populära kompanistajetten.

distriktsmästerskapet som i militärområdets tävling samt i militärmästerskapets vår-tävlan. I militärmästerskapet i vinterfälttävlan blev regimentets lag nr 4, bättre än mångt norrlandsförband. Det var löjtnant M. Eriksson, som vann de tre förstnämnda och verksamt bidrog till placeringen i den sistnämnda. 1950 kom ett

handbollsutbyte till stånd med Kongens Garde i Oslo. Grannsämjan profiterade av att regementena vunno vardera en match.

Utan att ens tillnärmelsevis göra anspråk på fullständighet kan •— utöver tidigare nämnda — framhållas några personer, som genom ledarskap eller aktivt tävlingsdeltagande hedrat regementet och idrottsföreningen: A. Elgh, (god löpare, organisatör, föreningens förste sekreterare), R. Wi-strand (skidlöpning, fälttävlan och orientering), U. Linder (fälttävlan och orientering), A. Kronlund (fri idrott och orientering), T. Johansson (boxning), W. Hjukström (skidlöpning, fälttävlan och orientering), B. Börjesson (fri idrott) och V. Gäfvert (fälttävlan och orientering).

Kamratföreningen

Under 1930-talets första del kunde ett återuppvaknande intresse för försvaret iakttagas inom vissa delar av nationen. Ur militär synpunkt gällde det att vårda och om möjligt stärka detta intresse. Vid ett flertal truppförband löstes frågan bl. a. på så sätt, att särskilda kamratföreningar bildades med huvuduppgift att hålla försvarstanken vid makt och stärka banden mellan förbandet och bygden.

Samma problem förelågo vid Kungl. Värmlands regemente. Därjämte aktualiserades frågan här ytterligare av det hot, som den förestående nya försvarsordningen (1936) syntes komma att utgöra mot regementets fortbestånd.

Tanken på en kamratförening synes först ha framförts av äldre kamrater, som redan lämnat den aktiva tjänsten. Den som genomförde initiativet var dock regementets dåvarande chef, överste Thord Evers, med biträde av regementskvartermästaren, dåvarande kaptenen Jonas Linden.

Sedan ett stort antal positiva svar ingått på en i april månad utsänd förfrågan om intresset för bildandet av en kamratförening ägde i anslutning till "Regementets dag" den 14 juni 1936 konstituerande sammanträde rum i närvaro av omkring 300 personer. I sitt välkomsttal skisserade regementschefen den ifrågasatta föreningens syftemål så, "att den skulle verka

för sambandet mellan regementet och hembygden, utgöra en föreningslänk mellan i tjänst varande och ur tjänst avgången fast anställd och värnpliktig personal, befrämja vårdandet av regementets traditioner samt inom sig verka för ett gott kamratskap". Denna formulering kom sedermera att ordagrant återfinnas i föreningsstadgarnas inledande paragraf. Vid sammanträdet bildades genom enhälligt beslut *Kungl. Värmlands regementes kamrat-förening*. Vid extra årsmöte den 10. december samma år fastställdes föreningens stadgar. Medlemsantalet utgjorde vid årets utgång 250. Föreningens ekonomi var genom gåvor säkrad.

I avsikt att nå ökad kontakt med bygden förlades årsmötet 1937 till Trossnäs. Det avhölls den 27. juni under festliga former. Vid sammanträdet kunde ordföranden meddela det glädjande budskapet, att H. M. Konungen ställt sig som "Högste beskyddare för Kungl. Värmlands regementes kamratförening".

Följande år ägde årsmötet rum i anslutning till Regementets dag i Karlstad. Även vid detta tillfälle hade ordföranden ett glädjande meddelande att framföra, nämligen att utsikterna för att regementet skulle få bibehålla sitt gamla ärorika namn ljusnat.

Från detta årsmöte är vidare att anteckna en händelse, som tydligt visar hur riktigt det är, att kamratföreningen i sin strävan icke blott tänker på det förgångna, utan även söker se framåt. Festtalet hölls av vice ordföranden, dåvarande överstelöjtnanten Hjalmar Löfgren, vilken bland annat avslutningsvis yttrade: "Tiden kräver av oss äldre i kamratföreningen, att vi ej blott leva på gamla minnen. Vi böra så länge vi förmå, följa med utvecklingen inom vårt gamla yrke. Vi behöva ännu alltjämt se och lära. Ännu finnes användning för oss i fosterlandets tjänst". Inom två år hade flera av deltagarna inkallats till beredskapstjänstgöring och talaren själv kallats till försvarsområdesbefälhavare i Karlstad.

Vid årsmötet 1939, som förlagts till Töcksfors, präglades förhandlingarna främst därav, att föreningens förste ordförande genom avgång från regementet och avflyttning från Karlstad icke kunde åtaga sig återval. Regementets nyutnämnde chef, överste Grevillius, hade ännu icke tillträtt

chefsskapet men hade förklarat sig villig att ställa sig till förfogande. Han valdes också till ny ordförande, vilken befattning häri alltjämt bekläder.

Under den hektiska beredskapsperioden från hösten 1939 till våren 1945 hämmades själva föreningsarbetet i hög grad. Dess bättre kom detta förhållande att betyda mindre, då regementet nära nog undantagslöst hade sina beredskapsuppgifter förlagda inom landskapet. Härigenom skapades en direkt kontakt mellan bygden och regementet, som helt säkert var effektivare än den som kunnat ordnas föreningsvägen. Under dessa år knötes många vänskapsband mellan civilt och militärt, som alltjämt bestå och vilka ökat förståelsen för parternas åsikter, och problem.

Kamratföreningens verksamhet låg dock ingalunda helt nere. 1940 hade föreningen glädjen mottaga en fana. Det var Skoghallsverken som donerade en sådan "tillverkad av silkesfibrer ur värmländsk gran, beredda, spunna och färgade vid Skoghallsverken samt vävd vid Värmlands hemslöjd". År 1947 instiftades föreningens vackra medlemsnål samt bordsflagga, en förminskning av regementets fana.

En strävan att öka kontakten mellan beredskapsförbanden, regementets depå och kamratföreningen kom till uttryck i den tidning, "I fält och depå", som efter styrelsebeslut 1941 utgavs under en kortare period. Redaktionssekreterare var redaktör Alvar Nilsson, signaturen "Anil". Tyvärr måste den trevliga publikationen snart nedläggas av brist på ekonomiska resurser.

Först under våren 1945 blev det möjligt att på allvar återupptaga föreningens verksamhet. Härvid framstod som främsta önskemål utgivandet av en periodisk tidskrift. Vid årsmötet framlade också styrelsen ett förslag härom. För att kunna finansiera tidskriften föreslog styrelsen vidare, att den tidigare engångsavgiften skulle utbytas mot en årsavgift. Mötet antog det senare förslaget, men ansåg att den ekonomiska grunden för en kvartalsskrift var alltför osäker. Därför beslöts att man tillsvidare skulle nöja sig med en årsskrift. En sådan utgavs också åren 1945—1947. De två första åren redigerades den av kapten N. Wennergren, 1947 av överstelöjtnant F. Dahlberg och redaktör E. Jansson. Styrelsen hade dock

fortsatt utredningen angående möjligheterna att utgiva en kvartalskrift. Vid årsmötet 1948 framlades förslag i detta avseende, vilket antogs av mötet. Såsom redaktör förvärvades personalvårdsassistenten, folkskollärare D. Damström. Det första numret av "Värmlandsörnen, tidskrift för Kungl Värmlands regemente och dess kamratförening" utkom i december samma år. Det gav genom sitt värdiga och intressanta innehåll samt sin tilltalande typografiska utstyrelse ett mycket gott intryck. Sedan dess har Värmlandsörnen utkommit planenligt. Dess höga standard har bevarats, varigenom tidskriften helt säkert verksamt bidragit till upprätthållandet av den önskade kontakten mellan regementet, kamratföreningen och bygden.

Med syfte att effektivisera kamratföreningsarbetet utom Värmland bildades i maj 1946 två lokalavdelningar, den ena i Stockholm och den andra i Göteborg. Initiativtagare till den förstnämnda voro major C. Kaijser och kapten H. Djurberg och till den sistnämnda fänrik Ulvaeus samt löjtnanterna R. Belfrage och H. Lundberg. Anslutningen till lokalavdelningarna har varit god och verksamheten inom desamma livlig, varför de bidragit till kamratföreningstankens upprätthållande och stärkande.

Medlemsantalet har visat en något ojämn men dock avsevärd stegring. Det utgjorde vid föreningens start 250 och vid utgången av år 1950 750. 1949 nåddes en topp av cirka 1200. Denna höga siffra berodde på, att huvuddelen av det årets rekryter anslöto sig som medlemmar men utgingo ur föreningen efter första tjänstgöringens avslutande. Överhuvud har det visat sig svårt att skapa förståelse för föreningens verksamhet bland de yngre åldersklasserna. Förståelsen inträder i allmänhet först, sedan de värnpliktiga blivit äldre och fått ett visst perspektiv på värnpliktstjänstgöringen. Ehuru medlemsantalet sålunda tredubblats på de femton år, under vilka föreningen bedrivit sin verksamhet, är utvecklingen tyvärr alltför långsam för att man skall kunna våga det påståendet, att föreningens syften redan nu äro nådda. Däremot torde man utan överdrift kunna säga, att föreningstanken är på god väg att slå rot inom bygden. Det främsta önskemålet i fråga om kamratföreningens fortsatta utveckling

bör vara, att man lyckas få med så många unga som möjligt, så att man bland de årsklasser, vilka vid ofred komma att kallas under regementets fana eller att ingå i lokalförsvarsförbanden, kan skapa och utveckla sådan kamratkänsla och sådan försvarsvilja, att våra förband bli väl skickade att tillgodose de' utomordentliga krav, som komma att ställas på dem i farans stund.

Befälskårernas fackliga föreningar

Befälskårernas fackliga föreningar äro: Kungl Värmlands regementets officersförening, Kungl Värmlands regementets underofficerskår och Kungl Värmlands regementets underbefälsförening.

Officersföreningen (OF I 2) är ansluten till Svenska Officersförbundet, som i sin tur är anslutet till Statstjänstemännens riksorganisation (SR). Underofficerskåren är ansluten till Svenska Underofficersförbundet och underbefälsföreningen till Svenska Underbefälsförbundet. De båda sistnämnda förbunden äro anslutna till Tjänstemännens centralorganisation (TCO).

Under de senaste åren ha ett flertal viktiga frågor stått på dagordningen såsom det nya avlöningsreglementet, lönestoppet, pensionsåldern, enhetsbefälet och stadens dyrortsplacering, och detta har givetvis i hög grad stimulerat föreningarnas arbete.

Officersföreningen har härvid intimt samarbetat med officersföreningen vid V. militärbefälsstaben men även med Föreningen Värmlands statstjänstemän av högre grad.

Inom underofficerskåren har vid sidan av föreningsverksamheten ett livligt studiecirkelarbete bedrivits.

Anslutningen till föreningarna är praktiskt taget 100-procentig.

PERSONALVÅRD

Personalvård är icke något nytt begrepp. Den har tvärtom gamla anor inom den svenska armén. Det var en för dåtida förhållanden väl avpassad och genomförd personalvård, som till stor del skapade betingelserna för

de stora framgångarna under svensk storhetstid. Denna personalvård ingav trupperna en hög stridsmoral. Den grundade sig på uppfostran till gudsfruktan, disciplin och ömsesidig tillit mellan befäl och trupp. Längst kanske personalvården dock nådde under slutet av indelningsverkets dagar. Under denna tid rådde i många avseenden ett föredömligt förhållande mellan befäl och manskap. Detta grundade sig till stor del på det sätt, varpå befälet tog hand om soldaterna icke blott under tjänstgöringen utan även under livet på roten. Ofta voro kompanichefen och hans fanjunkare verkligen som far och mor för sina soldater och bistodo dem med råd och dåd i livets alla skiften.

I och med övergången till värnpliktsarmé kom personalvården att i viss mån få träda tillbaka. Förhållandet är ganska förklarligt. Så länge 1. tjänstgöringen var kort, framstod behovet av en organiserad personalvård icke så tydligt. Under den korta tiden hunno heller icke i regel några större problem uppstå för den värnpliktige i socialt eller kulturellt avseende. Detta var anledningen till att vi så gott som fullständigt saknade bestämmelser för personalvård, då den förstärkta beredskapen inträdde 1939.

Saken kom nu i ett annat läge. Det som först trädde i förgrunden, var den sociala sidan. Hur skulle de inkallade kunna klara ekonomien för sig och sina familjer? Sedermera krävde även den kulturella delen, sysselsättningsproblemet, sin lösning. Personalvården måste snabbt organiseras och improviseras. Detta skedde i etapper, och först så småningom blev den något så när effektiv. Det är på erfarenheterna, från beredskapsåren, som vår nu gällande personalvårdsorganisation grundar sig.

Tjänstereglementet för armén definierar personalvård såsom omsorg om truppen i socialt och kulturellt hänseende. Den omfattar upplysning, social rådgivning, frivillig bildningsverksamhet och förströelse. Dess främsta syfte är att gagna andan inom krigsmakten. Att beakta är härvid, att den religiösa delen avskilts från personalvården. Den har såsom själavård bildat en från övrig personalvård fristående gren. För fullständighetens skull kommer här nedan även att lämnas en kortfattad redogörelse för hur själavården är ordnad vid regementet.

För personalvårdstjänsten har regementschefen till sitt biträde personalvårdsofficeren och personalvårdsassistenten. Såsom personalvårdsofficer tjänstgör för närvarande (1950) stabschefen. Denne är föredragande inför regementschefen och leder närmast personalvårdsarbetet med biträde av personalvårdsassistenten, en deltidsanställd tjänsteman.

Såsom rådgivande organ i vissa personalvårdsfrågor tjänstgör bildningsrådet. Detta består av personalvårdsofficeren som ordförande, assistenten som sekreterare, militärpastorn, en representant för vardera underofficerskåren, underbefälskåren och de värnpliktiga samt två representanter för stadens kulturella och sociala intressen ävensom stadsbibliotekarien. Rådet leder verksamheten vid regementets bibliotek. Det biträder vid planläggningen av fritidsundervisning, föreläsnings- och viss förströelseverksamhet.

Upplysningen sammanfaller till stor del med ämnet medborgarundervisning. Den syftar närmast till att lämna soldaten sådana fakta om vårt lands utrikespolitiska och militärpolitiska läge, att han kan förstå, varför vi behöva ha ett försvar och varför beredskapsåtgärder i vissa fall måste vidtagas. Vidare bör han få uppgifter om landets ekonomi och sociala läge samt andra samhällsliga frågor. Upplysningen får formen av föredrag, truppsamtal och diskussioner i anslutning till medborgarundervisningen. Såsom föredragshållare i ekonomiska, sociala och samhällsliga frågor har ofta engagerats civila specialister, i en del fall riksdagsmän.

Den sociala rådgivningen skötes av personalvårdsassistenten, som för ändamålet har mottagning tre kvällar i veckan. Anslutningen är ganska livlig. De frågor, besöken främst gälla, röra löne- och familjebidrag, värnpliktslån, ersättning för kroppsskada m. m. Råd begäres ofta i även rent personliga angelägenheter. Rådgivningen har slagit väl ut. Den har bidragit till att skingra många bekymmer och missnöjesanledningar för de värnpliktiga. Den har därför helt säkert varit ägnad att höja trivseln och andan inom regementet.

Den frivilliga bildningsverksamheten bedrivs dels i form av biblioteksverksamhet, dels såsom fritidsundervisning. Regementsbiblioteket är en ganska ny institution. Visserligen fanns sedan länge ett oansenligt

En av boksalarna i regementsbiblioteket.

bibliotek, inrymt på olika platser i marketenteribyggnaden. I början av 1920-talet omfattade det icke mer än omkring 300 band och saknade därför större betydelse. I samband med beredskapens avveckling år 1945, överfördes delar av fältbiblioteken till regementet, varjämte ett årligt statsanslag på 1.500 kr. utgick. Därtill bidrog lägerkassan med en lika stor summa. Biblioteket, som nu uppgick till cirka 2.000 band, inrymdes i den nuvarande verkstadsbaracken mitt emot förvaltningsbyggnaden. Denna lokal blev emellertid snart för trång och visade sig även olämplig ur andra synpunkter. År 1947 flyttades biblioteket till kompaniadjutants-lägenheten på nedre botten i kasern III, där fullt ändamålsenliga och trevligt inredda lokaler erhöles. Till biblioteket är vidare anslutet ett logement, tork- och befälsrum samt del av korridoren. Även dessa lokaler, som tjäna såsom läs- och skrivrum, ha omändrats på lämpligt sätt.

Antalet band har nu (1950) stigit till omkring 5.000. Även utlåningsfrekvensen har ökats. Sagda år utlånades c:a 8.000 böcker fördelade på 400 låntagare, vilket motsvarar nära 50 % av regementets personal.

Läs- och skrivrum för manskap.

Biblioteksverksamheten är helt säkert av stor betydelse ur såväl bildnings-söm förströelsesynpunkt. Biblioteket får även anlitas av militärområdes- och försvarsområdesstabernas personal.

Frivillig fritidsundervisning har förekommit vid regementet sedan utbildningsåret 1941/1942. År 1950 var antalet elever, främst värnpliktiga men även befäl, omkring 200. Antalet kurser utgör c:a 15. Bl. a. förekommer undervisning i motorlära, maskinskrivning, träslöjd, bokbinderi, hovslageri, bokföring, teckning och målning samt i vissa teoretiska ämnen. Undervisningen börjar i september och avslutas före jul. Timantalet är 40.

Fritidsundervisningen är uppskattad. Även om eleverna icke på den till buds stående tiden kunna bibringas några djupare kunskaper eller större färdigheter i de olika ämnena, giver den dock impulser till fortsatta studier eller fortsatt yrkesutbildning.

Förströelseverksamheten utgöres, i den mån den icke tidigare är nämnd, av föredrag, i regel behandlande något lättare ämne. Vidare anordnas konserter och regementsaftnar. Vid de senare bjudas, om så låter sig

göra, de värnpliktiga själva tillfälle att uppträda, vilket livligt brukar uppskattas av dessa och publiken. I förströelsesyfte har också personalen givits möjlighet att besöka museer, utställningar och cirkusföreställningar. I detta sammanhang må också anföras filmföreställningarna i regements-biografen och dansen på dansbanan vid sommarkarketenteriet. Båda nöjena äro mycket uppskattade och livligt frekventerade. De anordnas i lägerkassans regi, som härav får ett icke obetydligt tillskott. Detta kommer därefter åter i någon form manskapet till nytta och nöje.

Själavården ledes främst av militärpastorn. Den omfattar fältguds-tjänster, antingen fristående eller i anslutning till någon annan högtidlighet. Militärpastorn förrättar även korum i tur och ordning vid de olika kompanierna i samband med tjänstens början på morgonen. Den kanske mest betydelsefulla verksamheten utgöra emellertid de religiösa rådfråg-ningsstunder, som han anordnar två kvällar i månaden. Vid dessa får den värnpliktige råd i religiösa frågor, som beröra honom själv eller hans anhöriga. Han kan också på ett personligt sätt diskutera olika religiösa spörsmål. Ehuru antalet besökare icke brukar vara särdeles stort, sätta helt säkert de, som använda sig av denna möjlighet, stort värde därpå.

Till själavården bör också räknas den verksamhet, som bedrivs vid Soldathemmet. Där hållas ofta föredrag, bibelstudier och samkväm med religiös anstrykning. Därjämte utövar soldathemsföreståndaren liknande rådfrågningsverksamhet som militärpastorn. Den religiösa uppbyggelse-verksamheten vid Soldathemmet är av de värnpliktiga synnerligen uppskattad.

NÄMNDER

Under de senaste åren ha vid regementet tillkommit tre olika nämnder. Avsikten med dessa är, att personalen inom vederbörligt område skall erhålla upplysning om verksamheten samt kunna inverka på tjänsten ifråga genom att väcka förslag till åtgärder.

Utspisningsnämnd

Först i raden kom utspisningsnämnden, som började sin verksamhet år 1947. Dess uppgift anges vara att utgöra en institution för manskapet, genom vilken detta äger möjlighet att framföra önskemål rörande ut-spisningen.

Nämnden består av en regementsofficer såsom ordförande, en underofficer såsom sekreterare, tre ledamöter valda av det fast anställda biand-avlönade manskapet samt en värnpliktig (i regel kompaniassistenten) från varje kompani. Ordföranden och sekreteraren utses av regementschefen. Regementsintendenten, proviantuppbörds mannen och köksföreståndaren skola, utan att ingå i nämnden, närvara vid dess sammanträden. Sådana skola hållas minst en gång i månaden samt i övrigt på order av regementschefen eller efter hemställan från någon ledamot. Framförda önskemål skola upptagas till noggrann prövning och diskussion samt utmynna i ett uttalande avseende antingen hemställan till regementschefen angående åtgärder i visst fall, bordläggning eller förkastande av väckt förslag. Vid sammanträde föres protokoll, som arislås i varje kompani.

Ett studium av utspisningsnämndens protokoll utvisar, att personalen i stort sett är mycket nöjd med maten. Det är också nästan undantagslöst småsaker, som behandlats. Det vanligaste är naturligtvis klagomål på potatisen om våren och försommaren, mindre förändringar av och utbyte av maträtter, särskilt vid första frukosten. Det framgår också, huru olika åsikterna i sistnämnda avseende äro på de olika kompanierna. Kommer en ändring till stånd, brukar den efter någon tid åter gå tillbaka.

Utspisningsnämndens betydelse ligger främst däri, att representanterna för de olika kompanierna under sakkunnig ledning få tillfälle att dryfta uppkomna spörsmål och erhålla uppgift av intendenturtjänstens representanter om de möjligheter, som stå till buds i olika avseenden.

Företagsnämnd

Företagsnämnden började sin verksamhet år 1948. Den är, som namnet anger, en ren kopia av motsvarande inrättningar inom de civila före-

tagen. Enligt för verksamheten utfärdade bestämmelser utgör företagsnämnden ett organ för information och samråd mellan anställda (främst arbetarna vid regementets verkstäder) och regementets ledning. Nämnden äger att behandla frågor angående förbättring av tillverkningsmetoder och produktionens kvalitet, effektivisering av arbetskraftens utnyttjande, lokaler, maskiner och verktyg samt därmed sammanhängande sociala och skyddstekniska frågor ävensom frågor rörande upplysnings- och kursverksamhet. Däremot faller det icke inom ramen för nämndens verksamhet att behandla sådana avlöningsfrågor, som äro reglerade genom kollektivavtal, avlöningsreglemente eller motsvarande bestämmelser.

Företagsnämnden består av högst sex ledamöter, varav hälften utses av vardera arbetarna och regementschefen. Såsom ordförande — icke ledamot av nämnden — fungerar regementschefen eller av denne utsedd regementsofficer. Ordinarie sammanträde skall hållas minst en gång i kvartalet.

Med hänsyn till de olika verkstädernas ringa storlek och natur av serviceverkstäder har nämndens verksamhet knappast kunnat inriktas på ekonomiska eller driftstekniska frågor. Intresset har fastmera koncentrerats till skyddstekniska och sociala angelägenheter, såsom förbättrande av omklädnings- och tvättrum samt anordnande av lunchrum. Framställningar i dessa avseenden ha också beaktats, så långt det varit möjligt och tilldelade anslag medgivit.

Regementsnämnd

Regementsnämnden är det senaste skottet på nämndernas träd. Den avhöll sitt första sammanträde i slutet av år 1950. Ändamålet med förbandsnämnd torde vara en önskan att för personalen underlätta ett mera direkt framläggande inför förbandschefen av spörsmål och förslag.

Regementsnämnden fattar icke beslut. Inom nämnden må framställas frågor, framföras önskemål och väckas förslag i frågor berörande förpläg-nad, marketenterirörelse, frivillig bildningsverksamhet, förströelseverk-

samhet, trivseln i förläggings- och fritidslokaler, användning av läger-kassemedel samt utbildningsmetoder.

Fråga, som ej berör utbildning, kan upptagas till behandling av ledamot under sammanträde samt av annan person vid förbandet efter framställning före dylikt. Fråga, som berör utbildningen, må upptagas till behandling allenast om skriftlig framställning därom är förbandschefen tillhanda senast fyra dagar före sammanträde. Anonyma framställningar upptagas icke till behandling. Ordföranden angiver vid sammanträde om fråga kommer att upptagas eller icke samt i senare fallet i korthet skälen härtill. Ordföranden låter de närvarande redogöra för sin uppfattning i varje fråga, som upptages till behandling. Kortfattat protokoll föres över huvudsynpunkterna.

Regementschefen är ordförande i nämnden. Den består vidare av personalvårdsofficeren, personalvårdsassistenten samt valda representanter för de olika personalkårerna, nämligen två officerare, två underofficerare, tre fast anställt manskap, två tillhörande den civila personalen samt två värnpliktiga från varje kompani, varav den ene utgöres av kompaniassistenten.

Personalen väljes för en tid av ett år. Det fast anställda befälets representanter bilda under regementschefens ordförandeskap ett särskilt utskott för behandling av för dessa personalgrupper gemensamma frågor. Att märka är bestämmelsen, att ledamöterna skola vara kända för laglydnad och medborgarsinne.

Regementsnämnden har fungerat så kort tid, att det är omöjligt att bilda sig någon uppfattning om, hur experimentet kommer att slå ut.

I likhet med vid civila företag finnes även vid regementet en "*säkerhetskommitté*", som har att uppmärksamma säkerheten på arbetsplatserna och föreslå därför lämpliga åtgärder.

REGEMENTETS INRE LIV

Regementets inre liv får helt naturligt sin prägel av det liv befälskårerna leva.

Tidigare har redogjorts för mässförhållandena vid regementet och det råder ingen tvekan om att de trivsamma mässarna äro en ovärderlig tillgång och en avgörande faktor i respektive befälskårens umgängesliv.

På officersmässen hållas traditionsenligt fyra årligen återkommande fester, nämligen Högtidsdagen på hösten, Luciafesten, Barnfesten på Trettondagen samt Valborgsmässo-festen. På

Högtidsdagen, som är den förnämsta av årets mässtillställningar, avtackas under året avgångna kamrater och välkomnas nytillkomna. Vid detta tillfälle har kåren dessutom gäster från skilda delar av länet. Det är ämbetsmän, kommunalmän, företagare och lantbrukare,

som regementet i sin dagliga gärning haft

kontakt med och som här tackas för visad välvilja. Tyvärr medgiver icke vare sig mässutrymmena eller kårens ekonomi, att alla de som gjort sig förtjänta av regementets tack, kunna inbjudas. Regementet har dock möjlighet att tacka dessa genom tilldelning av regementets förtjänstplakett. Denna, som instiftades 1942, har till ändamål att befästa samhörigheten mellan regementet och personal, som tillhör eller tjänstgjort vid detsamma. Den vill även vara ett uttryck för regementets tacksamhet mot enskilda, kårer eller sammanslutningar, som på ett särskilt sätt gjort sig förtjänta om regementet. Plaketten utdelas av regementschefen, i regel på förslag av en plakett-nämnd, bestående av representanter för de olika befälskårerna. Plaketten har på

*Kungl Värmlands regementes
förtjänstplakett.*

framsidan regementets fana i relief samt i upphöjd skrift orden Kungl Värmlands regemente. Frånsidan är slät.

Officerskåren har sedan 1942 en egen förtjänstplakett med på framsidan en heraldisk örn, på frånsidan regementets segernamn.

Kungl Värmlands regementes officerskårs minnesplakett.

Barnfesten har blivit de yngstas högtidsdag. Under lekar, sång och julklappsutdelning med tomtar och julbock "dansas julen ut", en fest, som nära nog kan mäta sig med själva julaftonen i popularitet.

På underofficersmässen hållas likaså fyra årliga fester nämligen Höstfesten, Luciafesten, Barnfesten och Valborgsmässofesten under det att underbefälskåren endast har Höstfest och Valborgsmässofest.

Soldathemmet i Karlstad.

Sedan några år tillbaka håller en ny tradition på att skapas genom att officers- och underofficerskårerna sammanträffa till gemensam mässfest, ena året på officersmässen och andra på underofficersmässen. Samhörighet och sammanhållning mellan befälskårerna utgör en förutsättning för goda arbetsresultat, och det är därför livligt uppskattat att på detta sätt utom tjänsten kunna öka kontakten mellan de två befälskårer, vars insatser äro av en så avgörande betydelse för regementets utveckling.

Men det är icke endast vid festliga tillfällen mässarna utgör samlingsplats. Sedan krigsåren ha officers- och underofficersfruarna regelbundet samlats till syaftnar på respektive mässar, varvid ett gagnarikt arbete utförts till förmån för Europahjälpen, Rädda Barnen och Slummen.

En annan lokal som spelar en betydande roll i utformningen av regementets inre liv är Soldathemmet. Med sitt vackra, avskilda läge och sin trivsamma inredning har Soldathemmet goda möjligheter att kunna fylla sin uppgift. Naturliga förutsättningar har också soldathemsföreståndaren pastor Wernmo som med gott humör, kamratligt och med oförbrännelig

Sandbäcken.

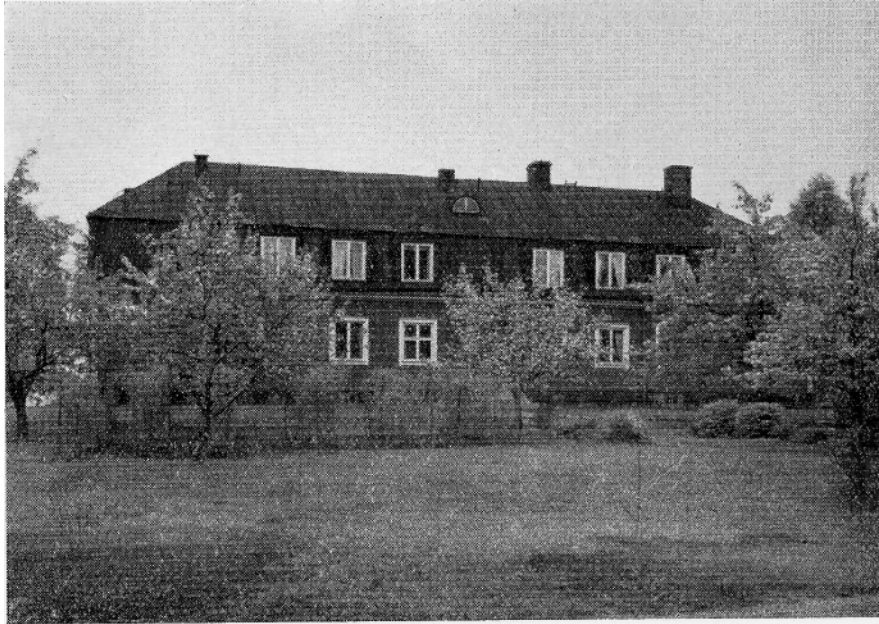
energi strävar efter att åt den värnpliktiga personalen skapa ett hem i dess bästa bemärkelse.

När regementet flyttades till Karlstad var befälets bostadsfråga relativt väl tillgodosedd. Sandbäckens herrgård blev överstebostad och i Sandbäckssudden, en byggnad från Trossnäs som omändrats till bostadshus, fanns det familjebostäder för gifta officerare. Officersbostäder ordnades också i Sanna herrgård.

För ogifta officerare fanns ett antal enkelrum på fjärde våningen i kanslihuset och för underofficerare familjebostäder i övre och nedre underofficersbostaden samt i Skansen, den sistnämnda byggnaden flyttad från Trossnäs. Härtill kommo kompaniadjutanternas tjänstebostäder i anslutning till kompanilokalerna samt kompaniernas underofficersrum och furirrum.

Sedan dess har emellertid mycket ändrats. Den första ändringen innebär, att kanslihusets enkelrum 1939—1940 togs i anspråk såsom expeditionslokaler. Nästa ändring inträffade 1942, då V. militärbefälsstaben

Sandbäckssudden.

förlades till Karlstad. Sandbäcken blev då generalsbostad och regementschefen flyttade till Sandbäckssudden, som dessförinnan genomgått en grundlig ombyggnad. Den senaste förändringen är betingad av det förhållandet, att regementets tjänstebostäder begränsats till kompaniadjutanternas lägenheter.

Ett flertal furirrum ha tagits i anspråk såsom dagrum för kompaniernas befäl, och de flesta furirer, som nu önska hyra bostad i Kronans lokaler, hänvisas till en underbefälsbarack på Norra fältet.

KRIGS ORGANISATION

Under rubriken Fredsorganisation har i korthet behandlats huru regementet är organiserat i utbildningsavseende samt hur utbildningen bedrivs under 1. tjänstgöringen och de krigsförbandsvisa repetitionsövningarna. Hela verksamheten vid regementet har till syfte att skapa enskilda soldater och förband, som äro så utbildade och samövade, att de direkt

vid mobilisering kunna lösa de svåra uppgifter, vilka komma att ställas på dem.

Regementets personal ingår vid mobilisering antingen i fältförband eller lokalförsvarfsförband. De förra utgöras av infanteribrigader och särskilda specialförband. Vissa lokalförsvarfsförband äro avsedda för motsvarande uppgifter som infanteribrigadens underavdelningar och hava en dessa liknande organisation. Andra åter äro sammansatta för speciella uppgifter, såsom gränsförsvär, bevakning m. m.

I och med den senast genomförda krigsorganisationen ha de olika förbandens användbarhet och stridsvärde avsevärt ökats. Såsom framgår av redogörelsen under rubriken "Beväpning och materiel" ha ett flertal nya vapen samt ny och förbättrad utrustning för samband och transporter tillförts infanteriet. Sålunda har antalet automatvapen väsentligt ökats. Tidigare befintliga understödsvapen såsom granatkastare m. fl. ingå nu i större mängd i organisationen. Nya understödsvapen, bl. a. infanterikanonen, ha tillkommit. Härigenom har förbandens eldkraft i betydande grad höjts. För försvar mot pansar ha nya vapen, raket- och granatgevär, samt ny, förbättrad minmateriel konstruerats. Ledningen av förbanden har underlättats genom tillkomsten av ny radiomateriel, vilken även ingår i större utsträckning än tidigare. Infanteriförbandens rörlighet på väg har stigit genom ett ökat ianspråktagande av cyklar, utan att dessas medförande i terrängen eller vid gruppering behöver verka hämmande. Slutligen har förbandens stridsuthållighet höjts genom förbättrad organisation av underhållsförbanden samt genom ökad motorisering särskilt i fråga om traktorer.

En sammanfattning giver vid handen, att vårt infanteri för närvarande har en i de flesta avseenden god och tidsenlig organisation och utrustning. Det svenska infanteriet kan också ur dessa synpunkter väl mäta sig med det i de flesta utländska arméer.

Det måste dock med skärpa betonas, att den höjda effekten icke utan vidare kan uttagas. Den ökade mekaniseringen och den mera invecklade organisationen ställa stora krav på ledningen och på de olika vapnens

och maskinernas riktiga betjänande. Förbandens fulla utnyttjande fordrar med andra ord en god utbildning. Det ligger därför stor vikt uppå, att soldaterna av alla grader sträva efter så god utbildning, som omständigheterna möjliggöra. Saken kan också uttryckas så, att det gäller för envar att lyda krigsmannaerinsans bud, att väl bereda sig för krigets värv. Först om så sker, kunna trupperna under vår gula fana med den svarta örnen gå segrande ur striden.

REGEMENTET OCH DEN FRIVILLIGA FÖRSVARSRÖRELSEN I VÄRMLAND¹⁾

HEMVÄRNET I VÄRMLAND

Då våra nordiska grannar i öster, söder och väster vid början av andra världskriget härtogos av stora diktaturstater, medförde detta runt om i de svenska bygderna en spontan viljeyttring för åstadkommande av ett kompletterande värn för vår frihet och vårt oberoende av utländska makter. Det karakteristiska för rörelsens födelse är sålunda, att den icke skapats på initiativ uppifrån utan började organiseras lokalt ute i bygderna. Så skedde även i Värmland. Den första uppgiften som löstes var att ikläda denna folkrörelse de militära former, som möjliggjorde dess användning i krig. Det var visserligen från början självklart, att hemvärnsorganisationen skulle stå på frivillighetens grund, men lika självklart var, att den skulle infogas som en fast beståndsdel av armén. Befälsförhållanden, utbildning och disciplin måste få en klart militär prägel. Frivilligheten sträcker sig därför icke längre än att det är den enskilde mannen, som själv avgör, om han vill teckna kontrakt om anställning i hemvärdnet. Detta gör han av fri vilja. Men i och med att han tecknat på sitt kontrakt tillhör han krigsmakten och är under sin tjänstgöring underställd för krigsmakten gällande särskilda lagar och förordningar. Hemvärdnets militära karaktär hade alltså fått en otvetydig utformning. Samtidigt tillförsäkrades de kommunala myndigheterna inflytande på rekrytering och befälsurval.

Intill den 1. oktober 1942 var hemvärdnet i Värmland organisatoriskt

Av överste Karl Lindqvist.

Dalsland tillhör Uddevalla försvarsområde. Därom se "Bohus bataljon".

anknutet till Värmlands inskrivningsområde och var sålunda underställt inskrivningsbefälhavaren och regementschefen, överste Grevillius, som bl. a. disponerade en hemvärnsofficer, kapten Reinhold Alstermark, för ledningen av hemvärdnet.

Från och med den 1. oktober 1942, då försvarsområdena erhöilo sin fasta organisation, anknöts hemvärdnet organisatoriskt till dessa. Den högsta ledningen av hemvärdnet i Sverige utövas under chefen för armén av riks-hemvärnschefen, som biträdes av hemvärnsstaben. Överinseendet över hemvärdnet inom varje militärområde åligger militärbefälhavaren. Under denne utövas ledningen av hemvärdnet inom varje försvarsområde av försvarsområdesbefälhavaren. Försvarsområdet i Värmland omfattar territoriellt Värmlands län och benämnes *Karlstads försvarsområde*. Dess förste befälhavare enligt nya organisationen var överste Folke Pira under tiden 1. oktober 1942—10. juni 1945. Försvarsområdesbefälhavare från den 1. juli 1945 är överste Karl Lindqvist. För ledning av hemvärdnet har försvarsområdesbefälhavaren till sitt förfogande en i försvarsområdesstaben ingående hemvärnsavdelning, som bland annat omfattar en hemvärns-officer, major Rurik Wistrand, och en hemvärnsunderofficer, pensionerad personal.

Hemvärdnet indelas med hänsyn till sin uppgift i allmänt hemvärn och driftvärn. Allmänna hemvärdnet verkar för det omedelbara skyddet av den egna hemorten och driftvärnet för det omedelbara skyddet av statliga och kommunala myndigheters eller enskilda företags egna anläggningar och arbeten.

Hemvärdnet inom Karlstads försvarsområde består av fyra hemvärns-kretsar, vilka indelas i hemvärnsområden, sammanlagt 48 st. För varje hemvärnskrets är förordnad en kretshemvärnschef, som har att under försvarsområdesbefälhavaren leda och övervaka organisationen och utbildningen av hemvärdnet inom kretsen, ävensom verka för samarbete mellan kretsens hemvärn samt civila myndigheter och frivilliga försvarsorganisationer. Vid sitt arbete biträdes kretschefen i vissa avseenden av

en hemvärnskrets nämnd, bestående av fem av länsstyrelsen utsedda ledamöter.

Som kretshemvärnschefer i Värmland fungerade år 1950 följande:

Arvika   hvkr nr 521 Köpman Daniel Hansson, Årjäng,
Karlstads   „   „   522 Överlantmätare Sigvard Bergsjö,
Karlstad,
N. Värmlands   „   „   523 Lantbrukare Valdemar Skanse, Fensbol,
Ö. Värmlands   „   „   524 Bergsingenjör Gunnar Bergström,
Filipstad.

Den omedelbara ledningen av allmänna hemvärdet utövas inom varje hemvärnsområde av en hemvärnschef. Denne är i vad avser organisationen och utbildningen närmast underställd kretshemvärnschef en. I övrigt lyder han i militärt avseende under försvarsområdesbefälhavaren. Hemvärnschefen åligger bland annat att rekrytera och rullföra hemvärnsmännen inom området, att leda och övervaka utbildningsverksamheten inom detta, att handhava förvaltningen vid inom området organiserat hemvärn, att enligt försvarsområdesbefälhavarens direktiv förbereda hemvärdet på dess krigsuppgifter samt att föra befälet över personalen under tjänstgöring.

För vården och förvaltningen av sådana hemvärdet tillhöriga anläggningar och tillgångar, som icke anskaffats för statsmedel, är en förtroendenämnd utsedd inom varje hemvärnsområde. Inom varje försvarsområde bildas av hemvärnsområdenas förtroendenämnders valda ombud ett hemvärnsting,³⁾ vilket som verkställande organ utser försvarsområdets förtroendenämnd. För hela riket finnes ett rikshemvärnsting, bestående av ombud valda av hemvärnstingen. Rikshemvärnstinget och hemvärnsrådet²⁾ utse gemensamt hemvärdets centrala förtroendenämnd.

Förutom personalen vid försvarsområdesstabens egen hemvärnsavdelning har ett stort antal befäl ur Värmlands regemente och Bergslagens artilleriregemente gjort betydelsefulla insatser i utbildningsarbetet inom hemvärdet.

Hemvärdet åtnjuter vissa anslag av staten för övningar, vapen och utrustning. Detta statliga understöd är emellertid icke tillräckligt. Dels kan

³⁾ En rådgivande institution om tio ledamöter till arméchefens förfogande.

ersättning icke utgå för minskad arbetsförtjänst vid deltagande i övningar och utbildningskurser, dels täcka anslagen icke behovet för transportkostnader m. m. vid samövningar och tävlingar mellan två eller flera hemvärnsområden och ej heller hela behovet av medel för instruktörernas resor och traktamenten m. m.

För alla dessa ändamål samt för att överhuvud taget främja det betydelsefulla hemvärnets fortbestånd och utveckling och för att vidmakthålla och stärka intresset för hemortens försvar bildades den 25. oktober 1946 en stödorganisation för hemvärnets i Värmland, benämnd "Värmlands läns hemvärnsförbund" med landshövding Axel Westling som ordförande och försvarsområdesbefälhavaren överste Lindqvist som ordförande i arbetsutskottet. Förbundets vädjan till offervillighet hos enskilda och företag i de värmländska bygderna för detta värmländska och fosterländska syfte har icke förklingat ohörd. Förbundet har blivit den ekonomiskt starkaste stödorganisationen i Sverige för hemvärnets, och dess verksamhet har varit och är alltjämt av den största betydelse för effektivisering av det egentliga utbildningsarbetet, fältsporten och skyttet samt hemvärnsgårdsbygget, för vilket senare ändamål förbundet vid 1950 års utgång anslagit i runt tal 60.000 kronor.

Ett verksamt medel för hemvärnsrörelsens utveckling är just hemvärnsgårdarna, vilka även bjuda ökade möjligheter till samlingslokaler för övriga ideella, humanitära och sociala organisationer inom bygderna, där ofta stor brist råder på dylika lokaler. Planen på hemvärnsgårdsbygget inom Karlstads försvarsområde omfattar sammanlagt 50 gårdar, d. v. s. minst en gård för varje hemvärnsområde. De totala byggnadskostnaderna för dessa belöpa sig till omkring 600.000 kronor. Av de planlagda gårdarna äro 1950 40 gårdar fullt färdiga eller under byggnad. Huvuddelen av kostnaderna bestridas av hemvärnsmännen själva eller insamlas bland enskilda och företag inom hemvärnsområdena. Vid sidan av stödförbundet har hittills landstinget och kommunerna bidragit med i runt tal 60.000 kronor. Hemvärnsgårdsbygget i Värmland torde vara det mest omfattande i landet.

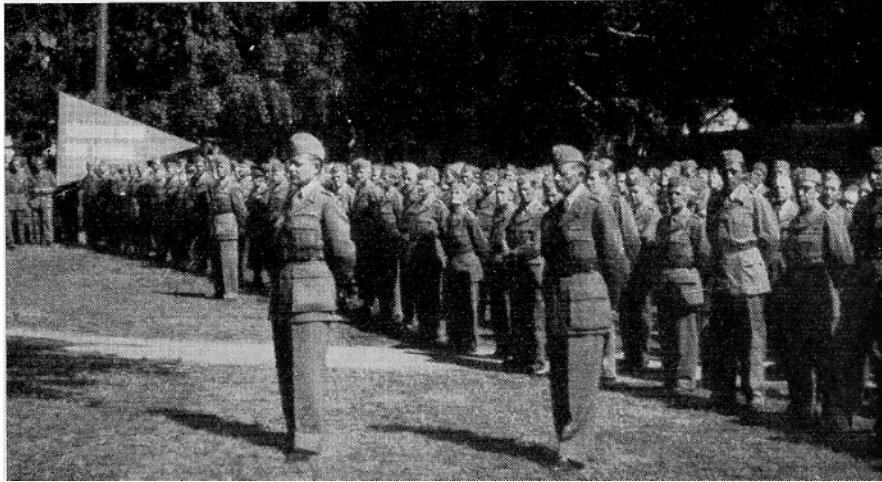

Värmlands hemvärns janborg vid Karlstadsutställningen på "försvarets dag" den 3. augusti 1947.

Vid årsskiftet 1942—1943 var hemvärnets organisation i fråga om beväpning och övrig utrustning planenligt genomförd och fasta normer för dess utbildning och användning utexperimenterade. Under de återstående krigsåren fortsatte hemvärnets utveckling mot allt större konsolidering och effektivitet. Vid planläggningen av vårt försvar efter krigsslutet på sommaren 1945 rådde full enighet om hemvärnets outhärlighet även i framtiden. Därom rådde heller ingen tvekan, då statsmakterna åren 1946 och 1947 togo positiv ställning till det kommittéförlag, som angav riktlinjerna för hemvärnets anpassning till efterkrigsförhållandena.

Med tio års erfarenhet som utgångspunkt kan år 1950 konstateras, att hemvärnets väl motsvarar de förväntningar, som landet och hemvärnsmännen själva hyste vid dess grundande. Detta resultat visar, att en demokratisk folkrörelse, uppbyggd på frivillighetens grund, har goda förutsättningar att riktigt infogad i det militära systemet utvecklas till en betydelsefull försvarsorganisation, givetvis med noga avgränsade speciella

Överste Lindqvist i spetsen för den 1100 man starka hemvärnsbataljonen på "försvarsdagen" 1947.

uppgifter. Hemvärdnet är nu inom det totala försvarets ram en oumbärlig del av det aktiva militära försvaret.

Hemvärdnets utveckling i Värmland har i stort sett förlöpt efter samma linjer som riksutvecklingen. År 1950 finns i runt tal 82 % kontrakterade hemvärdsmän av den tillåtna maximistyrkan, ett rekryteringsläge, som anses gynnsamt i fredstid. I händelse av mobilisering räknar man med att vakanserna, här mindre än i de flesta andra försvarsområden, snabbt komma att fyllas. Då rikshemvärnschefen 1950 övervar årets värmländska hemvärdsting, uttalade han ett varmt erkännande för de stora insatser inom folkförsvarets ram, som Värmlands hemvärd gjort under de gångna åren och alltjämt gör med oförminskad styrka.

Det kan vara av intresse att framhålla några särskilt anmärkningsvärda data från denna verksamhet.

I februari 1943 ingrep hemvärdsmannen Nikolaus Andersson i Lekvattnet på ett förtjänstfullt sätt mot ett bevärdnat, tyskt kurirplan, som nödlandat i Lekvattnet.

Under samma år deltog Värmlands hemvärd på ett uppmärksammat och

Hösten 1950 ägde omfattande samövningar rum i Lillehammer, Rödnes och Sarpsborg i Norge samt vid Säffle.

I de hela riket omfattande "larmövningar", som genomfördes i januari 1944 och maj 1949, ådagalade hemvärnet i Värmland hög och snabb stridsberedskap.

I fältsport och skytte har det värmländska hemvärnet särskilt under åren 1948—1950 framgångsrikt deltagit såväl vid tävlingar inom Värmland och V. militärområdet som vid rikstävlingar och i tävlingar med de norska hemvärnskamraterna. 1949 exempelvis, segrade Värmlands hemvärn i mästerskapstävlingarna i skytte för hela landet i Skövde.

DEN FRIVILLIGA BEFÄLSUTBILDNINGSRÖRELSEN I VÄRMLAND

Med den upprustning som begynte i och med krigsutbrottet 1939 måste befälsbehovet bättre tillgodoses såväl kvantitativt som kvalitativt. Lösningen av dessa frågor föll på 1941 års försvarsutrednings och 1942 års riksdags lott, och resultatet blev utbildning till befäl av en god del av varje årsklass värnpliktiga. På så sätt utbildas värnpliktiga i stor utsträckning till såväl underbefäl som underofficerare och officerare.

Befälskadern inom krigsorganisationen ifråga om de lägre förbanden — kompanier och motsvarande — utgöres till övervägande del av värnpliktigt befäl. Det säger sig då också självt, att arméns krigsduglighet i väsentlig grad är avhängig av just detta befäls militära användbarhet. Denna sistnämnda sjunker givetvis allt kraftigare ju längre bort i tiden den obligatoriska värnplikts- och befälsutbildningen ligger. Särskilda åtgärder måste vidtagas för att vidmakthålla användbarheten. Det stod då tvenne vägar till buds, ett ökat antal repetitionsövningar eller frivillig utbildning. Den förstnämnda lösningen, d. v. s. ett antal repetitionsövningar utöver de tre, som åligger de värnpliktiga enligt gällande värnpliktslag, ville statsmakterna icke vara med om. Den frivilliga vägen valdes, och därmed hoppades man få fram en kärna av värnpliktigt befäl,

som frivilligt vidmakthöll sin militära användbarhet, och som — vilket får anses särskilt angeläget — i händelse av en ny beredskap var omedelbart användbar utan någon nämnvärd uppfriskning av sitt militära kunnande. Den frivilliga utbildningen utgör sålunda icke någon ersättning för i lag stadgad tjänstgöringsskyldighet utan ett komplement till denna.

För utbildningsverksamheten finnas grundläggande bestämmelser i form av särskilda general- och arméorder. I dessa är bland annat de militära myndigheternas och frivilligorganisationens uppgifter reglerade.

Själva frivilligrörelsen kallas den frivilliga befälsutbildningsrörelsen eller förkortat FBU-rörelsen. Organisationen däremot benämnes Centralförbundet för befälsutbildning med anslutna befälsutbildningsförbund och befälsutbildningsföreningar.

Den högsta ledningen av organisationens angelägenheter handhaves av årsmötet, en överstyrelse, som närmast är att betrakta som en representantförsamling, samt den verkställande myndigheten — verkställande utskottet med generalsekretariatet.

Det åligger de militära myndigheterna att stödja den frivilliga utbildningen på bästa sätt. Ansvar och ledningen i stort tillkommer chefen för armén och inom militärområdena militärbefälhavarna. Det omedelbara utbildningsarbetet åligger försvarsområdesbefälhavarna. Varför man här valt dessa beror på en genomgående princip, att all frivillig försvarsverksamhet skall sortera under dem. Truppförbandscheferna äro emellertid även de engagerade.

Utbildningen sker sålunda under militär ledning och militärt ansvar. Själva utbildningen är en militär angelägenhet, således ingalunda i sin helhet den frivilliga organisationens uppgift.

FBU-rörelsens huvuduppgifter äro upplysning och propaganda, medlems- och medelsanskaffning samt utbildning.

Organisationen är således icke alldeles avkopplad från utbildningen. Dess insatser äro i detta hänseende av medverkande natur. Jämsides med den egentliga utbildningen bedriver organisationen en omfattande verksamhet syftande till att i allmänna hänseenden hålla det värnpliktiga be-

fålet i jämbredd med utvecklingen på det militära området. Organisationen har sålunda även på utbildningens område en viktig uppgift att fylla.

Organisationen skall dra åt sig största möjliga antal värnpliktigt befäl, intressera och stimulera det till frivillig utbildning, d. v. s. i starkt koncentrerad form skaffa elever till utbildningen. Här kan icke nämnas hur många värnpliktiga befäl saken gäller, men det är åtskilliga 10.000-tal. Det är således en ofantlig uppgift, som organisationen har sig förelagd, och med hänsyn till det värnpliktiga befälets betydelse i krigsorganisationen är det också en utomordentligt viktig uppgift.

Utbildningen genomföres som "fritidsutbildning", under "lägerkurser" samt som "frivillig tjänstgöring vid truppförband".

Fritidsutbildningen äger rum i hemorten under vardagskvällar och helgdagar. Man har olika former för denna utbildning. Den kan slås ut över en viss tidsperiod, i regel över hela vinterhalvåret, eller koncentreras till ett antal veckor. En annan form är de så kallade veckoslutskurserna fredag eftermiddag—söndag. Vidare förekommer i stor utsträckning kurser vid de större helgerna omfattande två—tre övningsdagar.

Lägerkurserna anordnas i övningsläger eller vid truppförbanden. Övningslägren äro spridda över hela landet och äro till antalet omkring 20, varav hälften äro organisationens egna och de övriga statens eller hemvärnets.

Den frivilliga tjänstgöringen vid truppförbanden fullgöres som befäl under ordinarie övningar. Man söker även på bästa sätt utnyttja korrespondenskurser samt organisera tjänstgöring som instruktörer, såväl när det gäller befälsutbildningen som utbildningen inom hemvärdet. Enligt vissa bestämda regler får denna tjänstgöring tillgodoräknas som del av kurs. Samma är förhållandet ifråga om deltagandet i fält- och fälttjänst-övningar.

"Repetitionsutbildning" sker genom frivillig tjänstgöring om 30 dagar vid truppförband, d. v. s. som frivillig repetitionsövning eller genom "repetitionskurs". Denna sistnämnda omfattar sammanlagt 20 dagar för underbefäl, 24 dagar för underofficerare och officerare. Kurserna kunna

*Från Värmlands bejähtutbildningsjorbunds lägerkurs i Gräsmark
"Anfall över vattendrag' .*

fullgöras som fritidsutbildning eller lägerkurs eller som en kombination av båda dessa.

"Befordringsutbildningen" omfattar till korpralsgraden 18 dagar och till furirsgraden 24 dagar samt i fråga om underofficers- och officersgraderna sammanlagt 42 dagar. Dessa kurser äro liksom repetitionskurserna indelade i omgångar och må likaså' fullgöras som fritidsutbildning eller lägerkurs. Sista 12-dagarsperioden för officerare och underofficerare är dock obligatorisk lägerkurs. För fanjunkare- och kaptensaspiranter tillkommer efter fullbordade kurser 30 dagars tjänstgöring vid truppförband innan eftersträvad grad kan nås.

När det 1943 gällde att starta rörelsen, ställdes man inför ett mycket allvarligt problem. För att få något verkligt värde av rörelsen måste den vila på bred grund. Den måste med andra ord få karaktären av en folk-rörelse. Att driva fram en sådan enbart med utbildning på programmet

rar nog icke möjligt, utan man måste söka även andra vägar. Det måste på ett eller annat sätt skapas ett organisationens eget arbetsprogram så beskaffat, att den enskilde känner med sin fördel förenligt att vara med, och att det bjuder trivsel inom organisationen. Det var även nödvändigt att söka utforma detta arbetsprogram sådant, att det icke blev något självändamål utan även bjöd något av värde för individen och samtidigt tjänade huvuduppgiften.

Småningom kom man fram till ett program för hela organisationens arbete, som visade sig bärkraftigt. Detta program omspanner fyra väsentliga områden förutom själva utbildningsverksamheten, nämligen upplysningen och propagandan, intresseområdet, medlems servicen och föreningsverksamheten.

FBU-organisationen arbetar med egna medel och med statsmedel.

De egna medlen äro avkastning av fonder, både centrala och lokala sådana, medlemsavgifter, bidrag från lottorna, kommunala anslag för lokaler, idrott och skytte och vad i övrigt kan anskaffas. Den totala egna medelsanskaffningen per år inom hela riket torde närma sig halva millionen.

Statsmedlen äro rätt avsevärda och uppgingo budgetåret 1949/50 till i runt tal 1.300.000 kronor. Dessa statsmedel ställas direkt till FBU-organisationens förfogande.

I Värmland är det *Värmlands befälsutbildningsjörbund*³⁾, som utgör rörelsens regionala organisationsform. Förbundsstyrelsen omfattar 8 valda och 8 självskrivna ledamöter, däribland förbundsordförande och befälhavaren för Karlstads försvarsområde. Förbundsordförande är sedan förbundets stiftande 1943 överste Grevillius. Den omedelbara ledningen av förbundets verksamhet utövas av ett av förbundsstyrelsen utsett arbetsutskott och av sekretariatet, som alltsedan 1943 lokalt varit anslutet till försvarsområdesstaben i Karlstad. Ordförande i arbetsutskottet var den

³⁾ En direkt fortsättning av Värmlands år 1915 bildade landstormsförbund. Jfr sid. 115.

1. oktober 1942—10. juni 1945 överste Folke Pira och därefter överste Lindqvist.

Som tidigare nämnts handhaver befälhavaren för Karlstads försvarsområde under militärbefälhavaren den direkta ledningen av förbundets utbildningsverksamhet. Till försvarsområdesbefälhavarens förfogande för nämnda verksamhet finnes en särskild utbildningsavdelning inom försvarsområdesstaben. Denna avdelning omfattar bland annat som ordinarie instruktörer en officer och en underofficer ur Värmlands regemente.

Som instruktörer vid det omfattande utbildningsarbetet har dessutom tjänstgjort och tjänstgöra alltjämt ett stort antal officerare, underofficerare och underbefäl ur militärområdesstaben, försvarsområdesstaben, Värmlands regemente och Bergslagens artilleriregemente samt ett betydande antal av förbundets medlemmar (särskilt beträffande luftbevakningstjänsten, utbildningen i skjutning och fältsport). Värmlands regemente har därvid lämnat den största kontingenten instruktörer.

Av förbundets egna medlemmar, som gjort betydande insatser i utbildningsarbetet såsom instruktörer må särskilt framhållas förbundets vice ordförande konsul Boo Nyström, Karlstad (i luftbevakningstjänst).

Värmlands befälsutbildningsförbund omfattar år 1950 16 över hela försvarsområdet spridda *befälsutbildningsföreningar*, vilka således utgöra rörelsens lokala organisationsform i Värmland.

Förbundets medlemsantal är hösten 1950 1.652. Fonderna uppgå till 19.044 kronor. Därtill kommer "lägerfonden" på 35.576 kronor, varom närmare redogöres nedan.

Ungdomsavdelningarna överfördes 1947 till hemvärnet på grund av arméledningens bestämmelser gällande för hela riket.

Förbundet har anskaffat en utomordentligt vacker *förbundsfana*, bärande Värmlands vapen och FBU-emblemet i heraldiskt riktig form och färger. Fanan är ritad av konstnären Oskar Jonsson och genom överste Jakobssons vid Armémuseum personliga förmedling levererad av firma "Libraria", Stockholm. Fanan invigdes av militärbefälhavaren generalmajor Salander vid förbundsmötet 1948.

Beträffande det hittillsvarande resultatet av FBU-verksamheten under de gångna åren må här först sägas några ord om resultatet för riket i dess helhet. Den årliga utbildningsfrekvens man räknade med i 1941 års försvarsutredning är sedan flera år tillbaka avsevärt överskriden. Likaså torde det procenttal av värnpliktiga officerare och underofficeraie man räknade med skulle delta i frivillig utbildning nåtts och till och med överskridits. Procenttalet beträffande det värnpliktiga underbefälet är dock nu — år 1950 — icke mer än ungefär hälften av vad det borde vara. Denna kategori är emellertid den ojämförligt största och även mest svåråtkomliga. Man får nöja sig med att tendensen beträffande denna grupp är i stigande, och för övrigt sätta givetvis de ekonomiska möjligheterna en gräns.

Under åren 1945—1947 försvårades verksamheten onekligen av en viss beredskapströtthet, som då rådde inom vårt land. För att råda bot mot detta missförhållande igångsattes en brett upplagd och över hela riket verkande upplysningskampanj om rörelsens mål och medel. Denna upplysningsverksamhet bedrevs med stor intensitet inom det värmländska försvarsområdet. Som ett komplement till denna upplysningsverksamhet i Värmland anordnades i försvarsområdets regi en kurs för officerare krigsplacerade som förbandschefer och dessas ersättare. Härvid nåddes det dubbla syftet att förutom själva kursverksamheten knyta en givande kontakt mellan förbundet och intresserade ute i föreningarna. Denna kurs blev upptakten till den betydelsefulla breddning av rörelsen, som sedan spontant uppstod i mars—april 1948. Härvid startades inom flera föreningar en kurs för pluton- och gruppchefer, till vilken även hemvärnets befäl inbjöds. Följden blev bland annat, att ett betydande antal underbefäl anslöt sig till kursverksamheten, varigenom möjligheterna för en allsidig utveckling av rörelsen uppstodo. Som ett led i strävandena att utveckla kursverksamheten har förbundet under 1948 och 1949 anordnat egna lägerkurser i Vitsand samt 1950 i förbundets eget utbildningsläger i Gräsmark. Lägrens popularitet har lätt kunnat spåras i en avsevärt ökad anmälan till såväl de centrala som förbundets. Detta har även tydligt

Från "propagandadagen" i Bograngen den 6. juni 1948. I förgrunden chefsinstruktören kapten Gerlach.

kunnat iakttagas i anslutningen till förbundets egna sommarläger på Trossnäs 1948 och 1949. Utbildningsfrekvensen inom förbundet beträffande de kvalificerade kurserna (repetitionskurser och befodringskurser) har särskilt beträffande den viktigaste av dessa (repetitionskursen) under åren 1948—1950 nått en mycket hög nivå, procentuellt sett den högsta i Sverige. Därmed har Värmlands befälsutbildningsförbund icke bara uppnått utan även överskridit det utbildningsresultat, som militärbefälhavaren angivit som ett mål för rörelsen i Värmland. Den höga utbildningsfrekvensen aktualiserade redan 1948 frågan om en förbundets egen, fasta övningslägeranläggning som ett komplement till de i Värmland befintliga och under byggnad varande hemvärnsgårdarna. Förbundets elevantal vid de centrala lägerkurserna utanför Värmland har årligen stegrats under tiden 1948—1950.

Förbundets verksamhet på skytte- och idrottsfronten har under åren 1947—1950 varit mycket livlig. Utomordentliga resultat hava nåtts i såväl skytte som fältsport vid tävlingar i Värmland, inom V. militärom-

rådet och vid tävlingar av riksnatur. Som exempel härpå kan nämnas, att förbundet tre år i rad (1947—1949) segrade i mästerskapet i skytte för landets alla befälsutbildningsförbund och därmed för alltid hemförde professor Harry von Eckermanns ståtliga vandringspris. År 1949 segrade förbundet i mästerskapstävling i kpist-skjutning.

Förbundet deltog sommaren 1947

i den av försvarsområdesstaben

ordnade sektorn av utställningen "Värmland visar". De frivilliga organisationernas utställning rönt smickrande uppmärksamhet från både allmänheten och de militära myndigheterna.

Å förbundsmötet 1948 fattades det för utvecklingen mycket betydelsefulla beslutet att inköpa mark för och bygga ett centralt utbildningsläger / Gräsmark (800 m nordnordost om kyrkan, omedelbart norr om sjön Udden). Mötet uppdrog åt förbundsstyrelsens arbetsutskott att förverkliga detta storstilade projekt, som omfattade insamling av penningmedel för bestridande av omkostnaderna, inköp av mark, utverkande av byggnadstillstånd, uppgörande av ritningar för lägret, anskaffande av byggnadsmaterial samt ledning och kontroll av arbetets utförande. Sammanlagt sju militärbaracker hava av chefen för armén ställts till förfogande.

Insamlingsarbetet för anskaffandet av penningmedel har under åren 1949 och 1950 bedrivits med stor intensitet dels av arbetsutskottet, dels av de enskilda föreningarna. Centraförbundet för befälsutbildning ställde hösten 1950 2.000 kronor och Värmlands lottaförbund år 1949 1.000 kronor till förbundets förfogande för lägrets byggande. Hösten 1950 hade sammanlagt 29.576 kronor direkt insamlats. Med övriga tillgångar uppgick lägerfonden då till 35.576 kronor, ett resultat, vilket måste betraktas

som mycket glädjande och visar det stora intresse, som Värmlands befolkning hyser för denna centrala försvarsgård. Lägerplatsen är mycket naturskönt belägen och bjuder de bästa tänkbara terrängförhållanden för utbildningen både sommar och vinter.

Hösten 1950 har byggnadsarbetet fortskridit så långt, att huvudbyggnaden (innehållande stor matsal, rymligt sällskapsrum och modern köksanläggning) , två förläggingsbyggnader, en bastubyggnad och fristående källare i det närmaste äro helt färdigbyggda. Ytterligare två byggnader äro under uppförande och komma att inrymma lokaler för expedition, bostäder för instruktörer samt utrymme för materielvård.

I lägret avhölls redan sommaren 1950 en lägerkurs. Hösten 1950 disponerade befälet ur en rekrytbataljon av regementet lokalerna, och samma höst utnyttjades lägret för veckoslutskurser. För vintern 1951 hava talrika beställningar ingått från olika frivilliga försvarsorganisationer om lägrets disponerande under vissa tider.

REGEMENTET OCH LANDSKAPEN¹⁾

Mellan regementet och befolkningen i Värmland och Dalsland råder tillit och samförstånd grundade på gemensamma öden för de båda landskapen sedan århundraden tillbaka. Båda parterna kan sägas ha funnit varandra under såväl orostider som lugna tider, varvid omsorgen om de båda gränslandskapens försvar varit ett gemensamt intresse.

Befolkningen karakteriseras av en utpräglad särart och är besjälad av en stark lokalpatriotism, vilket i sin mån bidrager till att någon tvekan om regementets ställning såsom värmlänningars och dalslänningars "eget regemente" icke råder.

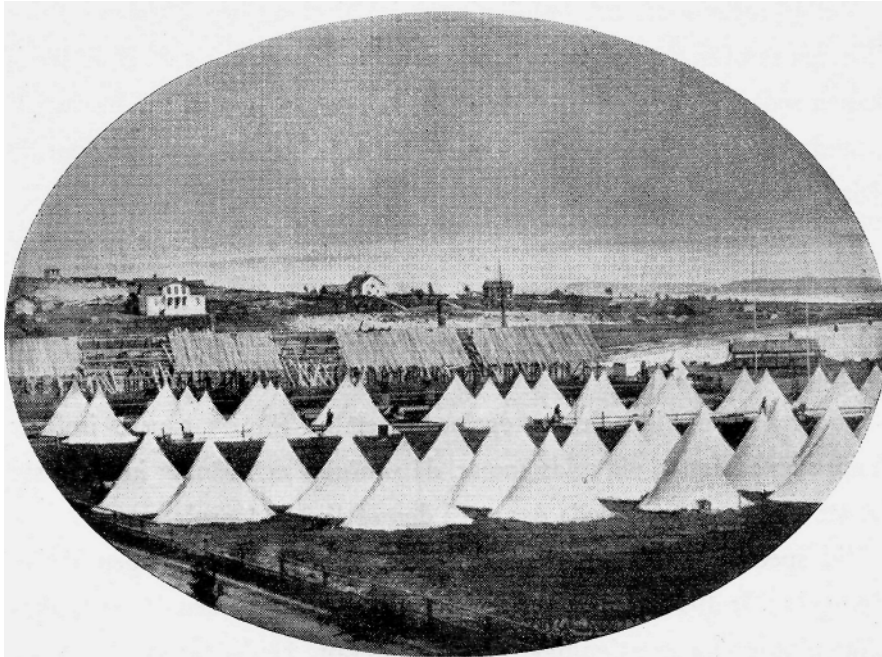
Under Trossnästiden levde regementet ett liv för sig ganska isolerat så när som på festen vid midsommar, då anhöriga och vänner infunno sig för att fördriva några glada dagar på den idylliska lägerplatsen.

Vid speciella tillfällen blev emellertid kontakten synnerligen livlig, exempelvis år 1911, då den förut omnämnde "flygbaronen" Carl Cederström gjorde sina uppstigningar på Trossnäs fält. Under tvenne dagar var där något av en folkvandring. Det var civila, som — icke blott från Karlstad med färdväg över Sörmon — utan från hela landskapet strömmade till för att få se — om också bara skymten av ett flygplan. Denna tingest var en nymodighet av sällsport slag — kunde man så också få se det lyfta bort mot Varpnäs och Segerstad, var man över sig belåten med Trossnäsfärden.

Att den civile samtidigt begagnade tillfället att få se något av den intressanta militära "ståten" säger sig självt. Respekten för militären var stor på den tiden!

¹⁾ Manuskript av major Ivar Scheffer.

Många gamla karlstadsbor kunde vid detta tillfälle tänka tillbaka på sin barndom, då militären en gång invaderade Karlstad på ett för stadsborna ytterst välkommet sätt, nämligen vid den stora branden 1865. Länstaden hade söndagen den 2. juli så gott som fullständigt brunnit ned, och landshövding Ekström vände sig under de överväldigande svårigheterna till dåvarande överste Wijkander med begäran om hjälp.

Tältläger vid det nedbrunna Karlstad 1865.

Denna uteblev heller icke. Ej nog med att manskap och befäl snabbt avmarscherade dit, utan översten gav även order om att alla tält skulle medföras och ställas till de många husvillas förfogande. Ett utomordentligt bidrag i en för karlstadsborna förtvivlad situation.

Tidens sed gav dock i stort sett ringa utrymme för den kontakt mellan militärt och civilt, som under åren efter andra världskriget blivit tidens lösen. Man skapade i regel sin uppfattning om det militära på egna ofta mycket ytliga och begränsade erfarenheter om den militära organisationen och systemet. Att bristande förståelse för försvarets uppgifter och misstro

till försvarets män ofta vunno insteg i vida kretsar får dock icke tolkas som om regementet som sådant skulle saknat den popularitet, vilken i alla tider kommit Sveriges landskapsregementen till del.

I och med kaserneringen i Karlstad 1913 och indelningsverkets avveckling trädde kontaktfrågan i ett annat läge. Regimentet lämnade sin isolering och en miljö, som i våra dagar omgives av ett romantiskt skimmer. Talet om yrkesmilitärens och därmed också regimentets isolering har vid detta laget förstummats.

Lika viktigt som det är att försvaret är en för hela vårt folk gemensam angelägenhet, lika betydelsefullt är det, att regimentet är fast förankrat i den bygd, varifrån det får sina värnpliktiga.

Värmlands regemente har på många olika sätt sökt nå detta mål. Första villkoret för målets nående har man ansett vara, att bygden skall känna regimentet och dess personal. Det är därför av vikt, att en och var skall stifta bekantskap med de förhållanden, under vilka vår värnpliktiga ungdom lever och danas såväl innanför kaserngrindarna som i fält.

Under såväl första som andra världskriget levde regimentet på grund av beredskapsuppgifterna inom landskapen och därvid främst i gränsbygderna i närmare kontakt med befolkningen än någonsin.

"Regementets dag" har blivit tradition. Åren 1935—1947 har "dagen" firats i Karlstad — dock med uppehåll under beredskapsåren samt 1947 ersatt av en "försvarets dag" i samband med utställningen "Värmland visar".

År 1948 firades dagen för första gången utanför Karlstad, Detta skedde i känslan av att regimentet på så sätt i längden skulle nå kontakt med landsbygden bättre och mera personligt än om man kallade till samling i Karlstad. Erfarenheten har helt bestyrkt detta. Besöken 1948 i Arvika, 1949 i Åmål och 1950 i Hagfors markera tre milstolpar på regimentets väg mot fördjupad förståelse, samförstånd och samhörighet med våra båda landskap. Programmet har varit laddat från tidigt på morgonen, då

musikkåren väckt stadsborna under sin marsch genom staden, till midnattstimmen, då dans och kabaret lockat "hela sta'n" till besök.

Som exempel på vad dessa "dagar" ha att bjuda på må programmet 1950 i Hagfors tjäna.

KUNG L. VÄRMLANDS REGEMENTE

Regementets dag

firas i Hagfors söndagen den 24. september 1950.

PROGRAM

- Kl. 0800 Revelj i staden av musikkåren.
- „ 0900 Högtidlighet med anförande av Borgmästare Forsberg och Regementschefen Överste Gre-villius under medverkan av Militärpastor Strandlund. — Folkets Park.
- „ 1000 Förbimarsch på torget.
- „ 1030—1600 Visning av förläggningen. — Björnängen. Demonstration av vapen, radiomateriel och motorfordon. — Folkskolan.
- „ 1300—1445 Stafett 1000 m.: Hagfors mot I. 2 i samband med fotbollsmatch I. K. Viking, Hagfors—Deje I. K. •— Idrottsplatsen. Ordinarie biljettpriser.
- „ 1300—1600 Visning av militära filmer. — I. O. G. T.-biografen.
- „ 1500—1600 Promenadkonsert i Blinkenbergsparken.
- „ 1630—1800 Skämttävlingar och hunduppvisning. — Idrottsplatsen.
- „ 2000—0030 Dans och kabaret. — Folkets park.

Allmänheten, som inbjudes, äger fritt tillträde.

Besöksdagen på "hemmaplan", som har sin givna plats under rekryt-skolans första månad, är sammankopplad med den stolta traditionen "Krigsmans erinran". Här få anhöriga och vänner till våra unga soldat-ämnen uppleva en högtidsstund med en fläkt från fornstora dar, då upp-

"Regementets dag" i Åmål 1949.

maningen att "frukta Gud samt vara Konungen huld och trogen" utgjorde rättesnöret för krigsmans livsföring. Må denna maning allt framgent möta vår unge rekryt under hans första steg på vägen mot "fullgod soldat"!

Under dagen visas vad regementet förmår på olika områden — arbete och allvar i förening med trivsel. De senaste årens nyheter ifråga om vapen och annan utrustning kunna studeras, varvid en äldre generation inte minst våra ännu i tjänst varande indelta knektar, furirerna 25 Ekvall, Älvdals kompani och 112 Sten, Livkompaniet, samt soldaten 41 Hornman, Älvdals kompani, med en viss betänksamhet och undran konstatera den gamla "marans" utbyte mot den mera sportmässiga ryggsäcken och huru det gamla pålitliga geväret m/96 får ge vika för mer komplicerade automatvapen. Ja, tiderna förändras och regementet med dem! Vad vore sedan dagen värd om den inte avslutades med ärter och fläsk, en rätt, som väl kommer att bestå så länge svenska krigsmän få bestämma i eget hus.

Regementsordern av den 6. juni 1950 omtalar, att regementschefen meddelar krigsmans erinran åt de nyinryckta värnpliktiga i samband med

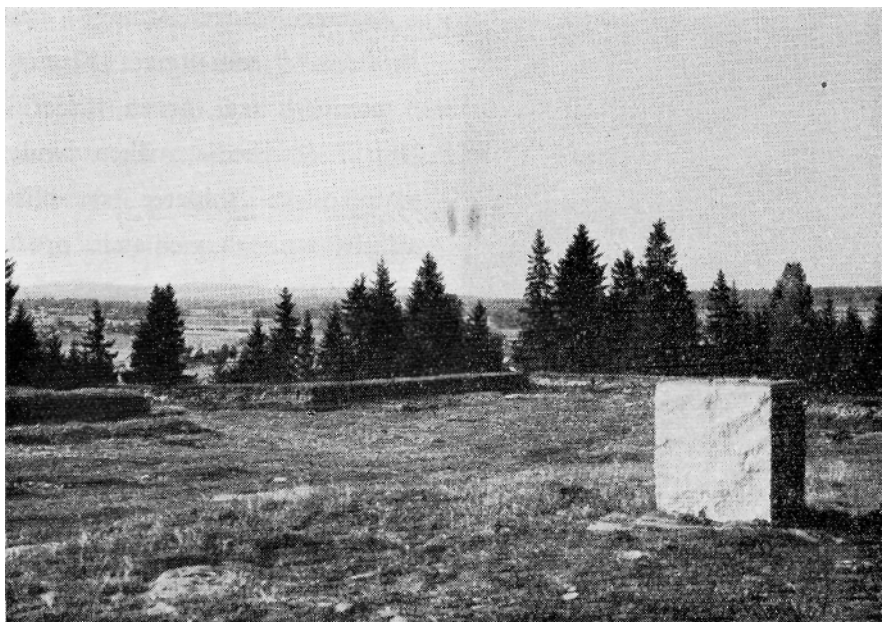
fältgudstjänst den 18. juni, varvid anhöriga inbjudas att besöka regementet.

Orderpunkten, som här i utdrag följer, ger en bild av åtgärderna.

- Kl. 0800   Revelj.
- „ 1100—1230 Visning av kompaniförläggningarna, kök, bibliotek, museum, stall. Vapenutställning i 1400—1600 gymnastiksalen.
- Norra marketenteriet och
                          sommarmarketenteriet öppna från kl. 1100.
- „ 1100—1230 Konsertmusik.
- „ 1230—1300 Samling till idrottsplatsen.
- „ 1300—1345 Krigsmans erinran och fältgudstjänst.
- P r o g r a m:*
- Marschmusik kl. 1255—1300
- Regementschefens mottagning kl. 1300
- Fanans blottande.
- Krigsmans erinran
- Fanmarsch
- Inspektion av truppen
- "Stridsbön" av Lindblad (musikkåren)
- Korum (psalm 124:1 och 2)
- Avmarsch under regementsmusik.
- KL 1415—1500 Middagsmål för 1.—3. kompanierna och anhöriga samt Kamratföreningen.
- „ 1500—1545 Middagsmål för 4.—10. kompanierna och kasernkompaniet jämte anhöriga.
- „ 1415—1545 Konsertmusik vid middagsmålet.
- „ 1600   Kamratföreningens årsmöte i Soldathemmet.
- „ 2000—0045 **Dans.**
- „ 0200   Tystnad.

Utställningen i Karlstad "Värmland visar" sommaren 1947 gav regementet en plats på programmet. På historisk grund och på ett fullödigt sätt demonstrerades regementets rofasta ställning i landskapet och i dess befolknings medvetande.

Hösten 1947 gjorde regementet en övningsmarsch på cykel 40 mil, varvid årets unga rekryter fingo praktisk undervisning om ett av de två landskap, där regementet har sina rötter. I Hagfors, Sunne, Arvika och Säffle gjordes förbimarsch, vapen demonstrerades och musikkåren konserterade.,

Eda skans i sitt nuvarande skick. Till höger sockeln med grundplanen.

Då *Eda skans* efter restaurering invigdes den 29- maj 1949 skedde detta i närvaro av bl. a. regementets chef, fanvakt och musikkår som en hyllning åt forntida krigarbragder men också som en bekräftelse på den fredsvilja, vilken bäst uttryckes i de ord Oscar I år 1856 präglade: "Hädanefter är krig skandinaviska bröder emellan omöjligt". I den stämmingsmättade högtidligheten deltog en tusenhövdad skara gränsbor, bland vilka åtskilliga norrmän märktes. Tal höllos av landshövding Axel Westling, riksantikvarie Martin Olsson samt disponent Gösta Schotte.

Regementet har också använt sig av det tryckta ordets möjligheter för att sprida kännedom om dess liv såväl av idag som i forna tider. Sålunda utdelas årligen i samband med de värnpliktigas inryckning till första tjänstgöring en liten broschyr "*Handledning för militär personal -vid Kungl Värmlands regemente*". Här bibringas den unge rekryten den första kontakten med regementets historia och dess stolta traditioner, regementets organisation, vad utbildningen omfattar och vad den avser samt slutligen vad regementet har att bjuda på till soldatens fromma.

Socket med grundplan till Eda skans.

Skänkt av disponent Gösta Schotte,

Regementets egen tidning "Värmlandsörnen", som utgives i Kamrat-föreningens regi, är en värdefull länk i den kedja, vilken binder värmländska soldater av olika släktled samman, med andra ord är en exponent för regementets traditioner. Tidningen, som startades 1948, har utvecklats till ett organ såväl för i tjänst varande värmländska soldater av alla kategorier som för dem, vilka hemma i bygderna önska hålla kontakten med sitt gamla regemente. Att tidningen i samband med "regementets dag" utkommit med

specialnummer 1949 för Åmål och 1950 för Hagfors och Uddeholm talar kanske mer än något annat om värdet av dess mission. Genom befälskårens intensiva utnyttjande inom det *frivilliga* försvaret — främst hemvärnet och frivilliga befälsutbildningsförbundet — samt inom idrott och skytte, har regementet ingått i det allmänna medvetandet som en institution, vars medverkan är av det största värde. På samtliga dessa områden har regementschefen, överste Grevillius, genom sitt intresse för saken haft en stimulerande inverkan. Här kan man på goda grunder tala om att regementet förskaffat sig förståelse för sina synpunkter. Den populära militärstafetten, under åtskilliga år ett led i firandet av "Uggldagen", giver årligen stadsborna en inblick i den kampvilja, som behärskar våra ungdomar under utbildningen.

I kontakten mellan regementet och bygden spelar *musikkåren* självfallet en betydelsefull roll. Mycket uppskattade äro dess sedan år 1913 utförda populärkonserter och dess insats vid särskilt festliga eller traditionsrika tillfällen. Musikkåren medverkar sålunda vid lottornas årliga luciafest på torget i Karlstad, vid högtidligheterna på "Barnens dag" och firandet

av Gustav Adolfsdagen den 6. november, vilket ju särskilt hugfäster minnet av gamla traditioner och vårt lands stolta historia. Vid lägerbålet på Valborgsmässoafton och med revelj första maj under marsch genom staden firar regementet vårens ankomst. Vid nu nämnda och andra tillfällen i "huvudstaden" Karlstad liksom vid förut berörda regementsdagar runt om i våra provinser har regementsmusiken medverkat på ett sätt, som livligt uppskattats och högst väsentligt bidragit till det innerliga samband mellan regemente och bygd, som eftersträvas.

Denna inom regementet skeende utveckling och detta nyskapande, som här skymtat, i förening med den i detta verk på åtskilliga ställen berörda historiska och militära traditionens sammanhållande kitt, bilda tillsammans den fasta grund, på vilken ett truppförbands moraliska halt vilar. De utgöra enligt all krigserfarenhet — icke minst den färskaste — just de faktorer, som bli slutligt avgörande för framgång i fält.

Det är alltså denna fasta gemenskap med bygden, som regementet vill bibehålla och öka genom sin strävan efter kontakt med befolkningen. Häri ligger en önskan att alla i Värmland och Dalsland skola känna "sitt" regemente, hembygdens regemente, där den alldeles övervägande delen av ungdomen i dessa landskap fullgör sin militärtjänstgöring. De förhållanden och villkor, under vilka arbetet vid regementet bedrivs, skola bliva kända överallt inom den befolkning, ur vars led regementet rekryteras och där det haft sitt styrkebälte under århundraden tillbaka. När detta får fortfara och ytterligare fördjupas, då kan regementet räkna på sant intresse och djupgående förståelse. Må denna strävan till samband mellan regementet och bygden bliva bestående!

KÄLLOR OCH LITTERATUR TILL TEXTEN

OTRYCKTA KÄLLOR

Stockholm

Krigsarkivet (Kra) : Generalmönsterrullor; Kullor; Krigskollegii (Arméförvaltningens) arkiv; Militieräkningar; Troféritningar och troféhandlingar; Uppgifter om svenska fanor och standar; Lövenskiolds fanritningar från Köpenhamns tyghus (manuskriptsamlingen); Kopior av troféavbildningar från Augsburg; Krigsrustningar 1849—1850; Värmlands regementes arkiv.

Riksarkivet (Ra) : Riksregistraturet (RR) ; Biografica; Sondén, "Förteckning över militära chefer i svenska armén" och "Lista över regementschefer" (manuskript) (Militära chefer).

Kammararkivet (Ka) : Rikshuvudboken; Landskapshandlingar; Militaria: Strödda militärräkenskaper nr 13 och 14; Oordnade handlingar, röda nr 162, 187—190, 251.

Armémuseum: Samlingar och arkiv; 1939 års fanutrednings betänkande 1947; Strokirchs manuskript.

Livrustkammaren: Samling svenska fanor och vapen.

Statens historiska museum: Myntkabinettet.

Försvarsstabens krigshistoriska avdelning: Arbetsarkiv, Regementsöversikter; Fan-utredningens betänkande 1927.

Karlstad

Värmlands regementes arkiv och museum.

Värmlands museum: Urklippsamlingen.

Köpenhamn

Tøjhusmuseum: Trofésamlingen.

TRYCKTA KÄLLOR

- Alm, J.*, Regementsbössor och andra officersgevär (Föreningen Armémusei vänner, Medd. IX, 1948).
- Armémuseum*, Svenskt lantförsvar från medeltid till nutid (red. Th. Jakobsson) (1946).
- Barkman, B.*, Gustaf II Adolfs regementsorganisation vid det inhemska infanteriet (Medd. från generalstabens krigshistoriska avdelning, I, 1931) (Barkman).
- Betländer, E.*, Arméns beklädnad (Svenska armén genom tiderna, 1949).
- ,—, En översikt av de militära huvudbonaderna i Sverige (Armémusei vänner, Medd. VI, 1943).
- Bohus bataljon*, Det var Bohus bataljon. En minnesbok över försvarsberedskapen i Väst-Sverige 1939—1945 (Utg. av R. Linder, 1948).
- Borchgrevink, H. K.*, Fra grensevakten ved Kongsvingers festning 1905 (1929).
- Carlbom, J. L.*, Karl X Gustav. Från Weichseln till Balt 1657. Tåget över Balt och freden i Roskilde 1658 (1910).
- , —, Tredagarsslaget vid Warschau den 18, 19 och 20 juli 1656 samt de föregående mindre fältslagen 1655 och 1656. Ett tvåhundra-femtioårigt minne (1906).
- Cederström, R.*, Svenska kungl. huvudbaner samt fälttecken vid i Sverige, Finland och öfriga svenska provinser stående trupper förvarade i Kungl. Lifrustkam-maren och Kungl. Artillerimuseum m. fl. in- och utländska samlingar (Medd. från Livrustkammaren nr 2, 1900).
- Dahlberg, E.*, Skåne och regementet. En bok om Skånes land och folk och om Kungl. Norra skånska infanteriregementet för dess soldater (1936).
- De la Chapelle, J. R.*, En militarisk exercitie bok eller regementsspegel af ett in-fanterie (1669) (Kra, Exercisreglementen).
- Eben, F.*, Military uniform in the royal army of Sweden (1808).
- Fankommittén*, 1845 års (KVHT 1844—1846), 1888 års (1892), 1896 års (1897).
- Forsberg, C. D.*, Stadganden rörande rotehållaren och soldaten vid indelta infanteriregementerna, avd. II, art. 15 och 16: Nerikes regemente och Wermlands regemente (1844 respektive 1846).
- Fredenberg, A.*, Anteckningar rörande det svenska indelta infanteriets uppkomst och utveckling från äldsta tider (1883).
- Fuchs, F.*, Svenske soldaten under krig och fred (1854).

- Furtenbach, B.*, Värmländsk beredskap (1947).
- , —, Eda skans ("Värmlandsörnen" 2/1 1949).
- Författningssamling*, Svensk (Sv FS).
- Försvarsvilja*, Svensk, Se Sydow.
- Generalstabens krigshistoriska avdelning*, Sveriges krig 1611—1632, I—III (1936).
- Gustav I*, Konung Gustaf den förstes registratur (Utg. av Riksarkivet).
- Gustav H Adolf*, Konung Gustaf II Adolfs skrifter. Utg. av C. G. Styffe (1861).
- Hallman, R.*, Gällande författningar rörande armén (1881).
- Hildebrand, B. E.*, Sveriges och svenska konungahusets minnespenningar (1874).
- Jakobsson, Th.*, Svenska arméns fälttecken (Svenska armén genom tiderna, 1949).
- , —; Svenska arméns fanor och standar. En orientering genom tiderna (Medd. från Riksheraldikerämbetet nr 10, 1941—1945) (1945).
- Jung, H. V.*, Antingen — Eller. Freds- och försvarsproblemet i saklig belysning (1930).
- Kindberg, A.*, Anteckningar om Värmlands fältjägare, II (1919).
- Krigsvetenskap's akademien*, Handlingar och tidskrift (KVHT).
- Kuylensstierna, O.*, Karl XII i Dalsland (Sv. Turistföreningens årsskrift 1917).
- Langer, Th. L.*, Anteckningar om Carl XII :s besök i Dalsland åren 1716—18 m. m. (1914).
- Länt j dr svaret*, Tjänstemeddelanden (TL).
- Lenk, T.*, Karolinernas fälttecken (Svenska kulturbilder, 1930 och 1933).
- , —, Värmlands vapen (Sv. Turistföreningens årsskrift 1928).
- Lignell, A.*, Beskrifning öfver grefskapet Dal, I (1851).
- Linder, R.*, se Bohus bataljon.
- Lundqvist, B. V :son*, Sverige och den slesvig-holsteinska frågan 1849—50 (1934).
- Löfgren, E. O.*, Sverige-Norge och danska frågan 1848—49 (1921).
- Mankell, J.*, Anteckningar om svenska armén (1864).
- , —, Uppgifter rörande svenska krigsmaktens styrka, sammansättning och fördelning (1865) (Mankell, Krigsmaktens styrka).
- Mannerfelt, M.*, Våra regementens nummerföljd — månghundraårig tradition ("Den svenske underofficeren" 35/1941).
- Monro, R.*, Monro His expedition with the worthy scots regiment (called Mac-Keyes regiment) (1637).

- Myntkabinettet* (Statens historiska museum), Medaljen genom tiderna av Bengt Thordeman och Nils Ludvig Rasmusson (1942).
- Nordensvan, C. O.*, Värmlands (Närkes och Värmlands) regementes historia, I (1904) och II (1911).
- Norska stortinget*, Innstilling fra undersökelseskommissjonen av 1945 (1946,1947).
- Norska utrikesdepartementet*, Norges forhold til Sverige under krigen 1940—1945 (1948).
- Nygren, C. E.*, Om Värmlands krigsfolk (H. H. Hildebrandsson och S. Samuelsson, En bok om Värmland av värmlänningar, II, 1918).
- Petrelli, D. T. J.*, Anteckningar om svenska och finska fanor och standar under konungarne Karl X Gustaf och Karl XI intill 1686 (1892).
- Protokoll*, Svenska riksrådets, 1650 och 1651 (1916, 1920) (SRP).
- Riksdagstryck*, Åren 1919—1945. *Rulla*, Svenska arméns (Kra).
- Samuelsson, S.*, Värmlands historia (En bok om Värmland av värmlänningar, I, 1917).
- Schildt, G.*, Ett stolt svenskmänninne (Värmlands landstormsförbund 1915—1940).
- , —, Med Kungl. Värmlands regementes fana i österled ("Värmlandsörnen" nr 1/1948).
- Setz, H.*, Karl X Gustavs förordning om fälttecken för armén 1654 (Sv. vapenhistoriska sällskapets årsskrift 1942—1943) (Seitz).
- "*Sekå*" (C. L. Kaijser), Kring ett beredskapsminne (Medd. från Föreningen för Stockholms fasta försvar 51/1945).
- Stiernman, A. A.*, Alla riksdagars och mötens . . . beslut (1728) (Stiernman).
- von Sydow, O. R.*, Svensk försvarsvilja, I (1950). *Söderberg, G.*, Kongl. svenska arméns uniformer (1834).
- Söderman, A.*, Palaestra militaris det är en militarisk exercitiebok (1679) (Kra, Exercisreglementen).
- Taube, Gurli*, Svensk regementshistorisk bibliografi (1949).
- Tidningar och tidskrifter* rörande lantförsvaret.
- Wernstedt, F.*, Svenska standar och fanor 1654—1686, en typologisk undersökning jämte historiker regementsvis samt register (Medd. från Riksheraldikeräm-betetr 10, 1941—1945 (1945).

- Winberg, T.*, Södra skåningarna 1811—1949 (1950).
- Zeeh, E. J.*, Genomförandet av 1925 års härordning (Medd. från Föreningen för Stockholms fasta försvar 33/1928).
- , —, Kungl. Värmlands regemente (C. W. Kleen och E. H. K:son Björn, Sveriges försvar, 2, 1928).
- , —, Narvaminnet (Medd. från Föreningen för Stockholms fasta försvar 42/1937).
- , —, Hären och hembygden (Svenska armén genom tiderna, 1949).
- , —, Nedrustning — Upprustning — Tillbakagång 1925—1948 (Svenska armén genom tiderna, 1949).

LEVNADSTECKNINGAR

1617-1950

UTARBETANDET AV "LEVNADSTECKNINGAR"
1617-1950

har omfattat dels *en* översyn och revidering av Nordensvan II, Personalhistoria 1623—1910, dels ett framförande av denna historia till och med 1950 jämte personregister och en förteckning över använda förkortningar.

För att vinna största möjliga anslutning till den gamla personalhistorien ha där uppgjorda personalnummer kommit till användning. Där på grund av förväxling i den gamla historien samme man är upptagen på två nummer, har vid det högre numret hänvisning skett till det lägre. T e "62. Se nr 21". Om däremot i den nya upplagan något namn tillkommit under ett visst nummer, är detta angivet med t e "212 a".

Beträffande namnstavning skrives i texten konungarnas m. fl:s namn enligt numera vedertaget bruk med modern stavning — .Karl och Gustav. I levnadsteckningarna stavas personers förnamn i regeln som i Krigsarkivets personregister för äldre tid eller för senare tid, som vederbörande skriva själva.

REGEMENTSCHEFER

KARL FILIP.

Karl Filip, född 22/4 1601, död 25/1 22. Karl IX:s son, hertig av Södermanland, Närke och Värmland 09, landsöverste för hertigdömet landsregemente 17—22.

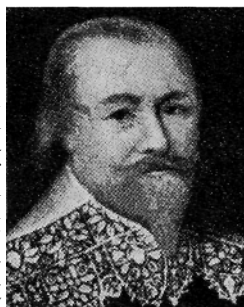
Den begåvade unge furstens kandidatur (11—12) till Rysslands tron under "den stora oredan" gick om intet genom ätten Romanovs uppstigande på tronen (13). Vid införande av lands-regementsinstitutionen blev han chef för det i hans hertigdöme upprättade regementet. År 21 följde hertigen sin broder till Livland och deltog med utmärkelse i Rigas belägring. Efter stadens fall insjuknade han och avled i Narva, djupt sörjd av konungen, som högt värderade hans ädla karaktär. Han ligger begravd i Strängnäs domkyrka. Karl Filip var gift (20) med Elisabet Ribbing, dotter till riksskattmästaren Seved Ribbing, och hade en dotter, Elisabet Gyllenhielm, född efter faderns död.

1. ALEXANDER LESLIE af BALQUHAIN.

Alexander Leslie tillhörde en gammal skotsk släkt; född omkring 1580.

Sina första lärospån i krigets konst gjorde han i holländsk tjänst under nederländska frihetskriget och begav sig därefter till Sverige för att såsom löjtnant vid Holifer Poppers regemente följa Jacob De la Gardie på dennes segertåg genom Ryssland. Härefter övergick han till Polen, där han blev överste, men återvände snart till Sverige och utnämndes av Gustaf II Adolf 1622 efter hertig Karl Filip's död till överste för det landsregemente, som uppsattes av Södermanland, Närke och Värmland. Då Gustaf II Adolf 26 med 100 skepp seglade från Stockholm till Preussen och landsteg vid Pillau, besattes denna stad genast av Leslie's trupper, och han själv var kommandant därstädes 26—27 samt deltog med regementet 26 i slaget vid Mewe. Vid erövringen av Danziger Haupt utmärkte han sig mycket. Då

konungen år 28 beslöt att bringa Stralsund undsättning, ditsände han trupper under Leslie's befäl, varvid denne frånträdde regementsbefälet. Han försvarade fästningen mot de kejsarliga och drev dem, sedan de 30 upphävt belägringen, från Riigen. Sedermera anförtrorde konungen honom med generalmajors grad befälet i Nedersachsiska och Westfaliska kretsarna, och 36 blev han fältmarskalk och generalkommandant i Westfalen. I aug samma år förenade han en del av sina trupper med Baners och förde i slaget vid Wittstock 24. sept svenska arméns mitt. År 38 erhöill han avsked ur svensk tjänst och begav sig till sitt hemland. Fick vid avresan av svenska regeringen i hedersgåva två "kartoger", 10 fältstycken med tillbehör och 2000 muskötter samt en årlig pension på 1200 rdr. Han var enligt Axel Oxenstiernas egna ord "en gammal och välförtjänt officer". I Skottland ställdes han följande år i spetsen för den armé, som det skotska covenantpartiet uppställde mot engelske konungen Karl I. L intog Edinburgh och ryckte segrande in i England, varefter han såsom en av parlamentets kommissarier deltog i underhandlingarna med konungen och utnämndes 42 av denne till lord Balquhain och earl of Leven. Han undertryckte 42 en resning på Irland och förde året därpå åter en skotsk armé mot konungen, vilken 46 överlämnade sig åt Leslie. Sedan vilade hans vapen, till dess efter Karl I:s avrättning dennes son, Karl II, reste sig mot Cromwell. Leslie tog sig an dennes sak, men hans skotska armé blev besegrad av den engelska vid Dunbar 3. sept 50. Tillfångatagen följande år i slaget vid Worcester, insattes han i Towern men lössläpptes på drottning Kristinas av Sverige böner.

Död 4. april 61. Hans ätt utslocknade snart på manssidan.

83. KINNEMOND, JOHAN.

Även denne var av skotsk släkt och inkom till Sverige för att vinna ära och byte i krig. Såsom "övervaktmästare" (major) fick han 1622 en gård i Gamleby. År 28 utgavs åter ett donationsbrev åt överstelöjtnant Johan Kinnemond och samma år fick Leslie befallning att i Pillau lämna regementet åt honom, som nu kallas överste. K blev då chef för de båda fältreg "av Närke och Värmland". Han förde sedan ett av dessa båda regementen, vilket upplöstes 29. K var ståthållare på Nöteborg 33.

4. KAGG, MATTS,

till Kjellstorp och Styrestad samt Ekon i Risinge socken, Östergötland.

Matts (Matthias) Kagg föddes 1590. Son till Hertig Karls kammatjunkare Nils Kagg och Brita Hård af Segerstad. Gift med Märta Ulf af Horsnäs.

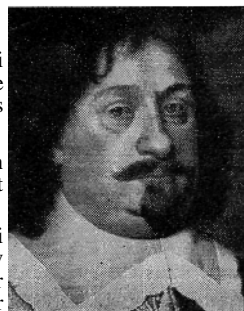
Löjtnant vid Knut Hands ryttarfana i Småland 1613, kapten vid Södermanlands knektar 17, chef för ett kompani från Näset 22 och följande år "överstevaktmästare" (major). Hans kompani mönstrades 25 på Näs i Stavnäs socken. Överstelöjtnant blev han 26 och förde samma år en skvadron (bataljon) av regementet till Livland för att med den deltaga i kriget. Han övervintrade med skvadronen i Dirschau. År 28 var han utskrivningskommissarie och förde rekryter till Preussen. Följande år blev K "överste och chef för ett av de båda fältreg från Närke och Värmland (jfr föreg). Deltog med detta i striderna vid Marienburg 29, stupade där natten 15.—16. juli samma år.

84. LILLIE af GREGER MATTSONS ÄTT, AXEL,

greve till Lilljenborg vid Laholm, friherre till Kides i Keks-holms län och Löfstad i Kimstads sn, Östergötland, herre till Sjöstorp och Räfsjö, Östergötland, St Hinsekind i Jönköpings län samt Loitz i Pommern och Ottersberg i Bremen.

Lillie föddes den 23. juli 1603 på Berga i Kalmar län. Son till ryttmästaren Gustaf Axelsson Lillie och Karin Bagge. Gift 16. maj 30 med Kristina Mörner.

Kammardräng hos Gustaf II Adolf 20, fänrik 25 vid ett kompani fotfolk, varvid åt honom förlänades några gårdar (antagligen blev han dock fänrik redan 23, då härads hövdingebrev är utfärdat för Axel Lillie). Löjtnant 26, kapten 27 eller 28 och i slutet av sistn år överstelöjtnant. Att han innehaft denna grad vid Matts Kagg's reg framgår av ett kort "förslag" 29. juli 29, undertecknat av Axel Lillie. Sedan Kagg stupat blev L chef för dennes reg. Den 18. mars 30 mönstrades i Örebro 4 kompanier av Lillies regemente. Samma år befalldes Lillie att den 15. maj vara i Stockholm med 4 komp värmlänningar. När han lämnade regementsbefälet, framgår icke av regementets akter, som saknas för åren 31 och 32. Antagligt är, att regementet, som denna tid blev "ruineradt", sammanslogs med manskap från såväl Närke och Värmland som Uppland, ty 12. aug 31 skriver Gustaf II Adolf till riksmarsken, "att eftersom det Opländske regementets soldater så ock den sqvadron Nerikes fotfolk (N o V fotfolk), som nu är här ute, är så afsigkommet att det ej mera behöfver alla sina officerare", så hade han avfärdat hem till Sverige major Podolinus och tre kaptener från Upplands reg samt två kaptener m fl från Närkes och Värmlands, för att de skulle taga hand om de nyutskrivna. I alla händelser utnämndes Lillie, som 6. maj 31 blivit kommandant i Spandau, såsom chef för Upplands reg 4. aug samma år. Lillie deltog verksamt i stormningen av Marienberg i okt och av Mainz 12. dec. (I hans friherrebrev står: "Hafver Axel Lillie sin tapperhet med stort beröm 1631 8. octobris bestått för den starka befästningen i Frankenland, då honom blef af Högst bemälte Majjt befalldt att anföra stormen för samma fästning, den han ock lyckligen eröfrade.") Vid Mainz miste han sitt ena ben och måste sedan begagna träben. Några år senare krossades detta av en kula, varvid Lillie såg kallt efter kulan och sade: "Det var väl det andra du menade." Lillie blev kommandant på Wiirzburg och var kvar där ännu 34, vilket bevisades av ett brev av 15. mars på gods i Östergötland "för öfversten för vårt Upländske infanteri och öfverkommandanten i Wiirzburg och den tillhöriga garnison". Den 31. mars 34 anbefalldes Lillie att med sitt reg närvara vid Gustaf II Adolfs begravning. Den 18. april samma år blev han guvernör i "Höfft" (Danziger Haupt) och anbefalld att samtidigt föra 4 kompanier östgötar till Kalmar att där gå ombord. Genom byte med Gabriel Kyhle blev han 1. maj 35

chef för Östgöta infanteriregemente och hade då avgått till Preussen 1. april. Efter stille-ståndet fick han såsom generalmajor av kavalleriet åtfölja Torstensson, när denne från Preussen skulle till Tyskland överföra 10.000 man. Deltog i Baners fälttåg och utmärkte sig bland annat i träffningen vid Petersberg i mars 36, där han förde vänstra flygeln. I maj lämnade han armén. Var hemma 38. Blev kommandant i Stralsund och viceguvernör i Vor-Pommern 4. maj detta år. Befalldes 19. juni 39 bemäktiga sig Plauen, Dömitz och Werben samt att av garnisonen, förstärkt med rekryter, bilda "ett corpus". Befalldes 28. nov värva ett kavalleri-reg:te på 8 komp om 150 man. Den 24. maj 41 fick han övertaga guvernörskapet över Hinter-Pommern efter Johan Lilliehöök, som efter Baners död skulle övertaga högsta befälet över armén. Han var guvernör över hela Pommern 43—13. sept 45 och därjämte guvernör i Leipzig; lämnade chefskapet över Östgöta reg 6. jan 45. Riksråd 48, friherre 51, rikskammarråd, lagman och greve 52, general av kavalleriet 54, generalguvernör i Halland 55—56, då Gustaf Otto Stenbock avlöste honom. Fältmarskalk 57, fick han i uppdrag att försvara Kalmar och Smålandsgränsen samt 28. febr 58 befallning att mottaga den av Danmark avträdde provinsen Blekinge. Slutligen blev han den 14. sept. 61 generalguvernör i Livland.

Han hade dels ärvt, dels förvärvat en mängd gods och stora rikedomar samt byggt sig ett präktigt slott på fädernegården Löfstad i Östergötland. Där dog han 20. dec 62 och gravsattes i Kimstads kyrka, där hans vapen sedan uppsattes.

2. THOMSON, THOMAS,

till Vrana, Sköllersta socken i Närke.

Thomas Thomson föddes i Skottland. Son till ryttmästaren i engelsk tjänst Henrik Thomson och modern var född Duwall. Gift med Katharina Mauritzdotter Murray.

Thomson står 1622 upptagen som kapten och chef för ett kompani vid N o V reg, har 23 titeln "öfwerstequartermästare" (regementskvartermästare), är i 26 års rulla upptagen såsom major, och hans kompani mönstrades i Stockholm 7. juni 26. I rullan över de i Pillau i april 29 mönstrade kompanierna av överste Kinnemonds reg upptages även överstelöjtnant Thomsons. Blev chef för N o V reg antagligen 31, vilket år han omnämnes med överstes titel. Förde befäl över regementet under dess deltagande i tyska kriget. Höll utskrivning i Värmland 39. Naturaliserad svensk adelsman 42.

Thomson var 38 kommandant i Hagelberg i Tyskland och togs där till fånga av de kejserliga men utlöste sig mot ett belopp av 1.000 rdr för egen del och 500 rdr för några andra fångar. Såsom ersättning för detta belopp och för inestående lön fick han 42 åtta hemman i Sköllersta och Askers socknar i Närke. Vrana gård jämte två gårdar i Munkvrak, Mällösa socken i Närke, hade han fått av Gustaf II Adolf genom gåvobrev 25. april 29.

Med sin hustru hade han 15 söner, av vilka 13 dogo unga eller ogifta. Fem av hans släkt voro officerare vid regementet.

Död (efter den 26. juli) 43. Han var vid sin död en gammal man, enär sonen Alexander säger, att fadern tjänat i 48 år.

174. GORDON, JOHAN,

herre till Klunie och Rittwan.

Född i febr 1617 i Elerdijn i Skottland. Gift med Anna Thomson.

Gordon inkom till Sverige och tjänade sig under tretioåriga kriget upp till överstelöjtnant vid N o V reg, vartill han utnämndes mellan 16. okt—10. dec 40. Sistnämnda dag stod han med en del av regementet i Wollin. I Stettin var han med sin skvadron i april följande år, och skvadronen mönstrades där 10. dec 41 av Johan Lilliehöök. Chef för N o V reg 9. aug 43, följande dag naturaliserad svensk adelsman. Var såsom chef för reg:tet aldrig ute med det-samma i Tyskland.

Enl donationsbrev 10. nov 50 fick Gordon följande förläningar i anledning av "huld, tapper och trogen tjänst för sig, sin hustru och arvinge efter arvinge": Djupsunds skattehemman, 1/2 Fiskeviks skattehemman, Hälltorps, Jonsbols, Bråtes, Nolgårds, S o N Hammars, Hallers-ruds, Torps, Hoflanda, St Skagens, 1/2 Lundens, 1/2 Klöfveruds, 1/2 Takene, y₂ Djupsundets, 1/3 Löfnäs, 1/3 Killeruds, 1/3 Hults, 1/3 Mosseruds, 1/3 Mörmoms, 1/3 Askhults, i/8 Engshults, i/g Götetorps, % Gunnarsskärs, Fiskvikens utjord, Tuveruds och Lindesnäs', alla kronohemman, belägna på Hammarön utanför Karlstad.

Död 27. jan 53 i Stockholm, begravnen i Sköllersta kyrka i Närke, där hans epitafium finnes.

217. von ESSEN af ZELLIE, JOHAN,
till Clossow och Trenow.

Född 15. juni 1611 på Zellie på Ösel av föräldrarna Didrik den yngre till Zellie och Anna Lepsch. Gift 6. febr 40 på Sommerwolde med Engel Hedvig von Mörner.

Den unge Essen anställdes såsom page hos en överste) 22 och inträdde snart såsom musketerare vid dennes i svensk sold stående regemente, där han 33 blev fänrik. Samma år slöt han sig i egenskap av hovjunkare till fältmarskalken Herman Wrangel i 2 år, från vilken han övergick till den polske konungen Wladislaw under 3 år. Det dröjde dock icke länge, förrän han åter var i svensk tjänst såsom kaptenlöjtnant vid överste Metstake's regemente, varifrån han övergick till rikstygmästaren Johan Lilliehöök's dragonkompani, där han blev kapten. Vilken del han tog i kriget är icke känt, förrän han 40 blev kommandant på slottet Lieben i Schlesien och senare i Oppeln för att kort därefter såsom överstelöjtnant införlivas med greve Gustaf Adolf Lewenhaupt's regemente. Sedan han en tid varit kommandant i Eger, övertog han såsom överste stupade överste Österlings regemente men tog avsked därifrån 48. Genom ett kungl. brev av 29- maj 52 bestämdes, att Essen skulle få ett finskt regemente och, intill dess han tillträdde detsamma, årligen uppbära 1.000 rdr. Något sådant regemente fick han icke, men blev efter Gordons död chef för Närkes och Värmlands regemente 28. jan 53. Kommandant på ett slott i Polen 56, återfinnes han i samma egenskap i Malmö 58. Generalmajor "iiber die Infanterie" 16. Jan 59, anbefalldes han samma dag att avlämna Malmöhus län med fästningen till överste Johan Hård samt begiva sig till Karl X Gustaf i fältlägret utanför Köpenhamn.

Han var en tapper och skicklig krigare. Såsom kommandant försvarade han Oppeln så manhaftigt mot generalfältmarskalken Hoffkirch och överste de Souches, att han befordrades till överstelöjtnant och av drottning Kristina fick en guldkedja jämte hennes porträtt.

Död 23. okt 61 på Clossow och begravnen i S:t Jakobs kyrka i Stettin.

303. POSSE, Nils,
till Roo och Kilestad.

Nils Posses föräldrar voro landshövdingen och ståthållaren på Västerås slott Krister Posse och Kristina Sparre av Rossvik.

Han blev kapten vid Dalregementet 1649, överstelöjtnant 57, flyttades till Livregementet till fot 58 och blev chef för Närkes och Värmlands reg 61, vilken befattning han innehade till 69.

Död på Gäddeholm i Irsta socken, Västmanland, och begravnen 69, antagligen i Irsta kyrka, där han 66 lät uppresas ett präktigt epitafium över sin farfars bror, Nils Posse.

139. GYLLENSPETZ, JONAS.

Jonas Hansson Spets till Gylleby i Sunne socken föddes 1609 i Spesserud på Värmlands-Näs, där hans fader, Hans i Spesserud, var bonde. Gift 1. gången med Catharina Eskilsdotter, 2. gången med Gunilla Faxell.

Enligt egen uppgift blev han soldat 24 och tjänade såsom menig och underofficer i 16 år. Han förekommer första gången i regementets rullor 40, då han är fänrik under namn av Jon Hansson. Löjtnant 45, regkvartermästare 50—54, då han blev chef för ett kompani från Fryksdals härad. (Han var den förste kvartermästare, som icke på samma gång innehade kompani). Major blev han 57, överstelöjtnant 59 och adlades med namnet Gyllenspetz 60. Flera gånger anhöll han att komma i åtanke vid regementschefspatsens besättande efter Essen, påvisande att han tjänat länge och troget, samt att han fört regementsbefälet åren 59—61. Han fick dock vänta till 69, då han efter Posse utnämndes till regementets chef. Generalmajor 76, erhöi avsked 77.

Han deltog i polska och preussiska fälttåget samt i trettioåriga kriget. Var i Stettin 39—40, förrättade mönstring i Bro 41 och återvände därefter till Stettin, där han kvarblev till 43. Den 26. okt 59 "understacks" hans kompani (dvs fördelades på andra förband) i Köpenhamns läger, då han beordrades att mottaga de nyutskrivna. Vid danska krigets utbrott 76 var

- 1) Uppgiften hos Nordensvan, att översten skulle hetat "Bont" har icke kunnat verifieras. Namnet sannolikt förvanskad.

han av sjukdom hindrad att taga befälet, varför M G De la Gardie begärde en befälhavare i Värmland. "Öfverste Gyllenspetz kan omöjligen travaillera" skrev han, "är eljest en trogen, tapper och vigilant officer och på den orten alldeles omistandes för den kunskap han har om allt."

Död 24. april 79 på Gylleby; begravnen i Sunne kyrka, till vilken han gav vackra förringar.

365. HÅRD af SEGERSTAD, CARL, till Bjurnäs.

Carl Hård af Segerstad (kallad den lille) var son till landshövdingen i Jämtlands län Carl Hård af Segerstad och Beata Kyle. Gift med grevinnan Elisabet Stenbock.

Han tjänade först vid pfakgrevens af Sulzbach infanteri samt någon tid i främmande land, fick efter hemkomsten majors pension, var 1665 major vid Bohus-Jämtlands dragonregemente och blev 75 överstelöjtnant vid Bergsreg, 76 vid Kalmar reg, N o V reg och Älvsborgs reg i nu nämnd ordning. Kommendant i Hälsingborg 77, fick överstes grad och blev chef för Älvsborgs reg samma år. Han ställdes redan detta år i spetsen för Kronobergs reg med försäkran att så snart "någon förändring med Wermlands och Dals (skall vara Närkes och Värmlands) reg förefaller wij honom dermed accomodera wehla". Han blev också chef för sagda regemente 78. Även detta år var han kommendant i Hälsingborg men blev i juni genom ett falskt brev, skrivet med Karl XI: s chiffer och förseglat med dennes signet, och vari han underrättades, att han icke hade någon undsättning att vänta, narrad att till danskarna uppgiva fästningen 27. juni. Han dömdes av Karl XI härför att mista sina tjänster men benådades omedelbart därefter. Chefsbefattningen hade redan övergått till en annan, varför han blev kommendant i Varberg 85. Vice landshövding i Halland 86, utnämndes 87 till överste för Jämtlands dragonregemente och 1702 till vice landshövding i Västernorrlands län.

I sitt testamente, dagtecknat Bjurnäs 30. dec 03, anbefalldes han sin brorson att låta "giöra twenne kopparkijstor, en för mig och en för min sahl k hustru medh hwitt ollie färg anstrukne och förgyllt kors på lacket och på gafflorna wåra namn med förgylte bokstäfver samt åhr-tahlet och i stället för hufwudbaner skall han låta giöra af marmor Epithaphium, hwarest beggies wåra namn uthugges med mehra som hörer till Epithaphium, hwars bekostnad till 400 eller 500 Rdr smt sig belöpa skall, hvilket skall inmuras på wänstra sijdan om Sacristie-dörren öfwer fruhstolarne". Av testamentet framgår, att han ägde arvgods i Småland och Närke.

Död 10. dec 04 på Bjurnäs och begravnen i Björnlunda.

366. REHBINDER, REINHOLD,

friherre till Uddrich i Livland, herre till Gripenberg i Jönköpings län, Marsäter i Östergötland, Duveholm i Södermanland samt Strångholm, Venholmen, Kvarsjö, Vingtorp och Anfastebo (på Dal).

Född på 1640-talet i Livland. Fadern var generalmajoren och guvernören i Finland Henrik Rehbinder och modern Hildegard Elisabeth von Uexkull. Gift 1. gången 71 med Katharina Maria von Fitinghoff. 2. gången 1708 med friherrinnan Magdalena Ranck.

Sin krigarbana började Rehbinder såsom ryttare vid Chr Horns regemente till häst, där han blev korpral. Fänrik vid Tavastehus läns regemente 1662, löjtnant vid Livgardet 72, kapten därstädes 74 och major 76. I april 78 kallas han överstelöjtnant. Överste och chef för Kronobergs regemente 8. juni 78, flyttades han redan 28. juli samma år till Närkes och Värmlands. Generalmajors värdighet nådde han 86, generallöjtnant 93. Erhöll april 1700 konungens befallning att vid Göteborg hålla sig färdig att agera mot danskarna; flyttades 01 såsom landshövding till Kalmar län, där han även blev överkommendant över fästningarna.

Rehbinder deltog i slagen vid Halmstad och Lund, i vilket senare han blev svårt sårad. År 1678 utförde han två lyckliga strövtåg, varvid han tog åtskilliga fångar och hästar.

Rehbinder genomförde det ständiga knektehållet i Närke och Värmland. Hos Karl XI stod han i stor gunst och var av honom mycket använd. Konungen lät honom förrätta flera generalmönstringar under åren 89—94, ett förtroende, som denna tid endast skänktes väl beprövade generaler. Han följde Karl XI på dennes resa till Dalarna samt till Torneå 94. Vid Karl XII:s kröning var han med bland de generaler, som växelvis med rådherrarna buro tronehimmeln. Han erhöll 80 kungl tillstånd att på grund av sin långvariga tjänst på Kolmården få upptaga oländig mark och behålla denna i sin och sin hustrus livstid. Död 29. april 1709 och begravnen i Säby kyrka.

413. **ROOS, CARL GUSTAF,**
friherre.

Född 25. dec 1655. Son till ryttmästaren Gustaf Ericsson Roos och Ingeborg Oxe. Gift 1. gången med Kristina Marie Sparre af Rossvik¹⁾, 2. gången med friherrinnan Magdalena Kristina von der Nath.

Han har själv upptecknat en "Kort Relation öfver mine ringa Meriter", så lydande:

"1673 reste jag ifrån Swäriget åth Tyskland, Hålland och Frankrike och derest öfwade mig uti språken, Geometrien, Fortifikation, Artilleri och Fyrwärkerie, samt andra adelige Exercitier.

1674 Begaf jag mig uti kaiserlig tjänst, under General fältmarschalk Lieutenant Margius de Granås Regemente, hwarest iag i femb månader för Volonteur och 36 månader för fendrick tient som mitt afskiedspass, hwilket tillföre hos Kongl Majjt, ingifwit utwijsar, i warande tijdh bevijsat belägringen för Philipsbourg och Trier samt bataillen wijd Conserbrick, därest iag ock blef Blesserad uti högra knäet wed Bombarderingen af Deupang [Deux-Ponts = Zwei-bruucken} blef mig fahnan i handen afskjuten; mellan dessa actioner, hwilka iag som fendrick bevijsadt, hafwer iag med bem:te Regemente legat i guarnison uti Collen [Köln], Bon[n], Cobelentz, Trier och Lyxenbourg.

1677 Sidst på året, reste jag heem till Sweriget, och straxt blef lieutenant under hennes Majjtt dränings Lijff Regemente till häst.

1678 Gjorde iag campaignen ved Bohuus, som då belägrat war, bivistade acktionen på Hijsingen, då fienden der ifrån drifwen, och blef twungen åt upphäfw belägringen, hwarwid iag med 20 Ryttare och öfwerstl Pouillet blef commenderat att visitera fiendens batterier, då iag af de som ännu i approacherna lågo på andra sijdan watnet, blef skuten igenom myssan; när denna belägringen war upphäfw, erhöit iag permission att gå med Hr General Wellings Regemente åth Skåne till Kongl Majjt:s armée för Christianstad, hos hwilket Regemente iag som Volonteur blef och på åtskillige lyckelige Partier med förbem:te General var; wijd slutet af detta campagne, war hans högsal. Majjtt så nådig och offererade mig Leutnantscharge under dess Lijffgarde, hwilken dienst iag så till hans Kongl. Majjt nådiga nöije samt mine förmäns förrättade att mig.

1685 blef anförtrödt och anbefaldt åt introducera Exercitierna hos Kongl. Majjts Söder manlands och Östgöta Infanterie Regementer, hwilket ock effter min underdånigsta pligh till Kongl. Majjts nöije förrättade att Hans Kongl. Majjtt

1686 d. 4 [enl. riksreg. 8] januarij, allernådigst förordnade mig till major wid des Schara* borgske Infanterie Regemente, hwilken charge iag med den underdånigste Zele förestod, åt Kongl. Majjtt der af nådigt nöije haft, och mig fördensull emoth wanlighheet sielf nådigst Commenderade på fortifikationsarbetet i Göteborg.

1693 med 1000 man af Regementet, hwilken commendering och förrättning iag så på Marchen till och ifrån Göteborg som sielfva arbetet med den underdånigste flijt och trohet förrättade, åt K. M:t der af et särdeles nådigt nöije förmärkia lätt.

1696 d. 2 Januarij förordnade mig högstbemite Kongl. Majjtt till Öfverst L. under Gouver-neuren och General Majoren Hr Erich Soops Regemente uti Riga, hwilken charge iag effter min underdånigste plicht förestod till

1699 in Juni j blef iag med Regementet Commenderat till Narska gräntzen, därest iag det-samma såsom öfverste Commenderade allt till d. 20 Aug. då iag ärhölt hans Kongl. Majjst Nådige Ordres åt med Lijff Battaillon till 700 man marchera åt Stockholm och derifrån siöledes till Pernau, hwilket allt med underdånigste flijt så efterkom att iag d. 16 octobr: der hoos hans K. Majjt lyckehn ankom, och derifrån sedermera till Reval och Narva marchierade, hwarest iag min attaque på fiendens Retranchement bekam, andra Bastionen ifrån den stora Bastionen på högra handen åt räknå ifrån fästet, hwarest iag genom den högstes bij stånd med min Battaillon inbröth, för jagade fienden uthur 7 Bastioner och densamma förfölde in emoth den 8:de derest ett stort moras oss hindrade åt wijdare komma, uthi hwilken action åtskillige fahnor och Dragone Estandarer blefvo af fienden tagne, dem iag sedan till Kongl. Majjtt förde och i diupaste underdånighet nederlade. Uthi denna actionen led detta Regementet mycket så åt af begge Batallionerna till halfparten döde och Blesserade, iag sielf i armen och med en styckekuhla igenom myssan, föruthom åtskilliga skatt igenom kläder.

1701. d. 9 Julij Bewijstade iag acktionen ved Riga, effter hwilken action Kongl. Majjt mig d. 22 dito med detta des starckeste landregemente allernådigst benådade, d. 26 dito, der effter blef iag med mitt i nåder anförtrödde Regemente commenderat till fästningen Birsen, der åt uthtaga det saxiska Artilleriet och Pontonerna och der commendanten det eij skulle god-willigt willia utgifwa åt iagh då skulle attackera orten, men iagh förrättade Kongl. Majjts

^{x)} Änka efter amiralen Claes Uggla. Då hon var förlovad med Roos, förebrådde henne en gång Karl XI på skämt, att hon ville gifta sig med en korpral, då hon varit gift med en så stor amiral, vartill hon svarade, att hon satte mer värde på en levande korpral än en död amiral.

nådige willia uthan attaque och brachte de der inne befintl. 4 halfva och 2 fjerdedels Cartover sampt 32 st. Pontons med allt tillbehör så att K. Majt deraf hade nådigt nöje.

1702. d. 9 Julij, Bijvistade iag med Regementet Battaillen wed Klitzow uti första Linien.

Efter samma action och sista dagen af samma månad hade iag den nåden att bredewijd hans Majt:ts höga Persohn forcera portarne och wachten i Cracou, så staden som slättet. In Novembri dereffter blev iag af K. M. Commenderad att emothtaga alla Trophéerne som togos af fienden wid Cletzou sampt de Blesserade, som allt war uti Opatovitz och dem på Weichsel-strömen nederföra till Casemir jempte de siuka som dit komne woro på flåttor ifrån Cracou med hwilka alla iag fortgick d. 11 dito och råkade samma dag uti en updämning, där hela strömen var fastfrusin och dämbd hvilken endtel. bröth löss och skedde åtskillige Wittiner sampt många flåttor sönderbröth, dels i stycken dels under ijsen, jembväl också många flåttor med stycken söndergingo och underluppo; wijd all denna faran som för människio ögon såg så ut att fast ingen man af de siuke skulle kunnat blifvit salverade dock igenom Guds bi j stånd den flijt och anstalt iag der wijd gjorde blef lijkwäl (Gudi ähra) hwar man salverad med alle munderingar och gewähr sampt styckorne af hvilka 2:e halfva Cartover med Cratin uthur botten uptogos och sedan allt lyckel. till Casemir brachte.

1703 Bijwistade iag belägringen för Thorn och dersamastädes gjorde 25 vachter på öfwerste Påsten och i Tranchéen.

1704 Bijwistade iag hela campaignen och med Kongl. Dahlregementet och mitt i nåder anförtrodda, som först i Prag ankommo blef bryggan förfärdigat som Kongl. Majt gick öfwer med wijd Nobittzke (?) hvilken och deraf mitt i nåder anförtrodda och Dahlregementet ihoopsattes och hade den nåden af Kongl. Majt att följa på Dahl Regementet öfwer fast 4 andra Kongl. Regementen der woro som hade Rangén före mitt.

1705 åhrs campagne har iag effter Kongl. Majts nådigste godtfinnande förrättat hoos Högvälb. hr Baron Generalen och guvernören Rehnskölds armée och är alltså nu på det nijo och tiugonde året som iag i Kongl. Majts min allernådigste Konung tjenst warit och kan iag tacka min gudh at uthi warande tijdh iag så Hans Kongl. Majts tjenst förrättat att iag aldrig för den ringaste försummelse haft ansvar eller tilltahl ej heller någonsin af mine aller nådigste Konungar haft någon onådig mijn, fast mindre något hårdt ord, ej heller af någon mine förmän, hwarken här hemma eller i främmande [land], för hwilken nåd, den stora guden wari ähra, han gifwe mig ock den sällheten härefter, så länge iag min Allernådigste konungs tjenst förmår förrätta. Lägret wijd Bentzin 6/10 05."

Roos blev friherre 1705, förde regementet i slagen vid Fraustadt och Malatitze. Vid Poltava hade han befälet över högra flygeln.

Fången därstädes, fördes han till Kasan efter att hava deltagit i tsarens triumftåg i Moskva. Först efter fredsslutet blev han frigiven och dog under hemresan i maj 22 i Åbo.

525. GRÖNBERG, FREDRIK MAGNUS,

friherre.

Född 21. aug 1666 i Stockholm. Son till ränkmästaren Börje Olofsson Burasus, adlad Grönberg och Anna Maria Gyldenklou. Gift med Elisabeth Broman.

Fänrik vid Västerbottens reg 94, löjtnant 98, flyttades till Livdragonreg 1700 och blev överstelöjtnant vid Västgöta kavallerireg 04. Interimsöverste för N o V reg 10, flyttades samma år till sitt ursprungliga reg, Västerbottens, såsom chef. Generalmajor 17, blev han samma år landshövding i Västerbotten och upphöjdes i friherrligt stånd. Landshövding i Uppsala län och generallöjtnant 19, generalfälttygmästare 28.

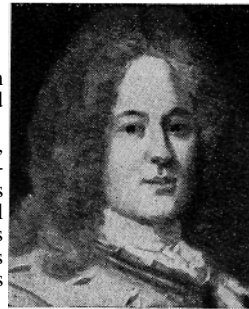
Död mycket hastigt 40 i Stockholm och slöt sin ätt på svärdssidan. Begraven i Jakobs kyrka i Stockholm.

548. ADLERFELT, PER,

friherre.

Född 4. juni 1680 i Stockholm. Son till kungl hovkamreraren Carl Johansson, adl Adlerfelt och Rebecka Häger. Gift med Katharina Johanna von Bautzen.

Volontär vid Livgardet 1700, sergeant samma år, fänrik 01, löjtnant 03 och kaptän 08, överstelöjtnant vid Krassows dragonregemente 10 och blev 12 interimsöverste för Närkes och Värmlands regemente, sedan han för sin "conduite och capacitet" blivt därtill förordad av konung Stanislaus, konf å fullm 14. Härifrån flyttades han såsom chef till Bergsreg 17, blev generalmajor 19, sändes samma år såsom envoyé till Köpenhamn. Friherre 20, återkallades 26 och blev då chef för ett värvat regemente i Malmö,

där han samtidigt blev kommandant, vice landshövding i Malmöhus län 37. Efter Arvid Horns fall insattes han såsom riksråd i den nya hattregeringen och blev kansliråd 39.

Adlerfelt var med vid landstigningen på Seland, i slaget vid Narva, övergången av Diina, slaget vid Kliszow, belägringen av Thorn, slagen vid Holofzin och Poltava. Där tillfångatagen, fick han på hedersord resa till Sverige för att bli utväxlad, försvarade 11 Dammgartens skans med 300 dragoner och uppehöll därstädes danska armén i tre dagar. Marscherade därefter med sin trupp till Stralsund och utstod dess belägring; gjorde härifrån med sina dragoner flera utfall och inbragte ofta fångar; var med vid Rostocks intagande 12 och i slaget vid Gadebusch. Tillfångatogs vid Tönningen 13 och kvarstannade vid truppernas uttåg såsom befälhavare för de sjuka. Frigiven 14, ledde han regementets andra nyuppsättning och deltog i båda fälttågen mot Norge.

Han ägde stor färdighet i kroppsövningar och dansade synnerligen väl, vadan han vid övergången av Duna skämtsamt lär hava uttalat den önskan, att sachsarna icke måtte sikta på hans ben. I C M Posses dagbok står under 23. april 09: "War Capiten Adlerfelt för general krigzrätt i högkwarteret och blef af dömd effter den 27, 31 och 34 krigzartic. punkter ifrån lifwet, för det han hade opphäfwet sig emot commando emot mig i marchen, då wij voro i Rysslandh." Antagligen åsyftas här den duell, som Adlerfelt före slaget vid Poltava utkämpade med en annan svensk officer, och som slutade med dennes död. Han undgick dock till följd av slagets olyckliga utgång konungens straff.

Under dalkarlsupproret 43 satt han 22. juni till häst på nuvarande Gustaf Adolfs torg i Stockholm, då en från en lodbössa avskjuten kula, ämnad åt överståthållaren Rutger Fuchs, vars vita häst han red, träffade honom bakifrån i veka livet, och 27. juni ändade hans liv.

574. TORSTENSSON, CARL ULRIK,

greve till Ulvsunda i Uppland.

Född 8. jan 1685 och son till Lennart Torstensson. Son till riksstallmästaren, riksrådet och presidenten i Åbo hovrätt Anders Torstensson och grevinnan Kristina Katharina Stenbock. Gift 8. dec 1719 med grevinnan Anna Margareta Oxenstierna af Croneborg.

Han började sin krigarbana såsom fänrik vid ett regemente i Zweibrucken och var därefter löjtnant vid Erik Sparres regemente i fransk tjänst. Fänrik vid Livgardet 05, löjtnant där 08, kapten 11, placerades som grenad j ärkapten vid det hemmavarande Livgardet 13. Generaladjutant av flygeln blev han 15 "för dess skicklighet och tappra välförhållande han vid åtskilliga tillfällen vist hafver" och interimsoverste för Närkes och Värmlands regemente 17—23. Sedan han efter freden fått gå ned till överstelöjtnants indelning, blev han chef för regementet 27.

Han deltog i fälttågen i Polen och Ryssland, i slagen vid Holofzin och Poltava, varifrån han, ehuru svårt sårad, lyckades undkomma till Bender, var med om uppsnappandet av en polsk legationssekreterare i Moldau; deltog i kalabaliken i Bender, blev därvid tillfångatagen men kort därpå utlöst, åtföljde 14 konung Stanislaus till Zweibrucken, begav sig därefter till konungen i Stralsund och bevistade träffningen vid Stresow på Rugen, varvid han blev svårt sårad och tillfångatagen samt fördes till Berlin. Återkommen, inställde han sig hos konungen i Lund 16 och bevistade 18 års fälttåg i Norge och belägringen av Fredrikshall.

Död i dec 27 i Bruxelles under resa till de varma baden i Aachen; begravnen 29. mars 29 i Ridrarholmskyrkan.

607. STRÖMFELT, JOHAN CARL CARLSSON,

greve till Landsjö i Östergötland.

Född 23. febr 1678 på Landsjö. Son till ryttmästaren Carl Filip Strömfelt och Agneta Ållongren i Östergötland. Gift på 1720-talet med Hedvig Eleonora Wrangel.

Musketerare vid Livgardet 1697, förare och sergeant 98, kornett vid Livdragonreg 1700, löjtnant där 01, kaptenlöjtnant vid Södra skånska kavalleriregementet 02, ryttmästare 04, kapten vid Livdragonreg samma år, major vid Bremiska dragonreg 07, överstelöjtnant 09, chef för sistnämnda regemente 11, överste för f d Krassows dragonreg 12, generalmajor och friherre 13, generallöjtnant 19, "Oberhauptman" i Wismar 20. Han blev 23 chef för N o V reg, vilken plats han innehade till 27, då han blev riksråd, greve 31.

Strömfelt deltog i slaget vid Narva, övergången av Diina och i åtskilliga strövtåg 01. Han var med vid Kliszow och 04 vid Punitz, där han fick en kula genom värjgehänget, dock utan

att såras, likaledes med vid Fraustadt. År 08 var han i Danzig och drog efter Poltavaslaget med den kvarlämnade armén ur Polen till Pommern. Härefter deltog han i kriget i Tyskland, var med vid Gadebusch och blev fången vid Tönningen men friköpte sig och begav sig till Pommern, där han åter blev fången efter striden vid Stresow på Rugen 15. Fri ur fångenskapen, begav han sig hem och anmälde sig hos konungen i Lund 17. Han var sedan med i Norge 18.

Död 26. okt 36 i Stockholm. Begraven i Kimstads kyrka i Östergötland.

608. POSSE, CARL KNUTSSON,

greve till Kummelnäs på Värmdön och Dewitz i Pommern.

Född 11. juni 1687. Son till generalmajoren, riksrådet, överståthållaren i Stockholm friherre och greve Knut Posse och Anna Kristina Natt och Dag. Gift 25. aug 1717 med grevinnan Kristina Margareta Eleonora Lillienstedt.

Adjutant vid de gardesrekryter, som ankommo till Thorn 03, fänrik vid Livgardet 04, löjtnant 06, kapten 13 (fullmakten dag-tecknad Bender 12. april 11), överstelöjtnant "i anseende till dess skicklighet och alltid betygande välförhållande" vid Bremiska regementet till fot 15 och vid Västgöta tremänningsregemente till fot 16, överste och chef för Upplands femmänningsregemente till fot 17, för garnisonsregementet i Stralsund 19, för Västra skånska infanteriregementet samma år, för garnisonsregementet i Stralsund 21, blev 28 chef för N o V regemente.

Posse deltog i belägringen av Thorn 03, i striden vid Njemen 04 och i slagen vid Holofzin och Poltava; stormat och 12/5 intagit pallissaderna i konungens åsyn med 30 grenadierer, attacken vid Worsklaströmmen 18/5 och utfallet ur staden med sjelfwa Battaillen wid Pol-tawa 28 juni", där han erhöll två kontusioner, den ena å vänstra skulderbladet av en kanonkula, den andra å högra foten av en musköt-kula; han undkom emellertid till Bender, tillhörde den grupp av officerare, som Karl XII i dec. 12 utskickade för att i Moldau uppsnappa en kurir, som medhade viktiga depescher från konung August till tartarkan, vilket uppdrag med framgång utfördes, och blev fången vid kalabaliken i Bender. Han deltog sedermera i Stral-sunds försvar 15, föll 16 i preussisk fångenskap men hemkom till Sverige i slutet av året. I jan 20 utförde han en beskickning till preussiska hovet.

Död 13. aug 37.

535. GADDE, GUSTAF,

till Körtingsberg i Närke.

Född 18. april 1680 (enl Låstbom 1676, enl egen uppgift 1678) i Vekkelaks socken av Viborgs län. Son till majoren vid Karelska dragonreg Gustaf Gadde och Susanna Kristina Ridder. Gift 1713 med Ebba Falkenberg af Trystorp.

Om sina levnadsöden berättar han själv följande:

"1694 den 15 maj engagerade jag mig under kongl. gardet som grenadeur och efter ett års tjänst avancerade jag till underrot-mästare, och sedermera alla graderna igenom till dess 1700 landstigningen skedde på Seland, då jag blev förordnad till grenadeur-fältväbel vid Kapten Siegroths kompani; samma år var jag kommenderad för Salig Herr löjtnant Rehnsköld med 30 man, som vid Narven gjorde första attacken på fiendens retranche-ment¹) då jag blev huggen i högra armen och därefter vid Lais avancerat till fänrik (18 jan. 1701).

1701, när decenten öfver Dynaströmmen vid Riga skedde, var jag under salig kapten Siegroths kommando med de första båtarne, som på findens sida fattade posto; intog fiendens batteri och sedan bevistade aktionen.

1702 bevistade jag bataljen vid Klissow, då jag med min pluton bröt in på fiendens spanska ryttare och kanoner, hvilka fienden lämnade — där jag undfick 4 blesyrer, tvenne i bröstet, en i armen och en i halsen²); vid samma tillfälle blef jag angifven hos hans högt Salig

*) Erövrade med egen hand flera fanor, blev kringränd, men slog sig igenom och jagade

en hop ryssar i strömmen. ²) Var som död kvarlämnad på slagfältet och därstädes

utplundrad inpå bara kroppen; blev

om aftonen upphittad och vårdad men två kulor förblevo kvarsittande i kroppen.

K. M:t att utan ordres under träffningen hafva brutit ur bataljen; dock som det så lyckligen reusserade med mitt underdåniga förhållande, ty blef det alltså nådigt upptaget, att jag därpå flere fänrikar till löjtnant förbi avancerade (17 juli 1702).

1703 bevistade jag hela belägringen för Thorn, som ock en gång blef kommenderad att taga in en post utmed trädgården, hvarest vid dess intagande mist några man; vid öfvergången af Weichselströmmen var jag ibland de förste, som på fiendens sida med 100 man fattade posto, då vid öfvermarscherandet länkebryggan gick sönder.

(Reg.-kvartermästare 21 juli 1706 och kapten vid lifkomp. 14 aug. 1707.)

Vid Holofzin var jag med de förste som öfver strömmen vadade och i bataljen därstädes blesserad i sidan. Vid Desna ström mot Ryssarne var jag med generallöjtnant Stackelberg kommenderad att på den södra sidan taga posto. Vid fästningen Wipreks intagande hade jag vakt hos Hans Högt Salig Kongl. M:t. Vid belägringen för Poltava blef jag kommenderad af Högt Salig Kongl. Maj:t uti approacherna att förhindra fiendens palissadering, hvar, vid rencontre, miste 15 man döde och blesserade; sammaledes var jag ock under tranchéen, [som] öppnades den natten, så ock när fienden gjorde utfall och tillbakadrefs till staden, och uti själfva bataljen presserade jag fienden så, att jag hade 6 -kanoner inne, men som ryssarne kommo oss då på ryggen och oss alldeles kringrände, högg jag mig igenom med hela bataljonen och retirerade till Hans Högt Salig Kongl. Maj:ts bår med rasten och med mig bragte 4 fanor till Dnjeprströmmen, sedan jag uti bataljen blef blesserad uti högra armen och vänstra handen som ock i låret, hvarpå jag följde Hans Högt Salig Kongl. Maj:t öfver Dnjeprströmmen och så vidare öfver ödemarken till Bender.

1711 vid Bender blef jag kommenderad med generalmajor Ziilich på Tartarcampagnen med Tatar Chans son, hvarvid vi togo in fästningen Bischof och sedan om sommaren med turkarna vid Pruth. Samma år (11/8) avancerade H. H. S. Kongl. Maj:t mig till (interims-) öfverste-löjtnant af Nerke och Wermlands regemente, då jag ock med H. H. S. Kongl. Maj:ts angelägna bref år 1712 från Bender hit till Sverige blef skickad. Vid min hemkomst rekryterade regementet och bragte det uti fullkomligt stånd.

1714 fick jag ordre att marschera med bataljonen åt Skåne, därifrån kommenderades att bevaka norska gränsen på Wermlandssidan, allt intill 1716, då jag följde med H. H. S. Kongl. Maj:t och gjorde vinterkampagnen vid Kristiania, hvarpå jag den 7 Juni erhöll H. H. S. Kongl. Maj:ts fullmakt att vara öfverste och kommandant på Älfsborg, under hvilken tid fästningen är tvenne gånger uti godt stånd satt vorden.

9 blessyrer, 5 bataljer, 9 aktioner, 2 belägringar och 15 års kampagne."

Gadde erhöll överstelöjtnants indelning vid Skaraborgs regemente 21. Blev öfverste och chef därstädes 29, erhöll i samma egenskap transport till Närkes och Värmlands regemente 37, men fick icke stanna där länge, enär han kallades hädan den 9- april 38.

622. von BUDDENBROCK, HENRIK MAGNUS, friherre.

Född i Livland 22. juli 1685, tillhörande en gammal härmäs-taresläkt. Hans fader, Henrik Gotthard, var chef för ett värvat regemente i svensk tjänst och hans moder hette Charlotta Cron-man. Gift med Magdalena Elisabet Rahm.

Buddenbrock gick tidigt i svensk krigstjänst (enligt 1739 års rulla 1702), deltog i fälttåget i Kurland och kämpade såsom kapten vid Ljesna och Poltava, varifrån han lyckades undkomma, och var sedan med Karl XII i Turkiet och vid uppbrottet därifrån. Under tiden blev han kapten vid Livgardet 11 och grenadjer 14. Efter hemkomsten blev han 17 chef för Västerbottens regemente och gjorde med detsamma fälttåget i Norge 18. Han flyttades 23 till Hälsinge regemente och blev 30 generalmajor, 31 friherre, 38 förflyttad till N o V reg, 40 generallöjtnant.

Då hade Buddenbrock redan tagit en verksam del i riksdagslivet. Han var en av det efter makten strävande hattpartiets ivrigaste förkämpar och intog vid 38 års riksdag en plats i det "lilla generalitetet", såsom de sex generalmajorer kallades, vilka höllo gemensamt bord och bildade medelpunkten för de krigslystna officerarna. Slutligen kom han med bland de tolv, vilka sekreta utskottet 39 tillsatte att utarbete en "plan för rikets försvar och säkerhet", och vilka i det "sekreta bihanget" angåvo krig med Ryssland såsom det säkraste medlet. Han sändes 40 till Finland och deltog i kriget (se Nordensvan, I, s 195). Hans skuld till nederlaget vid Villmanstrand var ringa, om ens någon, och han var en av de få behjärtade männen under en tid av ynkedom, men det skapades en allmän mening genom konstlade medel mot honom. Han arresterades och hemsändes samt ställdes jämte överbefälhavaren C E Lewenhaupt

till svars inför en generalkrigsrätt och av ständerna tillsatt stor kommission. Sedan syndabockarna blivit utsedda, krävde hela det i jäsning varande landet straff på dem, och såsom en avledning lät domstolen även Buddenbrock umgälla straff för en förbrytelse, vartill han ingalunda gjort sig skyldig. Ständerna bekräftade den på förlust av liv, ära och gods lydande domen, och den 16. juli 43 blev han halshuggen utanför Norrtull i Stockholm.

640. WRANGEL af ADINAL, CARL HENRIK,
friherre till Sperlingsholm i Halland.

Född den 28. Jan 1681. Son till kaptenen Reinhold Wrangel af A och Anna Margareta Zöge von Manteuffel. Gift på söndagen 1718 i Moskva med grevinnan Märta Helena Horn af Rantzien.

Den unge Wrangel ingick som ryttare vid Tiesenhausens reg 1697 men flyttades 99 såsom rustmästare till Livgardet, där han blev furir och fänrik 1700, löjtnant 01 och kapten 05. Till överstelöjtnant vid Skånska ståndsdragonreg, vars chef var "lille prinsen" Maximilian af Württemberg, utnämndes han 09.

Under denna tid var han med vid landstigningen på Seland, vid Narva, där han sårades i ena benet, Duna, Kliszow, där han åter sårades i benet, belägringen av Thorn, vid Grodno, Holofzin, stormningen av Veprik och vid Poltava, varefter han blev fången vid Dnjepr och förd till Moskva.

Vid återkomsten från fångenskapen 22 hade han redan 21 blivit utnämnd till överstelöjtnant med överstes karaktär vid Östgöta infanterireg, varifrån han 27 såsom överste flyttades till Tavastehus läns reg och därifrån följande år till Nylands dragonreg. Erbjudandet att bli landshövding i Österbotten undanbad han sig i juni 32 men undfick samma år generalmajors värdighet. Han flyttades 39 till Skaraborgs regemente.

Såsom anhängare av mösspartiet talade Wrangel med iver och övertygelse mot kriget med Ryssland men grep med kraft till verket, när kriget en gång var förklarad och han blev ställd under Buddenbrocks befäl. I slaget vid Villmanstrand förlorade han sin ena arm och blev fången.

Efter hemkomsten i juni 42 mottogs han genom partiyrans och ryktessmidariets underbara verkningar såsom nationalhjälte. Dahlin strängade sin lyra till hans ära; av konungen fick han mottaga en guldvärja och en med diamanter besatt dosa, och Stockholms borgerskap skänkte honom en silverservis, som vägde över 2.000 lod. Vid de upproriska dalkarlarnas anryckning mot Stockholm sändes den firade mannen mot dem men lyckades icke avstyra deras framryckning.

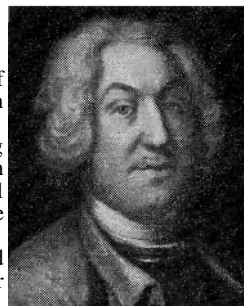
Han utnämndes 43 till generallöjtnant och till Buddenbrocks efterträdare vid N o V reg, och 9. aug följde härpå utnämning till general.

Under riksdagen 46—47 tillhörde han defensionsdeputationen, som hade i uppdrag att fullständiga arméns beklädnad och beväpning. Moderat mössa till sina åsikter, aktades han såsom en redbar och rättskaffens man.

I juli 47 fick han ett års tjänstledighet för att sköta sin hälsa men tog avsked 48.

Kommendör av svärdsorden vid dess instiftelse 48, fick han fältmarskalks karaktär 55.

Död 23. mars 55 på Sperlingsholm och begravnen i Gaggeska gravkoret i Halmstads kyrka.

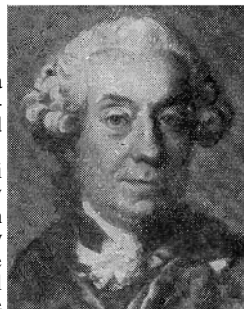

646. KALLING, PER,

greve till Myrö, Ringkarleby socken i Närke.

Född 1700 i Stockholm. Hans fader, Peter, var assessor i Svea hovrätt och i reduktionskommissionen och hans moder hette Margareta Bunge. Gift 6. juli 49 på Kummelnäs på Värmdön med grevinnan Kristina Margareta Eleonora Posse.

Kalling blev vid tio års ålder page vid hovet och trädde 17 i krigstjänst såsom grenadjärvolontär vid Livgardet, där han blev förare samma år och fänrik med fältväbels lön 18. Såsom sådan deltog han i fälttåget i Norge 18 och bevistade belägringen av Fredrikshall samt stormningen av Gyldenlöweskansan. Fortfarande fänrik, gick han 34 i fransk tjänst, där han blev kapten vid general Lencks regemente och dennes adjutant. Han bevistade därstädes tre fälttåg och deltog i flera belägringar. Efter återkomsten till Sverige 37 blev han löjtnant vid Livgardet, stabskapten 41 samt kapten och

kompanichef 43. Under tiden hade han deltagit i finska kriget 41—42. Nu gick det raskare med befordringarna. Kabinettskammarherre 43, blev han 44 genom byte överstelöjtnant vid Upplands regemente, 47 generaladjutant och 48 överste och chef för N o V reg. Han be-
vistade sedermera en del av pommerska kriget.

Kalling var en ivrig riksdagskämpe. Vid 56 års riksdag tillhörde han hovpartiet. Han hade tidigt slutit sig till Adolf Fredrik och under riksdagsförberedelserna i sin landsort arbetat för hovets sak. Han var därefter en av deltagarna i planerna för en statsvälvning men drog sig hastigt undan, när förhållandet i förtid röjdes, och lyckades undgå att bli invecklad i rättegången. Sedermera slöt han sig till mösspartiet utan att dock ännu övergiva drottningen och insattes vid mössornas seger 65 i rådet. I den nya rådkammaren intog han en framstående plats. När hattarna 69 åter fingo vind i seglen, avlägsnades Kalling ur rådet men återkom med mössväldet 71 och upphöjdes i grevligt stånd (friherre hade han blivit 51). Han var en ännu ivrigare förkämpe för mössornas åsikter och förordades av regeringen till befälhavare tor trupperna i Stockholm. När den avgörande dagen för statsvälvningen kom, 19. aug 17, blev han på konungens befallning fångslad och sålunda satt ur verksamhet. Han drog sig härefter tillbaka från det politiska livet och inskränkte sig till skötseln av sitt gods.

Generalmajor hade han blivit 57, generallöjtnant 63. Riddare av Svärdsorden vid denna värdighets inrättande 48 och kommandör 54, mottog han av Gustaf III storkorset såsom en tröst efter statsvälvningens fullbordande.

Nittiofyra år gammal, uppvaktade han Gustaf IV Adolf vid dennes resa genom Örebro och var då iklädd den karolinska dräkten. Han slutade sitt liv 3. mars 95 på Myrö och är jämte sin fru begravnen i Kallingska familjegraven i Ringkarleby kyrka.

714. SPENS, GABRIEL,

greve till Engelholm i Östergötland.

Född i Roslagen 1712. Son till hovmarskalken och överhov-jägmästaren Carl Gustaf Spens och grevinnan Beata Oxenstierna af Croneborg.

Efter att hava studerat i Uppsala blev Spens underofficer vid Livgardet 30 och fänrik vid Dalregementet 32. Han gick därefter ut i det polska tronföljdskriget såsom kapten vid konung Stanis-lavs dragoner 33, bevistade belägringen av Danzig 34 och sårades därunder i ena axeln samt var 35 kapten vid regementet Royal Suédois i franska armén, med vilket han gjorde fälttåget vid Rhen. Hemkommen, följde han 39 Dalregementet till Finland och sändes 40 i angelägna ärenden till Ryssland och Stockholm. Samma år flyttades han såsom ryttmästare till Västgöta kavalleriregemente och gjorde såsom sådan kriget i Finland 41, varefter härs 43 under spänningen med Danmark var kommanderad i Bohuslän. Korpral vid Livdrabantkåren 45, blev 49 överste vid ett av honom värvat regemente i Stralsund, med vilket han deltog i pommerska kriget. Han stod 65 uppförd på riksrådsförslag, vilket bevisar, att han slutit sig till mösspartiet, tog ingen verksam del i riksdagsarbetet men efterträdde i stället Kalling såsom chef för Närkes och Värmlands regemente 65. Generalmajor 60; generallöjtnant 70 och general 73, fältmarskalk 76, varpå samma år följde värdigheten av serafimerriddare. I vilken mån hans begåvning och verksamhet motsvarade dessa värdigheter, kan icke avgöras, regementsbefälet synes han hava fört med kraft och stränghet. Avsked med riksråds värdighet erhöill han 79.

Död ogift 18. (enl annan uppgift 8.) sept 81 på Engelholm.

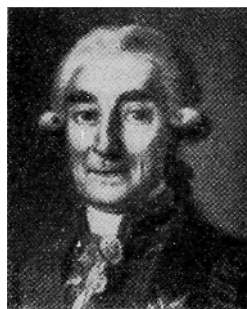

748. MEIJERFELDT, JOHAN AUGUST,

greve till Nehringen i Pommern.

Född i Stralsund 4. maj 1725. Hans fader var en av Karl XII:s mest anlitade krigsmän, generalen av infanteriet greve Johan August Meijerfeldt, hans moder Anna Maria Törnflycht. Gift 13. dec 63 med grevinnan Lovisa Augusta Sparre af Sundby, statsfru hos drottning Sofia Magdalena, en av de av Kellgren besjungna "tre gratierna".

Redan vid tolv års ålder gick unge Meijerfeldt i krigstjänst såsom förare vid greve Dohnas regemente och blev 37 kammarherre. Fyra år därefter blev han fänrik vid Drottningens livregemente och 44, vid 19 års ålder, kapten därstädes. Året därpå gick han i österrikisk tjänst och tjänade under fursten af Waldeck

vid de förbundna arméerna 46, varefter han det följande året var "generaladjutant" hos fursten. År 51 blev han major vid Cronhjorts regemente i svensk tjänst. Vid sjuåriga krigets utbrott 56 gick han åter i tjänst hos Preussens fiender och var 57 med i slaget vid Hastenbeck men ställde sig, när Sverige började delta i kriget, åter under dess fanor. Han blev därvid chef för 1. tyska grenadjärbataljonen och 59 överstelöjtnant vid Löwenfels', sedan Sprengtportens regemente men fann intet tillfälle att utmärka sig. Överste i armén 62, flyttades 66 såsom överstelöjtnant till Drottningens livregemente, generaladjutant 66 och 70 chef för Västerbottens regemente. Generalmajor 73, generallöjtnant 78, flyttades han 79 till chefskapet för Närkes och Värmlands regemente.

Vid utbrottet av kriget med Ryssland 88 nämndes Meijerfeldt till högste befälhavare över trupperna till lands i Finland och utövade detta befäl ända till krigets slut 90 med undantag av de tillfällen, då det fördes av konungen själv. Under denna tid blev han general och fältmarskalk 90, sedan han fått mottaga riddartecknet av Svärdsorden med stora korset. Han tog avsked 91, men utnämndes 92 till en av rikets herrar och 97 till serafimerriddare.

Då M skulle avlägga ed efter sin befordran till fältmarskalk befalldes han även att besvärja säkerhetsakten. M sökte undvika denna edgång och retades genom konungens hot om svår straffpåföljd därest han framhärade i sitt nekande. Genom påtryckning från släktingar gav han dock slutligen vika, men undertecknade samtidigt såväl edsformuläret som avskedsansökan, förflyttades till Pommern och gjorde därigenom platsen såsom regementschef ledig för Armfelt.

Meijerfeldt skildras såsom en "ful och lång karl", såsom en käck general, älskad av sina underlydande. Han tillbragte efter avskedstagandet sin mesta tid å fädernegodset Nehringen, de sista åren dock i Stockholm, där han avled 21. april 1800 och med stor ståt begrovs i Riddarholmskyrkan. Han slöt sin ätt.

804. ARMFELT, GUSTAF MAURITZ, friherre.

Född 31. mars 1757 på Juva kaptensboställe i S:t Märten socken i Nyland. Son till översten och landshövdingen över Åbo län Magnus Vilhelm Armfelt och Maria Wennerstedt. Gift 7. aug 85 med grevinnan Hedvig Ulrika De la Gardie.

Efter att ha besökt akademien i Åbo antogs Armfelt till korpral vid Livdragonreg (i Finland) och sändes till kadettskolan i Karlskrona, där han avlade officersexamen i maj 73 och 74 utnämndes han till fänrik vid Livgardet, där han 77 blev löjtnant. Efter ett glatt liv i huvudstaden, varunder han ådragit sig Gustaf III:s misshag, reste han i mars 79 i sällskap med G M Sprengtporten utrikes och kom om våren 80 till Paris. I Spaa uppvaktade han konungen och vann dennes ynnest, varigenom han hastigt steg såväl inom hovet som i armén och dessutom fick andra utmärkelser, såsom direktörskapet inom kungl teatern, ledamotskap av svenska akademien och kanslersbefattningen för Åbo akademi. Han blev 87 överste och chef för Nylands regemente ävensom generaladjutant. Deltog med utmärkelse i 88—90 års krig, chef för N o V reg 91—93. Han blev därunder generallöjtnant, överståthållare i Stockholm och serafimerriddare.

Armfelts växlande öden efter denna tid äro för märkvärdiga och för olikartade för att kunna sammanträngas inom en liten ram. Här må sålunda blott erinras om hans halva förvisning såsom minister i Neapel, den Reuterholmska regeringens förföljelse och rättegång mot honom, hans flykt till Ryssland och långa vistelse i Kaluga, domens upphävande över honom och hans återkomst till Sverige 1801, hans befattning såsom minister i Wien, varunder han sammanhöll trådarna i förbundet mot Napoleon, hans befäl i Pommern 07 och vid norska gränsen 08, hans övergång i rysk tjänst 11 och hans verksamhet såsom ivrig medarbetare i grundandet av Finlands nya statsskick. Hans växlande öden likna en saga, i vilken hans kvicka, livliga lynne, hans bländande uppenbarelse, hans ombytlighet och hans lättsinne voro förnämsta insatser.

Död i Tsarskoje Selö vid Petersburg 19. aug 14 och begravnen i Halikko kyrka i Finland.

782. LEIJONSTEDT, CARL JOHAN, greve.

Född 22. febr 1751. Son till landshövdingen i Västerbotten Carl Wilhelm Leijonstedt och Margareta Helena Nordensköld. Gift 21. aug 87 med friherrinnan Antonietta Cederström, syster till den följande regementschefen.

Leijonstedt kom tidigt i tjänst vid Nylands och Tavastehus läns dragonregemente, blev korpral vid Livgardet till häst 69 och återvände året därefter till förstnämnda regemente såsom kornett. Löjtnant i armén 72, erhöll löjtnants indelning 74, transporterades genom byte till lätta dragonerna av Kungl Maj:ts liv- och hustrupper samt blev löjtnant och stallmästare 76, kapten 78, generaladjutant av flygeln 85, överstelöjtnant och 1. major vid N o V reg 87 med överstes karaktär, generaladjutant och överste i armén 92 och chef för samma reg 93.

Leijonstedt tjänstgjorde såsom generaladjutant hos Gustaf III i kriget mot Danmark 88. Efter krigshändelsernas slut avgick han till Finland, där han förde befälet över regementet. Han torde ha deltagit i Anjalasammansvärjningen, fastän han, visserligen arresterad och tagen i förhör, frigavs. En kapten Gustafsson vid Kymmenegårds bataljon uppträdde vid krigsrätten i Tullis by 13. okt 90 såsom vittne mot honom och påstod, att en dag i augusti året förut vid pass kl 10 e m, då han gått genom Åbo läns regemente vid Anjala, han alldeles ensam och bakom överste Hästeskos tält skulle, under en överläggning i tältet, hört överste Leijonstedt säga, att Kungl Maj:ts person borde tagas i säkerhet och dess resa till Sverige förhindras, varpå överstelöjtnant Enehjelm svarat, att om de vände sig mot Kungl Maj:ts person, skulle han skjuta skarpt, så länge han hade en man kvar. Mot denna beskyllning invände Leijonstedt, att allt vore "största osanning och infamie". Att L dock var betydligt invecklad i Anjala-affären, synes dels därav att han är en bland undertecknarne av Anjalamännens skrivelse, dels därav att han utav kommissionen, som å Fredrikshov skulle besluta om straffen för de sam-mansvurna, med 5 röster dömdes till arkebusering och med 2 röster till ämbetets förlust. Han blev dock benådad.

Under 1808—09 års krig mot Norge förde han 1. brigaden vid västra armén och var slutligen fördelningschef i Värmland. Adlersparre vågade icke lita på Leijonstedt, när det gällde att tåga mot Stockholm och avsätta konungen, varför han arresterades men frigavs efter truppers avtag. Vid regementets delning blev Leijonstedt, som blivit generalmajor 10, chef för Närkes regemente. Han tog avsked redan följande år och dog barnlös 8. febr 17 i Örebro.

877. CEDERSTRÖM, CARL,

Friherre.

Född 24. okt 1774. Son till översten i armén, överstelöjtnanten vid Upplands reg friherre Claes Cederström och Margareta Elisabet von Mevius. Gift 22. sept 09 på Apertin i St Kils sn med grevinnan Augusta Löwenhjelm.

Cederström inskrevs vid sju års ålder såsom underofficer vid Västerbottens regemente och blev tio år senare fänrik vid Livgardet, där han 91 utnämndes till adjutant med underofficers lön, 96 till löjtnant, 02 till stabskapten, 04 till regkvartermästare och 06 till kapten och kompanichef. Under denna tid hade han 92 tillhört den avdelning av gardet, som bestred vakthållningen hos konungen under riksdagen i Gävle samt 05 deltagit i kriget i Pommern och Mecklenburg. Förflyttad såsom förste major till

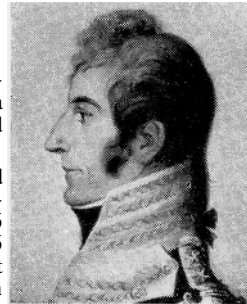
N o V reg 08, förde under kriget mot Norge en av regementets bataljoner, varvid "han vid flera tillfällen utmärkte sig genom mod och rådighet, särdeles vid anfallet på förskansningarna vid Lier 18. april, vilket lyckades huvudsakligen därigenom att major Cederström visste övervinna alla hinder och natursvårigheter, som uppehöll dess marsch, och i rätter tid framkom med sin kolonn i fiendens rygg". (KrVA handl 1843, sid 350.) Såsom förpostchef förde han befälet vid Mobäk den 18. maj och bidrog även där till segern, för vilket han belönades med svärdsorden. En tid förde han 1. brigaden och under västra arméns tåg till Stockholm hade han befälet över regementet. Han blev 10 överstelöjtnant och fick vid regementets delning 1812 chefskapet över dess värmlandsdel, varmed följde överstes grad. Med regementet deltog han i kriget mot Norge 13—14.

Under nu följande fredliga tider ordnade Cederström regementet och sörjde såsom en fader för det, varvid han särskilt vinnlade sig om att väl vårda alla ekonomiska angelägenheter. Han blev generalmajor 24 och erhöll begärt avsked 40.

KmstkSO, LKKrVA.

Cederström bebodde sin egendom Bråte i Segerstads socken.

Död i Karlstad 30. dec 42; begravnen på Segerstads kyrkogård.

963. MALMBORG, OTTO AUGUST.

Född på Sveaborg 28. juli 1795. Son till överstelöjtnanten vid arméns flottas Sveaborgseskader Per Adolf Malmberg och Lovisa Fredrika Toll. Gift 28. juli 1830 på Apertin i St Kils socken med Sara Augusta von Gertten.

Malmberg antogs vid tolv års ålder såsom kadett vid Haapa-niemi kadettskola, vilken han lämnade efter krigets utbrott. Han användes 11 såsom topograf och civilingenjör vid Göta kanal och utnämndes 12 till underlöjtnant vid ingenjörkårens fältmät-ningsbrigad. Såsom topografofficer anställdes han följande året i fältmarskalk von Stedingks stab vid norra tyska armén och gjorde med denna 13 och 14 årens fälttåg. Han deltog därunder i slagen vid Grossbeeren, Dennewitz och Leipzig samt i striden framför Liibeck 13. Vid uppförandet av försöksningarna mellan Mulde och Elbe framför Rosslau, vilka arbeten till en del utfördes under fiendens eld, tjänst gjorde han såsom ingenjööfficer och avsändes från bivacken vid Köthen till Alsleben för att där över Saale slå en bro, som begagnades av ryska generalen Czernicheffs kår. Vid fästet Friedrichsorts intagande tjänstgjorde han likaledes såsom ingenjööfficer. Han var 14 anställd vid högkvarteret under norra tyska arméns marsch till Belgien och tillbaka. Han deltog i fälttåget i Norge 14, bevistade belägringen av Fredrikshall, striden vid Kölbergsbron och deltog i förföljandet av fienden till Onsjö kyrka och Ellingård, varefter han verkställde broslagning över Glommen vid Havslund.

Efter återvunnen fred deltog han i fältmättningsarbetet i Skåne till 19, varunder han IS avlade den föreskrivna högre examen för ingenjööfficerare och därefter utnämndes till löjtnant samt 19 till ordonnansofficer (senare adjutant) hos kronprins Oskar. Han användes fortfarande till fältmättningsarbete och deltog i gränsregleringen mot Ryssland 21—22. Förflyttades 21 såsom kapten till Livbeväringensregementet, där han 29 blev major, sedan han redan 1% år innehaft denna grad. Under denna tid hade han uppgjort beskrivning över Karl XIV Johans slagfält, åtföljt Kronprinsen på en utrikes resa, 24—26 varit attaché vid beskickningen i Konstantinopel och gjort vidsträckt resor i Österlandet samt utfört beskickningar till Ryssland och Österrike. Förste major vid Värmlands regemente 31 och överstelöjtnant 32, blev han 40 överste och chef för regementet. Under sin cheftid förde han efter utnämning till generalmajor 49—50 befälet över den till Schleswig sända svensk-norska ockupationskåren.

Av naturen rikt begåvad och därtill musikalisk, med gott huvud, snabb uppfattning och stor beslutsamhet förde Malmberg ett strängt men välvilligt regemente och kunde efter tidens sed fara ut både hotfullt och strängt, om han icke genast åtlöddes, eller om något icke var honom till lags. Han värdade med stor omsorg regementets inre angelägenheter, och i yttre måtto motsvarade regementet under hans långa chefskap tidens alla fordringar.

Han lämnade 56 .regementet för att övertaga befattningen såsom generalbefälhavare i 3. militärdistriktet, från vilken han med generallöjtnants grad fick avsked 62.

Han upphöjdes i adligt stånd 42.

KmstkSO, KmstkNSitOO, KXIVJ:sM, LKKrVA.

Död 22. maj 64 å L Växnäs invid Karlstad, vilken egendom han köpt; begraven å Karlstads västra kyrkogård.

1019. BRUNCRONA, OLOF ABRAHAM.

Född 6. dec 1802 på Karlbergs slott. Son till chefen för sjö-mättningskåren, överlotsdirektören och översten Nils Abraham Bruncrona och Maria Juliana Bruncrona. Gift 16. dec 30 med Kristina Charlotta Lagerheim.

Kadett 17, fänrik vid Svea livgarde 19, löjtnant 27, kapten 41, kompanichef 47, 2. major 51, överstelöjtnant och 1. major 53, överste i armén och överste och chef för Värmlands reg 56.

Samtidigt med sin militära tjänst var han fäst vid hovet, i det han blev ordonnansofficer hos kronprins Oskar och kammarherre 30, adjutant hos konung Oskar I 48 och kabinettskammarherre 54. Han användes tillika såsom adjutant vid storläger 32, 36 och 43, var ledamot i kommittén för utarbetande av nytt infanteriexercisreglemente 47 och "tjänstgörande major" vid den i Stockholm sammmandragna skjutskolan för infanteriofficerare 55.

RSO, RNS:tOO, RKXIII:sO. Död 21. febr 59 å frimurarlogen i Karlstad.

1025. ROSENSVÄRD, JOHAN HENRIK.

Född 16. okt 1816 på S:t Barthélemy, där fadern, överstelöjtnanten vid Arméns flotta Johan Samuel Rosensvärd, var guvernör, och modern Sofia Kristina Appelqvist. Gift 3. dec 68 på Long i Grums socken med grevinnan Nathalie Löwenhjelm.

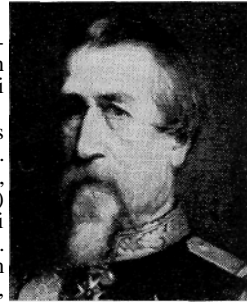
Tidigt fader- och moderlös, fick Rosensvärd ett hem hos släktingar i Sverige och blev kadett vid krigsakademien 31. Underlöjtnant vid Södermanlands regemente 36, löjtnant 40, genomgick under åren 38—41 högre artilleriläroverket (å Marieberg) och förordnades 42 till generalstabsofficer. Kapten 49 och major i armén 51, blev Rosensvärd, som tillhört först 5. och sedan 4. militärdistriktets staber, stabschef vid 2. distriktet, varifrån han snart övergick till det 4. Major vid regementet blev han 55, överstelöjtnant i armén 58 samt överste och chef för Värmlands regemente 59, efter 23 års officerstjänst. Då hade han även fått en plats vid Konung Oscar I:s hov, enär han 53 blivit adjutant och 59 kabinettskammarherre hos Konungen.

Rosensvärd stod under knappa fem år i spetsen för Värmlands regemente. En flyktig teckning är gjord av honom i Nordensvan I, sid 370, men till denna må läggas, att om än hans förnäma personlighet och sätt höllo underlydande på avstånd, var han en kunskapsrik, beslut-sam och kraftfull man, som ingav aktning och förtroende genom duglighet, råttfärdighet och plikttrohet. Att icke större framsteg i krigsduglighet gjordes under hans tid, berodde på uppfattningen och förhållandena, av vilka han behärskades liksom alla andra. Under sin chefstid upptogs han även av ledamotskapet i lantförsvarskommittén 61—65.

Värmlands regemente skulle dock snart återse Rosensvärd, ty vid Södermanlands regemente, dit han flyttade 64, kom han icke att stanna längre än till 70, då han återkom till Värmland såsom landshövding. Generalmajor hade han blivit 67 och 73 återbördades han till armén såsom generalbefälhavare i 3. militärdistriktet, vilken befattning han innehade till 84 med undantag av den tid, då han från 11. sept 77 till 19. april 80 stod i spetsen för lantförsvars-departementet. Under denna tid blev han generallöjtnant 79. Honom anförtröddes ledamot-eller ordförandeskap i flera kommittéer, och från 71 till 84 intog han plats i riksdagens 1. kammare. Efter erhållet avsked från generalbefälet och 89 ur armén ägnade han sig åt skötseln av sin med hustrun förvärvade egendom Long i Värmland.

KmstkSO, KNO, LKKrVA. Han bar även flera utländska ordnar.

Död på Longs egendom 13. nov 90. Han är begravnen å Grums kyrkogård.

983. WIJKANDER, ANDERS LAURENTIUS THEODOR.

Född i Stockholm 6. febr 1821. Son till regementspastorn vid flottan Anders Wijkander och Eva Margareta Widegren. Gift 5. febr 48 i Stockholm med Jaquette Vilhelmina Ritterskjöld.

Wijkander blev 37 sergeant vid Svea artilleriregemente och vann där befördran till underlöjtnant 39. Sedan han i det närmaste avslutat kursen vid gymn centralinst, fick han transp till Värmlands regemente. Löjtnant 42, genomgick han under åren 41—44 högre artilleriläroverket, förordnades därefter till generalstabsofficer och tjänstgjorde såsom sådan i LKE och i 5. militärdistriktets stab. Åren 49—50 var han adjutant hos chefen för de till Schleswig överförda svenska och norska trupperna. Kapten i armén 51 och vid regementet 54, då han redan en vecka förut blivit major i armén

— efter 15 officersår — användes han under det oroliga året 54 såsom stabschef på Gotland och brukades sedan i enahanda befattning vid 5. och 3. militärdistrikten.

Genom byte chef för livkompaniet 56, skötte han detta endast tidtals intill sommaren 58, då han bosatte sig på kompanichefsbostället Skinnargården och tog befälet över kompaniet. Såsom 3. major, vilket han med överstelöjtnants grad och med överhoppande av sex kompanichefer blev 62 ägnade han sig fortfarande åt regementet, vars chef han med överstes grad blev 64, därvid förbigående överstelöjtnanten och 2. majoren, någonting den tiden ingalunda ovanligt.

Wijkanders kraftfulla natur skulle på chefsplatsen göra sig fullt gällande och i Nordensvan, I, har en teckning givits av honom. Här må liksom där framhållas, att han var ett barn av sin tid, och att han trots sin kraft icke förmådde bryta de skrankor, som denna tid och den svenska uppfattningen reste kring honom, och vilkas höjd han säkerligen icke märkte. Under åren kring 70 ledde han generalstabsofficerarnas fältövningar.

Wijkander var en i svenska krigsförfattnings labyrinter synnerligen förfaren man, därom

vitna hans båda arbeten "Översikt av svenska militärförvaltningen och grunddragen av den norska" (61) samt "Svenska krigsförfattningens historiska utveckling" (66), vilket senare ända till våra dagar är den förnämsta källan rörande vår indelta organisation.

En mängd kommittéuppdrag, ledamot- och ordförandeskap i Värmlands landsting och hushållningssällskap, ledamotskap av riksdagens 1. kammare 67—81 samt den militära tjänstgöringen, under åren 77—80 såsom generalbefälhavare i 3. militärdistriktet — generalmajor hade han blivit 74 — tog allt mera på hans krafter. Han var, när han 81 fick begärt avsked, blott en skugga av sig själv. Hans själskrafter minskades allt mera, till dess han avsmnade i Göteborg 6. dec 85. KSOikl, RCXIIIisO, RNSitOO, LKKrVA.

1077. FALK, CARL HELMER.

Född 17. sept 1829 på Risäter såsom son till hovjägmästaren Herman Adolf Falk och Brita Christina Geijer. Gift 1. gången 17. juli 60 på Lundsholm i Ölme socken med Regina Amalia Laurell (död 25. jan 07), 2. gången 2. juni 08 i Ekeby kyrka i Östergötland med Anna Elisabeth Julin.

Inträdde i tjänst såsom furir vid Närkes reg 45 och blev där underlöjtnant 48, löjtnant 54, kapten 63 och kompchef 68. År 71 major och chef för Hallands infanteribataljon, utbytte han denna 73 mot det med överstelöjtnants grad förenade chefskapet över Värmlands fältjägarregemente, varefter han 81 såsom överste ställdes i spetsen för Värmlands regemente.

Genomgick gymn centralinst 50—51, tjänstgjorde vid topografiska kårens sommararbeten 51, 52 och 55 och biträdde vid

rekognosceringsarbeten för Stockholms befästade 65. När generalmajor Abelin, som tjänat upp sig vid Närkes reg, såsom statsråd skulle ompröva armén på indelningsverkets grund, kallade han sin regementskamrat Falk till biträde, och under detta arbete stadgades utan tvivel den övertygelse om det indelta systemets lämplighet såsom organisationsgrund åtminstone under de förhållanden, som rådde till 1800-talets utgång, vilken han sedan fasthöll i riksdagen. När förslaget 69 skulle behandlas av ett särskilt utskott inom riksdagen, blev Falk detta utskotts sekreterare. Under åren 68—71 var han ledamot av vapen- och befästningskommittén, 69—71 sekreterare i kommittén för utarbetande av nytt infanteriexercisreglemente och till 72 i den kommitté, som uppgjorde förslag till gymnastik- och bajonettfäktningsreglemente.

Genom sitt blida, vänliga väsen, sina historiska kunskaper, särskilt från den napoleonska tiden, sin förtänksamhet och sin strävan att lämpa övningarna efter tidens fordringar tillvann Falk sig snart allas förtroende. Han lämnade ett aktat namn och ett ärat minne efter sig, när han 8. april 92 tog avsked från regementet.

Falk hade då förutom flera uppdrag och kommenderingar varit ordförande i svensk-norska eldhandvapenskommittén 80 och året därefter bevistat italienska arméns stora manövrer. Han var dessutom vice ordförande i Värmlands läns hushållningssällskap 80—91, varav han sedan blev hedersledamot, ledamot av riksdagens 1. kammare 1884—1901, av Värmlands läns landsting 1887—1902, stadsfullmäktig i Karlstad och dess ordförande 1891, ordförande i styrelsen för riksbankens avdelningskontor 89—91. Efter erhållet avsked flyttade han till Stockholm och var ledamot av krigshovrätten 1892—1903. Han har dessutom varit statsrevisor och ordförande i flera bolag och försäkringsanstalter.

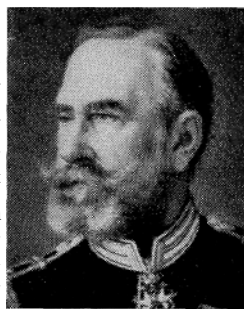
Drog sig efter sitt andra giftermål från offentliga uppdrag och bosatte sig vid Huskvarna. KSOikl, RNS:tOO, LKKrVA.

Död 19. okt 17 i Huskvarna, begravnen å Norra Råda kyrkogård.

1090. WINROTH, ERNST AUGUST.

Född i Stockholm 30. jan 1839. Son till departementschefen i postverket Pontus Fredrik Theodor Winroth och Julia Mathilda Skogberg. Gift 5. okt 74 i Kristiania med Maria Sophia Meldahl.

Kadett vid krigsakademien 53 och utexaminerad därifrån blev han underlöjtnant vid Svea artillerireg 58, transp till Andra (Göta) livgarde 60, löjtnant 63, regadjutant 71, kapten 75 och kompchef 79. Han blev 64 ordonnansofficer hos Konung Karl XV och tjänstgjorde i olika staber under Axvallaläget 65 och fält-tjänstövningarna i Skåne 71. I början av 68 reste han till Frankrike och tjänstgjorde i Algeriet maj—nov. Deltog i militärläkar-kursen 79 och utförde försöksskjutningar med Jahrmans och andra gevär under åren 83—85. Major vid Västgöta reg 86,

tjänstgjorde han 87—88 vid infanterivolontärskolan å Karlsborg och blev 89 överstelöjtnant vid nämnda reg., varefter han 90 och 91 var chef för infanteriskjutskolan. Den 8. april 92 trädde han såsom överste i spetsen för Värmlands reg och förde brigad under fälttjänst-övningarna i Närke 95.

Förbindlig och älskvärd i sällskapslivet, förde han med hård hand regementet och sparade därvid minst sig själv. Utrustad med en stark och härdad kropp, tålde han själv alla ansträngningar och fordrade mycket av sina underlydande, varvid hans något häftiga lynne stundom framkallade förvecklingar. Efter den 31. aug 1900 erhållet avsked flyttade han till Stockholm, senare till Norrtälje och därifrån till Uppsala.

KSOIKl. RNS:tOO.

Död 17. febr 24 i Uppsala, begravnen i Stockholm å norra begravningsplatsen.

1111. NORDENSVAN, CARL OTTO.

Född å Marieberg, nära Stockholm, den 7. april 1851. Son till generalmajoren och chefen för Svea artillerireg Otto Nordensvan och Louise Hildegard Roos, båda från Finland. Gift 1. gången 18. nov 80 i Stockholm med Ebba Maria Wallenius, skild 93, 2. gången 04 i Halltorps kyrka i Kalmar län med Anna Charlotta Carlsund.

Kadett 67, utexaminerad och underlöjtnant vid Andra (Göta) livgardet 68, där han 74 blev löjtnant. Åren 72—74 genomgick han krigshögskolan (å Marieberg) och tjänstgjorde därefter 74—77 såsom aspirant (den första av det slaget) vid generalstaben, där han vann inträde såsom löjtnant 77 och blev kapten 79. Repetitör (adjutant) vid den nya krigshögskolan 78—80, lärare i taktik och till en början även i krigshistoria därstädes 80—92. Tjänstgjorde maj och juni 79 vid Andra livgardet, 79—80 i LKE, 83 i arméförv:s intendents-dep och sedan vid generalstabens statistiska avd. Han deltog i norska generalstabens fältövningar 83. Stabschef vid 4. militärdistriktet blev han 85. Han intransporterades 88 till kapten på stat vid Andra livgardet och blev chef för dess 4. komp. Major vid generalstaben och stabschef vid V. arméförd 89 flyttades han därifrån 91 till LKE såsom souschef. Bevistade 90 artilleriskjutskolan och deltog 92 i regofficerskursen vid infanteriskjutskolan. Han blev 92 chef för krigshögskolan och överstelöjtnant i generalstaben, överste i armén 96 och i generalstaben 98. Gjorde 92 befäls- och regmötena vid Norra skånska infreg, 94 regmötet vid Kalmar reg., förde 97 Västernorrlands reg under fälttjänstövningarna i Dalarne, 98 Jönköpings reg under regmötet och 1900 Värmlands reg under samma möte. Av Kronprinsen såsom regent förordnad till chef för Värmlands reg 1900, erhöill han 01 Konungens konfirmation därpå. Avsked 13. juli 11 och befordrad till genmajor i armén 16, genmajor i generalitetets reserv och ur reserven 17. Hösten 14 var han inkallad i tjänst som stf chef för IV. förd.

Ordförande i Värmlands skytteförbund 08—11.

Var medlem av arméns fullmäktige 88 och 03—04, ordf i den kommitté, som utarbetade förslagen till nytt regi för arméns änke- och pupillkassa samt till förtidspensionering ävensom 08 i den kommitté, som ytterligare fullföljde sistnämnda förslag. Suppl i direktionen för arméns pensionskassa 93—98 och sedan 07 samt ledamot av direktionen från 11 till sin död.

Gjort flera resor i utlandet dels med, dels utan statsunderstöd. Så vistades han nov 77—april 78 för studier i Frankrike, Tyskland och Italien, gjorde 82 enl uppdrag en resa till Finland för att studera dess nya härordning, 85 en dylik till Tyskland för krigshistoriska studier och bevistande av kej sarmanövrer i Württemberg och Baden, 89 en kortare resa till Tyskland i krigshistoriskt syfte, besökte 93 krigsakademierna i Berlin och München, deltog 96 i I. bajerska armékårens höstmanövrer, reste 99 till Elsass-Lothringen för krigshistoriska studier och 07 till södra Tyskland för militära studier.

Kom tidigt att ägna sig åt militärt författarskap och uppträdde redan såsom aspirant vid generalstaben med flera uppsatser i Krigsvetenskapsakademiens tidskrift. Hans första större arbete var "Handbok för svenska arméns befäl" (delvis tillsammans med E v Krusenstjerna), som i två delar utkom 79 och 80 (senaste upplagor 10 och 11). Hans första större arbeten höllo sig inom det taktiska området såsom "Taktiska uppgifter för hemarbete", "En vandring över slagfälten i Sachsen", "Vapenslagens stridssätt" och "Studier över Mainfälttåget" (84—94). I "Kriget och krigsinrättningarna" (93) och den rikt illustrerade "Krigarliv" (96) rörde han sig inom hela militärväsendet, och härifrån kom han över till det historiska området, på vilket han behandlat "Fransk-tyska kriget 1870—71", "Finska kriget 1808—09", båda illustrerade, "Nittonde århundradets militära tilldragelser" (1901—02) samt "Krigföringen i

dess olika former" (07) ävensom "med god hjälp av skickliga kamrater" "Värmlands regementets historia" (04). Dessutom var han sedan början av åttiotalet medarbetare i "Krigs-vet:s-akad:s tidskrift", i numera upphörda "Finsk militär tidskrift" och "111 Militärrevy", i "Det nya Sverige" ävensom i "Nordisk familjeboks' både gamla och nya upplaga.

Från hösten 11 till sin död utgav han "Svensk Militär tidskrift". Bland efter avskedstagan- det utgivna arbeten må nämnas "Det stora världskriget 1914—1918", "Carl XII" (18), "August den starke" (23), "På vägen till Sveriges stormaktsställning" (24).

Från 1912 och särskilt under första världskriget flitigt anlitad som föredragshållare i för- svarsfrågor.

Åren 02—10 stadsfullmäktig i Karlstad och fullmäktiges vice ordf.

KSÖkl, RNO, LKKrVA.

Död 30. mars 24 i Stockholm och begravnen där.

Den föregående skildringen bär vittne om den intensitet och mångsidighet, som karak- teriserade general Nordensvans militära bana samtidigt som han, även på utländsk mark, fann tid att idka krigshistoriska studier och förvärvade en utomordentligt vidsträckt krigsveten- skaplig, speciellt krigshistorisk bildning. Hans militära författarskap var som synes stort och mångskiftande. Knappt någon av vår tids högre officerare har varit i så hög grad "skrivande" som han och följaktligen kunnat ha ett liknande inflytande på svensk militär uppfattning.

Suveränt och med lätthet behärskade han det svenska språket, såg alltid de stora linjerna, det väsentliga. Hans älsklingsverk var utan tvivel "Värmlands regementets historia", och om det än kan sägas, att han för sina skildringar i stort stundom glömde att ägna nödig upp- märksamhet åt detaljerna, har hans verk dock framför allt en obestridlig fördel — hans briljanta sakkunniga skildring av ett indelt regementes inre liv under den långa fredsperioden av "tjänsten på roten", så enastående och genuint svensk. Det var han, som först beskrev denna karakteristiska del av ett svenskt regementes historia. Räddade den från glömskan. Detta är hans obestridliga, stora förtjänst.

I tjänsten medförde Nordensvans epok en frisk, en "modern" fläkt i dess i mångt och mycket ännu stela, man vore frestad säga "lineartaktiska" former. Det kan nog hända, att hans befälsföring "uppåt" präglades av en viss "motståndsvilja" om man så kan uttrycka det, och på armefördelningen har det sagts undertecknad, att hans alltid kunskapsrika inlagor städse betraktades med respekt och dessutom med en smula misstroende liksom att där skulle ligga "en hund begravnen", som det gällde att upptäcka. Under vissa perioder stod han också stundom i ganska skarp opposition — om han fann anledning därtill — mot en högre ledning. Däremot karakteriserades hans chefskap "nedåt" av en vidsynthet, skarpsynthet och älskvärd- het, som tillvann honom allas hjärtan.

En framstående officer, en kunskapsrik och förstående chef, en älskvärd och god människa — sådan var Carl Otto Nordensvan.

.. ..
hnk Zeeh

1146. UGGLA, ARVID EMIL.

Född 17. dec 1857 å Sjöbo, Torpa sn, Älvsb län. Son av överstelöjtn i armén, majoren vid Älvsb reg Samuel Emil U och Maria (Marie) Gustafva Lindberg. Gift 17. nov 90 med Alma Augusta Sjöblom.

Student i Lund 77, offex och ulöjtn Älvsb reg 78, löjtn 87, kapt 98, major 04, övlöjtn 08, överste och chef Värml reg 11—18, i V. förđ res 18—29. — KSÖkl, RCXIII:sO, Värml-sfb-GM, FörsäkrAB Sveas GM.

KHS 80—82, tjug Göta artreg 81, offvolkskola Karlsborg 82, Gst 84—87, ordoff III. mildistr stab 84—87, SS 87, lär KS 87—90, ch Marks komp 03—04, bef III. förđ volrekrytskola å Axvall 04, tjug LKE 05, bef volskol Karlsborg 08—09, ArtSS Skillingaryd 13, ch 10. infbrig 17.

Led av arm fullm 03—04, 12—13, sekr i Krigsbefälet och revisor arm pensionskassa 05, led av lagrådet för visst ärende 11.

K M:ts ombud i Älvsb sfb 03—08, ordf där 09—11, v ordf i Värml sfb 11—17.

Stadsfullm i Borås 02—10, led av berednuskottet 04—10, vattenverksstyr 06—10, bygg- nadsnämnden 10.

Bebodde egen villa i Borås.

Död 11. april 41 o jordfäst den 19. i Caroli kyrka i Borås.

Överste Arvid Emil Ugglå var, trots sitt i den dagliga gärningen rätt bistra utseende — med en kraftig haka och buskiga ögonbryn — icke vad man kallar en "krigare", d v s en stark, h rd och beslutsam man, som utan att vika för m tande hinder g r obevekligt fram mot det mål han föresatt sig att nå. Men han var en *fältmässig* soldat, särskilt i dåtida belysning, den ungefärliga övergången från den rent exercism ssiga drillen på kaserngården till ett mera fältmässigt uppträdande i terrängen, både individuellt och i trupp. Som ivrig jägare och friluftsm n var han van att ogenerat röra sig i skog och mark samt hade en oerhört upp vad blick för terrängen och dess framkomstm jligheter. Det var icke lätt att där undgå hans  ga, och kritiken drabbade den försumlige både skarpt och sakligt. Men det skedde alltid på ett humant och lärorikt sätt.

Intresserad även av idrott deltog han personligen i de flesta orienterings vningar och skid-tävlingar, samt erövrade, trots sin ålder, därvid ofta ett eller annat v lf rtj nst pris. Genom detta sitt personliga deltagande i tävlingar i terrängen — vilket icke förut någon regementschef gjort — samt sin obestridda kunskap om hur terrängen i moderna strider borde och kunde utnyttjas — en sak som därtills mycket eftersatts —  stadkom han en allas gemensamma strävan att få fram regementet till en hög ståndpunkt inom såväl idrott som ett fältmässigt uppträdande i skog och mark. Det var ingen lätt sak att på den tiden under fälttjänstövningar som motståndare ha Dalregementet och Värmlands regemente, d v s "10. infanteribrigaden", för vilken överste Uggl  i många  r var chef.

 verste Uggl  förde under sin cheftid fram regementet till ett mera *fältmässigt* förband än vad det någonsin förut varit.

Personligen var han en fin och älskvärd man, nästan en "konstnärssjäl" — kanske även med en del av en s dans små svagheter. Men det fanns hos honom så mycket gott, som mer än väl övervägde dessa. Genom sina personliga egenskaper vann han allmän aktning och intog en framstående ställning bl a inom landstormen.

Chefsfamiljen, som efter regementets inflyttning till Karlstad var den första som bodde i den gamla herrgården Sandbäcken, ingående i kasernområdet, utgjorde ett trivsamt och gäst fritt hem f r både unga och gamla, där inte minst de unga kände sig som hemma utan det band, som umgänget i en chefsfamilj ofta kan föra med sig.

...
Carl Katjser

1170. LEIJONHUFVUD, AXEL GUSTAF (GÖSTA) ADOLF, friherre.

Född 16. okt 1869 i Sthlm. Son till översten och chefen Söderm reg frih Axel Hjalmar L o grevinnan Ebba Ulrika Sparre af S fdeborg. Gift 2. okt 99 i Sthlm med Sigrid Ethel Lagercrantz.

Offvol Västg reg 88, kammarpag  hos H M Drottningen 89, offex och ulöjtn Andra (Göta) livg 90, löjtn 95, vid Gst 01, kapt 03, i Göta livg 05, vid Söderm reg 08, vid Gst 10, major 11, övlöjtn 14, vid Gotl infreg o tf ch 15, överste i arm 17, chef för Värml reg 18, chef för 10. infbrig 26, genmaj arm, överste och brigchef f r  stra brig 28, genmaj i gen res 31.

SS 92, regadj 94—95, repet SS 94, KHS 94—96, tjg Andra o Första Svea artreg 96, asp Gst 97—99, tjg Livg t h st regövn 98, SJ 99—01, kompen IV. f rd volskol Sthlm 03—04, 1. milass vid SJ milbyrå 05—07 o byr dir där 08, ledare av försök med uppvärming av f r manskaps-transport inredda vagnar Värtan—Boden och  ter med ett komp av Svea o Göta livg mars 06, extra ombud f r Gst i Krigsbef sammanr de 07, deltog i utomordentlig beskickning till hoven i Köpenh och Karlsruhe för att notificera H M Konung Oscar II: s fr nf lle och H M Konung Gustaf V:s tronbestigning jan 08, f ltart SS   Skillingaryd 08 o 21, ch V sterrekarne komp 08—10, ch hederskomp vid Kejsarens av Ryssl landstigning vid Tullgarn 25. juni 09, sak-kunnig vid utarbetande av förslag till krigsavl nings-, krigskassa- m fl reglementen (14 m n 09—11), stabschef V. f rd 10—15, följt  vn vid Österr—ungerska arm skjutskol o i  vnl gret vid Briick a/d Leitha juni 14, mobtj nstg ring 15—18, ledare av TK f r kapt o ryttm i Hedemora aug 18, representant för Sv arm vid Christiania Mil Samfunds 100-årsjubileum i Oslo 1.—2. mars 25, ch o lärare f r TK f r kapt o ryttm   Karlberg o i Upps 26 o 27.

KSolkl, RVO, LandstSM, VärmlfbGM, VärmlsfbGM, RRS:tStO2kl, OffIS:tMLO, RBadZLOlkl, RDDO, TyskRKHt2kl, LKKrVA.

Död 16. maj 38 i Stockholm, begraven där.

Regementschefen friherre Gösta Leijonhufvud var soldat och ädling från hjässan till fota-bjället. Som chef för Kungl Värmlands regemente — en tidrymd av 10 år — förde han befälet med fast hand och obestridd auktoritet, som han stundom t o m gjorde gällande på speciella fackområden. Soldat till liv och själ var Leijonhufvud fordrande i tjänsten, hans starka personlighet och kraftfulla befälsföring satte en omisskännelig prägel på regementet. Han var snar att upptäcka om något brast i den övningarnas omsorgsfulla planläggning och nit i tjänstens fullgörande, som han fordrade.

Under soldatskolans gång visade han sig icke vid truppen annat än vid ett fåtal — men ingående — inspektioner. Hade då den, som skulle inspekteras, ett väl genomtänkt program, var allt gott och väl. Men ve den, som då eller vid en föredragning visade en osäkerhet, som han sökte dölja. Skoningslöst blottades hans osäkerhet. Han "slogs ned i stövlarna".

Utom tjänsten präglades Leijonhufvuds uppträdande av en älskvärd och naturlig värdighet och av en storartad gästfrihet, som han och hans maka utövade på det vackra regementschefsbostället Sandbäcken, en representation enligt gammal tradition, som högt uppskattades av värmlänningarna med deras kynne av "kavaljer" enligt Gösta Berlings saga.

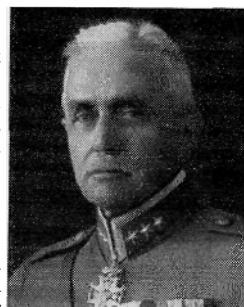
Han var chef och grand seigneur i varje tum.

Erik Zeeh

1200. KLINGENSTIERNA, CLAES AXEL.

Född 7. juli 1875 på Vreta, Kila sn, Söderm län. Son till kapt Söderm reg Carl Samuel K o Julia Charlotta Sallerström. Gift 11. sept 00 i Sthlm med Hedvig Cecilia Kristina Holm. Offvol Söderm reg 94, offex och ulöjtn 96, löjtn 00, vid Gst 06, kapt 08, vid Svea Hvg 14, major Gst o avdch dess orgavd 16, övlöjtn 20, vid Vaxholms grenreg 21, överste och chef Västm reg 23—27, ch 9. infbrig 26—27, vid Värml reg 28—35, genmaj i gen res 35—45.

Sjökadett 89—91, därunder sjöexp 89 med korvetten Norrköping o 90—91 med fregatten Vanadis till Norge, Engl, Spän, Portugal o N Afrika, språkstud i Montpellier, Dresden o Moskva 97—99, KHS 00—02, asp Gst 03—05 o därvid förest för "ryska detaljen" under rysk-japanska kriget samt å "norska" under unionskrisen, bitr lär i ryska vid KHS 04, lär AIHS 07—08, lär mil pedagogik vinterkurs för off 20, specialföreläsare TK 20. Dessutom olika perioder tjg som plut- (tropp-), komp-(batch-) vid Göta livg, Livreg gren, Dalreg, Livg t häst, Wendes artreg och Positionsartreg. Gstoff II. förd 08—10, adj h ch Gst 10—14, utarb förslag till s k "terrängtavla" 15, sekr hos sakk för lantförsvarets behov (von Matérnska komm) 16, deltog i försök med kokvagn 15—16, studresa till österrikiska-ungerska arm 18 o därunder bl a närvarande vid sista Piave-slaget och i återtåget över Alperna, K M:ts ombud i John Ebersteins skidlöparfond 19—27, led o sekr vid infkomm (inf beväpn, utr, org o utb) 20—22, stabschef infinsp 21, led av sakkunniga för utredn av Sv försvar mot luftanfall 28—31. Vice ordf i Västm Ifb 23 _ 27, ordf i Värml Ifb 28—35, ordf i arbetsutskott för bevarande av Västm reg 24 o Värml reg 35—36, var en av stiftarna av Karlstads rotaryklubb o dess förste president 33, efter avsk 35 ordf i Scoutfrämj för Värml o fr 34 sysslar med uppfinningar inom mek o kem områdena o erhållit ett flertal patent i olika länder.

Företagit ett stort antal privata studieresor bl a till Finl, Ryssl, Turkiet, Österr o Ungern, Polen, Frankr, Italien, Engl, Skottl, Norge o Danm.

Utg bl a "Vårt infanteris utbildning", "En kritik och ett förslag" (49), "En ny giv i försvarsfrågan" (50) samt "Vår truppförbandsutbildning. En försvarsfråga av allra största vikt" (51).

GV:sJmt, KSOIkl, RNO, RVO, LandstSM, VärmlfbGM, VästmanlfbGM SvmlfbGM JHSO5kl, UMM, LKKrVA, Värml reg ftjplakett, Sv Scoutfbftjt.

Bosatt i Karlstad.

Generalmajor Klingensterina, en fint bildad man med stora vyer, varmhjärtad, vidsynt, förtseende.

— Hans målsättning i det militära gick högt över det vardagliga och syftade mot framtiden. Även långt efter det han lämnat den aktiva tjänsten ägnade han sig åt uppläggnigen av infanteriets utbildning med beaktande av samverkande faktorer enligt tidens krav.

Överste Arwid Bruno har i Kamratföreningens årsskrift 1947—48 på ett förträffligt sätt framhållit Klingenstiernas förmåga att som regementschef handhava sitt chefskap. Vi citera: "Den anda, som utgick från regementschefen och snart genomträngde regementets samtliga befälskårar, återspeglades av allmän trevnad i tjänsten, samt åstadkom därigenom även en vilja till initiativ. Alla visste att en löst uppgift av chefen bedömdes rättvist, vidsynt och utan förutfattade meningar. Personligheten skonades alltid, även där brister i utförandet måste påtalas och rättelse åvägbringas. Denna befälsföring, i här berörda hänseenden betydligt skiljande sig från den på många håll både då och sedan förekommande, åstadkom att både befälet — även de mera tillbakadragna — och mannen i ledet verkligen *vågade taga initiativ, då det gällde*".
' ^ Dahlberg

1219. EVERS, THORD RICHARD.

Född 12. juli 1879 i Otterstad sn, Skarab län. Son till lantbr Ernst Julius E o Maria Elisabeth Ahlberg. Gift 7. sept 21 i Växjö med Kerstin Maria Stendotter Lilja.

Offvol Bohusl reg 98, offex och ulöjtn 00, löjtn 04, kapt Gst 15, vid Bohusl reg 18, åter Gst 20, major 21, övlöjtn Livreg gren 26, överste och chef vid Västern reg 30—35, och vid Värml reg 35—39, III. förd res 39—49.

Järnvägs- o gränsbev vid norska gränsen (Dalsland och Bohuslän, tjt vid Västgöta reg) 05, SS 06, komp bef volskol Karlsborg 06—07, KHS 08—10, regövn Livreg husarer 10, Göta artreg 13, Första livgren reg 23, asp Gst 11—13, ch strkomp Älvsb fästn 14, adj statsrådet och ch lantförsvarsdep 16—18, mil studieresa till Tyskl (östfronten) 17, ch 9. komp Bohusl reg 18—20, stabsch VI. förd 21—26, ArtSS Skillingaryd 22 o 33, batch o reg bef Livreg gren 26—27 o tf sekundch 27, kasernoff 28—30, ordf i inkrnämnd inom Örebro ro 28—30, fullm arm pensionskassa 34—37, tjt Fst 39—40, 41—43, bef Karlstads fö 40, mil led Krigshovrätten 43—49.

KSOiKl, VärmlfbGM, LandstSM, Värml reg ftjplakett. Bosatt i Råsunda.

Överste Thord Evers tog befälet i en tid, då vårt regemente av besparingsskäl syntes dömt att utplånas. Indragningsshotet hade redan tidigare framkallat en motaktion. Överste Evers gav denna ökad styrka och omfattning. Tack vare hans kraftfulla ledning samt värmlänningars och dalbors behjärtade stöd fick det också leva kvar, t v emellertid med hårt beskuren organisation.

Genom denna sin insats fick regementschefen från början god kontakt med regementet och dess bygder. Härtill bidrog hans personliga sätt. Hans uppträdande var f lärdfritt och förtroendeingivande. Hans tal — stundom nog så drastiskt och mustigt — gick rakt på sak och lämnade ingen i tvivelsmål om hans vilja och åsikter. Alla kände, att de hade en verklig karl att göra med. Han kunde ibland vara skarp och allvarlig, men välviljan och gosselynnat bröto förr eller senare åter fram.

När han kom till oss var han sedan flera år väl förtrogen med en regementschefs åligganden och ägde rika erfarenheter på tjänstens olika områden. Han var en utpräglad ordningsmänniska med sinne för det enkla och praktiska. Förkonstling och "gippo" voro honom en styggelse. Samtidigt var han fylld av arbetsglädje och ägde förmåga att dela med sig av denna.

Bäst trivdes Evers med truppen ute i terrängen. Och truppen trivdes icke mindre när den såg hans resliga gestalt stiga ur den lilla regementschefs bilen — vars fart oftast var i högsta laget — tända pipan, lägga händerna på ryggen och under buskiga ögonbryn taga en inledande överblick innan han skred till verket. Den dåvarande övningstiden medgav tyvärr inte den grundliga utbildning, som varit önskvärd. Vi, som voro med, tyckte emellertid att våra soldater och förband voro väl så bra som arméns i övrigt. Ja, beträffande försvar i skog m fl av regementschefens specialiteter ansågo vi oss ligga en dryg hästlängd före.

Enär tillfällena till truppföring i bataljon voro fåtaliga, lades synnerligen vikt vid officers- och underofficersövningarna. Deltagarna hade nytta, och dessutom nöje, av dessa. Bl a erinrar jag mig övningarna i Töcksmark, då läget i mycket påminde om det som sedermera kom att råda där de kritiska aprildagarna 1940.

Det vackra Sandbäcken skattade Överste Evers högt och vårdade pietetsfullt. Där levde han ett lyckligt familjeliv, där sågo han och hans älskvärda maka gärna gäster.

?

Jonas Linden

1225. GREVILLIUS, FREDRIK.

Född 16. sept 1891 i Torpa sn, Älvsb län. Son till kapt Älvsb reg Carl Fredrik G o Bertha Maria Rosenberg. Gift 16. okt 15 i Skövde med Margareta Karin Blenda Maria Ekman.

Offvol Älvsb reg 08, offex o ulöjtn 10, löjtn 16, vid Skarab reg 18, kapt Gst 23, vid Livreg gren 28, vid Gst 30, major 33, övlöjtn 36, vid Bohusl reg 37, överste och chef Värml reg 39—51. Ridkurs Livreg husarer 12 o tjt där jan—apr 13, SS 14, kompoft kspkomp Bohusl reg 14—15 och III. förd studkomp 15—16, 17—18, KHS 18—20, regövn Livreg husarer 19, regadj 20, asp Gst 21—23, regövn Göta artreg 23, detaljch Gst centralavd 23—26, regövn Skarab reg 25, lär milorg MFK 26—28, Gstoff IV. (Östra) förd 26—28, ch 7. komp Livreg gren 28—30, stabseh i Boden 30—33 o i Södra (I.) förd 33—37, ArtSS 34, kurs majorer o kapt SS 36, representant för Svenska armén vid minneshögtidigheterna vid Dybböl 27. okt 36, ch I. båt Bohusl reg 38—39, ordf i inskrnämnden Göteborgs n:a ro o Kungälv sjömanshus 39, ch org reg olika perioder 40—44, kurs vid HS 45.

Ordf i Värml Ifb 39—42, i Värml bfb 42—51, i Värml sfb 45—51, i Skid- och Friluftsförbundet lokalförbund i Karlstad 39—51, dess hedersordf 51, i Värml Turisttrafikförening 50—, i styr Wennbergs Mek Verkst, Karlstad, 51, medlem av Karlstads rotaryklubb, dess president 48—49.

GV:sJmt, KSOkI, CFBGM, SvsfbSM, SvmifbGM, SLKSM, VärmlfbGM, VärmlsfbGM, GMSkidI, Hv ftjplakett, högsta klass, SkytteM.

OFFICERARE PÅ STAT, RESERVSTAT OCH I RESERVEN

- KARL FILIP, hertig av Söderm, Närke o Värml 1609, landsöverste för hertig-dömets reg 17—22. Se Regch.
- Vi. ALEXANDER LESLIE af BALQU-HAIN, landsöverste för hertigdömets reg 1622—28. Se Regch.
2. THOMSON, *Thomas*, Ö o ch N o V reg 1631—43. Se Regch.
  3. KAGG, *Nils*, frih, Ö o ch för ett västgötareg, f 1598, t 53.
  4. KAGG, *Matts (Matthias)*, Ö o ch föl ett fältreg från Värml 1629. Se Regch.
  5. BRABUNDER, *Willem*, L 1622.
  6. FROM, *Arent (Aron) Jonsson*, kaptlöjtn. t 1638 i Stettin.
  7. SVINHUFVUD, *Carl Jönsson*, till S. Dingelvik på Dal, M. f 1636 i Werben.
  8. CHRISTIERNSSON, *Anders*, F 1622.
  9. DAVIDSSON, *Markus*, L 1625.
  10. THOMSON, *Eskil*, L 1625, stupad då Wiirzburg intogs 31.
  11. WEISSMEIER, *Gert*, Öl, låg med fyra komp i Greifswald o Wolgast 1631.
  12. METZERODE, *Otto Christoffer*, M 1626.
  13. von TREILEBEN, *Hans Albrecht*, M, stupad i Preussen 1629?
  14. STUART, *Jacob*, ch för ett komp nordmarkingar 1623.
  15. HÖFFNER, *Mårten*, regkvm, kompch i Stettin 1638—41.
  16. von FALKENBERG, *Melcher*, komp ch 1623—27, underståthållare, t 51 i Sthlm.
  17. von FALKENBERG, *Conrad*, f 1591, kompch, avg 27, rikskammarråd, f 54?
  18. KRABBE, *Gustaf*, Öl, avg 1629.
  19. ERIKSSON, *Lars*, M, hans komp mönstrades i Pillau 1629.
  20. MÅRTENSSON, *Carl Öl*, t 1636? i Tyskl.
  21. KYNESON, *Norman*, L 1623.
  22. MÖLLER, *Burchard*, L 1623.
  23. ARVIDSSON, *Hans*, K för ett komp värmlänningar 1627—29.
  24. TYNESSON, *Axel*, L 1623.
  25. LADEHOF, *Gregorius*, L 1623.
  26. von CAMPEN, *Simon*, M, avg 1635, t 38.
  27. SCHMIDT (*Smitt*), *Samuel*, L 1623.
  28. TIMMERMAN, *Göran*, F 1623.
  29. UDD, *Tyres (Tores) Svensson*, K 1643, t 55?
  30. PERSSON, *Olof*, L 1624—29.
  31. von LENGELICH, *Peter*, F 1623.
  32. von FEILITZEN, *Adam*, F 1623.
  33. STARCK, *Ingevald*, L, f 1644.
  34. LESLIE, *Alexander*, F 1623.
  35. von MYDERSFER, *Hans*, F 1623.
  36. NILSSON, *Lorentz*, F 1623.
  37. LESLIE, *Georg*, kompch 1624.
  38. PRIMROSE, *Archibald*, L 1025.
  39. LARSSON, *Anders*, L 1625.
  40. MICHAELSSON, *Nils*, L 1625.
  41. KINNEMOND, *Patrik*, Ö, kommandant i Neumunde 1641, 42, 44—47, t 50.
  42. CARLSSON, *Christopher (Christiern)*, F 1625.
  43. Se nr 37.
  44. JONSSON, *Erik*, K, f 1641 som kommandant på Ryssås skans vid Göteb.
  45. JONSSON, *Nils*, F 1625.
  46. WERNSTEDT, *Christoffer*, F 1625.
  47. JONSSON, *Anders*, L 1629.
  48. JACOBSSON, *Nils*, L 1629.

49. KING, *William*, F 1625.
50. JÖNSSON, *Anders*, L 1630.
51. RYNING, *Erik*, frih, amiral, Öl N o V reg 1626, utmärkte sig särskilt 44, då han med flottan lade sig utanför Köpenh o inneslöt hela danska sjömakten, varigenom han befordrade den fördelaktiga Brömsebrofreden, befullmäktigades 45 att av Danm mottaga i freden avträdde Gotl, f 54 i Sthlm, begravnen i Vadsbro.
52. SCHAU, *Anders*, ch för ett komp närkingar 1626.
53. TIMMERMAN, *Henric*, L 1626.
54. MATSSON, *Anders*, L 1626.
55. PITSCOTTIE, *Collin*, F 1626.
56. FORBES, *Jacob*, Ö för ett värvat reg, ch för ett komp värmlänningar 1629, t 56.
57. REFELT, *Jacob*, F 1626.
58. ROSENSTRÅLE, *Svante*, F 1626.
59. PERSON, *Olof*, F 1626.
60. GORDON, *Alexander*, Ö o ch för ett finskt reg, F N o V reg 1626, t 47.
61. SCHMIDT, *Baltzar*, K 1628.
62. Se nr 21.
63. KÄRR, *William*, L 1627.
64. ANDERSSON, *Abraham*, L 1629.
65. MAN, *William*, F 1626.
66. OLOFSSON, *Jon*, F 1627.
67. IRVING, *Alexander*, F 1627.
68. PEDERSON, *Anders*, kompch 1628.
69. HENRIKSSON, *Johan*, M 1628.
70. OLOFSSON, *Jöns*, kompch 1628.
71. Se nr 63.
72. MICHAELSSON, *Peder*, L 1629.
73. HENELSSON, *Bengt*, L 1628.
74. ERIKSSON, *Carl*, L 1628.
75. PEDERSON, *Lars*, L 1628.
76. ANDERSSON, *Nils*, K 1636, t 42 vid Leipzig.
77. GUSTAFSSON, *Knut*, F 1628.
78. BUCHANAN, *William*, kaptlöjtn 1635, t 42 vid Leipzig.
79. MATSSON, *Sven*, F 1628.
80. GLITSTEN, *Göran*, F 1628.
81. NOSSBOM, *Petter*, L 1629, f 39 i Stettin.
82. JOHANSSON, *Erik*, L 1628.
83. KINNEMOND, *Johan*, Ö o ch N o V reg 1628. Se Regch.
84. LILLIE, *Axel*, fältmarskalk, ch N o V reg 1629—31. Se Regch.
85. LESLIE, *Johan*, Öl 1638.
86. FROM, *Claes*, F 1629.
87. FROM, *Elias*, F 1629.
88. KINNEMOND, *David*, F 1629.
89. Se nr 29.
90. GALLE, *Lars Olsson*, F 1629.
91. LARSSON, *Sven*, L 1633, t 42 vid Glogau.
92. HÄSTESKO, *Sven Pedersson*, K 1629.
93. ANDERSSON, *Matts*, L 1629.
94. PEDERSON, *Sven*, L 1629.
95. THORBJÖRNSSON, *Anders*, L 1635.
96. HANSSON, *Olof*, F 1629.
97. DRUMMUNDH, *Hans Johan*, F 1629.
98. OLOFSSON, *Gustaf*, F 1629.
99. LARSSON, *Måns*, F 1630.
100. THORBJÖRNSSON, *Peder*, F 1630.
101. ARVIDSSON, *Peder*, F 1630.
102. GUSTAFSSON, *Cornelius*, F 1630.
103. STACKELBERG, *Volmar*, Öl 1633.
104. ROSENBIELKE, *Jöns Bengtsson*, M, * 1600, f 71.
105. RUUTH, *Peder Didricksson*, kompch 1633, arkebuserad 37 i Stettin för att hatt uppgivit en skans till de kejserliga.
106. THOMSON, *Samuel*, kaptlöjtn 1633, t 36.
107. HANSSON, *Lorentz*, K 1643.
108. GYLLENSTRÅLE, *Peder Carlsson*, L 1633, t 67.
109. THOMSON, *Jacob*, kaptlöjtn 1637.
110. ROSENBIELKE, *Arvid*, F 1633, t 37.
111. SVENSSON, *Jöns*, F 1633.
112. HARALDSSON, *Anders*, F 1633.
113. SVENSKE, *Anders Lennartsson*, L, 1636.
114. SVENSSON, *Lars*, F 1633.
115. OLOFSSON, *Jakob*, F 1633.

116. SNICKARE, *Per Bengtsson*, L 1639.
117. TYRESSON, (*Töresson*), *Bengt*, L 1635.
118. SPETS, *Per Andersson*, L 1634.
119. MATTSSON, *Henrik*, L 1635.
120. ANDERSSON, *Peder*, L 1634.
121. PERSSON, *Måns*, F 1634.
122. ARVIDSSON, *Henrik*, F 1634.
123. JÖNSSON, *Anders*, kompch 1635.
124. NORDANVÄDER, *Lars Eriksson*,
* 1604, kaptlöjtn, f 64 i Skänninge.
125. BRUN, *Björn Jonsson*, L 1641.
126. VALENTINSSON, *Per*, L 1644.
127. JONSSON, *Nils*, L 1643.
128. ARVIDSSON, *Isak*, K 1657, stupade framför Köpenh 59.
129. GADDE, *Håkan Nilsson*, K 1642.
130. LENCK, *Jakob*, M, * 1578, t 1645.
131. BRYNOLFSSON, *Arvid*, F 1637.
132. NILSSON, *Johan*, F 1637.
133. NILSSON, *Erik*, F 1637.
134. SILFVERSWÄRD, *Måns Larsson*, Öl 1648.
135. PERSSON, *Anders*, F 1636, stupad 38.
136. NILSSON, *Björn*, K 1643, t 51.
137. THOMSON, *Patrik*, Öl 1658, f 59.
138. JONSSON, *Nils*, F 1637.
139. GYLLENSPETZ, *Jonas*, Genmaj, ch N o V reg 1669—77. Se Regch.
140. JOENSSON, *Per*, L 1639, t 41.
141. Utgår.
142. GERDTSON, *Hans*, K 1654.
143. SVENSSON, *Joen*, F 1639.
144. JONSSON, *Nils*, L 1639.
145. HANSSON, *Haas*, L 1639.
146. CARLSSON, *Hans*, F 1639.
147. MÅNSSON, *Bryngel*, F 1640.
148. BENGTTSSON, *Per*, L 1643.
149. JONSSON, *Jon*, L 1640.
150. JONSSON, *Bertil*, L 1640.
151. LÖFLING, *Hans Johansson*, Öl, * 1604, f 56.
152. PEDERSSON, (*Persson*), *Erik*, L 1641, f 58?
153. ANREP, *Gustaf*, Öl, * 1616, t 66.
154. JOHANSSON, *Börje*, L 1641, f 48 vid Prag.
155. THOMSON, *Alexander*, Ö:s avsk. t 1678.
156. FROM, *Olof Eriksson*, F 1641.
157. BRINCK, *Jacob Henriksson*, L 1646.
158. BJÖRN, *Bengt*, L 1641.
159. LARSSON, *Anders*, L 1651.
160. MARKUSSON, *Anders*, L 1643.
161. HÖFFNER, *Mårten*, F 1641, f 45.
162. ARVIDSSON, *Hans*, F 1641.
163. LARSSON, *Bengt*, L 1643, t 91.
164. SCHUMAN, *Henrik*, L 1642, f 45.
165. GOHR, *Hindrich*, kompch, stupad vid Leipzig 1642.
166. ANDERSSON, *Paul*, L 1643.
167. OLOFSSON, *Erik*, L 1643, "skjuten" 47 på Fyen.
168. BRANDT, *Jonas*, L 1647.
169. MOFFAT, *Robert*, kompch 1657.
170. WARDLAU, *Georg Johan*, K, * 1600, t 70.
171. BRUUN, *Johan*, K 1658.
172. JOHANSSON, *Johan*, F 1643.
173. JÖNSSON (*Brask*), *Nils*, L 1644.
174. GORDON, *Johan*, Ö o ch N o V reg 1643—53. Se Regch.
175. BIELKE, *Thure*, Öl, * 1618, t 47.
176. HARALDSSON, *Johan*, kompch 1644.
177. PODOLINUS, *Gustaf*, K 1646, t 62.
178. SVENSSON, *Anders*, L 1644.
179. CARLSSON, *Carl*, F 1644.
180. HÅKANSSON, *Erik*, L 1662.
181. SINCLAIR, *Anders*, Ö, kommandant i Halmstad, F N o V reg 1644, f 89.
182. SVENSSON, *Lars*, L 1657.
183. HÅKANSSON, *Jöns*, F 1644.
184. JÖRANSSON, *Åke*, L 1647.
185. SVINHUFVUD, *Jöns Carlsson*, kompch 1656, t 59 vid Köpenh.
186. SVENSSON, *Hans*, F 1644.
187. CRONHTORT, *Abraham Larsson Hirsch*, Öl, * 1598, t 66.
188. MONPENNE, *William*, kompch 1646, f 53.
189. OLOFSSON, *Jöns*, K 1657, t 58.

190. LARSSON, *Lars Björks*. F 1645.
191. SVENSSON, *Ingel*, kompch 1656.
192. OLOFSSON, *Jöns, L*, 11688 i Vismim.
193. JONSSON, *Jon*, F 1645.
194. PERSSON, *Jöns*, kompch, t 1658.
195. FÖRSTER, *Wulj*, L 1651.
196. STÖÖR, *Anders Johansson*, L 1655, t 58.
197. MONPENNE, *Patrik*, M, * 1616,199-
198. WEISSENHEIM, *Olof Larsson*, K, t 1670.
199. HÅKANSSON, *Anders*, F 1647.
200. JOENSSON, *Anders*, L, t 1671.
201. DANIELSSON, *Arvid*, L 1648.
202. PERSSON, *Carl*, L 1648.
203. MÅNSSON, *Lars*, F 1648.
204. Se nr 199.
205. CRONHJORT, *Jacob Jurgen Abrahamson*, F 1648.
206. LOOD, *Axel*, F 1648.
207. JOHANSSON, *Jöns*, F 1648.
208. ANDERSSON, *Nils*, L 1648, t 69.
209. CRONHJORT, *Abraham*, genmaj, * 1634, F N o V reg 48, t 03.
210. ESBJÖRNSSON, *Peder*, L 1648.
211. KAGG, *Erik*, K, t 1675 i Preussen.
212. GULLBRANDSSON, *Nils*, F 1649, "slagen" 56.
- 212 a. LOOD, *Henrik*, F 1650.
213. DIDRON, *Carl*, kaptlöjtn 1655.
214. GALLE, *Erik*, K, f 1658.
215. KRÅKA, *Olof Olofsson i Björseby*, K, f 1657.
216. TAUBE, *Jacob Johan*, genlöjtn, * 1624, Öl N o V reg 51, t 95.
217. von ESSEN af ZELLIE, *Johan*, genmaj, chNo V reg 1653—61. Se Regch.
218. BERTILSSON, *Pavel*, L 1658.
219. SPERLING, *Mårten*, L 1652.
220. ULFSPARRE af BROXVIK, *Gustaf*, * 1634, F N o V reg 54, f 10.
221. MANNERBERG, (*Möse*), *Johan Pettersson*, M, f 1668.
222. PERSSON, *Anders*, K 1654.
223. MURMAN, *Anders*, K 1654.
224. CREMER, *Johan*, R, t 1668 på Long.
225. GRUBBE, *Johan Tomasson*. kompch, t 1663.
226. GORDON, *Johan*, L 1654.
227. QUECKFELDT, *Erik Gustafsson*, F 1654.
228. UDNIE, *Johan*, F 1654.
229. BARKMAN, *Herman*, F 1654.
230. LYTKE, *Berndt*, M 1676.
231. FORBES, *Lorentz Johan*, K 1654.
232. GUSTAFSSON, *Erik*, F 1654.
233. LARSSON, *Anders*, kaptlöjtn, "slagen" 1659.
- 233 a. KUHN, *Fredrik*, K 1655.
234. SKORS, *Nils Pedersson*, L, t 1667.
235. JONSSON, *Bryngel*, F 1655.
236. SVENSSON, *Nils*, F, "slagen" vid Köpenhamn 1658.
237. Se nr 224.
238. DASSAU, *Sigge*, F 1656.
239. DAHLBERG, *Carl Svensson*, F, "slagen" vid Kronborg 1658.
240. ASMUSSEN, *Erik*, F, t 1656.
241. MÅNSSON, *Erik*, L, f 1672.
242. JOHANSSON, *Johan*, L, "slagen" 1659.
243. ANDERSSON, *Per*, L, "slagen" 1659 vid Köpenh.
244. JONSSON, *Bertil*, L 1659.
245. HÖFFNER, *Ernst*, L, t 1675.
246. PERSSON, *Olof*, F 1656.
247. ANREP, *Reinhold*, M, f 1686.
248. BRASK, *Nils Mattsson*, L 1657.
249. BRASK, *Johan*, regkvm 1657.
250. HANSSON, *Måns*, L 1657.
251. NILSSON, *Nils*, F 1657.
252. PERSSON, *Per*, F 1657.
253. von GEGERFELT, *Samuel*, K, * 1638, 1-84.
254. SILFVERSWÄRD, *Lars*, F 1657.
255. JONSSON, *Bonde*, F 1657.
256. PERSSON, *Sven*, F 1657.
257. HENRIKSSON, *Samuel*, '? 1657.
258. JOHANSSON, *Erik*, F 1657.
259. JONSSON, *Anders*, F, f 1671.
260. OLSSON, *Hans*, L 1657.

261. TUNGEL, *Gustaf*, genmaj, * 1639, F N o V reg 57, landshövd Halland 84, f 99.
262. HVASS, *Nils Eriksson*, L 1657, stupade 59-
263. HVASS, *Nils Månsson*, F 1657.
264. SPIJK, *Nils Persson*, L 1660.
265. Se nr 261.
266. BERGMAN, *Samuel*, L, t 1659.
267. WEIDENBOM, *Sigismund Claeson*, K o ch Nordmarks komp 1658.
268. MÖRNER af TUNA, *Lars Axel*, * 1642, K N o V reg 59, Ö för all mogen i Västerg 76, stupade 4. dec 76 i slaget vid Lund.
269. MÅNSSON, *Erik*, L, f 1672.
270. TRÅLOD, *Anders Jönsson*, K 1659-
271. von ESSEN af ZELLIE, *Alexander Otto*, kompch 1659.
272. WERNSTEDT, *Gustaf*, L 1658.
273. LARSSON, *Lars*, F, stupade vid Köpenh 1658.
274. OLSSON, *Johan*, F, stupade vid Köpenh 1658.
275. EEK, *Olof Jespersen*, regkvm 1676.
276. SOTENBERG, *Lorentz*, kompch 1659, "slagen" på Fyen 59-
277. DAHLMAN, *Johan Olofsson*, ch Karlstads komp 1670.
278. DULLBERG, *Carl*, L, stupade 1658 vid Kronborg.
279. KYCKLING, *Per*, L, "slagen" 1659 vid Köpenh.
280. GYLLENSPETZ, *Eskil*, ch Karlstads komp 1675.
281. HÖFFNER, *Nils*, F 1658.
282. NILS i Lanna, L 1659.
283. REFELT, *Valentin*, M, f 1663 i Halmstad.
284. SVENSSON, *Joен*, F 1659.
285. TRANA, *Christoffer*, K 1659.
286. KRÅKA, *Olof*, L 1662.
287. ERIKSSON, *Nils*, F 1659.
288. von ESSEN, *Lennart Johansson*, F 1659.
289. OLOFSSON, *Hans*, L 1659.
290. OLOFSSON, *Anders*, F 1659.
291. VELAMSSON, *Anders*, F, slagen 1659 vid Köpenh.
292. ÖRNBERG, *Lars Månsson*, L 1672.
293. ERIKSSON, *Joен*, L 1672.
294. HÅKANSSON, *Erik*, L 1659.
295. BJUR, *Jon Eriksson*, F, "slagen" 1659.
296. RIBBING, *Anders*, L, fången på Fyen 1659, t där 76.
297. WEIDENBOM, *Mårten*, L 1677.
298. WARDLAU, *Johan*, ch Älvdals komp 1675, t 94.
299. NILSSON, *Ambjörn*, L 1667.
300. PERSSON, *Olof*, F 1660.
301. OLSSON, *Anders*, F 1660.
302. JOHANSSON, *Nils*, K 1664.
303. POSSE, *Nils*, Ö o ch N o V reg 1661—69. Se Regch.
304. JOEN i Holma, F 1662.
305. SVENSSON, *Joен*, F 1662.
306. NILSSON, *Bengt*, F 1662.
307. ANDERSSON, *Nils*, L 1662.
308. OLSSON, *Lars*, L 1662.
309. THOMSON, *Thomas*, K, t 1677.
310. ERIKSSON, *Nils*, F 1663-
311. SVENSSON, *Jon*, F 1663.
312. JONSSON, *Ivar*, F 1663.
313. CLEMETSON, *Erik*, F 1663.
314. NILSSON, *Anders*, L 1679.
315. KNUTSSON, *Lars*, L 1663.
316. HARALDSSON, *Hemming*, L 1663.
317. ULFVENKLOU, *Henrik*, * 1636, Öl N o V reg 65, Ö o ch Kalm reg 74, t 77 i duell med G Tungel (nr 261).
318. LINDEBERG, *Lars Larsson*, K 1705.
319. PENDRICH, *Vilhelm*, M, t 1695.
320. OTTER, *Gabriel*, F 1664.
321. BENGT i Ålsboten, F 1664.
322. WULFF, *Caspar*, K 1665.
323. BERG, *Jonas Andersson*, kaptlöjtn . 1675.
324. JOHANSSON, *Johan*, L 1676.
325. PLANTING-GYLLENBÅGA, *Erik*, L N o V reg 1670, R Uppl kav 74, t 90.
326. STIERNA, *Göran*, Öl, stupade 4. dec 1676 i slaget vid Lund.

327. FLEETWOOD, *Adolj Jakob*, frih, Öl, * 1647, t 75.
328. SKRAGGE, *Johan*, L 1679-
329. von SEULENBERG, *Johan*, Ö, K
N o V reg 1670, kommandant på Eda skans 76, t 99.
330. ANREP, *Gustaf*, Öl, * 1650, ch Dal-reg 98, t 00.
331. STIERNA, *Nils*, K 1671.
332. SVENSKE, *Göran*, K, t 1699.
333. BENGTSOON, *Johan*, L 1676.
334. OLOFSSON, *Anders*, F 1672.
335. REUTERFELDT, *Erik*, L 1675.
336. ENHÖRNING, *Elias*, L 1676.
337. GYLLENSPETZ, *Johan*, F, t 1676.
338. PALMGREN, *Johan*, L, f 1676 i Bremen.
339. SKORS, *Nils Nilsson*, K 1700, t 01 i Narva av sår, erhållna i slaget.
340. KATT, *Anders*, ch Nordmarks komp 1689-
341. LAGERHJELM, *Magnus Gabriel*, F 1675, blev senare härads hövding.
342. LARSSON, *Christoffer*, F 1675.
343. ANDERSSON, *Bengt*, F, t 1676 på Eda skans.
344. REHNSKIÖLD, *Carl Gustaf*, fältmarskalk, * 1651, F N o V reg 74—75, t 22.
345. UGGLA, *Sven*, L 1675.
346. GYLLENSPETZ, *Peter*, L, t 1691.
347. LORENTZ, *Christoffer*, F 1676.
348. BRAND, *Jonas Thorbjörnsson*, L, t 1696.
349. MÖLLER, *Petter Larsson*, F 1676.
350. NOREEN, *Daniel Mattsson*, regkvm, t 1677.
351. HÖFFNER, *Ernst*, K, t 1724.
352. BÄÄRNHJELM, *Peter Ambjörnsson Bääm*, Öl, * 1648, t 26.
353. THOMSON, *Patrik*, L 1677.
354. OLSSON, *Hans*, F 1676.
355. DANIELSSON, *Jacob*, F 1676.
356. MANNERBERG, *Johan Mose*, K o ch Örebro komp, f 1718.
357. GRANFELT från DAL, *Lars Gran*, * 1651, Ö för allmogen i Värml 12—17, t 22 o begravnen i St Kils kyrka.
358. von REHREN, *Magnus*, L 1677.
359. FALCK, *Abraham*, F 1677.
360. MASK, *Sven Jonsson*, L 1696.
361. SPARRE, *Axel*, greve, fältmarskalk, * 1652, Öl N o V reg 77—99, t 28.
362. WEISSENHEIM, *Hans Jur gen*, F 1677.
363. TRÄLOD, *Eskil Eskilsson*, F 1677.
364. KART, *Petter*, L 1678.
365. HÅRD af SEGERSTAD, *Carl*, Ö o ch N o V reg 1678. Se Regch.
366. REHBINDER, *Reinhold*, frih, Genlöjtn, ch N o V reg 1678—01. Se Regch.
367. LINDH, *Anders*, L, t 1696.
368. ÖRNESTRÖM, *Olof Johansson*, M, * 1640, t 05.
369. IVARSSON, *Bengt*, F 1679-
370. von WRANGEL, *Fromhold Otto*, * 1654, ch Karlstads komp 79, t 08.
371. STAKE, *Erik*, L 1681.
372. MUNSTER, *Frans*, regkvm 1679.
373. REHBINDER, *Bernhard Otto*, genlöjtn, * 1662, F N o V reg 80, t 42.
374. WRANGEL, *Jurgen Johan*, * 1644, ch Karlstads komp 80—88, Ö Uppl inf 94, f 98 .
375. GERSDORFF, *Casper Christoffer*, K, * 1652, f 03.
376. THOMSON, *Jacob*, F 1681.
377. WÄRNSCHÖLD, *Johan*, L, t 1707.
378. von KOTHEN, *Mattias Christoffer*, M, t 1701 i Riga.
379. LILLIECRONA, *Casper Johan*, ch Örebro komp, t 1701.
380. BOCK, *Fredrik Wilhelm*, K, stupade 1700 i slaget vid Narva.
381. von LIEWEN, *Gustaf Reinhold*, K 1688.
382. POSSE af SÄBY, *Nils*, frih, * 1660, F N o V reg 83, Ö N o V tremänningsreg 01, landshövd o överkom mendant i Göteb o Bohusl 19, t 23,
383. von KOTHEN, *Simon Gustaf*, Ö, * 1662, ch Älvdals komp 99, t 36 och begravnen i Millesvik.
384. JERNER, *Jonas*, L 1700, avsk 01 på grund av sår erhållna i slaget vid Narva.

385. STAEL von HOLSTEIN, *Mattias Gustaf*, Öl, * 1666, t 20 i "Musco" (Moskva).
386. UGGLA, *Johan*, F 1684.
387. LINROTH, *Claes*, L, * 1660, t 26.
388. MOFFAT, *färjen*, L, f 1711.
389. GYLLENSPARRE, *Bengt*, ch Kristi nehamns komp 1706.
390. CRONMAN, *Johan*, frih, genlöjtn, landshövud i Malmöhus l, * 1662, K N o V reg 87, t 37.
391. LAGERHJELM, *Carl*, regkvm, * 1666, t 37.
392. CREMER, *Fredrik*, Öl, * 1666, f 17-
393. REHBINDER, *Henrik Johan*, frih, Ö, kommandant på Bohus fästn, * 1672, ch Näs komp 94, t 34.
394. REHBINDER, *Reinhold Fredrik*, frih, L, ch Älvdals o Karlstads komp, t 1712.
395. UGGLA, *Erik*, K, t 1703.
396. von GERTTEN, *Arent Johan*, Öl, * 1670.
397. SILFVERSWÄRD, *Johan*, F 1690, avsk 96, M i fransk tjänst 29.
398. BONDE, *Johan*, den Sköne, K, t 1695.
399. von DETTERN, (de Tern), *Gustaf*, F 1689.
400. SILFVERHÄST, *Jonas Jonsson*, L, t 1734 på Nordsjö i Övre Ulleruds sn.
401. ULRICH, *Evert Johan*, kaptlöjtn, stupade 1700 i slaget vid Narva.
402. EKMAN, *Petter Larsson*, K, f 1714.
403. FOCK, *Gideon*, genlöjtn, K o ch Kristineh komp 1694, Ö Hals reg 09—22.
404. SPERLING, *Casper Otto*, greve, M, stupade 1709 vid försök till stormning av Veprük.
405. AHLEFELT, *Johan*, Ö för allmogen i Värml. 1717, t 32.
406. BAHR, *Johan*, Öl, kommandant på Älvsb, * 1673, t 42.
407. KARLSTRÖM, *Johan Georg*, Öl, * 1674, f 23.
408. RUTENSKÖLD, *Fromhold*, Öl 1709.
409. von GUNTERSBERCH, *Per*, L1696, t 01 av sina vid Narva erhållna sår.
410. STIERNA, *Axel*, K 1700.
411. DUKER, *Hans Hindrich*, sekkapt 1702.
412. DREFFENSKÖLD, N/7/ *Georg*, ch Karlstads komp. stupade 1708 vid Malatitze.
413. ROOS, *Carl Gustaf*, frih, Ö o ch N o V reg 1701—22. Se Regch.
414. RADIER, *Georg*, F, t 1703.
415. EDING, *Mauritz*, ch Örebro komp, t 1709 vid Poltava.
416. STECKMAN, *Petter*, L 1700.
417. STECKMAN, *Jacob (Johan)*, L 1700.
418. STAKE, *Johan Gustaf*, L 1700.
419. DUBEN, *Carl*, K, t 1700 efter i slaget vid Narva erhållna sår.
420. MEIJER, *Carl*, seklöjtn 1700.
421. TORT, *Sven*, L 1702.
422. von LINTEN, *Carl Gustaf*, sekfänr 1700.
423. GROTTTE, *Helge*, sekfänr 1700.
424. SCHILLING, *Anders*, sekkapt 1701.
425. STAEL von HOLSTEIN, *Johan Gustaf*, L, f 1702.
426. STRUBERG, *Petter*, L 1700.
427. HJELMSTIERNA, *Johan Finderus*, Öl, t 1729.
428. HILLEBRAND, *Andreas*, sekkapt 1704.
429. LINDEBERG, *Evert*, seklöjtn 1701.
430. MANDELL, *Adam*, regkvm, dödad av polacker 1705 (jämte 462 Deugen).
431. WEHLING, *Anders Fredrik*, f 1701 i duell i Dorpat.
432. FAHNESKÖLD, *Sven*, sekkapt, stupade 1708 vid Malatitze (Malatycze).
433. MUNSTER, *Hans*, kaptlöjtn, f 1705.
434. FOCK, *Hans Henrik*, kaptlöjtn 1701.
435. FOCK, *Gideon*, seklöjtn, f 1702.
436. BENGTSSON, *Jöns*, sekfänr 1701.
437. BILLBERG, *Bengt*, F, t 1703.
438. DRAKE, *Johan Gustaf*, kaptlöjtn, t 1701.
439. LARSSON, *Casper*, F 1701.
440. SKORS, *Nils*, regkvm, f 1749.
441. STRUBERG, *Jonas*, ch Älvdals komp 1710—16, t 20.
442. THYMAN, *Petter*, seklöjtn 1702.

443. GRÅBERG, *Johan*, sekkapt, t 1724.
444. BRONBERG, *Paul*, regadj 1701.
445. BAGGE, *Antonius*, sekkapt, stupade 1709 vid Poltava.
446. BERG, *Jöns*, sekfänr 1701.
447. SVINHUFVUD, *Johan Magnus*, M 1724, t 29-
448. GREEN, *Henrik*, M.
449. ROOS af HJELMSÄTER, *Nils Magnus*, M 1719.
450. CARLBERG, *Johan Gustaf*, sekkapt, t 1714.
451. HULTMAN, *Hans*, L, f 1706.
452. ROOS, *Carl Gustaf*, frih, seklöjtn, stupade 1708 vid Malatitze.
453. BROMS, *Jacob*, F, t 1734.
454. BÅHRMAN, *Lars*, F 1702.
455. HÖFFNER, *Mårten*, L, t 1728.
456. LANG, *Johan*, K 1709.
457. LILLJEBLAD, *Nils*, L 1708.
458. ROOS af HJELMSÄTER, *Knut*, sek löjtn, f 1709.
459. STUART, *Hans*, sekkapt 1712.
460. von CAMPENHAUSEN, *Johan Michael*, genmaj i rysk tjänst, * 1680, L N o V reg 02, t 17. Övergick till katolicismen.
461. KRUSE af ELGHAMMAR, *Johan Vilhelm*, L 1706, livdrabant 08.
462. DEUGEN, *Elias*, sekfänr 1702, dödad 05 av polacker (jämte 430 Mandell).
463. DAHLSTRÖM, *Fabian*, sekkapt 1709, fången vid Poltava.
464. FUNCKE, *Ambjörn*, sekkapt, fången vid Poltava, vistades som fånge i Tobolsk.
465. KRAFFTING, *Nils*, L, f 1709 av sår, erhållna vid Poltava.
466. TRAST, *Petter*, K, ch Karlstads komp 1709—13, t 31.
467. GYLLENSPETZ, *Jonas*, M, fången vid Djnepr, f 37.
468. STYF, *Daniel*, seklöjtn 1708.
469. BRUUN, *Henrik Johansson*, L 1703.
470. WALLENCRONA, *Olof Wallengren*, M 1739, t 48 på Hammar, Bro sn.
471. POSSE, *Nils*, seklöjtn 1706, drabant 08, skjuten 09 i träffningen mot rys sarna vid staden Horodjna i Ukraina.
472. ADLERKLO, *Elias*, seklöjtn, t 1707.
473. WISING, *Hakan*, L 1709.
474. FAHNESKÖLD, *Leonard*, L, f 1709 vid Poltava.
475. MUNSTER, *Daniel*, L, fången vid Poltava, dog i fångenskap i Tomsk 1718.
476. PALMSTRÖM, *Johan Reinhold*, L, stupade 1709 vid Poltava.
477. OLJEQVIST, *Samuel*, K 1722, fången vid Poltava, återkom efter fredsslutet.
478. FAHNESKÖLD, *Carl Magnus*, sek kapt vid Karlstads komp, stupade 1708 vid Malatitze.
479. SPARRE AF ROSSVIK, *Johan*, reg-kvm, * 1682. Massakrerad av kosackerna i Ukraina 08.
480. SCHAGERBOM, *Carl*, seklöjtn 1709, fången vid Poltava, återkom från fångenskapen 22.
481. UGGLA, *Claes*, K, * 1686, fången vid Poltava och förd t "Saranski", återkom efter fredsslutet, t 48.
482. ROOS, *Axel Erik*, frih, * 1684, L N o V reg 06, ch Bohus! dragonreg, genlöjtn, landshövd i Älvsb 1, t 65.
483. ROOS af HJELMSÄTER, *Sven*, F 1708, tillfångatagen vid Poltava, f i Tobolsk 16.
484. KÖRLING, *Petter*, L, * 1687, sårad vid Poltava, tillfångatagen vid Dnjepr, hemkom 22, t 30.
485. MUNSTER, *Frans*, kaptlöjtn, * 1684, sårad vid Malatitze, fången vid Poltava, hemkom 22.
486. DRYANDER, *Erik*, sekkapt 1708, fången vid Poltava, övergick till grekisk-katolska religionen och gifte sig med en ryska.
487. ROLANDER, *Lars*, F 1708, fången vid Poltava och förd t Solikamsk, t 15.
488. SPARRE AF ROSSVIK, *Bengt*, M, t 1686, fången vid Poltava, hemkom 22, f 48.
489. LILLIECRONA, *Gustaf*, L, * 1688, fången vid Oposna i Ukraina, fördes t "Sabaksar", hemkom 22.
490. SVENSKE, *Johan*, F 1709, fången vid Poltava.
491. BROBORG, *Daniel Christian*, L, * 1684, fången vid Poltava, hemkom 22.

492. FAHNESKÖLD, *Lorentz*, sekfänr 1708, fången vid Poltava och förd t Tobolsk, gick i rysk tjänst, f 21 i Kasan.
493. STIERNFLYCHT, *Nils*, K, * 1687, fången vid Dnjepr, förd t Tobolsk, hemkom 22, f 44.
494. SPÅNG, *Paul*, F, * 1672, fången vid Dnjepr, återkom 22, t 31.
495. SCHAGERLIN, *Petter*, F 1708, död av sår, erhållna vid Poltava.
496. SVENSKE, *Johan*, L, * 1687, fången vid Dnjepr 09, förd t Sibirien, hem kom 22, f 39.
497. GODMAN, *Daniel*, L, fången först vid Warschau 1704 och sedan i Valakiet, förd t Sibirien, där han ut stod 13 års fångenskap.
498. SPARRE, *Conrad*, frih, Öl, * 1680, t 44.
499. von GEGERFELT, *Johan Christian*, K, * 1683, t 55.
500. DIDRON, *Frans Carl*, Öl, * 1679, fången i Valakiet 1709 o förd t Tobolsk, hemkom 22, f 49.
501. STRÖMFELT, *Carl Gustaf*, K 1724, t 36.
502. HASTFER, *Fabian Henrik*, drabant, Öl 1709—11, t 15.
503. SKEPPSGÅRD, *Johan*, kaptlöjtn 1709, skjuten 10 av sin fänrik Ledin (nr 521).
504. de BRUYN, *Johan Anton*, Öl 1719, t 39.
505. FAGER, *Petter*, L, t 1713.
506. SKEPPSGÅRD, *Magnus*, regkvm 1709, häradshövd 30.
507. VOGEL, *Petter Carl*, kaptlöjtn 1712.
508. JÄGERHORN af SPURILA, *Claes Henrik*, M, * 1684, fången vid Tönningen 13, återkom 18, f 45.
509. BORGSTIERNA, *Gabriel Stjernberg*, M, * 1784, fången vid Tönningen, begraven i Uddevalla.
510. RYSTRÖM, *Olof*, L, t 1732.
511. SETTERSTRÖM, *Hieronimus*, sek kapt 1713.
512. BEIJERHJELM, *Christian Vilhelm Beijer*, regkvm, * 1685, t 45.
513. GREEN, *Gustaf Adolf*, F 1704.
514. JURIJ, *Louis*, sekkapt, stupade vid Gadebusch 1712.
515. MÖLLER, *Anders*, sekkapt, t 1716 av sår, erhållna vid infall i Norge.
516. GRANFELT från DAL, *Johan Gustaf*, L, * 1694, f 27.
517. HAHLFELT, *David*, ch Näs komp, stupade vid Gadebusch 1712.
518. STRÖMMER, *Johan*, M, * 1680, avsk 49.
519. SMÅLÄNNING, *Jonas (Johan)*, F, t 1716.
520. GYLLENSPETZ, *Mattias*, L, * 1684, J-67.
521. LEDIN, *Christoffer*, F 1709, rymde t Norge sedan han 10. febr 10 skjutit sin kaptlöjtn J Skeppsgård (nr 503).
522. GRANFELT från DAL, *Lars*, sekkapt, * 1692, t 13.
523. FRUMERIE, *Mattias*, kaptlöjtn, * 1689, avsk 41.
524. AHLEFELT, *Carl Magnus*, seklöjtn, t 1713.
525. GRÖNBERG, *Fredrik Magnus*, frih, interimsoverste för N o V reg 1710. Se Regch.
526. GREIFFENSCHUTZ, *Fredrik*, sek kapt, * 1692, t 44.
527. LILLIE, *Johan Benedict*, regadj 1711.
528. HORN af ÅMINNE, *Christer*, frih, * 1672, drabant, Öl N o V reg 11, Ö:s avsk, f 46.
529. ÖSELL, *Georg*, sekkapt, fången vid Tönningen, rymde efter 11 mån, var med 1716 o 18 i Norge, t 32.
530. vonKOTHEN, *Carl Johan*, Öl, * 1694, fången vid Tönningen, flydde o deltog i norska fälttågen, f 56.
531. LEMON, *Erik*, F 1712.
532. UGGLA, *Gustaf Hildebrand*, sekfänr 1712.
533. UGGLA, *Johan*, seklöjtn, * 1688, 114.
534. STARENFLYCHT, *Peter Julius*, * 1671, Ö o kommandant i Mar strand, M N o V reg 12, fången vid Tönningen, återkom 17, t 43.
535. GADDE, *Gustaf*, Ö o ch N o V reg 1737—38. Se Regch.
536. GADD, *Carl*, sekfänr, f 1719.
537. BLANCKENFJELL, *Jonas*, seklöjtn, * 1670, t 34.
538. ERASMI, *Johan Gottschalk*, L, * 1695, t 47.

539. HAMMARSTRÖM, *Johan*, F, f 1715.
540. LILLJEBJÖRN, *Lars*, L, t 1744 un der reg kommendering i Skåne.
541. SAHLGREN, *Anders*, L, fången vid Tönningen, rymde från Sönderborgs slott 1714.
542. DELL, *Johan*, L 1718.
543. SETTERSTRÖM, *Johan Daniel*, sek-Löjtn, * 1682, f 42.
544. UGGLA, *Carl Reinhold*, K, * 1691, bodde 34 på Hällsbäck, f 44.
545. UGGLA, *Johan Georg*, L 1712, f i Wismar.
546. NORMAN, *Jonas*, L, t 1719.
547. von KOTHEN, *Axel Christoffer*, Öl, * 1695, t 57.
548. ADLERFELT, *Per*, frih, genmaj, interimsoverste 1712—17. Se Regch.
549. UGGLA, *Carl Carlsson*, sekkapt, * 1692, t 66.
550. WOLFFELT, *Henrik Johan*, Öl, fången vid Tönningen, återkom 1714, f 63.
551. CEDERHOLM, *Isak*, sekkapt, t 1718.
552. RUSCHENFELT, *Otto Vilhelm*, K, * 1694, t 26.
553. FOCK, *Alexander Gustaf*, M, * 1678, t 32.
554. FALK, *Petter*, K, ägde Risäter i Norra Råda sn, f 1759.
555. NIEROTH, *Conrad Johan*, M N o V reg 1714, Ö:s avsk 23.
556. von BAUTZEN, *Jacob Ernst*, sek-major, t 1717.
557. TINGWALL, *Bengt Persson*, L, t 1735.
558. LODE, *Johan Vilhelm*, Öl N o V reg 1717, Ö Björneborgs reg 33—41, t 54.
559. HJELMSTIERNA, *Carl Gustaf*, L 1718.
560. ERASMI, *Olof Gottschalk*, L 1719.
561. von KOCK, *Anton*, L, * 1693, avsk 24.
562. MEIJER, *Gerhard*, K, * 1683, t 56.
563. WAHLINDH, *Sven*, L, * 1695, 150.
564. BÖNGREN, *Lars*, L, * 1691, t 60.
565. WOLFFELT, *Gustaf Adolf*, sekfänr N o V reg 1714, R Bohusl drag 34.
566. ÖRNEBERG, *Axel Julius*, L 1718, t 62.
567. von BOIJ, *Anthon*, sekkapt, * 1682, t 34.
568. LILLIEHÖÖK af GÄLARED och KOLBÄCK, *Johan*, regkvm, * 1698, t 42.
569. AHLBOM, *Erik*, L, * 1688, t 35.
570. ÅKERHIELM, *Lars*, frih, * 1695, ch Nordmarks komp 16—17, genmaj av kav, f 67.
571. de FRIETZCKY, *Johan*, Öl, * 1685, t 35.
572. HÅRD af SEGERSTAD, *Erik Georg*, sekkapt, * 1693, ch Nordmarks komp, drunknade i sjön Aspen vid sitt bo ställe Kastensbol 31.
573. EMMERS, *Abraham*, L, * 1696, avsk 40.
574. TORSTENSSON, *Carl Ulrik*, greve, interimsoverste 1717—23, ch 27. Se Regch.
575. TENGMAN, *Jonas*, L, t 1746.
576. BERG, *Erik*, F 1718.
577. CARLSTEN, *Lars*, sekfänr, avsk 1747.
578. FRUMERIE, *Per*, L, * 1697, t 67.
579. JURII, *Peter*, fången vid Tönningen, regadj 1718, avsk 19.
580. LÖST, *Hector*, F 1718.
581. MAGNELL, *Knut*, L, * 1690, t 56.
582. PYTTNER, *Johan*, kaptlöjtn, * 1693, deltog i fälttågen i Norge 16 o 18, fången vid Möss.
583. RUDBERG, *Anders*, F, 1718.
584. UGGLA, *Erik*, L, * 1694, deltog i fälttågen i Norge, t 50.
585. LOOS, *Henrick*, K 1716.
586. GYLLENFLYCHT, *Elias*, F, * 1700, t 31.
587. FRIZELL, *Johan*, grenadjärlöjtn 1718, avsk 19.
588. LIEDBERG, *Bengt*, sekfänr 1718, avsk 19.
589. LOFFMAN, *Hector Johan*, F, t 1776.
590. LILLJEBJÖRN, *Nils Georg*, F, * 1692, deltog i norska fälttågen 16 o 18, avsk 39.
591. LAGERHIELM, *Johan (Jean) Jacob*, L, * 1700, t 85.
592. MOBACK, *Anders (Johan)*, sekkapt 1718, avsk 19.

593. NIEROTH, *Axel Julius Henrik*, sekapt, * 1689, avsk 49.
594. LIND af HAGEBY, *Johan Jacob*, F, * 1700, t 66.
595. SILFVERSWÄRD, *Gustaf*, Öl, * 1687, t 52.
596. STENING, *Johan*, F, * 1698, bevisade norska fälttågen, f 25.
597. VERRE, *Nils*, F, * 1687, var med vid Poltava och vid Stralsunds belägring.
598. WOLFFELT, *Carl*, L, * 1699, bevistade 18 års norska fälttåg, t 72 på Mässvik.
599. FRYKNER, *Magnus*, sekfänr, * 1683, fången vid Tönningen.
600. WALLMEEN, *Johan*, regadj, * 1691, bevistade norska fälttågen, t 36.
601. BERG, *Otto*, F 1718.
602. HOLMBERG, *Olof*, F, * 1692, fången vid Tönningen, men rymde, deltog i fälttågen i Norge, t 27.
603. HOFFLANDER, *Peter*, L, * 1698, var 18 med i Norge o 40 i Finl, f 42.
604. BAHR, *Petter*, K, * 1680, t 39.
605. PALMFELT, *Carl*, Öl, * 1686, fången vid Dnjepr, förd t Tobolsk, hemkom efter fredsslutet, t 53, begravnen på Hammarön.
606. ARENANDER, *Andreas Eric t*, L 1715, avsk 32.
607. STRÖMFELT, *Johan Carl Carlsson*, greve, genlöjtn, ch N o V reg 1723—27. Se Regch.
608. POSSE, *Carl Knutsson*, greve, Ö o ch N o V reg 1728—37. Se Regch.
609. von WALLDECK, *Albrekt*, L, * 1684, avsk 23.
610. RIDDERSCANTZ, *Cornelius*, L, * 1690, f 31.
611. MÖRNER af MORLANDA, *Axel*, frih, L, * 1689, fången vid Dnjepr, förd t Saranski, återkom 22, f 32.
612. REHBINDER, *Arvid Henrik*, frih, L, * 1703, deltog i fälttåget i Norge 18, t 46.
613. LINROTH, *Carl*, * 1712, F N o V reg, deltog i finska kriget 41—43, t 92 på Värml-Säby.
614. FABRITIUS, *Gregorius*, M, * 1707, deltog i finska o pommerska krigen, t 89.
615. NORDENMARK, *Carl Arvid*, F 1732, t 33.
616. von GERTTEN, *Arent Gustaf*, L, * 1707, t 42, då han tjänstgjorde på galärflottan under kriget i Finl.
617. POSSE, *Knut Carlsson*, greve, Öl, * 1719, K i fransk tjänst 45—48, t 71.
618. HÅRD, *Johan Ludvig*, greve, genlöjtn, * 1719, F N o V reg 35, deltog i sammansvärjning för att utvidga konungens makt, vilket upptäcktes, rymde ur riket 56, benådades 61, t 98 i Paris.
619. MÖRNER af MORLANDA, *Hans Georg*, greve, * 1686, Öl N o V reg 36, Ö o ch Skarab reg 37, t 38.
620. de FRIETZCKY, *Johan*, Öl, * 1718, deltog i finska kriget 41—43, t 72.
621. GADDE, *Henrik Johan*, M, * 1716, bevistade hela finska kriget samt deltog även i pommerska kriget, f 87.
622. von BUDDENBROCK, *Henrik Magnus*, frih, genlöjtn, ch N o V reg 1738—43. Se Regch.
623. von BUDDENBROCK, *Carl Henrik*, L, * 1725 (son t föreg), deltog i 41 års krig, gick efter faderns olyckliga slut i utländsk tjänst, stupade vid Tournai 45.
624. ULFSPARRE af BROXVIK, *Erik*, frih, K, * 1707, deltog i finska kriget 41, f 80.
625. LILLIESTRÅLE, *Carl Petter Broms*, M, * 1712, deltog i finska kriget 41—42, f 95 på Edsberg.
626. LINDEBERG, *Fredrik*, K, * 1697, deltog i krigen mot Norge 18 och i Finl 41—42, t 84.
627. KLING, *Zacharias*, L, * 1698, t 59.
628. ULFSPARRE af BROXVIK, *Carl*, frih, K, * 1718, begick självmord under sinnesförvirring 71 på Vrå i Uppl.
629. von ECKSTEDT, *Svante Adolf*, M, * 1716, var med i finska kriget 41—42 och i pommerska 59, t 92.
630. JAGERHORN af SPURILA, *Lars Johan*, L, * 1720, t 51.
631. HÅRD af SEGERSTAD, *Carl Fredrik*, F, * 1722, avsk 50 och gick i preussisk tjänst, t 86.
632. GRANFELT från DAL, *Lars Gustaf*, K, * 1718, ch Älvdals komp, var med i Finl 41—42, t 63.

633. GYLLENSPETZ, *Ture*,
stabskapt,
* 1718, deltog i finska kriget 41—42,
dömdes 56 för delaktighet i revolu-
tionsförsök till avsättning och 6
års
landsflykt.
634. SKOGH, *Vilhelm*, K, * 1700, fången
i Viborg och förd t Sibirien, återkom
18, deltog i norska fälttåget 18 och i
finska kriget 41—42, t 55, begraven
i Långserud.
635. KRÖNINGSSVÄRD, *Carl Gustaf*, M,
* 1716, var med i finska kriget 41—42
och i pommerska 58—62, f 80.
636. von PERNER, *David Niklas*, regadj,
* 1700, deltog i finska kriget 41—42,
t 76.
637. ULFSPARRE af BROXVIK, *Fredrik
Johan*, frih, * 1723, F N o V reg 42,
M i fransk tjänst, t 02.
638. LILLJEBTÖRN, *Adolf*, F, *
1715,
t 74.
639. DIDRON, *Herman Frans Carl*,
Öl,
* 1688, fången vid Poltava 09 o Will-
manstrand 41, t 62.
640. WRANGEL af ADINAL, *Carl Hen-
rik*, frih, fältmarskalk, ch N o V reg
1743—48. Se Regch.
641. LAGERHIELM, *Axel Henrik*, F,
* 1704, avsk 44.
642. von VEGESACK, *Johan Gotthard*, L,
* 1718, avsk 49, gick antagl i rysk
tjänst.
643. FALK, *Gustaf Magnus*, K, *
1718,
var med i Finl 41—42, t 88 på Ri-
säter, begraven i N Råda.
644. BRAND, *Johan*, K, * 1700, t 83 pär-
Strand, Värmskogs sn.
645. CARLSTEN, *Torsten*, K, * 1718, t 81.
646. KALLING, *Per*, greve, genlöjtn, Ö o
ch N o V reg 1748—65. Se Regch.
647. UGGLA, *Sven Fredrik*, K, *
1727,
t 08.
648. GYLLENSPETZ, *Axel*, M, *
1721,
t 97 på Ribbenäs, Sunne sn.
649. DIDRON, *Carl Erik*, L, * 1730 el 32,
t 58 i Pommern.
650. FRANCOIS, *Samuel Fredrik*, M, * 1726,
t 87.
651. UGGLA, *Carl Fredrik*, M, * 1723 el
25, deltog i finska kriget 41—42, f 94
på Segmon.
652. von WACHENFELDT, *Frans Henrik*,
L, * 1729, var 51—53 på fästnings-
byggnad å Sveaborg, t 84.
653. WALLENCRONA, *Olof Lorentz*,
L,
* 1730, t 12.
654. SILFVERSWÄRD, *Gustaf
Vilhelm*,
F, * 1724 el 23, avsk 54.
655. GYLLENSPETZ, *Mattias*, Öl, * 1726,
deltog i pommerska kriget
57—62,
t 05 i Karlstad.
656. DJURKLOU, *Nils*, frih, Ö i
arm,
* 1729 el 27, fången vid Stolpenhagen
59, t 01 i Örebro.
657. KAGG, *Bengt Gabriel*, F, *
1726,
t 90.
658. LILLJEBJÖRN, *Fredrik Magnus*, L,
* 1725, tp t art 67, t 74.
659. WALLENCRONA, *Thomas*, L,
* 1731, t 58 el 57 i Stralsund under
pommerska kriget.
660. von BAHR, *Jacob Reinhold*,
M,
* 1720, kommend t Pommern
61,
bodde på Ramelshov i Livl.
661. NIEROTH, *Bengt Daniel*, K, * 1727,
var med i pommerska kriget 58, t 01.
662. von WULFFSCHMIDT, *Jacob Pon-
tus*, F, * 1702, f 75.
663. RAMZELL, *Leonard Johan*, K, * 1718,
deltog i kriget i Finl 41—42
och i
Pommern 57—62, t 91.
664. SKOGH, *Gustaf Vilhelm*, L, * 1736,
tp t art 71, bevistade pommerska kri-
get, f 75 på Törne, Nors sn.
665. UTTER, *Carl Gustaf*, K, * 1722, del-
tog i finska kriget 41—42 och hela
pommerska, t 82 på sin egendom Lär-
berg, Hammarön.
666. LÖWENHIELM, *Carl Gustaf*, greve,
* 1732, K N o V reg 54, Ö o ch S
skånska kavreg 72—73, ägde
bl a
Apertin, Lökene, Katrineberg och s k
Grevgården i Karlstad, t 88.
667. SVEDENSTIERNA, *Johan Niklas*, K,
* 1722, deltog i finska kriget 41—42,
1-93.
668. von PROSCHWITZ, *Johan
Georg*,
regkvm, * 1730, deltog fyra år i pom-
merska kriget, t 74.
669. WARGH, *Samuel*, K, * 1725, var med
i Pommern, t 90.
670. LINROTH, *Carl Axel*, K, * 1740, be-
vistat hela pommerska kriget, t 16 i
Kristineh.
671. PYTTNER, (*Byttner*), *Johan*, K,
* 1734, f 84 på Nolby, By sn.
672. GYLLENKROK, *Axel Vilhelm*,
L,
kammarherre, * 1736, t 88.

673. RIBBING, *Fredrik*, greve, * 1721, Öl N o V reg 53, Ö o ch Älvsb reg 64, deltog i pommerska kriget, f 83.
674. UGGLA, *Nils Gabriel*, F, t 1759.
675. LÖWENHIELM, *Gudmund Johan*, K, * 1736, deltog i pommerska kriget, t 87 på Agnhammar, Grums sn.
676. LANNERSTIERNA, *Magnus Vilhelm*, M, * 1722, deltog i finska och pommerska krigen, f 73.
677. von WEINBERG, *Carl*, F, * 1734 el 33, tp t Västm reg 64, deltog i pommerska kriget, f 66.
678. FRUMERIE, *Engelbrecht*, K, * 1735, deltog i kriget i Pommern 57—62, vid norska gränsen 88—90 och i Finl 90, t 03.
679. RIBBING af KpBERG, *Conrad*, frih, L, * 1737, ch Örebro komp, t 01.
680. von SEGEBADEN, *Carl Otto*, frih, genlöjtn, * 1718, M N o V reg 58, Ö 0 ch Jämtl dragonreg 63—65, landshövd på Gotl, f 95.
681. FABRITIUS, *Carl August*, L, * 1738, t 66.
682. FRUMERIE, *Petter*, L, * 1715, deltog i finska kriget 41—42, t 77.
683. BRATT, *Carl*, L, * 1724, bevistade pommerska kriget, t 72.
684. von WACHENFELDT, *David Fredrik*, K, * 1732, deltog i pommerska kriget, t 93.
685. BELFRAGE, *Sven Henrik*, K, * 1733, t 19 på Billingsberg, Stavnäs sn.
686. ROOS af HJELMSÄTER, *Johan Fredrik*, L, * 1738, tp t art 75, t 81.
687. PALBITZKI, *Alexander Adolf*, frih, F, * 1740, kammarherre, tp t Västm reg 66. f 23 på Bäck, By sn.
688. MEIJER, *Gerhard*, L, * 1719, avsk 59.
689. WREDE af ELIMÄ, *Rabbe Gottlieb*, frih, sekfänr, * 1742, deltog i pommerska kriget 57—62, t 28 på sin gård Anjala.
690. von WACHENFELDT, *Carl Fredrik*, sekfänr, * 1731, stupade 60 vid Pasewalk i Pommern.
691. MACLEAN, *David Fredrik*, frih, L, * 1737, tp t Löwenfeltska reg i Stralsund 60, t 96.
692. SCHULTZvon ASCHERADEN, *Henrik Christoffer*, frih, Öl, * 1741, skjutten 90 på storamiralens skepp, där han stod vid hertig Karls sida, då flottan bröt sig ut ur Viborgska viken.
693. MEURMAN, *Gustaf*, M, * 1718, deltog i fransk tjänst i två fältslag samt även i Pommern 59—60, t 90.
694. BOIJE af GENNÄS, *Erik Ernst*, frih, M, * 1727, L i fransk tjänst 48, t 84.
695. SCHRÖDER, *Gustaf Adolf*, L, * 1728, tp t Livdrabantkåren 73, t 76 på Övre Rud i Glava.
696. RIDDERSTORM, *Carl Fredrik*, Öl, * 1739, tp t prins Fredrik Adolfs reg 66, t 20 i Finl.
697. ROUPE, *Nils Alexander*, M, * 1726, blev överjägmäst i Jönk 190.
698. BERGENSKÖLD, *Fredrik Zacharias*, Öl, * 1739, deltog i pommerska kriget och vid norska gränsen 88 som kommandant på Eda skans, f 14 på Nedre Kolsäter i Gillberga.
699. RIBBING, *Per*, K, * 1740, deltog i pommerska kriget, i danska 88 och mot Ryssl 89—90, stupade 90 vid Kärnakoski.
700. von WACHENFELDT, *Paul Anders*, F, * 1738, deltog i pommerska kriget, t 97.
701. LINROTH, *Claes Fredrik*, F, * 1742, deltog i kriget i Pommern, f 20.
702. von WACHENFELDT, *Joachim Fredrik*, K, * 1740, kommand 74 och 88 vid norska gränsen och 89—90 i Finl, t 91 på Sjögerås, By sn.
703. DUWALL, *Gustaf Johan*, frih, K, * 1735, t 83.
704. NOREEN, *Claes Leonard*, adj, * 1724, kommand på fästningsbyggn i Finl, t 72.
705. ROUPE, *Jacob Mauritz*, F, * 1737, avsk antagl 61.
706. BRANDTBERG, *Nils*, K, * 1730, var med i Pommern 58—62, t 84.
707. PIPER, *Fredrik Ture*, greve, * 1741, adj, tp t Kronpr reg 63, t 65.
708. von OLDENSKÖLD, *Erik Olbers*, M, * 1725, deltog i pommerska kriget, t 81 på Kärne.
709. EKMAN, *Håkan Severin*, K, * 1740, deltog i kriget i Pommern 61—62, t 12.

710. LINDSFELT, *Olaus*, genmaj, * 1708, deltog i finska och pommerska kriget, ÖI N o V reg 64, f 87 på sitt boställe Hammar på Hammarön.
711. LINROTH, *Carl*, K, * 1740, t 76 i Kristineh under pågående regmöte.
712. von WULFFSCHMIDT, *Jean Magnus*, F, * 1738, deltog i pommerska kriget 57—62, t 13.
713. von MEIJERHELM, *Evert Alexander*, L, * 1743, t H-
714. SPENS, *Gabriel*, greve, fältmarskalk, ch N o V reg 1765—79. Se Regch.
715. RIBBING af ZERNAVA, *Conrad*, frih, F, * 1750, t 67.
716. ELDH, *Christoffer*, M, * 1732, deltog i pommerska kriget, t 97 på Kväggen, Bjurtjärns sn.
717. BILDSTEIN, *Carl Eberhard*, frih, M, * 1728, tp t Kronpr reg 67, t 80.
718. STUART, *Fredrik Magnus*, M, * 1729, ch reg:ts jägbat, t 98 på Alsters herr gård.
719. RADELOFF, *Fredrik*, K 1770.
720. SPENS, *Carl Gabriel*, greve, K, * 1751, t 22.
721. LINROTH, *Carl Evert*, K, * 1749, t 24 på Värml Säby.
722. von RAPPHOLT, *Bengt Gustaf*, K, * 1746, deltog i danska kriget 88 och i finska 89—90, t 14.
723. GtINTHER, *Christian Ernst*, K, * 1756, deltog i finska kriget 88—90, t 15.
724. WENNERSTIERNA, *Hans Carl*, K, * 1737, deltog i pommerska kriget, t 02 i Karlstad.
725. STIERNSTOLPE, *Carl Vilhelm*, L, * 1734, avsk 71.
726. LÖWENHJELM, *Carl Gustaf*, K, * 1718, t 01 på Malma i Nors sn.
727. FABRITIUS, *Gustaf Adolf*, L, * 1746, syssloman vid Heinola i Finl 02—10, t 27 i Sthlm.
728. von RAJALIN, *Johan Vilhelm*, frih, M, * 1755, var med i Finl 89—90, t 17 på Säffle herrgård.
729. TAUBE af ODENKAT, *Carl Edvard*, frih, L, * 1746, prästvigd 80, serafimerordensbiskop 83, t 85 i Sthlm.
730. ÅKERHJELM, *Carl Reinhold*, K, * 1745, deltog i statsvälvingen 72, t 13.
731. von RAPPHOLT, *Thomas*, K, * 1749, deltog i kriget mot Ryssl 88—90, t 90 i ryska lägret av sår, erhållna vid Savitaipal.
732. DJURBERG, *Per*, L, * 1749, gjorde garnisonstj i Karlstad 73, inspektor vid Olsäters magasin 81.
733. GEIJER, *Anders*, K, * 1750, ch Älvdals komp, deltog i kriget i Finl 89—90, t 31 på Nygård, Ekshärads sn.
734. LILLIESTRÅLE, *Carl Fredrik*, K, * 1756 på Kärne, stupade 90 vid Savitaipal.
735. ROSENHÖFT, *Mattias Christian*, L, * 1734, var med i pommerska kriget, t 89.
736. von AXELSON, *Carl*, genmaj:s avsk, * 1742, K N o V reg 75, deltog i pommerska och finska kriget, ofta omnämnd av Armfelt för sitt rådgiva uppträdande, särskilt vid Anjala natten till 15/8 89, t 95 på Valnäs, Eds sn.
737. LINROTH, *Claes Samuel*, K, * 1745, tp fr art, bodde på Västsjö i Övre Ullerud, t 12.
738. RIBBING af ZERNAVA, *Per*, frih, M, * 1757, tp t Söderm reg 81, deltog i finska kriget, t 05.
739. RUDENSCHÖLD, *Ture Gabriel*, greve, * 1759, Öl, kammarherre, bevista de finska kriget och där tillfångatagen 90, t 39 i Kristineh.
740. LINDSFELT, *Johan Samuel*, K, * 1756, deltog i finska kriget 89—90, t 28 p. N Grimstad.
741. EHRENHEIM, *Johan Vilhelm*, K, * 1760, t 15 i Sthlm.
742. LÖWENBORG, *Fredrik Gustaf Adolf*, L, * 1752, avsk 82, f 27 i Kristineh.
743. SILFVERSWÄRD, *Jacob Gabriel*, F, * 1747, t 95 på Hammarsten, Grums sn.
744. von MEIJERHELM, *Conrad Vilhelm*, F, * 1748, tp t arméns flotta 85, t 08.
745. WIDMARK, *Jonas Erik*, F, * 1755, avsk 82, sedan handl i Kristineh. f 06.
746. SCHAGERSTRÖM, *Per*, L, * 1756, avsk 84, sedan brukspatron på Borg vik, f 24.
747. von VICKEN, *Hans Carl*, L, * 1769, deltog i finska kriget, dog där 89 av sår erhållna vid Sippola.
748. MEIJERFELDT, *Johan August*, greve, fältmarskalk, ch N o V reg 1779—91. Se Regch.

749. PALBITZKI, *Ulrik Adolf*, frih, L,
* 1747, ch Örebro komp, f 83.
750. LUNDSTEDT, *Carl Fredrik*, K,
* 1757, visade många prov på tappra bedrifter i Finl under kriget 89—90, då han sårades svårt vid Elgö, Pardakoski och Kärnakoski, f 13.
751. DUSE, *Hans Henrik*, K, * 1749, under finska kriget svårt sårad vid Savitaipal.
752. MEIJERFELDT, *Axel Fredrik*, greve, M, * 1769, överadj h Konungen, deltog i finska kriget 88—90 som adj h konung Gustaf III och Armfelt, räddade vid Savitaipal den sårade Armfelt från fångenskap, t 95.
753. GYLLENSTORM, *Petter Elias*, I,
* 1751, i prussisk tjänst under kriget mot Österr, t 38.
754. OLIVECRONA, *Gustaf*, L, * 1762 el 65, deltog i finska kriget 88—90, t 90 på "Huistri" av sår, erhållna vid Savitaipal.
755. UGGLA, *Carl Fredrik*, K, * 1766, ch Gillbergs komp, deltog i 89—90 års krig i Finl, förde där befäl över reg:ts jägare, f 30 på S Hög, Värml-Näs.
756. von ECKSTEDT, *Johan Gustaf*, L,
* 1763, avsk 89, t 15 på Skönnebol.
757. JERNFELTZ, *Ingel Erik*, adj, * 1753, t 94.
758. NISBETH, *Johan Fredrik*, M, * 1752 el 51, omnämnd i Lilljebjörns "Håg komster", t 18 på Hällsbäck, Gillberga sn.
759. THOTT, *Christian*, genmaj, * 1770, FN o V reg 81, t jg på örlogsflottan 90 och deltog i slagen vid Reval och Kronstadt samt i Viborgska gatloppet, avsk 24, f 44 på Bäckaskog, Skåne.
760. GYLLENSPETZ, *Johan Christian*, K,
* 1753, t 33 på Fryksta.
761. BRATT, *Christian*, adj, * 1766, tp t Dalreg, f 28 på Forsvik, Värml-Näs.
762. PAPKE, *Christian*, M, * 1765, ch Nordmarks komp, deltog i finska kriget 89—90, t 38.
763. GRIPENWALD, *Jacob Erik*, Öl,
* 1756, deltog i statsvälningen 72, i finska kriget 88—90, t 28.
764. ALLSTRÖM, *Carl*, L, * 1748, deltog i finska kriget 89—90, tp t arméns flotta 91, t 18 på Mosserud, St Kils sn.
765. von HELAND, *Isak Vilhelm*, Öl,
* 1751, deltog i finska kriget 89—90, t 24.
766. von WULFFSCHMIDT, *Lorentz Magnus*, F, * 1744, avsk 88, t 07.
767. von WACHENFELDT, *Paul Fredrik*, F, * 1765, t 09.
768. SILFVERHIELM, *Claes Adam Fredrik*, frih, F, * 1760, tp t amiralitetet, t 95..
769. BAUMAN, *Johan Daniel*, M, * 1748, tp t Andra gardet, t 14.
770. ELDH, *Abraham Gottlieb*, F, * 1768, deltog i kriget i Finl 89—90, där han för sin tapperhet vid Pardakoski blev RSO, t 90 på tpfloktan under hemfärden.
771. ELDH, *Nils Henrik*, adj, * 1770 (broder t föreg), deltog i samma för rättningar, stupade 90 vid Savitaipal.
772. de PEIJRON, *Carl Adner*, K, kammarjunkare, * 1757, stupade 84 i duell i Paris med överste de la Marque.
773. DJURKLOU, *Nils Gabriel*, frih, K,
* 1780, deltog i Pommern 07, i 08—09 års krig mot Norge och i västra arméns marsch mot Sthlm 09, t 43 i Örebro.
774. LILLJEBJÖRN, *Knut Knutsson*, F,
* 1765 på Odenstad, fader t Anna Lisa, E G Geijers hustru, förf "Håg komster av forna dagars tänkesätt, seder och bruk i min födelseort", t 38 på Sandbäcken, Karlstad.
775. STUART, *Carl Gabriel*, M, * 1772 el 71, deltog i finska kriget 88—90, f 20 på St Herrestad, Värml-Näs.
776. TILAS, *Axel Daniel*, frih, F, * 1747, förut K i engelska flottan, tp t N o V reg 85, avsk 87, då han reste t Amerika.
777. LILLIESTRÅLE, *Ingemund Vilhelm*, F, * 1766 på Kärne, stupade 90 vid Savitaipal på samma gång som brodern, nr 734.
778. STUART, *Gustaf Magnus*, F, * 1771 på kaptbostället Tostebol, deltog i kriget i Finl 89, t 58 i Sthlm.
779. von RAPPHOLT, *Johan Eberhard*, L, * 1756, avsk 89, t 34 på Nore, Sunnemo sn.
780. AMINOFF, *Hans Adolf*, L, * 1763 i Finl, page h konung Gustaf III, f 90.
781. LÖWENHIELM, *Gudmund Johan*, F, * 1774, f 97 på Agnhammar, Grums sn.

782. LEIJONSTEDT, *Carl Johan*, greve, genmaj, ch N o V reg 1793—1812 o Närkes reg 12—13. Se Regch.
783. LEIJONHJELM, *Johan Malcolm*, frih, K, * 1764, tjug som adj h Konungen under finska kriget, skjuten 89 vid återtåget från Högfors, begravnen i Lovisa.
784. LILJENCRANTZ, *Gustaf Adolf*, frih, M, övetadj h Konungen, * 1771 el 72, deltog i finska kriget 89—90, t 32.
785. LÖWENHJELM, *Crispin*, K, * 1767, deltog i kriget vid norska gränsen 88 samt i Finl 89—90, t 16.
786. HÅRD af SEGERSTAD, *Erik Georg*, M, * 1769, för tapperhet vid Pardakoski RSO, svårt sårad vid Lappo, t 21.
787. PRINTZENSKÖLD, *Axel Johan*, M, * 1762, deltog i finska kriget 89—90 och i Pommern 07, t 17 på Aspberg, Segerstads sn.
788. JUEL, *Hans*, M, * 1781 i Kristiania, kommandant i Karlstad under kriget 08—09, t 51 på Noresund, Kola sn.
789. GAUFFIN, *Carl Thomas*, K, * 1753, deltog i 89—90 års finska krig, f 08.
790. WALLENCRONA, *GVjto*, K, * 1771, deltog i kriget i Finl 89—90, en av stiftarna av Värml l hushållnsällskap, utgav "Carlstads Veckotidning", RVO, RCXIII:sO, t 52 i Sthlm.
791. KELLGREN, *Claes Fredrik*, L, * 1750 el 52, kommandant i norska gränsen 82, 88—89, t 01 på Nilsby vid Fryken.
792. PETRI, *Carl Fredrik*, seklöjtn, * 1744, svårt sårad vid Savitaipal 90 och fången.
793. von OLDENSKÖLD, *Axel*, Öl, * 1773, deltog i finska kriget 89—90 och mot Norge 08—09, 14, t 20.
794. STEEN, *Didrik Adolf*, seklöjtn, * 1769, deltog i 89—90 års krig i Finl.
795. AREN, *Erik Gustaf*, F, * 1745, deltog i Pommern 62 och i Finl 89—90, t 18 på Säfteholm.
796. HÅRD af SEGERSTAD, *Gustaf*, F, * 1765, t 01.
797. LÖFMAN, *Per Reinhold*, K, * 1767 i Kristineh, deltog i finska kriget 88—90, t 04.
798. BRATT, *Johan Magnus*, M, * 1764, ch Nordmarks komp, deltog i finska kriget 88—90 och i norska 08—09, t 12 på Kastensbol, Långseruds sn.
799. DAHLMAN, *Erik*, K, * 1758, deltog i kriget i Finl 89—90, t 31 på Östmarks prästgård.
800. SVINHUFVUD, *Axel Herman*, K, * 1766, bevistade finska kriget 88—90, där han vid Pardakoski återtog en av ryssarna erövrade kanon, varför han blev RSO och underlydande manskap erhöill tapperhetsmedalj. Deltog även i pommerska kriget 05—07, t 44.
801. BRAUN, *Carl Axel*, L, * 1761, bevistade finska kriget 88—90, avsk 07.
802. von AXELSON, *Carl Axel*, M, * 1779, var med i Pommern 07, i Norge 08—09, i Tyskl 13—14, västra arméns marsch mot Sthlm 09, t 48 i Lidk.
803. BRATT, *Olof*, K, * 1769, ch Nordmarks komp, var med i Finl 89, sårad vid Elgö, f 21 på Prästbol, Värms skogs sn.
804. ARMFELT, *Gustaf Mauritz*, frih, genlöjtn, ch N o V reg 1791—93. Se Regch.
805. ANTONSSON, *Bengt*, K, * 1774, ch Älvdals komp, var med i Pommern 07, i Norge 08—09, vägrade delta i marschen mot Sthlm 09, t 40 på Träfors, Ölme sn.
806. TIGERSTEDT, *Carl Magnus*, K, * 1772, kammarpage h Konungen i kriget 88—90, t 10.
807. HAMMARHJELM, *Carl Gustaf*, K, * 1773, tjug vid flottan 88—90, fången under återtåget från Viborg, f 48.
808. GRIMBERG, *Carl Petter*, F, * 1763, avsk 02.
809. von HELAND, *Johan Vilhelm*, M, * 1785, ch Gillbergs komp, deltog i kriget mot Norge 08 och 14, f 50 på Bäck, By sn.
810. LANNERSTIERNA, *Petter Abraham*, F, * 1773.
811. von ROSEN, *Axel Pontus*, * 1772, L N o V reg 91, genlöjtn, landshövud i Karlstad 08, i Göteb 09, deltog i finska kriget 88—89, adj h Kronprinsen 95, KNO, RCXIII:sO, t 34 i Göteb i kolera.
812. LÖWENHJELM, *Gudmund*, K, * 1768, ch Nordmarks komp, deltog i 89—90 års krig ombord på flottan, GMtf efter slaget vid Svensksund 90, t 35 i Åmål.
813. FORSBERG, *Carl Petter*, L, * 1772, bevistade 89—90 års krig ombord på flottan, GMtf efter Svensksund, f 21.

814. CARLSTEN, *Johan Gustaf*, M, * 1767, deltog i finska kriget 89—90, t 29 i Karlstad.
815. KJELLBERG, *Johan Adolf*, K, * 1766, deltog i 89—90 års krig i Finl, f 43.
816. KJELLNERBERG, *Gustaf*, M, * 1752, bevistade 89—90 års krig i Finl.
817. SCHYBERGSON, *Magnus*; K, * 1772, deltog i 89—90 års finska krig. GMtf efter Svensksund, t 27.
818. GEIJER, *Per Adolf*, M, * 1767, deltog i 88—89 års finska krig ombord på skärgårdsflottan, råkade i rysk fångenskap och fördes t Kostroma, fri gavs 90, t 26 i Åmål.
819. ARMFELT, *Erik Ludvig*, L, * 1776, kammarpage h Drottningen, f 01 i Sthlm.
820. MÖRNER, *Christer*, genmaj, * 1776, L N o V reg 92, ö o ch Närkes reg 16—23, deltog i 08—09 och 14 års fälttåg mot Norge, 13—14 års krig i Tyskl, f 55.
821. HEDENSTIERNA, *Johan Gustaf*, M, * 1768, t 11 på Anneborg, Gräs marks sn.
822. ROOS af HJELMSÄTER, *Lennart Magnus*, F, * 1773, stupade 90 vid Savitaipal.
823. ROOS af HJELMSÄTER, *Knut Carlsson*, M, * 1774, var med i Pommern och vid Stralsunds belägring 07, i 08 års fälttåg mot Norge, f 16 på majors bostället Björke, Ö Fågelviks sn.
824. von HERTELL, *Bleichert*, adj, * 1767, deltog i 90 års fälttåg i Finl, sårad vid Savitaipal.
825. DOUGLIES, *Johan Lennart Christoffer*, L, * 1774, deltog i kriget i Finl 90, tp t Jönk reg, t 11.
826. von WRIGHT, *Georg Jonas*, * 1754, ÖI N o V reg 93, Ö.o ch Björneb och Dalreg, deltog i kriget i Finl 88—90, t 00 på bostället Näs Kungsgård i Dalarne.
827. SKOTTE, *Erik*, L, * 1767, deltog i 90 års krig i Finl.
828. LILLIEHÖÖK, *Gustaf Adolf*, M, * 1769, ch Näs komp, inblandad 05 i duellen mellan L Bratt och F Aren, varför han måste rymma ur landet men erhöill lejd och återkom, f 36 på Bua nära Göteb.
829. BELFRAGE, *Olof Lorentz*, F, * 1777, t 97 i Eds kyrkoby.
830. von KRUUS, *Conrad Ferdinand*, M, * 1766, deltog på skärgårdsflottan i kriget i Finl 89—90, GMtf efter Svensksundslaget, stor lantbrukare i Närke, f 25.
831. ROTKIRCH, *Carl Magnus*, M, * 1774, deltog i kriget i Finl 89—90, t 41 på sin egendom Nikkila i Finl.
832. REUTERSKIÖLD, *Carl Gustaf*, Öl, * 1758, deltog i 88 års fälttåg i Finl, t 15 i Norrk.
833. BUNGE, *Carl*, frih, genmaj, * 1763, ÖI N o V reg 94, Ö o ch Västg-Dals reg, minister i Wien, f 12.
834. MONTGOMERY, *Fredrik Gustaf*, Öl, * 1761, deltog i 90 års krig ombord på flottan, t 15.
835. von SCHANTZ, *Carl Jacob*, M, * 1780, deltog i 08—09 års finska krig och därunder sårad, t 73 på Hjälmarsnäs.
836. BELFRAGE, *Hans Carl*, M, * 1776, GMtf 08, t 33 å Bäck vid Säffle.
837. BRATT, *Reinhold*, L, * 1776, dödade F Aren (nr 843) i duell i Sandbäcksskogen 15/2 05, varför han rymde t Norge, återkom och blev av domstol frikänd.
838. KOLMODIN, *Lars Niklas*, K, * 1772, deltog i 08—09 års krig mot Norge o västra arméns marsch mot Sthlm, t 21.
839. SCHRÖDERHEIM, *Göran*, K, * 1778, var med i Pommern 07, i kriget mot Norge 08—09, t 22 på Hultsberg.
840. HÅRD af SEGERSTAD, *Rudolf Herman*, (broder t nr 796), K, * 1780, inblandad i duellen mellan L Bratt och F Aren, rymde t Norge, återkom efter erhållen lejd, f 27 på Fiskevik.
841. KOLTHOFF, *Johan*, M, * 1774, deltog i fälttåget i Finl 90, i Pommern 07, mot Norge 08—09, i marschen mot Sthlm 09, t 53 i Kristineh.
842. HÅRD af SEGERSTAD, *Johan Ludvig* (broder t nr 796 o 840), K, * 1772, f 36.
843. AREN, *Carl Thomas*, F, * 1774, deltog i kriget i Finl 88—90, anklagade L Bratt (nr 837) för ärekränkande beskyllning, återtog denna, men tvang honom senare till duell på pistoler i Sandbäcksskogen vid Karlstad och dödades därvid 15/2 05.
844. CARPELAN, *Lars Vilhelm*, L, * 1778, tp t Livreg husarkår 08, t 09.

845. BYTTNER, *Carl Gustaf*, K, * 1771, deltog i kriget i Finl 89—90, i pommerska 07 samt mot Norge 09, t 34 på Åstenskog.
846. SUNDEL, *Salomon Henning*, M, * 1779, var med i Pommern 07 samt mot Norge 08—09.
847. BAUMAN, *Fredrik*, M, * 1781, var i Pommern 07 och i 08—09 års krig mot Norge, f 35.
848. HALLENCREUTZ, *Claes*, * 1778, K N o V reg 99, Ö o ch Andra livgrenreg 17, deltog i krigen i Tyskl 05—06 o 13—14, mot Ryssl och Norge 08—09, t 41 i Sthlm.
849. von NUMERS, *Olof Ulrik*, M, * 1775, ch Älvdals komp, t 26 på Nolby, Vase sn, begravnen i Ölme.
850. GYLLENGRANAT, *Hans Reinhold Gustaf*, frih, Öl, * 1783, var med i Pommern 07, där han blev sårad, samt vid Stralsunds belägring i 13—14 års krig i Tyskl och 14 års norska krig, t 22.
851. WULLFF, *Gustaf*, Öl, * 1771, deltog på flottan i striderna 90, i Pommern 07 och mot Norge 08—09, t 46 i Arvika.
852. von SCHANTZ, *Ludvig Adam*, K, * 1781, deltog i Pommern 07, mot Norge 08—09, kommandant i Karlstad 09, i Tyskl 13—14, f 18.
853. BRAUN, *Gustaf Fredrik Ulrik*, Öl, * 1771, deltog i kriget i Finl 88—90, Norge 08—09, Tyskl 13—14 och i marschen mot Sthlm 09, GMtf.
854. LÖFMAN, *Jacob*, K, * 1783, deltog i Pommern 07 och i 08—09 års norska krig, t 14 i Liibeck under garnisonstj.
855. ELDH, *Axel Emanuel* (broder t nr 770 o 771), adj, * 1784, stupade 07 vid Alt Kosenow i Pommern.
856. HERLÉN, *Erik*, L, * 1782, ägde Hammar i Vase, t 41 på Helgtorp, Vase sn.
857. FLACH, *Erik Gabriel*, K, * 1783, deltog i Pommern 07, i norska fälttåget 08—09, i marschen mot Sthlm 09, postinspektör i Karlstad, t 53.
858. CARLHEIM-GYLLENSKÖLD, *Gustaf*, frih, K, * 1776, kammarpag h Konungen, f 29.
859. von NIEROTH, *Baltzar August Carl*, frih, Öl, * 1767, i rysk tjänst 90—92, landshövud i Link 17, t 42.
860. BERGER, *Adam*, M, * 1785, deltog i Pommern 07, fången, för d t Frankr, återkom 10, deltog i 13—14 års krig mot Norge, t 62.
861. VAHRBERG, *Gasten Adolf*, Öl, * 1785, deltog i fälttåget i Pommern 07, i 08—09 års krig mot Norge, direktör vid Göta kanal, t 68.
862. NOREEN, *Daniel*, K, * 1781, be vistade 08—09 och 13—14 års krig mot Norge, t 59 i Uddevalla.
863. ENESKJÖLD, *Frans Magnus*, Öl, * 1774, tp t Livregbrig:s grenkår, f 22 på Segmon.
864. KÖNIG, *Johan Adolf Benjamin*, Ö:s avsk, * 1764, deltog i Finl 88—90, tp fr Livg som Öl vid N o V reg 05, deltog i Pommern 07, förde vargeringsbat 08, t 54.
865. LAGERBERG, *Sven*, F, * 1781 på Säter, Botilsäters sn, avsk 07, t 40 på Skönnebol.
866. UGGLA, *Carl Vilhelm*, K, * 1786, deltog i Pommern 07 och mot Norge 08—09, sårad vid Lier, GMtf, t 44 i Segerstaby.
867. CEDERSTRÖM, *Carl*, * 1788, F N o V reg 07, Ö o ch Närkes reg 49—59, deltog i Pommern 07, mot Norge 08—09, i Tyskl 13—14, GMtf, t 64 i Örebro.
868. LÖWENHIELM, *Fredrik Adolf*, M, * 1785, övergick vid delningen t Närkes reg, f 59 på Eng, Nysunds sn.
869. de FRESE, *Emanuel*, K, * 1792, deltog i 08—09 års krig mot Norge, i 13—14 års i Tyskl, i marschen mot Sthlm 09, t 65.
870. von HERMANSSON, *Gustaf Adolf*, greve, L, * 1787, deltog i 08—09 års norska krig och marschen t Sthlm 09, GMtf, t 32.
871. HORN af ÅMINNE, *Claes Christer*, greve, M, * 1789, deltog i krigen mot Norge 08—09, 14, i Tyskl 13—14, hovmarskalk 32 o ståthållare på Sthlms slott 41, f 47.
872. BRAND, *Johan August*, M, * 1790, el 92, deltog i kriget mot Norge 08, 13—14, GMtf, t 56.
873. ÅKERHIELM, *Fabian Gustaf*, K, * 1790 (enligt vissa mindre sannolika uppgifter 92, 93 el 94), deltog i kriget mot Norge 08 o 14, i Tyskl 13—14, i Grekl 21, grekisk tapperhetsmed m lagerkrans, t 69.

874. EHRENCRONA, *Carl Samuel Gam mal*, M, * 1787, deltog i norska krig en 08—09, 13—14, ch Livkomp 26—42, t 68 på Välsäter, St Kils sn.
875. LILLIESTIERNA, *Anders Samuel*, K, * 1789, deltog i 08—09 och 13—14 års krig mot Norge, ch Nordmarks komp 35—39, bodde på Ramserud, Gillberga sn, f 75.
876. von LAGERLÖF, *Carl Olof*, Öl, * 1780, deltog i Pommern 07, mot Norge 08—09, 13—14, GMtf, t 19 i Karlstad.
877. CEDERSTRÖM, *Carl*, frih, genmaj, ch Värml reg 1812—40, Se Regch.
878. GEIJER, *Fredrik Vilhelm*, M, * 1789, deltog i kriget mot Norge 08—09 o 14, i Tyskl 13—14, GMtf, t 44 i Ölme.
879. von MATÉRN, *Axel Magnus*, M, * 1786, deltog i 08—09 års krig i Norge och 13—14 i Tyskl, GMtf, f 77 i Sthlm.
880. FALK, *Herman Adolf*, L, * 1785, del tog i 08—09 års krig mot Norge, förde Älvdals komp i västra Arméns marsch t Sthlm 09, hovjägmästare 23, t 65 på Risäter.
881. ROOS af HJELMSÄTER, *Adam*, F, * 1789, deltog i norska kriget 08—09 och marschen t Sthlm, krigsråd 35, t 51 i Sthlm.
882. EKELUND, *Bengt Daniel*, L, * 1775, deltog i 08—09, 13—14 års krig mot Norge, i Pommern 07, GMtf, t 19 i Ekshärad.
883. BLEUMER, *Conrad Adam*, M, * 1775, deltog i Finl 90 o 08 samt i Pom mern 05.
884. KOSCHELL, *Georg*, M, * 1783, var med på Åland 08, vid Eda skans 09, i Tyskl 13—14, i Norge 14, t 50 i Visby.
885. LUNDBIK, *Carl Gustaf*, K, * 1784, deltog i 08—09 o 14 års krig mot Norge, i Tyskl 13, i marschen t Sthlm 09.
886. von AXELSON, *Johan Fredrik*, (son t nr 736), M, * 1791, deltog i 08—09 års norska krig, 13—14 i Tyskl, köpte Mässvik, f 66.
887. WESTER, *Adolf Mauritz*, K, * 1789, deltog i 08—09 o 13—14 års krig mot Norge, GMtf, t 56 i Karlstad.
888. AGERLIN, *Paulus*, K, * 1769, deltog i 88—89 års krig mot Ryssl ombord på flottan, i Pommern 07, mot Norge 08—09 o 13—14, GMtf, f 26.
889. FRYCHIUS, *Johan Magnus*, F, * 1768, deltog i marschen t Sthlm 09, t 57.
890. FALKENSTEDT, *Johan August*, K, * 1793, deltog i krig en mot Norge 08—09 o 14, i Tyskl 13—14, t 57.
891. af KLERCKER, *Fredrik*, genmaj, kam marherre, * 1792, F N o V reg 09, ch Västm reg 51—60, f 67.
892. von AXELSON, *Gustaf*, öl, * 1786, deltog i 08—09 o 13—14 års krig mot Norge, ch Näs komp 10—24, t 47 på Sörbro.
893. ANCKARSVÄRD, *Carl Henrik*, gre ve, * 1782, Ö i N o V reg 10, ch När kes reg 12, deltog i krig en mot Norge 08—09, Tyskl 13, t 65 i Sthlm.
894. UGGLA, *Johan Carl Gustaf*, frih, M, * 1790, avsk 34, f 56 på Sund.
895. WÄSTFELT, *Axel Ferdinand*, K, * 1786, deltog i Pommern 05—07, mot Norge 08 o 13—14, t 43 på To lerudstorp.
896. BLIDBERG, *O*, F, tp fr Tavastehus reg rusthållsbat 1810, avsk 11.
897. CLEMENTEOFF, *Gustaf Vasilius*, M, * 1769, deltog med stor utmärkelse i krig et 08—09, GMtf, f26.
898. WÄRNHJELM, *Gustaf Adolf*, Öl, * 1785, fången på Sveaborg 08, del tog i Tyskl 13—14 och i Norge 14, t 56 på Välinge, Vase sn.
899. von WOLCKER, *Fredrik Vilhelm*, K, * 1781, deltog i finska krig et 08—09, avsk 30.
900. BREITHOLTZ, *Bernhard Julius*, K, * 1786, fången på Sveaborg 08, för d t Jaroslav, återkom 10, deltog i norska krig et 13—14, t 63.
901. HÄSTESKO af MÅLAGÅRD, *Johan Wilhelm*, M, * 1784, fången på Svea borg 08, deltog i 13—14 års norska krig, f 67.
902. MUNSTERHJELM, *Otto Berndt*, M, * 1784, fången på Sveaborg 08, deltog i 13 års tyska och 14 års norska krig, t 48.
903. von SCHANTZ, *Sebastian Ferdinand*, * 1786, avsk 11, gick i rysk tjänst 12, där han blev Öl, t 38 i Lovisa.

904. von SCHANTZ, *Fredrik Adolf*, (broder t föreg), L, * 1793, avsk 17, gick i rysk tjänst 19, K:s avsk 31, RRSttAO med inskrift "för tapperhet", t 77 i Tammerfors.
905. NAUCLÉR, *Carl Axel*, K, * 1790, deltog i 08—09 o 13—14 års krig mot Norge, där han utmärkte sig för stor tapperhet, GMtf, t 69 på Berga, Brunskogs sn.
906. HEINTZIE, *Carl Johan*, Öl, * 1780, deltog i finska, tyska och norska krig, t 30.
907. SCHULMAN, *Peter Vilhelm*, K, * 1781, deltog i finska kriget 08—09, fången på Sveaborg, rymde, t 46.
908. von KRUSENSTJERNA, *Baltzar Nils Adolph*, L, * 1793, t 25 på Säffle herrgård.
909. MAULE, *Carl*, K, * 1786, deltog i Pommern 07, i Norge 08—09 o 13—14, t 41 på Liljedal.
910. BLIDBERG, *Anders Gustaf*, K, * 1787, deltog i kriget mot Ryssl 08—09, fången i Kalix, deltog mot Norge 14, GMtf, f 54 på Väsby, Gillberga sn.
911. MYHRMAN, *Abraham (Alrik)*, L, * 1791 på Rämnen, deltog i fälttåget mot Norge 14, t 58.
912. de FRESE, *Johan Anton*, L, * 1795, deltog i krig, i Tyskl 13—14 och mot Norge 14, t 75 i Gränna.
913. von PFALER, *Johan August*, K, * 1789, deltog i finska kriget 08—09 och i norska 14.
914. GESTRIN, *Gustaf Johan*, L, * 1779, deltog i kriget i Finl 08—09, fången i Kalix, deltog i norska kriget 13—14, t 40 i Helsingfors.
915. LÖFVE, *Johan*, L, * 1784, var under 08 års finska krig ombord på skär gårdsflottan, GMtf.
916. SCHRÖDER, *Gustaf Adolf*, L, * 1777, deltog i kriget mot Norge 08—09 o 13—14, GMtf, avsk 17, t 57 i Stav näs på grund av olyckshändelse vid åktur.
917. RENNERTFELT, *Adam Fredrik*, L, * 1785 el 84 avsk 15, t 36.
918. STYFFE, *Lars Gustaf*, L, * 1794, deltog i 13—14 års krig mot Norge, brukspatron på Sölje, t 23 på Näs vid Sölje.
919. IFVARSSON, *Anders*, L, * 1793, be vistade 13—14 års norska krig, f 31 på Säter, Kila sn.
920. PAPKE, *Carl Otto*, L, * 1795 på Bro säter, deltog i kriget mot Norge 13—14, t 31 under kommand vid Göta kanal.
921. LAGERLÖF, *Adolf Magnus*, M, * 1794, deltog i kriget mot Norge 13—14, ägde Norserud, Ny sn, f 62.
922. LILLIEHÖÖK, *Gustaf Malcolm*, K, * 1794, ägde Skönnebols fideikom miss, S Ny sn, avsk 22, f 50.
923. PRYTZ, *Lars Adolf*, Ö, * 1792, deltog i 14 års norska krig, tp t Bohusl reg 27, landshövud i Gävle 53, t 63 i Sthlm.
924. FRUMERIE, *Per Gustaf*, L, * 1782, deltog 07 i Pommern, 08—09 o 14 i kriget mot Norge, avsk 20, därefter flottningsschef å Klarälven, f 52.
925. WENER, *Johan*, F, * 1790, avsk 17.
926. BRAND, *Gustaf Vilhelm*, K, * 1793, deltog i kriget mot Norge 14, f 37 på Aspsäter, Gillberga sn.
927. POIGNANT, *Jonas*, M, * 1768, deltog 09 i kriget mot Norge och Ryssl o 13—14 mot Norge, t 20 på Lunds-holm.
928. CEDERCRONA, *Johan Ulrik*, öl, * 1789 el 90, deltog i 08—09 års krig mot Norge o Ryssl o i 14 års krig mot Norge, kallades "den starke majoren" på Hjeltin, avsk 40, sedan kommen dant på Dalarö, t 55.
929. GEIJER, *Carl August*, L, * 1796, avsk 26, t 51 på Mossberg, Ekshärads sn.
930. HILDEBRANDSON, *Hildebrand*, K, * 1791, deltog i 14 års krig mot Norge, ordoff o sedan adj hos kronprinsen, sändes t Tyskl 19 för att skaffa instrument åt musiken, skötte denna 21—24, GMtf, t 58 i Södertälje.
931. GYLLENSPETZ, *Mattias*, F, * 1794, deltog i kriget mot Norge 14, avsk 21, t 39 på Ribbenäs, Sunne sn.
932. UGGLA, *Axel Johan* (son t nr 755), K, * 1797, avsk 31, ägde Sikfors bruk, t 67 i Kristineh.
933. UGGLA, *Pontus Reinhold* (broder t föreg), Ö arm, * 1798, deltog i 14 års krig mot Norge, bef för reg poste ringar vid Vänerens hamnar kolera året 34, f 80 på Agneteberg vid Arvika.
934. BOUSCHE, *Gustaf Emanuel*, F, * 1794, deltog i Tyskl 13 och i Norge 14, avsk 18.

935. von MATÉRN, *Emanuel*, L, * 1794, deltog i fälttåget mot Ryssl 09 o mot Norge 14, t 77 i Kungälv.
936. MAGNELL, *Erik Gustaf*, F, * 1787, deltog i Pommern 07, mot Norge 08—09 o 14, var med vid Gustaf IV Adolfs fängslande, avsk 17, GMtf, t 57 på Gullsjö, Långseruds sn.
937. NORSTEN, *Jonas Niklas*, L, * 1790, deltog i krigen mot Norge 08—09 o 14, t 36 på Nordsjö, Övre Ulleruds sn.
938. HOLM, *Jonas*, F, * 1794, deltog i Norge 14, avsk 21, anlitad kommunalman, ägde Ekholmen o Niklasdal, Eds sn, f 53 på Sörbro.
939. EKEROTH, *Nils*, K, * 1795, ch Liv komp 42—46, regkom 47—60, t 68 i Karlstad.
940. FORSLUND, *Carl*, F, * 1797, avsk 20, t 61 på Stridsbol, Älgå sn.
941. ZETTERLUND, *Per*, K, * 1798, tp t Livbevärringsreg 22, ch kronoarbeitskåren å Karlsborg 50, t 59.
942. WACHTMEISTER af JOHANNIS-HUS, *Gustaf*, greve, Öl, * 1792, deltog i 13—14 års krig i Tyskl o Norge, t 59 på Kristineholm i Söderm.
943. von CRÄUTLEIN, *Carl Conrad*, L, * 1799, avsk 26, blev arkivarie vid Viborgs hovrätt 32, f 56.
944. HOLMSTRÖM, *Viktor*, L, * 1791, tp t Jämtl fältjägreg 23.
945. KOSKULL, *Anders Erik*, frih, M, hovmarskalk 1789, deltog i 05—07 års fälttåg i Pommern o 14 i Norge, GMtf, t i Link 57.
946. von KOSBOTH, *Anton Reinhold*, L, * 1803, avsk 37, t 64.
947. ÖRTHENDAHL, *Emanuel*, K, * 1802, avsk 38, t 52 på Strömsnäs.
948. LÖWENHJELM, *Carl*, M, * 1800 på Sjögerås, By sn, ch Nordmarks komp, t 69 på Stenstorp, Vingåker.
949. LAGERBERG, *Johan Pontus*, M, * 1804 i Bro sn deltog i kriget i Schleswig 1849—50, platsmaj Flensburg, RDDO, t 62 i Hjo.
950. BRATT, *Christian*, (son t nr 761), K, * 1804 på Forsvik, avsk 34, stor gods ägare i Botilsäters sn, f 65.
951. ÖLÄNDER, *Knut Ludvig*, L, * 1801, t 32 på Aspsäter, Gillberga sn.
952. LEKÄNDER, *Jan*, L, * 1794, deltog 14 mot Norge, t 32 under befälsmöte å Varpnäs mö.
953. BECKMAN, *Edvard*, K, * 1805 i Göteb, avsk 38, flyttade sedan t Tyskl, utgav där skandalskrifterna "Göteborgs grädde" (51) "Utan namn" mfl.
954. UNGER, *Bernhard Olof*, Öl, * 1803 i Brunskogs prästgård, ch Näs o Gillbergs komp, kommand vid Hjälmare kanal 25, t 90 i Åmål.
955. EHRENCRONA, *Erik Filip Gammal*, K, * 1806, ch Älvdals o Näs komp, kommissionslantmätare 44, f 58 i Söderk.
956. RAMZELL, *Leonard Gustaf*, F, * 1775 i Kila sn, deltog i Pommern 07 o i Norge 08—09 o 14, t 32 i Karlstad.
957. BRATT, *Karl August* (son t nr 798), F, * 1809, avsk 30, tullinsp i Borg holm, f 64.
958. HÄRD af SEGERSTAD, *Ernst Vilhelm*, Öl, * 1807, ch Jösse komp 45—53, kommand på karantänsbevakn vid norska gränsen 33—34, i Schleswig 49—50, t 88 på Skog vid Arvika.
959. NYBOM, *Erik Adrian*, L, * 1801, tp fr Söderm reg, avsk 30, t 60.
960. LILLIEHÖÖK, *Carl August*, K, * 1811, ch Älvdals komp, kommand vid Göta kanal 31 o Strömsholms kanal 43, t.64 i Sthlm.
961. EDGREN, *Vilhelm*, L, * 1809 på Vagge, Ny sn, avsk 48, flottningssch i övre Klarälven, ivrig jägare o fiskare, från trycket utgivit "Ditt och Datt" o "Skildringar från Klarans stränder", t 95 på sin egendom Vingäng, begra ven i Dalby.
962. GRANFELT från DAL, *Claes Gustaf Hans*, M, * 1810, ch Nordmarks komp, postmästare i Nora 64, t 75 i Upps.
963. MALMBORG, *Otto August*, genlöjtn, ch Värml reg 1840—56. Se Regch.
964. SELLDÉN, *Erik Gustaf*, K, * 1811, ch Älvdals, Grums o Gillbergs komp, lantmäterie, överkontrollör 56 i II. brännvinsbränningsdistr, f 65.
965. ÖRN, *Johan Gustaf Oscar*, M, * 1812, ch Liv o Kils komp, t 94 i Säffle.
966. von MEIJERHELM, *Fredrik Miles*, K, * 1812, ägde Hammarsten, Grums sn, t 51 å Serafimerlasarettet.
967. NORDENANKAR, *Carl*, K, * 1812 på Hammarsten, ch Kils komp, regkom 44—47, sekr, skattmäst o v ordf i Värml hushållnsällskap 42—69, t 75 i Karlstad.

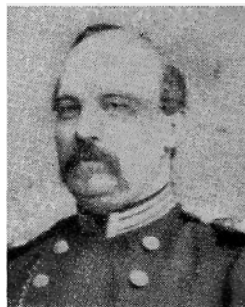
968. TOLL, *Alexander Eberhard Henrik Christoffer*, F, * 1813, avsk 34, in trädde i rysk tjänst 35, blev K, bosatt i Ryssl 80.
969. von GERTTEN, *Carl Adam*, adj, * 1812, tp fr Svea livg 34, sköt sig 39 på Apertin i förtvivlan över att han ej fick gifta sig med en prästdotter från Smal.
970. BRATT, *Carl Mauritz*, (broder t nr 950), K, * 1815 på Forsvik, avsk 48, stor kommunalman och godsägare, landstingsman, medlem av hushållsällskapets förvutskott, ordf i Näs härads hushållngille i 26 år, stiftare av Näs härads djurskyddsfören, f 80 på Gårdsjö efter avslutad insp av lantbruksskolan där.
971. von AXELSON, *Georg Julius*, M, gstoff 39, krigsarkivarie 57, stabsch på Gotl 62, LKKrVA, t 67 i Sthlm.
972. KOLTHOFF, *Erik Gustaf*, L, * 1814, mycket musikalisk, vistades i Paris i 8 år, varefter han tog avsk 42 för att helt ägna sig åt tonkonsten, f 64 i Sthlm.
973. MODENSVÄRD, *Johan Julius*, F, * 1815, tp fr Livbeväringreg, avsk 37.
974. ÖBERG, *Petter*, L, * 1788, deltog i fälttågen mot Norge 08—09 o 14, t 54 på Kyrkebol, Ny sn.
975. HELIN, *Johan Fri dölj*, Ö arm, * 1816, tp t Värml fältjägreg 60, lantmäteriex, t 86 i Sthlm.
976. GEIJER, *Axel Reinhold*, L, * 1817 på Uddeholm, avsk 50, ägde St Herre stad å Värml-Näs o Grinsbol, Elga sn, f 81 i Arvika.
977. von MALMBORG, *Carl Fredrik*, M, * 1815, kompoff å KS 41—46, gymn-lär i S:t Petersburg o Karlstad, t 93 i Link i följd av olyckshändelse.
978. BERG, *Bengt Ulrik*, K, * 1812 i Övre Ullerud, regkvm 47—53, ch Jösse komp 53—63, lantmäteriex, f 82 i Karlstad.
979. MONTGOMERY, *Carl Otto Robert*, M, * 1816, stabsadj i Schleswig 49—50, sekr i Hushållsällskapet 63—70, t 97 i Sthlm.
980. MÖRNER, *Frans Ture Julius*, K, * 1815, kommend t Schleswig 49—50, ch Livkomp, f 55 på Edsvalla bruk.
981. BLIDBERG, *Carl Adam*, M, * 1819, kommend t Schleswig 49—50, ch Liv o Grums komp, f 75 på Magnebyn, Gillberga sn.
982. von PROSCHWITZ, *Adolf Fredrik*, Ul, * 1819, avsk 42, reste sedan t Amerika.
983. WIJKANDER, *Anders Laurentius Theodor*, genmaj, ch Värml reg 1864—81. Se Regch.
984. von POST, *Adolf Jacob Reinhold*, M, * 1817, trafikch f Fryksta—Illbergs jvg 50—52, f 04 i Södertälje.
985. DORPH, *Herman Viktor*, K, * 1818, lantmäteriex, utförde avvägn f linjen Sthlm—Göteb, t 79 i Vänersb.
986. WRANGEL af SAUSSIS, *Christian Anton*, frih, K, * 1820, kommend t Schleswig 49—50, t 92 på Kristineberg, Skåne.
987. LÖWENHJELM, *Frans Edvard*, K, * 1822, lantmäteriex, efter avsk lantbr t 80, då han flyttade t Sthlm, t 92.
988. LILLIEHÖÖK, *Fredrik Gustaf* (son t nr 828), M, * 1802 på Sörbro, tp fr Göta artreg 40, ägde Odenstad, sedan Sanna vid Karlstad t 76, då han flyt tade t Sthlm, f 84.
989. af WETTERSTEDT, *Carl August Alfred*, K, * 1819, lär i matematik o mekanik vid KS, t 74 i Sthlm.
990. ARMFELT, *Vilhelm Evert*, frih, K, * 1817, tp t Värml fältjägreg, avsk 61, t 00 i Sthlm.
991. WENNERUS, *Alfred Matthias*, K, * 1819, lantmäteriex, ch Älvdals o Gillbergs komp, kompoff vid KS, t 66 på Norbro kompchboställe, (hans barn kalla sig Wannerus).
992. SANDELS, *Claes Samuel*, greve, gen maj arm, * 1798, Ö o ch Västg-Dals reg 53—64, adj h riksståthållaren i Norge 24—28, bef f reg:ts båt t Schleswig 49—50, t 65 i Vänersb.
993. HEIJKENSKIÖLD, *Frans August Detlof*, L, * 1819, avsk 49, t 88 i Sthlm.
994. LAGERLÖF, *Erik Gustaf*, L, * 1819 på Märbacka, avsk 50, mönsterskrivare 51—70 (fader t Selma L), t 85.
995. PLANTING-GYLLENBÅGA, *Axel Gustaf*, L, * 1822, avsk 59, t 95 på Edshylte, Smal.
996. LEMKE, *Johan Henrik*, Ö arm, * 1824, ch Jösse komp, regbef 77—80, då han fick avsk, t 84 i Karlstad.
997. RHODIN, *Carl Christoffer*, L, * 1823, avsk 50, bebodde och ägde del i Älgå bruk, riksdagsman 75—82, RNO, t 82 i Sthlm.
998. LARSSON, *Fredrik*, K, * 1822, lär i tyska vid KS 50—73, t 00 å Sabbatsbergs sjukhus.

999. NAUCLÉR, *Carl Mauritz*, f 14/11 1823 på Brunsbergs bruk. Son t regkom Martin N o Margaretha Elisabeth Unger. Gift 4/9 67 å Kastensbol, Långsemde sn m Louise Persson.

Offex o Ul Värml reg 42, L 51, K 63, avsk 79. — RSO. Kommend t Schleswig 49—50, ch Älvdals komp 63—64 o Livkomp 64—66.

Bodde t 09 på Angunnerud, Långseruds sn, där han var mycket anlitad kommunalman. •

t 8/5 12 i Göteb o begraven där.

1000. BELFRAGE, *Olof Erland*, K, f 1821, lantmäterie, kommend t Schleswig 49—50, regskriv 63—71. t 71 å L Våxnäs.
1001. BLtJM, *Alfred Axel Adolf*, Öl, f 1825, ch Älfdals, Jösse o Nordmarks komp, v ordf i Värml hushållnsällskap, stadfullm, f 80 i Paris.
1002. FALK, *Wilhelm Edvard* (son t nr 880), M, f 1828 på Risäter, kommend t Schleswig 49—50, ch Älvdals komp, avsk 73, ch timmerflottn å Klarälven 73—90, t 05 i Sthlm, begraven i N Råda.
1003. FALK, *Wenzel Octavius*, M (tvillingbroder t föreg), ch Jösse komp, avsk 80, ch timmerflottn å Klarälven 90—97, t 08 i Karlstad, begraven å östra kyrkogården.
1004. SAHLIN, *Daniel Axel Rudolf*, L, f 1825, avsk 55, ägde Ekholmen 55—69, kamrer i Värml ensk bank i Arvika, f 09 i Upps.
1005. von AXELSON, *Carl Johan Herman*, (son t nr 886), Öl, f 1828 på Mässvik, kommend till Schleswig 49—50, v ordf i Värml hushållnsällskap, t 93, begraven i Bro.
1006. von AXELSON, *Fritz Gustaf Otto Emil*, son t nr 892), M, f 1831 på Sörbro, komhoff KA 56—61, avsk 83, t 94 i Sthlm, begraven å Karlstads västra kyrkogård.
1007. ALSTERMARK, *Jonas (John)*, M, f 1831 på Kyrkebyn, Eds sn, tf regkom 60—63, ch Livkomp 66—77, avsk 78, ägde Berga 70—99, f 02 å Gunnerud, begraven i Brunskog.
1008. UGGLEA, *Lars Fredrik Axel Axelsson*, (son t nr 932), K, f 1825 på UGGLEBERG, hovrättsex, e o not i Svea hovrätt 48, avsk 63, t 89 i Mariestad.
1009. MANKELL, *Julius*, K, f 1828, riksdagsman, stor skriftställare, mycket politiskt intresserad, LKKrVA, avsk 74, f 97 i Sthlm.
1010. UGGLEA, *Carl Johan Reinhold*, (broder t nr 1008), K, f 1833 på UGGLEBERG, avsk 72, styresman f Loka hälsobrunn 86, överint i K M:ts hov 87, disponent för Sikfors bruk 65, t 95.
1011. NISBETH, *Hjalmar August Richard*, M, f 1832, ch Nordmarks o Gillbergs komp, avsk 85, domänint 87—02, f 04 i Arvika, begraven där.
1012. HALLENBORG, *Sven Gustaf*, K, f 1835, avsk 69, bevakningsbef å Långholmen, f 78.
1013. BERGGREN, *Johan Knut*, K, f 1833 å Forsnäs, Alsters sn, ch Grums o Älvdals komp, avsk 86, t 87 å Hjeltin.
1014. WIKLAND, *Christoffer*, K, f 1832, ch Näs, Grums o Kils komp, genomgick Ultuna 59—60, ägde Rud, Karlstad, 73—84, f 07 i Sthlm, begraven å Karlstads västra kyrkogård.

1015. NISBETH, *Carl Henrik*, * 23/4 1835 på Eggebyholm, Östuna sn. Son t K Axel Henrik N o friherrinnan Jeanne Marie Stjernstedt. (Broder t nr 1011). Gift 22/7 61 på Hillringsberg m Hilma Oterdahl, t H. Furir Uppl reg 53, Värml reg 54, offex o Ul 55, L 63, K 72, M 80, ÖI 86, res 92—99. — RSO. Arméfullm 78, t jg volskol Karlsb 81—82, ch Grums komp 73—80.

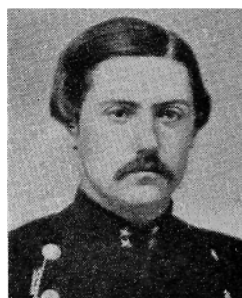
Lantmäterielev i Upps 56, genomgick Dagsholms lantbr-skola i Dalsl o Gårdsjö i Värml, ägde del i o bebodde Guttane vid Säffle 61—67. Styrled Värml ensk bank 72— 05, ordf Karlstads lasarettssdir o styrled Karlstads sparbank. Bebodde egen gård i Karlstad fr 68. t 12, begraven å västra kyrkogården.

1016. SCHEFFER, *Carl Fredrik*, K, * 1822, ch Liv- o Kils komp, lantmäteri- och skepps-mätareex, t jg vid Västg—Dals reg under truppsammandragningen å Fyen 48, avsk 72, t 81 i Norrk.

1017. STJERNSTEDT, *Wilhelm Carl*, * 6/1 1838 på Strömsberg, Breds sn, Uppl. Son t K frih Johan Wilhelm S o Sofia Kristina Uggla. Gift 5/4 79 på Sikfors ni Maria Uggla. Furir Värml fältjägreg 55, offex o Ul Värml reg 56, L 64, K 72, M Värml fältjägkär 85, ÖI o kårch 94, Ö arm 01, res 01—13. — RSO.

Genomgick högre artlärov 61—63, ch Näs komp 72—85. Gjorde vidsträckta resor i främmande världsdelar. Ägde Lökene, St Kils sn 81—93. Styrled Värml ensk bank, disp å Frykfors 00—08. t 18 å Frykfors, begraven i St Kil.

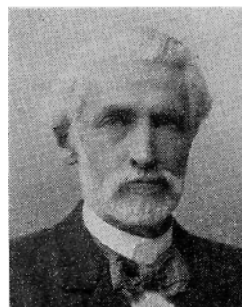

1018. MÖRNER af MORLANDA, *Georg Stellan*, greve, * 1832 på Sofielund, Ludgo sn, Söderm. Son t kammar j unkaren Bror Vilhelm M af M o Laura Groen. Vol Söderm reg 48, offex o Ul Värml fältjägreg 55, Värml reg 56, res 59—62. RDDO, dansk fälttågsmed. Adj 57, kammarjunkare 60, seklöjtn i 18. danska infreg under kriget 64. Statinsp vid Mölnbo 66. Utfll t USA samt var där bosatt i Mitchell, S Dakota, till sin död 12.

1019. BRUNCRONA, *Olof Abraham*, Ö o ch Värml reg 1856—59. Se Regch.

1020. von KNORRING, *Johan Volrath*, frih, * 15/ 7 1836 på Forsane, Dalsl. Son t hovmarskalken Volrath v K o friherrinnan Ulrika Johanna Augusta von Höpken. Kadett 52, offex o Ul Värml reg 57, avsk 62. RNO. Disp vid Elvestorps bruk, Örebro l 67, styresman f Loka hälsobrunn 70—86, överint i KM:ts hov 70, dir f Nora—Ervalla jvg 73.

127.

1021. TISELL, *Halvar August*, * 30/6 1837 i Hagebyhöga, Österg. Son t M arm R Smal husarreg Henrik August T-o Eva Beata Gustava Vult von Steijern. Gift 10/9 58 i Kristineh m Elsa Sofia Wahlund.

Kadett 53, offex o Ul Värml reg 57, L 64, K 73, avsk 74. RNO, RVO.

Tjg som ingenjör vid statens ensk jvgbyggen 58—67, där-
efter bitr överbaning vid 2. trafikdistr. Efter avsk idkade
T bergsbruk i Nora bergslag o var verkst dir i Vikern—
Möckelns jvgab, flyttade 76 t Söderm, där han i 8 år var
lantbr samt 84 t Nyk, där han 99 blev ordf i stadsfullm
m m. Där anlade han en fabrik för tillverkning av sädes-
0 frösorere för det mindre jordbrukets behov.

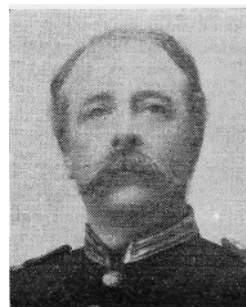
Flyttade
01 t Sthlm. f 15.

1022. WIKXAND, *Thorsten Torbern*, * 28/12 1836 i Sthlm. Son t prosten Leonard Matthias W o Vendela Charlotta Hård af Segerstad. Gift 1.ggn 4/10 62 i Kila prästgård m Regina Emilia Lignell, skild, 2. ggn m Gerda Amalia Lundberg.

Furir 55, offex o Ul Värml reg 57, L 65, K 74, res 87—94. RSO.

Placemajor o adj h kommandanten i Älvsb fästn 57—58, ch Jösse komp 78—80 o Nordmarks komp 80—87. Ägde Wik vid Arvika 64, men sålde detta o köpte Karlsfors, Silleruds sn. Bodde sedan å Gullskog, Örsås sn, Älvsb l o i villa Torsvik, Täby. t 24.

1023. COLLIANDER, *Carl Gustaf Alexis*, Ul, * 1836, tp fr Värml fältjägreg 58, t 64 i Sthlm, begravnen å Karlstads västra kyrkogård.

1024. UGGLA, *Carl Johan Pontus*, ('son t nr 933), M, * 1840 på Kisterud, ch Gillbergs o Jösse komp. — RSO. t 00 i Karlstad, begravnen i Arvika.

1025. ROSENSVÄRD, *Johan Henrik*, genlöjtn, landshövd i Värml l, Ö o ch Värml reg 1859—64. Se Regch.

1026. LÖFGREN, *Carl Frithiof*, * 13/4 1837 på Bottenängen, Grums sn. Son t godsäg Lars L o Lisa Håkansson. Gift 15/3 73 på Strand, Värmskogs sn m Maria Lovisa Sofia Karolina (Lilli) Granström, f 12/12 14. Furir 58, offex o Ul Värml reg 59, L 66, K 75, M 86, Öl 92, res 94—99. — RSO.

Adj 62—69, garnisonstj Karlsb 70, tjg ubefskol där 72, regkvm 75—80, kompch korpskol Karlsb 83, ch Grums komp 83—86.

Ägde 72—96 Prästbol, Värmskogs sn, under vilken tid han flitigt deltog i kommunalt arbete, flyttade därefter t Sthlm. t 5/12 14, begravnen i Värmskog.

1027. THIMGREN, *Carl Ludvig*, Ö arm, * 1838, tp t Dalreg 67, tjg vid preussiska gardeskårens int 74—75, led i trängkomm 75—77, lär i milförv KHS 78—84, led i komm för mil hälsovård 84—85, i fältförvkomm 89, mycket uppburen inom ordens- o sällskapslivet i Sthlm. — RSO, RCXILsO m fl ordnar, t 99 i Sthlm.

1028. MALMBORG, *Emil Adolf*, * 16/3 1842 på L Våxnäs, Karlstad. Son t nr 963. Gift 28/11 74 i Sthlm m friherrinnan Julia Åkerhjelm af Margretelund. Kadett 57, offex o Ul Värml reg 61, L 66, vid Gst 68, K 73, M 81, Öl Älvsb reg 85, vid Värml reg samma år. Ö:s avsk 89. RSO, RNS:tOO, KSAO2kl, RPrKrO2kl o RÖO3kl, RRS:tStO2kl o S:tAO3kl, OffltKrO, OffBLEopO, RFrHL, RDDO, LKKrVa.

KHS 63—65, tjug LKE 66—73, ordoff h konung Carl XV 67, adj SS 70—71, bitr lär KHS 72—78, stabsch 3. mil-distr 78—82, bevistade höstmanövrer vid franska arm 79, deltog i höstmanövrer vid tyska arm 82, milattaché i Berlin 82—85, adj h konung Oscar II 85, förde Värml reg under fälttjänstövning i Västerg 86, ch KHS 86—89, tf insp Tr 88—89. Utgav 73 tillsammans med G Kleen och G Uggla "Kriget mellan Tyskland och Frankrike 1870—71".

Landshövud i Värml l 89—01, ordf i Värml hushållnsällskap 89—01.

Ägde L Våxnäs t 01, då han bosatte sig i Sthlm. t 2/1 13, begravnen å Karlstads västra kyrkogård.

1029. OLDEVIG, *Gunther Fredrik*, * 30/6 1840 i Karlstad. Son t landshövud Hans Fredrik O o Maria Henrietta Amalia von Berg. Gift 29/12 78 i Sthlm m Gertrud Maria Fröberg, f 86.

Kadett 57, offex o Ul Värml reg 61, L 68, K 77, res 92—15, M arm 03. — RSO.

Adj 65—70, tjug Gst topogr avd 73—77, ch Livkomp 78—82, bef Karlstads östra ro 02—06.

Ägde Årnäs, Brunskogs sn, 77—88, Sundsvik, Sunne sn, 88—91, då han bosatte sig i Karlstad. Styrled i Karlstads sparbank 99, styrsuppl i Värml ränte- o kapitalförsäkr-anst 93. t 27/8 19, begravnen å västra kyrkogården.

1030. UGGLA, *Albert Axel*, (broder t nr 1024), M, * 1843 på Kisterud, gstoff 69, ordf i styr f Sthlm—Rimbo jvgab fr 87. Ägde Beateberg, Ro sn fr 84. — RSO. t 09 i Djursholm.

1031. CARLMARK, *Gustaf Barthold*, K, * 1841, avsk 92, fick 93 anställning i Kamerun, t 95 i klimatfeber.

1032. UGGLA, *Gustaf Fredrik Oscar*, * 22/1 1846 på Säffle herrgård. Son t M arm K Närkes reg Carl Fredrik U o Lovisa Regina Örn. Gift 9/1 75 på Frösåker, Kärrbo sn, Väst m Augusta Eleonora von Post.

Kadett 59, offex o Ul Värml reg 63, L 70, vid Gst 73, K 78, M 86, Öl 90, ch KS 90—97, Ö arm 94, sekch Svea livg 97—02, genmaj 02, ch II. förd 02—13, genlöjtn 08, gen 13.

RoKavKMO, OISGbmt, OHisJmt, GVrsOIM, SvcfiGM, SvsfbGM, GMSjv, StkBadZLO, Stk DDO, StkFinlVR, StkItS:tMLO, StkNS:tOO, StkPrRÖO, RRS:tAOikl, KBLEopO, KNassAdO2kl, KPKO, KRumKrO, TOO3kl, RSEOikl, RWaldFO2kl, RÖJKrO3kl, PrRKM2 o 3kl, LKKrVa.

Gci 64—65, KHS 67—69 o repet 69—71, tjt LKE 70—71, ordoff h hert av Österg 71 o h Konungen 72, adj h Konungen 78, överadj 94, 1. ad j o ch f Konungens stab 10, adj insp millärov 75—77, lär krigskonst KS 77—83, tillika kompch där 78—81, stabsch Livg brig 81—88 o IV. förd o mildistr 89—90, milattaché i Wien 83—85, lär gstjt KHS 85—90, tf insp Tr 15.

Sekr i komm f granskn av de särsk vapenslagens exercisregi, led o ordf i krigslagstiftn-komm, komm f utredn rör omorg av regpastorsinstitutionen, led i dir f arm pensionskassa, led av krigshovrätten, Sv RK överstyr, ordf sfb överstyr 09—24, led riksd i. kammare 19.

Utg: "Kriget mellan Tyskland och Frankrike 1870—1871", (tills m G. Kleen o E A Malmberg 72), Handledn vid studiet av Krigskonsten (78—80), div art o upps i tidn o tidskr, årsberätt i KKrVA mm. t 7/1 24 i Sthlm, begravnen i Solna. .

1033. EDGREN, *August Hjalmar*, Ul, * 1840 på Östanå bruk, tjt 61—63 i amerikanska nord staternas armé, avsk 70, lär i språk under många år i Frankr o USA, professor vid Göteb högskola 90 o rektor 91, professor i Nebraska 93, utgivit åtskilliga lexikon m m. t 03 i Djursholm, begravnen i Arvika.

1034. HAGBERG, *Erik Hjalmar*, * 1816, Öl Värml reg 64, Ö o ch Västg reg 68—72, lär GCI 41—50, ch SS å Drottningholm 65. — RSO. t 92 i Sthlm.

1035. SELANDER, *Nils Johan Theodor*, * 24/6 1845 i Sthlm. Son t professorn vid Topogr kåren Nils Haquin S o Maria Mathilda Charlotta von Neijber. Gift 11/11 72 i Sthlm m Mathilda Constance Behrling.

Kadett 60, offex o Ul Värml reg 64, L Gst 69, övst 74—78, K 79, M Hals reg 87, Öl Västg-Dals reg 94, Ö arm 98, ch Västern reg 99—07, res 07—14. — KSOkl, RBadZLOkl.

KHS 65—67, tjt LKE 68—70, Gst statist avd 71—72 o litogr anst 72—79, stud kartreprod i Danm o Tyskl 72, tjt Gst topogr avd 79—87, deltog i norska fältövn 80, lär militärgeografi KHS 85—94, ch volskol Karlsb 95—98. Kamrer vid Dramat teatern 07, ordf i musikfören i Sthlm 81—94.

Utg: Karta över Sverige i 14 blad, skala 1 : 500.000 (82—83) samt div andra kartor, några ex å detachementsövn fr Hals reg.

1036. BERGGREN, *Theodor Bernhard*, (broder t nr 1013), K, * 1842 å Forsnäs, Alsters sn, ch Näs komp 86—95, ägde Aspberg, Segerstads sn, t 09 i Strängnäs.

1037. WIMNELL, *Jakob Axel*, * 25/9 1842 i Göteb.

Son t grosshandl Niclas W o Carolina Emerentia Björkfält. Furir 63, offex o Ul Värml reg 65, L 72, K 81, M Västern reg 93, Öl 96, avsk 98. — RSO.

GCI 68—70, adj 70—74, tjt ubefskol Karlsb 71, 8. italienska bersaglierireg 74—76, Gst 76—79, ordoff 3. mildistr stab 76—78 o adj 78—85, adj SS 78, kompch volskol Karlsb 85—86, ch Jösse komp 85—86 o Gillbergs komp 86—93.

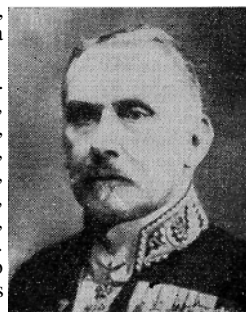
Genom olyckshändelse blind 97, därefter bosatt i Säffle. t 27, begravnen i By.

1038. FRÖDING, *Carl Mauritz*, Ul, * 1847, t 67 i Sthlm.

- 1039- LILLIEHÖÖK, *Carl Malcolm*, * 7/1 1847 på Odenstad, Gillberga sn. Son t nr 988. Gift 15/7 81 i Åmål m Anna Maria Ekelund.

Kadett 62, offex o Ul Värml reg 65, L 72, K 81, avsk 97. OIISGbmt, OII:sJmt, GVSbmGM, KmstkNO, RSO, RNOMbr, StkBadZLO, StkBadBl:sZO, RRVÖO, StkDDO, StkNS:tOO, StkFinlVR, StkStbVO, StkRumSO, StkItS:t-MLO, StOffFrHL, KAnhABjOlkl, KSAOlkl, KSEOlkl, RPrRÖOlO2klmkvmb, RPrKrO2kl, TOOlkl, KPCCO, RÖJKrO3kl, RBLeopO, RMassGLO4kl, RWiirtFrOlkl, RMWKRo, RWaldMF03kl, StbMM.

Kammarpage h Änkedrottningen 63, tjt ubefskol Karlsb 70, regadj 71—72, regkvm 72—75, 80—81, tjt 33. preuss fusilierreg 73—74 (hans dagboksanteckn fr denna tjänstg jämte hedersgåvan från dess offkär har av sonen K Gösta Malcolm L, Svea artreg, skänkt t Värml reg Museum), tjt Gst 75—77, ordoft, sedan adj h Kronpr 76, tjt Svea livg regexercisen 76 och 77, åtföljde Kronpr under resor till de flesta europ länder 78—79 och kammarherre 81, hovmarskalk 82, 1. hovmarskalk h Konungen 07 (tjt 08—11), ståthåll å Sthlms o Drottningholms slott 11—19 samt tf ståthåll å Grips-holms slott 11—27, tf ståthåll å Strömsholms slott 15—19.

Styrelde i LivförsäkrAB Thule 97—25 och dess ordf 99—19. En av släktfören stiftare, styrelde 11—22 o dess ordf 22 till sin död. Ceremonimäst KMO 99—13. Hela sin barndom intill sitt 15 år tillbringade L på Odenstad. Från 78, då han blev kavaljer h Kronprinsen följde han honom vid hovet i Sthlm t Upps under hans studier vid universitetet o på utresor samt organiserade 81 Kronprinsens eget hov. t 1/7 28 å Sophiahemmet, begraven i Upps.

1040. MEURLING, *Frans Vilhelm*, Ul, * 1845, avsk 68, statinsp vid BJ, senare byråch i Göteborg, t där 98 genom olyckshändelse.

1041. SÖDERHJELM, *Per Fredrik Leonard*, M, * 1840, tp fr Dalreg, deltog i uppröjningen av riksgränsen 79, t 96, begraven på västra kyrkogården i Karlstad.

1042. NORDENFELDT, *Nils Johan*, * 18/11 1842 på Lerdala, Skarab 1. Son t genint Johan Åke N o Eva Sofia Carolina Kahlefeldt. Gift 28/4 78 i Sthlm m Louise Eggertz, f 12. Kadett 61, offex o Ul Värml reg 68, L 73, K 85, M 96, res 98—10. Öl arm 05. — RSO.

Kompoff KS 71—75, tjt ubefskol Karlsb 77, ch Jösse komp 86—96 o II båt 96—98.

Gymnlär Kristineh 75—79, förv å Rosenswårdska godset Long 79—86 och köpte 87 Anneborg, Ny sn, där han sedan framlevde sina dagar. Hans befordran 05, då han varit ur tjänst i 7 år, var en belöning för de utmärkta rapporter, som han vid unionskrisen kunde lämna vederbörande. Han hade många år insett, vad komma skulle och därför hade han, boende i närheten av gränsen, haft ögon och öron öppna för att iakttaga det, som var av vikt att rapportera vid lämpligt tillfälle.

Han har testamenterat betydande belopp till Värml reg, varom "Jösse kompanis pensionsfond" bär vittne.

t 10/1 15 å Centrallasarettet i Karlstad, 17/1 jordfäst i Ny kyrka i närvaro bl a av off- o uoffkårens samt regmusiken.

1043. LAURELL, *Karl August*, * 11/1 1845 i Karlstad. Son t förste lantmät Lorentz L o Anna Beata Åberg. Gift 18/9 78 m Maria Cecilia Theresia Pettersson, f 98. Kadett 67, offex o Ul Värml reg 69, L 74, K 85, res 99, M arm 05. —RSO.

Ch Älvdals komp 86—99, bef Filipstads ro 02—10. Har som ing varit anställd vid brobyggnads- o fabriksan-läggning vid Oxelösund—Flen—Västm, Västerviks—Ätvidabergs o Sthlm—Nynäshamns jvg samt vid norska statens jvg 75—77, Hjälmarens o Kvismarens sjösänkningar 79—85 m m.

Ägde egendomen Södervik, Övre Ulleruds sn 86—99. Flyttade sedan t Sthlm, Upps o slutligen Filipstad 01. t 19/5 11, begravnen i Övre Ullemd.

1044. HEDERSTRÖM, *Konrad August*, K, * 1846, KHS å Marieberg 72—75, ch Nordmarks komp 87—99, t i Sthlm 06.

1045. LAGERBJELKE, *Bernhard Algot*, K, * 1843, ch Livkomp 92—99, t 10 i Gränna.

1046. HAMMAR, *Harald Magnus*, * 11/5 1847 i Vänersb. Son t sjökapt Gabriel H o Kristina Månsdotter. Gift 22/2 81 i Vänersb m Emilia Augusta Schagerström. Kadett 67, offex o Ul Värml reg 69, L 74, K 86, res 00, M arm 05. —RSO.

GCI 71—73, garnisonstj Karlsb 77—78, utbkurs fältarb 84, kompch volskol Karlsb 91—92, ch Grums komp 92—00, bef Karlstads västra ro 02—15.

Disponent för Önans fabr vid Trollhättan 88—90 o AB Mundus i Karlstad 01—02, kontrollör vid maltdryckstillv i Karlstad åtskilliga år. t 19/10 15, begravnen å östra kyrkogården.

1047. TISELL, *Gustaf Mcturitz Theodor*, * 11/1 1850 i Hage-byhöga, Österg (broder t nr 1021). Gift 1. ggn 28/1 80 på Väderum, Smal m Charlotta Vilhelmina Hammarsköld, skild 98, 2. ggn 27/9 00 i Norrk m Gerda Marga Elisabeth Erickson.

Kadett 68, offex o Ul Värml reg 70, L 74, K 87, M 98, ÖI 03, res 07—18. —RSO, RVO, RNS:tOO, VärmlsfbGM. Regadj 70—71, fortfältövn Karlsb 74, tjg volskol Karlsb 79—81, ch Kils komp 92—94, Alsters komp 94—98 o II. båt 98—07. Kurs regoff SS 01, art SS 04, jvg o gräns-bevakn västra Värml 05, bef Karlstads lo 08, ch Ikurs i Karlstad 15.

Anställd vid SJ 72—73, utförde vägbyggn i olika delar av Värml 74—95, lär o därefter förest f Värml folkhög-o lantmannaskola i Molkom 89—08, K M:ts ombud i styr f Värml sfb 93—03, dess ordf 02—08, överkontrollör vid brännvins- o maltdryckstillv i Gävleb 108—10 o i Värml 110—20.

t 8/1 25 i Karlstad, begravnen å västra kyrkogården. Å gravvården läses: "Brukad i många värv gav han sig själv i sin gärning. Tacksamma elever i Värmlands läns folkhögskola och lantmannaskola från årskurserna 1881—1908 samt andra vänner reste värden."

FLEETWOOD, *Gustaf Miles Christoffer*, frih, * 25/12 1847 å Lennartsfors bruk. Son t brukspatron frih Gustaf Jacob Svante Fleetwood o Ida Aurora Bäck. Gift 15/3 95 i Sthlm m Alma Johanna Lundbäck.

Furir 66, kadett 67, offex o Ul Värml reg 71, L 74, K 87, M Jämtl fältjägreg 98, ÖI 04, res 06—12. RSO, RNS:tOO. Regadj 72—81, adj ubefskol Karlsb 73, SS 76, danska SS 77, lär SS 78—80, kompoff KS 81—84, regkvm 85—93, ch Gillbergs komp 93—98 o II. båt 98—04. Genomgått Bergsskolan i Filipstad 72—73, tf gymnlär Karlstad 78—79, stadsfullm i Karlstad, ordf i Jämtl sfb flera år, "handhavare av den dagliga förvaltningen" vid drätselkammaren i Östers 06—14. Bosatte sig då i Sthlm. t 3/10 33, begraven å norra begravningsplatsen.

1049. HÅRD af SEGERSTAD, *Victor Ludvig*, M arm, Arvika ro 02—11, — RSO. f 25/2 11 i Arvika.

1050. ZIEGLER, *Hugo Axel Johan*, * 4/7 1852 i Karlstad. Son t handl Johan Paulus (Paul) Z o Anna Catharina Örnberg. Gift 19/2 89 i Göteb m Anna Heddie Augusta Wallenius, t 98. RSO, RCXIIIItsO, ProPstGM.

Kadett 69, offex o Ul Värml reg 72, L 77, K 92, avsk 03. Regadj 81—92, regkvm 93—95, ch Jösse komp 96—03. Verkst dir i Karlstads kol- o koksAB 90—15, i Karlstads spritförsälj AB 92—18 o ordf i styr 18—24, i Karlstads glasbruks AB 01—18, i Sandö glasbruks nya AB 15—18, ordf i Fören fönsterglasbrukens AB 03—18, styrled i Värml ensk bank 11—18, stadsfullm 99—18, v ordf 10—14 o ordf 15—18. t 14/7 27, begraven å östra kyrkogården.

EDGREN, *Gustaf Ferdinand*, * 6/1 1851 i Nysund.

Son

t prosten Lars E o Maria Elisabeth Berger. Gift 17/10 76 på Svaneholm m Hilma Maria von Qvanten.

Kadett 71, offex o Ul Värml reg 72, L 79, K 92, M 00, res 06, ÖI arm 07. — RSO.

Regadj 74, tjug ubefskol Karlsb 75, sappörbat timmermansövn 78, SS, kompch volkskol Karlsb 98—99, ch Alsters

komp 98—99, Livkomp 99—00 o I. båt 00—06, artSS 02, bef Karlstads östra ro 06—12.

Arrenderade Arnäs, Borgviks sn 76—89. t

24/3 12, begraven å västra kyrkogården.

1052. LAGERGREN, *Carl Fredrik*, K, * 1849, Rs 74, tf gymnlär i Karlstad 75, ch Livkomp 00—01, postexpeditör. — RSO. t 01 i Arvika.

1053. KUYLENSTJERNA, *John David Alexander*, * 14/2 1851 på Jansberg, Långaryds sn, Jönk 1. Son t Öl Jan Carl K
0 grevinnan Henrietta Kristina Hamilton. Gift 23/9 82
1 Karlstad m Katarina Lovisa Charlotta Lemke (dotter t nr 996).
Kadett 70, offex o Ul Värml reg 73, L 80, K 95, avsk 03. RSO.
Rs 75, GCI 77—79, regadj 80—95, tjtj volskol Karlsb 92—93, ch Gillbergs komp 99 o Alsters komp 99—03. Gymnlär Karlstads folkskolsem 83—13.
Ägde och bebodde Strands herrgård vid Karlstad fr 86. t 12/11 19, begravnen å västra kyrkogården.

1054. WIJKANDER, *Henning Rutger*, * 8/10 1854 i Sthlm. Son t nr 983 o Jaquette Vilhelmina Riittersköld.
Kadett 72, offex o Ul Värml reg 73, Svea artreg 74, L 77, Gst 83, K 85, M o ch AIHS 96, Öl arm 98, res o Ö arm 04. — RSO, RSAO2kl, LKKrVA.
•KHS 74—77, asp Gst 78—81, tjtj vid sachsiskt artreg 83—84, tf stabsch 3. mildistr 85—86, lär KHS 86—96. Byråchass artdep 91—98, verkst dir i Sthlms f ören bryggerier 04—12, styrled Sv industriföb 10—12. t 16/2 12 i Sthlm.

1055. SVANSTRÖM, *Artur Ivan Ragnar*, * 26/3 1852 i Mariestad. Son t kronofogden Per Eric S o Sara Petronella (Sally) Lampa. Gift 2/2 82 på Locknevi prästgård, Kalm l m Anna Ingeborg Kraft.
Kadett 70, offex o Ul Värml reg 73, L 81, K 95, M 04, res 05—17. — RSO.
Tjtj Gst topogr avd somrarna 76—78, utbkurs vid Fort 81, tjtj volskol Karlsb 86, instr KS topogr övn 90—92, regadj 95, regkvm 95—99, ch Gillbergs komp 99—00, Grums komp 00—04 o II. båt 04—05. Hans teckningar skildrande livet på Trossnäs äro bland det bästa i regmusei saml. Syssloman vid lasarettet Karlstad 05—21, stadsfullm flera år. t 47 i Karlstad, begravnen å Ruds kyrkogård.

1056. ÖMAN, *Ernst Erik Daniel*, K, * 1850, kompoff KS 78—80, ch Älvdals komp 99—04, led av hushallnsällskapet förvutskott, kommunalnämnd, kyrko- o skolråd m m i St Kils sn, ägde Apertin, t 06 å Karlstads lasarett, begravnen i St Kil.

1057. NYBLÅUS, *Gustaf Adolf*, * 14/8 1853 i Lund. Son t Ö arm förest GCI Gustaf N o Hedvig (Hedda) Carolina Norström. Gift 8/5 00 i Malmö m Jeanne Sophie Podhorsky. Offvol Västg reg 71, offex o Ul Värml reg 74, Livreg husarer 75, L 81, R 89, M arm 98, Kronpr husarreg 99, Öl Skånska dragonreg 02, Ö o sekch Livreg husarer 04—13, genmaj arm o insp kav 12—15, res 13. — OIISGbmt, OILsJmt, KSOIkl, GV:sOIM, KDDOlgr, FinlFrKkl, KBLepO2kl, RRS:tStO2kl, RBayMfOlkl, RPrKrO3kl, RPrRÖO4kl, RSAOkl, RÖJKr3kl, LKKrVA.

Extra sjökadett 69, Rs 76—77, GCI 77—79, SS 79, tjt Gst 79—81, kavskol 81—82, regadj 81—83, tjt österr arm vid Dragonreg Erzherzog Albrecht nr 4 82—83, ridlär RS 87—90, regkvm 89—92, ordoff h hert av Närke 89, adj fr 97, kommand att åtfölja hert av Närke vid kejsar Alexander III av Ryssl begravn 94, ch kavskol 98—99, lär TK 04 o 05, del i krigsbef 05 o 07 samt arm fullm 12, ArtSS å Skillingaryd 08—09.

Stadsfullm i Skövde 10—12.

t 26/2 28 på Åkers styckebruk, begravnen å Åkers kyrkogård.

1058. AFZELIUS, *Axel Hugo Mauritz*, * 28/6 1854 på Billingsberg, Stavnäs sn. Son t M Hall båt Adam Afze A o Augusta Mathilda Lilliehöök af Gälared och Kolbäck. Offvol Värml reg 72, offex o Ul 74, öv st 84—86; L 85, K 97, avsk 05, res 08—23, M arm 12. — RSO. Tjt Karlsb garnison 77—78, sappörbat 79, GCI 80—82, kurs fältarb sappörbat 89, ch Nordmarks komp 00—05, bef Arvika lo 08—23. Jvgnivellör 75—76, sjukgymn London 83—88, förv av Billingsberg 92—97, gymnlär Arvika realskola 06—17. t 28/12 26 i Arvika, begravnen i Stavnäs.

1059. LILLIEHÖÖK af Gälared och Kolbäck, *Carl Johan Vilhelm*, * 12/7 1851 i Säffle. Son t M VVK David Vilhelm L o Fredrika Sofia von Axelson. Gift 18/1 81 i Sthlm m friherrinnan Elin Mariana Emilia Uggla. Kadett 71, offex o Ul Värml reg 74, L 85, öv st 93—95, K 97, res 04—18, M arm 12. — RSO, PatrGM, ProPGM VärmlsfbSM.

SS 78 o 96, kurs fältarb Karlsb 82, ch Gillbergs komp 00—04, bef Säffle lo 08—11.

Arrenderade Norbro, Bro sn, 78—94, styrled Säffle kanalbol 77—21, styrordf, disp o uppbördsman där 93—21,

led av kommunalnämnd o -fullm i Säffle 04—18 resp

10—18, inspektör f samskolan 00—10.

t 8/8 21 å Karlstads lasarett, begravnen i Bro.

1060. OSCAR GUSTAF ADOLF, Sveriges konung, * 16/6 1858. Offvol 58, Ul 75, L 77, K 80, M 81, ÖI 82, Ö, genmaj o ch livbrig 84, ch IV. förd 89, genlöjtn 92, insp militär-lärov 96, gen 98. Konung av Sverige 07—50. t 29/10 50 kl 0835 å Drottningholms slott o begravnen 9/11 i Riddarholmskyrkan.
Reg deputation vid begravningen bestod av regch Ö Fredrik Grevillius, fanförare L Bror Einar Sigvard Swartz samt S Eric Lennart Edström, överfurir Karl Arvid Olsson o vpl Olof Viktor Håkansson, 4. komp.

1061. LÖTHNER, *Carl Edvard*, L, * 1854, utgav Örebro l kalender, f 97 i Örebro.

1062. BLIDBERG, *Alfred Hugo Eriksson*, K, * 1853 i Gillberga, GCI 76—78, ch Näs komp 01—03, avsk 04, anställd som sjukgymn utomlands, f 07 i Säffle, begravnen i By.

1063. DAHLBOM, *Carl Edvard*, Ul, * 1853, t 79 i Sthlm.

1064. LARSSON, *Lars Johan Knut*, * 5/8 1857 på Ölmskog, Vase sn. Son t godsäg Lars Petter L o Anna Carlsson. Gift 4/11 86 i Falkenberg m Johanna Elisabeth Theresia (Therese) Lyrholm, f 40.
Offvol Värml reg 74, offex o Ul 77, L 85, K 98, M arm o res 07. — RSO. TK 03, ch Livkomp 01—07.
Gymnlär Kristineh 79—81, förv å Rosenswärdska godset Long 86—00, disp o deläg i Bada bruk, Lysviks sn, 96—02 o i Borgviks bruk 02—19. Led av riksdagens 1. kammare 09—18. Ägde Kyrkebyns herrgård, Eds sn, fr 16. Stor kommunalman i Grums o Borgvik, landstingsman flera år.
t 7/8 19 å Kyrkebyn, begravnen i Borgvik.

1065. LINROTH, *Hans Gösta*, Ul, * 1856 på Västsjö, Värml-Näs, f 82 i Karlstad.

1066. LILLIEHÖÖK, *Gustaf Fredrik Samuel*, Ul, * 1857 i Säffle (broder t nr 1059) t 81 i Säffle.

1067. LILLIEHÖÖK, *Bengt Carl Julius*, * 6/9 1855 på Hammar, Bro sn. Son t M Johan Julius L o Hedvig Gustava Chevalier. Gift 22/2 87 i Skövde m Jacqueline Sofia Charlotta Bliim, t 01.
Offvol Värml fältjägreg 73, Värml reg 75, offex o Ul 77, Värml fältjägkårsamma år, L 84, K 92, övergick m kåren t Vaxh grenreg 1/1 02 o t Värml reg res 08. — RSO. Tjg volskol Karlsb 80—81, kompch 98—08, bef Karlstads lo 08—11 o Filipstads ro 12—14.
Ägde fideikommisset Hammar och var under denna tid ordf i kommunalnämnd m m i Bro. t 15/1 15 i Filipstad, begravnen i Bro.

1068. LILLIEBJÖRN, *Uno*, * 8/2 1859 på Sandbäcken, Karlstad. Son t K Värmi fältjägare Henrik L o Hilda Charlotta Vahlström.

Offvol Värml reg 75, offex o Ul 78, Wendes artreg 79, L 82, K 93, M Göta artreg 04, res 14. — RSO, KRumKrO, RumJM.

AIHSstk, GCI 83—85, lär vapenlära KS 89—99, tjt artstab 90—92, instr KS topogr tillämpövn 8 år, TK 03, ArtSS 00 o 05, tjt vid 2. rumänska fältartreg 06, ordf inskrämnden Åmåls ro 10. t 26/11 19 i Göteb.

1069. DANIELSON, *Carl Fredrik Gudmund*, * 13/10 1860 i Kristineh. Son t läroverksadj, godsäg, FD Daniel D o Albertina Charlotta Löwenhielm.

Offvol Värml reg 76, offex o Ul 79, L 86, Gst 92, K 94, vid reg 00, öv st 02—04, res 11. — RSO. KHS 82—84, tjt Svea artreg 83 o Kronpr husarreg 87, asp Gst 85—88, repet SS 89, ordoff V. förd 89—91 o adj 91—92, adj h ch Gst 94—99, deltog i flottans eskader-övn 99, stabsch III. förd 99—00, ch Nordmarks komp 05—10, t 31/12 22 i Karlstad, begravnen i Nor.

1070. ALMQUIST, *Clas August*, * 28/5 1856 på Borgviks bruk. Son t brukspatron August A o Johanna (Hanna) Unger. Gift 5/9 89 på Älgå m Maria Ellen Nadeschda Rhodin (dotter t nr 997).

Offvol Värml reg 77, offex o Ul 79, L 87, K 99, res 07—21, M arm 15. — RSO.

Tjt Gst topogr avd somrarna 85—89, 92, 94 o 96, volskol Härnös 94—95, ch Jösse komp 03—07, led av krigsbeft 05, beft Arvika ro 11—17.

Genomgick Schartaus handelsinst 74—75, revisor i Värml l landsting 01—07, i Värml ensk bank 04—09, styrled i Värml l brandstodsbolag 12, v ordf 18, ordf 30, styrled i Värml l hypoteksfören 28—31. Ägde och bebodde på äldre dagar egendomen Ärnäs, Brunskovs sn. t 21/7 31, begravnen i Brunskov.

1071. TOLL, *Gustaf Axel*, * 19/1 1831 på Frösåker, Kärrbo sn. Son t Ö Gustaf Philip Adam T o friherrinnan Maria

Lovisa Gyllenstierna af Lundholm. Gift 3/1 61 på Frösåker m Hedvig Elisabeth Ottiliana von Post, f 00.

Kadett 45, offex o Ul Dalreg 50, L 55, Uppl reg 67, K 69, M Närkes reg 78, Öl Värml reg 80. Ö o ch Dalreg 85—94, Genmaj 94, ch VI. förd 94—99, res 99.

Underkansler v KMO, KmstkSO, KNÖkl, OIISGbm, StkAnhABjO, KSEÖkl, KDDO2gr, LKKrVA.

Gci 51—52, regbef Värml reg 80—81, ch volskol Karlsb 81—83, bevistade danska arm fälttjänstöv på Själland 87, Ordoff, sedan adj h Hert av Dalarna 59, kammarherre 67, hovmarskalk h Hertiginnan av Dalarna 00.

Genomgick Ultuna lantbruksinst 57—59, led av Upps l hushållnsällskaps förvutskott 70—72. Arrenderade Hacksta, Enköpings-Näs sn, 60-

64 o Hormesta, Biskopskulla sn, 64—76, då han köpte detta. t 12 i Sthlm, där han varit bosatt de sista åren.

1072. AHLMARK, *Carl Oskar*, * 12/5 1859 i Karlstad. Son
t
grosshandl Oskar Ferdinand A o Marina Geijer.
Gift
1/2 91 i Valparaiso m Anna (Anita) Berta Lund.
Offvol Värml reg 76, offex o Ul 80, öv st 88—92, L 89,
K 99, M 06, ÖI 11, Ö V. förd res 14—24. — RSO.
GCI 84—86, tjtj volkskol Karlsb 91—92, regadj 95—99,
regkvm 99—03, ch Alsters komp 03—06, kompch volkskol
Sthlm 04—05, TK 05, kompch resoffvolkskol Karlsb 06,
ch II. båt 06—12, III. båt 12—14 o volkskol
Västerås
08—09, kasernoff 08—14.
Sjukgymnast i Chile 88—91, stadsfullm i Karlstad 03—18,
ordf i hamnstyr 10—32.
t 23/6 34 i Karlstad, begraven å västra kyrkogården.

1073. RHODIN, *Klas Agnar*, * 2/10 1859 å Älgå bruk.
Son
t nr 997. Gift 28/3 89 i Göteb m Anna Schaar.
Offvol Värml reg 76, offex o Ul 80, L 92, K 00,
M
Söderm reg 08, Värml reg 09, res 15—27, ÖI arm 18.
RSO.
KHS 84—85, tjtj Göta artreg 85, Göta ingbat 93, VOK 94,
kompch milskol Gävle 02—03, ch Älvdals komp 04—08,
TK 06, led av krigsbef 07, kurs regoff SS 09, ch I. båt
09—15, bef Karlstads västra ro 15—24. Arrenderade S
Välsäter, St Kils sn, 89—98, överförmyndare 24—36,
kyrkovård i Karlstad flera år. t 14/1 36 i Karlstad,
begraven å västra kyrkogården.

1074. KOCH, *Gustaf Michael Adolf*, * 1861, avsk 93, anställd i Kongostatens tjänst
97,
avled under färd på Nilen till sanatorium 98.

1075. LINDBERG, *Carl Gustaf*, * 16/8 1860 å
Alkvätterns
bruk. Son t bruksförv Carl Olof L o Elida Aurora Ham-
berg. Gift 20/2 96 i Arvika m Anna Eugenia Andersson.
Offvol Värml reg 80, offex o Ul 81, L 92, K 01, res 10.
RSO.
KHS 84—86, VOK 95, vapoff 96—98, ch Gillbergs
komp 04—10, TK 06, bef Säffle lo 12—18 o Åmåls ro
18—19-
Brandch Arvika 94—03, vik gymnlär Arvika I allm lärov
93—94 o 95—04 o gymnlär Åmåls samrealskola 13—19. f
11/8 19 i Åmål, begraven i Upps.

1076. BLUM, *Claes Henrik Adolf*, ÖI, * 1860, GD 87—90, tp t
Västern reg 97, t 10 i Sthlm.

1077. FALK, *Carl Helmer*, Ö o ch Värml reg 1881—92. Se
Regch.

1078. LEIJONHJELM, *Thorsten Ivar*, frih, * 4/12 1858 å Hag
by, Almunge sn. Son t Ö o sekch Livreg dragoner frih Georg
Christoffer Hjalmar L o Ebba Sofia Ingeborg Bliim. Gift
12/11 02 i Sthlm m Anna Josefina Moll.
Offvol Värml reg 78, offex o Ul 82, L 92, Västern reg 95, K
96, res 09—23. — RSO, RVO, RRS:tStO2kl,
RRS:tAO3kl, RÖJKrO3kl.
Kammarpage h Konungen 80—81, lär offvolkskol Karlsb
88—90, adj h överståthållaren 92—96, regkvm 96—97,
ch livkomp 04—09. t 42 i Sthlm.

1079. HELLGREN, *Carl Gustaf*, * 20/1 1862 i Strängnäs. Son t handl Gustaf H o Annalisa Matilda Lundmark. Gift 24/7 90 i Sthlm m Olga Katarina Hallman. Offvol Värml reg 80, offex o Ul 83, Västern beväringbat (reg) 84, L 92, K 96, res 12, M arm 16. — RSO, GMbr. GD 86—89, SS 87, ledare av milövn vid Sundsv h allm lärov 92—01, 03, 05, 07 o 09, ch Suadsv komp 92—93, ch 8. fältkomp försöksmob 00, ch Sollefteå komp 01—11, TK 07, bef Sundsv västra lo 12—14 o Sundsv västra ro 14—22. Vik gymnlär Sundsv h allm lärov 89—95, ord 95—24, brandch i Sundsv 93—22, led av drätselkammaren 13—22. Utg: Tidskrift för brandväs (11—14). t 5/3 27 i Sthlm, begravnen å norra begravningsplatsen.

1080. FALK, *Hugo Herman Wilhelm*, * 11/3 1862 i Mariestad. Son t rådm o magistratsekr v häradshövd Bror Hjalmar F o Sophie Geijer. Gift 8/10 00 i Sthlm m Anna Klara Teresia Harling. Offvol Värml reg 78, offex o Ul 83, L 93, K 03, res. 13. RSO.

Kurs fältarb 91, ch Alsters komp 03 o Grumskomp04—13, jvg- o gränsbev västra Värml 05, bef Karlstads lo 13—21. Brännvinskrollör i Västerg, Smal samt i Skoghall 21—25, Medarb i Nya Werml Tidn 91—02, Idun o Kamraten 92—03, Värml Dagbl 02—03, int v Karlstads teater 93—25, revisor i Riksbankens avdkontor Karlstad 99—25. Utg ungdomsböcker, noveller, teaterpjäser, bl a Krigarliv i sommartid (92), Gösta Svärdfält o båtsman Våghals (98), Märta Båge o Erik Ryning (00), Skolpojkar (03), Flickorna Björncrona (20), Historietter i tidn Hvar 8 Dag m m. t 13/11 25 i Karlstad, begravnen å v:a kyrkogården.

1081. NISBETH, *Hjalmar Carl Axel*, * 27/7 1865 på Sundsvik, Sunne sn. Son t nr 1011 o Louise Ebba Andreétt Oterdahl. Gift 19/10 99 i Karlstad m Ingrid Erika Wallerstedt. Offvol Värml reg 85, offex o Ul 87, L 93, K 03, M Kronob reg 12, Värml reg 15, Öl i arm o res 20. — RSO, RVO.

GCI 91—93, tjt volskol Karlsb 93—94, ch Näs komp 03—12, kompch volskol Sthlm 05—06, TK 08, ch II. båt 15—20, bef Karlstads lo 22—24. Gymnlär Arvika l allm lärov 94—95, Åmål 98—99, 00—03, Åmåls flickskol 98—99, 00—03 (teckn), stadsfullm Åmål 02—05, stud brandväs i Berlin 96—97, disp Åmåls bryggeri AB 99—06, Glava skifferbergs AB 99—12, 15—18, styrled Vänersborgsbanken i Åmål 03—05, styrordf Sydsv Kredit AB i Karlstad 07—12, gymninsp vid folkskol i Värml 18—24. t 16/6 24 å Karlstads lasarett, begravnen å västra kyrkogården.

1082. FALK, *Herman Gustaf Vilhelm*, K, * 1866 på Hjeltin (son t nr 1002), KHS 92—94, regkvm 03—05, t 07 på Karlstads lasarett, begravnen i N Råda.

1083. GÖTHLIN, *Frans Erik Gustaf*, * 25/3 1865 i Karlstad. Son t kamrer Erik G o Josefina Karolina Scherdin. Gift 18/12 95 i Link m Brita Isabella Tholander.

Offvol Värml reg 85, offex o Ul 87, L 96, K 04, avsk o M arm 15 o i reg res 19, ur res 30. — RSO, SvRKSM. SS 89 o 09, regadj 93, tjt Norrb reg 96, offvolskol Karlsb 98—99, ch Alsters komp 04—15, jvg- o gränsbev västra Värml 05. TK 08, kompch volskol Falun 09—10, 10—11, batch str Gryt o Skutskär 14—15, Morjärv 16 o 18, bef Kristineh lo 27—30. Deläg i Carl Wibergs Bokhandel i Hudiksv 93—04, kassör i Värml hypoteksfören 13—20, styrled och kontrollör vid systembol Kristineh 21—32, syssloman vid sjukstugorna där 29—39. Bosatt i Sthlm.

1084. UGGLA, *Helmfrid Kristian Albert*, * 1/8 1867 på Väst-sjö, Övre Ulleruds sn. Son t K Värml fältjägreg Paul Didrik Axel U o Hilda Johanna Margareta Skröder. Gift 3/9 22 m Edit Linnea Matilda Jönsson. Offvol Värml reg 86, offex o Ul 88, L 96, K 04, M Jämtl fältjägreg 12, Öl Västm reg 15, Ö arm 22, res 22—37. RSO.

Kammarpage h Drottningen 87—88, KHS 90—92, tjt Gst krigslust avd o krigsarkivet 92—93 o 98, SS 92 o 99, GCI 93—95, Gst kommunikavd o SJ 95—98, kompoff KS 98—01, i jvgstyr f handläggning av mil tpärenden 01—05, jvg- o gränsbev västra Värml 05, ch Livkomp 07—12, kompch volskol Falun 10—11, tf ch Västm reg 20—21, bef Mariestads ro 22—33. Bosatte sig sedan i Ulricehamn, t 40 å Borås lasarett, begravnen å Karlstads västra kyrkogård

1085. SÖDERHJELM, *Per Ragnar*, * 22/8 1867 på Östra Seg-mon, Eds sn. Son t nr 1041 o Ingeborg Amalia Siger. Gift 2/10 94 på Kyrkebyn, Eds sn, m Ida Kristina Kolthoff. Offvol Värml reg 87, offex o Ul 89, L 96, K 06, res 99—17.

SS 92, strttjt 16.

Kassör vid Liljedals glasbruk 90—02, disponent vid Möss glasverk i Norge 02—05 o vid Surte glasbruk 05—16. t 21/7 42 i Saltsjöbaden, begravnen där.

1086. FRISELL, *Axel Fredrik*, * 12/8 1868 å Stömne bruk. Son t bruksäg Axel Hjalmar F o Sofia Amalia (Amelie) von Sydow. Gift 7/3 95 i Sthlm m Elin Renström. Offvol Värml reg 87, offex o Ul 90, L 97, K 06, res 98—33. SS 93, strttjt 15 o 16.

Ordf i Ämåls landsförs kommunalstämma 01—07, led av skolråd, av Älvsb l hushållnsällskaps förvutskott 04—07 m m.

Ägt egendomarna Kasenberg, L Berg samt Kasenbergs gryn- o kvarnverk vid Ämål samt äger o bebor nu Övre Kolsäter, Långseruds sn.

1087. FALK, *Gustaf Wenzel*, * 19/10 1870 på Tostebol, Ny sn. Son t nr 1003 o Anna Lisa Geijer. Gift 17/3 99 i Malmö m Alma Axelina Nordstrand, skild 07. Offvol Värml reg 88, offex o Ul 90, L 97, K 05, avsk 09, åter i res 15—38. — RSO.

SS 92, regadj 95—03, tjt milskol Gävle 03—04 samt volskol Västerås 06—07 o 08—09, ridkurs Livreg dragoner 07, ch 7. komp 09, kompch str Karlstad o Boden 15—16, bef Arvika ro 16—35.

Kontrollör vid sockerbruk tidvis 93—02, tjt som ingass vid jvg- o kanalbyggnader i Argentina 09—15, kontrollant vid maltdryckstillv i Arvika under flera år. t 14/5 41 i Arvika, begravnen å Karlstads östra kyrkogård.

1088. WIKLAND, *Einar Mathias*, * 29/2 1868 på Karlsfors, Silleruds sn. Son t nr 1022 o Regina Emilia Lignell. Gift 30/9 02 i Sthlm m Ruth Helma Lovisa Kjelleström. Offvol Värml reg 87, offex o UI 91, tp t Göta trbat o L 93, Int Intkåren 01, Fältint 2. gr 13, M 15, ÖI 16, Ö 20, övgst 26, res 28—33. — KSO2kl, RNO, GV:sOIM, KDDO2gr. Tjg Göta trbat 91—92, GCI 92—94, IK 99—02, ch int-skol Norrk 03 o 04, lär KS 05—13, adj KAFI milbyrå 06—12, adj h genint 12—13, arméfullm 12, t försvberedn förf 13, fördint IV. förd 13—15, sekr h sakk f förslag ang fortsatt användn av fr kav o art utrangerade stamhästar 14—15, sekr h sakk f förslag t org av armmusiken 15, ch KAFI utrbyrå 15—26, statsunderstödd studieresa i Danm o Norge 21. Lantmaterielev 87. t 18/2 51 i Kivik.

1089. ÅGREN, *Per Edvard*, * 21/3 1869 i Karlstad. Son t handl Peter Mauritz Å o Anna Sofia Dour. Gift 23/9 99 i Karlstad m Anna Charlotta Lundgren. Offvol Värml fältjätkår o Bohusl reg 88, Värml reg 89, offex o UI 91, L 98, K 06, res 19- — RSO. SS 93 o 10, ledare av milövn Göteborg latinlärov 95, tjg Norrb reg 96, regadj 03—07, jvg- o gränsbev västra Värml 05, regkvm 07—09, ch 10. komp 09—10 o Nordmarks komp 10—17, kompen volskol Falun 11—12. Tjg Göteborg brandkår 93—97, brandch i Karlstad 14—25. t 28/12 25, begraven å västra kyrkogården.

1090. WINROTH, *Ernst*

; Ö o ch Värml reg 1892—1900. Se Regch.

- 1&91. HOLMBERG, *Carl Guslaf (Gösta)*, * 31/5 1866 i Karlstad. Son t fabr Gustaf H o Emma Theodora Rönnow. Gift 9/10 06 i Sthlm m Klara Augusta Wallin, f Tin-nerholm. Offvol Värml fältjätkår 85, offex o UI 87, Värml reg 93, L 95, K 04, M Västm reg 14, res 21. — RSO. GD 90—93, SS 93, vapoff 93—94, regadj 94—99 (anses under denna tid hava varit förebilden t Gustaf Frödings "Stadens löjtnant"), tjg volskol Härnös 99—00 o Karlsb 03—04, jvg- o gränsbev västra Värml 05, TK 08, ch Jösse komp 07—14, batch str Boden 16—17, bef Sala ro 21—23. Tf gymnlär Falu h allm lärov 95. t 15/12 23 i Västerås, begraven där.

1092. EKELUND, *Anders Fritiof*, * 30/9 1838 i Trosa. Son t kyrkoh Anders E o Anna Kristina Apelqvist. Gift 8/10 79 i Uddev m Mathilda Josephina Paulina Berg. Furir Närkes reg 59, Bohusl reg 61, offex o UI 62, L 69, K 79, M 90, ÖI Värml reg 94, res 96—03. — RSO, RVO. Styrled Uddev sparbank 66—94, brandch 85—87, stads-fullm 86—94 o dess ordf 07—09, v ordf i drätselkammaren 91—94 samt dess ordf några år fr 97, styrled Bohusl ensk bank o dess ordf 00, led å kronans vägnar i styr f Uddev—Lelångens jvg, landstingsman 00—09. t 15 i Uddevalla.

1093. GEIJER, *Gustaf Reinhold*, * 3/10 1872 på Bosjö bruk, Sunnemo sn. Son t brukspatron Herman August G o Sofia Emilia Vilhelmina Mitander. Gift 28/9 01 i Sthlm m Emilie Julia Charlotta Högberg, f 46.

Offvol Värml reg 92, Värml fältjägar samma år, offex o Ul Värml reg 94, L 98, K 07, M arm 15, vid Uppl infreg 16, Öl arm 21, vid Västmr reg 22, tf ch Gotl infreg 23, Ö o ch Hall reg 26, res 32.

GV:sJmtII, GV:sJmt, Minnesmed över GV, KSOkl,

RCXIII:sO, RNO, LandstSM, Hall-nv

SkånesfbGM,

VärmlsfbGM, KBulgMfO, KDDO2gr,

KTyskÖO2kl,

TMO3klmsv, RFrHL, LKKrVA.

KHS 98—00, regövn Wendes artreg 99 o Uppl artreg 08, ordoff III. förd 00—01, repet SS 02, lär offvolkskol Karlsb 02—03, regadj 03—05, jvg- o gränsbev västra Värml 05, regkvm 05—07, kadettoff KS resoffkurs 06, lär krigskonst KS 07—14, tjt vid 84. tyska infreg von Manstein 11, adj h Konungen 13, överadj 26, lär utbkurser f off V. förd 16—18, lär TK 26—27, studresa t Tyskl, Bulg, Turk o Frankr m besök vid fronterna i Vogeserna o Macedonien 18, stud vid franska krigsskol i S:t Cyr 19—20, ledare av försök m lätta grk o infkanoner 21—22, ch grkkurs Svea livg 22, ledare av deputation fr Sv arm vid firandet av 300-årsminnet av Stralsunds försvar mot Wallenstein 28, bef Malmö fö 39—40 o Karlstads fö 40—42.

Ordf Värml sfb verkst utskott 03—07, ordf Gotl Ifb 23—26 o Hall-nv Skånes Ifb 26—32, led i Sv Ifören centrfrb, överstyr 24—34, ordf i taxeringsnämnd 33—39, provinsialmäst i Värml Provinsiallogen 34, HL Värml nät, Upps.

Utg: "Lärobok i härordningslära för Kungl Krigsskolan" (13),

"Försvarsreformen"

(14), "Förslag till instruktion för 8 cm granatkastare" (22), "Karlstads hamns historia" (38), "Wermlands Stadshypoteksföreningens historia" (43) m fl. Bosatt i Karlstad.

1094. von AXELSON, *Johan Gustaf Herman*, * 20/9 1874 på Mässvik, Bro sn. Son t nr 1005 o Hilma Vilhelmina Elisabeth Lagberg. Gift 1/3 02 i Sthlm m Anna Hedvig Gerda Elisabet Holm.

Offvol Värml reg 91, offex o Ul 94, L 98, K 07, res 99.

RVO, GMmf, SMSjv, RJohO. Strtjtj 15 o 16.

Agronomex vid Ultuna o extra elev vid Alnarps mejeriinstitut 01, styrled i Säffle kanalbol, Billeruds AB o B J jvg AB, suppl i kyrkomötet 09, led av Värml hushållsällskaps förutskott 06, nämndeman 07—10, ordf i Bro taxeringsnämnd 09—23. Ägde o bebodde Mässvik, t 9/3 23 i Sthlm, begravd i Bro.

1095. NYGREN, *Carl Emanuel*, * 3/8 1874 i Karlstad. Son t nr R 29 o Emma Catharina Magnusson. Gift 17/12 07 i Sthlm m Gertrud Mariana Åström.

Offvol Värml reg 92, offex o Ul 94, L 99, K 07, res 24, M arm 29. — RSQ, RVO, SvRKSM, VärmlregGM.

SS 01 o 13, tjt Gst krigshist avd mell vapövn 04—07, jvg- o gränsbev västra Värml 05, ch Älvdals komp 08—09, 12. komp 09—11, 10. komp 13—15 o 5. komp 17—24, kompen str Mor j ärv 17, mil led av RK 12. distr styr 20—33, led av armfullm 23, revisor i arm pensionskassa 23—30, bef Karlstads västra ro 24—36.

Stadsfullm 22—34 samt led av åtskill delegationer där, styrled Värml naturhist fornminnesfören 22—25, i Värml fornminnes- o museifören 26—34, ordf i Friluftsmuseets styr 25—28, bitr lär vid Värml folkhög- o lantmannaskola 00—01, bearb Värml reg historia tidtals i Sthlmsarkiven 01—04, förf levnadsteckn i 2. delen.

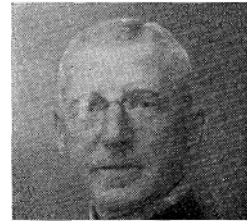
Utg: Biogr ant över lärjungarna vid Karlstads h allm lärov åren 1850—1900 (12—13), Karlstads stads hist de 50 åren före branden 1865, Karlstads brand 1865 o stadens

senare hist (14—15), Värmlands krigsfolk (18), Karlstads sparbanks hist 1822—1922 (22), Sandgrund, ett bidrag till Karlstads hist (25), Karlstadsborgmästaren Leonard Johan Ringer, t 1755 (26), Lektorn Erik Euréns dagbok 1722—62 (27), Ett aktstycke om Frälsegravar i Karlstads stift 1756 (27), Karlstads fabriks- o hantverks hist (28), Karlstads stads äldre kyrkor 1584—1737 (30), Karlstads stads hist del I 1584—1719 (34), Har katalogiserat familjenotiserna i Värml tidningar 1774—1915 (08—23). Ordnat följ arkiv: Värml reg, Landskansliets o Landskontorets, Domkapitlets o Karlstads stads. Har dessutom hopbragt en saml av c:a 4.000 värmlandsporträtt, t 7/9 36 i Karlstad, begraven å västra kyrkogården. Å gravvården läses: "Karlstads stad reste värden med tack för hängivet forskningsarbete i stadens hävder".

1096. ERHARDT, *Karl Erik*, * 18/8 1873 i Filipstad-. Son t lasarettsläk Erik Wilhelm Bernhard E o Hilda Amanda Fredrika Pettersson. Gift 25/10 98 i Sthlm m Svea Hulda Carolina Lindquister.

Offvol Värml reg 93, offex o UI 95, vid Svea trbat 96, L 97, K 11, M 19, ch Norrl trkår 19—24, Öl 22, ch Göta trkår 24—28, res 28—38. — RSO, ÖRKOffHt. VOK 03, SS, IK 08—10, TK 14. Bosatt i Sthtm.

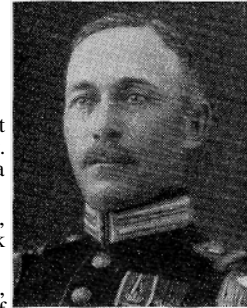

1097. HERIN, *Carl Axel Evald*, * 4/2 1876 i Karlstad. Son t bryggmäst Carl David H o Evelina Sofie Axeline Schyberg. Gift 13/10 07 i Djursholm m Vera Ebba Wilhelmina Karström.

Offvol Värml reg 93, offex o UI 95, L 99, K 07, M 19, övgst 26—31, res 31—42. — RSO, RRS:tAO3kl, Tysk RKHt2kl, SkytteM.

GD 97—00, regadj 99—03, tjug volskol Härnös 00—01, KHS 02—04, regövn Norrl dragonreg 03, vistades i Ryssl f mil- o språkstud 04—05, 08—09, tjug Gst 05—08, ch 10. komp 09, regkvm 09—13, tjug österr-ungerskt inf reg i Prag 13—14, ch Grums komp 13—15, tjug LKE 14—15, kspkurs 15, lär SS 15—16, ch 7. komp 16—17 o strbat Morjärv 17—18, TK 18, skidkurs 20, ch. I. båt 19—26, bertjg perioder 40—44. Gymnlär folkskolesem Härnös 01.

Uppdrag ss revisor, led av bankstyr o taxeringsnämnd i Karlstad 20—26, ombud f Skattebetalarnas fören i Sthlm fr 26, ordf i styr f AB Sthlms skofabrik, Salamanders skoförsäljnings-, handskfabriks- o väskfabriks AB. Åger egendomen Pellemossen jämte skogsfastigheter i Häverö sn. Bosatt i Sthlm.

1098. NORDSTRÖM, *Axel Jacob (Jack) Friöolf*, * 25/7 1873 i Sthlm. Son t grosshandl Carl Leonard Severus N o Matilda Emilia Margareta Lehman. Gift 1. ggn 15/12 04 i Sthlm m Erika (Rico) Josephson, f 23, 2. ggn 14/7 26 i Valbo m Elsa Lovisa Ressel.

Offvol Värml reg 93, offex o UI 95, L 99, K 08, M arm 23, res 23—43, Öl arm 34. — RSO. Tjug Värml fältjägkår 98, VOK 99, tjug Svea ingkår o Fälttelegrafkåren mell vapövn, SS 03 o 16, jvg- o gränsbev västra Värml 05, regadj 05—08, ch 3. komp 10—22, batch str Morjärv 16, TK 18, kasernoff 22—23, bef Karlstads östra ro 23—38, bertjg 40—42.

Vistades i USA f studier vintern 01—02, arrenderade flera år kronoegendomen Näs, Stavnäs sn. t 24/11 50 i Karlstad, begraven å västra kyrkogården.

1099. AURÉN, *Oskar Valdemar*, * 1/12 1874 i Göteb. Son t sjökapt Johannes Andersson o Augusta Vilhelmina Petersson.

Offvol Värml reg 93, offex o Ul 95, Hall båt 96, L 99, övergick m båt t Vaxh grenreg 1/1 02, K 10. — RSO, RFinlVRlkl.

Gci 01—02, SS 03, IK 07—10, ch Livkomp 10—12 o 2. komp 17—19, kasernoff 19—22. t 8/3 22 på Garnsjukh, Sthlm, begravnen i Göteb.

1100. BROBERG, *Emil August*, * 24/10 1874 i Djäkneliden, S Finnskoga sn. Son t godsäg Olof Mattsson o Märta Eriksson. Gift 24/10 06 i Frykeruds kyrka m Carin Augusta Eleonora Westerlund.

Offvol Värml reg 94, offex o Ul 96, L 99, K 09, res 24—44, M arm 32. — RSO, RVO, LandstSM, VärmlffGM, VärmlsfbSM, PatrStGM, Werml brandstodsbol GM. Tjg milskol Gävle 02, SS 03 o 16, VOK 04, jvg- o gräns-bev västra Värml 05, vapoff 05—09, tjg LKE 05—06, ch Älvdals komp 09—24, kompch volskol Falun 10—11 o str Mor j ärv 16, TK 18, bef Karlstads lo 24—34, bertjg 40—41 m org av H v.

Ordf Värml reg skyttefören 07—24 o i I. skyttekretsen 12—27, revisor i landstinget 12—30 o i Värml brandstodsbol 12—17, styrled i Värml folkbank 17—19 o i Vänersborgsbanken 20—36, kamrer i Värml stadshypoteksfören 25—46, kronoombud i taxeringsdistr 20—22 o ordf 23—35, led prövningsnämnden 25—46 o lokala värderingsnämnden 37—40. Bebor egen villa i Råtorp, Karlstad.

1101. GEIJER, *Carl Axel* (son t nr 976), Öl, * 1846 på Ölserud, Kila sn. GCI 67—69, Rs 75—76, ch volskol Karlsb 98—99, bedrev omfattande mejerirörelse i Storvik. Led av Lantbruksak 98, ägde Frugården 88—97. t 01 å Brunsbergs herrgård, begravnen i N Råda.

1102. AHLBERG, *Sven Sigrid*, * 28/9 1847 å Amundtorp, Skövde landsförs. Son t L Skarab reg Carl Theodor A o Julia Christina Charlotta Segerheim. Gift 1. ggn 13/1 75 i Sthlm m Ebba Maria Cecilia Högström, f 84, o 2. ggn 28/12 86 å Granhammar, Uppl m friherrinan Eva Rålamb. Kadett 63, offex o Ul Västg reg 70, L 78, K 89, M Värml reg 98, Västg reg 00, Öl arm 03, res 03—06. — RSO. Styrled Skarab ensk bank 89, v verkst dir 08 o styrordf 09, led av länets komm f industriutställn i Sthlm 97. Ägde egendomen Ränna 75—82 o fr 82 Carlsro m kalkbruk, båda vid Skövde, t 24/12 25 i Skövde.

KAJISER, *Carl Lorentz*, * 20/1 1878 på Gumpetan, Grava sn. Son t rektor Carl Theodor K o Alma Alexia Löhr. Gift 18/10 05 i Svedala m Gerda Sofia Nordstrand. Offvol Värml reg 96, offex o Ul 98, L 00, K 10, övst 17—19, resst 20, M arm o res 28—47. — RSO, RVO, JHSO5kl, VärmlsfbGM, Värml reg ftjplakett.

KHS 02—04, regövn Norrl artreg 03, SS 04 o 17, tjt Gst 04—05, jvg- o gränsbev västra Värml 05, tjt milskol

Gävle 05—06, regadj 06—10, tjt offvolkskol Karlsb 07—09, 2. lär SS 10—11, ch 10. komp 10—13, regkvm 13—17, tjt schweiziska arm 14, brigkvm 17—21, bertjt 40—44, därav stabsch Karlstads fö 1/1 40—30/9 41.

Sekr Värml sfb verkst utskott 06—18 o ordf 07—20, led av sfb överstyr 11—20, Sv Ifören centrfb 12—18.

Disp Kolsätters AB 17—19, v verkst dir AB De svenska kristallglasbruken 19—27, därav disp Reijmyre glasbruk 23—27, bitr orgch Allm livförsäkrbol Oden 27—43.

Utg: "Skytteväsendet i Schweiz" (15), "Sveriges Småglasindustri" (22) samt ett flertal art i tidskrifter om skytte o glasindustri.

Eebor egen villa i Lidingö.

1104. FOLKE, *Ivan*, * 1/9 1879 på Karlberg, Grums sn. Son t godsäg Jonas Daniel Larsson o Kristina Charlotta Karlsson. Gift 1. ggn 23/6 07 i Göteb m Ingrid Lindegren, t 21, 2. ggn 23/9 22 i Hagfors m Anna Cecilia Forsberg. Offvol Värml reg 96, offex o Ul 98, L 00, Kil, övst 11—15 o 19, resst 20, M arm o res 29—49. — RSO, SvRKSM, LandstSM, VärmlfGM, PersLSO2kl, OffPersdellp, PersMfOkl, VärmlfGM, SvJägarfHG, Svbrandkärer-nasrfbSM, FörsäkrABSveasGM.

Språkstud i Frankr 02—03, SS 04, KHS 04—06, jvg- o gränsbev västra Värml 05, regövn Livreg dragoner 06 o Uppl artreg 09, IK 06—08, kadettoff resoffkursen 08 o offkursen 08—11, org av o instr vid pers gendarmeriet, ch off o uoffskol i Teheran 12—14, ch Ispahanreg o Ö i pers arm 15, ch livkomp 15—17, regkvm 17—18, ch 10. komp 19, bef Sunne lo 29—40, bertjt perioder 40—44.

Lär Karlstads handelsinst o prakt skola 00—02, kontorsch o förv Hagfors järnverk 19—44, brandch Hagfors 19—44, ordf Värml ifb 16—25, sekr Uddeholmskretsen

Sv RK 19—42, v ordf 26—42 o kassaförv 27—32, ordf Älvdals Ifören 25—36, K M:ts ombud Värml sfb 30—32.

Bebor egen villa i Nora trädgårdsstad, Danderyd.

Om kapt Folke i Persien 1911—D skriver överste Allan Ugglä bl a följande:

I sällskap med 6 andra svenska officerare, däribland en intendent, av svenska regeringen ställda till persiska regeringens förfogande för en period om tre år för upprättandet av ett s k gendarmeri för upprätthållande av ordningen på Persiens huvudvägar, anlände Folke i mitten av dec 1911 till huvudstaden Teheran. Där fann han före sig gendarmeri-chefen Hjalmarson och två andra svenska officerare, vilka sedan 6 månader voro i arbete för den första organisationsverksamheten. Denna hade då fortskridit så långt att planerna voro i huvudsak färdiga, vissa rekognosceringar vidtagna och rekryteringen hade börjat. Folkes första uppgift blev att jämte ett par kamrater på franska författa ett tjänstgöringsreglemente och ett häfte krigsartiklar, vilka sedan översattes till persiska och befordrades till trycket. De utkommo både på franska och på persiska. Efter c:a tre månader var uppgiften slutförd. I februari 1912 hade rekryteringen av officers-aspiranter fortskridit så långt, att officers- och underofficersskolan kunde börja. Folke erhöll det både maktpåliggande och hedrande uppdraget att bli skolchef, och denna befattning behöll han, till dess han i mars 1914 avreste till Ispahan för att ordna för det 6. regementet, för vilket han blivit chef och som skulle nyorganiseras.

Jämsides med off- och underofficersskolornas ledning hade han ombesörjt utbildningen i Teheran för detta regementes personal.

Kort tid innan expeditionen skulle avgå till Ishapan, togs större delen av personalen i anspråk för Skjöldebrands o Möllers pacificeringsverksamhet i västra Persien, och Folke fick därför icke med sig mer än en mindre stab, då han bröt upp mot Ispahan. Först efter flera månader anlände regementets huvuddel, men då voro kaserner nybyggda och inredda att taga emot dem, och då kriget i Europa utbröt i augusti 1914 var Folkes vägbevakning till större delen utsatt och i verksamhet.

De svenska off på aktiv stat anbefalldes emellertid av svenska regeringen att till 1. april 1915 uppsäga sina kontrakt med den persiska och att omedelbart efter nämnda datum återvända till Sverige.

1105. BRATT, *Gösta*, * 14/8 1877 i Åmål. Son t Ö arm. ÖI Skarab reg Claes Kristian August B o Olga Catharina Ekelund. Gift 11/11 11 i Örebro m Elsa Andersson. Offvol Värml reg 97, offex o UI 99, L 01, K 12, M Norrb reg 22, ÖI 26, ch AUS 26—32, Ö o ch Hall reg 32—37, milobef Övre Norrl 37—40, res 40—42. — KSOIkl, RNO, LandstSM, Hall-nvSkåneslfbGM, ÖRKHt2kl. GD 00—03, SS 04, tjug volskol Sthlm 04—05, jvg- o gräns-bev västra Värml 05, språkstud Frankr o Schweiz 05—06, KHS 06—08, regövn Uppl artreg 07, tjug Gst 08 o 10—13, Göta livg 08—09, regadj 08—10, ch Livkomp 12—15, extra adj V. förd 13—14 o adj 15—18, lär regtroffkurs Sollefteå 17, kompch inf uoffskol Karlsb 19—20 o KS resoffkurser 20—22, ch skidlbatt Norrb reg 22—26, tjug ital arm 21 o engelska arm 26. Bosatt i Sthlm.

1106. LÖFGREN, *Carl Gustaf*, * 13/7 1876 på Prästbol, Värmskogs sn. Son t nr 1026. Gift 2/10 03 i Nors kyrka m Signe Henriette Öström, t 15. Offvol Värml reg 97, offex o UI 99, L 01, K 13, M arm 25, övgst 26, res 27—44. — RSO, VärmlsfbGM. Tjug Svea livg 01—02, Svea ingkär 02—03, bef velordskol 04 o 05, ridkurs Livreg dragoner 04, jvg- o gränsbev västra Värml 05, SS 05 o 18, repet 06, regadj 06—10, tjug volskol Falun 11—12, ch 7, komp 13—16, kspkomp 14—17 o 12, komp 17—19, kspkurs Livg t häst 15, kasernoff 14—17, regkvm 19—25, TK 20, skidkurs 23, bef Åmåls ro 33—42. Bertjug 42—44. K M:ts ombud i Värml sfb 06—26. t 26/6 48 i Karlstad, begraven i Värmskog.

1107. LÖFGREN, *Hjalmar Frithiof*, * 8/9 1878 på Prästbol, Värmskogs sn (broder t föreg). Gift 28/12 10 i Sthlm m Esther Selma Georgina Löfroth. Offvol Värml reg 97, offex o UI 99, L 01, K 14, M Jämtl fältjägreg 23, Värml reg 26. ÖI 28, res 33—47, Ö arm 45. — GVSbm, RSO, LandstSM, GMskidl, VärmlsfbGM, JämtllfbSM, VärmlsfbSM, VärmlregGM, Karlstads fö .plakett. Tjug Svea livg 01—02, milskol Gävle 02—03, Svea ingkär 03—04, kommend h hert av Västm 05—06, SS 06 o 17, språkstud i Tyskl o Frankr 07—08, KHS 08—10, regövn Livreg dragoner 09, regadj 10, tjug offvolkskol Karlsb 10—12, Gst 12, kadettoff KS resoffkurser 13 o offkurser 14—

16, kompch offkurser 17—20, följt norska KS vinterövn 19, ch 10. komp 21—23, TK 21, skidkurs Östers 21, lär dyl kurser 24—25, ch kurs f uoff vid inf 26, bef Karlstads fö 39, ch Värmlreg depå 40, ch org Ireg 41—42, tjgvid V. milo o Karlstads fö perioder 43—46. Anst vid bruk o egendomar i Värml 00—01. Delt i en exp t norska o ryska ishavskusten sommaren 08, del i l-, hv- o skytterörelserna, varit ordf i Skid- o friluftsförärg Karlstadskomm, sekr o jaktvårdskonsulent i Värml l jaktvårdsfören m m. Bosatt i Karlstad.

1108. BRÅBERG, *Carl Lennart*, * 28/9 1877 å Hovsten, Järnskogs sn. Son t komministern Adam B o Emilia Charlotta von Qvanten. Gift 29/12 05 i Skarbols prästgård, Svanskogs sn, m Anna (Greta) Johansson.

Offvol Värml reg 97, offex o Ul 99, L 03, K 15, resst 19, res 27—42. — RSO, RVO, SvRKGM. GCI .01—03, SS o jvg- o gränsbevakn västra Värml 05, ch Gillbergs komp 10—18, kompch för trp ur II.—IV. förd förlagda t Jämtl 15 o för str i Morjärv 17—18. Vik gymnlär Åmåls samrealskol 03—06, ord 06—14, vik gymnlär Karlstads h allm lärov 13—15, ord 15—40, gymnlär Åmåls flickskol 04—08 o folkskol 06—13, Karlstads folkskol 13—14. Sekr i Sv RK 12. distr 18—36, samt led av dess styr fr 18.

Överförmyndare i Karlstad 36—48, kontrollant vid maltdryckstillv i Åmål och Karlstad flera år. Bebor egen villa i Sommarro, Karlstad.

1109. RUDEBECK, *Sven Johan Mauritz*, * 17/8 1878 i Karlstad. Son t landshövud Västern l Gustaf Mauritz Ulrik R

o Louise Christina Wilhelmina Lagerbring. Gift 10/6 05 i Sthlm m Anna Maria Löfgren (dotter t nr 1026), t 30/9 50 i Sthlm.

Offvol Värml reg 97, offex o Ul 99, L 03, Uint Intkå 09, Int samma år, K 15, M 22, Ö 1 27. — RSO.

Ridkurs Livreg dragoner 03, regadj 03—06, adj volskol Sthlm 04—05, SS 06, IK 06—09, adj fördint II. förd 09—11, regint Kalm reg 11—15, ch intskol 14, regint Göta livg 15—21, ch AIB 22—25, fördint I. (södra) förd 26—30.

t 10/7 30 i Oslo, begravnen i Hälsingb.

1110. MEURLING, *Axel Ernst Viktor*, * 14/5 1877. Son t Ö 1 o tf ch Gotl artkå 1 Claes Viktor Algernon M. o Amalia Maria Charlotta af Ekenstam.

Offvol Värml reg 97, offex o Ul 99, L 03, avsk 07. Vistades utomlands 19, senare öden okända. VOK 02, intasp 03—05, tjg volskol Västerås 06.

1111. NORDENSVAN, *Carl Otto*, Ö o ch Värml reg 1900—11. Se Regch.

1112. KAIJSER, *Gunnar*, * 28/2 1880 på Gumpetan, Grava sn, broder t nr 1103), Gift 6/7 05 på Apertin m Maria (Maja) Öman (dotter t nr 1056).

Offvol Värml reg 98, offex o UI 00, Fort 01, L 04, K 10, resst 18, M arm o res 30—45. — RSO, RVO, FMM, SvFastighetsägfbGM.

Provtjg Svea ingkår 01, AIHS ak 02—04 o hk 04—06, lär KS 09—17, studresa t österr fronten 16. V verkst dir i AB Forsell & Co 17—23, d:o i AB Vallsvikens cementfabr 26—31 o v dir i Sthlms fastighetsägfören 32—47.

Utg: "Lärobok i krigsbyggnadskonst för Krigsskolan" o "Handbok i Fastighetsförvaltning". t 10/8 50 i Sthlm, begravet i Vaxh.

1113. ZEEH, *Erik Johannes*, * 1/10 1879 i Göteb. Son t gross-handl Adolf Christoph Z o Berta Maria Richter. Gift 20/10 09 i Sthlm m Alma Axelina Falk, f Nordstrand, f 45.

Offvol Värml reg 98, offex o UI 00, L 04, K 16, M arm 27, res 29—49, ÖI arm 36. — RSO, RNO, RVO, LKKrVA, LKSkS, Värml reg ftjplakett.

Tjg milskol Gävle 02—03, språkstud Frankr vintern 03—4, tjg offvolkskol Karlsb 04—05, gränsbev västra Värml 5, SS 05, 23, KHS 06—08, bitr lär taktik KS 09, tjg Gst tidvis 09—21 o Gst (Fst) 27—48, ch Jösse komp 14—15 0 12. komp 19—27, kommand t franska arm 20 o 22—23, V. fördstab 26, brigkvm 26—27, ch III. båt 26—27, krigshist stud Danm 29—30, Tjeckoslovakien 29—30 o 47, Österr 29—30, Tyskl 35, hist kongress Riga 37, föredragsturné i Baltikum 38 o Tyskl 39, avdch Fst krigshist avd 39—41.

Red "Meddelanden från Föreningen för Stockholms fasta försvar" fr 13, förf ett större antal krigshist upps där, i KrVA tidskr, i "Norrlands fasta försvar", "Landstormsmannen" m fl svenska samt ett flertal uti tidskr. Medarb i Riksförf f Sveriges försvar 25—40. Tills m FD Yngve Lorentz förf o utg verket Andra världskriget (6 bd, Sthlm 40—46), medarb i vissa mil samlingsverk, i av Krigshist avd utgivna arbeten (fr 09),

1 Fstskriften "Aktuell orientering" (41—45), m fl, i verken Svenska armén genom tiderna (49) och Svensk försvarvilja (50), redaktör för Värml reg historia (48—51). Äger fastighet i Viken, Malmöh 1, bosatt i Sthlm.

1114. BOBERG, *Gustaf Erland*, * 7/10 1877 i Nyk. Son t gross-handl Gustaf Frithiof B o Alice Larsson.

Offvol Värml reg 98, offex o UI 00, L 04, Uint Intkår 05, Int 06, K 15, övgst 28, res 33—42. — RSO.

IK 02—05, adj fördint IV. förd 05—06, regint Norrl trkår 06—10, tjg å genint exp 10—12, KAFI utrbyrå 12—14 o expint där 15—16, sjukhint garnsjukh 16, tjg Intstab 16—18, adj MFK 18—21, tjg KAFI mobavd 21—28.

Bebodde egen fastighet i Norrtälje o bedrev där trädgårdsrörelse sedan 28.

t 26/5 44, begravet i Nyk.

1115. CASSEL, *Adam Thorsten*, * 7/12 1847 på Högalid, Am-björnarps sn, Älvsb 1. Son t K Älvsb reg Adam C o Ester Christina Säger. Gift 25/11 90 på Onsjö fideikommiss m Ebba Marianne Haij, f 51.

Kadett 67, offex o UI Västg-Dals reg 69, L 79, K 88, M 97, Öl Värml reg 01, res 03—12. — RSO, RVO.

Ridkurs Göta artreg 71—72, tjt Gst topogr avd somrarna 72—74 o 77, vid pontonjärbat Sthlm 76—77, 2. lär topogr KS 77—80, ordoff 3. mildistr 81—82, regadj 82—83, kurs fältarb sappörbat 84, kurs regoff SS 99.

Styrled Vänersborgsbanken 96—10, ordf 09—10, ordf

Västg-Dals sfb 09—10, stadsfullm Vänersb 05—10, led Älvsb 1 norra hushållnsällskaps förvutskott 96—10.

Arrenderade Överby, Vassända-Naglums sn 82—01, ägde Niklasberg vid Vänersb 00—07.

Bosatte sig i Sthlm 10, där han avled 42.

1116. UNGER, *Claes Henning Melker*, * 2/4 1880 i Backe, Fjällsjö sn, Västern 1. Son t lantbr Bernhard Fredrik Nicolaus (Claes) U o Adelina Maria Christina Lindström. Gift 12/10 04 i Jönk m Selma Fredrika (Dika) Elisabeth Meurling.

Offvol Västern reg 99, offex o UI Värml reg 01, L 04, övst 08, res 09—10.

Tjt Svea livg mell vapövn 02—05, SS 06, Gci 06—07. Affärsman i Sthlm några år, varefter han lämnade landet o bosatte sig antagl i USA.

t 38.

1117. VOGEL, *Eskil*, * 8/7 1877 i Örebro. Son t Ö o ch Västra reg Carl Conrad V o Maria Aurora Wallöf. Gift 1. ggn 04 i Göteb m Jenny Ahrén, skild 08, o 2. ggn 20/12 10 i Karlstad m Olga Björkman.

Offvol Värml reg 98, offex o UI 01, L 04.

Tjt Svea ingkär 02—03, Gci 03—04 SS 05, tjt volskol Västerås 09 o Falun mell vapövn 09—11.

f 22/6 14 i Karlstad, begraven å västra kyrkogården.

1118. LUNDBERG, *Tor Harald*, * 7/11 1879 i Karlstad. Son t läkare nr 65. Gift 26/12 14 i Bombay m Marie-Louise Flygare.

Offvol Värml reg 99, offex o UI 02, L 05, Uint Intkär 07, Int 08, öv st f tjt vid persiska gendarmeriet 12—15, K 15. — GMtf, PersLSO3kl, PersförtjGM.

Tjt milskol Gävle 03—04, IK 04—07, tjt adj fördint III. förd o i genint exp 07, regint Östg trkär 08—12 o Uppl artreg 19, tjt AIS 15, expint II. förd 15—19, ch komskol Link 16.

f 16/5 19 i Upps, begraven på Sthlms norra begravningsplats.

Överste Allan Ugglas skriver bl a om Lundberg:

Harald Lundberg hade majors grad i persiska gendarmeriet. Han utmärkte sig där för sitt aldrig sviktande mod. Sedan han under 1912 tjänstgjort som int vid Centralbyrån i Teheran, förflyttades han på våren 1913 till Shiraz som int. Reg i södra Persien skulle svälla ut från 800 till 3000 man, för vilka utrustn, vapen o bostäder skulle skaffas på kort tid. L grep sig verket an med stort intresse. Han var under denna tid lika mycket byggmäst som int. Tidigt på morgonen oftast kl 0500 stod han på byggnadsställn o satte fart i arbetet. När kasernerna i sept stodo färdiga att tagas i bruk, invigdes de högtidligen i närvaro av provinsens styresmän m fl, där L med rätta var dagens hjälte. L skulle dock snart ställas inför andra uppgifter, som bättre passade hans kynne. I en expedition, som skulle pacificera området mellan Shiraz o Persiska viken, fick han bef över kav, 300 man, på 2 skvadroner, som bildade förtrav. Själv red han med förpr, ett bevis på det frejdiga mod, som han alltid visade. Några km väster om staden Kazeroun blev han beskjuten från en starkt befäst by, där en allmänt fruktad partigångare o stråtrövare hade sitt tillhåll. Att verkställa avsättning o få handhästarna ner i en skyddande svacka samt utveckla den avsuttna styrkan i skyttelinje var gjort i en handvändning. Trots en ögonblicklig förlust av några man utfördes dessa manövrer med stor reda o ordning tack vare L:s kallblodighet o lugn. Själv mitt i eldlinjen ledde han framryckningen o hade nått en trädgård ett par hundra m från byn, då huvudstyrkans främsta kompanier efter mer än 2 tim förlopp hunnit fram. Efter ytterligare 10 tim strid var byn tagen. För flera dylika bedrifter erhöLL L den svenska guldmaljen för tapperhet i fält.

1119. NORDENSVAN, *Carl Otto Magnus*, * 18/11 1881 i Sthlm. Son t nr 1111. Gift 9/10 09 i Skoghall m Agnes Signe Elisabeth Beermann.

Offvol Göta livg 00, Värml reg 02, offex o UI 03, L 05, K 17, övgst 26, res 31—46. — RSO.

Tjg volskol Sthlm 04—05 o Västerås 07—08, jvg- o gräns-bev västra Värml 05, Gci 05—07, SS 07, instr milövn vid Karlstads h allm lärov o folkskolesem 11, regadj 10—13, skidkurs i Östers 14 o 24, kompch str 14—16, ch Grums komp 15—17, kspkomp 17—21 o 8. komp 21—25, ksp-kurs Skillingaryd 17 o Skövde 20, TK 23, bertjg perioder 40—43.

Gymnlär Karlstads folkskol 09—13, vik gymnlär Karlstads h allm lärov o folkskolesem 10—13.

t 31/5 49 i Karlstad, begravnen i Hammarö.

1120. BOBERG, *Nils Fredrik*, * 3/4 1881 i Nyk (broder t nr 1114). Gift 12/11 11 m Gerda Olivia Mathilda Svensson. Offvol Värml reg 01, offex o UI 03, L 06, övst 16—17, K resst 18—31, res 31. — RSO, RVO, VärmlfbGM.

Språkstud Ryssl 04—05 o 07—08, jvg- o gränsbev västra Värml 05, Gci 05—06, tjg volskol Västerås 06—07, SS 07, ridkurs Livreg dragoner 07, regadj 10—14, ch Alsters komp 15—16.

Sekr i Kronprinsessans beklädnfören 16—17, försäljch AB Nord komp 17—18, arbetsdi vid Glava glasbruks AB 18—19. t 21/11 39 i Sthlm, begravnen i Nyk.

1121. HERIN, *Karl Albrekt Harald*, * 8/8 1881 i Karlstad, (broder t nr 1097). Gift 11/7 13 i Köpenh m Kate (Kitty) Leonora Maria Jensen.

Offvol Värml reg 01, offex o U1 03, L 07, K 18, övgst 28, res 31—49, i Västerb reg res 42—43 o Värml reg res 43—49. — RSO, VärmlföbSM.

Jvg- o gränsbev västra Värml 05, tjug volskol Sthlm 05—06 o Västerås 06—07, SS 07 o 20, kurs fältsign Karlskr 08, signoff 08—09, kompch str Övre Norrl 14 o 16, regadj 14—16, ch 2. komp 17—27 o 4. komp 26—27, kurs pionjärtj Malmslätt 22, TK 24, skidkurs Boden 27, bef Säffle lo 32—35, Arvika ro 35—41, expoff Västerb io 42—43, ch inkallese detaljen Värml io 43—44. Ordf Arvika Ifören 36—41. Bosatt i Karlstad.

1122. BRATT, *Karl-Axel*, * 23/12 1882 i Karlstad. Son t Ö arm, Öl Skarab reg Claes Kristian August B o Agnes Lilliehöök af Gälared o Kolbäck. Gift 20/12 08 m Elsa Sophia Kristina Lundberg, t 43.

Offvol Värml reg 02, offex o U1 04, L 07, K Gst 18, Svea livg 22—24, M Gst 26, övgst Svea livg 28, Öl arm 32, Ö arm 35, res 37—47. — RSO, RNO, FFrK2klmsv, KFinlVRO.

Tjug Livreg husarer o jvg- o gränsbev västra Värml 05, volskol Sthlm 05—06, Svea livg mell vapövn 06—08, SS 08, ridkurs Livreg dragoner 08, extra adj V. fördstab 09, KHS 10—12, regövn Kronpr husarreg 11, Uppl artreg 15, asp Gst 13—16, ch 9. komp 16—18, lär härordn KHS 20—24, sekr i exercisreglemkomm 22, lär vid finska KHS 24—26, lär taktik KHS 26—27, särsk sakk led av försvarskomm 30—35, led av 1932 års krigsmtrlberedning, krigsmtrlinsp i handelsdep 35—46. Mil medarbetare Dagens Nyheter 39—43, Sthlms-Tidn 43—45. Utg: "Krig, fred och försvar" (28), "Kampen om folken" (29), översatt t danska, spanska, engelska o amerikanska, "Försvarsfrågan i stöpsleven" (30), "Kanske vi icke få krig" (37), "Luftkrig över Sverige" (38), "En värld i vapen" (39), "Finlands öde — och Sveriges?" (40 tills m prof Ahnlund), "Ödet österifrån" (43), "J Sigfrid Edström, en levnadsteckning" (50), dessutom ett mycket stort antal tidnings- o tidskriftsartiklar. Bosatt i Djursholm.

1123. MYRIN, *Hjalmar Alarik Vilhelm*, * 7/3 1884 i Arvika. Son t kronofogde Johan Vilhelm M o Hilda Carolina Mathilda Edgren. Gift 1. ggn 30/4 06 i Manchester m Winifred Robson Calvert, skild, 2. ggn 1/2 19 i Bryn Mawr, Pennsylvania, m Mabel Andersson Pew. Offvol Värml reg 02, offex o U1 04, övst 06—07, L 07, res 12—18. — KVO2kl, Värml reg ftjplakett. Vistades mest utrikes hösten 05—våren 08, SS 08, tjug volskol Västerås 08—09, KHS 09—10 o 11—12, regövn Livreg dragoner 10, bertjg 14 o 15.

Anställdes 12 vid Oljebol Bröderna Nobel i Ryssl. Ut-nämndes sept 13 t dir vid Societé Anonyme d'Armament d'Industrie et de Commerce i Antwerpen, ett världsomfattande oljeföretag m internationell sammansättning. Till-

bragte större delen 14—17 på affärsresor mellan Ryssl o olika länder i Europa, Sydamerika o USA, dit han flyttade 18 o fortsatte där m oljearbeten. Övertog 25 ledningen av vidsträckt arbeten i Argentina f exploatering o tillgodogörande av oljefält, gruvor osv.

Bosatte sig på "Kimberton Hills", Kimberton, Penna, 40 o har sedan dess ägnat sina krafter åt införandet av förbättrade metoder f lantbruk o undervisning.

1124. SÖDERHJELM, *Gustaf Erik*, * 3/8 1882 i Kocklanda, Bro sn, (broder t nr 1085). Gift 1. ggn 30/3 15 i Sthlm m Florence Olivia (Ollie) Rhodin, skild 20, 2. ggn 4/12 21 i Karlstad m Emma Theresia (Thérèse) Piehl. Offvol Värml reg 02, offex o Ul 04, L 07, K 18, övgst 26, res 32—47. — RSO.

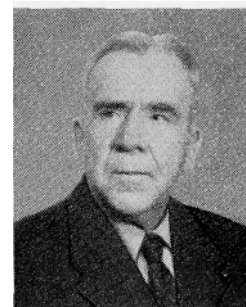
Jvg- o gränsbev västra Värml 05, VOK 06, tjt volskol Västerås mell vapövn 06—08 o Falun 10—11, Göta ingkär 08—09, SS 09, Gst topogr avd somrarna 10—12 o 21, vapoff 13—16, skidkurs Östers 13, ch 5. komp 16—17 o 9. komp 18—26, kompch str övre Norrl perioder 16—18, TK 25, bertjt 41 o 43.

Kontrollör vid Kontrollstyrelsen fr 32, f n i Forshaga. Bosatt i Karlstad.

1125. LINDH, *Ernst Wilhelm*, * 28/4 1880 på N Skanö, By sn. Son t kronolänsm Oscar Wilhelm L o Sophie Marie Jeanette Francke. Gift 1. ggn 10/3 10 i Västerås m Signe Emilie Louise Lorichs, skild 14, 2. ggn 14/9 14 m Sigrid Augusta Amalia Lindegren.

Offvol Värml reg 01, offex o Ul 04, L 07, K Vaxh gren-reg 18, övgst 26, Göta livg res 31—45. Jvg- o gränsbev västra Värml 05, tjt volskol Sthlm 05—06 o Västerås 07, VOK o SS 08, ridkurs Livreg dragoner 09, GBK 12, ch 11. komp 20—22, adj kommandantsstaben Vaxh fästn 22—23, bertjt perioder 39—43. Bitr försäljnch vid Fredfors fabr AB 27—29, korrekturen Åhlén o Söners förlag 33—37, försäkrverksam 37—39, tjänsten i statens trafikkomm 43—49, vid postsparbankens gransknavd fr 50. Bosatt i Ålsten.

1126. SCHYLLANDER, *Nils Göran*, * 21/7 1882 i St Kils sn. Son t Fj Värml reg Adolf Emil S o Hilma Amanda Svensson. Gift 14/5 10 i Borås m Stina Charlotta Helin. Offvol Värml reg 02, offex o Ul 04, L 07, K 19, övgst 26, res 32—50. — RSO, LandstGM, RLSFGftjt, ÖrebroIbGM, VärmlIbSM, SkytteM.

Jvg- o gränsbev västra Värml 05, SS 07, tjt volskol Västerås mell vapövn 07—09, intasp 09—10, tjt Fälttelegrafkåren 11—12, regadj 14—18, kompch str Mor-järv 18, ch 4. komp 19—26, skidkurs Östers 25. Sekr Värml Ifb 19—26, branch Kristineh 27—48, civil-försvarsch där 48—50.

1127. WESTER, *Arvid Magnus Theodor Evald*, * 20/ 8 1861 å Liden vid Billingen. Son t Öl Västg reg Arvid W o Hildegard Lindencrona.

Offvol Wendes artreg 79, Ul 82, Västg-Dals reg 83, L 91, K 97, Gst 01, M 04, Värml reg 05, Öl arm 08, Dalreg 09. RSO, Gmtf, KspICO2kl, KVenBo, RDDO, RFrHL, Off GrFrO, LAmSantiago de CubaO, OffMontDO, RSpMFO, TunNI, EngFM, AmPorto Rico Fm, LKKrVA. KHS 84—86, asp Gst 86—89, ordoff o adj V. fördstab 90—94, tjt i franska arm 95—96 o deltog därvid i manövrer i Algeriet o Tunis, IK 97—98. Erbjudandet från Aftonbladet att som korrespondent följa grekiska arm under kriget med Turk 97 grep W med begärlighet o sparade

sig ingalunda. Under kriget mellan USA o Spanien 98 följde han som milattaché de förnas armé under hela fälttåget på Kuba, och sedan kriget mellan Engl o Boerstaterna utbrutit, drev honom lusten att ånyo studera kriget okt 99—aug 00, då han följde engelska arm från Kap till Pretoria och deltog i en mängd strider. Lärorika och väl skrivna arbeten om alla tre krigen bära vittnesbörd om hans erfarenhet. 1905 stod W åter nära krigets brännpunkt, då han ledde jvg- o gränsbevakningen i Värml, där hans rika erfarenheter från krigen kommo honom väl till pass. Vintern 06—07 tillbragte han i Marocko för studier och samlande av etnografiska föremål, 07—08 förde han befälet över V. förd volskola i Västerås, vintern 08—09 vistades han i Tyskl o Frankr, 09—10 var han ch för till Dalreg förlagda volkontingenters utbildning och stupade kan man säga under fredligt arbete på sin post 6/4 10.

1128. DELIN, *Carl Otto*, UI, * 1886 på Frösön, t 07 på Mörsils sanatorium.

1129. von KONOW, *T horgny (Tor) Styrbjörn*, * 26/3 1884 i Sthlm. Son t komkapt 1. gr KF Seth v K o Gerda Magnhild Matilda Nennes. Gift 26/8 11 i Härnös m Dagmar Tham. Offvol Karlskr grenreg 03, offex o UI 05,-Värml reg 06, L 08, Uint Intkår 10, Int 11, K 15, friv övgst 27, res 39—49. — RSO, SkytteM, FörsäkrABSkandiasfjSM. SS 07, IK 07—10, adj h fördint VI. förd 10, regint Gotl artkår 10—12, Jämtl fältjägreg 12—18, Skånska husarreg 18—27, ch intkomp Sollefteå 17, bertjg perioder 40—44. Sifferrevisor i Skand Kredit AB Hälsingb 22—25, led av Hälsingb stads revision 24—26, av K M:t utsedd led av Sv Skadeförsäkr AB, skiljenämnd 36—48, försäkrverksam-het 27 — som ombud f Försäkr AB Skandia-Freja m fl. Förf div uppsatser i tidn o tidskrifter om jakt o fiske. Bosatt i Sthlm.

1130. FOLCKER, *Jonas Fredrik*, * 15/8 1886 i Filipstad.

Son
t auditör nr 36. Gift 1 ggn 12/6 12 i Sthlm m Eivor Milles, skild 32, 2. ggn 21/6 32 i Sthlm m Elsa Olsson. Offvol Värml reg 04, offex o UI 06, övst 08—10, L 09, res 10—18.

Jvg- o gränsbev västra Värml 05.

Anställd i Nationalfören mot emigration 07—08, förste ombudsm i Allm valmansfb o sekr i dess Sthltnsdistrikt 15—24, verkst dir i Kafé o Restaurant AB Norma, varmed sedermera även förenades chefskapet f Berns salonger o Regnbågen. Under flera år tillhörde han även Sthlms stadsfullm.

t 17/8 50 i Sthlm, begraven å Jakobs kyrkogård.

1131. FRÖDING, *Olof Ragnar Lennartsson*, * 5/5 1885 i Örebro. Son t M Livreg gren Carl Lennart F o Olga Maria Adolfina Hagendahl. Gift 1. ggn 30/12 14 i Gredby,

Nättraby, m Margit Hilda-Hagéus, t 16, 2. ggn 12/11 21 i Sundsgården, Hälsingb, m Sonja Bergh, f Netzler, f 43. Offvol Värml reg 04, offex o UI 06, L 09, K 19, övst 19, resst 20, res 35—50. — RSO, RVO, ProPatGM.

Jvg- o gränsbev västra Värml 05, tjg Göta livg mell vap-övn 07—10, SS 09, fältsignkurs Svea artreg 10, GD 10—13, signoff 11—13, strålkastarutb Svea livg 17, regadj 18, bef Karlstads lo 35—42, bertjg 43.

Vik gymnlär Karlstads folkskolesem 13—14, ord 14—49, sjukgymn vid Karlstads lasarett 14—50 o i Porla 19—39. Stud vid Finseninstitutet i Köpenh, studresor t skolor i Danm o Sverige. Bosatt i Karlstad.

1132. ALSTERMARK, *Carl Reinhold*, * 24/5 1882 på Berga, Brunskovs sn. Son t nr 1007 o Ebba Maria Naucclér. Gift 20/10 10 i Köpenh m Sonja Maria Wistrand. Offvol Värml reg 04, offex o Ul 06, L 09, K 19, övgst 28, res 34—50. — RSO, VärmlsfbGM, Hvftjplakett, högsta klass, Värml reg ftjplakett.

Jvg- o gränsbev västra Värml 05, ridkurs Livreg dragoner 07, SS 08 o 21, tjtjg volskol Falun 09—10, VOK 10 o 16, regadj 10—14 o 16—18, instr milövn vid Karlstads h allm lärov o folkskolesem 15, vapoff 16—18, kompch str Mor-järv 17, ch Livkomp 19—27 o 3. komp 26—27, tf regkv 14 o 24—25, TK 26, friv tjtjg Karlstads västra ro 32—34, tf rbeff Åmåls ro 33, bef Karlstads lo 35, bertjtjg 40, hvoff Värml io 40—42, bitr regint 44—49.

Sekr Värml sfb 18—35 o styrled 22—35, kontrollör vid spritdryckstillverkn 28—35 o 42—49, kontrollant vid maltdryckstillverkn 30—35, överkontrollör vid sprit- o malt-dryckstillverkn i Faluns distr 35—40.

Medarb Värml reg hist 48—51.

Bosatt i Karlstad.

1133. MALMSTRÖM, *Axel Hjalmar*, * 28/6 1855 i Vissefjärda sn. Son t godsäg Thure Alfred M o Maria Charlotta Hedberg. Gift 14/9 83 i Staby, Kalm I, m Anna Carolina Charlotta Lemchen.

Offvol Kalm reg 73, offex o Ul 77, L 87, K 98, M Västra reg 04, Kalm reg 06, ÖI Värml reg 07, res 11—24, i Kalm reg res fr 16, Ö II. förd res 21—24. — RSO, SMSjv. GCI 81—83, garnisonstj Karlskr 84, adj volskol Karlsb 86—87, regadj 86—99, kompch Andra livgrenreg under försöksmob 00, TK 02, ch volskol Eksjö 06—07, bef Västerviks ro 11—14 o Kalm södra ro 14—23. Arméfullm 03—04, revisor arm pensionskassa 08—10. Under många år arbetade han för SvRK, som låg honom varmt om hjärtat. t 12/4 42 i Kalm, begraven i Vissefjärda.

1134. WIDING, *Klas*. * 17/3 1885 i Göteb. Fosterson t kyrkoh Edvard W o Anna Ottilia Pihlgren. Gift 1. ggn 1/9 14 i Gryts kyrka, Österg, m Dagmar Irene Ohlin, skild 20, 2. ggn 25 m tandläk Edla Eira Maria Halländer.

Offvol Värml reg 05, offex o Ul 07, L 09, K 21, övgst 26. — RSO.

Jvg- o gränsbev västra Värml 05, tjtjg volskol Falun mell vapövn 09—11, SS 10, GD 11—14, adj strbat Österg o Uppl 14—15, kompch str Morjärv 16, instr milövn vid Karlstads h allm lärov o folkskolesem 17, VOK 18, vapoff 18—20, kspkurs Rommehed 21, ch kspkomp 21—25 o 7. komp 25—26, ridkurs Livreg dragoner 22—23, ksp-kompchkurs Skarab reg 24.

Gymnlär Karlstads folkskol 15—17, bitr d:o vid

folkskolesem 18—19. t 4/8 28 i Boden, begraven å Ruds kyrkogård i Karlstad.

1135. AGELL, *Nils Georg*, * 12/2 1887 i Stora Hälla, Skärstads sn, Skarab 1. Son t kvarnäg Nils Andersson o Blenda Kristina Samuelson. Gift 13/10 17 i Sthlm m Elsa Linden. Offvol Hall reg 05, offex o Ul 07, Värml reg 08, L 10, Gst 19, K 20, friv övgst 25, M Gst res 37. — RSO, RVO, SkytteM.

Tjg Göta livg 09—10, SS o ridkurs Livreg dragoner 11, KHS 12—14, regövn Uppl artreg 13, spaningsoff arm flygskol 13—15, kadettoff extra resoffkurs Fristad 15, asp Gst 16—18, tjg inoffaspskol 18—19, vid SJ 19—21, byråch Jvgstyr milbyrå 22—25.

Verkst dir i AB Wäxjö Bayerska Bryggeri fr 27, stadsfullm fr 30 o landstingsman fr 36.

- 1136. RONGE, *Ivar Viktor Adolf*, * 6/3 1886 på Prestbol, Frykeruds sn. Son t grosshandl Per Adolf R o Hilda Christina Öström. Gift 10/9 13 i Falun m Hilma Katarina Herdin.

Offvol Värml reg 06, offex o Ul 08, L 10, K 22, M arm o res 36. — RSO, FHMM, GMskidl.

Tjg volskol Falun mell vapövn 09—12, SS 11 o 33, ch velordskol 12, GCI 12—14, tjg Gst topogr fältmätn 15—17, 20, 36, lär loffkurs Umeå 15, kompch str Morjärv 16—17, skidkurs Östers 17 o Boden 30, studkomp 18—19,

KHS 20—22, regövn Uppl artreg 21, ch 3. komp 22—23 o 28—35, jvgutb 23—25, milass SJ 25—28, utrikes resor (jvgtj) Tyskl, Frankr, Ital o Österr 26 o 28, tjg Gst kommunikavd 28—29, TK 30, Sv arm representant vid Breitenfeld 31, lär vinterkurser 31—32, ch studkomp 32—33, Gstkurs f tpledare 37, tpledare perioder 39—40, tjg s stnoff vid tyska am- o sjuktåg o tp av tyska div Engelbrecht o kurs underhållstj 41, tf infbef Göteb skärgårds marina fö 42, kurs spräng- o motorfordonstj 43, tjg som tpledare VI. milo 44, jvgoff vid evakueringsstaben Haparanda o Kiruna 44.

Ledare av skidfrämj skid- o orienteringskurser 30—40, skidfrämj sportint Storlien o Riksgränsen 38—40, Sv Orienteringsfb ombudsman f Värml 34, AF besiktningsman f arm skidor 38—40.

Bosatt i Sthlm.

1137. ERIKSSON, *Erik Albert*, * 26/3 1888 i Bön, Skilling-marks sn. Son t tullstatförest Anders o Anna E. Gift 28/6 23 i Norrk m Ellen Sofia Maria Johansson.

Offvol Värml reg 06, offex o Ul 08, L 11, övst 17—19, res 20, K 23. — PrRKM3kl, ÖRKHt2kl, PatrstGM, BulgMM.

Tjg volskol Falun mell vapövn 09—11, SS 12, tjg Positionartreg kspbatt 14, kompbeft studkomp Falun 15—16, DHS 19, ass å Handelskomm ryska avd 17—18, SvRK delegat f krigsfångar i Wjatka, Ryssl 18, sekr i sv handelsrådet i Moskva o sv handelsdelegationen i Ryssl 18, sekr Österg o Söderm handelskammare i Norrk fr 19, led taxeringsnämnd 22—25, led av Norsk stadsrevision 21—34 o ordf 28—34, auktoris revisor 28, led av drätselkammarens finansavd 33—37, stadsfullm 31—38.

Utg: Meddel fr Österg o Söderm handelskammare fr 20.

1138. MORLING, *Curt Jacob*, * 5/4 1886 i Sthlm. Son t gross-handl Jacob M o Emma Amalia Gummesson. Offvol Svea ingkår 05, Värml reg 06, offex o UI 08, L 12, K 23, övgst 26.

Tjg volskol Västerås 09, Fälttelegrafkåren mell vapövn 09—11, volskol Falun 11—12, SS 13, 24 o vinterkurs i Umeå 14, fältsignkurs Sthlm 13, signoff 14—25, kompbeft studkomp Falun 15, kompch str 15, GD 15—18, regadj 18—19, kurs förbindelsetj KS 20, ch 6. komp 21—26. t 28/10 30 å Karlstads lasarett, begravnen i Sthlm.

1139. ADELSON, *Edvard*, * 25/6 1887 i Hudiksv. Son t grosshandl Louis A o Caroline Klein. Gift 22/10 18 i Sthlm m Sonja Elisabeth Aronowitsch. Offvol Värml reg 06, offex o UI 08, L 12, K Intkår 17, övst 18, res 19.

Tjg volskol Västerås 09 o Falun 10—11, SS 12, MFK 15—17, tjg Int 17—18.

Styrled i AB Fondkomm o Bankirfirman Aronowitsch AB, genagent f Brandförsäkr AB Norrl. t 3/10 35 i Sthlm, begravnen å Mosaiska kyrkogården.

1140. STENSTRÖM, *Nils Magnus*, * 23/2 1889 i Kalm. Son t kronofogden Mellansysslets fögderi, v häradshövd Janne Fredrik Teodor S o Gerda Gunilla Åkerman. Gift 12/9 14 i Falun m Amy Dahlqvist.

Offvol Värml reg 07, offex o UI 09, L 13, K Gst 22, övgst 26, M arm o res 39- — RSO, GMbg, PrRKHt2kl, ÖRKHt2kl.

Tjg volskol Falun 10—12, SS o ridkurs Livreg dragoner 13, SS vinterkurs Umeå 14, repet o tf 2. lär SS 16, KHS 16—18, regövn Uppl artreg 17 o Livreg dragoner 21, regadj 18—19, asp Gst 19—22, adj h ch försvarsdep 22—26.

Äger o bebor Ledingenäs, Knivsta sn, fr 26, kommunal-fullm 30—32, ordf kommunalnämnden 39—40.

1141. FOLCKER, *Carl Vilhelm*, * 28/3 1889 (broder t nr 1130).

Offvol Värml reg 07, offex o UI 09.

Tjg Svea ingkår 10—11.

t 2/7 11 å Trossnäs, begravnen i Strömstad.

1142. KARLSSON, *Anders Gunnar*, * 19/2 1886 i Arvika. Son t tobaksspinnaren Anders K o Anna Katarina Svensson. Gift 18/10 12 i Hassle sn, Västergöt, m Ida Kristina (Stina) Ljungkvist. Offvol Gotl artkår 05, Värml reg 06, offex o Ul 09, L 14, K 23, res 36, M arm 44. — RSO, VärmlifbGM, SkytteM, Värml reg ftjplakett. Kammarpage h Drottningen 08—09, MFK 12—14, tjt Int 2 14—17, SS 18, repet fältmkursen 19, adj o repet vid handvapenskjutskolan å Rosersberg f off tillh marinen 19, adj, kasernoff, kompen m m SS 19—23, försök m lätta ksp 21, pionjäkurs 24, 2. lär skolskj SS 26—27, ch specialkomp 23—36, kasernoff 28—38, bef Arvika lo 37—38 o Karlstads östra ro 38—42, expoff Värml io 42—49. Bosatt i Karlstad.

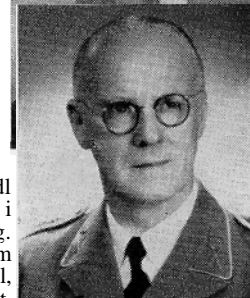
1143. RHODIN, *Klas Bertil* * 25/4 1890 å S Välsäter, St Kils sn. Son t nr 1073. Gift 30/5 14 i Karlstad m Gudrun Maria Stenström. Offvol Värml reg 08, offex o Ul 10, L 14, K 25, övgst 26. — VärmlsfbSM. SS 13, kspkurs Upps 16, GD 18—21, ch 5. komp 24—26. K M:t ombud Värml sfb 27—30, e gymnlär Karlstads folkskolesem 27—30. t 27/6 30 å Karlstads lasarett, begravnen å västra kyrkogården.

1144. HAGBERG, *Carl Ragnar*, * 25/4 1887 på S Skoga, Eks-härads sn. Son t civiling Johan August H o Kerstin Ekblom. Gift 17/11 12 i Mö kyrka, Dalsl, m Paula Asplund. Offvol Värml reg 08, offex o Ul 10. t 9/3 14 i Åre genom olyckshändelse, träffad av en bob-sleigh, begravnen å Karlstads västra kyrkogård.

1145. ELGH, *Ernst Adolf*, * 25/3 1888 i Karlstad. Son t handl Carl Adolf E o Emma Peterson Christman. Gift 12/1 28 i Karlstad m Elisabeth (Lisa) Henrietta Maria Österberg. Offvol Värml reg 08, offex o Ul 10, L 15, K 25, avsk m förtidspens 37, M arm 38, Öl arm 48. — RSO, SMskidl, VärmlifbSM, FHMM, Värml reg förtjplakett, Sv Scoutfbfjt. Tjt volskol Falun 11—12, särsk tjt Norrb reg 13—14, SS 14 o 32, GD 16—19, regadj 19—24, VOK 20, vapoff 20—25, kommand t försök m grkmtrl 21, instr grk kurs Svea livg o tjt Göta livg 22, ridkurs Livg t häst 23, kspkurs SS Rommehed 24, kspkompchkurs Upps 25, ch ksp-komp 25—31 o Livkomp 31—37, TK 27, GasK 29, skid-kurs Boden 31, ch skolkomp 34—35, ch avd M 35—37, mil bitr h KB Värml l 36—37, moboff 37—42, bitr. moboff 42—.

Genomg kurs vid Zanders med mekan inst 19, sekr i Värml ifb 14—17, -led av dess verkst utskott 18, extra gymnlär Karlstads h allm lärov 33—41, styrled i skidfrämj Karlstad 33—, sekr i Scoutfrämj Karlstad 38—.

1146. UGGLA, *Arvid Emil*, Ö o ch Värml reg 1911—18. Se Regch.

1147. SCHENFELT, *Gustaf Oscar Reinhold*, * 2/8 1867 i Växjö. Son t Öl arm, M Kronob reg Oscar David S o Hedvig (Hedda) Ebba Emilia Eleonora von Baumgarten. Offvol Kronob reg 85, offex o Ul 87, L 93, K 02, M Värml reg 11, Öl Göta livg 15, res 22—32. — RSO, KRumKrO, RBadZLOlkl, RBraunHLO2kl, RPrRÖO3kl, RPrKrO3kl. SS 89, KHS 94—96, Gci 96—97, tjt vid Int 97—98, vol-skol Karlsb 98—99, vid Braunschweigisches Infanterie-Regiment nr 92 99—00, Gst 01—02, milattaché i Berlin 07—12, TK 09, ch II. båt 12—15. Fil kandex 1. avd Upps 94. Bosatt i Sthlm.

1148. BILLMAN, *Bror Axel Harald*, * 1/1 1875 i Persberg, Färnebo sn. Son t disp Karl Johan Wilhelm B o Anna Fredrika Almqvist. Gift 15/10 06 på Solbacka, Övre Ulleruds sn, m Ewa Maria Wikström. Offvol Jämtl fältjägreg 94, offex o Ul 96, L 97, K 11, Värml reg 12, M arm 25, res 25—44. — RSO. GD 98—01, tjt volskol Härnös 01—02, SS 03 o 12, rid-kurs Skånska dragonreg 05, regadj 06—08, KHS 08—10, regövn Norrl artreg 09, ch 4. komp 11—12, 12. komp 12—17 o 7. komp 17—24, utbkurs fältarb KS 20, bef Arvika lo 25—37.

Språkstud Ryssl 02—05 o 10, rysk sjukgymnax i Nischnij Novgorod 04, gymnlär Nyk 02 o Östers 06, ordf i Jämtl sfb verkst utskott 06—08, int vid Värml Fornminnes- o Museifören 24—28, ordfmäst i S:t Andreaslogen Karlstad 38—46. Utg: Stadgar f orienteringslöpning på skidor- f offkårer inom VI. förd — utarbetade tills m däv Ryttn Henriques, Norrl dragonreg (06), Uttalanden o förslag i inkorporeringsfrågan — uppdrag av stadsfullm (12), Reginstruktion f Värml reg (13), Gamla minnen kring en gammal släkt (24), Värmländskt porträttgalleri (26), Kyrkan o dess framtid (45), Karlstad, några reflektioner till dess över 360-åriga historia (47). Bosatt i Karlstad.

1149. GEWERT, *Gustaf Ivar Vilhelm*, * 4/8 1891 i Hällefors. Son t bruksförv Gustaf Alfred G o Amalia Augusta Abenius. Gift 1/4 20 i Sthlm m Elisabeth Nilsson. Offvol yärml reg 09, offex o Ul 11, L 15, K Intkåren 20, M 34, Öl 36, Ö 39, Genmaj 45, Genint 46. — KSOlkl, RNO, RVO, LandstGM, StockhlfbGM, FFrK2klmsv, KTyskÖO, RFinlVROlkl, FHMM, LKKrVA. Reg adj 14—16, tjt V. fördstab 16—17, studkomp Falun 17—18, MFK 18—20, regint Dalreg 20—23, ch intrp studkomp 23—25, adj h genint 26—34, redogör SS 26—31, lär MFK 23—36, AUS 27—30 o KHS 31—37, ledare lintlägerkurser Rommehed 33 o Gottskär 35, ch AIS o ch o lär utbkurs f yngre intresoff 35, tjt KAFI 35, ch utr-byrån 36—39 o 40—42, fördint IV. förd 39—40, insp UH 42—46, Souchef AF 49. Studresor Finl 32 o Tyskl 38. Kassaförv i Armé-, marin- o flygfilm 23—39, styrled AB Kinematografiska anstalten fr 35, sekr Intsällskapet 26—34, ordf i Sthlms Ifb EU 37—46, led i Riksnämnden f ekonom försvarsberedskap fr 47.

1150. ODÉEN, *Nils Oskar Georg*, * 22/8 1891 i Karlstad. Son t grosshandl Karl Oscar Andersson o Ingeborg Odéen. Gift 27/11 19 i Upps m Lovisa Theresia Christenson. Offvol Värml reg 09, offex o Ul 11, L 16, Intkåren 19, K 21, M 37, Öl 41, Ö resst 43. — RSO, RVO. Utbkurs ksp Sthlm 15, MFK 16—18, ch komskol Norrk 24, regint Norrl trkår 18—21 o Uppl reg 26—35, int o ch AIK 21—26, lär fackutbkurs f vpl läkare 28—35, AUS 30—36, ch kurser f utb av köksförest Upp s 30, expint KAFI o lär MFK 35—37, ch AIB 37—39, ch etappgrp m m 39—40, tjt i AF industribyrå 40—41 o ch 42—44. Lär vid fackskol i Upps 27—37, verkst dir f Sthlms badhus AB fr 43, styrsuppl i Sv Arbetsgivarefören allm grp fr 45. Bosatt i Sthlm.

1151. STÅLHANE, *Henning*, * 5/9 1872 i Sthlm. Son t Öl Fort Edvard Hjalmar Eugen S o Bertha Carolina Schale. Gift 1. ggn 04 i Sthlm m Hedvig Maria Carolina Zettergren, f 05, o 2. ggn 23/2 07 i Sthlm m Vivi Charlotta Forsell. Vol Pontonjärbat 89, offvol Jämtl fältjägreg 93, offex o Ul 94, L 96, Gst 04, K 06, Värml reg 12, M Gst 15, Andra livgrenreg 16, övst 17, Gotl infreg o Öl Norrb reg 18, Ö o ch Hals reg 23—32, N (II.) förd res 32—37. KSÖkl, RVO, RDDO, JämtlsfbGM, SvMili fbGM, GävleblfbGM, LandstSM, VärmlregGM, NorrbregGM, LKKrVA, SkytteM. Regadj 96—01, KHS 98—00, regövn Kronpr husarreg 99, SS 01, asp Gst 01—04, gstoff III. förd 06—09, adj inter-nat komm f kontroll av norska gränsfästn raserande 06, lär gstjt MFK 10—13, beordr t kartverket i Paris 11, ch 4. komp 12—14, stabsch h insp inf 15—16, batch Norrb reg, beordr t tyska trpövn i Ostpreussen 26.

Utg: Etappjtjänsten . . . (tills m F Wikström, 11), Översikt av Balkanstaternas stridskrafter . . . (tills m Th Fevrell, 12), Tyska härförare under världskriget (15), Macken-sen (15), Invasionen i Belgien (16), Medarb i Världskrigets lärdomar o sv armén (16), Ryssl omdaning, Bd 2 (20), Polsk-ryska kriget 1920 (30), Sommeslaget den 8/8 1918 (34), Hemlig skrift (34), Fältttåget i Rumänien 1916—17 (36), En misslyckad kungamiddag (37), Gustaf III:s resa till Spa 1780 (39), Gustaf III:s bosättning, brudfärd och biläger (46). Övers: Gizycki, H V, Landstigningar, Sakuari, T, Niku-Dan (11), samt Bernhardi, F V, Tyskl o nästa krig (12). V verkst dir f Avesta järnverk 17. t 51 i Sthlm.

1152. HEDENLUND, *Magnus Elias*, * 23/7 1891 i Värml Rämmen. Son t statinsp Magnus Iwar H o Alfhild Elisabet Tomtlund. Gift 1/11 17 i Karlstad m Karin Hedvig Augusta Lindholm. Offvol Värml reg 10, offex o Ul 12, L 16, K 27, M 35, Öl 38, Gotl infreg 40, Ö o ch SS 41, Västern reg 42, Hall reg 47—51. KSÖkl, RVO, SLKSM, CFBGM, SvSfb-SM, VästernfbGM, VästernsfbGM, VärmlfbSM, KNS:t-OO, SvSpsfbGM, SkytteM. Ch velordskol 16, regadi 16—19, KHS 19—21, regövn Livreg dragoner 20 o Smal arméartreg 25, lär inf uoffskola Karlsb 21—22, kadettoff KS 22—25, regkvm 26—30, lär i skol-, fältm- o stridsskijn SS 28—36, ch Livkomp 30—31, ArtSS 34, regoff infinsp 36—39, tjt i Tyska riksvärnet 29, engelska arm SS o vid infreg 30 samt finska arm 39.

1153. DAHLBERG, *Fritz Gustaf*, * 20/7 1892 i Karlstad. Son t handl Karl Paulus D o Hulda Charlotta Löfgren. Gift 8/11 32 i Oslo m Ella Viola Linnea Henrietta Åström. Offvol Värml reg 10, offex o Ul 12, L 17, K 27, M Älvsb reg 37, Värml reg 41, Öl arm o res 47. — RSO, Värml reg ftjplakett.

Tjg str Bodens trp 14, SS 16 o 36, regadj 23—27, ch Livkomp 28—30, grkkurs SS 28, regkvm 30—35, ch 2. komp 35—37 o studkomp 36—37, batch 37—43, kasernoff 37—44, minkurs KS 42, stabsch 44—46. Anställd vid Wennbergs Mek Verk, Karlstad 48—.

1154. EKWALL, *Sven Magnus*, * 23/4 1890 på Högsta, Lovö sn, (dotterdotterson t nr 787). Son t lantbr Gustaf Edvard E o Siri Magdalena Almqvist. Gift 27/6 18 i Falun m Siri Maria Mathilda Lundeberg.

Offvol Värml reg 10, offex o Ul 12, L 17, Dalreg 18, K 27, M 36, avsk m förtidspens 44, Öl arm 45. — RSO. Tjg str Vikbolandet o Bodens trp 14—15, SS 18 o 33, kspkurs 21, KHS 21—23, lär inf uoffskol Karlsb 23—26, VOK 26, ch kspkomp 27—29, övst 30, ch 6. komp 31—34 o Livkomp 35, kasernoff 31—33, 35—45, ch SS kspkurs Rommehed 34, ch I. båt 36—42, lär kompchkurs resoff Sthlm 42.

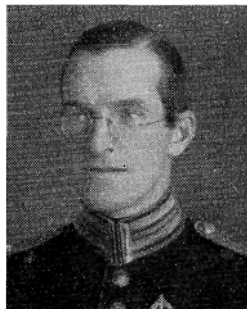
Styrlred Falu el belysn AB 45, revisor System AB, Falun 44. t 4/2 51, begravnen i Lovö.

1155. EKESTUBBE, *Gunne Hjalmar*, * 21/9 1889 i Nora bergs-församl. Son t godsäg Per Wilhelm A:son E o Anna Sofia Wendin. Gift 1. ggn 19 m Ingeborg Jerlov, skild 30, o 2. ggn 19/11 31 i Oslo m Elsa Maria Lovisa Cassel. Offvol Värml reg 09, offex o Ul 12, L 17, K 27, övgst 28, res 39. — RSO, VärmlfbSM, RLSFSM, SkytteM, PatrGM, SvBrandkärearnasrfbSM.

Tjg str Bodens trp 14, särsk tjg Norrb reg o SS 17, GD 17—20, tjg studkomp Upps 21, Göta livg 22—23, bef Arvika lo 38—42, ch AIO 49—.

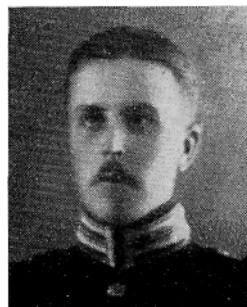
Stud brandväs i Dresden o Wien 29, brandch Arvika 30—49, brandkonsulent inom Värml I brandkårsfb 37—49 o inom Jämt! I 49—, mil brandinsp inom II. milo 49—. Bosatt i Östers.

1156. LORICHS, *Bengt Gustaf Fredrik*, * 24/4 1892 å Vahlsta säteri, Odensvi sn, Västm. Son t godsäg Fredrik Daniel L o Anna von Hofsten. Gift 28/11 22 i Falun m Ragna Sofia Augusta Heijkenskiöld, skild 25. Offvol Värml reg 11, offex o Ul 13, L 18, övst 17—19, res 19—25 o 40—41.

Tjg str Bodens trp 14—15, särsk tjg Norrb reg 16—17, bertjg 40—41.

Arrenderade Vahlsta 17—22, vistades i Argentina 23—25. t 3/5 41 i Haparanda, begravnen i Odensvi.

1157. WESTERLUND, *Gustaf Hjalmar Isak*, * 24/2 1890 på Borgviks bruk. Son t brukspatron Frans Hjalmar Ferdinand W o Amelie Christina Eleonora Freidenfelt. Gift 2/4 27 i Tveta m Elsa Jansson.

Offvol Värml reg 11, offex o Ul 13, L 18, övst 19—21, avsk 21, res 23, K 28.

SS 17, särsk tjug Norrb reg 18, bertig perioder 39—44. Landskanslist i Värml l, debiteringsförrättare för automobilsbillskatt 24—.

1158. SÖDERHJELM, *Knut Erik Wilhelm*, * 7/5 1871 på Tolfors bruk, Walbo sn, Gävleb 1. Son t brukspatron Wilhelm August S o Augusta Berhardina Lagerstedt. Gift 15/7 96 i Nordmaling m Signe Augusta Gadd. Offvol Hals reg 87, offex o Ul 89, L 94, Gst 00, K 03, Hals reg 05, M Gst 09, Svea livg 12, Öl arm 13, Värml reg 14, Ö Intkåren 16, friv övgst o Genmaj arm 26, res 31—40. — KSOlkl, RNO, RJOH, KFinlVROlkl, OffItS:tMLO, FSftjk, LKKrVA.

SS 92, KHS 94—96, regövn Wendes artreg 95, asp Gst 97—99, kompch Norrb reg 03, ch Järvsö komp 05—07, lär strategi KHS 05—09, lär krigskonst KSHS 10—15, stabsch IV. förd 10—12, batch 12—15, t depch förf f utarb av ny härordning 13—14, mil sekr i försvutskottet 14, ch Instab 16—26, av K M:t förordn led i riksvärderingsnämnden 16—26 o i Kronprinsessan Margaretas Ifond 21—47.

FK Upps 93, led Riksdagens 2. kammare 18—20, led riddarhusdir 35—38, ordf i Fören pens off 37—47, äger Långvinds bruks egendom i Hälsingl. Bosatt i Sthlm.

1159. WISTRAND, *Rurik Helmer*, * 9/8 1892 i Östers.

Son

t överinsp o ch Tullbevinsp i Göteb Helmer Edvard Constantin W o Anna Alexejewna Kuffschinoff. Gift 7/6 28

i Jönk m tandläk Elisabeth Margit Birgitta Lizell.

Offvol Värml reg 12, offex o Ul 14, L 18, K 29, i res o M arm 42. — RSO, VärmlbfbSM, SkytteM, HvGM.

Tjug str Bodens trp 15—16, regtroffkurs Sollefteå 16 o

17, SS 19 o 35, ridkurs Livreg dragoner 23—24, regadj 23—25, särsk tjug Norrb reg 21—22, KHS 25—27, MFK 27—29, ch 6. komp 29—31, ksp 31—36, 5. komp 36—39 o yrkeskomp 39—40, kspkurs SS Rommehed 31, grkurs SS 31, skidkurs Boden 35, ch fältbat perioder 40—42, hvoff Karlstads fö 42—.

1160. HJALMARSON, *Harald Ossian*, * 14/7 1868 i Sthlm.

Son t M arm, K Älvsb reg Hjalmar Harald Christian Andersson o Hildegard Richman. Gift 97 m Blenda Sofia Lindberg.

Offvol N skånska infreg 87, offex o Ul 89, L 95, K 05, övst 11—15 o därunder ch kejs pers gendarmeriet, M arm 13, Västm reg 14, Första livgrenreg 15, av H M:t Shahan av Persien utnämnd t Gen 15, Öl arm 15, Värml reg 16, Uppl infreg 17, avsk 18 f intr i finska arm, blev armé-avdch f västra arm o ch Sv brig samt genmaj arm 18, Öl Norrb reg 19 o vid Vaxh grenreg samma år. — RSO, RNO, StkPersLSO, FFrk2o4klmsv, RFrHL, KinGskO3kl, OffPersdeFip.

Extra elev KHS 91—92, KHS 92—94, tjug offvolkskol Karlsb 94—95, asp Gst 95—97, bitr lär KS 95—96, tjug SJ 98—99, Gst kommunikavd 00, franska arm 01, regkvm 04—08, adj TK 05, t ch Lantförsvdep förf 06—07 o 09—10, led av krigsbef 07, t gen-komm förf 08, kadettoff KS resoffkurser 09—10, tjug Genint exp 09—10, lär IK 10, batch 16 o 19. t 15/12 19 i Upps, begravnen i Gränna.

Generalen Harald Hjalmarson, chefsinstruktör vid "La Gendarmerie Gouvernementale de Perse" 1911—1915.

Det var vid krigsskolan å Karlberg, som jag såg Hjalmarson första gången. Han gjorde på mig ett utomordentligt starkt intryck. Betydligt över medellängd och kraftigt byggd hade han en verklig kämpagestalt. Det skarpskurna ansiktet talade om en stark, okuvlig vilja. De blå ögonen voro genomträngande. De kunde vara kyliga, men också stråla av värme. Att Hjalmarson åtog sig det förnämliga uppdraget att organisera det persiska gendarmeriet var ej att undra över. Han hade omfattande militära kunskaper och mångsidig rik erfarenhet från högt meriterad tjänstgöring av omväxlande slag vid olika staber och vid trupp. Franska och tyska behärskade han fullständigt. En sjudande verksamhetslust präglade honom. Han behövde ett större verksamhetsfält än som stod till buds hemma i Sverige. Den 15/8 1911 anlände Hjalmarson med två svenska officerare till Teheran. De voro förtruppen. I början av december s. å. kommo ytterligare 7 svenska officerare. Sedan förstärktes efter hand den svenska befälskadern, så att den uppgick till ett 30-tal officerare, såväl aktiva som reservare. Dessutom anställdes svenska läkare och veterinärer. Persien stod vid undergångens brant. Genom en 1907 sinsemellan träffad överenskommelse tog Ryssland som sin intressesfer hela norra Persien med huvudstaden Teheran t o m den gamla huvudstaden Ispahan och England ett brett stycke land i söder omfattande bl a kustlandet jämte huvudparten av de nyupptäckta oljefyndigheterna. Landet mellan dessa zoner, Centralpersien, som endast bestod av en smalare remsa, skulle vara "neutralt" — och oberoende. I realiteten blev det dock efter nämnda delning föga bevänt med Persiens frihet och självständighet.

Det gällde för svenska gendarmeriet att återvinna landets självständighet, något som endast kunde ske därigenom, att det skapades trygghet, så att väpnade ockupationer av de intresserade stormakterna ej längre kunde motiveras.

Det grundläggande organisationsarbetet gjorde han själv, och ledningen hade han i sin starka hand. Att författa erforderliga reglementen för gendarmeritjänsten uppdrog han åt därför lämpliga officerare. Redan i februari 1912 påbörjades första underofficersskolan med elever från snart sagt hela Persien, bl a från det avlägsna Shiraz. Beväpningen utjordes av 8 mm mauserkarbiner av gammal tysk kavallerimodell utan bajonett. Gendarmeriet förfogade dessutom över 12 moderna kulsprutor och ett 20-tal rätt moderna kanoner, av vilka flertalet var bergskanoner. Gendarmeriets styrka uppgick i februari 1915 till omkring 200 officerare, 7.000 man och 3.000 hästar. Beträffande de svenska officerarnas arbete anfördes i "Persiens öde enligt engelska dokument" bl a följande: "Ett antal beprövade officerare med överste Hjalmarson i spetsen kommo 1911 till Teheran. De gingo med iver till arbetet, och det lyckades dem att på en relativt kort tid utbilda en drillad trupp, som förvärvade sig ej blott aktning utan t o m popularitet. Den svenska gendarmeritruppen ställde sig från början på en uteslutande persisk ståndpunkt. Företaget lyckades. Officerare och meniga ökas ständigt. Radien för deras verksamhet blir månad för månad allt större. Ordnade förhållanden inträda på karavanvägarna." — År 1913 framhöll Sir Edw Grey i underhuset, att de svenska officerarna hade en mycket svår uppgift samt visat stort mod och stor uthållighet. Göteborgs handelstidning tillägger, att det var uteslutande av tilltro till deras förmåga samt med full insikt om deras energi, skicklighet som organisatörer och ledare samt deras oegennyttiga och absoluta hederlighet, som England ställt en betydande penningssumma till deras förfogande. — Indiens utrikessekreterare Sir Henry Mc Mahon yttrade bl a om de svenska officerarna: "De ha utfört ett alldeles ypperligt arbete. De ha lyckats förträffligt." — Engelska regeringens medlemmar gåvo vid flera tillfällen offentligent sitt oförbehållsamma vitsord åt Hjalmarsons arbete som organisatör och för hans ledning av gendarmeriet.

En perser lämnade de svenska officerarna i "Persien och det europeiska kriget, Stockholm 1916. A, Bonnier" följande eftermäle: "De svenska officerarna verkade för friheten, räddningen, oberoendet och säkerheten i Persien på det oegennyttigaste sätt. De gjorde grundsatsen 'Persien för perserna' till rättesnöre för sina handlingar." Ryktet om det svenska gendarmeriet i Persien nådde ända fram till Kina, som inbjöd Hjalmarson att resa dit för överläggning om organisation av ett gendarmeri under

ledning av svenska officerare. Generalen avlade också på hemvägen från Persien 1915 ett besök i Kina. Utrikespolitiska orsaker omöjliggjorde emellertid för Kina att realisera planen.

Hjalmarson var imponerande ej blott till det yttre, utan han hade även en hög andlig resning. Han ingav alla, som kommo i beröring med honom, en oerhörd respekt. Han hade ett skarpt intellekt och stor förmåga att bedöma människor, varför han kunde sätta rätt man på rätt plats. Den yttre gestalten och hans sätt att uppträda talade om kraft. Energi och kraft strålade ut från honom. En stålmänniska var han, fast och orubblig, då det gällde. Han unnade sig aldrig någon vila. Ett oerhört ansvar vilade på honom. *Allt hängde på honom.* — Han fick många tillfällen att visa prov på sitt oförskräckta mod. Han visste ej, vad rädsla var. Ett lysande föredöme var han. Han om någon förtjänade den svenska tapperhetsmedaljen. Till övriga framstående egenskaper kunde Hjalmarson, som var en framstående stilist, också lägga vältalighetens gåva. — General Hjalmarson var den starke mannen i Persien. En order från "H. E. Generalen", som perserna alltid kallade honom, blev alltid prompt åtydd. Den gav aldrig anledning till något resonemang. Generalen var för alla en absolut auktoritet. Till ytan föreföll Hjalmarson vara något sträv, men hjärtat var varmt. Hans handslag var trofast, och han var en vän att lita på. Han var en utomordentlig representant för Sverige och gjorde sitt land stor heder. En rätlinjig svensk var han, svensk alltigenom. Han var en man, en ledare, som man obetingat följer.

Persiska gendarmeriet av i dag bygger alltjämt på den av svenska officerare lagda grunden. Det svenska gendarmeriet i Persien lever alltså kvar. Efter vad jag hör av perserofficierare, med vilka jag fortfarande brevväxlar, talar man ännu där nere med tacksamhet och värme om den "svenska" tiden.

Danderyd den 24. januari 1950.

Ivan Folke.

F d major. Överste i persiska armén.

1161. BJÖRNSTRÖM, *Georg Johan Fredrik*, * 1/6 1872 i Upps. Son t domprosten Johan Herman B o Hedda Mossberg. Gift 15/12 06 i Västerås m Ruth Fjellman. Offvol Västra reg 89, offex o U1 92, L 96, K 06, M Värml reg 15, Ö1 arm 18, Älvsb reg 19, Ö o ch S skånska infreg 23, ch 2. brig 26, res 32, stf milobef I. förd 39—42. — KSOikl, RNO, RVO, LandstSM, SvRKSM, Sskånskalfb-GM, KDDO2gr, KTyskÖO2kl, Linnés stora SM. SS 94, KHS 94—96, kompoff infvolkskol Karlsb 96—98, ordoff V. förd 99—01, kompoff o extra lär taktik KS 02—04, regkv m 05—09, tjt Gst 10—11, ch Salbergs komp 12, biträtt försvutredn 12—13, TK 13, led försv-komm 14, sakk f utarb av ny inskrföroordn 14 o ordf 25, ch I. båt 15—19, sakk f införande av kortsystem vid vpl redovisn 18, sakk f utarb av bestämmelser f samvetsömma vpl tjänstgöring 21, fullm i arm pensionskassa 31—33.

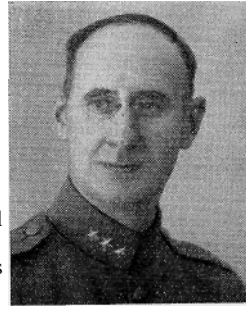
Stadsfullm Lund 26—27, insp f Ystads yrkes o lärlingsskolor, ordf i Ystads botaniska fören, led av museistyr Ystad 28—32, medredaktör i Sv Uppslagsbok 28—37, v ordf i sektion "Skånes Flora" vid botaniska föreningen i Lund. Bosatt i Lund.

1162. WESTERLUND, *Axel Georg*, * 27/5 1894 på Borgviks bruk, (broder t nr 1157). Gift 16/4 19 i Karlstad m Stina Helleberg. Offvol Värml reg 13, offex o F 15, U1 o L 18, övst 20 o 34—36, K 30, Hall reg 37—40, Värml reg 40, res 44. RSO, SkytteM. Tjt komskol Svea artreg 18, SS 22 o 32, SÖK 23, regadj 24—27, VOK 25, vapoff 25—32 o 37—39, GasK 25, gasoff 26—34, ch 7. komp 31—33, 3. komp 36—37, IV. båt Trossnäs 41—42 o Ivautomatkanonkurs Backa-mö 42.

Distributionsch i Nya Werml-Tidn 20—26, bitr ombudsman Allm Valmansfb f Värml 28—30, reklamch i AB Sv Filmind 33—36, extra tjänstem vid Länsstyr Sthlm 1 46—.

1163. BJÖRNLUND, *Nils Erik Gustaf*, * 14/6 1892 i Husby-Rekarne. Son t bruksförv Erik Anders B o Emma Maria Laurell. Gift 3/7 21 i Enköp m Karin Sofia Arnberg. Offvol Värml reg 13, offex o F 15, Ul o L 18, K 30. — RSO, LandstSM, SvcifrbGM, SMskidl, VärmlfbGM. Instr milövn Karlstads h allm lärov o folkskolesem 16, regadj 19—23, vinterrepövn Boden 21, SS 22, pionjäkurs Rommehed 28 o bitr lär 30, ch 2. komp 32—35, special komp 36—37 o 3. komp 37—39. Sekr Värml ifb 17—26, Värml Gymnfb 20—39, Värml Ifb 29—39. t 26/2 39 å Arvika sanatorium, begravnen å Karlstads västra kyrkogård.

1164. LUNDQVIST, *Carl Gustaf*, * 8/8 1867 i Silvberg, Kopparb 1. Son t bruksäg Carl Leonard L o Elva Sofia Hamngren. Gift 31/8 98 m Frida Linnea Dorothea Hamberg, skild 16. Offvol Uppl reg 86, offex o Ul 88, L 94, K 04, M N skånska inf reg 13, Öl Värml reg 16, res 22. — RSO, ÖRKOffHt. KHS 90—92, SS 92, regadj 93—02, VOK 94, vapoff 95—03, komppoff volskol Karlsb 95—96, Gci 96—97, tjg Västern reg 97, regövn Andra Svea (Uppl) artreg 03, ch Upps komp 06—13, TK 08, bef f I. förd vinterutb Rommehed 16, batch 13—18 o 20—22, kasernoff 14—15 o 17—22. Deläg i Karlstads nya läderfabr 19—22, ägde fastighet i Upps o Hasslarödsgården i Osby. t 8/4 30 i Hallebro, Söderm l, begravnen i Upps.

1165. BESKOW, *Karl Edward*, * 6/1 1878 i Söderh. Son t provinsialläk Jakob Fredrik B o Alfhild Albertina Elisa beth Dahlström. Gift 24/3 08 i Karlstad m Elsa Sandwall. Offvol Västern reg 98, offex o Ul 00, L 05, K Värml reg 16, Gst 21, M 22, Öl 26, Livgrenreg 28, Ö o ch Jämtl fältjägreg 31, milobef II. milo 37, Genmaj arm 42, res 42—48. — KSÖkl, SvmlfbGM, LandstSM, JämtlfbSM, GMskidl, FSfjk. GCI 03—05, SS 05 o 31, regadj 06—07 o 09—12, KHS 13—15, regövn Norrl artreg 15, ch Livkomp 15 o 4. 16—18, regkvm 19, tjg Gst 19—22, tjf souschef LKE 22, batch regövn Skaraborgs reg 22 o Hals reg 25, stabsch III. förd 22—27, ch o lär kurs f äldre resoff Link 30, GasK, grkkurs o ArtSS 33. Vik gymnlär Karlstads folkskolesem 06—07 o gymnlär Karlstads folkskol 07—09. Ordf i Jämtl Ifb, skidfrämj o Jämtl-Härjed gymnfb 32—37. Bosatt i Motala,

1166. RUNE, *Axel Olof*, * 15/7 1894 på Sparnäs, Borgviks sn. Son t prosten Lars Albin R o Carolina Maria Ekstedt. Gift 7/10 23 i Alvesta m Irma Mildred Marianne Hall. Offvol Värml reg 14, offex o F 16, L 18, Intkären 26, K 28, M 40, Öl 44, Ö 49. — RSO, RVO, SvRKSM, LandstSM, StockhfbGM, FHMM, LKKrVA. Kspkurs Marma 18, ridkurs Uppl artreg 19, ritkurs Gst topogr avd o fältarb 20—23. komppoff vid t Uppl inf reg sammandraget komp f försök med ändr org f infplut 21, KHS 23—25, MFK 25—26, komppoff Int l 26—27, tjg intstab 27—31, ledare f intkurs Rommehed 30 o 32 o i Östers 33—35, expint N (II.) förd 31—32, regint Jämtl fältjägreg 32—36 o Skånska kavreg 36—40, ch komskol

Axvall 38, stabsint Gotl 40—44, kurs drivmedelstj Sthlm 41, ch KAFI centrbyrå o stabsch h genint 45—, tjt vid Ast/Tr 45—.

Jur stud Upps 13—14, instr Sthlms lfb intavd 27—31, ordf i Sthlms intbefhören 45—, ledare av Sv Ifören centrfb intkurser på korrespondens 29—33 o kokvagnskurser 30—31 samt f Jämtl lkvinnors kokvagnskurser Östers 33—36, kronoombud h lokal värderingsnämnd 38—44, v ordf i styr f AB Aug Hall i Alvesta 36—, äg fastighet i Ängelh.

1167. UGGLA, *Arvid Claes Gustaf*, * 8/8 1896 i Göteb. Son t nr 1146. Gift 1/6 18 i Sthlm m Hjördis Alice Carola Granberg, t 47.

Offvol Värml reg 14, offex o F 16, Göta livg 17, L 18, friv övgst 28, K 31, Upp) reg 40, res 46. — RSO, SkytteM. KHS 21—23, SS 26 o repet 27.

Kassadir i AB B A Hjort o Co, styrled där samt i AB Primus, AB Enköp verkstäder o Ingfirman Einar Eriksson o Co, Sthlm.

1168. HELLEBERG, *Georg*, * 10/12 1892 i Boden. Son t Öl WK Theodor H o Anna Sofia Waldenström. Gift 1. ggn 24/4 19 i Göteb m Greta Fiirstenberg, skild, 2. ggn 19/7 25 i Filipstad m Inga Löfström, skild, 3. ggn 19/11 30 i Karlstad m Eyvor Heimer.

Offvol Värml reg 14, offex o F 16, L 18, K 31, avsk m förtidspens 42, res 44, M arm 47. — RSO, VärmlfbSM. SS 20 o 37, kspkurs SS Rommehed 20, GD 20—23, kurs fältarb Rommehed 30, kspkurs Upps 31, ch 7. komp 34—39, kurs moboff Sthlm 42 o bitr moboff V. mil-befstabs 42—.

1169. RUNE, *Curt Albin*, * 9/1 1896 på Sparnäs, Borgviks sn (broder t nr 1166). Gift 18/8 22 i Sunne m Ester Carolina Fryk.

Offvol Värml reg 14, offex o F 16, L 18, K 31, M Uppl reg 40, Öl Västerb reg 43. — RSO, LandstSM. Särsk tjtj Norrb reg 18—19, SS 19, regadj 19—23, rid-kurs Uppl artreg 21, KHS 24—26, regövn Livreg dragoner 25, komppoff studkomp Borås 28 o AUS 30—34, adj där 34—37, ch Livkomp 37—39, kasernoff 42—45, lär kurser f regoff 43. t 21/5 45 i Umeå, begraven i Grava, Värml.

1170. LEIJONHUFVUD, *Axel Gustaf (Gösta) Adolf*, frih, Ö o ch Värml reg 1918—1927. Se Regch.

1171. RUNE, *Erik Hjalmar*. * 3/5 1897 på Sparnäs, Borgviks sn (broder t nr 1166). Gift 1. ggn 29/3 27 i Göteb m Gurli Ingegerd Borre, skild 36, 2. ggn 17/12 38 i Göteb m Maud Louise Bratt.

Offasp Värml reg 15, offex o F 17, L 19, K 32, M N skånska inf reg 40, Öl Västern reg 44, Ö arm 50. — RSO, SMskidl, SkytteM.

Kspkurs SS Rommehed 19, ridkurs Skånska husarreg de-tachment i Upps 20, kompoff studkomp 22, 23, 25—27, grkkurs SS 24, teknisk kurs SS 25, SS 30, 38, 41, avdch offaspskol Link 30—33, ch 6. komp 35—39, Livkomp 39—40 o II. båt 40—44, TK 43, ch utbavd 44—48, ch trpavd 48—49, bef Kalix fö 49—.

Led taxeringsnämnd 34—40 o ordf 46—49, ordf i Skid-främj lokalavd Sollefteå 45—49.

1172. SERNER, *Olof Harald*, * 17/5 1893 i Lösen.

Blekinge. Son t kyrkoh Jöns Nilsson S o Sara Elisabet Ulrika Lindman. Gift 4/7 23 i Västerås m Gunnell Rune. Offasp Värml reg 15, offex o F 17, L 19, övst 21—23, res 23.

Bef Mariestads lo 28—29.

Kamrer vid System AB Luleå 21—23, dir f d:o i Mariestad 23, ordf Mariestads Ifören 24—29 o Älgarås taxeringsnämnd 26—29. t 16/6 29 i Mariestad, begravd på Heds kyrkogård, Väst. m.

1173. LINDEN, *Lars Jonas*, * 15/7 1896 i St Mellösa, Örebro l.

Son t godsäg Karl L o Anna Gustafva Salomonsson. Gift 11/3 20 i Karlstad m Emilia (Mela) Christiansen. Offasp Värml reg 15, offex o F 17, L 19, K 32, M Norrb reg 40, N skånska infreg 45, Öl 46. — RSO, StockhlfbSM, SkytteM. Förbindelsekurs KS 21, SS 23 o 46, KHS 23—25, regövn Positionsartreg 24 o Livreg husarer 28, asp Gst 26—28, tjt Gst 28—32, bitr lär krigshist IOS 31—32, kompch 34—35, regkvm o regstabsch 35—40, tjt i schweiziska arm 36, TK 39 o 45, batch 40—41 o 45—47, inskrch Norrb io 42—45 o Malmöhus norra io 48—.

Utg: Drag ur Kungl Värml reg historia o div uppsatser i mil ämnen samt bedrivit krigshist forskning m m.

1174. WENDT, *Carl Ernst Oscar*, * 22/9 1894 i Karlstad. Son t M arm, K Dalreg Johan Peter W o Elin Kristina Tho-lander.

Gift 16/5 34 i Ölme m Lisa Nilsson-Höjer. Offasp Värml reg 15, offex o F 17, Ul 19, L 20, K 32, Gotl infreg 37, avsk m förtidspens 42. — RSO. GD 21—24, bef velordskol 22 o 23, SÖK 25, SS 26, ksp-kurs SS Rommehed 30, ch 5. komp 37—40, expoff Gotl io 42—44. t 11/4 44 i Visby, begravd i Ölme.

1175. SCHENSTRÖM, *Ludvig August*, * 5/2 1875 på Gryta, S:t Ilians sn, Västm. Son t M arm, K Västm reg Carl August S o Edla Elisabeth Ottilia Mossberg. Gift 18/10 01 i Sthlm m Karin Matilda Sofia Elisabet Borgström. Offvol Västm reg 94, offex o U1 96, L 98, K 08, Värml reg 18, resst 20, res 30. — RSO, RVO, VästmanlfbGM, OffRumKrO, TMO4kl, Rum JM, UMM. GD 97—00, GBK 00—01, tjg milskol Gävle 01, vapoff 01—04, KHS 02—04, regadj 05—07, tjg rumänska arm 08—09, mil stud vid turk arm 09 o östeirr-ungerska arm 17, regkvm 09—13, kompch 13—18, brigkvm 16—18, sakk inom Riksförsäkranstalten vid omarbetn av förordn om ersättn i anl av kroppsskada under miltj 18—20, krigsmaktens representant i styr f 12. distr av SvRK 18—20. K M:ts ombud i Västm sfb 10—17, insp f gymnundervisn i folkskol i Västm 15—18, dir o avdch i AB Sv Filmindustri, rumänsk konsul i Sthlm 30—32. Utg: "1875 års mäns minnesalbum" (25). t 23/9 32 i Sthlm, begravnen å Västerås östra kyrkogård.
-
1176. MELCHER, *Eskil*, * 29/7 1897 i Karlstad. Son t handl Carl Gustaf Olsson o Ingeborg Augusta Melin. Gift 28/5 21 i Sthlm m Irma Birgitta Brunzell. Offasp Värml reg 16, offex o F 18, L 20, friv övgst 27, K 33, res 47. RFinlLO, FMM, SvScoutfbGM. Tjg LKE 23, KHS 23—25, regövn Uppl artreg 24, stabsch Karlstads fö 39 o L 2 41. Dir i AB C G Olsson 27—, Karlstads omnibuscentral 28—, stadsfullm 30—38, v ordf i Sv köpmannaab 43—48 o Karlstads köpmäns understöds-kassa, ordf i Sv beklädnads- o manufakturhandlfb, Värml-Dals köpmannaab o Karlstads handelsfören, styrled i Sv handelsbanken, Handelskam-maren i Karlstad, Värml ränte- o kapitalförsäkranstalt, köp-männens semesterhem Henniehammar o Karlstads fattig-vårdsstyrelse m m.
-
1177. BROBERG, *Carl Gustaf*, * 6/1 1896 i Sthlm. Son t fabr Carl August B o Christina Maria Jansson. Gift 1. ggn 23 m Sonja Persson, skild 27, 2. ggn 31/5 38 i Alster m Eva Gustafsson. Offasp Värml reg 16, offex o F 18, U1 20, L 21, övgst 26, K 35, res 46. Tjg Göta livg 20—21, kspkurs SS Rommehed 22, bertjg perioder 39—44. t 1/10 47 å Karlstads lasarett, begravnen å östra kyrko-gården.
-
1178. LÅFTMAN, *Herman Richard*, * 3/3 1877 å Billingsfors. Son t disp Johan Jakob August L o Emma Carolina Amalia Laurell. Gift 3/7 02 m Göta Olga Sofia Arnberger. Offvol Västg-Dals reg 96, offex o U1 98, L Hall reg 02, Gst 09, K 12, Söderm reg 16, M Värml reg 19, Ö1 Gst 23, Ö o ch Söderm reg 26. — RSO, RVO, GV:sOIM, KFinl-VRO2kl, KNS:tOO2kl, KPolRest, KSpMfOvk2kl, RBay-MfO4kl, Prjrk2kl, PrRKM2o3kl, ÖRKHt2kl, LKKrVA. Tjg Svea livg 01—02, 04—06, 08—09 o 12, KHS 02—04, regövn Skånska husarreg 03, repet SS 05, tjg 2. bayerska infreg "Kronprinz" 06, asp Gst 06—08, Gst topogr avd 07, 10, 13, 14, LKE 07—08 o 14—16, lär KHS 12—15, stud tyska västfronten 14, östfronten 15 o 16, vid Sv beskickningen i Petrograd 18, milattaché i Berlin 19—24. t 9/2 28 i Meran, begravnen i Strängnäs.
-

1179. WATTRANG, *Nils Henrik Knut*, * 27/6 1881 å Jacobsberg, Björnlunda sn. Son t kammarn Axel W o friherrinnan Anna Elisabeth Leijonhufvud. Gift 20/6 11 m grevinnan Ebba Margareta Hamilton. Offvol Söderm reg 99, offex o Ul 01, L 04, K Gst 15, Värml reg 20, Gst 21, M 22, Svea Livg 26. — RSO. SS 07 o repet 08, KHS 08—10, regövn Livg t häst 10 o Svea artreg 12, tjug volskol Västerås 10—11, asp Gst 11—13, tjug Gst topogr avd 12, tjug LKE 12—13, Göta livg 13—14, Gst 14—15, restrpövn Västerb reg 16, stabsch Boden 17—19, artSS 18, ch 6. komp 20—21 o II. båt 26. t 13/5 26 å Jacobsberg, begravnen i Björnlunda.

1180. NORDSTRÖM, *Knut Edgar*, * 7/1 1890 i Trollhättan. Son t bruksbokh Knut Vilhelm N o Anna Sofia Isaksson. Gift 20/5 20 i Brunshaupten, Tyskl, m Gerda von Samson-Himmelstjerna.

Offvol Västern reg 09, offex o Ul 11, L 15, Värml reg 19, K 27, M Västern reg 36, Uppl reg 39, Öl 42, res 48. — RSO.

Tjug Gst topogr avd 14, 16, 17, 19 o militärgeografiska detaljen 18—19, SS 20 o 38, repet 21—22, KHS 22—24, regövn Livreg dragoner 23, lär inf uoffskol Karlsb 24—27, tjug SJ 27—32, kompch AUS 32—35, inskrch Upps io 42—48.

Chinstr o sekr Västern Ifb 36—38, led brandstyr Upps 42—46, kallad till led av Carl Johansförbundet 44, led Upps I hushållnsällskap 43—46. Åger o bebor Vedeby, Björkviks sn, Söderm.

1181. ELGH, *Carl Gustaf*, * 12/12 1890 i Karlstad (broder t nr 1145). Gift 15/5 20 i Boden m Anna Elisabet Katarina Berggren.

Resoffvol Värml reg 12, resoffex o Ul res 14, L 18, offex o vid reg 19, K 30, res 41, M arm 46. — RSO.

Tjug å str perioder 15—18, SS 21, ridkurs Livreg dragoner 22, kspkurs 23, VOK 28, MFK 30—32, ch 6. komp 33—37, tygoff 36—42 o vid Karlstads fö 42—47.

Bosatt i Upps.

1182. KARLSSON, *David Sixten*, * 13/11 1895 i Link. Son t fabr Carl Johan K o Justina Christina Ohlsson. Gift 26/11 27 i Sthlm m Carin Zetterberg.

Offex o F Värml reg 19, L 21, K 34, Jönk-Kalm reg 39, M resst 44, res 51. — RSO, SkytteM.

Fältflygare 25, tjug flygstyr 26—27, SS 27, komppoff studkomp 29, kspkurs SS Rommehed 31, KHS 32—34, tjug Gst utbavd 34—35 o kommunikavd 35—37, SJ 37—40, ch studkomp 41, pionjärcurs Rommehed o lär tpledarkurs Hälsingb 41, batch 41—42, regstabsch 43—44.

Internationellt flygcertifikat 25, v verkst dir i AB Lun-dell o Zetterberg, Sthlm, 44—.

1183. BERG, *Rudolf Valmän*, * 18/4 1876 i Hässjö, Västern 1. Son t byggmäst Johan Daniel B o Ulrika Katarina Broms. Gift 23/4 04 i Sthlm m Ingrid Maria Westermark.

Offvol Norrb reg 95, offex o Ul 97, L 99, K 09, M Värml reg 20, övgst 26, res 31. — RSO, RNS:tOO, NorrbsfbGM, SkytteM.

Finskt stip 98—99, GCI 00—02, ridkurs Livreg dragoner 03, SS 04 o 14, KHS 04—06, regövn Norrl dragonreg 06 o Uppl artreg 17, adj IV. förd 06—07, adj kommandantsstaben Boden 07—09, regkvm 09—12, ledare Ibefkurser 06, 10, 12, 13, ch Kalix komp 12—15, kompch försöksmob Boden 12, följt utb vid 5. norska hjulryttarkomp 13 o 2. norska skidlöpkomp 14, t försvberedn förf 13—14, kompch extra resof f kurser Fristadhed 15 o 16, kompch KS

resoffkurser 17—20, teknisk kurs Sthlm o t insp inf förf 17, ch III.bat 20—26, ch reg repövnbat förlagd t Boden 21, lär vinterutbkurs f of f 21—23, kspkurs 21. Kontrollör vid Billeruds sulfitränneri Säffle 26—32, kommunalfullm Säffle 31—32, överkontrollör vid malt- o spritdrillverkn i Göteb distr 32—37, kyrkofullm i Göteb 35—37. t 21/3 37 i Göteb, begraven i Simonstorp, Österg.

- L184. LINDBERG, *Carl Olof*, * 20/4 1897 i Arvika. Son t nr 1075. Gift 1. ggn 26/3 22 i Kalm m Dagny Maria Wadman, skild, o 2. ggn 34 i Upps m Anna Amalia Fredrika Ohlsson, skild.

Offasp Värml reg 18, offex o F 20, Ul o i res 22, L 29, DHS o avdch MEA 23—24, egen verksamh 24—26 o firma Lumiprodukter 39, förest Värml o Bergslagernas turistbyrå 25—27, ass Sv trafikfb 27, baddir Arkösunds havsbad 27—28, anställd i Gumffilius annonsbyrå 29—32, stud vid Upps universitet 32—39, FK 36, red f studenttidn Bubo-Upps 33—34.

Utg: Dess vita Lustslott, 1. uppl 20, 2. uppl 23, Olof Vandrares Visor (33), medverkat i olika tidn.

Bosatt i Göteb.

1185. NORDENBERG, *Sven Olof Fredrik*, * 18/7 1900 i Karlstad. Son t banktjänsteman Adolf Fredrik N o Marina Gustafsson. Gift 4/11 28 i Hjäsås, Kristianst 1, m Astrid Hjåla Birgitta Källblad.

Offasp Värml reg 18, offex o F 20, L 22, K 35, M 42, Öl 46. — RSO, SvsvfbSM, VärmlsfbGM, SkytteM.

Tjg Göta livg 24, GD 24—27, följt utb franska arm fäktskol Joinville le Pcnt 28, tjg Norrb reg 28—29, SS 29, övnkomp 30, 31, 33, off t förf 34 o ch 36 o 37, tjg SS 35, följt utb norska arm 37, ch 2. komp 37—40, kurs battch ArtSS Marma o Skillingaryd 39, regstabsch org fältreg 40, ch inoffaspkskol Karlstad 40—41, ch studkomp 41, batch 42, 44—48, kurs taktik Eksjö o stabsch 43, ch friv jägutb 44—45, kurs regoff MS 45, inskrch Värml io 49—. K M:ts ombud Värml sfb 33—.

1186. BJÖRNBERG, *Jonas Emil Magnus*, * 20/7 1885 i Link. Son t disp o L Anton Reinhold B o Christina Charlotta (Kerstin) Hultqvist. Gift 3/8 15 i Egelu, Tyskl m Jo-hanne Elisabeth (Else) von Aussem. Offvol Söderm reg 04, offex o UI 06, L 09, K 19, Gst 20, Värml reg 21, M FV 26, ÖI 32, avsk m förtidspens o Ö res 37—50. — RSO, RVO, KFinlVRO, KLitGedO2kl, KPolRest2kl, KTyskÖO, OffFrHL, RRS:tStO3kl, UMM, ÖMM, PolLstrm, LKKrVA.

SS 10, flygskol Malmen 12 o 13, KHS 13—15, ledare flygspanutb f arm 16—17, tjt Fliegeroffiziersschule Wiener Neustadt o österr-ungerska arm fälttåg Wolhynien o vid Isonzo 16—17, asp Gst 17—19, sakk rör arm o marin flygv 21, ch flygspanskol 21—23, ch 3. komp 23—24, lär luftkrigskonst KHS 24—26, adj ch FV 25—26, sousch FV stabsavd 26, ch 3. flygkåren 26—32, lär TK 27, fältflygare o flygSS 28, kommand t Finl 28 o 29, mil-pedagogisk kurs marinen 30, tjt britt flygvapn School of Army Cooperation 31, föredragande i flygkommandoörenden FKE o sousch SKE 32—36, kommand t Polen 34 o Tyskl 35 o 36, ch FF mtrilavd 36—37, bertjt 41—45. Hemvärnsman 50—.

1187. WIKANDER, *Natanael*, * 2/8 1873 i Edsbergs sn, Örebro 1. Son t lantbr Gustaf Olof Jönsson W o Josefina Bellander. Gift 25/11 13 i Johannisberg, Medelpad, m Naëmi Josefina Fresk.

Offvol Jämtl fältjägreg 93, offex o UI 95, L 96, K 08, M 16, ÖI 21, Värml reg 22, Ö o ch Kalm reg o ch 4. inf-brig 26, övgst 28, res 33—44. — KSO2kl, KVO2kl, GMskidl.

GD 96—99, VOK 99, vapoff 99—03, regadj 01—04, SS 02, 12, 21 o repet 03—04, KHS 04—06 o adj 07—11, regkvm 12—14, TK 13, kompch vid försök m kav o skid-(cykel)inf 13, lär vid skidkurs f off 13 o 14 samt ch 17, kompch skidlöpbat Norrb reg 14—15, ch studkomp 15, bef resof f kurser 16, regövn Positionsartreg 16, ledare av försök m förlägg- o tpmtrl 17—18, stud utb vid uoffskol Tyskl 18, ch infskol Karlsb

19—22, beordrad följa försök m olika inforg 21, ch f t Frösön förlagda studkomp vinterutb 20—22 o V. förd skol vinterutb Rommehed 24.

Ordf Kalm l Ifb 26—28, domänoff vid Fortförv 29—44, ordf Bromma-Sundbyberg skyttefören 30—33 samt ordf i mil domänutredningen 45—46 m m.

Bosatt i Sthlm.

1188. BRUNES, *Hans Anders*, * 29/8 1900 i Aino. Son t disp Anders B, o Anna Matilda Lindgren. Gift 1. ggn 25/8 28 m Maud Catherine-Marie Örtenblad, skild 37, 2. ggn 12/12 38 m Bolla Nordström, f Persson, skild 48, 3. ggn 25/11 49 m Lillian Klaus Allgoth.

Resoffasp Värml reg 21, offasp 22, offex o F 23, UI 25, L 26, K 38, resst 43. — RSO, SvRKSM, HvSM, RLSFGtjt, RFinlVROikl, HVIL:sFrM, FHMM, DRKMM, FrRKSM, PolRKHt, FRKSM.

Kspkurs SS Rommehed 25, flygspanskol Fälttelegraf kåren 26, SÖK 27, SS 29 o 41, Gci 29—30, komppf studkomp 30 o 31, tjt Livreg gren 32, plutch Saarbat 34—35, pionjäkurs Göta ingkå 35, adj o repet pionjäkurs f resuoff o äldre furirer ur inf 37, ch speckomp 37—40, ch befälskomp 41, moboff 42—43, ch org båt 44. Ch mob o utbavd SvRK överstyr 43-

1189. SCHILDT, *Ernst Jiirgen Gösta*, * 29/8 1901 i Umeå. Son t M arm, K Västerb reg Gustaf Conrad S o Maria Lovisa Amalia af Trolle. Gift 25/7 30 i Hamm, Tyskl, m Friederike (Friedel) Wilhelmina Julie Klara Köhler.

Offasp Värml reg 21, offex o F 23, Ul 25, L 26, K 38. — RSO, LandstGM, VärmlfbGM, ÖrebrofbSM, SLKSM, TjislVLO5kl, FHMM, FMM.

Särsk tjt Norrb reg 26—27, Gci 27—28, SS 32, GasK 34, bitr åt milattachén Reval 36—37, Prag 37—39, kompch 39—42 o 48, khinstr 40—42, tjt chinstr Karlstads fö 42—47.

Av stort värde är den ståtliga minnesskrift t Värml Ifb 25-årsjubileum 40, som t största delen var hans verk. Sina utländska ordnar o sina medaljer har han skänkt regmuséet.

Grundade "Firma Gösta Schildt", som nu fortsattes av hans maka t 6/3 50 å Karlstads lasarett, begraven å Ruds kyrkogård.

1190. WINROTH, *Ernst Gerhard Pontus*, * 27/6 1879 i Sthlm. Son t nr 1090. Gift 1. ggn 20/5 05 i Sthlm m Elsa Signe Amalia Cnattingius, skild 35 o 2. ggn 29/9 35 i Sthlm m Marta Edit Herberta Isberg.

Offvol Älvsb reg 97, offex o Ul 99, L 04, K 11, M Värml reg 23, övgst 26, res 34—49. — RSO, RVO, LingJubM, SvgifrbGM, OffNedONOm, RNS:tOOkl, KRumKrO2kl, Tjt Göta livg 01—02, KHS 02—04, regövn Svea artreg 04, SS 04 o repet 05, GCI 04—06, kompbeft infvolvskol Karlsb 06—08, tjt Gst 08—09, kadettoff KS resoffkurser 10 o offkurser 10—13, gymnlär KS 13—16, bef plutch-kurs Svea livg 15, brigkvm 5. infbrig 17—20, stud preussiska infuoffskol 18, kompch inf offaspkskol Karlsb 19—20 o kompch KS 20—23, stud Norska KS 22, batch I.—IV. förd studkomp vinterutb Sollefteå 24 o 26, ch II. båt 24—26. Förest GCI 30—36, kanslich Sthlms allm gymnavelningar 37—, sekr i Sv gymnf 12—16, gensekr 26—30, ordf i arbetsutskott 14—15, 20—26 o 40—47, ordf Västerg gymnf o ifb 17—21, redigerade "Svenskt Gymnastikblad" (16—18) o utgav "Elementär handbok för smärre gymnastikföreningar" (29). Bosatt i Stocksund.

1191. BRATT, *Einar Olof*, * 9/9 1886 i Växjö landsförsaml. Son t Öl Kronob reg Olof Fredrik B o Magda Johanna Catharina Nordlund. Gift 27/12 11 i Hälsingb m Ella Stina Gunilla Lindgren.

Offvol Kronob reg 04, offex o Ul 06, L 10, K Gst 18, Värml reg 24, M Gst 28, Öl 33, Livreg gren 35, Ö arm o res 37. — GV:sJmt, KNO2kl, RSO, KFinlVRO, EÖK3kl, LKKrVA.

Tjt Svea ingkår mell vapövn 07—09, volvskol Halmstad 09—10 o 13—14, SS 10 o 26, regadj 10—11, KHS 11—13, regövn Skånska husarreg 12, Svea artreg 16, Söderm reg 23 o N Skånska infreg 34, asp Gst 14—17, kompch str 17, lär milgeografi KHS 20—24, gstoff IV. förd 22—24, lär MLK 23, ch 11, komp 24—27, lär lantkrigskonst KSHS 28—37, sekr tillika sakk f utarb av förslag t nytt fälttjänstregl 28—32, prot-förare i komm f allm kartarbeten 28—37, ch bildläsnkurs vid arm 36, fotogrammetrisk - kurs i Jena, studesor t ett flertal utländska kartverk, Sveriges representant vid International Civil Aviation Organisation Map Div 4. kongress i Briissel 48. Verkst led i Millitteraturfören styr 19—37, ordf i komm f ordnande av fotografitjt vid försvarsv o kart- o bildläsningskurser 35—37, avdch vid Gst topogr avd 37, ordf i Kartografiska Sällskapet 44—. Byråch i rikets allm kartverk 37—51. Utg: Föredrag o uppsatser inom det kartografiska o topografiska ämnesområdet.

1192. MALMROS, *Carl*, * 28/11 1885 i Malmö. Son t bankkamrer Carl Frans M o Laura Maria Hintze. Gift 12/10 15 i Malmö m Hjördis Henrichsen.

Offvol S skånska infreg 05, offex o Ul 07, L 11, K 22, Värml reg 24, M Livgrenreg 33, res. 40, Ö arm 45. — RSO, HvGM, SvRKSM, RLSFSM, RLSFGftjt, RDDO, Tjg Kronpr husarreg 08—09 o regövn 16, volskol Halmstad 09—10 o 12—13, SS 10 o 31, regadj 11—12 o 17—18, KHS 15—17, komppoff studkomp 16, regkvm 18—21, milass SJ 21—26, ch 8, komp 25—27, 7. komp 28—31 o studkomp vpl läk 29 o 30, tjg vid 1. danska infreg 31, ch II. båt 33—40 o org fältförb 40, hvoff Österg io o Link fö 40—45.

Civilförsvarsch i Link civilfo 45—, ordf i verkst utskott av Link friv försvarskomm, försv representant i distriktsstyr av SvRK Österg distrikt.

1193. SVERDRUP, *Gösta*, * 12/6 1901 i V Tunhems sn, Älvsb 1. Son t dir Fridthjov S o Fanny Tegnér. Gift 15/8 29 i Karlstad m Ingrid Elisabeth Egnell. Offasp Göta livg 23, vid Värml reg, offex o F 24, Ul 26, L 28, övst 34—36, res 36, K 39. Kspkurs SS Rommehed 26, MFK 28—30, SS 31. Disp Karlstads Bryggeri AB 34—43 o dir f Eskilstuna m fl bryggerier 43—, styrled Sv Handelsbanken samt div bryggeriorganisationer.

1194. HANNGREN, *Gustaf Manin*, * 24/5 1880 å Husby kungsgård, Kopparb 1. Son t Ö arm, Öl Västerb reg Per Gustaf Wilhelm H o Olga Maria Lagergren. Gift 25/4 14 m Elin Lundmarker.

Offvol Dalreg 98, offex o Ul 00, L 03, Gst 11, K 12, Livreg gren 18, M Gst 20, Öl Värml reg 26, Svea livg 28, Ö o ch N skånska infreg 29, Genmaj 36, insp inf 36—42, avgst 42. — KmstkSO, LandstSM, N skånskalv bGM, KFinlVROlkl, KNedONomsv, RDDO, ÖRKOffHt, LKKrVA, SkytteM.

Ridskola f infoff Örebro 02, tjg volskol Sthlm 04—05, SS 05 o repet 06, KHS 05—07, regövn Livreg dragoner 06, Uppl artreg 09 o N skånska infreg 24, tjg Svea livg 07—08, asp Gst 08—10, kadettoff KS resoffkurs 10, spanings-off arm flygskol Malmen 13, stabsch Boden 14—17 o I. förd 20—26, ArtSS 16, ch 7. komp 18—20, lär vinterkurs f off 24 o 25. Insp h allm lärov Kristianstad 33—36. t 31/7 45 i Sthlm, begravnen i Husby.

1195. CLAESSION, *Karl Georg Daniel*, * 26/3 1903 i Upps. Son t kontorsch Oscar C o Emma Stefansson. Gift 27/12 30 i Oslo m Brita Stawe.

Resoffasp Värml reg 23, resoffex, offasp o F res 24, offex o vid reg 25, Ul 26, L 29.

Komppoff särsk vinterutb Falun 27, kspkurs SS Rommehed 27, provtjg f flygutb vid flygskol Ljungbyhed 28—29, internationellt flygcertifikat o fältflygare 29, FV jaktkurs o jaktSS 29—30, tjg 4. flygkåren Östers 30—31 o 33, t 16/8 33 å Östers lasarett på grund av att det flygplan, där han var spanare, störtade i Storsjön, jordfäst i Karlstads domkyrka o begravnen å Ruds kyrkogård.

1196. LINDER, *V ne*, * 13/2 1902 på Hammarö. Son t folk-skollär Per Emil L o Hulda Larsson. Gift 25/3 33 i Karlstad m Ebba Karolina Adler.

Ressoffasp Värml reg 22, resoffex, F res o offasp 24, offex o vid reg 25, Ul 26, L 29, K 39. — RSO, SkytteM. Kspkurs SS Rommehed 28, ch kspplut SS Rommehed 29, SÖK 29—30, grkkurs SS 30, SS 31, komppoff studkomp 35, 36 o 37—38, tjtj särsk vinterutb f ubefskol Östers 37, regkv m org regstab 40, ch org komp 41, kurs biltj Livreg t häst 42, MOK 42—43, mil bilbesiktningsman 43, kurs f mil besiktningsmän KS 44, motoroff 43—45, ch Kkomp 47—48, tjtj Mdetalj 48—.

Bitr bilbesiktningsman Malmö och Karlstad samt tjtj bilbesiktningsman Piteå 46.

1197. NORDIN, *August Gunnar*, * 28/7 1887 i N Kedum, Skarab l. Son t folkskollär August N o Amanda Bengtsdotter. Gift 5/11 14 i Örebro m Stina Andersson. Offvol Skarab reg 06, offex o Ul 08, L 15, Gst 19, K 20, Värml reg 26, övst 29—33, M arm 35, res 37, Öl arm 46. — RSO, RNO, RVO.

Ridkurs Livreg husarer 09, tjtj volskol Karlsb 10—11, SS 12, KHS 12—14, regövn Göta artreg 13, Livreg dragoner 18 o Första livgrenreg 23, asp Gst 16—18, komppoff inf uoffskol Karlsb 19, Gstoff II. förd 22—26, ch 5. komp 26—29, skidkurs Boden 29.

Tjtj h Rikskomm f ekon försvarsberedskap 3 3—39, expert h Statens arbetsmarknadskomm 39—40, ch arbetsmarknads-komm utrednbyrå 40—46 o dess mil beredskapsbyrå 46—47, ch arbetsmarknadsstyr försvarsbyrå o eo byråch 48—.

1198. HOLMBERG, *Sven*, * 17/1 1906 i Åmål. Son t brygg-mast Otto Ture Patrik H o Maria Emelie Katarina Kjelleström. Gift 31/8 33 i Eksjö m Svea Lilly Viola Lindström. Offasp Värml reg 24, offex o F 26, Ul 28, L 30, K Gst 38, Jönk-Kalm reg 43, M arm 44, Gst 45, Öl 49. — RSO, RVO, LandstSM, StockhlfbSM, HvGM, RLSFGftjt. AIHS 28—30, SÖK 31—32, SS 32, KHS 33—35, asp Gst 36—38, tjtj Ast 38—43, lär KHS 40—43, milass Fst 45—49, stabsch III. milbefstab 49—. Sakk i 1945 års hvkomm, expert i komm f friv försvarsarb.

1199. BEXELIUS, *Folke Per Isak*, * 18/11 1905 i Öjebyn, Norrb l. Son t distrlantm Immanuel (Manne) B o Svenborg Charlotta Margareta Leander. Gift 12/6 38 i Karlstad m Britta Maria Bonnevier (dotterdotter t nr 1041). Offasp Värml reg 24, offex o F 26, Ul 28, L 31, K 40, M Kronob reg 47, V. milbef staben 51. — RSO, SkytteGM, Värml reg ftjplakett. IOS 28—29, SS 30, GCI 30—32, komppoff studkomp 33, 39—40, kspkurs SS Rommehed 34, repet SS 35—36, GasK 36, KHS 40—42, regövn Gotl artkår 41 o Göta trkår 42, tjtj Ast 42—43, V. milo 43—45, ch studkomp 45—47, batch 47, stabsch 47—51.

1200. KLINGENSTIERNA, *Claes Axel*, Ö o ch Värml reg 1928—35. Se Regch.

1201. BRUNO, *Arwid Henrik*, * 25/11 1881 i Varberg. Son t kronofogde Carl Fredrik Leopold B o Augusta Sofia Eugenia Kuylenstierna. Gift 16/1 08 i Halmstad m Ingeborg Otilia Stael v Holstein.

Offvol Skarab reg 00, offex o Ul 03, L 06, K 17, M Värml reg 28, ÖI Söderm reg 33, res 37, Ö arm 44. — RSO.

Ridkurs Skånska dragonreg 04, gränsbev västra Värml 05, SS 06, 26, 29, KHS 10—12, regadj 13—14, skidkurs Östers 14 o 25, regkvm 14—18, I. adj III. fördstab 20—23, ch 5. komp 18—20, 9. komp 23—26, 6. komp 26—27, studkomp 27, II. båt 28—33, bef Gävle ro 37—40 o Gävle fö 40—44, tjt i civilförsvstyr 44—48. t 5/12 48 i Sthlm, begravnen i Varberg.

1202. HOLM, *Carl Torsten*, * 7/4 1887 i Västerås. Son t köpman Carl Gustaf Albert H o Selma Johansson. Gift 5/12 11 i Nässjö m Hanna (Hanni) Julia Lovisa Hagelin.

Offvol Väst m reg 05, offex o Ul 07, L 11, K 22, Värml reg 28, M 31, ÖI Jönk-Kalm reg 36 m bibehållen tjt vid reg, avsk m förtidspens o i Uppl reg res 39. — RSO, RNO, RVO.

Ridkurs Skånska dragonreg 09, SS 10 o 27, regadj 11—15, KHS 16—18, regövn Livreg dragoner 17 o Svea artreg 21 o 30, tjt Gst krigshist avd 18 o tidvis 28—31, asp Gst 19—21, lär KHS 21—31, ch Livkomp 23—26, lär uoffkurs SS 28, 2. lär fältm skjutning SS 28—29, del i Gst krigshist arkivforsk i Tyskl 29, i utredn f höjande av försvarsv effektivitet 29—30, ch 6. komp 31—33, skidkurs samt beordrad följa utb vid införb i tyska arm 32, ch II. båt 33—39, bef Upps södra ro 39—41, expoff Upps io 42—45.

Utg: Några drag ur Kungl Västmanlands reg historia (19), Svensk krigföring (23), Världskriget (25), Sveriges krig under 1600-talets senare hälft (27), Västmanlands reg historia, del I—III, (29—38), Kriget (32), Kriget och kulturutvecklingen (41), Kriget och den europeiska enheten (42), Norden och världen (43), Från krig till fred (43), Andra världskriget och andra världsfreden (46), Kampen om Europa (48). Led av stadsfullm i Upps 42— och av dess drätselkam 46—.

1203. DURLING, *Ernst Wilhelm*, * 26/9 1889 i Gammelstorp, Forsby sn, Skarab l. Son t godsäg Johan (Janne) August D o Anna Ewalda (Walda) Otterström. Gift 7/10 29 i Karlstad m Inga Maria Florell.

Offvol Skarab reg 07, Västg reg 08, offex o Ul 09, L 15, K 24, Värml reg 28, M resst 36, res 44. — RSO, RFinlVROkl.

Tjt Livreg husarer 10—11, volskol Karlsb 11—12, VOK 12, SS 13 o 37, ridkurs 13, vinterSS Umeå 14, signoff 14—16, regadj 16—21, kspkurs 18, MFK 23—25 i KHS 26—28, adj KHS 29—33, regövn Norrl artreg 27, ch 6. komp 28—29, tjt LKE 34—35, bertjt perioder 39—44. Verkst dir i Blomsterfonden Sthlm 36—41, personalch Livförsäkrbol Framtiden 42—48, int i Förenade-Framtiden Livförsäkr AB 49 o anst i Sv Pressbyrå 50—.

1204. LIDSTRÖM, *Claes Fridolf*, * 20/12 1894 i Arvika. Son t köpman Carl Fridolf L o Karolina Amelie Ohlson. Gift 3/1 33 i Eskilstuna m Gerda Margot Dale, f Fernström. Offvol Värml reg 13, Västm reg 14, offex o F 15, Ul o L 18, Värml reg 28, K 30, M resst 40, res 50. — RSO, VästmanllfbSM, VärmlsfbSM, SkytteM. Kspkurs Skillingaryd 17, ridkurs Uppl artreg 19, SS 20 o 34, GD 20—21 o 22—24, repet kspkurs Rommehed 21, kurs signtj KS 22, komppoff SS övnkomp 25, signoff o regadj 26—27, kspkurs Upps 28, ch 5. komp 29—36, grkkurs SS 30, VOK 31—32, vapoff 32—36, Ivkspkurs Karlsb 36 o Ch dyl kurs 39, ch kspkomp 36—40, eldledn-kurs grk Falun 39, ch org båt 40, lär o bitr besiktnoff Gefvakt 41—43, avdch o l. lär TygS 43—46, ch KÅFT kontrollbyrå Gefvakt 46—47. Prakt leg sjukgymn. Bosatt i Skogstorp, Eskilstuna.

1205. NYGREN, *Carl Ingemar*, * 9/1 1899 i Simtuna sn, Västm l. Son t kronolänsmän Carl August N o Anna Lovisa Wiberg. Gift 19/4 29 i Köpenh m Sigrid Gunnel Freidenfelt. Resoffasp Västm reg 20, offasp 21, offex o F 22, Ul 24, L 26, Värml reg 28, FV 30, K 36, M 40, ÖI 42, Ö o ch Krigsflygskol 43—. — KSOkl, RVO, RDDO, LKKrVA. Tjg pionjär- o ubefskol 23—25, flygskol o prov f internationellt flygplanförecertifikat 26, avlagt fältflygare- o flygspanarprov 27, SS o radiokurs 28, väderleksutb 32, adj h Ch f Försvarsdep 37, KHS 37—39, tjg flygstab 39—43. Led Hvrådet 42, ordf Aeroklubben Malmö 43, led Rise-berga kommunalnämnd 46.

1206. NORDANSKOG, *Gösta Vilhelm Frcenkel*, * 8/9 1905 i Filipstad. Son t stadsträdgårdsmäst Oscar Vilhelm Nilsson o Emma Karolina Danielsson. Gift 26/10 30 i Karlstad m Elsa-Britta Maria Sundelius. Offasp Värml reg 26, offex 27, F 28, Ul 29, L 31, K 40, M Västem reg 47, Värml reg 48. — RSO, CFBSM, VärmlfbSM, StockhfkSM, Värml reg ftjplakett. IOS 29—30, SS 30 o repet 31—32 o 33, särsk tjg Norrb reg 31—32, komppoff studkomp 32, 33, 38, SÖK 35, komppoff AUS 35—38, ch org komp 39—40, tjg Ast orgavd 41, KHS 41—43, tjg Norrl artreg 42, lär taktik KS 43—44 o krigskonst 44—46, ch Livkomp 46—47, batch 47—50, utboff 50—51, stabsch 51—. Utg: tills m Öl Gst Sven Holmberg "Orderhandbok för gevärsgrupp o gevärsp plutonchefer", ordermallar för gevgrpch, -plutch o skyttekompch, medarb i Tidskriften "Befäl" 46—47.

1207. VOGEL, *Carl Conrad*, * 28/4 1906 i Karlstad. Son t nr 1117. Gift 1. ggn 17/11 28 i Karlstad m Lisa Tjerneld, skild 29, 2. ggn m Majken Lundqvist, skild. Offasp Värml reg 25, offex 27, F 28, Ul 30, L 31, Gotl infreg 37, K 40, resst 44, Värml reg resst 49. — SkytteM. IOS 29—30, särsk tjg Norrb reg 30—31, SS 33, GD 33—36, 1. lär GIS 41—44, kadettoff o lär KS 43.

1208. FRÖSELL, *Bertil*, * 7/5 1905 i Säffle. Son t folkskollär

0 kantorn Iwar F o Hildegard Anderson. Gift 22/10 29

1 By m Karin Cecilia Brunzell.

Offasp Värml reg 25, offex 27, F 28, UI 29, L 31, Intkår 34, K 37, 1. byråing KKV 45, M 48, 1. byråint KKV 49. — RSO, HVILsFrK.

Kspkurs SS Rommehed 29, IOS 29—30, MFK 32—34, tjt Int 1 34—36, regint Norrl trkår 36—38, Hals reg 38—42, tvättkurs 38, drivmedelskurs 41, tjt KÅFT industribyrå 42—45, utb t kontrolloff 43—44, tf 1. byrådir KKV 47—48, lär IntS 44—49 o TygS 44—48. Led Sv offb styr 42—, led av Statstjm Riksfb styr 47—, led försv lönenämnd 46—47 o Statens d:o 47—, lär vid Socialinst i Sthlm 44—48.

1209. BERG, *Erik Axel*, * 26/1 1908 i Härnevi, Västml L Son t fabr Axel B o Elin Oden. Gift 29/5 37 i Karlstad m Marianne Calais.

Offasp Värml reg 26, offex o F 29, UI 31, L 33, K 41, M Hals reg 49. — RSO, VärmlfbSM, SkytteM, Värml reg ftjplakett.

IOS 31—32, grkkurs SS 33, SS 34 o repet 35, särsk tjt Norrb reg 34—35, GasK 37, kompoff studkspkomp Sö-derm reg 38, avdch AUS 38—39, kadettoff 39—40 o vid inf resoffskol KS 40—41, pionjäkurs SS 41, KHS 43—45, tjt Svea artreg 44 o Skånska preg 45, 1. adj V. mil-befstab 45—47, kompch AUS 47—49, batch 49—.

1210. NORDIN, *Bror Karl Åke Vilhelm*, * 3/9 1904 i Karlstad. Son t lektorn, FD Carl Richard N o Ellen Maria Runström. Gift 23/3 33 i Karlstad m Ingrid Augusta Bruno (dotter t nr 1201).

Offasp Värml reg 26, offex o F 29, UI 31, L 33, K 41, Intkår 44, M 51. — RSO.

IOS 31—32, kspkurs SS Rommehed 32, kompoff SS övn-komp Rommehed 34, SS 36, KörK 37, kurs elledn grk Dalreg 38, MFK 39—41, kompch bertj 39—40, tjt depå-int Söderm preg 44, ch skolkomp 41—43, moboff 43—44, regint Göta trkår 44—47 o Värml reg 47—51, lär US 44—47, kurs regint IntS 45, ch komskol Skövde 49, Stabs-int. Gotl 51—.

1211. HELLMAN, *Carl Tage*, * 28/7 1907 i Söderh.

Son t kamrer Carl Gustaf H o Valborg Maria Ståhl. Gift 9/12 32 i Göteb m Margareta Ingegerd Johanna Forslund. Offasp Värml reg 27, offex o F 30, UI 32, L 34, K 41, M Jämtl fältjägereg 51. — RSO, VärmlfbSM, SkytteM. SS 35 o repet 37, kompoff studkomp 36 o ch 40, KHS 40—42, tjt Göta artreg 41 o Göta trkår 42, 1. adj V. milbef-stab 42—45, kompch 45—48, ch I. båt 48—49, stabsch 49—50.

1212. JUHLIN, *Nils Ivan*, * 1/10 1907 i Karlstad. Son t tåg-mast Reinhold J o Alwi Kronberg. Gift 21/6 36 i Gräsmarks kyrka m Gudrun Olsson.

Offasp Värml reg 26, offex o F 30, UI 32, L 34, K Gst 41—46, Gotl infreg 47—49, M 48, Gst 49. — RSO, SkytteM.

Grkkurs SS 32, KHS 36—38, asp Gst 38—41, ch Fst pressdetalj 41—44, gstoff IV. milbefstab 44—46, stabsch VII. milbefstab 49—.

1213. GERLACH, *Gunnar Hugo Arvid*, * 6/8 1907 i Varberg. Son t ingenjör Hugo G o Anna Bagge. Gift 1. ggn 19/8 41 i Karlstad m Gull Lunden, skild 46, 2. ggn 2/8 48 i Karlstad m Agda Cederberg.

Resoffasp Älvsb reg o offasp 27, Värml reg 28, offex o F 30, UI 33, L 34, K 41. — RSO, RPolRest, CFBSM, VärmlbfbSM, SkytteM.

Språkstud Frankr o Tyskl 30—31, bitr åt militärattachén i Warszawa 35, IOS 36—37, SS 37, KHS 38—40, regadj 40, ch skol- o studkomp 40—41, 44—45 o 48—, kadettoff KS 41—44, grkkurs SS 43, stabsch Karlstads fö 45—48, taktisk kurs f batch SS 50.

1214. KARLSSON, *Karl-Erik*, * 24/11 1909 i Örebro. Son t disp Erik K o Arvida Lysell. Gift 38 i Oslo m Nanny Brattberg.

Offasp Värml reg 28, offex o F 31, UI 33, L 35, FV 36, K 41, M 46, Öl 49. — RSO, FFrK4klmsv. Flygskola 35, jaktkurs 36, FKHS stabskurs 41—42, lär FVbomb o SS 44—45 o ch 47—.

1215. NYQUIST, *Carl-Gustaf*, * 9/5 1906 i Tveta, Värml 1. Son t järnvägstjm Gustaf N o Hedvig Peterson. Gift 18/10 36 i Tösse m Maria Johansson. Vol Värml reg 25, offasp 30, offex o F 32, UI 34, L 36, Karlsb Ivreg 37, Östg Ivreg 39, K Lv 41, plac Luleå Ivkår 45 o Skånska Ivkären 50.

AIHS 34—36, lär AUS 40—43, ch Iv studbatt 43, KHS 43—45, Ivoff I. milbefstab 47—50, M 51.

1216. RUDENSCHÖLD, *T horsten Gustaf Gabriel*, greve, * 11/1 1886 i Skövde. Son t K Västg-Dals reg greve Hakon R o Hanna Matilda Wennérus. Gift 1. ggn 6/5 07 i Sthlm m Nina Lagerbielke, skild 33, 2. ggn 11/12 33 i Djursh m Margit Gemzell.

Of f vol Livreg t fot 04, of f ex o Ul 06, L 09, K Gst 18, Kronob reg 23, Gst 26, M 28, Värml reg o Öl 33, Ö o tf ch Bohusl reg 36, ch 37—42, insp lokalförsv V. milo 42—49. — GV:sJmt, KSOkl, RVO, CFBGM, LandstSM, SvmifbGM, BohuslfbGM, DalarnesbfbGM, GöteblfbGM, VärmlfbSM, KSpMfOvk2kl, OffFrHL.

Tjg Svea livg 07—08, ridkurs Livreg dragoner 08, SS 09, 33, 38, KHS 11—13, regövn Livg t häst 12 o Svea artreg 17, regadj 13—15, Gst kommunikavd 15, asp Gst 15—17, gstoff VI. förd 18—21, ch mobdet LKE 21—23, stabsh IV. (östra) förd 26—30,

följt utb ArtSS 27, 38, kurs vinterutb 30, tjg i franska arm 25—26, milattaché i Paris o Bryssel 30—33, ch I. båt 33—36.

Överstyr:s f SvRK representant f försv i Värml distr 33—35, KB:s i Värml l mil bitr vid luftskyddets planläggning 35—36, chinstr i Värml Ifb 33—35, ordf i Bohusl o Göteb Ifb 36—42, ordf i västra (V.) MID 36—38, ordf i Blå Stjärnans Värmlidistr 45—.

Bosatt i Karlstad.

1217. RUDQVIST, *Olof*, * 10/4 1911 i Forshaga. Son t statinsp August R o Martina Bergström. Gift 23/10 37 i Hammarö kyrka m Ingeborg Hilma Kristina Jackman.

Offasp Värml reg 30, offex o F 33, Ul 35, L 37, Dalreg 39, K 42, Gst 46. — SkytteM.

Särsk tjg Norrb reg 35—36, pionjäkurs Göta ingkär 35, IOS 36—37, SS 37 o repet 39, avdch AUS 41—42, asp Gst 44—46, tjg FKE o lär AIHS 46—49, Ast 49—.

1218. STAWREBERG, *Åke N:son*, * 5/7 1911 i Östers. Son t Öl arm, M Hals reg Pontus William Nilsson o Anna Fredrika Lundquist, t 51. Gift 30/7 38 i Sthlm m Ingrid Wetterdahl.

Offasp Värml reg 30, offex o F 34, Ul 35, L 37, K 42. — VärmlfbSM, SkytteM.

Särsk tjg Norrb reg 36—37, utb pvtj (mot-) Göta livg 37, IOS 37—38, SS 38, KörK 39, tjg Skarab reg pbat 40, ch org pvkomp (mot-) Skarab reg 40—41, kurs amkänne-dom o projektilröjn Svea artreg 41, ch org tkomp 42, kompoff infoffaspskol 42—44, kurs förv IntS 46, kompch JS 46—48, stridsskola SS o växeltj Bergslagens artreg 48, utboff Karlstad fö 49—.

1219. EVERS, *Thord Richard*, Ö o ch Värml reg 1935—39. Se Regch.

1220. SANDBERG, *Eric Hilding Fredric*, * 29/9 1890 i Tjureda sn, Kronob 1. Son t Fj Kronob reg Robert Fredrik S o Sofie Elisabet Jönsson. Gift 10/4 27 i Växjö m Ruth Emilia Stenström.

Offvol N skånska infreg 09, offex o Ul 11, L 15, K 26, Kronob reg 28, M Värml reg 36, Uppl reg 37—39, dock , utan rubbning av tjt vid reg, Öl 44, res 49. — RSO, SkytteM, Värml reg ftjplakett.

Tjt Bodens ingkar 13—14, SS 14, 29, GCI 15—17, komp-off studkomp 17, 19, 23—24 o 26, VOK 19—20, vapoff o regadj 20—23, ch kspkomp 28—36, skidkurs Boden 29, kasernoff 35—42, ch I. båt 36—39, batch särsk vinterutb Östers 38, ch org båt 40—41, inskrch Värml io 42—49.

Bosatt vid Växjö.

1221. OLSSON, *Karl-Erik Douglas Martin*, * 1/6 1913 i Sthlm. Son t dir Erik Martin O o Sigrid Johansson. Gift 18/5 37 i Sthlm m Vilma Margareta Edling.

Resoffasp Värml reg 32, resoffex o offasp 34, F res 35, offex o vid reg 36, Ul o L 37, K 43, vid Fst i jvgtj 44—49, övst 49—51, resst 51.

JOS 38—39, SS 39, regadj 40—41, KHS 41—43, tjt Göta artreg 42, milass SJ 46—49.

Bosatt i Sthlm.

1222. MOLLSTEDT, *Sven Edvard Vilhelm*, * 8/12 1909 i Karlstad. Son t fabr Anton Edvard M o Lydia Pählman. Gift 12/5 40 i Karlstad m Barbro Ingeborg Ericsson.

Offasp Värml reg 30, avsk 31, resoffasp o offasp 33, offex o F 36, L 38, K 44.

SS 41, ch org komp 43, kurs förv IntS 45, kompch 45—47, bitr moboff Karlstads fö 47—48, vistades i Afrika 48—49, tjt Pdetaljen 50—.

1223. RUDQVIST, *Nils*, * 25/2 1915 i Forshaga (broder t nr 1217. Gift 29/6 41 m Rut Maria Svensson, skild 49, 2. ggn 18/6 49 i Brunskogs kyrka m Stina Margareta Johansson.

Offasp Värml reg 34, offex o F 37, L 38, K 45, Intkår 46. — VästernsfbSM, SkytteM.

Särsk tjt Norrb reg 39—40, tjt Fst 41—44, MFK 44—46, regint Sundsv Ivkår 46—50, förvoff vid infbefstaben i Karlskr 50—.

1224. ANJOU, *Gösta Anton Otto*, * 19/5 1891 i Eskilstuna.

Son t v häradshövud Anton Frans Karl A o Flora Sofia Elisabeth Nordenskjöld. Gift 22/6 18 i Oscarström m Ingrid Bertha Sofia Liedholm.

Offvol Livreg gren 10, kammarpag h Drottningen 11—12, offex o Ul 12, L 16, K 27, M resst Värml reg 37, Livreg gren res 45. — RSO, RLSFGfjt, SkytteM. Kompoff o adj str Boden 14 o 17, kompoff studkomp 15—16, 17—18, 23, SS o repet uoffkurs Karlsb 19, vinter-repövn Boden 20, kspkurs SS Rommehed 22, kompoff studkomp vpl läk Sollefteå 23, teknisk kurs 24, grkkurs SS 24 o 36, Gask 25, regadj 25—27, gasoff 26—28, kompoff SS övnkomp 26 o 27, ch 6. komp 27—31, 34—36, vinterkurs Boden 28, AIHS 28—30, tjt Svea artreg 29, ch tekn det infinsp 30—34, chinstr f Örebro io:s Ifb 34—35, kurs f försvass 37, försvass h KB Örebro l 37—44, tjt Pst 38 o V. milo 44, platsch KKV lokalförv i Hallsberg 45—50, bitr moboff Livreg gren 50—, Försv representant SvRK Örebro distr 42—47. Bosatt i Örebro.

1225. GREVILLIUS, *Fredrik*, Ö o ch Värml reg 1939—51. Se Regch.

1226. BERGGREN, *Karl Gunnar*, * 28/6 1893 i Åsele. Son t jägmäst Karl Henrik B o Hildur Maria Bexelius. Gift 13/7 15 i Sthlm m Margit Ruth Adèle Eglantine Bromark. Offvol Västerb reg 12, offex 14, Ul Jämtl fältjägreg 15, L 16, K Gst 28, Hals reg 33, M 35, Gst 37, Öl 38, Värml reg 39, Ö 41, ch Gotl inf reg 42—45, insp ptrp 45—46 o inf o kav 46—47. Genmaj resst 47. — KSOLkl, RVO, LandstSM, RFinlVROkl, LKKrVA, SkytteM, Värml reg ftjplakett.

SS 21 o 32, KHS 21—23, asp Gst 24—27, flygkurs f gstoff 28, lär i krigskonst AIHS hk 28—33, i taktik KHS 35—37, mil stud i Frankr 28, Finl 37, Balticum 38, ch Ast orgavd 37—39, ch I. båt 39—40, ch reg depå 40 o 41, sakk i 1930 års Försvkomm 30—35, i Riksdagens särsk utskott 36, ordf i 1946 års komm f utredn av de vpl utbildn, ch Kronob fältreg 40 (2 mån) o org reg (6 mån) 40—41, ledare av befästnbyggen i Värml 42. Redaktör f Ny Militär Tidskrift 30—33, en av huvudförf t den mil programskriften Antingen-Eller (30), förf: Rakt på sak! I försvarsfrågan (48) samt ett flertal försvarspolitiska o mil uppsatser i fack- och dagspress bl a Synpunkter rör en svensk taktik (29), Röda armén (30), Die Rote Armé (30), Landstorm o kvalitetsarmé (30), En nordisk anfallstaktik (31), Ros o ris åt värmlänningen som soldat (42), Pansarbrigaderna, återblick o utvecklingstendenser (46), Från Peter I till Stalin, nationella drag i rysk krigskonst (46), Utbildningstiden i försvarsdebatten (47), Försvarsreform eller provisorium (47), Krigsmakt o civilförsvar (47), Riksförsvarets modernisering (48), Radikalism o konservatism i försvarsdebatten (48), Moskvas fruktan för Norge (49), Flyttar krigshotet österut? (50), Kring kriget i Korea (50), Indokina — nästa (50) m fl. Bosatt i Sthlm.

1227. HJUKSTRÖM, *Gustav Vilhelm*, * 13/2 1910 i Sorsele. Son t kronojäg Gustav Emil o Ida Josefina H. Gift 15/4 40 i Karlstad m Anita Margareta Lundquist.

Vol Västerb reg 27, offasp Värml reg 37, offex o F 39, L 41, K 47. — Nya Werml-Tidningens GM o ch armén hedersgevärd för idrprestation 41, SkytteGM. Stf ch f Sv milptr vid VM på skidor i Zakopane, Polen, 39, 1. batadj org båt 40, tjt vid skidbat Norrb reg 40—41, ch Sv milptr på skidor vid VM i Cortina d'Ampezzo, Ital, 41, kompch 42—44, SS 44, KHS 44—46, trptjtj Göta artreg 45 o Skarab preg 46, asp Gst 46—49, ch kaptenskurs 49 o 50, 2. lär krigskonst KS 49—.

1228. HERMANSON, *Curt Adolf*, * 18/5 1916 i Sunne.
Gift 8/6 41 i Karlstad m Britta Wendt.
Offasp Värml reg 36, offex o F 39, L 41, K 47, Gst 50. —
SkytteM.

1. batadj org fältbat 40—41, regadj 42, SS o ch org
kärjägkomp 44, kompoff o lär Inf kadettskola 45, KHS
45—47, trptjg Gotl artkär 46 o Söderm preg 47, kadettoff
o lär KS 47—48, asp Gst 48—50, gstoff VII.
milbef-stab 50—.

1229. GREWELL, *Carl Axel*, * 14/9 1897 i Link. Son t K
Första livgrenreg Johan Jakob Axel G o grevinnan Anna
Elisabeth Mörner af Morlanda.

Offasp Första livgrenreg 17, offex o F 19, Ul 21, L 22,
ordoff h hert av Västerb 33 o adj 34, K 34, M Värml reg
40, ÖI 44, ch AUS 48—50, Ö 49, ch Uppl reg 50. —
GV:sJmtII, RSO, RVO, RFrSvSO, Värml reg
fjtplakett.
Kspkurs SS Rommehed 21, ridkurs Kronpr husarreg 22—
23, grkkurs SS 24, Rs 25—26, SS 28 o repet 29 o 30, ch
övntrp grkkurs SS 29, bitr åt milattachén Paris 29—30,
eldledarkurs i skjuten m grk o ksp SS 30, ch kspkomp 31,
KHS 31—33, regövn Svea artreg 32, kadettoff KS 33—37,
ch infoffaspskol 40, regstabsch org förb 40 o Värml reg
40—42, stabsch org reg 41 o 43, kurs cykeltj Gotl infreg
o motorkurs Sthlm 42, batch 43 o 44, utboff 43—44, regoff inf- o kavinsp 44—48.
Uppvaktande off h hert av Jämtl 46.

1230. LUNDGREN, *Karl Fritiof*, * 21/2 1906 i Karlstad. Son
t handl Karl Emil L o Frideborg Jean Bauer. Gift 1. ggn
31/12 32 i Karlstad m Wera Maria Wennerström, f 45,
2. ggn 28/12 46 i Åmål m Stina Ester Irene Planman.

Resoffasp Värml reg 28, resoffex 30, F res 31, Ul 33,
L 35, extra offkurs KS 40, vid reg 41, K 42.

Kurs pionjärtj Göta ingkär 35, ch org komp 42, SS 41,
kurs traktor- o cykeltj Jönk-Kalm reg 46, kasernoff 45—
46 o 47—48, HundK 48 o 49, regadj 48—49.

Folkskollärex 28, folkskollär Karlstad 30—40.

1231. JACOBSON, *John Mauritz*, * 6/7 1912 i Skara. Son t
köpman Carl J o Rosa Smedmark. Gift 5/7 42 i Kiruna
m Karin Möller.

Resoffasp Värml reg 32, resoffex 34, F res 35, Ul 37,
L 38, vid reg 40, K 43. — SkytteM.

Adjkurs 38, adj org båt 40—41, SS 41 o 49, ch org komp
Norrb reg 42, kompch 43—44 o 46—, kurs förv IntS 47.

1232. LJUNGE, *Erik Axelsson*, * 17/5 1913 på Kroppkärr, Karlstad. Son t handelsträdgårdsmäst Axel Johan L:son L o Maria (Maja) Lindström. Gift 14/4 41 i Åtvidaberg m Birgitta Jonsson.

Resoffasp Värml reg 32, resoffex 34, F res 35, UI 37, L 38, vid reg 40, Ptrp 42, K 43. — SkarabfbSM. Kurs pvtj (mot-) Göta livg 39, SS 41, ch f resuoffkurs i pvtj (mot-) 42, kurs i ptj 43, kompch 40—43 o 48—49, bitr chinstr Skövde fö 43—47, kurs förv IntS 47, ch avd P 49—50, moboff Skövde fö 50—.

Stud trädgårdsyrket i in- o uti 33—36, elev vid Adelnäs trädgårdsskol 37—39, trädgårdsmästex, tjt som tpedare i Polen f svenska Polen-hjälpens räkning hösten 45.

1233. HEIJBEL, *Sven Hugo*, * 8/4 1913 i Bon, Grava sn.

Son t lantbr Hjalmar August H o Ingrid Gullbrand.

Gift 4/6 38 i Karlstad m Wiwi Alva Majken Park.

Resoffasp Värml reg 34, resoffex 36, F res 37, L vid reg 40, K 46.

Tjt org förband o KörK 40, HundK 41, hundoff 41—43, kompch 41—48, moboff Karlstads fö 48—.

W^RN, *Carl Jonas*, * 23/7 1915 i Spånga. Son t advokat Olof W o Gerda Anna Sofia Rehn. Gift 28/9 39 i Upps m Lissie Margareta Ehnström.

Resoffasp Värml reg 34, resoffex 36, F res 37, L 40, extra of f kurs KS 40, vid reg 41, K 45. — SkytteM. Kurs pvlv SS 41, regadj 41—42, SS 42, kompch 42—45, tjt plutchskol pvlvtj Hall reg 45, KHS 45—47, bitr mil-attaché Köpenh 48, 2. lär trputb SS 48—51.

1235. BRUNSSON, *Johan Teodor Kasper*, * 17/5 1918 i Jönk.

Son t statinsp Gustaf Filip Hjalmar B o Maria Peterson.

Gift 7/7 44 i Ljungby m Margareta Nyqvist. Offasp

Bohusl reg 37, Värml reg 38, offex 39, F 40, L 42, K 48.

Tjt batadj org båt 41, 42, 43, SS 44, adj org regstab 43 o 44, KHS 46—48, trptjt Bergslagens artreg 47, Söderm reg 48, ch 3. komp 48—51, adj V. milbefstab 51—.

1236. HÅKANSSON, *Karl Olov*, * 29/8 1917 i Arvika. Son t
fabr Karl Henrik H o Elisabet Wiberg. Gift 22/6 46
i Sthlm m Barbro Elisabet Nilson.

Offasp Värml reg 37, Västerb reg 38, offex 39, F o vid
Värml reg 40, L 42, K 48.

Tjg adj org båt 42, 43—44, plutch 99, komp Bohusl reg å
Grunnebo 42, SS 44 o 48, kurs förv IntS 47, kompch 48—
49, tjg Pdetaljen 50—.

1237. BENÉUS, *Lars Edvin Börje*, * 13/2 1918 i Sthlm. Son t
verkmäst Edvin Pettersson o Lydia Andersson. Gift
21/8 43 i Sthlm m Birgitta Christina Björndahl.

Resoffasp Svea livg 37, Värml reg 38, resoffex 39, F res
o vid reg 40, L 42, K 48. — SkytteM. Tjg org förb
40—41, SS 43 o repet 45, växeltj Bergslagens artreg 45,
regadj 45—46, KHS 49—51.

1238. SPOLANDER, *Nils Helge Lars Anders*, * 13/4 1919 i
Kisa. Son t godsförv Helge S o Anna Theorell. Gift 21/12
41 i Link m Ulla Tures son.

Offasp Livgrenreg 37, resoffasp Värml reg 38, resoffex
39, F res o vid reg 40, L 42, K 48.

Tjg org komp Västerb reg 40, SS 44, lär o kompoff KS 45,
kompch 48—50, adj AUS 50—.

1239. FURTENBACH, *Börje Gustaf Ludvig*, * 28/4 1901 i
Sthlm. Son t tullförv Gustaf Fredrik F o Selma Charlotta
Ljungqvist. Gift 24/12 27 m Anna Elisabet Rosén.

Offasp Norrb reg 21, offex o F 23, Ul 26, L 27, K Gst 37,
Värml reg 41, M 42, Gst 44, Öl 45. — RSO, RVO,
FFrK4klmsv, Värml reg ftjplakett.

Regadj 26—27, MFK 27—29, SS 30, SÖK 30—31, signoff
31—33, regövn Norrb artkår 33, KHS 33—35, asp Gst
35—37, tjg Signreg 37, lär kurs resoff 37 o 38, l. adj h
ch Fst (fr 40 h ÖB) 38—41, lär taktik KHS 39^41, sv
sambandsuff vinterkriget i Finl 40, tjg som kompch, batch,
regstabsch, kasernoff, ch avd M vid Värml reg 41—44,
stabsch org förd 43, ledare av befästnarb 43—44, stabsch
V. milbefstab 44—49, milass vid Civförsvstyr 49—50, ch Fst krigshist avd
50—.

Utg: "Värmländsk beredskapstjänst genom tiderna" (43), "Värmländsk beredskap" (47),
"Gränsland" o "Värmlands krigsfolk" (48).

1240. RYDQUIST, *Gustaf Arne*, * 7/8 1904 i Knutby, Sthlm 1. Son t folkskollär Lars Gustaf R o Kristina Ohlsson. Gift 18/8 35 i Sthlm m Disa Byström.

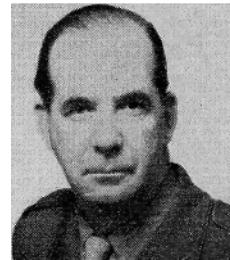
Offasp Västerb reg 24, offex o F 25, L 28, K 40, Värml reg 41. — RSO, SkytteM.

SS 29, särsk tjt Norrb reg 29—30, pionjäkurs Rommehed 30, kspkurs SS Rommehed 32, GasK 34, gasoff 35—39 o 44—46, kurs pvtj Göta livg 36, TOK 36—37, MFK 39—41, ch org komp 39—40, stabskompch o kommandant org förd o kontrolloff befästnarb Värml 42, tygoff 42—46, TK 46, stabsch Karlstads fö 48—49 o moboff 49—51.

1241. SCUIZMAN, *Gustav Harry*, * 18/12 1905 i Åtvidaberg. Son t verkmäst Gustav Emil S o Ellen Elisabeth Gustavsson. Gift 30—43 m Harriet Werner. Offasp Norrb reg 27, offex o F 29, U1 31, L 32, K Värml' reg 41. — RSO.

IOS 31—32, kspkurs SS Rommehed 32, SS 35 o 47, Strv 36—38, GasK 38, kompch 39—43 o 44—48, tjt Ast 41, kompch JS 43—44, kurs förv IntS o US 45, brigkvkurs 50, tjt Mdetaljen 48—.

1242. HJORTSBERG, *Gustaf-Adolf*, * 21/9 1905 i Gullabo, Kalm 1. Son t folkskollär Karl August H o Anna Johansson. Gift 14/10 33 i Eksjö m Agnes Johanson. Vol Jönk reg 24, extra offkurs KS 40, L Värml reg 41, K 42. — RSO, HvGM, SkytteM.

GasK 35, kompch 41—, SS 43, HundK 44—45, växeltj Bergslagens artreg 45—46, kurs förv IntS 47. Instr f ungdomsavd U 47 i Eksjö 35—39, i Karlstads Ifören 42—44 o i Karlstads hvkrets 41—.

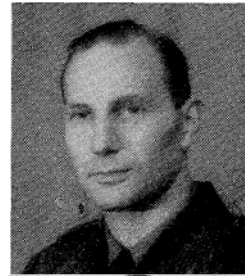
1243. GÖRANSSON, *Bror Evert*, * 24/10 1903 i Kropp, Malmö 1. Son t lantbr Nils Peter G o Matilda Friberg. Gift 3/8 35 i Ängelh m Ingrid Maria Lindström. Vol Vaxh grenreg 22, Livreg gren 27, extra offkurs KS o L Värml reg 41, K 42. — SkytteM.

Tjt Saarbat 34—35, kompchef SS övnkomp 38, radiokurs Signreg 39, SS 41, SÖK 41—42, trådsigtjt Göteb 43, signoff o kompch 42—44, TOK 44—46, tygoff o motoroff 46—50, kompch 51—.

1244. BORG, *Nils Arvid*, * 3/3 1912 i Skara. Son t banmäst Gustaf Adolf B o Nancy Arvidsson. Gift 9/10 37 i Örebro m Julian Eriksson.

Resoffasp Skarab reg 32, resoffex 34, F res 35, UI 37, L 38, extra offkurs KS o vid Värml reg 41, K 43. SS 42, kurs amtj KÅFT 42, spräng- o mintj SS 43, TygS 44, 47—49 o mintj V. milo 45, kompch 43—46, kompch övntrp SS 47, tjt KÅFT 49—50, tygoff 51—.

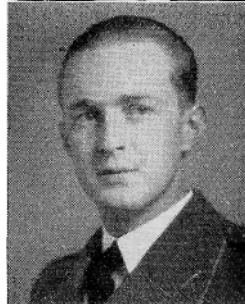

1245. FREDEN, *Lennart Filip*, * 13/5 1913. Son t kraftverks-dir Carl Filip F o Anna Lindberg. Gift 37—46 m Inga Wenblad.

Resoffasp Värml reg 34, resoffex 36, F res 37, L 40, extra offkurs KS o vid reg 41, K Intkår 45. — SkytteM. Tjt org förband 40, 41, 42, SS 42, MFK 43—45, tjt Int 3 Boden 45—46 o ch 46—49, regint Livreg gren 49—. JK Sthlm 42.

1246. NILSSON, *Nils Holger*, * 25/1 1917 i Sunne. Son t ombudsman Hans Olof o Ellen Elisabeth N. Gift 25/10 42 i Ljusdal m Birgitta Margareta Eigard. Resoffasp Värml reg 36, resoffex 38, F res 39, L 41, extra offkurs KS o vid reg 41, K 47. — SkytteM, VärmlbfbSM. Tjt stamskol- o studkomp 40—43 o 45—47, SS o adj org båt 43, regadj 44—45, battchkurs ArtSS o specialkurs f eldledare grk SS 46, utboff Karlstads fö 47—49, ch 4. komp 43—44 o 10. 49—, personalvårdsoff 51—. Sekr Värml bfb 47—49, Värml reg Kamratfören 45—49. Stud juridik i Sthlm 37—40.

1247. RÅDBERG, *Jan Torstensson*, * 23/6 1919 i Forshaga. Son t disp Torsten R o Margareta Fielding. Gift 22/5 43
i Göteb m Gun Klaesson.

Resoffasp Livreg gren o Värml reg 37, resoffex 39, F res 40, extra offkurs KS o vid reg 41, L 42, K 48 —
2 SkytteM.

Kurs biltj Livreg t häst 42, SS 43, SÖK 44, telegrafverkskurs Göteb 45, signoff 47, KHS 49—51. Jur stud Upp s 38—40.

1248. PRAGE, *Enock Valdemar*, * 8/9 1918 i Färnebo. Son t banmäst Per Victor P o Agnes Lundgren. Gift 3/10 42 i Karlstad m Siri Helga Margareta Timén. Offasp Värml reg 38, offex o F 41, L 43, K 49. — SkytteGM.

Pionjärkurs SS 41, IOS 44—45, tjt Svea livg 46, kompch övntrp SS 47, kompch 48—50, KHS 50—. Ordf reg skyttefören 44—50, Karlstads skyttekrets 45—50, Chinstr Arvika hvkrets 45—50.

1249. CLARHOLM, *Sixten*, * 28/3 1920 i Västerås. Son t nr 1436 o Elsa Maria Creutz. Gift 25/8 45 i Gränna m Inga-Britta Nyström.

Offasp Livreg gren 38, offex o F Värml reg 41, L 43, Jämtl fältjägreg 46, K 50. IOS 44—45, tjt Göta ingkå 46—47.

1250. SÖDERMAN, *Lars Johannes*, * 30/10 1918 i Helsingfors. Son t pastor Johannes S o Ester Jonsson. Gift 23/3 46 i Anderslöv m Inga Persson. Offasp Värml reg 39, offex o F 41, avsk 44. Genomgått Alnarps lantbruksinstitut 44—47, lantmäst 47, lantbruksinsp vid Haganäs gård, Broby, Malmö l.

1251. BERGSTRAND, *Lars Gabriel Bertilsson*, * 11/1 1917 i Solna. Son t byråsekr Bertil B o Anna Maria Johansson. Gift 23/6 45 i Karlstad m Ingabritta Ohlzon. Resoffasp Värml reg 39, offasp 40, offex o F 41, L 43, K Intkå 49. — SkytteM.

Tjt vid befästningsarb inom V. milo 44—45, IOS 45, tjt försöksbat Jönk-Kalm reg 46, MFK 47—49, ch Int 2 o tjt Göta treg 50—.

1252. SWARTZ, *Bror Einar Sigvard*, * 24/2 1911 i Sthlm. Adoptivson t disp Simeon S o Anna Bergström. Gift 30/10 36 i Karlstad m Alli Holm.

Fast anställd Värml reg 33—37, extra resoffkurs Rosers-berg 39—40, Vpl F 40, offasp 41, extra offkurs KS o F vid reg 41, L 43. — SkytteM.

GIS 41—42, IOS 45, repet SS 46, komppoff o lär Inf kadettskola 46—49, ch 4. komp 50—.

1253. KALMBERG, *Karl Hampus*, * 15/5 1892 i Trosa. Son t provinsialläk Vilhelm Reinhold Rickard K o Emma Mathilda Klingenstierna. Gift 21/2 42 i Sthlm m Barbro Augusta Maria Flach.

Of f vol Livreg husarer 11, Kronpr husarreg 12, of f ex o Ul 13, L 16, vid Livreg husarer o R 28, M 39, Öl Värml reg 42, avsk m förtidspens o intr i kav res 45. — RSO. Rs 14—15, SS 17, 24 o 43, KHS 18—20, regövn Svea livg 19, 2. adj I. förd 25—27, tjt 8. dragonreg i Lunéville 26, pansarbilkurs Sthlm 27, komppoff AUS 27—30, grk-kurs SS 31, skvch 33—37, kspkurs Rommehed 34, tjt norska arm 35, Ivkspkurs Karlsb artreg 36, tjt som gstoff AF sjvstyr o moboff sjvinsp 37—39, regkvm o moboff 40—42, bertjt som ch motoriserad båt 40—42, batch 43—44, kurs batch Jönk-Kalm reg 44, tjt i arvodesbef vid Söderm flygflottilj som moboff, säkerhetsch o dvledare 45—.

1254. HÅRLEMAN, *Per Gustaf Ragnar Paco*, * 30/4 1899 i Eskilstuna. Son t Öl arm Bodens artreg, Tygmäst Nils Gustaf Christian H o Hildur Sofia Hagren. Gift 12/7 25 i Kyrkefalla m Margit Dagmar Maria Elisabeth Åhberg.

Offasp Skarab reg 19, offex o F 21, L 23, K 36, Värml reg 42, M arm 46, res 49. — RSO, RLSFGfjt, SkytteM. Rid- o körkurs Livreg husarer o Göta trkår 24—25, Gci 25—26, kspkurs SS Rommehed 27, SS 28, KHS 30—32, regövn Livreg husarer 32, adj III. milbefstab 33—34, kadettoff KS resoffkurser 36—38, lär friv kurs f off o uoff IV. milo 37—38, adj KS 38—41, kompch 41—42 o 44—45, ch org båt 44, stabsch Kiruna-Jokkmokks fö 42—44, milass h KB Kristianst l 45—51.

1255. FOLLIN, *Gustaf Tage Waldemar*, * 21/6 1904 i Våmb, Skarab l. Son t agronom Axel F o Eva v Plåten. Gift 17/6 32 i Västerhaninge m Blenda Olofsson. Offasp Skarab reg 24, offex o F 25, Ul o L 28, K 40, Värml reg 42, M Livgrenreg 46. — RSO, SvmifbSM, SkytteM.

GD 27—30, pionjäkurs Rommehed 28, komppoff stud-komp 31—32, SS 32, 38 o repet 35—36, lär AUS 36—40, GasK 36, tjt Gotl artkår 37, ch studkmp 39 samt stud- o skolkomp 40—41, kadettoff KS resoffkurs 39—40, l. lär GIS 41—42, ch org komp 40 o 42, ch SS övnkomp 42—43, ch org båt 44—45, batch 46—49, ch utbavd 48, ff bef Norrk-Link fö 49 o stabsch där 50—.

1256. CALAIS, *Bertil*, * 10/4 1917 i Karlstad. Son t kassör Gustaf C o Elsa Rolff. Gift 10/5 41 i Visby domkyrka m Birgit Maria Ståhl.

Offasp Värml reg 37, offex 39, F Gotl infreg 40, L 42, Värml reg 42, K 48. — SkytteM.

Projektörjningskurs 41, SÖK 43, SS 43 o 50, telegrafverkskurs Göteb, kurs i väderlekstj Västg flygflottilj o ch org komp 44, kurs förv IntS 49, tjug Fst signtjävd 45—48, kompch 48—, idrottsuff 50—.

1257. YXHAMMAR, *Åke*, * 15/10 1916 i Växjö. Son t disp Joseph Hjalmar Noll o Agnes Häll. Gift 24/1 43 i Skövde m Ingrid Maria Gaarp.

Offasp Skarab reg 39, offex o F 41, Värml reg 42, L 43, K 50.

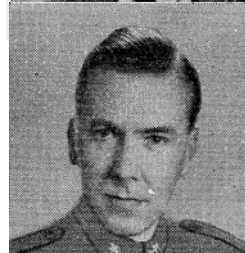
Tjug Skarab preg 42—43, adj org båt 43, IOS 45, tpch vid repatriering av ryska krigsfångar 45, instrkurs i prick-skytte SS 46, MoK 47—48, kurs förv IntS 50.

1258. FORSMAN, *Sture*, * 10/5 1915 i Umeå. Son t köpman Gustaf Emil o Alma Sofia F. Gift 3/5 47 i Vase kyrka m Marianne Mellqvist.

Vol Västerb reg 33, offasp Värml reg 40, offex o F 42, L 44. — SkytteM.

Kurs fri jägutb KS 43, adj org båt 45, IOS 45—46, repet SS 47, KHS 47—49, tjug Göta artreg 48 o Söderm preg 50, kompoff o lär Inf kadettskola 49—.

1259. SEWERIN, *Bengt Arvid Severin*, * 22/10 1919 i Göteb. Son t verkmäst Anders S o Anna Sofia Andersson. Gift 28/9 46 i Karlstad m Kerstin Ingeborg Eriksson. Offasp Värml reg 41, offex o F 42, L 44. — SkytteM. Ch org komp 45, IOS 45—46, SÖK 47, ch o lär sign-uoffskola 48 o 50.

Ingex Göteb Tekn Inst 39, ordf Värml handbollsfb 44—47, styrled Värml ifb 45—47.

1260. SKOGLUND, *Lars Magnus*, * 4/1 1920 i Karlstad. Son t L arm, Fj Värml reg Magnus S o Ester Friberg. Offasp Värml reg 39, offex o F 42, L 44. — SkytteM. Batadj org båt 44, IOS 45—46, kurs traktor- o ctpjt Jönk-Kalm reg 47, specialkurs 12 cm grk SS 48, fältidrkurs GIS 50.

1261. THORSTENSSON, *Per-Gunnar Hugo*, * 28/3 1919 i Ovansj, Gävleb 1. Son t postmast K H T o Ingrid Bou-stedt. Gift 4/11 44 i Karlskoga m Harriette Torstensson.

Offasp Värml reg 39, offex o F 42, L 44, Intkår 50. — SkytteM.

IOS 45—46, regadj 47, tjug komkol Karlstad 47, MFK 48—50, tjug Göta trreg 50—.

1262. EMBRO, *John Oskar Gunnar*, * 5/3 1919 i Torp, Västern J. Son t ingenjör Albin Emanuelson o Paulina Nilsson. Gift 27/5 44 i Karlstad med Gunhild Aina Kajsa Karlsson (dotter t nr 1142).

Offasp Värml reg 39, Dalreg 40, offex o F Värml reg 42, L 44. — HvGM.

IOS 46—47, kurs mintj SS 47, pionjäkurs Bodens ing-kår 48.

1263. GÖTHE, *Knut Sten*, * 7/3 1911 på Brunsberg. Son t jägmäst Albert G o Astrid Larsson (dotter t nr 1064). Gift 30/11 40 i Trollhättan m Elsa Lundh. Offasp Värml reg 30, Skarab reg 31, offex o F 33, U1 35, L 37, K Skarab preg 42, Värml reg 43. — SkytteM. Tjug Svea ingkår 34—35, GIS 36—37, komhoff studkomp 37 o 38, IOS 38—39, SS 39, ch org komp 41 o 43, adj KS 41—43, ch skolkomp 43—44, regkv m fältregstab 44, KHS 45—47, tjug Gotl artkår 46 o Skånska preg 47, l. adj V. milbefstab 47—51.

1264. ÅNELL, *Åke Gotthard*, * 27/6 1918 i Fornåsa, Österg 1. Son t köpman Gotthard Å o Fanny Åberg. Gift 10/7 43 i Karlstad m Mätta Bodin.

Vpl F 40, resoffex o F Värml reg res 41, extra of f kurs KS 42—43, L 43, vid reg 44, res 46. — SkytteM. KörK 44, IOS 44—45. Affärsverksamhet i Sthlm.

1265. EHNE, *Erik*, * 1/9 1917 i Gävle. Son t pastor Gustav E o Maria Johansson. Gift 12/6 43 i Smögen m Gunnel Schwartz.

Vpl F 40, resoffex o F Värml reg res 41, extra offkurs KS 42—43, L 43, vid reg 44, res 51. — SkytteM. IOS 44—45, kurs eldedare grk SS 46, provtjg Rikets allm kartverk 48, extra statstopograf 49, ordinarie 51. Delt i finska vinterkriget 40.

1266. ERIKSSON, *Erik Magnus*, * 17/5 1920 i Karlstad. Son t lantbr Erik Gustav o Ester E.

Offasp Värml reg 40, offex o F 43, L 45. — SkytteM. Pionjärkurs SS 44, kompoff SS övnkomp 46, IOS 47—48, idrottsuff 47, 49—50, fallskärmsjägutb 51.

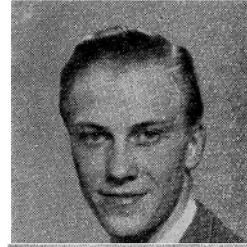
1267. EVERHALL, *Sven-Olov*, * 23/10 1918 i Karlstad. Son t ing Nils Ericsson o Gunvor Krogstad. Gift 18/5 45 i Gävle m Britt Hellman.

Offasp Värml reg 40, offex o F 43, L 45. — SkytteM. Kurs fri jägutb KS 44, ch org jäglut 45, IOS 46—47.

1268. BERGQVIST, *Lars-Henric Erland*, * 7/8 1921 i Sthlm. Son t L Västm reg Johan Arthur Efraim B o Karin Josefina Lindström. Gift 29/1 44 i Sthlm m Gull Ingrid Maria Djurfeldt.

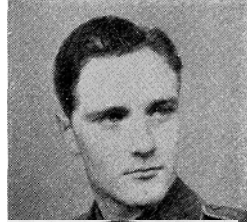
Offasp Värml reg 40, offex o F 43, L 45. — SkytteM. Tjg org komp samt spräng- o minoff org båt 44, IOS 46—47, grkkurs SS 49, kompoff o lär Inf kadettskola 50—.

1269. KARLSSON, *Erik Anders*, * 8/2 1922 i Norrsunda. Son t nr 1142. Gift 18/5 46 i Västerfärnebo m Violet Lundgren.

Offasp Värml reg 40, offex o F 43, L 46.

Kurs fri jägutb KS 44, GIS 45—46, IOS 46—47, GD 47—49, lär GIS 50—51.

1270. TÅNNERYD, *Sven Orvar Arnold*, * 20/7 1920 i Molkom.

Son t järnhandl Sven Herman Nilsson o Wiwi Adel Jansson. Gift 13/3 43 i Göteb m Karin Josefina Klinton.

Offasp Värml reg 40, offex o F 43, L 46. Kompoff grk SS övnkomp 47, IOS 47—48.

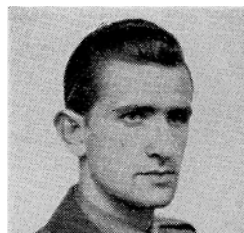
1271. LUNDEN, *Liss Bertil*, * 13/6 1920 i Borlänge. Son t statinsp Elis L o Ebba Nordlund. Gift 18/4 46 i Frösö kyrka m Ann-Margret Ulrika Åberg. Offasp Värml reg 40, offex o F 43, L 46. — SkytteM. GIS 45, regadj 46—47, tjg kom skol Trossnäs 46, IOS 47—48, Rs 48—49.

1272. LANTZ, *Bror Åke*, * 3/8 1918 i Link. Son t redaktör Arvid L o Stina Netzler. Gift 19/5 45 i Karlstad m Eivor Landtgren.

Resoffasp Värml reg 39, resoffex 40, vpl F 41, offasp 42, offex o F 43, L 46.

Kompoff org jägkomp 44, IOS 47—48, SÖK 49.

1273. GYLTER, *Jan-Erik Gylter*, * 19/1 1921 i Nyed. Son t handl Claes Eriksson o Eivor Andersson. Gift 20/7 46 i Vaxh m Siv Rönlom.

Offasp Värml reg 40, offex o F 43, L 46. — SkytteM.

Kurs fri jägutb KS 44, kompoff org jägkomp 44 o vid JS 44—45, KörK 45, utbkurs armspanoff Östg flygflottilj 46—48 o Norrb flygbaskår 50—51, IOS 48—49.

1274. TÅHLIN, *Kurt Axel*, * 30/6 1902 i Link. Son t postkontrollör Georg o Anna T. Gift 1. ggn 4/12 26 m Gerda Agnes Anna Eugenie Almqvist, skild, 2. ggn 10/10 43 i Sthlm m Celestine Witting.

Offasp Andra livgrenreg 23, offex o F 24, Ul 26, Livgren-reg 28, L 29, K 39, M Värml reg 44, vid Fst 48, ÖI 50. — RSO, LandstSM, StockhlfbSM, SkytteM, Värml reg ftjplakett.

SÖK 27, signoff 27—32, SS 29, adj SÖK 30—31, KHS 33—35, regövn Svea artreg 34, extra kadettoff resoffkurs KS 36, ordinarie 37—38, offkurser 37—40, lär taktik o topogr KS 40—44, stabsch org reg 44, batch 44—46, regstabsch 46—48, personalvårdsoff 45—48, kurs SignS o MS 47, ch milbyrån i Rikets allm kartverk 48—.

1275. HARTZELL, *Nils Herman Daniel*, * 30/10 1903 i Kohls-torp, Hogstads sn, Österg. Son t godsäg Canrobert H o Sigrid Ingeborg Nilsson. Gift 30/12 37 i Hogstad m Inez Samuelsson.

Offasp Första livgrenreg 24, offex o F 25, Ul Livgrenreg 28, L 30, K 39, M Värml reg 44. — RSO, LandstSM, ÖstergötlvfbSM, SkytteM.

Regövn Västern reg 27, Livreg t häst 32, Gotl artkår 36 o Svea trkår 37, SS 31 o 42, KHS 31—33, kompoff o lär infoffaspskol 33—35, tjt vid infreg estniska arm somrarna 35 o 36, vid AUS avdch 35—38, adj 38—41 o kompch 41—43, kompch 43—44, batch 44—48, TK 45, stabsch 48—49 o vid Karlstads fö 49—.

1276. BAUER, *Per Hjalmar*, * 29/12 1906 i Halmstad. Son t
lantbr Otto B o Nina Löfgren. Gift 27/9 40 i Hälsingb
m Christina Falkenberg, skild 50.

Offex o F Skånska kavreg 28, U1 29, L 31, R 41, K Gst
42, Värml reg 44, M Gst 46, Öl 50, Livreg husarer 51. —
RSO, RVO, FFrK4klmsv, ChX:sFrM, FMM. Rs 28—29,
kurs grk SS 33 o ksp SS Rommed 34, SS 35, KHS
36—38, tjt Sv Frivilligkåren i Finl 39—40, kompch
44—46, tjt Fst (adj h ÖB) 46—49, stabsch II.
milbef-stab 49—51. Språkstud Frankr 7 mån 30.

1277. WENNERGREN, *Nils Thure Wilhelm*, * 31/10 1904 i
Karlstad. Son t handl Charles Wilhelm W o Nelly Maria
Lundqvist. Gift 21/10 33 i Alster m postexp Kråka
Margit Fredrikson.

Resoffasp Värml reg 27, resoffex 29, F res 30, UJ
32, L 34, K 41, vid reg 44. — Värml reg fjtjplakett. Ch
org komp 40, regkvm org reg perioder 40—43, kurs
kompch Livgrenreg 41, ch Ibefkomp Backamo 42, moboff
44—48, ch personaidet 48—.

Ombudsman i Allm Valmansfb f Värml 30—38, tjänste-
man i Sv Gulf 39—40.

1278. BERGQVIST, *Björn Carl Lennart Folkesson*, * 26/11 1922
i Örebro. Son t regint nr 34.

Offasp Värml- reg 41, offex o F 44, L 47. — 2 SkytteM.
Kompoff försöksbat Jönk-Kalm reg 46, IOS 47—48, lär
HvSS 49, IntS 49—51.

1279. NILSSON, *Tord Olof Bernhard*, * 13/6 1921 i Sunne,
(broder t nr 1246). Gift 12/3 49 i Arnäs kyrka m Karin
Margareta Hägglund.

Offasp Värml reg 41, offex o F 44, L 47. — SkytteM.
IOS 47—48, psykyddskurs Skånska preg 50.

1280. HÖRNSTEIN, *Lennart*, * 27/9 1921 i Uddeholm. Son t revisor Ragnar H o Signe Björklund. Offasp Värml reg 41, offex o F 44, L 47. — SkytteM. KörK 46, IOS 47—48, GIS 48—49, Kompoff JS 49—.

1281. MELCHER, *Torsten Gunnar*, * 12/3 1922 i Karlstad. Son t nr 1176. Gift 5/1 47 i Karlstad m Gunnel Anne-Marie Bjureskog. Resoffasp Värml reg 41, offasp 42, offex o F 44, L 47. IOS 48—49, MoK 50.

1282. DJURBERG, *Sten Stensson*, * 31/5 1902 i Fredsberg, Skarab 1. Son t Öl Jönk reg Sten Ludvig D o Selma Maria Timgren. Gift 10/12 27 i Björkö, Jönk I, m Inga Ekman. Offasp Jönk reg 20, offex o F 22, U1 24, L 25, Skarab reg 28, K Gst 36, Västerb reg 40, M Gst 42, Öl Värml reg 45. — RSO, RVO, SvmifbSM, SkytteM. Särsk tjt Norrb reg 24—25, Gci 25—26, SS 28 o 45, grkkurs SS 28, KHS 31—33, regövn Livreg husarer 33 o Smal arméartreg 35, asp Gst 34—36, tjt Gst krigshist avd 36—37, Ast 37—45, utboff 45—50 o 51—, ch II. båt 50—51.

1283. BERGSTRÖM, *Nils Göran Sverker*, * 6/1 1920 i Årjäng. Son t lantbr Nils Adolf B o Tora Nilsson. Gift 1/10 49 i Örnsköldsvik m Inga Hasggman. Resoffasp Värml reg 41, offasp 43, offex o F 44, L 47. Kompoff pionjärtj Svea livg 46—48, IOS 48—49, storm-pionjärkurs Upps 50.

1284. BÖRJESON, *Karl Börje*, * 10/4 1918 i Lekvattnet. Son t folkskollär Karl B o Sofia Eklöf. Gift 24/6 44 i Karlstad m Ellvi Almqvist.
Vol Värml reg 36, offasp 44, offex o F 45, L 47.
— SkytteM. IOS 48—49.

1285. MAGNUSSON, *Gösta Bertil*, * 28/6 1922 i Arvika. Son t verkstadsarb Jacob M o Alma Kristina Gustafsson. Gift 2/8 47 i Sthlm m Karin Björklund.
Offasp Värml reg 42, offex o F 45, L 48. Kompoff JS 46—49 o 50—, IOS 49—50.

1286. SCHEFFER, *Carl Johan Wilhelm*, * 28/1 1921 i Dande-ryd. Son t Ö o ch Västern reg Carl Henric Ulric S o Gerda Helena Collijn. Gift 27/5 50 i Karlstad m Birgit Ingegärd Olsén.
Offasp Jämtl fältjägreg 42, Värml reg 44, offex o F 45, L 48. IOS 49—50, lär HvSS 50—.

1287. HERNTH, *Bertil Rune Lothe*, * 25/2 1918 i Häggenås, Jämtl. Son t folkskollär Arvid H o Alva Torgen.
Gift
1. ggn 24/6 42 i Östers m Ingrid Gunnarsson, skild 46,
2. ggn 21/3 47 i Karlstad m Ingalisa Lindroth.
Resoffasp Jämtl fältjägreg o offasp 38, offex o F 41, L 43, Värml reg 46, K 50. — SkytteGM, FMM.
1. batadj org båt 42, ch org komp 43, 44 o 45, IOS 44—45, GIS 45, tjug JS 45—46 o Göta ingkär 46. Delt i finska vinterkriget 40.

1288. BERGQVIST, *Nils Arthur Vilhelm Folkeson*, * 24/1 1924 i Örebro (broder t nr 1278). Gift 28/9 46 i Hammarö m Gunnel Cronedal.

Offasp Värml reg 43, offex o F 46, L 49. — SkytteM. IOS 49—50, kompoff SS övnkomp 51.

1289. BERG, *Bengt Lennart*, * 29/3 1922 i Jönk. Son t köpman Gustaf Albert B o Sigrid Elisabeth Andersén.

Gift 16/6 51 i Hammarö kyrka m Britta Håkansson. Offasp Värml reg 43, offex o F 46, L 49. — SkytteM. IOS 50—51.

1290. SCHEFFER, *Carl Gustaf Ivar*, * 1/8 1904 i Sthlm (broder t nr 1286). Gift 9/10'31 i Sthlm m friherrinnan Märta Knutsdotter Leijonhufvud.

Offasp Svea livg 23, offex o F 25, Ul 28, L 30, K 40, M Värml reg 47. — RSO, SvmifbSM, StockhlfbSM, StockhfkSM, 2 SkytteM.

Kspkurs SS Rommehed 28, särsk tjg Norrb reg 30, SS 32 o 46, kompoff infoffaspskol Livgrenreg 35—38, kadett-off KS 39—40, kompch 41—45, ch jägutb Livgrenreg 46, utboff Svea livg 47, ch II. båt 47—48, personalvårdsoff 48—51, stabsch 50—51, batch 51—.

1291. FAGERSTRÖM, *Karl Bent Gunnar*, * 25/10 1921 i Eda.

Son t handl Arvid F o Emelia Medin. Gift 26/8 44 i Karlstad m Sigrid Alma Lovisa Karlsson (dotter t nr 1142). Vol Värml reg 38, offasp 42, Gotl infreg 44, offex o F 46, Värml reg 47, L 49. — SkytteM. Pionjärskurs Svea o Bodens ingkår 49, IOS 50—51.

1292. NAESLUND, *Carl-Gustaf Martin*, * 3/4 1923 i Luleå. Son t bryggmäst Martin N o Ester Eriksson. Gift 18/7 49 i Brattfors m Inger Herbertsson. Offasp Värml reg 44, offex o F 47, L 49, Tjg komskol Falun 48, IOS 50—51.
1293. NORDSTRÖM, *Folke*, * 22/4 1911 i Halmstad. Son t stadsfogde Thorsten N o Tora Afzelius, Gift 10/6 39 i Halmstad m Ingrid Maria Döös. Offasp Hall reg 29, offex o F 32, UI 34, L 36, K 42, Gst 44, Värml reg 48, Tr o förordnad M 49, M 50. — RSO. IOS 36—37, KHS 40—42, asp Gst 42—44, adj CA 44—45, gstoff V. milbefstab 45—48, kompch 48—49, ch US 49—.
1294. WIMAN, *Alf*, * 29/8 1923 i Växjö. Son t arkitekt Adolf Nathanael W o Anna Sofia Johansson. Gift 9/6 51 i Fröskogs kyrka m Ann-Marie Fenger-Krog. Offasp Kronob reg 45, Värml reg 47, offex o F 48, L 50. Lär komskol Rommehed 49, lär HvSS 50.
1295. DJURBERG, *Sverker*, * 9/12 1907 i Borås. Son t stat-insp Gustaf D o Augusta Maria Hellgren. Gift 23/6 37 i Norrtälje m May Florence Herling. Offasp Älvsb reg 26, offex o F 29, UI 31, L 32, K 40, M arm 48, Värml reg 49. — RSO, HvGM, SLKSM, Hv ftjplakett, högsta klass. Kspkurs 31, IOS 32—33, Gci 33—34, plutch Saarbatt 34—35, SS 35, KHS 35—37, trptjg Göta artreg 36, komp-off AUS 37—39, 2. lär stridsutb SS 39—43, ch livkomp 44, lär taktik Inf kadettskola 45—46, ch HvSS 46—49, ch I. båt 49—51, sambandskurs regoff Sthlm 49, pionjärcurs regoff IngS 50.

1296. ROLFF, *Arne*, * 9/8 1925 i Karlstad. Son t rektor Bertil R o Hildur Adéle Catharina Boström. Gift 29/10 49 i Upps m Ingrid Margareta Ronge.
Offasp FV 46, Dalreg samma år, Värml reg, offex o F 49. — SkytteM.

1297. LINDGREN, *Hans Olof*, * 30/5 1925 i Skellefteå. Son t verkmäst Andreas L o Ellen Degerstedt. Gift 1/7 50 i Vase m Marianne Buhlin. Vol Värml reg 42, offasp 45, offex o F 49.

1298. MAGNUSSON, *Lars Johan Oskar*, * 25/11 1926 i Göteb. Son t distrlantmät Sven Magnus M o Ella Nygren.
Resoffasp Värml reg 47, offasp 48, offex o F 49.

1299. MAGNUSSON, *Sven Henry*, * 26/3 1926 i Karlstad. Son t banktjman Oscar Efraim M o Olga Hildegard Gustafsson.
Offasp Värml reg 47, offex o F 50. — SkytteM, VärmlbfbSM.

1300. LINDEBERG, *Karl Eric Gustaf*, * 13/8 1926 i Karlstad.
Son t ingenjör Eric Gustaf L o Inga Charlotta Sjölander.
Offasp Värml reg 49, offex o F 50. Tjg komskol
Rommed 50.

1301. SJÖLANDER, *Per Anders*, * 19/5 1927 i Sunne. Son t
MD Anders S o Tilda Cecilia Catarina (Tina) Hellström.
Offasp Västerb reg 49, offex o F Värml reg 50.

1302. LANDIN, *Jan-Erik Vilhelm*, * 14/6 1912 i Nyeds sn.
Son t statinsp Erik Gustav L o Elisabeth Selma Agnes
Gripenberg. Gift 28/11 37 i Kristineh m Ebba Margareta
Sikström.

Offasp Värml reg 31, Bohusl reg 32, offex o F Västerb
reg 34, L 36, K 42, Gst 46, Värml reg 50.

IOS o SS 37—38 o repet 38—39, avdch
inoffaspskol

Karlstad 40—41, kompoff AUS 41—42, KHS

42—44,

asp Gst 44—46, gstoff VII. milbefstab 46—50, kompch
51—.

PRÄSTER

Nordensvan II, nr 11, 17, 30—32, 36, 41, 42 o 44 utgå.

1. BOSMONTANUS, (Busmontanus), *Johannes (Jöns) Nicolai*, regpräst 1623—37, kyrkoh i Edsbergs och Hackvads församl 33, t 58.
2. RAMSTADIUS, *Ericus Laurentii*, skvadrons(bataljons)präst 1623, kyrkoh i Askers församl 47, f76.
3. ANDREAS, skvpräst, t 1623.
4. BILLINGIUS, *Petrus fona*>, * i Billinge, Närke, skvpräst 1623—25, komminister i Kil och Gräve, t omkring 47.
5. BILLICHIUS, *Laurentius Thoreri*, * 1597, skvpräst 25, deltog i fälttågen i Preussen, t 78, begravnen i Mariestad.
6. ERICUS *Henrici*, skvpräst 1626.
7. KNUT, skvpräst 1626.
8. LAURENTIUS *Svenonis*, regpräst 1626.
9. JACOBUS *Andrea*., skvpräst 1626.
10. BENGT, regpräst 1629.
12. SVENO *Benedicti*, bondson fr Visnum, skvpräst 1635, t 40 i Tyskl.
13. JOHANNES (JÖNS) *Laurentii*, skvpräst 1638—40.
14. PETRUS *Nicolai*, skvpräst 1<538.
- 14 a. ERICUS *Laurentii*, skvpräst 1640.
15. CALONIUS, *Brynta Petri*, bondson fr Kola, skvpräst 1643, komminister i Järnskog 54, t 74.
16. BOCK, *Petrus Jonai*, borgarson fr Karlstad, skvpräst 1644, f 54.
18. ZENIUS, *Nicolaus*, * 1612, regpräst 49—54, trol samme som 55 blev kyrkoh i St Mellösa och Norrbyås församl, "j; 91.
19. JONAS *Petri*, skvpräst 1654.
20. BRÅVIK, *Andreas Erici*, regpräst 1655, t nov 75 "på skeppen".
21. FALK, *Olof Tbeodori*, skvpräst 1655.
22. ERICUS, *Olat*, skvpräst 1655.
- 22 a. SIMON *Magni*, skvpräst 1655.
23. SPAK, *Nicolaus Olai*, * 1625 i Karlstad, skvpräst 58, kyrkoh i Millesviks församl 66, t 09.
- 23 a. HAMELIUS, *Olaus Johannis*, bondson fr Vase, skvpräst 1660, komminister i Vase o Fågelviks församl, t 78.
24. EK, *Laurentius Jesperi*, * 1637, skvpräst 66, regpräst 75, kyrkoh i Örs församl 86, f 13.
25. KILMAN, *Daniel Jona*>, skvpräst 1672, kyrkoh i By församl 86 o i Blomskogs 88, t 93.
- 25a. TÖRNBOM, *Daniel Petri*, * i Lännäs sn, son t Per T och Catharina Danielsdotter Schillera, skvpräst 1677—78, komminister i Öja o Västermo församl 79, t s å.
26. MELLRING, *Gustaf*, * 1656, regpräst 86, kyrkoh i Svennevads församl, f 18.
27. FRÖMAN, *Petrus Petri*, skvpräst 1687, kyrkoh i Västerhaninge församl 98, f 12.
28. GIERS, *Andreas Laurentii*, regpräst 1695, deltog i stora nord kriget, f 21.
29. THURING, *Ericus*, * 1672, skvpräst 95, kyrkoh i Glanshammars och Rinkaby församl 03, t 08.
- 29 a. EKELUND, *Andreas*, batpräst vid hemmavarande komp 1700—01.

33. WALLER, *Anders*, * 1678, regpräst 03, deltog i Karl XII:s krig. 13 år i rysk fångenskap, kyrkoh i Karlskoga församl 26, t 39-
34. HELAND, *Anders*, batpräst 1703, t 09.
35. CARLMARK, *Sven*, * 1672, batpräst 1703, t 08.
37. LINDBERG, *Johannes*, * 1679, präst vid rekryterna 09, fången vid Poltava, kyrkoh i Stigtomta församl 23, t 42.
38. THUNING, *Erik*, batpräst 1709, fången vid Poltava, f 14 under marschen mot Moskva.
39. ÖSELIUS, *Johannes*, * 1683, regpastor 09, fången vid Poltava men snart frigiven, deltog i kriget 09—10, kyrkoh i Knistads församl 14, t 43.
- 39a. DAHLQVIST, *Sven*, batpräst 1709, kyrkoh i Åmål 18, t 46.
40. SVART, *Ericus Laurentii*, * i Karlstad, batpräst 1709, regpastor 28, t 35.
- 42 a. LIND, *Johannes*, batpräst 1715, konsistorienot i Karlstads stift 18, kyrkoh i Högsäters församl, t 24.
43. HJORTSBERG, *Daniel*, * 1686, regpastor 15, deltog i fälttågen i Norge 16 o 18, kyrkoh i Ekeby o Gällersta församl 22, t 35.
45. NEVELIUS, *Laurentius*, batpräst 1718—33, kyrkoh i Lännäs församl 35, t 54.
46. DAHLGREN, *Johan*, * 1700 i Dalsl, regpastor 35, följde reg t Finl 39, fältprost 40, t 42, träffad av en kardus.
47. WALLERIUS, *Ericus Magnus*, * 1708, 1. batpred 35, regpastor Söderm reg 38, kyrkoh i St Mellösa 40, hedersprost 50, t 61.
48. LILLIESTRÅLE, *Axel Erik Broms*, * 1709 i Pernau, regpastor 42, deltog i finska kriget, fången, kyrkoh i St Mellösa, t 99.
49. LÖTHNER, *Abraham*, * 1713 i Kristineh, batpredikant 42, kyrkoh i Kristineh 58, t 83.
50. RIZELIUS, *Petter Magni*, * 1712, regpastor 64, kyrkoh i Tösse 74, t 78.
51. SETTERQUIST, *Carl Gustaf*, * 1719, regpastor 75, följde reg i pommerska kriget, kyrkoh i Mosjö 85, t 95.
52. CHRONANDER, *Claes*, * 1724, batpredikant 58, kyrkoh i Vallby o Hammarby, Strängnäs stift 72, f 97.
53. EKSTRAND, *Lars*, batpredikant 1759, kyrkoh i Karls pastorat, Strängnäs stift 73, t 02.
54. HÖIJER, *Gerhard Reinhold*, * 1738, e o batpräst 66, kyrkoh i Eker 75, rektor i Örebro 81, t 20.
55. KJELLIN, *Gustaf*, * 1743, e o batpredikant 70, hovpredikant 77, kyrkoh i Glanshammar 80, t 00.
56. SUNDELIUS, *Sten Israel*, * 1745, regpastor 86, kyrkoh i Filipstad 88, prost 91, t 00.
57. REINHOLDSSON, *Olof*, * 1749 i Sunne, batpredikant 71, kyrkoh i Borås 83, LVO, t 21.
58. BJÖRKEGREN, *Lars Christian*, * 1742, batpredikant 74, bevistade 88 års finska fälttåg, regpastor 90, kyrkoh i Ekeby o Gällersta 95, t 04.
59. WESTERBERG, *Per*, * 1731, 2. batpredikant 75, kyrkoh i Axberg o Hofsta, Närke, 79, t 93.
60. RIZELIUS, *Adolf*, * 1754 (son t nr 50), batpredikant 86, komminister i Hesselskog, avsatt 11, vaktmästare vid gränsbevakn, f 19 i Nordmarken.
61. LÖTHNER, *Jonas*, * 1749 (son t nr 49), huspredikant på Gustavsvik 75, batpredikant 90, t 05.
62. LINDERHOLM, *Olof*, * 1762 i Vasserud, Torsby, regpastor Värml jägbat o N o V reg 95, kyrkoh i Mariestad 06, TD 09, LVO, t 34.
63. BOLLEN, *Jacob Engelbert*, * 1760, 2. batpredikant 01—04, kyrkoh i St Malm 11, f 38.
64. BROSTRÖM, *Nils Gustaf*, * 1755 i Karlstad, batpredikant Österbottens reg 82, N o V reg 05, regpastor 07, kyrkoh i Kola o hedersprost 15, t 24.
65. IS^EUS, *Per Ulrik*, batpredikant Värml jägbat 1802 o N o V reg 05, t 06.
66. ANDERSSON, *Johan*, * 1774 i Ö Fågelvik, batpredikant 07, regpastor 12, kyrkoh Norrk 14 o Kuddby 24, f 31.

67. ALSTERLUND, *Joban*, * 1770, batpredikant Värml fältjägbat o N o V reg 05, regpastor Närk reg 12, komminister i Karlskoga 14, f 15.
68. LINDBERG, *Per Anders*, * 1774, regpastor Värml reg 15, kyrkoh i Millesvik 22, By 24 o Arvika 28, t 36.
69. SJÖSTEDT, *Nils Johan*, * 1788 i Eksjö, regpastor 24, kyrkoh i Tegneby 30, prost 39, t 59-
70. ANNERSTEDT, *Thure*, * 1806, regpastor 34, biskop i Strängnäs 52, KmstkNO, fram stående riksdagsman, var med reg t Schleswig 49, t 80.
71. UNDÉN, *Jonas Gustaf*, * 1806, regpastor 47, kyrkoh i Kristineh 55, prost 67, t 71.
72. ALTHAR, *Adolf Fredrik*, * 1796 i Fryksände, kyrkoh i Nyed 44, regpastor 51—57, riksdagsman 53—54 o 65—66, f 75.
73. MORÉN, *Erik*, * 1819 i Solna, predikant vid garnsjukh 54, regpastor 57, överhovpredikant 64, kyrkoh i St Tuna 69, LNO, t 03.
74. HÖIJER, *Johan Petter*, * 1823 i Svanskog, regpastor 65, kyrkoh i Ölme 71, prost 82, LNO, t 04 i Ölme, begravnen på Karlstads västra kyrkogård.
75. THORSTENSSON, *Andreas*, * 1812 i Färgelanda, adjunkt o vik lektor vid Karlstads h allm lärov 48—78, regpastor 71, kyrkoh i Gillberga 78, t 88.
76. SJÖHOLM, *Lars Albert*, * 25/6 1841 i Karlstad. Son t domkyrkokomminister Lars Gustaf S o Johanna Charlotta Ek. Gift 17/7 88 m friherrinnan Ingeborg Agnes Sofia Hermelin.
Student i Upps 60, FK, prästvigd o v komminister Älgå 67, i Mangskog 68, FD 69, komminister i Karlstad 72, pastorex 78, regpast 80—85, kyrkoh i Eskilstuna 83, tillträdde 85, v prost 88 o ordinarie 89—14. Led av kyrkomötet 03. Inspektör f h allm lärov o h flicklärov i Eskilstuna. Uppförd å l. förslagsrum t domprost i Karlstad 82. Led av riksdagens l. kammare 98—11. FJubelD 19. KVO2kl, LNO. t 24/1 31 i Eskilstuna o begravnen där.
77. FRÖDING, *Johan Hjalmar*, * 28/10 1851 i Älvsbacka sn. Son t prosten Johan F o Anna Lisa Frykstedt. Gift 15/5 00 i Karlstad m Ida Elisabeth Dahlgren.
Student i Upps 71, prästvigd 75, pastorex 84, fängelsepredikant i Karlstad 85, regpastor 85—00, pastorsadjunkt i Karlstad 97, kyrkoh i Visnum 98, prost 04. LVO. t 12/11 19 i Visnum, begravnen å Karlstads västra kyrkogård.
- EDEN, *Anders Botvid*, * 28/7 1853 i Kristineh. Son t komminister Johan Engelbrekt E o Johanna Matilda Billvall. Gift 9/6 87 i Ransäters kyrka m Johanna Elisabeth Magnell.
Student i Upps 73, prästvigd 83, pastorsadjunkt i Stavnäs 87, komminister i Bolstad 90, i Nyed 94, regpastor 00—17, emeritus 29.
Under många år ordf i Nyeds kommunalstämma o tillf lär Värml l Folkhögskola i Molkom.
LVO.
t 20/3 39 i Dalskog, begravnen i Gunnarsnäs.

79. LARSON, *Bror Adolf*, * 2/1 1876 i Kola. Son t organisten o folkskollär Nils Wilhelm L o Karin Bryntesdotter. Gift 8/7 08 i Lidk m Ingrid Carlborg.

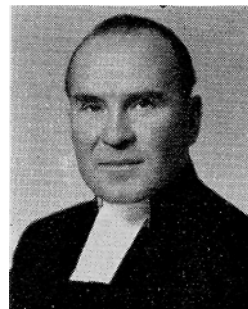
Student i Karlstad o inskr vid Upps universitet 96, präst- o folkskolläraex 03, efter en del förordn vik adjunkt i Karlstad 08, folkskolinsp i Karlstad 09—20 o i Värml mell inspektionsomr 20—41, domkyrkosyssloman i Karlstad 12—42, regpastor 17—26 o uppehöll även därefter andlig verksamhet vid reg, tf undervisningsråd i skolöverstyrelsen vissa tider 26—30, ordf i Karlstads barnavårdsnämnd, i styr f Älvåsens o Björkåsens skyddshem o Värml l sinneslöanstalt. Har vidare innehaft uppdrag som insp f Karlstads folkskole-sem o landstingssem, f Karlstads lärlings- o yrkesskolor samt f Samrealskol i Molkom.

LNO, LVO, SvRKftjSM. Bosatt i Karlstad.

80. ERNEVI, *Axel Harald*, * 16/4 1906 i Tranemo, Älvsb 1. Son t stationsförest Axel Herman Andersson o Hildur Maria Olsson. Gift 14/5 36 i Ljushult m Gertrud Ingeborg Apler. Student 27, FK 29, TK 33, prakt teol ex (prästvigd) o pastorsadjunkt 33, stiftsadjunkt 35, komminister Ämäl 43, milpastor 35—43, regpastor org reg 40—43.

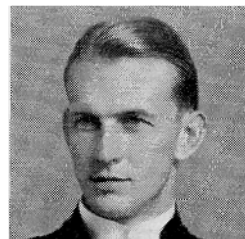
Sekr i Ämåls pastorats samfällda kyrkoråd o kyrkofullm, i Ämåls fadderortsfören, kårch i Ämåls scoutkår, medlem av styr f Riksförb kyrklig ungdom o f Karlstads stifts ungdomsråd, ordf i Norra Dals kontrakts ungdomsråd. President Gustaf Mannerheims minnesmedalj "Pro benignitate humana", Värml reg ftjplakett.

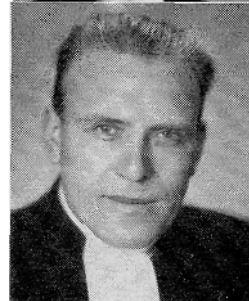
81. SUNDBY, *Carl Olof Werner*, * 6/12 1917 i Karlskoga. Son t ing Josef S o Gerda Gustafson. Gift 25/3 44 i Lund m fil mag Birgitta Nordfors.

FK 38, TK 43, prästvigd 43, stiftsadjunkt 45, milpastor 44—46.

Konstituerad fänr Livreg gren 43.

82. STRANDLUND, *Oskar Filip*, * 21/1 1904 i Ekshärad. Son t gårdsäg Lars Johan S o Elisabet Olsson. Gift 18/4 31 i Hammarö kyrka m Karin Vilhelmina Charlotta Larsson. Student i Karlstad 23, teol fil ex 27, TK 30, prakt teol ex o prästvigd 30, komminister i St Kil 31, kyrkoh i Grava 39, milpastor 46—.

AUDITÖRER OCH KRIGSDOMARE

- 1—14 i Nordensvan II upptagna uteslutas såsom icke tillhörande denna kategori.
15. DAHL, *Anders Hindersson*, auditör 1700, följde armén under hela kriget, fången vid Poltava, f 10 i Bender.
  16. von HOFSTEN, *Bengt Erlandsson*, * 1689 i Karlstad, v auditör 11, avsk s å, adlad 26, kommerseråd 41, t 52 i Sthlm.
  17. HEDENQVIST, *Johan*, auditör, då reg 1712 överfördes t Tyskl, fången vid Tönningen, återkom 14.
  18. NORDENHJELM, *Samuel*, * 1684, auditör 12, assessor i Åbo hovrätt, t 30.
  19. RÖÖK, *Jacob*, auditör 1716, var med i Finl 39—41, häradshövd 43, sedan bosatt i Örebro.
  20. Utgår.
  21. KOLMODIN, *Johan Jesper*, * 1715 på Lassegård, Varnums sn, auditör 43—47, v härads hövd, t 48.
  22. WESTMAN, *Hans Aron*, auditör 174?—71, v häradshövd.
  23. WETTERMAN, *Elof*, * 1747, auditör 71—78, då han blev häradshövd.
  24. CASSEL, *Johan Magnus*, * 1754 i Krigsbergs sn, auditör 78, landssekr i Örebro 181, t 07.
  25. RATKIND, *Anders Magnus*, auditör 1782, f 97 i Ystad.
  26. FAHLROTH, *Johan Anders*, auditör 1787—94, då han blev assessor.
  27. GEIJER, *Christoffer Reinhold*, * 1770 på Hedenskog, auditör 95—98, brukspatron, ägde Brattfors, Kärn m m, t 36, begravnen i Brattfors.
  28. LAGERGREN, *Alexander*, * 1771, auditör 98—11, assessors titel, t 35 i Örebro.
  29. KJELLIN, *Elis*, * 1789 i Karlskoga, auditör 12—17, assessor, ägde Gälleråsen, omtalad för sina ståtliga hästar, stora ridkicklighet o vänliga sinnelag, f 75 i Kristineh.
  30. SALMENIUS, *Anders Gustaf*, * 1780, auditör 17—33, sekr i Värml hushållnsällskap 32—33, t 33 å Alster.
  31. de FRESE, *Claes Otto*, * 1803, auditör 33—42, då han blev landssekr, sekr i Värml hus hållnsällskap 33—42, RNO, t 64 i Karlstad.
  32. THOLLANDER, *Fredrik Adolf*, * 1805, auditör 43—56, borgmäst i Karlstad 58, riks dagsman 59, RNO, t öl på Lugnet, Karlstad.
  33. MICHEL, *Frans Fredrik*, * 11/7 1823 i Västervik. Son t grosshandl Carl Gustaf M o Petronella Maria Moberg. Gift 26/9 61 på Odenstad m Anna Charlotta Lilliehöök av Galared och Kolbäck.
Juridisk ex Upps 48, länsnot Värml l 53—61, v häradshövd 62, auditör 56—64, ombudsman Värml hypoteksfören 61—90.
Ordf Karlstads stadsfullm 63—71, landstingsm 65—01, landstingets v ordf 78—84 o ordf 85—96, riksdagsman i 2. kammaren 73—75, suppl i styr f riksbanken 89—00 o styrled 00—03.
KVO2kl, RNO.
f 15 i Karlstad, begravnen å västra kyrkogården.

34. RYDBERG, *Per Adolj*, * 1821 i Karlstad, rådman i Karlstad o v auditör 60, auditör 64—82, ombudsman i Sparbanken, RVO, t 90 i Karlstad.
35. DAHLIN, *Jacob Ejraim*, * 5/2 1848 i Lits sn, Jämtl. Son t Fj Olof D o Anna Laura Elisabeth Stridsberg. Gift 18/11 81 i Karlstad m Gertrud Helena Lidman.
JK o e o not Svea hovrätt 75, v häradshövd 78, auditör Värml fältjägar 81—82 o Värml reg 82—84, länsnot Värml l 84, tf ch marinförvaltn civilavd 86, amiralitetsråd 87, marinöverint o ch marinintkåren 03—08, marinöver-kom 09—15. KNOKl, LKKrVA. t 1932.
36. FOLCKER, *Carl Gustaf*, * 1848, auditör 85—91, borgmäst i Strömstad 91, RVO, t där 04.
37. ROTH, *Carl*, * 29/4 1862 i Ludvika. Son t brukspatron Carl Edvard R o Laura Mathilda Moberg. Gift 1. ggn 25/7 92 på S Lindved, Malmöh l m Gustava af Petersens, t 07, 2. ggn 19/1 11 i Sthlm m Carin Jonsson.
JK o eo not Svea hovrätt 89, v häradshövd 91, auditör 92—97, övst 97—03, avsk 03, rådman o stadsnot i Karlstad 97—03. Ordf i styr o verkst dir AB Ludvika bruksägare 03. RNO, RVO. f 32 i Ludvika, begravnen där.
38. RHODIN, *Rikard Rudolj*, * 14/5 1863 på Älgå bruk. Son t nr 997. Gift 29/9 00 å Sjögård, Gualövs sn, Kristianst l m Emilie Vilhelmina Möller, död.
Ex f intr i rättegångsverken, e o hovrättsnot i Svea hovrätt o auskultant i hovrätten över Skåne o Blekinge 91, auditör 97—07, övst 07—13, kapt rang 05, rådman i Karlstad 00—33, ombudsman i Värml brandstodsbol 09—, hypoteks-bankens ombud vid Värml hypoteksforen 05—35, sekr, led o ordf i Byggnadsnämnden i Karlstad 97—26, styrled i Sydsvenska Kredit AB kontor i Karlstad 07—35 och dess ordf 13—35.
RVO, ProPstGM.
Bosatt i Karlstad.
39. von der LANCKEN, *Volmar Eggert*, * 20/6 1876 i Kristianst. Son t underståthållaren i Sthlm Carl Ehrenfried y d L o Vendela Johanna Skytte af Sätra. Gift 29/12 03 i Växjö m Gurli Elisabeth Rehnström.
JK 99, länsnot Värml l 03—10, auditör 07—10, tp Hall l 10, länsassessor 18, landssekr Österg l 19—33. KNO2kl. t 28/11 40.

40. STENIUS, *Oskar Elias*, * 5/10 1879 i Bo sn, Sthlm 1. Son t prosten i Axbergs o Hovsta pastorat Lars Oskar S o Eva Elisabeth Östrand. Gift 9/11 12 i Axberg m Marianne (Nane) Emilie Wilhelmina Westerlund. FK Upps 02, JK 06, tingstjg 06—08, landskanslist i Värml l 08, 2. länsnot 10, länsnot o länsassessor 17, auditör 10—15, vid regkriksrätten 16—18, v krigsdomare 15—30, lands-sekr Upps l 30—44.

Sekr i Värml l landsting 11—14, h stadsfullm i Karlstad 14—30, ordf i styr f Upps ensk lärov fackskol f huslig ekonomi, Elisabethemmet 31—, i centralstyr f Upl ensk bank 33—41, i Upl konstfören 34—48. Innehaft o innehar ett antal andra bolags- o kommunala uppdrag. KNO2kl, RVO, HazeliusSM. Bosatt i Upps.

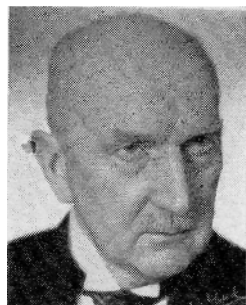

41. LEIJON, *Hugo Gotrik Emil*, * 18/6 1886 i Kristineh. Son t verkst dir i Sthlms Tidn AB Frans Emil L o Ida Baertling. Gift 31/1 21 i Sthlm m Viva Rhodin. Student i Karlstad 04, resoffex o Ul Värml reg res 07, L 13, avsk 22, JK o eo hovräsnot 09, tf 1. rådrn i Karlstad 10, tf arkivarie i Svea hovrätt, tf domhavande 11—12, v auditör 13—15, tf fiskal i Svea hovrätt 15, adj led i hovrätten 16, assessor 17, tf revisionssekr 19, fiskal 20, hovrättsråd 23, v ordf å division 35 o ordf 39, lagman 47. Led av styr f Sthlms Tidn AB 27—40, led av styr f Sv Domarfb. Hov-rättsdomarfören 47—, suppl i styr f Sv Domarfb. KNO2kl, LGAA. Bosatt i Sthlm.

42. STRIDSBERG, *Ernst Adolf*, * 12/5 1883 i Degerfors. Son t disp o bergsing Frans Gustaf S o Anna Sofia Eleonora Carlberg.

Hovrättsex 09, eo not i Svea hovrätt 10, tingstjg i V Häl-singl domsaga 10—12, i Älvdals o Nyeds 17, eo tjänsteni i länsstyr Värml l 12, 2. länsnot 17, länsnot s å, länsassessor 30—48, v auditör 15, auditör 19—49, v krigsdomare 30—49. Ordf i styr f Pauvres Honteux i Karlstad 42, led av lokalstyr f Karlstads h allm lärov 33—47 o av styr f Karlstads orkesterfören 32. RVO, Värml reg ftjplakett. t 14/3 51 i Karlstad.

43. NILSSON, *Sixten Herbert*, * 16/12 1889 i Frykerud, Värml. Son t handl Per N o Angelina Asker. Gift 17/7 20 m Marta Palm.

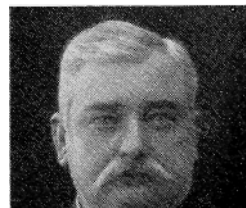
Student i Karlstad 08, JK i Upps o eo not i Göta hovrätt 14, tingstjg i Lysings o Göstrings härads domsaga 16—17, eo tjänsteni h länsstyr i Värml l 18—19, stadsombudsm i Link 19—20, rådm 21.

Auditör Värml reg 18—19, v auditör Första o Andra liv-grenreg o Östg trkär 21—34, auditör 35—46 o v krigsdomare 37—48 vid Livgrenreg, Svea trkär, Östg Ivreg o Östg flygflottilj.

Statens förlikningsman i arbetstvister i Östra distr 45—. RNO, RVO. Bosatt i Link.

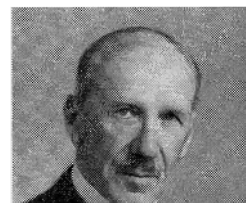
44. CHRISTENSON, *Hans Antipas*, * 11/4 1868 i Åsmund-torp, Skåne. Son t lantbr Hans C o Elna Andersson. Gift 17/7 25 i Köpenh m Tora Charlotta Tengvall. Student i Lund 87, hovrättsex där 93, häradshövud i Mellan-sysslets domsaga 10, krigsdomare 16, RNO. t 14/3 30 i Sthlm, begravnen där.

45. ALMQUIST, *Robert Harry*, * 3/5 1891 å Haga, Bruns-kogs sn. Son t nr 1070. Gift 22/11 18 i Tyska kyrkan, Sthlm, m Ingrid Maria Helena Bruhns. Student i Karlstad 09, resoffex 12, Ul Värml reg res 12, L 16, K 44, JK Upps 15, tingstjg i Jösse, Älvdals o Nyeds domsagor 15—18, sekr h Värml l landsting 18—43, bitr ombudsman h Värml hypoteksfören 18, ordinarie 24, v audi-tör 19—30. Led i styr f Riksbankens avdkontor i Karlstad 26, v ordf 36, ordf 43. Revisor i Werml ensk bank AB 36 o i Bille-ruds AB 39, stadsfullm 31—39 samt led av beredningsutskott, fattigvårdsstyr o andra kommunala nämnder. RVO, RFinlLO, ProPstGM. Bosatt i Karlstad.

46. NILSSON, *Karl Torsten*, * 5/6 1877 i Vimmerby. Son t kronofogden, v häradshövud Karl Albert N o Ada Sjögren. Gift 17/4 15 i Söderk m Maria Johansson, f 38. Student i Jönk 97, J utr K Upps 02, häradshövud i Älvdals o Nyeds domsaga 20—46. Krigsdomare 30—44. RNO, Värml reg fjplakett. Bosatt i Karlstad.

47. FURSTER, *Stig Anders Vilhelm*, * 18/7 1899 i Norrk. Son t tandläk Knut Vilhelm F o Tyra Lundgren. Gift 1/7 33 i Stocksund m tandläk, med kand Stina Frideborg Walldén. V auditör 31—33. Rådman i Upps 32—. RNO.

48. GEIJER, *Reinhold Bertil Gottsbalk*, * 2/11 1902 i Karlsb. Son t nr 1093. Gift 32 m Sonja Linnea Nilsson. Student i Upps 21, JK 26, tingstjg i Älvdals o Nyeds domsaga 26—29, e länsnot i Jönk l 29—30, i Värml l 30—37 o ordinarie 38, v auditör 33—41.

Revisor h Fryksdalens Flottnfören 32, suppl i styr f Riksbankens avdkontor i Karlstad 36 o ordinarie 49, ordf i taxeringsnämnd 39—41, i Karlstads nykterhetsnämnd 42—48, styrled i Karlstads Kafé AB 42, sekr i Värml l social-vårdsfb 49.

49. KARELL, *Nils Olof*, * 15/10 1904 i Upps. Son t köpman Olof K o Hilma Lundberg. Gift 38 i Solna m Ingrid Söderberg.

Student i Upps 23, JK där o eo not i Svea hovrätt 30, tingstjg i Upps l södra o Västm östra domsagor 30—33, e fiskal i Svea hovrätt 34, stadsnot i Karlstad 38, rådmän 42, v auditör vid Värml reg krigsrätt 42--48, fält-krigsdomare inom V. milo 45.

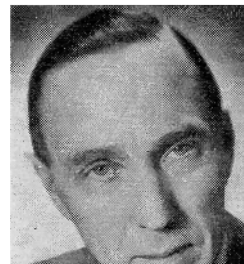
Led av Värml:s o ordf i Karlstads ungdomsberedskap 49. SvUBfjtjM, SvScoutunionens fjtj Förbundsliljan.

50. SANDSTRÖM, *Tord Carl Johan*, * 29/3 1894 i Söderh. Son t v häradshövd Carl S o Anna Widman. Gift 5/6 26 m Karin Margareta Sonesson.

Student i Upps 12, JK där 17, v häradshövd i Svea hovrätt 24, häradshövd i Gällivare domsaga 32 o i Mellan-sysslets 42.

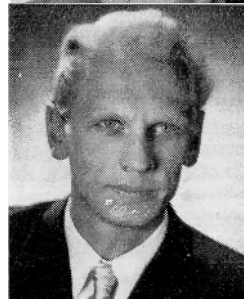
Krigsdomare 45—48, auditör h bef V. milo o Karlstads fö samt ch Värml reg 49—, KNO2kl.

51. SAHLMAN, *Elof Folke*, * 16/3 1916 i Storuman. Son t f lantbr Elof S o Jenny Johansson. Gift 26/5 50 m Ulla-Kajsa Carlsson.

Student i Skellefteå 40. JK i Upps 47.

V auditör h ch Värml reg 49—.

LÄKARE

Nordensvan II, nr 20—23, 27, 29—31, 44 o 45 utgå.

1. PANTZLOF, *Mattias*, regbarberare 1623—27.
2. SVEN, regbarb 1627.
3. JACOB, regbarb 1629.
4. DREIJER, *Joachim*, regbarb 1631—32.
5. KERCHWOTT, *Hans*, regbarb 1632—37.
6. PEDER, regbarb 1635.
7. von SANTEN, *Simon*, regbarb 1638—42.
8. WALTER, *Polycarpus*, regbarb 1643, vid Västg-Dals reg 47—50.
9. HOLTZ, *Bastian*, regbarb 1646 och 50—51.
10. THOU, *Johan*, regbarb 1647—49.
11. GEORG, *Mattias*, regbarb 1653—55.
12. HÅKANSSON, *Håkan*, regbarb, t 1658 vid Eda skans.
13. HOLSTEIN, *Bromer el Broman*, regbarb 1659.
14. FIRNHABER, *David*, regbarb 1660, t 76 vid Eda skans.
15. BROWALL, *Abraham*, Son t borgmäst i Skara Lars Andersson. Regbarb 1676.
16. DRENCKER, *Hans Melcher*, regbarb 1683.
17. BOLL, *Paul*, regbarb 1684, t i Narva.
18. JOHAN (JAHN), *Georg Levin*, regbarb 1701—05.
19. REUCH, *Joachim Didrik*, regfältskär vid tremänningarna 1701, vid N o V reg 01—05, led av kirurgiska societeten, f 25.
24. BENZIN, *Joachim*, regfältskär 1705—16, var med i Norge 16 o 18, närv då Karl XII stupade, stadsfältskär i Upps, f 30.
25. MÖLLER, *Joachim*, förrättade läkartj 1705—08, t 08 i Ukrajna.
26. RÖNNOW, *Johan Lorentz*, * 1679, regfältskär 11—12.
28. EMMERTZ, *Christopher*, regfältskär 1712, avsk 18.
30. NISSER, *Daniel*, (d ä), regfältskär 1718—49.
32. NISSER, *Daniel* (d y), regfältskär 1749, t 71.
33. TREUER, *Johan*, regfältskär under kriget i Pommern, t 1764.
34. BIESBRT, *Johan Christian*, * 1732, regfältskär under 88—90 års krig, vid Värml fältjägbat 94, f 99 på Björneborgs bruk.
35. LUNDSTRÖM, *Eggert*, * 1747, regfältskär 71, tp t Jämtl reg 73 o Änkedrottningens livreg på Sveaborg 82, f där 84.
36. HAGSTRÖMER, *Anders Johan*, * 1753, kompfältskär 72—73, gendirektör över lasa retten i riket 08, medicinalråd 16, adlad 12, lyfte kirurgien till en dittills oanad höjd. KVO, RNO, t 30 i Sthlm.
37. HALLBERG, *Jonas Fredrik*, * 1708, regfältskär 73, åtföljde reg t FinI 88, t 90 i Örebro.
38. WIDSTRÖM, *Lars Anders*, * 1755, undlök vid reg 79, vilket han åtföljde t Karlskr 84 o 86, t 19 i Örebro.
39. TRAPP, *Johan Christian*, * 1766, kompkirurg 88, bevistade 08 o 14 års norska krig, reglök Värml fältjägreg 10, deltog i Tyskl 13, t 38 i Lindsberg.

40. WALLERIUUS, *Erik Göran*, * 1758, regläk 90, t 03.
41. WIENER, *Carl Vilhelm*, * 1782, undläk vid reg 01—02, lasarettsläk i Växjö o f där-16.
42. PENTZ, *Carl Johan*, * 1774, regfältskär 03, var med i Pommern 07 o vid norska gränsen 08, framstående botanist, t 08 i fältsjukan.
43. LEXOW, *Carl Fredrik*, * 1778, regläk 09, fältläk 10, brigkläk 17, dir f Värml provinsialbank 32, ägde Alstrum o Kroppkärr, t 54 å Alstrum.
44. SCHWABITZ, *Anders*, * 1780, regläk 12, deltog i norska fälttåget 14, t 55.
45. HERTZBERG, *Johan*, * 1784, undläk 12—17.
46. BERGMAN, *Johan Magnus*, * 1792, batläk 17—19, sedan provinsialläk i Falun. Utg: "Om dalkarlarnas seder o levnadssätt", "Svenska bonden o hans hemman" m m, t 67.
47. ENGSTRÖM, *Jon*, * 1794, batläk 18—25, blev sedan affärsman o författare, utgav tidn Barometern 41, t 70.
48. LENI[^]US, *Johan August*, * 1784, batläk 20—24, f 48 i Kristineh.
49. ÖHRLING, *Johan Fredrik*, * 1792, batläk 29, tp t Västerb reg s å, lasarettsläk i Piteå, t där 31.
50. MÖRTH, *Nils Adam*, * 1798, batläk 24—29, regläk n h o v, tp t Första livgrenreg 46, stor praktik i Link, t där 53.
51. STAGNELL, *Pehr Erik*, * 1792, batläk 26, provläk bl a i Karlstad, RVO, t 66 i Sthlm.
52. FLEMMING, *Carl Gustaf*, * 1782, batläk 31, regläk n h o v, f 48 i Karlstad.
53. ENGHOLM, *Jonas Johan*, * 1799 på Nordsjö, Övre Ullerud, regläk 55, fältläk 3. mil-distr 57, KNO, RCXIII:sO, RVO, Värml hushållnsällskapsGM, t 67 i Karlstad.
54. BERGSTRÖM, *Johan Fredrik*, * 1802 i Karlstad, batläk 33—49, e provläk i Arvika 35, t där 57.
55. JACOBSSON, *Anton Fredrik*, * 1815 i Åmål, batläk 49, tp t Uppl reg 59, t 66.
56. EKELUND, *Daniel* (d y). * 1811, batläk 50, regläk Värml fältjägreg 55, stadsläk i Åmål 62—68, RVO, f 82.
57. BORGSTRÖM, *Otto Robert*, * 1826 i Karlstad, batläk 56—63, provläk i Arvika 66, t 88.
58. PISCATOR, *Per Jonas Emanuel*, * 29/9 1825 på Nordsjö, Övre Ulleruds sn. Son t brukspatron Carl P o Johanna Ulrica Engholm.
Student i Lund 48, med fil kand 53, stip Fik 55, tf batläk 57—60, MK 61, koleraläkare i Karlstad 66, ML 68, distrläk i Edsberg 69, 2. batläk Västg reg 69, avsk s å. Provläk i Tibble 70, tp t Ned Fryksdalen s å, avsk 98. t 12 i Sunne o begraven där.
61. HAAK, *Carl Axel*, * 1830 i Kristineh, batläk 60, regläk 66, förkläk 79, anställd vid friv sjukv under fransk-tyska kriget okt 70, stor kommunalman, ordf i styr f Werm l ensk bank, KVO, RCXIII:sO, RNO, f 05 i Karlstad, begraven å västra kyrkogården.
62. WESTERGREN, *Georg Evald*, * 1833, batläk 66—77, regläk Värml fältjägreg 77, distrläk i Arvika, f 90.
63. STRIDBECK, *Axel Ludvig Evald*, * 1836, batläk 68, tp t Kalm reg 72, regläk 79, förkläk II. förd 95.— RNO, RVO, t 07 i Nässjö.
64. WALDENSTRÖM, *Herman Olof*, * 1837, stadsläk i Åmål, batläk 72, regläk Värml fältjägkär 90, avsk 99, RNO, RVO, f 08.

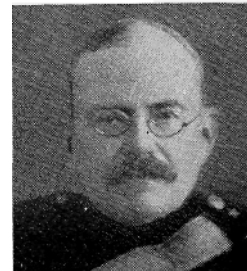

65. LUNDBERG, *Kristian Nikolaus Kristoffer*, * 14/1 1843 på Iboholm, Bo sn, Örebro l. Son t hovkamrer Kristoffer L o Anna Kristina Gustava Beckman. Gift 4/11 75 m Hildgard Katarina Bergqvist, t 99.
Student Upps 61, med fil kand 64, MK o stip Fik 68, bitr läk å Korvetten Josefine 71—72, 2. batläk 78, företag med stipendium resa t Tyskl, Österr, Ital o Frankr 79, 1. batläk Närk reg 80, regläk Västm reg 95, tp Närk reg s å o Värml reg 97, i Fik res 03—08, RVO.
Stadsläk Skara 74, Karlstad 76, sedan 1. stadsläk där o stadsfullm.
Bosatte sig i Eksjö 11, t 19, begravnen å Karlstads västra kyrkogård.

66. LIGNER, *Anders Johan*, * 1843, batläk 81, regläk Värml fältjätkår 99, provläk i Gill-berga distr 78, t där 05.

67. ÖRN, *Elis Leonard*, * 22/8 1855 på Utanfors, St Tuna sn, Kopparb l. Son t Ö o ch Första livgrenreg Anders Gustaf Ö o Sofia Charlotta Svedelius. Gift 17/10 93 i Karlstad m Therese Adéle Ugglå (dotter t nr 1024), t 08. MK 81, stip Fik 83, undläk garnsjukh Sthlm 84—85, kav-skol Sthlm 85—87, ML 89, batläk Fik res 90, Värml fältjätkår 90, tp Värml reg s å, MLK 91, kapt rang 95, regläk 03, i Fik res 15—20, läk SJ 03—15. — RVO. Efter avsk bosatt i Link, t där 16/1 22, begravnen å Karlstads östra kyrkogård.

HEDBORG, *Linus Valdemar*, * 19/10 1864 i Nora. Son t rådmån Sven H o Johanna Charlotta Björnberg. Gift 18/8 06 i Karlstad m Brita Wennerberg.

MK 89, stip Fik 92, undläk garnsjukh Sthlm 92, tjg Göta ing- o trkårer 93—94, ML 95, studieresa t Berlin 96, batläk Fik res 97, vid Värml reg 99—13, MLK 99, kapt rang 07, regläk kommandantskapet Karlsb 13—17, vid Östg trkå 17—25, i Fik res 25—35. — RVO.

Extra läk Arboga 94, amanuens S:t Görans sjukh 95—96, tf provläk i Nora, Burträsk, Byske o tf stadsläk Nora 97, tf provläk Nora o Visnum 98, Ned Fryksdalen 98—99 o extra provläk Kils distr 99—13. Bosatt i Link.

- 69.

FREDRIKSSON, *Claes Gustaf*, * 13/4 1862 i Sthlm. Son t Kungl kammarmusikern Carl Gustaf F o Anna Sofia Jakobsson. Gift 28/3 03 i Sthlm m Freja Amanda Engwall. Student i Sthlm 81, MK Upps 90, ML Sthlm 98, stip Fik 94, undläk Garnsjukh Sthlm o extra läk Andra Göta artreg 98, Dalreg 00 o 01, batläk Västerb reg 01, tp Värml reg 04, Dalreg o kapt rang 07, regläk Västerb reg 14, fältläk Fik res 25—30. — RVO.

Prakt läk Borlänge 07—14, stadsfullm Sollefteå 17—19, t 15/11 32 i Sthlm, begravnen där å norra kyrkogården.

70. EFVERGREN, *Johan Vilhelm Olof Teodor Eugen*, * 1875, batläk 07, distrläk i Grums 06, t 10 i Karlstad, begravnen på Botkyrka kyrkogård.

71. WELINDER, *Erik Birger*, * 19/9 1879 i Svalöv. Son t godsäg Birger W o. Heléne Gillieron. Gift 7/11 07 i Häl-singb m Fanny Dauman.

MK 02, undläk garnsjukh Sthlm 05 o Kalm lasarett 06, ML, stip Fik, extra läk fästnart SS o vid Wendes artreg 07, Boden-Karlsb artreg 08, batläk Fort 08—09, Norrb reg 09—10, Värml reg 10—14, MLK 10, i Fik res 15—17. RNO. Undläk Karlstads lasarett 10—14, extra provläk Reijmyre distr 14 o provläk Ystads distr 21, jvgläk Ystads ensk jvg, skolläk h allm lärov o posten i Ystad.

72. RINANDER, *Rudolf Laurentius*, * 23/11 1880 på Lysas, Karlanda sn. Son t folkskollär Axel Andersson o Kajsa Danielsson. Gift 13 m Greta Alma Agneta Walldow. Student i Karlstad 00, MK 04, ML 12, stip Fik res 06, i Fik 08, undläk Arvika sanatorium 12—13, e batläk 13, batläk Värml reg 14—16, MLK 15, i Fik res 16, e provläk Nederluleå distr 16—18, läk vid tubanst Hälsan 16—21, jvgläk Svartön-Sunderbyn 16, läk SJ V. distr 19, bitr 1. provläk i Norrb l 20, 2. stadsläk i Luleå 21, stadsfullm 22. t 19/4 29 i Luleå, begravnen där.

73. BERNHEIM, *Johan Hugo*, * 26/11 1862 i Råneå. Son t regläk Axel Hugo B o Fanny Charlotta Erika Adolffina Hultgren. Gift 25/10 06 m Dagmar Maria Vilhelmina Hofvander.

Stip Fik 2. kl 93 o 1. kl 97, batläk Kronob reg 02, Söderm reg 03, Första livgrenreg 06, Skånska trkåren 09, regläk Värml reg 15, avsk 23, fältläk Fik res 23—28. MK 90, ML 00, MLK 05, extra läk vid olika reg o tjf prov-o stadsläk under 92—06, takt övn f milläk 13, läk vid mskrförrättn mm. — RVO.

t 1/12 32 i Karlstad, begravnen å Ruds kyrkogård.

74. KYLIN, *Eskil Wilhelm Viktor*, * 12/6 1889 i Ornunga, Älvsb 1. Son t lantbr Nils Henrik Olsson o hans maka f Dalen. Gift 20/4 17 m Stina Engwall. Student i Göteb 08, MK 12 o ML 16 i Upps, MD 20 i Lund, stip Fik 14, e läk Göta livg o Älvsb reg 14—15 o i Morjärv 16, batläk Värml reg 9/2—25/5 17. Amanuens vid Sera-fimerlasarettet 22—23, docent i medicin vid Karolinska inst 23, överläk vid civila med avd av milsjukh Eksjö 24—26, batläk Fik 22, Kalm reg 23—26, regläk Fik 12/3 26 o i dess res 1/8 26, MLK 23 samt kurs i taktik f milläk 31. Erhållit Hvasserska priset f vetenskap! arb 17. Företagit flera studieresor utomlands. Framstående medicinsk skriftställare har K publicerat ett stort antal uppsatser i svenska o utländska fackskrifter. Bosatt i- Sthlm.

75. MORSING, *Paul Wilhelm*, * 20/4 1885 i Upps. Son t M VVK Gustaf Napoleon M o Ebba Wilhelmina Dahlberg. Gift 1. ggn 1/7 15 m Gertrud Elsa Kristina Carlswärd, skild, 2. ggn 30/1 27 i Karlstad m Karin Gunhild Ågren (dotter t nr 1089).

Stip Fik 11, batlök kommandantskapet i Boden 14, reglök 23, tp Värml reg s å, avsk 41.

Med fil kandex 07, MK 09, ML 14, extra lök Bodens garnison 12, Västg reg 13, MLK 15, inskrförrättin inom Norrb o Värml io åtskilliga år 15—36, inskrrevisioner inom Västm, Skarab o Göteb o Bohus io 24—35, lasarets- och hospitals-tjg i Östers, Upps, Haparanda o Kalmll—14, provlökförordn i Trosa o Boden 13—23, jvglök 16—23, utb i röntgendiagnostik vid Serafimerlasarettet 21—22 o vid Bonns medicinska poliklinik 22—23. — RVO. t 20/3 45 i Karlstad, begraven å Ruds kyrkogård.

- GEDDA, *Sven Erik Emanuel*, * 14/11 1896 i Link. Son t notarien Robert G o Ellen Lundberg. Gift 29/12 23 i Upps m Ingrid Tingvall.

Stip Fik 23, batlök Fik res o Värml reg s å, reglök i Fik 36, Uppl reg 37, övst 38, Fik res 40. MK 18, ML 23, tjg vid art särsk vinterutb å Marma o Uppl infreg s å, bertjg som reglök Värml reg o lök Göteb fö vissa perioder 40—45.

Barnhygieniker h Göteb stad o överlök vid dess barnhygieniska delegation. — RVO, ChX:sFrM, FinlFrM.

77. NERVELL, *Sigurd Osvald*, * 25/11 1907 i Link. Son t inspektionskonstapel Per August Johnsson o Hilda Olivia Svensson. Gift 14/10 34 i Sthlm m Anne-Marie Yvonne Cattelin.

Student i Link 27, MK 31, ML 35, MLK 38, batlök Fik res 38, Göta trkår 39, Värml reg 41.

Ett flertal förordn som provlök 36—38, friv asslök vid barnsjukh, öronpol o kirurg avd 36, undlök vid barnsanatorium 37, skeppslök å Johnsonslinjens fartyg t Sydamerika 37, undlök vid Sätra Brunn 38. Prakt lök i Karlstad 41—.

78. AGVALL, *Karl Edvin*, * 12/12 1898 i Sthlm. Son t lantbr Karl Johan o Elin Augusta Charlotta A. Gift 9/12 28 i Timmele, Ålvsb l, m Estrid (Essie) Eugenia Sandell.

Stip Fik res 25, batlök Fik res 27, Västern reg 28, Norrl dragonreg 29, reglök Dalreg 40, Värml reg 42. Studentex 17, MK 21, ML 26, MLK 30, tjg vid olika reg o undlök milsjukh i Sollefteå 26—28, vid org förb Västerb reg 40 o Dalreg 42, tjg vid AF sjvstyr 42 o III. milo 43, vinterövn vid Orsa 45, inskrförr åtskilliga år fr 29 m m. Prakt lök, skollök o kommunala uppdrag m m i Umeå, Falun o Karlstad. RVO, Värml reg ftjplakett.

REGEMENTSSKRIVARE OCH REGEMENTS-INTENDENTER

Nordensvan II, nr 11, 14, 16 o 23 utgå.

1. CARLSSON, *Carl*, regskriv 1623—26.
2. ANDERSSON, *Jonas*, regskriv 1629.
3. PEDERSSON, *Nils*, regskriv 1630—32.
4. ISRAELSSON, *Per*, regskriv 1631—35.
5. IVARSSON, *Bengt*, regskriv 1633.
6. FABER, *Johan*, regskriv 1634—35.
7. ARVIDSSON (BONG), *Isak*, regskriv 1636, se nr 128.
8. ERIKSSON, *Israel*, regskriv 1637—47.
9. SAMUELSSON, *Peder*, regskriv 1648—57.
10. GÖRANSSON, *Olof*, regskriv 1658—60.
12. ISLEBIUS, *Johan Nilsson*, regskriv 1660—82, kallas 1682 även militieauditör.
13. GRÅBERG, *Jonas Eschilli*, regskriv 1682, suspenderad 02.
15. DREILICH, *Johan*, regskriv 1702—07.
17. HASSELSTRÖM, *Lars*, regskriv 1708—24.
18. HALLDIN, *Gustaf*, regskriv 1724, f 41.
- 19- KORSEMAN, *Johan*, regskriv 1741—76.
20. BERGMARK, *Pehr*, regskriv 1776—80.
21. BRANDSTRÖM, *Per*, regskriv 1780—84.
22. EGNELL, *Gustaf Johan*, regskriv 1784, f 87.
23. FLODMAN, *Johan Adam*, regskriv 1787—03.
24. RUUS, *Johan Niclas*, * 1774, regskriv 03—12, f 42 i Karlstad.
25. LARSSON, *Carl*, * 1789, regskriv 12—48, f 48 i Karlstad.
26. LINDSKOG, *Erik Vilhelm*, * 1805, regskriv 48—63, t 63 i Karlstad.
27. BELFRAGE, *Olof Erland*, * 1821, regskriv 63—71, t 71 å Växnäs. Se nr 1000.
28. NYGREN, *Olof Emanuel*, * 1841, regskriv 71—80, regint 80—01, då fältint 2. gr i Intkårens res, f 07 å Rud på Hammarön, begraven å Karlstads västra kyrkogård.
29. UGGLA, *Gustaf Reinhold*, * 20/8 1862 å Björby, Alsters sn. Son t godsäg Elias Pontus August U o Fredrica Christina Lundberg. Gift 14/7 94 i Karlstad m Hildur Maria Wallerstedt. Offvol Göta artreg 80, Ul Norrb fältjägars res 92, Int 3. kl Intkåren 96, 2. kl 98, 1. kl 03, K 15, res 20—22. — RVO. Intasp 93—94, regintex 94, tjt regint Västg reg 94—95, Dal-reg 95—96 o regint 96—01, Värml reg 01—15, adj AIS 15—18, tjt förrådsint 16—18 o ordinarie 18—20. Anställd vid jvgbyggn Luleå—Gällivare 87—90. Ägde fastighet i Karlstad 01—17 o Ångbacken, Grava sn, 07—16. t 30 i Sthlm, begraven å Karlstads västra kyrkogård.

31. BJÖRKMAN, *Nils Georg*, * 10/2 1888 å Lötén, Öster

Löfsta sn, Uppl. Son t agronomen o riksdagsm Karl Georg B o Beda Charlotta Johansson. Gift 26/3 12 i Härnös m Lisa Charlotta Camitz.

Offvol Uppl infreg 05, offex o UI Västern reg 07, Uint Int-kåren 12, Int 2, kl 13, K 15, M 33, Öl 40, res 43. — RSO, RVO, LandstSM.

Ridkurs Norrl dragonreg 08, MFK 10—12, adj AIB 12—14, ch Int 3 13—15, adj fästnint Boden 14—15, regint Värml reg 15—31 o Göta livg 31—34, ch kom skol Rom-mehed 17, styresman Arm centr beklädverkstad 33—43, lär MFK 34—39.

Revisor i AB Värml folkbank 16—17, i Werml ensk bank 24—39, i Karlstads system AB 29, led av Karlstads folkskolestyr 21—31, taxeringsnämnd 27—31, t jg vid länsstyr Värml I som sakk i mob-ärenden 22—26, ordf i Karlstads stadsrevision 26—30, stadsfullm 27—30. Utg: Handbok för avlönings- o pensionsförh m m f arm personal (17), Handbok rör det fast anställda manskapets löneförh (21), upps i tidn o tidskr i mil ämnen, t 5/6 44 i Sthlm o begravén där.

32. ÅSTRAND, *John Oskar Henrik*, * 12/5 1888 i Vederslövs sn, Kronob 1. Son t K i belgiska kolonialarm Johan Å o Christine Apelgrén. Gift 1. ggn 18/12 15 i Umeå m Helena Margareta Öhman, skild 26, 2. ggn 10/10 28 i Danmark, Upps 1, m Aina Eva Kristina Sundblad. Offvol N skånska infreg 09, offex o UI Norrb reg 11, L 15, övst 17—18, i Intkårens res 18, vid Intkåren 21, K 22, M arm 41, res 43. — RSO.

Ridkurs Livreg husarer 13, t jg Livg t häst 14—15, MFK 15—17, regint Bodens artreg 21—24, Fälttelegrafkåren 26—31 o Värml reg 31—36, KHS 24—26, ch kom skol Rom-mehed 29—30, adj MFK 36—43 o lär 40—43, bibliotekarie vid Intkårens bibliotek 37—43. Utg: Ur en svensk kongopionjärs minnen (21), Förplägnads-

tjänsten under de tyska arm operationer fr Mosel t Sedan i fransk-tyska kriget 1870—71, (26), Huvuddragen av den norska inttjänsten (26), Förplägnadstjänsten under ryskturkiska kriget 1877—78 (27), Inttjänsten under belägringen av Przemysl 1914—15 (27), Förplägnadstjänsten under rysk-japanska kriget 1904—05 (27), Huvuddragen av krigs-förplägnadstjänstens utveckling (27), Gamla knektar (28), Ledningen av förplägnads-tjänsten i krig (28), Förplägnadstjänstens ordnande under världskriget (28), Ledningen av krigsförvaltningstjänsten (29), Etappväsendets organisation o verksamhet (29).

33. LEVENIUS, *Karl Gunnar*, * 15/6 1893 i Arboga. Son t handl Herman L o Augusta Gustafsson. Gift 20/8 29 i Osby m Gertrude Lilljefors.

Offvol Uppl infreg 13, tp Karlskr grenreg 14, offex o F 15, L 17, vid Intkåren 26, K 28, M 39, Öl 42, res o Ö arm 48. — RSO, RVO, SkytteM.

Kspkurs Marma 18, ridkurs Wendes artreg 19, regadj 19—20, komp bef studkspkomp 20—21, SS 23, MFK 24—26, t jg Int 2 26—28, expint N (II.) förd 28—31, regint Norrl dragonreg 31—33, Västerb reg 33—36, Värml reg 36—37, ch kom skol Rommehed 33 o 34, expint KAFI 37 o tf byråch 39, lär MFK 37—40, t jg fördint vid fältförb 40, stabsint II. förd o milbefstaben 41—44, byråch AF 44—48, lär utb-kurser f läk o vet flera år, sekr i drivmedelsbyrån 48—. Utg: Handbok i avlöningsfrågor f arm personal (tills m dåv K Busck) (27).

34. BERGQVIST, *Nils Folke Natanael*, * 12/4 1896 i Karlstad. Son t soldathemsförest Carl B o Mathilda Jansson. Gift 9/7 21 i Köpenhamn m farm kand Eva Maggie Sundström.

Offasp Norrb reg 16, offex o F 18. vid Tr (Svea trkår) 19, övst 20—21, Ul 20, L 22, vid Intkåren 25, K 28, M resst 41. — RSO.

Provtjg Svea trkår 19, MFK 23—25, tjf förrådsint AIB 25—26, regint Norrl artreg det Boden 26, Bodens artreg 26—29, Värml reg 37—41, kompbeft studkomp 28, tjg KAFI utr 29—37, 39 o 42—43, h milbef Gotl 30, kurs f besiktn-off å intmtrl 31—32, tjg Rikskomm f ekon försvberedskap 33—36, lär MFK 33—37, ch kom skol Rommehed o Falun 40, kommand t Tyskl 41, tjg KAFI industribyrå 41—42, fördint III. förd perioder 42, 43, 45, tjg V. milbefstab perioder 42, 44—46 48 _____ 50
int Karlstads fö 43—44.

Anst i Allm Valmansfb riksorg 20—21, ordf i Bodens nationella ungdomsfören 28—29, lär Karlstads handelsinst 38—45, ordf i Karlstads stadsrevision 40—45, styrled Karlstads högerfören 40—49, led av taxeringsnämnd 41—50, ordf i styr f Karlstads Kafé AB 42—46 o verkst dir 46—, ordf i Karlstads polisnämnd 45—50, stadsfullm 47—50, led av drätselkammaren 47—48 o fastighetsnämnd 49—50, styrled Karlstads turistfören 49—. Bosatt i Karlstad.

35. HERNIUS, *Axel Johan Åke*, * 19/9 1903 i Skövde.

Son t Ul arm, kamrer Per Johan Persson o Kristina Johansson. Gift 17/10 31 i Arvika m Edit Margareta Bäck. Offex o F Skarab reg 25, Ul 28, L 30, Hall reg 38, vid Intkåren o K 39. — RSO.

SS 28, Gci 30—31, MFK 34—36, regadj 38, expint III. förd 39, regint Värml reg 41—47 o Göteb Ivkår 47—.

36. NORDIN, *Bror Karl Åke Vilhelm*, * 3/9 1904, regint 47—51. Se nr 1210.

MUSIKDIREKTÖRER

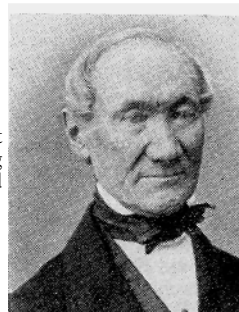
1. KALOW. I 1812 års räkenskaper f N o V reg ensk kassa upptages avlöning åt musikdir Kalow; synes vid delningen gått t Närkes reg.

2. PEIPKE, *Friedrich*, var tysk t börden, musikdir 1820—22, har komponerat reg marsch.

3. EHRENREICH, *Johann Karl Friedrich*, * 2/12 1798 i Rheinsberg i Brandenburg. Son t Johann Jacob E o Sophia Schiessler. Gift 32 i Ned Ulleruds kyrka m Charlotta Wilhelmina Engholm.

Klarinettist vid Andra preussiska gardesreg 16, avsk 21, kom t Sverige o blev oboist vid Andra livg 22, musikdir Livreg grenkår 23, Värml o Väst m reg 35—58, en tid även vid Värml fältjägreg.

Lär vid Musikkonservatoriet i Sthlm 58, professor 64. Nära ett halvt århundrade verkade E för milmmusikens utveckling o flera av vårt lands mest framstående musikdir ha varit hans elever. RVO, LMA. t 5/2 66 i Sthlm.

4. SWENSSON, *Axel Adam*, * 24/12 1837 i Sthlm. Son t spegelfabr Häkan S o Elisabeth Maria Moëll. Gift 63 m Emelie Euphrosyne Gustava Strömberg.

Hornblåsare vid Andra (Göta) livg 49, korp 55, vid hovkapellet 58—90, oboist 59, avlade musikteoretisk ex som musikanförare 65, musikanförare Värml reg 67, musikdir 76, avsk 99.

RVO, Litt et Art. t 14 i Sthlm.

WILLNERS, *Ernst Emanuel Nilsson* (antog namnet Willners nov 1900). * 31/5 1869 i Sthlm. Son t skomakarmäst Elis Nilsson o Carolina Hansdotter. Gift 28/5 14 i Sthlm m Anna Sofia Westerberg.

Musikelev Svea livg 82, vkorp 87, musikserg Livreg grenkår 92, musikdirex 95, musikfanj Värml reg 98, musikanförare o musikdir 00, vid Svea ingkår 11, L:s tjgrad 20 o K:s 22, res 22—37. — RVO, ÖRKHt2kl.

Anställa h kapellmäst Neuman 86—92, h August o Hjalmar Meissner 92—97, vid Albert Ranfts opera i Sthlm 97—02, vid Musikföreningens sedermera Konsertföreningens symfoniorkester i Sthlm 00— samt i Kungl Hovkapellet 03—, vik lär vid KMA 10—13, sedan ordinarie lär där, avsk m pension 34.

Under sina sista 10 å 12 år innehade han musikvaruhuset "Euterpe" i Sthlm. t 11/7 47 i Sthlm, begravnen å Norra begravningsplatsen.

6. GREHN, *Johan August*, * 30/12 1865 i Händene, Skarab 1. Son t arrendator Lars Petter G o Anna Christina Jansson. Gift 1. ggn 19/4 91 m Selma Augusta Johansson, f 30, 2. ggn 4/10 31 m Selma Gunilla Blomgren.

Trumslagare Västg reg 79, musikkorp 85, musikserg 88, fältmusikant 91, musikfanj o tf regtrumslagare Värml reg 95, ordinarie 99, studerade musikteori 04—08, musikanförare 11, musikUl 15, L:s tjgrad (musikdir) 20, res 20—25. — RVO, Svm, VärmlifbftjM.

Bitr musiklär Karlstads h allm lärov 20, orkesterledare i hembygdsfören 22—32 o dess 1. hedersled 34. Ägde villa i Råtorp, Karlstad, t 24/9 41 i Karlstad, begravnen å Ruds kyrkogård.

- ISAKSON, *John Elof*, * 4/6 1883 i Sthlm. Son t bagar-mäst Emil I o Henrietta Josefina Andersson. Gift 21/8 20 i Göteb m Anna Maria Stocks.

Musikvol Göta livg 95, musikserg Upp l infreg 03, musikfanj 17, musikdir Värml reg 20, L tjgrad 25 o K 35, res 41—48. — RVO, Svofrbftjt, AssocKMA.

Musikdirex vid Musikkonservatoriet 07, lär i instrumentalmusik vid Hedvig Eleonora o Oscars folkskol i Sthlm 09—19 o vid Karlstads folkskol fr 36. Dirigent f Karlstads Orkester-fören 20—45. t 21/1 50 å Karlstads lasarett, begravnen i Sthlm.

- BERGDAHL, *Knut Bertil*, * 27/6 1909 i Rydaholm. Son t statinsp Johan Edvard B o Hanna Rydén. Gift 30/6 1943

i Karlstad m Sonja Malm.

Musikelev Älvsb reg 22, musikserg 40, musikdir Värml reg 41. — KMA jetong i silver.

Stud vid KMA 31—35, musikdir 35.

Medverkat i Borås o Karlstads orkesterfören, dirigent f den sistnämnda 45— o för Uddeholmsbolagets orkestersällskap 47—. Lär i fritidsundervisn f vpl i musikteori 44—.

RESERVOFFICERARE

1401. KOLTHOFF, *Herman Axel*, * 1873, UI 96, L 03, K 16, bef Råda lo 11—38, avsk 40. ProPstGM, LandstSM, VärmlfbGM. Lantmätes 00, lantmät v Uddeholms AB 05—38, styr led Werml ensk banks avdkont i Råda 17—46, t 47, begravnen i N Råda.
1402. LILLIESKÖLD, *Johan Adolf*, * 1877, UI 00, avsk 09, off i Belgiska kongo statens arm 02, "Superieur lieutenant de la force publique" 06 och "Capitaine" 10. BESO, KongoLO, t i Kongo.
1403. BARKMAN, *Folke Einar Sixten*, * 1878, UI 01, tp Svea trkår 03, L 03. GD.
1404. ATMER, *Herbert Vilhelm Krister*, * 1879, UI 01, L 06, K 19, avsk 44. Godsäg, t 50.
1405. LIDJÉN, *Arvid*, * 1881, UI 03, L 09, avsk 13. GV:sJmt, KmstkNO. JK 07, tingstjg Åmål 07—10, länsnot Skarab l 10, länsassessor Karlskr 18, landssekr i Norrb, Väst m o Sthlms l, statens förlikningsman i arbetstvister många år, led av 1935 års länsstyretredn o 1938 års sakk f utredn om vägväs förstatl samt ordf i 1942 års sakk f förstatl av väghållningen, landshövd o ståthållare på Kalmar slott 38—47, t 50 på Serafimerlasarettet.
1406. GEIJER, *Erik Gustaf*, * 1883, UI 04, L 11, avsk 17. KmstkNO. JK 07, tingstjg Väster-Närkes doms 07—09, i Svea hovrätt 09, justitieråd 29—50, led av Konungens lagråd 48. Sthlm.
1407. BERGSTEN, *Karl Paul*, * 1874, UI 05, L 08, K 19, avsk 42. Fd kon-torsskriv jvgstyr trafikbyrå, direktör, Sthlm.
1408. HARDER, *Johan August Einar*, * 1884, UI 05, avsk 14. Ex v Chalmers Tekn Inst 08, anst v tekn laborat Gross Lichterfelde 09—12, drifts- ing v cementfagar i Ungern 13—14, ingick vid första världskrigets utbrott ss friv i en bayersk skidbat o deltog i striderna mot ryssarna på Karpaterfronten. Nödgedes av sjukdom be-
gära avsk o återkom t Sverige våren 16, anst v AB Jungners Kalicements försöksfabr i Norrk, Visby o Skanör 16—20 o v Engquists Patentbyrå, Sthlm, fr 21. 140 o begravnen i Sunne.
1409. HARDER, *Ove Lorentz Gottschalk*, * 1885, UI 06, L 14, avsk 21. KVO-2kl, RNO. Civiling THES 08, ing Trollhätte kraftv 08, avding Vattenfallsstyr 11, distrch v Älvkarleby kraftv 16 o kraftverksdir 20, led statens Vattenfallsv tjgnämnd 20—29, ordf taxeringsnämnd i Sthlm 27—38, v verkst dir o styrled AB Rottneros bruk 39—51, byråch Industri-komm 43—48, studres i Tyskl, Belg o Schweiz 20, 22, 30, utg div skrifter rör el kraftdistribution o d. Sthlm.
1410. LÖFGREN, *Torsten Einar*, * 1886, UI 06, L 13, avsk 21. KNOkl. JK 09, tingstjg S Roslags doms, ama nuens o l. kanslisekr civildep 13—20, kansliråd kommunikdep 20 o expch 29—38, v ordf Sv turisttrafikfb 34, landshövd i Jämtl l 38, ordf i hushållnsällskapet 39 o i Jämtlkretsen av fören Norden 43 samt led av jvgrådet 44.
1411. SANDELIN, *Gustaf Erland*, * 1882, UI 06, L 13, avsk 47. Civiling THKS 07, anst v Hellekis AB 07—09, övering Maltesholms AB cementfabr 09—14, verkst dir f Ce-No Cementbol, Norge, 14—17, ing Hellekis cementfabr 17—40, Askersund.
1412. BROBERG, *Edvin Mauritz*, * 1883, of f vol Jämtl fältjägreg 04, tp Värml reg res o UI 06, L 13, avsk 20. Fd tjman i Kristineh o Werml ensk bank, Sunne.
1413. BRATT, *Åke Gösta*, * 1877, LII Värml fältjägkårs res 01, vid Vaxh grenreg 03, intasp 05—06, i res 06, I Värml reg res o L 07, K 17, SS, avsk 44. Ägde Sjögerås, By sn, 06—16. Anst i ASEA, Sthlm.
1414. LEIJON, *Hugo Götrik Emil*. Se auditör nr 41.
1415. FLODIN, *Gunnar Carl August*, * 1886, UI 07, L 14, K 27. RVO. Postmast, Sala.

1416. FINNGÅRD, *Gösta*, * 1885, UI 07, L 14, avsk 50. RNO, RVO. JK. Länsass Jönk l 29, tf landssekr 30—33, landssekr Gävleb l 37.
1417. ERIKSSON, *Algot Ragnar*, * 1887, UI 07, L 14. Ägde del i o bebodde Stöpafors, Sunne sn, f 18 i Karlstad.
1418. LÖWENHIELM, *Crispin Gustaf August*, * 1884, UI 07, L 13, K 24, Gci. Degerfors.
1419. LUNDERQVIST, *Thorsten*, * 1886, UI 07, L 14, K 24. RVO. Jägmäst Sunnerbo revir, Ljungby.
1420. THÖRNQVIST, *Sven Torsten Ferdinand*, * 1883, UI 07, L 11, tp Västg reg res 18, K 22. SMskidl. Postass.
1421. AHLGREN, *Anders Fritiof Leonard (Lennart)*, * 1857, UI Göta livg 78, L 82, IK 82—84, avsk 90, i Värml reg res 08, K 08, bef Sunne lo 08—22, vistades i Argentina 90—95, förv i Agnhammars skogar 06—19.
1422. LIDBACK, *Erik Albert Sträs*, * 1880, UI Dalreg res 06, tp Värml reg res 08, L 09, K 21, avsk 45. Värml reg ftjplakett. E o amanuens i Fång vårdstyr 08—10, innehavare av fideikommisset St Växnäs, Karlstad, 22—34, som han därefter arrenderar.
1423. MATTSON, *Karl Melker*, * 1884, UI 08, L 14. Lantmät, t 15 genom drunkning vid Kanikenäset, Karlstad.
1424. DAHLMAN, *Paul Rune Edvard*, * 1884, UI 08, L 15, tp Dalreg res 18 o Livreg gren 22, kompchkurs 16, bef Hedemora lo 16—19. Ex Örebro tekn element-skola 05, studesor i USA 09—13, anst Statens Vattenfallsv linjebyggn 14—22, verkst dir o äg av D J Elgérus fabr- o handels AB, Örebro, 22, t 45.
1425. SVENSSON, *Karl Ivar*, * 1885, UI 08, L 13, K 24, avsk 50. Ing Tele fon AB L M Ericsson, Sthlm.
1426. ÅHMAN, *Gustaf Viktor Ludvig*, * 1877, UI 08, avsk 13. Tandläk, Gävle.
1427. DAHLBERG, *Karl Oskar Teodor*, * 1888, UI 09, L 14, avsk 19. Avdch AB Skånska banken, Malmö, pen sionerad.
1428. GEIJER, *Erik Erland Kristoffer Reinhold*, * 1889, UI 09, L 14, avsk 22. RVO, JK. Bankdir, Sthlm.
1429. WEINER, *Gustaf Esaias*, * 1884, UI 09, avsk 19. Ing, bilbesiktning man, innehavare av Ämåls gjuteri o mek verkstad, t 50.
1430. DALBORG, *Johan Eric*, * 1889, UI 10, L 16, K 30. RVO, KaptK. Över lär, Tidaholm.
1431. NORDENSVAN, *Gustaf Vilhelm*, Son t nr 1111, * 1890, UI 10, avsk 15. Civiling, medarb i Sv Motor-tidn, Sthlm.
- 1431 a. FERM, *Carl Gabriel*, * 1872, UI Västern reg 95, L 96, tp Värml reg res 12, K 17, SS. VOK, avsk 22. Tandläk, Uddevalla.
1432. ALMQUIST, *Robert Harry*. Se auditor nr 45.
1433. de VERDIER, *Bror Helmer Olof*, * 1891, UI 12, L 16, avsk 22. RVO. Civiling THMS, övering AB Hellefors bruk många år, disp Vargöns AB, led av stiftsnämnden i Skara stift.
1434. LYRHOLM, *Knut L:son*, son t nr 1064, * 1891, UI 12, L 16, K VVK 28. RVO. Civiling THWS. Verkst dir i AB J Grundström (bankir firma), Sthlm. Äger Kyrkeby, Eds sn.
1435. LÖWENHIELM, *Gustaf Birger August*, * 1888, UI 12, L 17, K 28. Köpman, t 49.
1436. CLARHOLM, *Olof*, * 1891, UI 12, L 17, K 27. RLSFGftjt, GD, bef Västerås lo 39—42. Brandch, Västerås, + 51.
1437. LYRHOLM, *Knut Torsten*, Son t nr 1064, * 1893, UI 12, L 18, avsk 30. Civiling, Stockholm.
1438. THORÉN, *Einar Leopold Nicolaus*, * 1892, UI 13, L 18, avsk 20. Ad vokat, Sthlm.
1439. ELGH, *Carl Gustaf*. Se nr 1181.
1440. GEIJER, *Bror Gustaf David*, * 1889, UI 14, L 18, K 43. Tjman AB In tekningsbanken, Sthlm.
1441. SWÅRD, *Ragnar August*, * 1894, F 15, UI 18, L 19, K 31. VärmlsfbSM, VärmlfbSM, KaptK. Bef Sunne lo 23—29 o Råda lo 38—42, bertjg 42—46. Genomg Bröd Pählmans handelsinst 17—18, prakt inom trävarubranschen 15—18, egen rörelse 18—31, platsch f Molkom Kvarn o Grynverk 32—40, tjman Mölnbacka-Trysil AB 46. Deje.

1442. ANKERS, *Einar*, * 1892, F 15, L 18, avsk 22. Kassör i Sveriges kredit bank, Åmål.
1443. BERGSTRÖM, *Thore Reinhold*, * 1892, F 15, L 18, K 30, KaptK. Int Valand Oms Livf örsäkrbol, Sthlm, t 40.
1444. BRANZÉN, *Karl Vitalis*, * 1890, F 15, UI 18, L 19, K 43. FM. Rektor v Folkhögskol i Molkom, f 47.
1445. ANDERSSON, *Einar Erik Johan*, * 1889, F 15, UI 18, L 19, t 29, begraven i Filipstad.
1446. FALK, *Johan Ragnar*, * 1890, F 15, UI 18, avsk 19. RVO. Häradsskr Väne fögderi 27—46, sedan läns assessor i Älvsb 1.
1447. JANSSON, *Paul Henning*, * 1890, F 15, UI o L 18. Hum stud i Upps 09—14 o 16. Passkontrollör Charlottenbergs stn fr 17.
1448. ODEN, *Henry Fredrik*, * 1892, F 15, UI o L 18, K 42. RNO, RVO, RBKRo, RDDO, RFrHL, OffFrd'A. Konsularagent, Inneh Stadshotellet, Karlstad. Ordf Värml Stadshypoteksför, Mell Sv Restfören, Sv Arb-givfören f hotell o rest samt Värml Soarésällskap.
1449. BERGENHOLM, *Karl Hjalmar*, * 1891, F 15, UI o L 18, K 32, KaptK. Kamrer Sveriges Kredit bank, Varberg.
1450. SANDWALL, *Olof Oscar Leonard*, * 1889, F 15, UI o L 18, avsk 22. Köpman.
1451. LANDGREN, *Helmer Natanael*, * 1886, F 15, UI o L 18, avsk 22. Köpman, Arvika.
1452. VENDEL, *Karl Yngve*, * 1895, F 16, UI 18, avsk 22. RNO, RVO, KColBO2kl, OffNedONO, RSpC-III:sO, JK. Chargé d'affaires Havana, Cuba.
1453. HOLMBERG, *Thorwald*, * 1891, F 16, UI 18, L 20. RVO, SMskidl, GD. Sjukgymnast Sthlm o Båstad badanst.
1454. HELLMAN, *Edvin Gustaf Viktor*, * 1894, F 16, avsk 17. Köpman, Sthlm.
1455. CRISPIN, *Gösta Axel*, * 1895, F 16, UI 19, L 23, avsk 26. Direktör, Sthlm.
1456. REGNELL, *John Sigfrid*, * 1893, F 16, UI 19, avsk 22. Köpman.
1457. JOHANSSON, *Gunnar Torvald*, * 1893, F 16, UI 19. Banktjman. t 20.
1458. HÖLJFORS, *Axel*, * 1894, F Dalreg res 16, tp Värml reg res 17, UI 19, L 21, K 44. Ekon stud handelshögskol 16—17. Tjman Wermlensk bank, Karlstad.
1459. SJÖDAHL, *Fabian*, * 1893, F Västg reg res 16, UI 19, L 24, tp Värml reg res 28, K 35, KaptK. Avdch Handels AB Nicolai Johanssen, Sthlm.
1460. COLLVIN, *Curt Herman*, * 1893, F N skånska inf reg res 17, tp Värml reg res 17, UI 19, L 22, K 32, KaptK. Verkst dir Milsällskapet 47—49. Dir, Sthlm.
- 1460 a. APPELQVIST, *Brunow*, * 1895, F 17, tp Svea livg res 18, UI 19, L 22, avsk 32. Verkst dir Carl Folke & C:o AB, Sthlm.
1461. WALLENBORG, *Gustaf Uno*, * 1895, F 18, UI 20, L 25. Jägmäst, Ölme.
1462. WAHLSTRÖM, *Knut Urban*, * 1897, F Västg reg res 18, UI 20, L 25, tp Värml reg res 28. Ex Göteborgshandelsgymn 16. Dir, Oslo.
1463. OLSSON, *Karl Gustaf*, * 1894, F 18, UI 21, L 25, K 41. SvRKftjt. Överlär, Vase.
1464. DANIELSSON, *Gustaf Vilhelm*, * 1895, F 18, UI 20, L 25. Tjman Wermlensk bank, Säffle, f 35.
1465. LILLIENAU, *Karl Erik Gösta*, * 1896, F Bohusl reg res 18, tp Värml reg res 25, L 25, K 40. Värml reg ftjplakett. Jägmäst, äger o bebord •Mässvik, Bro sn.
1466. LOVEN, *Henrik Magnus Fredrik*, * 1893, F Karlskr grenreg res 18, UI 20, tp Värml reg res 21, L 24, avsk 44.
1467. BRUNZELL, *Nils Sixten*, * 1900, F 23, avsk 25.
1468. RYDBERG, *Nils Birger*, * 1900, F 23, UI 25, L 29, K 41. Ingenjör, Påjåla.
1469. MÖLLER, *Erling Viktor*, * 1898, F 23, UI 25, L 29. Tjman, Sthlm.
1470. CLAÉSON, *Karl Georg Daniel*. Se nr 1195.
1471. SETTERGREN, *Tor Gustaf Lorentz S:son*, * 1898, F 24, UI 26, L 29, K 39, KaptK, KE 27. Postmast, Finspång.

1472. LINDER, *Une*. Se nr 1196.
1473. PETERSSON, *Manfred Nils Gustaf*, * 1901, F 25, UI 28, L 30, K 41, avsk 48. JK. Kommunalborgmäst, Simrishamn.
1474. NYGREN, *John Folke*, * 1905, F 28, UI 29, L 31, tp Livgrenreg res 46. DHS.
1475. LUNDVALL, *Thorsten Roland*, * 1905, F 28, UI 29, L 31, K 42. Häradsokr Älvdals fögderi, Hagfors.
1476. RÖJNE, *I-van Anders Erik*, * 1907, F 29, UI 31, L 33, K 41. Civiling, Karlstad.
1477. RENNERFELT, *Åke Magnus*, * 1905, F 29, UI 31, L 33, tp Intkåt res 40, K 42, vid Intkåt 43, regint Östg Ivreg. NorrbsfbSM.
1478. BERGGREN, *Johan Knut Gotthard*, * 1907, F 29, UI 31, L 33, K 42. Bär-Lock inst 30, Göteb handelshögskol 33. T j man i Göteb stad.
1479. HAGSTRÖM, *Sven Allan*, * 1907, F 30, UI 32, L 34, K 42. KE 31. Hvoff Falu-Mora fö.
1480. WENNERGREN, *Nils Thure Wilhelm*. Se nr 1277.
1481. WENNERBECK, *Åke Andreas*, * 1908, F 31, UI 33, L 35, K 43. Kriminalöverkonst, Göteb.
1482. BRAUNERHJELM, *Alf Georg Gustaf G:son*, * 1906, F 31, UI 33, L 35, K 42, KE. Dir Wermi Stadshypoteksförening, Karlstad.
1483. BERGGREN, *Bertil Hugo*, * 1909, F 31, UI 33, L 35, K 42. Kamrer Systembol, Skellefteå.
1484. HAMMAR, *Fritz Arnold*, * 1909, F 31, UI 33, L 35, K 44. JK. Hovrättsfiskal, Göteb.
1485. LUNDGREN, *Karl Fritiof*. Se nr 1230.
1486. LÖFGREN, *Bror Yngve*, * 1908, F 31, UI 33, L 35, K 43. Handels-högskol Göteb 32. Stadskassör, Karlstad.
1487. SVENSSON, *Nils Jakob Elof*, * 1889, K 44. VärmlfbSM. Folk-skollär, Karlstad, t 44.
1488. LUNDHOLM, *Karl Fritiof*, * 1909, F 32, L 36, K 43. VärmlfbSM. Korrespond, Uddeholms AB.
1489. THORESSON, *Klas Alfred*, * 1908, F 32, L 36, K 43. LingJubM. GD. Gymnlär, Lidingö.
1490. AHLZÉN, *Nils Harry*, * 1908, F 32, L 36, K 43, Pv, avsk 49. GD. Gymnlär, Borlänge.
1491. SAHLIN, *Alf B:son*, * 1907, F 32, L 36, K 45. Tjman Karlstads Sparbank.
1492. WALLIN, *Bertil Gustaf Verner*, * 1909, F Skarab reg res 32, UI 34, L 36, tp Värml reg res 42, K 43. Stadsombudsman i Lidköping o död där 48, innan han tillträtt kommunalborgmäst i Norrtälje, till vilken han blivit utnämnd.
1493. GÖRLING, *Holger Daniel*, * 1910, F 33, L 37, K 44. TAK. Ing Sthlms Rundradiocentral, Lidingö.
1494. BRATTSTRÖM, *Stig Anders Olof*, * 1908, F 33, L 37, tp Intkåt res 40, vid FV Int 42, K 43, Int Jämtl flyg flottilj.
1495. KOLTHOFF, *Ernst Herman*, * 1911, F 33, L 37, del i finska vinterkriget 40, K 44. FFrK4klmsv, FMM. Jäg-mäst, Uddeholms AB, Storfors.
1496. THELFIN, *Gunnar Ernest*, * 1912, F 33, L 37, K 44. JK. Advokat Göteb.
1497. DAFGÅRD, *John Einar Fredrik T:son*, * 1911, F 33, L 37, tp Intkåt res 44, K 49, KaptK. Revisor Riksräkenskapsverket.
1498. BROBERG, *Stig Erik Folke Olof*, * 1909, F 34, L 38, K 44. Tygoff Karlstads fö fr 47.
1499. MORLING, *Karl Jakob Åke*, * 1913, F 34, L 38, K 44, DHS. Kamrer, Sthlm.
1500. WERNGREN, *Ove Gösta Fredrik*, * 1912, F 34, L 38, K 44. V brandch, Västerås.
1501. HOLMSTEDT, *Igor Erik Kasimir*, * 1912, F 34, L 38, K 44. JK. Dir-ass i Handelsarbetsgivorg.
1502. TÖRNQVIST, *Sune Fritz Hartley*, * 1912, F 34, L 38, avsk 50. Ing.
1503. OLSSON, *Karl Erik Douglas Martin*. Se nr 1221.
1504. ELÄNDER, *Arne*, * 1911, F 35, L 38, K 45. Dir, Sthlm.
1505. JACOBSON, *John Mauritz*. Se nr 1231.
1506. GUSTAFSSON, *Ed gar Vilhelm Er ling*, * 1912, F 35, L 37, off vid FV 37, störtat vid Härianda 39.

1507. BRUNO, *Carl-Arvid*, * 1913, F 35, L 38, K 45. JK. 1. kanslisekr Eckie-siastikdep.
1508. LJUNGE, *Erik A:son*. Se nr 1232.
1509. LINDERHOLM, *Berndt Vallentin*, * 1889, K 44, avsk 49. Värmlfb-SM. Frisörmäst, Karlstad.
1510. DJURBERG, *Lars Gustaf Håkan*, * 1911, F 36, L 39, K 46. Byråsekr Generalpoststyr.
1511. WEDHAM, *Sven-Erik Walter*, * 1913, F 36, L 39, K 46. Brandch, Vänersb.
1512. JOSEFSSON, *Adolf Georg*, * 1913, F 36, L 39, K 46. Köpman, Göteb.
1513. DANIELSSON, *Axel Gottfrid*, * 1895, K 44, avsk 50. Bohusl-Dais bfbSM, VärmlfbSM. Bankkamrer, Ed.
1514. SUNDELIUS, *Karl David*, * 1890, K 44, avsk 46. VärmlfbSM. Folk-skollär, Karlstad.
1515. FREDEN, *Lennart Filip*. Se nr 1245.
1516. GÖTHNER, *Thure Gunnar*, * 1915, F 37, L 40, K 47. Civiling, CFH, Sandarne.
1517. WÆRN, *Carl Jonas*. Se nr 1234.
1518. LOID, *Lars*, * 1915, F 37, L 40, K 46. GöteblfbSM, DHS. Köpman, Göteb.
1519. KARLSSON, *Erik Gunnar* (son t nr 1142), * 1913, F 37, L 40, K 46. SkytteM, GD. Gymnlär Karlstads h allm lärov.
1520. HEIJBEL, *Sven Hugo*. Se nr 1233.
1521. JANSON, *Gösta Werner*, * 1913, F 37, L 40. SkytteM, GD. Gymn lär, Sthlm.
1522. MALMSTEN, *Nils*, * 1915, F 38, L vid Bohusl reg 40, K 46, SS, US.
1523. WELFF, *Sven Arvid*, * 1915, F 38, L 40, avsk 46.
1524. BLOMBERG, *Sven Albert*, * 1915, F 38, L 40, K 50, KaptK. JK. Kommunalborgmäst, Kramfors.
1525. NILSSON, *N//J Holger*. Se nr 1246.
1526. GRÄSLUND, *Lärs-Olof*, * 1917, F 39, L 41. JK. Stadsnotarie, Upps.
1527. EDBORG, *Berndt Gustav Iran*, * 1914, F 39, L 41, K 50. Bank-tjman, Gävle.
1528. MAGNUSSON, *Karl Erik*, * 1914, F 39, L 41. Revisor, Göteb.
1529. ROSQVIST, *Stigner Hilding*, * 1915, F 40, L 42, K 50. SkytteM. Ingenjör, Munkfors.
1530. RÅDBERG, *Jan T:son*. Se nr 1247.
1531. NISSER, *William Arthur Georg*, * 1919, F 40, del i finska vinter kriget 40, L 42, K 50. FFrK4klmsv. Författare, arrenderar fädernegodset Alstrum.
1532. RHODIN, *Sten Klas Fredrik* (son t nr 1143), * 1915, F 40, L 42. Köpman, Solna.
1533. KRISTENSEN, *Boo Arne William*, * 1917, F 40, L 42, avsk 46.
1534. KJELLIN, *Carl Valdemar*, * 1891, K 44. Ingenjör, Dalskog.
1535. LUNDHOLM, *Bengt Gustaf*, * 1916, F 41, L 43, avsk 48. Värml reg ftj-plakett, FD. Docent v Upps univ versitet, Int v Transvaals Museum, Pretoria.
1536. FORSGREN, *Sven Arvid*, * 1915, F 41, L 43. JK, f 45.
1537. ENGSTRÖM, *Åke*, * 1916, F 41, L 43, FK. Lär Folkhögskol, Vindeln.
1538. HOLMSTRÖM, *Carl Anders Len nart*, * 1912, F 41, avsk 44.
1539. KARLBERG, *Gunnar Josef Ingvar*, * 1911, F 41, L 43. Köpman, Göteb.
1540. RILBY, *Ernst Olof Peter*, * 1914, F 41, L 43. Köpman, Göteb.
1541. HOLMSTRAND, *Sven Erik Gustaf*, * 1917, F 41, L 43. Folkskollär, Karlstad.
1542. KARLSSON, *Arne Gunnar*, * 1914, F 41, L 43. Rederitjman, Göteb.
1543. LITHANDER, *Bengt Jakob*, * 1914, F 41, L 43. Dir, Göteb.
1544. ÅNELL, *Åke Gotthard*. Se nr 1264.
1545. BORÉUS, *Sven Einar Vilhelm*, * 1915, F 41, L 43. Köpman, Göteb.
1546. KELLER, *Sven Ivar*, * 1913, F 41, L 43. HvGM, SkytteM. Semlär, Karlstad.
1547. LUNDEN, *Hans Ingemar*, * 1917, F 41, L 43. Avdch, Sthlm.
1548. BELFRAGE, *N* Rolf*, * 1911, F 41, L 43. Rederitjm, Helsingfors.
1549. LUNDBERG, *Hans Gustaf Harald*, * 1916, F 41, L 43. Fil stud, Göteb.

1550. PERSSON, *Per Erik*, * 1919, F 41, L 43, tp S skånska inf reg res 43.
1551. LIDBACK, *Erik Gösta Herman*, * 1914, F 41, avsk 42. Bergsing. Ägare av Karlstads Metallfabr fr 48.
1552. WALLDÉN, *Tore Charles Holger*, * 1909, F 41, L 43. Postkontrollör, Sthlm.
1553. EMBRO, *Kjell Olof Albin*, * 1916, F 41, L 43. Fil stud, Upps.
1554. SUNDHOLM, *Anders Bertil*, * 1918, F 41, L 43. Tandläk, Sundbyberg.
1555. ANDERLING, *Augustinus Natanael*, * 1908, F 41, L 43. Agronom, Nässjö.
1556. FALSJÖ, *Karl Axel Tore*, * 1915, F 41, L 43. Köpman, Sthlm.
1557. LAGERKVIST, *Filip Sigvard*, * 1915, F 41, L 43. Folkskollär, Torsby.
1558. PERSSON, *Lennart Ferdinand*, * 1919, F 41, L 43. Sthlm.
1559. EHNE, *Erik*. Se nr 1265.
1560. HÖGBERG, *Lars Ingvar*, * 1917, F 41, L 43, Köpman, Åmål.
1561. JOHNSON, *Lennart Alexander*, * 1914, F 41, L 43. Köpman, Sävedalen.
1562. BOLDING, *Per Olof*, * 1918, F 41, L 43, avsk 50. JK.
1563. GEBER, *Per Hugo*, * 1916, F 41, L 43, avsk 47.
1564. HENRIKSSON, *Karl Henrik*, * 1915, F 41, L 43. Teckningslär, Sthlm.
1565. LUNDH, *Ralph Tore Lennart*, * 1913, F 41, L 43. Järnhandl, Alingsås.
1566. BONNEVIÉR, *Frans Lennart*, * 1912, F 41, L 43, avsk 50, SkytteM, Kamrer, Karlstad.
1567. SJÖHOLM, *Sven Gunnar Adrian*, * 1913, F 42, L 44. Bankkamrer, Enskede.
1568. DELIN, *Rolf Erling Alrik*, * 1920, F 42, L 45. Ingenjör, Fagersta.
1569. WESTBLAD, *Erik Bertil Vilhelm*, * 1919, F 42, L 44. Banktjman, Borås.
1570. GYNNE, *Karl Olof Daniel*, * 1915, F 42, L 44. Köpman, Karlstad.
1571. HÅKANSSON, *David Håkan*, * 1918, F 42, L 44. SkytteM. Revisor, Sthlm.
1572. RYKFORS, *Alf Ture Lennart*, * 1919, F 42, L 44. Civilekonom, Göteb.
1573. MATTSSON, *Karl Östen Henry*, * 1917, F 42, L 44. Ingenjör, Göteb.
1574. LIND, *Erik Olof Arvid*, * 1920, F 42, L 44, tp VVK 49. Civiling.
1575. ENEROTH, *Karl Ture*, * 1910, F 42, L 44. Reklamen, Vintrie.
1576. STIGSSON, *Sture Lennart*, * 1918, F 42, L 47, delat i finska kriget. FFrK4kl msv o eklöv, DHS. Civil ekonom, Sthlm.
1577. HAGBERG, *Bengt Eduard*, * 1919, F 42, L 44. Hotellldir, Klippan.
1578. HAGBERG, *Bertil Teodor*, * 1917, F 42, L 44, GD. Gymnlär, Göteb.
1579. HAGMAN, *Karl Jonas Vilhelm*, * 1920, F 42, L 44, Jägmäst, Farna bruk.
1580. BERGSTRÖM, *Sven*, * 1916, F 42, L 44. Ingenjör, Sthlm.
1581. SJÖHOLM, *Sven Åke Hjalmar*, * 1920, F 42, L 44, tp Intkårs res 44.
1582. HÖGBORN, *Gustaf Birger*, * 1918, F 42, L 44. Kansliass, Sthlm.
1583. NORWIN, *Karl Gustaf Ragnar*, * 1916, F 42, L 44. Ingenjör, Göteb.
1584. FORSSLÖF, *Bengt Erik*, * 1917, F 42, L 44. Kontorist, Sthlm.
1585. ERICSSON, *Alf Gustaf*, * 1917, F 42, L 44. Bankkamrer, Sundbyberg.
1586. SPANGENBERG, *Lars Magnus*, * 1919, F 42, L 44. Jägmäst, Sthlm.
1587. GRUNDELL, *Erik Ingvar*, * 1928, F 42, L 44. Civilekonom, Göteb.
1588. SÄVENVIK, *Axel Lennart*, * 1920, F 42, L 44. Byråass, Göteb.
1589. FELLENIUS, *Carl Gustaf Walde mar*, * 1916, F 42, L 44. Köpman, Sthlm.
1590. TIBELL, *Sune Gustaf*, * 1913, F 42, L 44. Folkskollär, Landskrona.
1591. BONDESSON, *Kurt Wilhelm*, * 1919, F 42, L 44. Kamrer, Göteb.
1592. HÄGGSTRÖM, *Nils Erik*, * 1919, F 42, L 44. Amanuens, Sthlm.
1593. MELIN, *Olof Gottfrid*, * 1914, F 43, avsk 45, DHS. Kontorsch.
1594. RÅDBERG, *Lars*, * 1917, F 43, L 46, avsk 47. Amanuens, New York.
1595. WENNERBERG, *Erik Axel Gunnar*, * 1916, F 43, L 46. Agronom, Vase.

1596. HOLMBERG, *Rolf Herman*, * 1919, F 43, L 46, tjug i finska arm under kriget 40—41. FFrM, FMM. Dir-ass, Sthlm.
1597. BÖRJESSON, *Gunnar Fredrik*, * 1912, F 43, L 46. Redaktör, Lidingö.
1598. STRÄNDER, *Harald Leonard*, * 1920, F 43, L 47. Civilekonom, Sthlm.
1599. DANIELSSON, *Joe Vedarlainen*, (son t nr 1464), * 1918, F 43, L 46, Ingenjör, Grums.
1600. DAVIDSSON, *Per David*, * 1921, F 43, L 46. Ingenjör, Sandviken.
1601. WESTERLIND, *Karl Oskar*, * 1919, F 43, L 46. JK, Sthlm.
1602. GRANEFELT, *Torsten*, * 1917, F 43, L 46. Folkskollär, Bernshammar.
1603. GALLON, *Arvid Gerard*, * 1920, F 43, L 46. Assistent, Stuvsta.
1604. FENSBY, *Sixten Rudolf*, * 1920, F 43, L 46. Banktjman, Örebro.
1605. JOHANSSON, *Bengt Adolf*, * 1919, F 43, L 46. Korrespond, Forshaga.
1606. THORSELL, *Lennart Johan Gustaf*, * 1921, F 43, L 46, avsk 47. FM.
1607. LINDHOLM, *Rolf Inge*, * 1920, F 43, L 46. Banktjman, Sthlm.
1608. LAGERSTRÖM, *Per Gunnar*, * 1919, F 43, L 46, flygspanarutb. Folkskollär, Sölvesborg.
1609. ARNINGE, *Georg Stellan*, * 1918, F 43, L 46. Redaktör, Sthlm.
1610. HERMANSSON, *Nils Royd*, * 1920, F 43, L 46. Byggnadsing.
1611. HALLGREN, *Lars Erik*, * 1919, F 44, L 49. Kamrersass, Malmö.
1612. LARSSON, *Olof Martin*, * 1922, F 44. Jägmäst, Jönk.
1613. LARSSON, *Erik Lennart*, * 1920, F 44, L 47. Kontorist, Kil.
1614. ERIKSSON, *Erik Axel*, * 1919, F 44, L 47. Lantbr, Ölme.
1615. EDOFF, *Curt Heribert*, * 1921, F 44, L 49. Bergsing, Sandviken.
1616. HORNEVALL, *Bengt Magnus*, * 1921, F 45, L 50. Postass, Karl stad.
1617. DAHLGREN, *Björn Erik*, * 1922, F 45, L 49. Bokhandl, Sthlm.
1618. KLOSTERBORG, *Sten*, * 1920, F 45, L 50. Stud, Lidingö.
1619. ALSING, *David Arnold*, * 1920, F 45, L 49. Korrespond, Karlstad.
1620. MARKUSSON, *Kjell Rune*, * 1920, F 46, L 51. Civilekonom, Sthlm.
1621. NORÉN, *Anders Åke*, * 1924, F 46. Stud, Upps.
1622. LUNDQVIST, *John Ingvar*, * 1921, F 46. Folkskollär, Norrk.
1623. LARSSON, *Karl Erik*, * 1923, F 46. Civiling, Södertälje.
1624. KARLSTRÖM, *Oscar Folke Efraim*, * 1898, K 46, CFBSM, VärmlfbSM. Grosshandl, Åmål.
1625. SJÖLANDER, *Erik Johan Magnus*, * 1925, F 47. Stud, Sunne.
1626. LEVIN, *Sigurd Anders*, * 1922, F 47, L 51. Socialvass, Älmhult.
1627. WESLIEN, *Nils Jan Herman*, * 1924, F 47. Jägmäst, Övertorneå.
1628. MOLANDER, *Ulf Birger Valter*, * 1922, F 47. Assistent, Sthlm.
1629. HANSSON, *Sven Holger*, * 1924, F 48. Teknologie stud, Norrk.
1630. PERSSON, *Erik Gösta*, * 1924, F 48. Skogsarb, Velen.
1631. LINDGREN, *Sten Sören*, * 1921, F 48. Civiling, Sthlm.
1632. RINGSTRÖM, *Carl Göte*, * 1900, K 48. Ingenjör, Örebro.
1633. ERNSTSON, *Bror Gilbert Gudmund*, * 1925, F 49. Stud, Åmotfors.
1634. BÖRJARS, *fer Elof*, * 1925, F 49. Skogspraktikant, Torsby.
1635. BYLOCK, *Erik Olov Sigvard*, * 1924, F 49. Ingenjör, Vålberg.
1636. GUSTAFSSON, *Felix Josef*, * 1925, F 49. Sem stud, Skåre.
1637. NYSTADIUS, *Axel Ejlert*, * 1902, K 50. Försäljnch, Karlstad.
1638. MYREN, *Karl Herbert*, * 1902, K 50. Folkskollär, Borås.
1639. EMILSSON, *Olof Folke*. Se nr 2059.
1640. TÄHTI, *Åke Gustaf Arvo*, * 1926, F 50. Avdch, Alingsås.
1641. SILVE, *John Tor*, * 1924, F 50. Folkskollär, Brodalen.
1642. SKOGHÄLL, *Åke Gösta Daniel*, * 1924, F 50. Folkskollär.
1643. WIKMAN, *Ulf*, * 1928, F 50. Stud, Sthlm.

UNDEROFFICERARE

Nordensvan II, nr 1964 utgår.

1701. MAGNELL, *J F*, * 1781, A 96, Fj 09, Svm, f 12.
1702. VELIN, *J*, * 1769, A 85, Fj 08, avsk 15, f 29.
1703. VENNERBERG, *O L*, * 1778, A 00, Fj 08, avsk 19.
1704. v WULFFSCHMIDT, *P P*, * 1783, A 02, Fj 09, avsk 45, t 64.
1705. VIKSTRÖM, *P G*, * 1789, A 07, t 32.
1706. HEDBERG, *C F*, * 1792, A 11, avsk 17.
1707. PISCATOR, *B*, * 1790, A09, avsk 13.
1708. KRUSKOPF, *Fr*, * 1785, A 04, avsk 20.
1709. REIMERS, *C F*, * 1791, A 08, Fj 13, t 25.
1710. HELLGREN, *R G*, * 1785, A 08, avsk 39, t 51.
1711. GEIJER, *C G*, * 1764, A 85, avsk 17.
1712. SCHAGERSTRÖM, *J D*, * 1793, A 12, avsk 15.
1713. SELLBLAD, *C O*, * 1790, A 12, Fj 19, avsk 28.
1714. NANFÄLT, */*, * 1792, A 08, avsk 30.
1715. v WULFFSCHMIDT, *P G*, * 1780, A 96, t 23.
1716. LUNDELL, */*, * 1770, A 88, avsk 38, t 50.
1717. SUNDELI, *A L*, * 1794, A 12, Fj 16, avsk 43, t 53.
1718. NORSTEN, *M*, * 1784, A 03, avsk 15, Svm.
1719. RICHENBERG, *C*, * 1790, A 08, t 35.
1720. HELLGREN, *J F*, * 1792, A 08, t 33.
1721. NILSSON, *A*, * 1790, A 08, Fj 15, t 37.
1722. LJUNGBERG, *A F*, * 1795, A 11, avsk 19.
1723. ALLSTRÖM, *C G*, * 1795, A 12, Fj 15, avsk 21.
1724. SÄTTERBERG, */*, * 1790, A 12, avsk 14.
1725. GRADIN, */*, * 1787, A 08, avsk 17.
1726. VIDMARK, *£*, * 1791, A 12, avsk 15.
1727. FINEMAN, *G P*, * 1785, A 08, avsk 15.
1728. FINEMAN, */ A*, * 1789, A 08, avsk 26.
1729. ÖBERG, *C G*, * 1796, A 09, Fj 33, avsk 54, Svm, f 71.
1730. LING, *A*, * 1795, A 12, avsk 21.
1731. OLSSON, *O*, * 1790, A 12, avsk 21.
1732. DANIELSSON, *D*, * 1791, A 11, Fj 16, avsk 19.
1733. HELLGREN, *A*, * 1787, A 07, avsk 33, t 46.
1734. FRÖDING, */*, * 1791, A 12, avsk 18.
1735. ULLSTRÖM, */*, * 1763, A 85, avsk 29, Svm, f 44.
1736. BRATT, *C G*, * 1792, A 12, Fj 15, avsk 21.
1737. NYSTRÖM, *A*, * 1792, A 12, avsk 28.
1738. ULLHOLM, *L*, * 1792, A 12, avsk 19.
1739. SVENSSON, */*, * 1787, A 08, avsk 16.
1740. SKOGMAN, *N*, * 1771, A 90, avsk 29, t 29.
1741. LOFTMAN, *O*, * 1766, A 91, avsk 21, t 29.
1742. VIKMAN, *A*, * 1777, A 02, avsk 31, t 51.
1743. LINDEBLAD, *N*, * 1787, A 08, avsk 13.
1744. SCHRÖDER, *A F*, * 1794, A 13, avsk 17.
1745. ÖBERG, *C F*, * 1791, A 08, avsk 15.
1746. FURSTENAU, */*, * 1792, A 12, avsk 15.
1747. FRYKBERG, *E*, * 1795, A 13, avsk 21.

1748. KOCH, *E C*, * 1795, A 13, avsk 18.
1749. HASSEL, *C*, * 1784, A 08, avsk 18.
1750. GJÖBEL, *I G*, * 1793, A 12, avsk 22.
1751. BRATTSTRÖM, *J H*, * 1796, A 13, avsk 17.
1752. ÖBERG, */*, * 1794, A 13, avsk 26.
1753. HEDNER, *L*, * 1792, A 13, avsk 15.
1754. OTTERSTRÖM, */*, A 13, avsk 15.
1755. LÖWENHJELM, * 1797, A 14, avsk 16.
1756. TOBIESSON, *J G*, * 1797, A 14, Fj 22, avsk 25.
1757. PAPKE, *C*, * 1797, A 14, f 20.
1758. BERGLUND, *D*, * 1792, A 13, avsk 16.
1759. LEKÄNDER, *G M*, * 1796, A 13.
1760. GRÖNQVIST, *L*, * 1793, A 13, avsk 16.
1761. BERGSTRÖM, */*, A 13, avsk 16.
1762. ÅREN, *A*, A 14, avsk 15.
1763. FRÖDIN, *O*, * 1793, A 12, avsk 22.
1764. JORDANSSON, *J F*, * 1797, A 14, t 26.
1765. FERNLÖF, *B*, * 1798, A 14, avsk 16.
1766. FRYKSTEN, *N O*, * 1798, A 14, avsk 27.
1767. FRYKBERG, *A*, * 1796, A 14, avsk 25.
1768. LEFRÉN, *C G*, A 14, avsk 16.
1769. FRYKBLOM, *P*, * 1791, A 14, avsk 15.
1770. TELNING, *M*, * 1778, A 14, t 19.
1771. GRÖNQVIST, *L*, * 1793, A 14, avsk 15.
1772. SCHRÖDER, *A*, * 1793, A 14, avsk 16.
1773. ROBSAHM, *E*, * 1788, A 14, avsk 16.
1774. VELIN, */*, * 1796, A 11, Fj 25, avsk 50, Svm, f 81.
1775. LINDBLAD, *A*, A 15, avsk 17.
1776. LAURELL, *L G*, * 1798, A 16, avsk 25, t 69.
1777. DAHLMAN, */*, * 1796, A 15, Fj 36, avsk 48, Ul arm, f 70.
1778. RYMAN, */*, * 1780, A 03, Svm, t 20.
1779. EKELUND, *N O*, A 13, avsk 26.
1780. FRÖDING, */4*, * 1794, A 13, avsk 22.
1781. LUNDELL, *P*, * 1794, A 14, avsk 21.
1782. BRANDSBERG, */*, * 1769, A 88, avsk 23, t 39.
1783. STRANDBERG, *L*, * 1796, A 17, avsk 25.
1784. SEBENIUS, *C V*, * 1801, A 16, Fj 31, avsk 69, Svm, f 71.
1785. MONTHAN, *C A*, * 1801, A 19, avsk 23.
1786. NILSSON, */*, * 1797, A 19, avsk 20.
1787. KELLGREN, *A*, * 1802, A 19, Fj 33, Svm, f 60.
1788. PEIPKE, *F*, * 1790, A 17, avsk 22.
1789. SCHAGERSTRÖM, *N W*, * 1801, A 20, avsk 22.
1790. HAQVINIUS, *A*, * 1794, A 20, avsk 21.
1791. PAULIN, *f A*, * 1798, A 20, avsk 24.
1792. ANDERSSON, *G*, * 1789, A 17, avsk 40.
1793. ANDERSSON, *P*, * 1798, A 21, Fj 31, avsk 47.
1794. PAULIN, *A*, * 1802, A 21, Fj 39, t 52.
1795. TÖRNBERG, *C J*, * 1783, A 21, avsk 35, t 59.
1796. LOFTMAN, */*, * 1797, A 12, avsk 48, t 78.
1797. WIDMARK, *C N*, A 1822, avsk 22.
1798. FJÄLLSTRÖM, *F*, * 1800, A 22, t 25.
1799. ROLANDER, *A*, * 1806, A 22, avsk 30.
1800. FITINGHOFF, *C B*, * 1804, A 22, avsk 26.
1801. BRATT, *J M*, * 1808, A 22, avsk 25.
1802. v WACHENFELDT, *F G*, * 1805, A 22, Fj 33, t 47.
1803. GUSTAFSSON, *B*, * 1800, A 22, avsk 50.
1804. EGELSTRÖM, *P L*, * 1804, A 22, avsk 24.
1805. BERGMAN, *P Ä*, * 1794, A 14, avsk 33.
1806. TINGVALL, *O G*, * 1804, A 22, avsk 26.
1807. KOLLBERG, *I T*, * 1804, A 22, t 30.

1808. ALLSTRÉN, *A F*, * 1800, A 22, avsk 23.
1809. LARSSON, *P*, * 1806, A 23, avsk 37.
1810. BAUMAN, *J F*, * 1812, A 23, avsk 63, t 92.
1811. ANDERSSON, *P*, * 1794, A 19, avsk 34.
1812. STRIDSBERG, *A*, * 1772, A 84, t 31.
1813. v WACHENFELDT, *C F*, * 1806, A 24, Ej 33, avsk 65, t 77.
1814. BÄCKSTRÖM, *C M*, * 1803, A 24, avsk 43.
1815. FRYKBERG, *B*, * 1808, A 24, avsk 30.
1816. GROTH, *B*, * 1807, A 23, avsk 27.
1817. SVENSKE, *C G*, * 1800, A 18, avsk 50, t 75.
1818. HEDBERG, *O*, * 1804, A 26, avsk 30.
1819. LYBBERS, *C F*, * 1799, A 19, avsk 32.
1820. FRYKHOLM, *L*, * 1806, A 26, avsk 30.
1821. LAGERBERG, *A H*, * 1807, A 26, avsk 36.
1822. LINDH, *O*, * 1785, A 08, avsk 38.
1823. TRAUNG, *LD*, * 1806, A 26, avsk 28.
1824. HOLM, *N*, * 1809, A 27, avsk 32.
1825. WÅHLIN, *L*, * 1801, A 27, avsk 46.
1826. NYRÉN, *N*, * 1802, A 27, avsk 63, t 84.
1827. GISSELMAN, *A*, * 1780, A 01, t 29.
1828. SEGELMAN, */*, * 1792, A 09, t 32.
1829. DAHLMAN, */*, * 1796, A 16, Fj 36, avsk 48, Ul arm, Svm, f 70.
1830. EKERMAN, *N F*, * 1812, A 27, avsk 31.
1831. v WOLCKER, *C G H*, * 1814, A 28, Fj 37, avsk 78, Svm, t 93.
1832. WESTFÄLT, *A F*, * 1813, A 28, t 39.
1833. NORNBORG, *A*, * 1806, A 24, f 44.
1834. LÖWENHJELM, *P R G*, avsk 29.
1835. STRÖM, * 1813, A 35, avsk. 36.
1836. KULLIN, *C M*, * 1814, A 35, avsk 37.
1837. LÖFMAN, *H*, * 1792, A 13, avsk 44.
1838. BERGSTRÖM, *O*, * 1813, A 34, avsk 54.
1839. BROSTRÖM, *G*, * 1809, A 34, avsk 46.
1840. WAHL, *P*, * 1793, Fj 50, avsk 55, t 87.
1841. ÖBERG, *A M*, * 1817, A 35, avsk 54.
1842. LUND, *7*, * 1806, A 22, avsk 64, Svm, t 81.
1843. BLOMCREUTZ, *C*, A 38, avsk 41.
1844. PETERSSON, *J*, * 1819, A 36, Fj 64, avsk 71, Svm.
1845. BERG, *7 E*, * 1818, avsk 39.
1846. SCHRÖDERHEIM, *H O*, A 39, avsk 41.
1847. KELLGREN, *AF*, * 1813, A 28, avsk 69, t 85.
1848. LAGERLÖF, *F H*, * 1819, A 39, avsk 43.
1849. WESTERHOLM, *A*, * 1818, A 34, Fj 44, avsk 49.
1850. WESTFELT, *G G S*, A 41, avsk 43.
1851. BYTTNER, *C J*, * 1820, A 39, t 64.
1852. SVENONIUS, *E*, * 1823, A 41, avsk 45.
1853. STRIDSBERG, *L f*, A vid musiken, t 1872.
1854. LINDH, *A*, * 1819, A 37, Fj 48, avsk 78, Bef södra Värml friv skarp skyttekår, Ul arm, Svm, f 92.
1855. OLSSON, *N*, * 1819, A 38, Fj 48, avsk 78, Ul arm, Svm.
1856. LEUFSTEDT, *A*, * 1812, A 32, avsk 64, Svm, f 80.
1857. SUNDELI, *A W*, * 1826, A 40, Fj 50, avsk 64.
1858. KJELLSTRÖM, *C A*, * 1818, A 44, Fj 44, avsk 47.
1859. SEBENIUS, *C W*, * 1825, A 39, Fj 50, avsk 78, Svm.
1860. PAUFVE, *C*, * 1823, A 40, Fj 51, avsk 73, Ul arm, Svm, f 96.
1861. HALK, *W*, * 1818, A 43, Fj 50, f 56.
1862. RÄNKSFÄLT, *N*, * 1788, A 07, avsk 53, t 71.
1863. LILLIEHÖÖK, *GA*, * 1829, A 45, avsk 47.
1864. BILDT, *A F*, * 1823, avsk 46, t 86.
1865. ELFSTRAND, *C Nilsson*, * 1822, A 45, avsk 48.
1866. KELLGREN, *B M*, * 1827, A 40, Fj 60, avsk 67.

1867. SVENSSON, *C Y N*, * 1827, A 43, avsk 54.
1868. LÖFGREN, *C G*, A 48, avsk 49.
1869. LUND, *N*, * 1829, A 48, avsk 54.
1870. SEBENIUS, *BÄ*, * 1830, A 46, avsk 55.
1871. STRÖM, *N*, * 1821, A 44, avsk 64
1872. MELÉN, *A*, * 1830, A 49, Fj 69, avsk 83, Svm, t 96.
1873. BYTTNER, *A L*, * 1826, A 49, avsk 79.
1874. MOGREN, *A P*, * 1833, A 49, avsk 51.
1875. KJELLIN, *P C A*, * 1819, A 40, Fj 51, avsk 73, Svm.
1876. MOGREN, *F M*, * 1831, A 47, avsk 52.
1877. ANDERSSON, */*, * 1828, A 47, Fj 56, avsk 80, Svm, t 82.
1878. LIGNELL, *E*, A 51, avsk 52.
1879. MELÉN, *N G*, * 1831, A 50, Fj 67, avsk 68, kronolänsman.
1880. SKÄRMAN, *M*, * 1827, A 48, avsk 56.
1881. ULLMARK, *E R*, * 1836, A 51, Fj 64, avsk 86, Ul arm, Svm, f 89.
1882. BYSTEDT, *A F*, A 52, avsk 55.
1883. EKEROTH, *N R*, * 1834, A 52, avsk 54.
1884. OLSSON, */*, * 1832, A 48, avsk 55.
1885. ROLÉN, *A L*, * 1832, A 50, avsk 64.
1886. LEUFSTEDT, *A*, * 1834, A 52, Fj 71, avsk 85, Svm, f 99.
1887. ANANDER, *J A*, * 1832, A 49, avsk 57.
1888. SEBENIUS, *7 L*, * 1839, A 55, avsk 61.
1889. NORRING, *A*, * 1832, A 51, avsk 57, PatrGM.
1890. BRATTBERG, *O F*, * 1832, A 52, avsk 58.
- 1891.. STRANDBERG, *//*, * 1833, A 54, Fj 80, avsk 85.
1892. NORGREN, *A G*, * 1833, A 54, avsk 69.
1893. ALSTERLUND, *M*, * 1837, A 56, avsk 61. Blev efter avsk of f Västerb fältjägkär, Ö o ch Norrbott reg, SS KSO2kl, RVO, f 98.
1894. GROTH, *A J B*, * 1838, A 55, avsk 59.
1895. STRIDSBERG, *A*, avsk 57.
1896. HELLGREN, *C F*, * 1826, A 42, Fj 58, avsk 63.
1897. BRATTSTRÖM, *E J*, * 1833, A 56, Fj 69, avsk 86, Svm, f 02.
1898. PAULIN, *A W*, * 1838, A 58, avsk 65.
1899. MELÉN, *CA*, * 1842, A 58, avsk 66.
1900. JUHLIN, *JA*, * 1838, A 57, avsk 62.
1901. HÖGLIND, *A*, * 1837, A 61, avsk76.
1902. WESTMAN, *O*, * 1825, A 43, avsk 78, t 85.
1903. ANDERSSON, *N G*, * 1844, A 60, avsk 66.
1904. WALLIN, */ A*, * 1840, A 59, avsk 69.
1905. HELLGREN, *A O*, * 1842, A 59, Fj 73, avsk 92, Svm.
1906. BERG, *AL*, * 1839, A 63, avsk 66.
1907. WEYLANDT, *E A*, * 1843, A 63, avsk 66.
1908. WALLIN, *O*, * 1842, A 63, avsk 64.
1909. CALAIS, *L*, * 1827, A 43, Fj 55, t 64.
1910. JONSSON, *A*, A 64, avsk 65.
1911. OLSSON, *B A F*, * 1846, A 63, Fj 78, avsk 96, Redaktör, Svm.
1912. GUSTAFSSON, *A*, * 1844, A 62, Fj 83, avsk 94, Svm.
1913. ÖSTER, *P*, * 1824, A 48, avsk 79, t 08.
1914. OLSSON, *A J*, * 1842, A64, avsk 66.
1915. JEANSSON, *C F*, * 1827, A 45, avsk 69.
1916. WIDSTRÖM, *G A*, * 1841, A 62, Fj 78, Svm, t 90.
1917. SEGERSTRÖM, *L*, * 1842, A 58, avsk 73, Bef Segerstads f riv skarp skytteförening, f 11.
1918. HJERDIN, *A*, * 1836, A 54, Fj 85, avsk 88, Svm, f 94.
1919. CERVIN, *A*, * 1844, A 62, avsk 72, Kronofogde.
1920. ÖBBY, *E*, * 1833, A 55, avsk 75.
1921. SCHYLLANDER, *E E*, * 1847, A 64, Fj 85, avsk 97, Svm.

- TÖRNFÄLT, A, * 1820, A 40, avsk 71, Svm.
- JONSSON, /., * 1845, A 62, Fj 86, avsk 95, Svm.
- LINDH, O W, * 1847, A 63, avsk 69, kronolänsman, t 04.
- ZANDÉN, O, * 1828, A 50, Fj 69, Svm, f 71.
- LUNDMARK, / G, * 1842, A 67, avsk 73.
- RUUS, G A, * 1846, A 64, Fj 86, avsk 96, Svm.
- ARNELL, A J, * 1848, A 65, avsk 69.
- ALLSTRÖM, F, * 1835, A 54, avsk 86.
- HELIN, /, * 1851, A 67, avsk 71.
- PERSSON, C A, * 1847, A 67, Fj 86, avsk 97, Svm.
1946. JUHLIN, C M, * 1855, A 71, Fj 96, avsk 06, Svm.
1947. DAHLGREN, N J, * 1849 Ö Emtervik, A 71, avsk 91, kronolänsman, kamrer i Sunne sparbank i flera år, t 22.
1948. RENSTRÖM, S, * 1853, A 72, Fj 96, avsk 03, Svm, Ul arm, bef Årjängs lo 08—16.
1949. BRANDEL, N, * 1855, A 71, Fj 97, avsk 05, Svm, Ul res 06.
1950. ERIXON, E, * 1853, A 72, avsk 92, t 03.
1951. DAHLSTRÖM, A, * 1847, A 69, t 96.
1952. JANSSON, P Ä, * 1855, A 71, Fj 97, avsk 05, Svm.
1953. CARLSSON, C, * 1851, A 71, avsk 02.
1954. FERNLÖF, C, * 1851, A 72, avsk 02.
1955. SILVÉN, F J, * 1853, A 71, t 94.
1956. CALAIS, P L, * 1853, A 73, Fj 01, avsk 05, Svm.
1957. NORELIUS, A, * 1856, A 73, avsk 89, kronolänsman.
1958. BRATT, P, * 1853, A 73, Fj 01, avsk 06, Svm.
1959. LÖFDAHL, A A, * 1855, A 73, Fj 01, avsk 06, Svm, Ul arm, rullfbitr Arvika ro 05—21.
1960. MOLANDER, N, * 1852, A 73, Fj 99, avsk 04, Svm.
1961. MYRIN, A W, * 1856, A 73, t 02.
1962. EKSTRÖM, A E, * 1852 St Kil, A 73, Fj 99, batadj, avsk 05, Svm, Ul res 06, rullfbitr Karlstads västra ro 05—22, f 49.
1963. CALAIS, A F, * 1856, A 73, Fj 02, avsk 06, Svm.
1965. ARMAN, / P, * 1834, A 60, avsk 90, Svm.
1966. HELIN, f P, * 1857, A 75, Fj 03, avsk 08, Svm.
1967. GILLEN, O A, * 1856, A 75, Fj 04, Svm, t 06.
1968. RUDSTRÖM, /, * 1857, A 75, Fj 05, avsk 07, Svm, bokhållare Borgviks bruk i många år.
1969. OLLSON, O J, * 1856, A 75, Fj 05, avsk 07, Svm.

1970. ERICSSON, A, * 1859, A 76, Fj 06, avsk 11, Svm.
1971. LÖÖF, A E, * 1858, A 78, Fj 05, avsk 08, Svm.
1972. LINDELÖF, Z, * 1858, A 75, Fj 05, avsk 08, Svm.
1973. NYRÉN, J, * 1859, A 79, Fj 05, avsk 09, Svm.
1974. THURESSON, A, * 1860, A 79, Fj 05, avsk 10, Svm.
1975. ASPLUND, *August*, * 10/8 1863, V Emtervik, A 82, S 91, Fj 06, adj Grums komp, avsk 13, Ul arm 15, Kassör Kristineh o Värml ensk bank i många år. Svm.
1976. CERVIN, *JM*, * 1861, A80, avsk93.
1977. ELG, *Carl*, * 10/11 1861, Grums, A 80, S 92, Fj 06, adj Näs komp, avsk 12, bokhållare Agnhammar herrgård under många år. Svm.
1978. KJELLBERG, *Oscar*, * 15/8 1863 Långserud, A 82, S 92, Fj 08, FVK, adj 10. komp, avsk 13, Svm.
1979. LINDER, *Olof Viktor*, * 14/11 1863 Holmedal, A 82, Fj 06, kurs batkom, adj Älvdals komp, avsk 14, Svm.
1980. VALLDÉN, *Gustaf*, * 24/8 1864 Älgå, A 83, S 94, Fj 06, adj Jösse komp, avsk 14, Svm.
1981. BERGLUND, *Anders*, * 3/1 1864 Karlanda, A 83, S 94, Fj 06, adj Grums o Nordmarks komp, avsk 14, Svm.
1982. LIDEN, *John Magnus*, * 1/4 1866 Grava, A 84, S 94, Fj 06, regväbel, adj Alsters komp, avsk 16, Svm.
1983. ENSTRÖM, *N//J-*, * 4/1 1859 Kola, A 80, S 95, Fj 06, regväbel, avsk 11, Svm.
- MALMBORG, *August*, * 1875, A 94, Offvol, f 96.
1989. SJÖGREN, *Carl Emil*, * 27/1 1868 Karlstad, A 87, S 97, Fj 09, adj 7. komp, bitr h regint, avsk 18, Ul arm 18, L arm 31. Syssloman Karlstads lasarett, Svm.
1990. HAGSTRÖM, *Carl Johan*, * 21/12 1870 Klässbol, A 90, S 97, Fj 10, adj 4. komp, avsk 21. Bitr h syssloman Karlstads lasarett, Svm.
1991. BERGQVIST, *Lars*, * 27/6 1872 Ekshärad, A 90, S 97, Fj 22, Uoffex 93, jvg- o gränsbev västra Värml 05, kompadj str Boden 14, avsk 22, Svm, t 50.
1992. BEÄFF, *Erik Gottfrid*, * 31/10 1873 Karlstad, A 91, S 98, Fj 10, L arm 31, Uoffex 93, jvg- o gränsbev västra Värml 05, adj 7. komp, avsk 23, rullfbitr Karlstads östra ro 23—38, Svm, VGM, Värml reg ftjplakett.
1993. CARLBOM, *Per Edvald*, * 15/1 1872, A 91, S 99, Fj 11, avsk 22, adj Livkomp, Svm.
1994. JONSSON, *Bengt Ludvig*, * 24/2 1875 Grava, A 92, S 03, Fj 13, L arm 31. Uoffex 94, batadj, jvg- o gräns bev västra Värml 05, adj 10. komp, avsk 25, Svm. Kamrer Vänersb-banken, Gräsmark, 24—43.
1995. NYRÉN, *Carl*, * 29/11 1874 Kar landa, A 92, S 03, Fj 13, L arm 31, Uoffex 95, batadj, adj 2. komp, avsk 24, Svm, VärmlsfbSM, Bokhåll Karl stads sparbank.
1996. NORDGREN, *Carl*, * 2/1 1873 Säffle, A 92, S 03, Fj 14, L arm 31, Uoffex 95, adj 11. komp, avsk 23, rullfbitr Karlstads västra ro 23—42, Svm, VGM, Värml reg ftjplakett. t 50.
1997. OLSSON, *Bengt Josef*, * 27/7 1874 Skillingmark, A 92, S 03, Fj 14, resst 16, avsk 24, Svm.
1998. ANDERSSON, *Carl Alfred*, * 9/4 1874 Eda, A 93, S 04, Fj 14, L arm 31, FVK, jvg- o gränsbev västra Värml 05, tjt volskol Svea livg. reg väbel, adj 3. komp, avsk 24, Svm. Kamrer Värml ränte- o kapitalför-säkranstalt 24—49.
1999. BÄCK, *Frans Joel*, * 3/1 1875 Blom skog, A 93, S 05, Fj 16, Uoffex 95, jvg- o gränsbev västra Värml 05, tjt offvolkskol 08, adj 5. komp, avsk 25, Svm.

2000. ELFFORS, *Lars Gustaf*, * 16/9 1877 Vase, A 95, S 05, Fj 16, Uoffex 97, jvg- o gränsbev västra Värml 05, tjg Gst topogr avd 11—12, batadj, adj 6. komp, avsk 27, Svm.
2001. RENSTRÖM, *Johan Patrik*, * 5/4 1876 Trankil, A 93, S 05, Uoffex 96, jvg- o gränsbev västra Värml 05, kompadj str Boden 15—16, avsk 26.
2002. EKBERG, *Nils*, * 30/1 1879 Järn skog, A 96, S 05, Fj 16, Uoffex 98, jvg- o gränsbev västra Värml 05, KFK 07, köksförest, marketenteri-förest, avsk 29, Svm.
2003. SECUND, *Reinhold*, * 11/10 1878 Glava, A 96, S 05, Fj 17, Uoffex 99, jvg- o gränsbev västra Värml 05, tjg uoffskol 06, rullfbitr Karlstads östra o Arvika ro, avsk 28, Svm, f 33.
2004. GULLBRANSSON, *Carl Olof*, * 10/11 1879 Skillingmark, A 97, S 05, Fj 17, Vapuoff, avsk 17. Kam rer Vänersb-banken, Ekshärad 17—44, f 48.
2005. ALLSTRÖM, *Bror Otto*, * 2/8 1878 Segerstad, A 96, S 06, Fj 17, Uoffex 99, FVK, köksförest 12—14, vap uoff, övgst 26, avsk 28, tjg Karlstads fö 39, Svm.
2006. SKOGLUND, *Magnus*, * 25/4 1880 Frykerud, A 97, S 06, Fj 18, L arm 31, Uoffex 00, SS 04, jvg- o gräns bev västra Värml 05, batadj, adj 11. komp, övgst 28, avsk 30, exp-uoff 28—34, Svm, t 34.
2007. BJÖRLING, *Carl Joel*, * 1/11 1875 Högerud, A 93, S 06, Fj resst 18, uoffex 96, tjg uoffskol Karlsb, jvg- o gränsbev västra Värml 05, avsk 25, led landstinget 10—23, led statsut skott, led fattigvårdsstyr o skolråd, v ordf kyrkostämman, revisor lands ting, led västra Värml folkhögskol, riksdagsled 25—48, statsrevisor. KNO2kl, RVO, Svm, f 48.
2008. ARONSSON, *David*, * 27/5 1879 Blomskog, A 98, S 06, Fj 22, Uoffex 00, SS 04, jvg- och gränsbev västra Värml 05, vapuoff, batadj, avsk 29, Svm.
2009. EKLUND, *Birger Vitalis Maximilian*, * 29/3 1881 Östmark, A 98, S 07, Fj 20, Uoffex 00, SS 04, jvg- o gränsbev västra Värml 05, kompadj str Mor j ärv 16, adj 12. komp, övgst 28, avsk 31, Svm, f 32.
2010. BENGTTSSON, *Carl*, * 15/3 1884 Skillingmark, A 01, S 07, Fj 20, Uoffex 03, Sjk, Sjuuoff, adj 2. komp, övgst 28, avsk 34, Svm.
2011. LUNDGREN, *Karl Sigfrid Richard*, * 7/2 1881 Deje, A 98, S 08, Fj 22, L arm 31, Uoffex 00, jvg- o gräns bev västra Värml 05, FVK 16, för-rådsuoff, adj Livkomp 22—27, övgst 28, köksförest Rosersberg, avsk 31. Svm.
2012. KYRK, *Johan Erik*, * 11/4 1879 Grums, A 97, S 08, Fj 22, L arm 31, Uoffex 00, SS 07, tjg uoffskola Falun 09—10, vapuoff, adj 4. komp, övgst 28, avsk 29. Svm, VGM, Värml reg ftjplakett, t 46.
2013. KLARSTRÖM, *Nils Gustaf*, * 11/2 1881 Råda, A 98, S 09, Fj 22, L arm 31, Uoffex 01, regtroffkurs 16, bat adj Svenska Vilna detachementet 20—21, regväbel, kasernuoff, avsk 31, Svm, f 33..
2014. NORÉN, *David*, * 25/3 1881 Silbod-al, A 99, S 09, resst 18, Fj 22, Uoff ex Karlsb 01, SS 05, jvg- o gräns bev västra Värml 05, tjg milövn Karl stads h allm lärov o folkskolesem 07—09, kspkurs 15, adj kspkomp 16—22, avsk 31, adj gfkomp perio der 40—42, Svm.
2015. HELLSTRAND, *Nils Ferdinand*, * 19/5 1879 USA, A 99, S 09, Fj 22, L arm 31, Uoffex 01, tjg Bodens trp 15, adj 9. o Livkomp, avsk 29, adj depåkomp perioder 40—44, Svm, Värml reg ftjplakett.
2016. BRANDEL, *Carl Wiktor*, * 15/5 1882 Eda, A 99, S 09, avsk 14, kom munalman i Ny sn.
2017. RUUS, *Gustaf Adolf*, * 28/4 1883 Lennartsfors, A 00, S 11, f 13.
2018. NORÉN, *Carl Johan*, * 19/10 1881 Nor, A 00, S 11, Fj 23, L arm 31, Uoffex Karlsb 03, jvg- o gränsbev västra Värml 05, signuoff 13—15, vapuoff 20—23, avsk 31, rullfbitr Karlstads östra ro o tjg Värml io 31—45. Svm, VGM, Värml reg ftj plakett, f 46.
2019. MYREN, *Albert*, * 5/5 1881 V Få gelvik, A 99, S 11, Fj 23, L arm 44, Uoffex Karlsb 02, SS 05, tjg milövn Karlstads h allm lärov o folkskole sem 08', 15 o 17, avsk 31, rullfbitr Arvika ro 33—42, tjg Värml io 42—44, Svm, VGM.

2020. CARLSSON, *Carl Richard Rein*, * 28/11 1883 Grums, A 00, S 13, Fj 23, L arm 33, Uoffex Karlsb 03, jvg- o gränsbev västra Värml 05, . SS 08 o 14, tjtj str Boden 14—15, Morjärv o Karesuando 16—18, adj 2. komp 27—33, avsk 33, bitr h regint 33—48. Svm, VGM, SkytteM, Värml reg ftjplakett.
2021. BYSTRÖM, *Anders Ivar*, * 11/3 1884 Boda, A 01, S 14, Fj 24, L arm 34, Uoffex Karlsb 03, SS 06, jvg- o gränsbev västra Värml 05, tjtj förplägnskola Rommehed, studkomp 15—16, batadj 16—27, tjtj Arvika ro perioder 20—24 o 27—28, övgst 28, expuoff ioexp 28—38 o 42—47, del i Sv arméns deputation t minnes festen v Breitenfeld 31, avsk 34, rullfbitr Karlstads östra ro 38—42. Kamrer Värml ränte- o kapitalförsäkranstalt 49—. Svm, VGM, Värml reg ftjplakett.
2022. ERIXON, *Ernst Konrad*, * 2/12 1880 Holmedal, A 00, S 14, Fj 24, Uoffex 03, jvg- o gränsbev västra Värml 05, SS 06, KFK 17, köksförest, bitr h regint, övgst 28, avsk 30. Svm.
2023. SVÄRD, *Otto Fritz*, * 28/12 1883 Ed, A 01, S 14, Fj 25, Uoffex Karlsb 03, jvg- o gränsbev västra Värml 05, SS 08, kustbev Vikbolandet 14, övgst 26, avsk 33, adj org sjvkomperio der 40—44, Svm.
2024. PERSSON, *Ivar*, * 8/4 1885 Blomskog, A 03, S 14, Fj 25, L arm 35, Uoffex 05, batadj, KFK, köksförest 24—26, övgst 26, avsk 35. Svm, SkytteM.
2025. BRANDEL, *Carl Emanuel*, * 15/4 1885 Eda, A 03, S 15, Uoffex 05, t 18.
2026. LUNDBERG, *Carl Gustaf*, * 29/9 1884 Gillberga, A 03, S 15, Fj 25, L arm 35, Uoffex 05, jvg- o gränsbev västra Värml 05, tjtj studkomp 22, adj 5. komp, avsk 34, adj org- o utbkomp, Svm, 2 SkytteM.
2027. AXELSSON, *Olof Adolf*, * 24/12 1883 Frykerud, A 03, S 15, Fj 25, Uoffex Karlsb 05, fältbefästnkurs Sthlm 17, batadj str Morjärv 17—18, signuoff, övgst 28, avsk 33, hvoff Värml io o Karlstads fö 40—46. Svm, SkytteM, Värml reg ftjplakett.
2028. ERIKSSON, *Erik Alexander*, * 14/6 1886 Nysund, A 05, S 16, Fj 25, L arm 36, jvg- o gränsbev Västra Värml 05, uoffex 07, batadj Morjärv 18, KFK 27, kompadj 28—30, köksförest 31—36, avsk 36, bef Säffle lo 38—42, bertjg 43—44. Svm, VärmlsfbSM, 2 SkytteM. Arrenderar Bergs gård, Älgå sn.
2029. GUSTAFSSON, *Gustaf Helidorus*, * 24/11 1884 Grava, A 04, S 17, ridkurs Uppl artreg 17, plutch Morjärv 17, t 18.
2030. NILSSON, *Anders Samuel*, * 11/9 1887 Grums, A 05, S 17, Fj 26, Uoffex 07, tjtj uoffskol Falun 09—10, kspkurs 14, adj kspkomp. Svm, SkytteM, t 44.
2031. BODIN, *Anton Georg*, * 30/5 1887 Grava, A 05, S 17, Fj 26, Uoffex 08, batadj 22—26, övgst 26, avsk 37, ch tpbilplut o proviantförv 40—41, tjtj kassaavd 43, Logeförv Karlstads frimurareloge, Svm.
2032. WIDSTEDT, *Axel Leonard*, * 28/6 1886 Järnskog, A 06, S 18, Fj 26, Uoffex 08, skidkurs Boden 10, tjtj str Morjärv 16, kurs eldstrid Karlsb 22, övgst 28, avsk 36, kompadj 41—42, regväbel 43—44. Svm, Värml sfbSM, SkytteM.
2033. HULTGREN, *Anders Gustaf*, * 8/8 1885 Stavnäs, A 06, S 18, Fj 26, Uoffex Karlsb 08, kurs skjuta o eldstrid 21, övgst 26, avsk 35, bertjg perioder 40—44, Svm, SkytteM.
2034. ÅBERG, *Pontus Edvard*, * 14/2 1888 Mariestad, A 05, S 20, Fj 28, Uoffex 07, tjtj uoffskol 12—13, str Boden 15, rid- o körkurs 24, övgst 26, avsk 38, bertjg 40 o 42. Svm.
2035. ZACKRISSON, *John Werner*, * 7/12 1890 Göteb, A 10, S 21, Fj 29, L arm 41, Fv 48, Uoffex Karlsb 18, vinterkurs 22, SS 28, kurs expförest 47, kompadj 31—39, expuoff regexp 39—48. Stadsfullm 44—46. Svm, VärmlsfbSM, SkytteM, Värml reg ftjplakett, t 48.
2036. DAHL, *Carl Viktor*, * 19/12 1890 Töcksmark, A 11, S 23, Fj 31, Uoffex 13, skidkurs 14, adj 6. komp 35—36, avsk 40, bertjg perioder 40—45. Svm, t 47.
2037. EDSTRÖM, *Eric Wilhelm*, * 28/8 1890 Arboga, A Västm reg 11, S 24, tp Värml reg 28, Fj 32, Uoffex 14, vinterkurs 30, förruoff 34—36, adj 4. komp, avsk 41, tjtj kasernvärden 42—45, Svm, f 51.

2038. OHLFELDT, *Gustaf Adolf*, * 10/10 1891 Botilsäter, A 11, S 24, Fj 32, L arm 42, Uoffex 13, vinterkurs uoff 26, signuoff 26—32, tyguoff 37—42, avsk 42, förruoff Karlstads fö 42—50. Svm, Värml reg ftjplakett.
2039. LÖFGREN, *August Lennart*, * 3/2 1895 Munktorp, A Västm reg 13, S 24, tp Värml reg 28, Fj 32, tjg skidlöpbat 17—18, vinterkurs 25, köksförest Rommehed 27, tjg studkomp 29—30, adj 2. komp, avsk 45. Svm, Värml reg ftjplakett, SkytteM.
2040. LJUNGGREN, *Karl Hugo*, * 20/5 1894 Snöstorp, Hall I, A Hall reg 13, tp Västm reg 22 o Värml reg 28, Fj 32, delt Vilna detachmentet 20, sjvuoff, tp F V 38.
2041. ANDERSSON, *Gustaf (Gösta) Julius*, * 24/4 1896 By, A 14, S 27, Fj 33, Uoffex 17, kurs bokhålleri 18, tjg str Morjärv 16, stabsuoff reg-exp, expuoff org regstab 40, kompadj infaspskolan 40—41, expuoff org fördstab 42. 43 o 44, kurs fältexptj 44, rekryteringsuoff 41—46, avsk 46, bitr ioexp 47—49, marketenteri-förest 44—48. Svm, Värml reg ftjplakett.
2042. ÅKERMAN, *Karl Emil*, * 27/7 1895 Järnskog, A 14, S 28, Fj 35, Uoffex 24, lcurs bokhålleri 19, tjg studkomp 25, SS, tp FV 38. Svm, VärmlsfbSM, 2 SkytteM, f 41.
2043. GLEISNER, *Gustaf Emanuel*, * 28/7 1899 Karlstad, A 17, S 29, Fj 37, Uoffex 26, grkkurs SS 28, tjg stud komp 33, hovslaguoff 31—34, komp adj AUS 37—39, KFK 36, kompadj org regstab 40—44, stabsuoff fältdepåstaben, avsk 46, hvuoff Karlstads fö 46—48. Svm, Värml reg ftjplakett, SkytteM.
2044. GRÖNBERG, *Vilhelm Fredrik*, * 19/3 1904 Karoli församl, Malmö, A Västm reg 22, tp Värml reg 28, S 32, Fj 41, Fv Intkären 47, Uoffex 25, delt Sv arméns deputation i minnesfesten vid Breitenfeld 31, signuoff 32, FVK 42^44, förruoff 45—47, tjg Söderm preg 47—. Svm, SkytteM, Värml reg ftjplakett.
2045. WAHLGREN, *Fritiof Hilding*, * 21/12 1902 Ragunda, A 22, S 34, Fj 41, AUS 31, SS 38, avsk 49. SkytteGM.
2046. KARLIN, *Karl Valter*, * 30/1 1902 Uddevalla, A 21, S 36, Fj 42, AUS 32, Sjk 33, sjvuoff 38—42, komp adj 42, avsk 46.
2047. JOHANSSON, *Sven Erik*, * 28/12 1904 Göteb, A 24, S res 38, vid reg 41, Fj 42, förb AUS 27, kurs biltj 42, adj 5. komp, avsk 49.
2048. ROLANDER, *Karl Gustaf Leopold*, * 11/4 1906 Luleå, A 24, S 37, tp Svea livg 39, AUS 30, ubef Saarbat 34—35, Rs 35, delt i minneshögtidligheterna v Narva 36, SkytteM, t 43.
2049. SVAHN, *Karl Martin*, * 19/9 1906 Västerås, A Västm reg 26, tp Värml reg 28, S 38, tp Jämtl fältjägreg 39, Fj 43. AUS 34—37, TFK 50.
2050. HAMMARSUND, *Otto Erling*, * 1/6 1907 Dalby, A 26, S 38, tp Västern reg 41, Off 41, K 45, SS. VästernsfbSM, SkytteGM.
2051. ELLINGE, *Sune Evald Efrain*, * 29/5 1906 Kalmar, A 26, S 38, tp Älvsb reg 39, Off 41, K 44, Pv, SS, SkytteM.
2052. GUSTAVSSON, *Gustav Henrik*, * 3/1 1910 Eda, A 27, S 39, Fj 46, AUS 34—37, kurs pvlv 41, brandkurs 45, avsk 49, SkytteM.
2053. LINDSKOG, *Gustaf Arne Wilhelm*, * 3/10 1912 Nysund, A 30, S 40, tp Västerb reg 42, Off 42, L Sign-trp 44, K 50, STS, SkytteM.
2054. JILMSTAD, *Anders Teodor*, * 5/4 1911 Färgelanda, A32, S40, tp Älvsb reg 42, off 42, L 44, IOS. Älvsb-bfbSM, 2 SkytteM.
2055. EKSTEDT, *Stig Karl Edvard*, * 11/3 1915 Grebbestad, A 32, S 40, tp Bohusl reg 42, Off 42, L 45, IOS, MoK, SkytteM.
2056. GRÖNBERG, *Erik Albert*, * 26/3 1916 Västerås, A 33, S 40, tp Ptrp 42, Off 42, L 44, POS, 2 SkytteM.
2057. WASS, *Göte*, * 15/4 1915 Halmstad, A 33, S 40, förb AUS 39, SignS, avsk 44.
2058. BJÖRNSSON, *Björn Olof*, * 6/5 1915 Silbodol, A 34, S 41, resst 45, Fj 49, AUS 42, begr studex, Sjk, brandkurs, folkskollärex.
2059. EMILSSON, *Olof Folke*, * 7/6 1918 Falun, A 35, S 41, AUS 43, offex 44, F Hall reg 44, tp Värml reg res 46, L 47, delt i finska kriget 40, folkskollärex. FMM, SkytteM.

2060. RAGNE, *Ivan Alfred Adrian*, * 4/9 1891 Halmstad. Son t jordbr Bengt Persson o Sofia Gustafva Flobäck. Gift 31/3 23 Karlstad m Aina Elvira Wilhelmina Widner.

A 10, S 21, Fj 29, Regkassör 38, L arm 42, Regkassör 1. klass Intkåren 42—46 o Fv kassatj 46, m tjg Värml reg. Uoffex Falun 12, ridkurs 22, skidkurs 23, kokvagnskurs 24, FVK 29, RkK 37, kassach 47, delt i minnehögtid i Narva 36, Ordf uoffkåren 36—37 o kassör 32—33. Svm, VGM, SkytteM.

2061. HANSSON, *Johan Elof Holger*, * 28/7 1901 Vase. Son t lantbr Johan Henrik H o Anna Sofia Johansson. Gift 19/8 22 Svennevad, Örebro l, m Elisabet Cecilia Andersson.

A 18, S 31, Fj 38, Fv 48. Inf uoffskol Karlsb 24—25, SS 35, regväbel o kasernuoff 35—39, FVK 41, kompadj 40 o 42—47, tjg intavd 41—42, KFK 45, brandbefutbkurs 47, kasernförkurs 47, industribrandskyddskurs 48, ka-sernförv 48. Svm, SkytteM.

2062. SEHMAN, *Bror Bernhard*. * 20/8 1904 Odensvi sn, Väst. Son t gårdsäg Knut Albert Ferdinand S o Josefina Larsson. Gift 13/10 32 Karlstad m Birgit Ingegärd Söderberg.

A 22, S 35, Fj 41, Fv 48. A Väst. reg 22, tp Värml reg 27, AUS 26, 28—30, Gask 35, kompadj 39—40, stabs-uoff regstab 40—42, ch häst-, hund- o biidet 46—47, kurs personalregistrator 47, personalregistrator 48—, rekryte-ringsuoff o sekr civilianstnämnd 48—49. Svm, Värml-sfbSM, SkytteGM.

2063. KARLSSON, *Rudolf Gunnar Vallentin*, * 11/12 1906 Beatebergs sn, Skarab 1. Son t Carl Johan Albin o Augusta Sofia Larsson. Gift 20/7 29 Grava m Gerda Nilsson. A 24, S 36, Fj 42, Fv Ftk 48, m tjg Värml reg. AUS 31—34, stalluoff 39—42, KFK 42, uppborädsman tygmtrl 42—, TFK 46. Svm, 2 SkytteM.

2064. AGGE, *Ernst Filip*, * 8/3 1904 Toras sn, Kalmar l. Son t sjökaptén Olof Peter A o Hedda Cristma Giintner. Gift 8/6 30 Karlsb m Anna Carolina Karlsson. A Västm reg 22, tp Värml reg 27, S 34, Jönk-Kalm reg 39, åter Värml reg 41, Fj 41, Fv 48. Inf uoffskol Karlsb 26_ 27, SS 36, förruoff 39 o 47, kompadj fältförb 39—40, 42, regväbel o kompadj 41, kompadj AUS 42—44, motor-kurs Sthlm 43, regväbel 47, expförest regexp 48—. Ordf Värml schackförbund 32—35, ordf uoffkåren 44—45. Svm, SkytteM.

2065. OLHEDEN, *Per Cecil*, * 16/2 1905 Sthlm. Son t opera-sångaren Adolf Olsson o Anna Hjort. Gift 11/11 28 Karlstad m Irma Sigrid Elvira Johansson. A 24, S 36, Fj 42. AUS 29—32, Ivkspkurs 36, kurs 8 cm grk 38, kompadj fältförb 40—41, stabsuoff regstab 42, adj komskol Trossnäs 45 o 46, tjt ioexp 46, adj Livkomp 46—47, ch häst-, hund- o biidet 48—. Svm.

2066. EDVINSSON, *Ernfrid Reinhold Vitalis*, * 26/1 1907 V Fågelvik. Son t Fj Hjalmar E o Agnes Aronsson. Gift 31/10 30 Karlstad m Alma Elvira Engström. A 24, S 38, Fj 42. AUS 32—35, förruoff 39, signuoff regstab 40, förruoff 42—45, tgfkurs Malmö 45, kompadj 41, 4<S—4g, expuoff intavd 48—. Svm, SkytteM.

2067. DALGREN, *Åke Herman*, * 24/11 1908 Lysvik. Son t handl Herman D o Gerda Augusta Bäckström. Gift 38 Karlstad m Stina Maria Rolf. A 26, S 38, Fj 43. AUS 29—32, HundK 40, plutch krigsbyggnkomp 40, brandkurs kat III Sthlms brandskola 50, kompadj 43—. Svm, SkytteM.

2068. DAHLBORG, *Per Edvin*, * 3/4 1906 Dalby. Son t hemäg Per D o Stina Kvarnström. Gift 18/10 30 Karlstad m Astrid Åhlén.
A 26, S 38, Fj 44. AUS 29—33, motorkurs AB Volvo 42, kompadj 43 o 48—51, ord instr f riv befutb Karlstads fö 43_48, expuoff V. milbefstaben 51—. Svm, CFBSM, VärmlbfbSM.

2069. RIMNÄS, *Hans Lennart*, * 2/8 1913 Skillingmark. Son t skiftförman Anders Olsson o Olga Hansson. Gift 7/7 45 Karlstad m Brita Smith.
A 31, S 41, Fj tr 44, m tjg Värml reg, Sjuvoff 41, kompletteringskurs AUS 41, kurs uppborädsman sjvmltr 46. Lärare jaktvård, fritidsunderv v reg.

2070. NYBERG, *Vno Evald*, * 30/12 1909 Nyed. Son t hand! Olof August N o Anna Gustafsson. Gift 17/8 43 Lim-mared m Margareta Hultgren.
A 27, S res 4ff, vid reg 41, Fj 45. Kompletteringskurs AUS 41, drivmuppborädsman 45, kompadj 45—. Skytte-GM, Värml reg idrGM.

2071. ELLINGE, *Knut Helge Efraim*, * 13/1 1910 Kalmar. Son t lantbr Peter Efraim Johansson o Sigrid Charlotta Nilsson. Gift 18/10 41 Borås m Ellen Märta Elisabet Olsson.
A 28, S 39, Fj 45, AUS 32—35, GIS 36—38, kurs fäktskol Köpenh 38, bitr lär AUS 42—43, adj fältförb 44—45, kompadj 45—48, FVK (f) 50, tjg Karlstads fö 51—. SkytteGM.

2072. GIDRUP, *Sven Artur*, * 12/10 1909 Sthlm. Son t veterinär Henning E Karlsson o Augusta Elisabeth Jonsson. Gift 3/10 42 Karlstad m Aina Margareta Grahn. A 29, S 39, Fj 46. Pvkurs 37, ch pvplut Dalreg 39, ch vol- o korpskol 40—41, utbkurs brandbef, kompadj 42— 50, förvasp 50—. HvGM, Tgfverk hedersplakett G, Instr Hv.

2073. KARLSSON, *Eric Oskar Sigvard*, * 15/1 1912 Grava. Son t Fredrik K o Amanda Sofia Pettersson. Gift 5/10 40 Karlstad m Gunvor Elsa Lilly Lindh. A 30, S 40, Fj 46. AUS 34—37, ch pvplut 40, plutch studkomp 41—42, SS 45, adj org skyttekomp 43—44, adj 2. komp 49—50, TFK 50. HvGM, Tgfverk hedersplakett G, SJ-dv ftjplakettS, Hv ftjplakett S, SkytteM. Chinstr Dv inom Karlstads fö.

2074. OSKARSSON, *Nils Erik Viktor*, * 11/6 1913 Säby sn, Jönk l. Son t jordbr Oskar Viktor O o Signe Maria Dahnell. Gift 31/12 37 Grums m Margareta Westin. A 31, S 40, Fj 47. AUS 35—38, stabsuoff regstab 42— 44, expuoff regstab 44—45, motorkurs AB .Volvo 42, SS 45, adj komkol Trossnäs 46, kompadj 47—, led stads-fullm Karlstad 51—, suppl berednuskott 51—, led Sv Uoffb fbråd 50—, ordf I 2 uoffkår 47—, led arbetskott Folkkrörelsernas sparkampanj Värml 47—50, instr Hv. HvGM, Tgfverk hedersplakett S, Hv ftjplakett S, SkytteM.

2075. EKLUND, *Nils Göte*, * 19/4 1914 Karlstad. Son t nr 2009 o Kristina Hedlund. Gift 17/10 42 Skillingmark m Minda Karola Björnsson. A 32, S 41, Fj 48. AUS 36—39, tjt Sv Frivilligkåren 40 0 delt i striderna Märkjärvi, tjt Sv Frivilligbat 41 o delt i striderna Hangö, SS 46, adj 10. komp 49—, v ordf I 2 uoffkår. FFrK4klmsv, FFrM2kl, FMM, SkytteM.

2076. BORNEHAG, *Karl Arne*, * 3/9 1917 Boda. Son t hemäg Gustav Olsson o Hanna Hildegard Byström. Gift 25/5 43 St Kil m Käthie Bladholm.

A 34, S 41, Fj 48, Förb AUS 39, motorkurs Livreg t häst o AB Volvo 42, kurs grktj SS 43, stabsuoff 47—48, SS 48, ord instr friv befutb Karlstads fö 48—. CFBSM, Värml-bfbSM, 2 SkytteM.

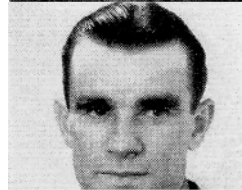

2077. MAGNRYD, *Gustaf Adolf*, * 4/3 1913 Färgeknda. Son t hemäg Anders Magnus o Charlotta Johansson. Gift 2 3/3 40 Karlstad m Aina Eugenia Larsson. A 32, S 43, Fj 49. KörK 38, kompletteringskurs AUS 42—43, stalluoff 43—44, kurs väderleksobstj 44, SUOK 44, signuoff JS 45—47, kompadj 49—, instr Hv. SkytteM.

2078. NAUCLÉR, *Karl Arne*, * 30/7 1913 Karlstad. Son t köpman Hjalmar N o Hildur Maria Nilsson. Gift 4/4 42 Uddevalla m Maggie Johansson.

A 32, S 43, Fj 49, kompletteringskurs AUS 42—43, kurs pitj 44, SUOK 46, bitr v inskr 48 o 49, adj 2. komp 50—, studieled uoffkåren 48—, instr Hv. SkytteM.

2079. HOLM, *Per Olof Ingemar*, * 2/6 1916 Angered's sn, Älvsb 1. Son t kvarnförest Axel H o Elisabeth Gustafsson. Gift 26/12 41 Karlsb m Birgit Sööder. A 34, S 43, Fj 49. Kompletteringskurs AUS 42—43, kurs fotografi- o film AMF 43, HundK 45, SS 46, adj 4. komp 49, expuoff regexp 49—, rekryteringsuoff 49—, led civil-anstnämnd 49—. SkytteM.

2080. BJÖRNSSON, *Nils Johan Arthur*, * 25/8 1915 Karlstad. Son t kommissionär Arthur B o Hanna Johansson. Gift 4/1 41 Karlstad m Brita Carlsson.

A 34, S 43, Fj 49. Tjg Sv Frivilligkåren 40, kompletteringskurs AUS 42—43, stalluoff 43—47, kurs bevakn- o skyddshundstj 44, SS 47, kurs infkanontj 48 o 12 cm grk 50, adj 4. komp 50—. FFrM2kl, FMM, SkytteGM.

2081. ABELSSON, *Anders Torsten Stig*, * 15/10 1916 Holmedal. Son t köpman Anton A o Alma Andersson. Gift 8/6 46 Kiruna m Britt Johansson.

A 35, S 44, Fj 51. AUS 41—44, HundK 44—45. tjg JS 45—64, TFK 49, tjg KÅFT o ioexp 50, sekr uoffkåren 44—48, instr Hv. SkyttM, Tgfverk hedersplakett S, Hv fjplakett S.

2082. JOHNSON, *Ernst Folke*, * 11/2 1918 Norrbärke. Son t ombudsman Julius Walfrid J o Anna Sofia Printz. Gift 29/12 45 Karlstad m Eva Holmblad. A 36, S 44. AUS 41—44, SS 49. SkytteM. Ordf Helltons IF Karlstad 50—, sekr Värml Handbolls-förb 50—.

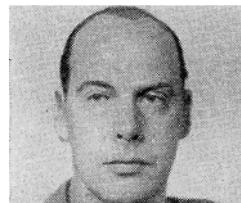

2083. BENGTSOON, *Sven Bertil*, * 9/9 1918 Skrea sn, Hall. Son t lantbr Adolf B o Anna Svensson. A 37, S 44. AUS 41—44. SkytteM.

2084. HOLMSTRAND, *Jobu Gustaf*, * 8/4 1918 Grava. Son t jordbr August H o Hanna Bergqvist. Gift m Elsa Witting.

A Gotl infreg 36, S o tp Värml reg 45. Radiostnch 40—41, motoruoff 40—41 o 46—48, AUS 45, motorkurs 46, tjug JS 49—51. SkytteM.

2085. OLSÉN, *Bror Frank*, * 12/5 1918 Olso. Son t poststat-förest Robert O o Hulda Karolina Nordström. Gift 17/11 45 m Inga-Lisa Waldy Kästel.

A 37, S 45. AUS 42—45, SS 49. SkytteM. Ordf I 2 skf sportsklubb, v ordf Värml pistolskkrets, sekr I 2 skf pistolsektion, led Värml sportskdistr, sekr Karlstads skkrets.

2086. FRÖJD, *Eric Arnold*, * 7/8 1919 Kristineh. Son t bygg-nadsarb Anders Edvard F o Edla Kristina Eriksson. Gift 11/11 45 Kristineh m Sylvia Byström.

A 37, S 45. AUS 42—45, SS 50, instr Hv, led I 2 uoff-kårs styr 48—. SkytteM.

2087. MALMBERG, *Kjell Gustaf Leonard*, * 14/6 1917 Malmö. Son t statmäst Karl Gustaf M o Olga Hall. Gift 11/9 48 Karlstad m Elsa Hjortsberg.

A 38, S 45. Tjug Sv Frivilligkåren 40, AUS 42—45, tjug utb norskt befäl Uppl reg 46, RCK 46—47, repkurs signuoff 48. FMM.

2088. LINDGREN, *Björn Göran Lars Olof*, * 28/7 1921 Ny sn.
Gift 2/9 44 Forshaga m Maj-Lis Ingegärd Lindh.
A 38, S 46. AUS 43—46, SS 50, instr Hv, kassör
uoff-kären 47—.

2089. RAMSTRÖM, *Everth Bernhard Hugo*, * 5/4 1919 Karl-
stad. Son t nr 2136. Gift 20/4 46 Upps m Birgit Olsson.
A 38, S 46. AUS 43—46, stormpikurs 50. SkytteM.

2090. ASPLUND, *Gustaf Hilding*, * 20/2 1921 Nyed.
Son t Anders Gustaf A o Elin Teresia Eriksson. A 39, S
46. AUS 43—46, SUOK o RCK 48.

2091. BERNTSSON, *Erik Bjarne*, * 1/1 1918 S
Finnskoga. Gift 8/7 45 Alster m Eufrosyne Jonsson. A
39, S 47. AUS 44—47. SkytteGM.

2092. GÄFVERT, *Nils Adolf Verner*, * 18/11 1918
 Karlstad. Son t tapetsere Emil G o Frida Nordling.
 Gift 23/6 46 Karlstad m Märta Johansson. A 40, S 47.
 AUS 44—47. SkytteM.
2093. LINDSTRÖM, *Holger Adolf*, * 5/5 1923 Arvika. Son t
 köpman Adolf L o Anna Danielsson. Gift 2/10 48 Göteb
 m Solweig Jacobsson.
 A 40, S 45. AUS 44—45, GIS 48—50. SkytteM.
2094. JOHANSSON, *Stig Gösta Harry*, * 7/10 1919
 Kyrke-falla sn, Skarab 1. Son t rättare Krispin Einar
 Walfrid J o Emmy Alfrida Kristoffersson. Gift 7/5 44
 Vase m Anna Margareta Olsson.
 A 41, S 47. AUS 44—47, specialkurs 12 cm grk SS
 48.
2095. EDSTRÖM, *Eric Lennart*, * 17/5 1923 Västerås. Son t
 nr 2037 o Elisabeth Johansson. Gift 22/9 45 Karlstad m
 Sigrid Aina Margareta Kästel.
 A Livreg gren 40, tp Värml reg 43, S 47. AUS
 44—47, sekr uoffkären 48—. SkytteM.

2096. LUDVIGSSON, *Gustaf Adolf*, * 2/8 1922 Glanshammars sn, Örebro l. Son t hemäg Karl L o Elin Gustavsson. Gift 20/11 48 Upps m Inga Maria Lind. A 41, S 48. AUS 45—48, tjt fältpolissskol Svea livg 49, kurs skyddstekniker FOA 51, bitr lär skyddsteknikerskol SS 51. SkytteM.

2097. ANDERSSON, *Kjell Ingvar*, * 3/1 1922 Arvika. Son t hemäg Ivar A o Alma Nilsson. Gift 10/9 49 Karlstad m Dagmar Johansson. A 41, S 49. AUS 46—49. SkytteM.

2098. KARLSSON, *Knut Gösta*, * 26/11 1920 Grava. Son t hemäg Viktor K o Emma Kristina Fredriksson. Gift 16/12 44 Karlstad m Anna-Lisa Ekblom. A 41, S 49. AUS 46—49. SkytteM.

2099. ANDERSSON, *Alvar Andreas*, * 27/9 1925 Nössemark. Son t jordbr Gustaf A o Vanda Norrman. Gift 18/9 48 Aremark, Norge, m Anne-Marie Holene. A 42, S 49. AUS 46—49.

2100. ARONSSON, *Gästa Emanuel*, * 2/1 1922 Långserud. Son t jordbr Einar A o Hilma Karlsson. Gift 23/6 48 Harmånger m Lisbeth Wallström. A 42, S 49. AUS 46—49.

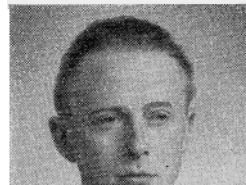

m

2101. OLSSON, *Bengt Åke*, * 15/2 1925 N Råda. Son t skogvaktare David O o Karin Sethenström. A 42, S 50. AUS 47—50, SUOK 47, fallskärmsjägutb 51.

2102. PAULIN, *Karl Johan Robert*, * 7/6 1926 Eda. Son t me-tallarbr Carl P o Ellen Nylén. Gift 30/7 48 Karlstad m Ruth Ingegärd Andersson. A 43, S 50. AUS 47—50.

2103. HAMMERVALD, *Gunnar Georg*, * 26/10 1926 Karlstad. Son t rättaren Gustaf Nilsson o Matilda Deodorsson. Gift 14/7 49 Österhaninge m May Viola Pettersson. A 43, S 50, FL tekniska linjen 47—49, särskild uoffkurs beställningsmän 49—50, repet tyghantvkurs 50—.

NILSSON, *Nils*, * 14/12 1885 V Fågelvik. Son t hemäg Nils Andersson o Mina Christoffersson. Gift 21/8 26 Rogberga m Anna Lovisa Theresia Hägg. A 06, S 17, Fj 26, L arm 36, Uoffex Västerås 08, köksförest o vapenuoff Int 3 19—20, kurs skjutn o eldstr 24, adj 6. komp 28—35, rullfbitr Karlstads västra ro 40—42, tjug Ast 42, expuoff V. milbefstaben 42—50. Svm, VGM, SkytteM, Värml reg ftjplakett.

ARONSSON, *David*, * 6/5 1886 Blomskog. Son t lantbr Aron Larsson o Sara Maria Persson. Gift 20 Karlstad m Ebba Widstrand. A 05, S 17, Fj 26, L arm 36. Uoffex Västerås 07, ridkurs 20, grkkurs SS 24, expuoff mob- o personalavd 38—48, expuoff V. milbefstaben 48—51. Svm, VGM, Värml reg ftjplakett.

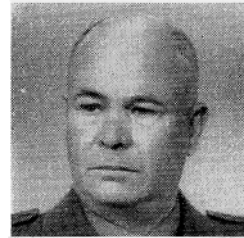
KYLIN, *Joel*, * 28/12 1887 Blomskog. Son t divarb Johan August K o Sara Lisa Hammarström. Gift 26/12 18 Forshaga m Aina Karlström. A 05, S 17, Fj 26, L arm 38. Uoffex Västerås 08, kurs skjutn o eldstr Karlsb 20, adj Livkomp 28—38, rullfbitr Karlstads västra ro 38—42, expuoff, V. milbefstaben 42—. Svm, VGM, Värml reg ftjplakett.

ENGSTRÖM, *Otto Fritiof*, * 28/4 1888 Eda sn. Son t banvakt Per E o Anna-Stina Andersson. Gift 22/12 14 Eda m Kristina Olsson. A 06, S 18, Fj 26, L arm 38. Uoffex Västerås 08, kurs skjutn o eldstrid Karlsb 23, förruoff 28—31, adj 3. komp 31—38, expuoff ioexp 38—41, bitr personaidet 42—48, ch personalexp 48—. Svm, VGM, VärmlsfbSM, Värml reg ftjplakett. Skattm I 2 Kamratfören 36—.

2108. ERIKSSON, *Carl Wiktor*, * 7/7 1891 Holms sn, Dalsl. Son t lantbr Erik Karlsson o Hedda Jansson. Gift 2. ggn 4/2 45 Karlstad m Anna Cecilia Johansson. A 10, S 21, Fj 30, L arm 41. Uoffex Falun 12, sjvuoff 24—27, kasernuoff o regväbel 31—35, adj 5. komp 35— 39, tyguoff 39—48, verkstadsuoff 48—. Svm, Värml-sfbSM, Värml reg ftjplakett.

2109. LINDGREN, *Johan Elof*, * 17/6 1893 Arvika. Son t postiljon Johan Fridolf L o Kristina Telenius. Gift 8/12 17 Karlstad m Ragnhild Bergliot Stöckert. A 13, S 24, Fj 32, L arm 44. Uoffex 14, Infuoffskol Karlsb 17, ridkurs Norrl trkår 25, hovsluoff 27—29 o 35—39, furageuppbördsman 28—29, 36—40, SS 32, adj 3. komp 38—42, tjg Ast 42, expuoff V. milbefstaben 42—. "Svm, VärmlsfbSM, 2 SkytteM, Värml reg ftjplakett.

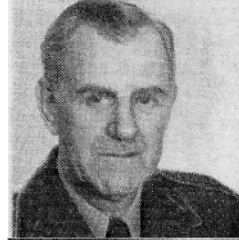
2110. EMILSSON, *Anders Helmer*, * 26/12 1889 Vase. Son t jordbr Emil Olsson o Karin Andersson. A 08, S 21, Fj 28. Uoffex 10, Inf uoffskol Karlsb 19, grkkurs Sthlm 22, rid- o körkurs 22—23, kurs eldstr o skjutn 26, adj 4. komp 29—41, expuoff V. milbefstaben 42—. Svm, VGM, Värml reg ftjplakett.

2111. JANSSON, *Adolf Halvar*, * 26/1 1895 Frykerud. Son t hemäg Fridolf J o Laura Magnusson. Gift 27 Sollefteå m Helga Cecilia Johansson. A 11, S 23, Fj 32. Uoffex Karlstad 13, Inf uoffskol Karlsb 18, SS 28—29, tjg regexp o bränsleuppbördsman 32—35, adj specialkomp 36—40 o 5. komp 40—41, furage- o bränsleuppbördsman 41—42, tjg Ast 42, expuoff V. milbefstaben 42—48, köksförest o bränsleuppbördsman KS 48—51. Svm, Värml reg ftjplakett.

2112. SÖDERHOLM, *Birger Emanuel*, * 24/7 1895 St Kil. Son t sadelmak Johan Emanuel S o Johanna Andersson. Gift 22/3 19 Karlstad m Ellen Maria Liiv. A 13, S 24, Fj 32. Uoffex Karlstad 15, Inf uoffskol Karlsb 17, uppborädsman sjvmtrl 29—30, kurs pitjänst Rommehed 30, SS 31, bränsleuppborädsman o bitr h regint 35—39, adj Livkomp 38—45, kasernuoff 45—47, stabs-uoff batexp 47—. Svm, VärmlsfbSM, SkytteM, Värml reg ftjplakett.

2113. NYMARK, *Carl Gustaf*, * 23/1 1896 Vase. Son t skomakare August N o Elin Karolina Johansson. Gift 24/6 22 Karlstad m Ester Agda Otilia Widstrand. A 14, S 25, Fj 33. Inf uoffskol Karlsb 17, förruoff 36—39, kompadj 39—42, tyguoff 42—48, kurs sprängtj 46, expuoff tygavd 48—. Svm, VärmlsfbSM, Värml reg ftjplakett.

2114. OLSSON, *Olof Johan*, * 15/10 1895 St Kil. Son t hemäg Lars Johan O o Maria Kristina Janzon. Gift 29/8 26 Amnehärad m Edla Frideborg Svensson. A 14, S 25, Fj 33. Inf uoffskol Karlsb 17, KFK 30, köksförest 36—48, ch förrbokföringskontoret 48—. Svm, VärmlsfbSM, SkytteM, Värml reg ftjplakett.

2115. ERICSON, *Alf Gustaf Leonard*, * 13/4 1903 Jönk. Son t bageriidkare Leonard E o Therése Ericson-Möller. Gift 25/8 28 Grava m Astrid Linnea Kling. A 24, S 35, Fj 42. AUS 29—32, signubefskol 37, sign-uoff 37—38, signuoff regstab 40—41, kompadj 42—49, expuoff ioexp 49. Svm, VärmlsfbSM.

MUSIKUNDEROFFICERARE

2116. NILSSON, *Anders Gustaf*, * 1/10 1863 Fensbol. A 77, MS 85, MFj 98, avsk 14 Svm. Klarinettist.
2117. GREHN, *Johan August*. Se Musikdir nr 6.
2118. SECUND, *Albert*, * 27/6 1866 Arvika. A 78, MS 01, MFj 11, avsk 16. Svm. Tenorbasunist.
2119. PALMSTRÖM, *Anders Johan*, * 18/8 1867 Sthlm. A Göta lig 81, tp Värml reg 96, MS 96, MFj 17, avsk 24. Svm. Flöjtist. t 48.
2120. EDMAN, *Axel Ed-vin*, * 20/10 1867 Arvika. A 83, MS 91, MFj 08, avsk 18. Svm. Klarinettist.
2121. HALLBERG, *Gustaf Rudolf*, * 9/8 1870 Karlstad. A 83, MS 99, MFj 14, regtrsl 15—16, avsk 20. Ledare f läroverkets blåsorkester i flera år. Hornist. Svm.
2122. NILSSON, *Carl Johan*, * 8/12 1871 Karlstad. A 83, MS 92, MFj 06, avsk 21. Del tagit i "Kronobergarnas" amerikaturné solobasunist 08. Anst Göteb orkesterförening basunist i flera år. Svm.
2123. CEDERBLAD, *Carl Oskar*, * 3/6 1873 Karlstad. A 88, MS 96, MFj 14, avsk 23. Basist. Svm, t 47.
2124. EKLÖF, *Theodor*, * 5/1 1873 Karlstad. A 84, MS 94, MFj 17, avsk 24. Ledare av Sunne musikkår efter avsk. Kornettist, Svm.
2125. FORNELL, *Henrik*, * 18/12 1874 Deje. A 92, MS 04, MFj 17, avsk 24. Barytonist, Svm, f 30.
2126. BENANDER, *Johan Alfred*, * 9/10 1875 Karlstad. A 88, MS 05, MFj 17, avsk 25. Basist, Kontrabasist Karlstads orkesterför, Svm, Svofrbftjt.
2127. BYTTNER, *Ernst Leonard*, * 12/2 1876 Karlstad. A 88, MS 01, MFj 17, avsk 26. Klarinettist. Oboist Karlstads orkesterförening i flera år. Svm.
2128. HAHNE, *Bror Leonard*, * 28/4 1877. A Jämtl fältjägreg 90, tp Värml reg 11, regtrsl 11—15, avsk 15.
2129. ZETTERQVIST, *Frans Oskar*, * 17/12 1878 Karlstad. A 93, MS 07, MFj 21, övgst o avsk 28. Basunist. I Karlstads orkesterförening. Svm.
2130. ERIKSSON, *Ernst Oskar*, * 16/8 1888 USA. A 07, MS 19, övgst 28, MFj 33, avsk 38. Essklarinetist, Svm.
2131. BERGSTRAND, *Gustaf Gerhard*, * 21/12 1889. A Göta trkår 07. MS 15, MFj 23, tp Värml reg o övgst 28, avsk 39. Basunist, Kapellmästare Sthlm flera år.
2132. EKWALL, *John Einar*, * 30/3 1893 Vitsand. A 09, MS 16, MFj 25, L arm 43. Uoffex 12, regtrsl 16—43, avsk 43. Klarinettist, Fagottist Karlstads orkesterförening, Introduk tör Wermlandsbanken, Svm, Svofrbftjt, Värml reg ftjplakett.
2133. NILSSON, *Ernst Gunnar*, * 1/3 1897 Grums. A 12, MS 19, MFj 34, avsk 47. Klari nettist, Svm, Svofrbftjt, Värml reg ftjplakett.
2134. JOHANSSON, *Oskar Gustaf Adolf*, * 15/11 1898 Grums. A 14, MS 19, MFj 34, avsk 49. Basunist. Ledare Karlstads folkskol musikkår, violinist Karlstads orkester förening, Svm, Svofrbftjt, Värml reg ftjplakett.
2135. THORÉN, *Fritz Alfred*, * 8/9 1898 Forshaga. A 15, MS 24, MFj 36, avsk 48. Flöjtist. Flöjtist Karlstads orkesterförening. Svm, Svofrbftjt., Värml reg ftjplakett.
2136. RAMSTRÖM, *Hugo Emanuel*, * 17/4 1898 Karlstad. A 14, MS 24, t 33. Valthornist.
2137. MEIJER, *Gustaf Harry*, * 29/8 1904 Sthlm. A Uppl infreg 18, tp Värml reg 29, MS 37, MStyckj 42, tp Sundsvalls Ivkår 42. Trumpetare, RLSFftjt.
2138. RAMBERG, *Anders Bertil*, * 10/7 1911 Glava. A 27, MS 40, tp Bergsl artreg 43, MStyckj 45. Klarinettist. Oboist Karlstads orkesterförening.
2139. JOHANSSON, *Karl Robert*, * 31/1 1908 Örebro. A 27, MS 40, tp FV 42. Bary tonist. Cellist Karlstads orkesterförening.

2140. BLOMQVIST, *Alfred Herbert*, * 8/4 1900 Karlstad. Son t bokhandl Alfred Johansson o Elvira Blomqvist. Gift 27/10 23 Karlstad m Martha Sigrid Thiiberg. A 15, MS 29, MFj 38, avsk 50, medl Karlstads orkester-fören. Basist. Svm, Svofrbftjt, Värml reg ftjplakett.

2141. ÖFVERBERG, *Gustaf Adolf*, * 30/1 1905 Karlstad. Son t portvakt Karl Ö o Klara Augusta Nilsson. Gift 12/5 28 Karlstad m Gudrun Elisabeth Andersén. A 18, MS 38, MFj 43, regtrsl 43—51. Flöjtist. Medl Karlstads- o Åmåls orkesterföreningar 22—51. Dirigent Åmåls stadsmusikkår o Åmåls Folkskolors orkester 50—51. Musiklär fritidsunderv Värml reg. Svm, Svofrbftjt. t 51.

2142. CARLÉN, *Ernst Gunnar*, * 23/12 1910 Nora. Son t martinarb Hjalmar C o Karolina Pettersson. Gift 15/8 36 Karlstad m Gerda Persson. A Livreg husarer 27, tp Värml reg 34, MS 39, MFj 44. Esskornettist. Musikledare FCO musikkår Karlstad. 1. trumpetare Karlstads orkesterförening.

2143. JOHANSSON, *Sigurd Rudolf*, * 23/5 1909 Grums. Son t hemäg Johan Gustaf J o Sofia Wilhelmina Thorén. Gift 18/7 31 Karlstad m Greta Dagny Larsson. A 24, MS 39, MFj 46, Regtrsl 51. 1. valthornist Karlstads orkesterförening. Svm. Svofrbftjt.

2144. ELLINGE, *Lennart Birger Ejraim*, * 6/5 1916
Alguts-rum sn, Kalm 1. Son t lantbr Peter Efraim
Johansson o Sigrid Charlotta Nilson. Broder t 2071.
A 32, MS 44, Trumpetare. Violinist Karlstads
orkesterförening.

2145. ROSLUND, *Nils Oskar*, * 20/10 1917 Halmstad. Son t
Nils R o Selma Svensson. Gift 23/5 42 Karlstad m Sonja
Ulrika Svensson.
A 36, MS 45. Barytonist. 1. trombonist Karlstads orkester-
förening.

2146. BENGTTSSON, *Per Erik*, * 10/4 1924 V Vingåker.
Son t skräddarm Konrad B o Anna Maria Skoglund. A
Älvsb reg 38, tp Värml reg 43, MS 49. Klarinettist.
Elev musikhögskolan 44—50, musikdirex 50.

2147. GUSTAFSSON, *Erik Karl Olof*, * 8/9 1925
Rämmen. Son t portvakt Carl G o Signe Abrahamsson. A
38, MS 49. 1. klarinettist Karlstads orkesterförening.

FÖRRÅDSFÖRVALTARE

2148. ALLSTRÖM, *Karl Emil*, * 1859. A 76, Fj 86. Förrförv 81—14, Svm, VGM, f 14.
2149. MELLQVIST, *Nils Gustaf*, * 13/6 1874 Ölme. A Livreg t fot 93, S 00, Fv 04, K arm 36. Uoffex 95, FVK 02, förrförv Värml reg 14—36, avsk 36, Svm, VGM.
2150. JOHANNESSON, *Nils Ludvig*, * 20/7 1884 Färgelanda. A Hall reg 04, S 15, Fj 25, Fv 30. Uoffex 06, FVK 22, batadj 23—24, förrförv Norrl dragonreg 30—36 o Värml reg 36—44, avsk 44, Svm, SkytteM, t 49.
2151. BERGSTRÖM, *Fredrik*, * 19/11 1899 Nederkalix. Son t bagarmästare Olof Leander B o Johanna Ulrika Sundqvist. Gift 18/4 25 Överluleå m Elsa Alfrida Holm. A Bodens artreg 21, S 30, Styckj 39, Fv Intkåren 41. AUS 26—29, språkstud Finl 36, FVK 36—38, förrförv Bodens artreg 41—44 o Värml reg 44—. Svm.

FÖRRÅDSVAKTMÄSTARE

2152. LARSSON, *Oskar Emanuel*, * 18/4 1892 V
Ämtervik. Son t hemäg Lars Magnus o Maria Andersson.
Gift 3/12 27 Amnehärad Prästgård, Västerg, m Lilly
Ingeborg Wennberg. A 13, Uoffex 17, Förrådsvaktm
18—50, t 50.

2153. ANDERSSON, *Paul Kalixtus*, * 25/12 1899 Vase. Son
t hemäg Anders Gustaf o Kristina Andersson. Gift 23/6
31 Sunne m Astrid Maria Boström.
A 18, Uoffex 27, förrådsman 30, S res 32,
förråds-vaktm 42—.

CIVILMILITÄR PERSONAL

2154. ELG, *Gustaf Josua*, * 27/7 1881 Järpås, Skarab l. A 01, Vapenhantv 09—41, avsk 41. Svm.

2155. THUNELL, *Hugo Efraim*, * 20/3 1913 Alster. Son t jordbr David T o Anna Säll. Gift 37 Stavnäs m Hulda Emelie Bäckström.

2156. RYMAN, *Gunnar Ragnar*, * 1/6 1913 Glava. Son t hemäg Nils R o Nanny Julia Stake. Gift 39 Glava m Aina Maria Johansson. A 42, Tyghantv 45—, signmek 42—45.

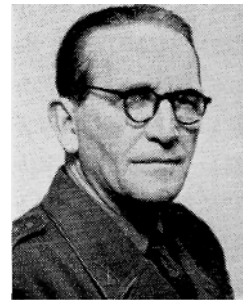
RESERVUNDEROFFICERARE

- 2201. NORDENSVAN, *Otto Robert*, * 1885, S 06. Ingenjör.
- 2202. TENOW, *Carl Olof Ragnar*, * 1885, S 07. Stadsombudsman.
- 2203. EDEN, *Johan Anders*, * 1888, S 09. Jägmästare.
- 2204. BERGSTRÖM, *Björn Övar Albert*, * 1887, S 09. Överingenjör.
- 2205. LINDAHL, *Adolf Georg*, * 1885, S 09.
- 2206. WENNERSTRAND, *Carl Gustaf*, * 1881, Fj 28. Polisman.
- 2207. ANDERSSON, *Ernst*, * 1883, S 11. Handelsresande, t 41.
- 2208. NILSSON, *Nils Torvald*, * 1881, S 11. Skogsinspektör.
- 2209. LÖFDAHL, *Ed gar Malkolm*, * 1885, S 11. Landsfiskal.
- 2210. BJÖRNSSON, *Per Ove*, * 1884, Fj 27. Lantmäteriåtråde.
- 2211. JOHNSON, *Nils Gustaf*, * 1884, S 11. Landsfiskal.
- 2212. OLSSON, *Carl August*, * 1884, Fj 27. Polisman.
- 2213. NILSON, *Per Gustaf*, * 1884, Fj 27. Banktjänsteman.
- 2214. FURUGÅRD, *Sigurd*, * 1886, S 14. Direktör.
- 2215. OLSSON, *Viktor Emil*, * 1883, Fj 43. Lantbrukare.
- 2216. ELLISON, *Edvard*, * 1883, Fj 27. Polisman.
- 2217. LILLIEHÖÖK, *Adolf Wilhelm*, * 1882, S 15. Tullförvaltare.
- 2218. MAGNUSSON, *Nils*, * 1885, S 15. Lantbrukare.
- 2219. HOLMQVIST, *Robert Einar Alexius*, * 1887, S 16. Köpman.
- 2220. MELLANDER, *August Emanuel*, * 1885, Fj 31. Folkskollårare.
- 2221. LARSSON, *Karl Laurin*, * 1886, S 16. Polisman, f 47.
- 2222. WIKSTRÖM, *Viktor*, * 1888, Fj 30. Verkmåstare.
- 2223. NILSSON, *Axel Viktor*, * 1886, S 18. Banmåstare, t 44.
- 2224. GÖTMARK, *Anders Verner*, * 1887, Fj 41. Bokhållare.
- 2225. HJELM, *Anton Leonard*, * 1890, Fj 31. Polisman, f 48.
- 2226. HÖRBERG, *Harald Knut Arnold*, * 1889, S 19. Lantbrukare.
- 2227. WESTBERG, *Gustaf Adolf*, * 1887, S 19. Spårvågsåtrållör.
- 2228. JUHLIN, *Carl Hjalmar*, * 1890, S 20. Köpman.
- 2229. EMILSSON, *Carl Alfred*, * 1887, S 30. Syssloman.
- 2230. NILSSON, *Axel*, * 1887, S 21. Byggmåstare.
- 2231. JANSSON, *Ture*, * 1890, Fj 31. Hålsvårdspolis, t 43.

2232. JOHANSSON, *Karl Viktor*, * 1889, Fj 31. Byggmästare.
 2233. SKÖLD, *Karl Gustaf*, * 1887, Fj 43. Spårvagnskonduktör.
 2234. ANDERSSON, *Otto Elis*, * 1889, S 21. Källarmästare.
 2235. SJÖGREN, *Gunnar Vilhelm*, * 1890, Fj 32. Förste expeditionsförman.
 2236. WENNERSTRAND, *Johan Gottfrid*, * 1891, Fj 32. Postiljon.
 2237. HOLMGÅRD, *Gustaf Adolf*, * 1892, Fj 32. Polisöverkonstapel.
 2238. SAHLSTRÖM, *Rudolf*, * 1890, Fj 32. Expuoff
 Karl
 stads fö.

2239. LARSSON, *Karl Otto*, * 1892, Fj 32. Skogvaktare.
 2240. WENNERSTEN, *Carl Ivan*, * 1891, Fj 32. Polisöverkonstapel.
 2241. NORSTRÖM, *Carl Johan*, * 1889, Fj 30. Polisman.
 2242. ÖRNHAGE, *Ernst Albin*, * 1892, Fj 33. Vaktmästare.
 2243. OLSSON, *Karl Georg*, * 1892, Fj 34. Lantbrukare.
 2244. LARSSON, *Carl*, * 1892, Fj 34. Virkesmätare.
 2245. FRANZON, *Karl Vilhelm*, * 1893, Fj 34. Chaufför.
 2246. ÖBERG, *Oskar Bertil*, * 1894, Fj 39. Bitr personaidet Göteb Luftvärnskår.
 2247. THORÉN, *Fritz Thorvald*, * 1892, Fj 40. Hvuoff Karl-
 stads fö.

2248. BRANDEL, *Nils Helmer*, * 1892, S 25. Vaktmästare.
 2249. KRISTIANSSON, *Karl Hilmer*, * 1891, Fj 40. Spårvagnsförare.
 2250. INGVAR, *Peder Albert*, * 1896, S 25. Kassör.
 2251. LARSSON, *Gustaf Hilding*, * 1895, Fj 35. Lantbrukare.
 2252. ANDERSSON, *Ernst Gunnar*, * 1893, Fj 40. Virkesuppköpare.
 2253. NORSTRÖM, *Vilhelm*, * 1893, S 27. Gasverksarbetare, t 40.

2254. OLSSON, *Herbert*, * 1895, S 27. Polisman.
2255. FAHLSTAD, *Fritiof Leopold*, * 1896, S 27. Byggmästare.
2256. HAMMAR, *Karl Albert*, * 1895, S 27. Tjänsteman.
2257. AXELSSON, *Axel Vilhelm*, * 1895, Fj 43. Vaktmästare.
2258. KJERRMAN, *Ernst Gustaf*, * 1895, Fj 32. Polisman.
2259. LARSSON, *Karl Albert Julius*, * 1894, Fj 43. Postiljon.
2260. BÄCKSTRÖM, *Nils Henning*, * 1894, Fj 40. Tjänsteman.
2261. ANDERSSON, *Sten Gustaf Ludvig*, * 1897, Fj 38. Expuoff Uppl flygflottilj.
2262. PERSSON, *Axel*, * 1897, Fj 45. Köpman, f 49.
2263. LINDELL, *Nils Gustaf*, * 1898, Fj 40. Tulltjänsteman.
2264. WALLIN, *Carl Oskar*, * 1899, Fj 39. Polisman.
2265. STRÖMLÖF, *Axel Vilhelm*, * 1900, Fj 40. Virkesmätare.
2266. ANDERSSON, *Paul Kalixtus*, se nr 2188.
2267. ANDERSSON, *Gustaf Adrian*, * 1898, Fj 40. Vaktmästare.
2268. GUSTAVSSON, *Gustaf Ossian*, * 1899, S 32. Styckj Lv.
2269. LARSSON, *Carl Johan*, * 1899, Fj 43. Vaktmästare.
2270. KARLSSON, *Karl Erik*, * 1898, Fj 43. Vaktkonstapel.
2271. NORDSTRÖM, *Nils Gustaf*, * 1899~ Fj 43. Vaktkonstapel.
2272. JACOBSSON, *Axel Ingemar*, * 1899, S 33. Brinellprovare.
2273. LIMAN, *Holger*, * 1901, Fj 43. Överpostiljon.
2274. JOHANSSON, *Erik*, * 1902, Fj 44. Vaktmästare.
2275. NORDLING, *Oskar*, * 1901, Fj 43. Sjukvårdare.
2276. CARLSSON, *Bror Johan*, * 1901, Fj 43. TK, Komminister.
2277. SVENSSON, *Karl Henning*, * 1905, S 36, Vpl Fj, tjt Karlstads fö.
2278. OLSSON, *Gunnar Valdemar*, * 1902, Fj 43. Köpman.
2279. JOHNSON, *Karl Axel*, * 1905, S 36. Åkare.
2280. WAARDH, *-Karl Rutger Emanuel*, * 1903, Fj 43. Bensinstationsföreståndare.
2281. WÄSEBY, *Stellan Magnus*, * 1905, S 36. Kontorist.
2282. LANTZ, *Karl Viktor*, * 1904, Fj 45. Köpman.
2283. JOHANSSON, *Sven Erik*, se nr 2047.
2284. ÖRTHBERG, *Helge Ivan*, * 1903, Fj 44. Polisöverkonstapel.
2285. WIDÉN, *Karl Gustaf*, * 1906, Fj 45. Tullvakt.
2286. ERNLER, *Nils Bertil*, * 1909, Fj 49. Försäkringsinspektör.
2287. BRAN, *Olof Sigfrid*, * 1905, Fj 47. Lagerchef.
2288. ÅSLUND, *Carl Gustaf*, * 1910, S 40. Poliskommissarie.
2289. ANDERSSON, *Arvid Herman*, * 1907, Fj 46. Polisöverkonstapel.
2290. ÅSTRÖM, *Axel Olof*, * 1908, Fj 49. Poliskonstapel.

2291. NYBERG, *Uno Evald*, se nr 2098.
2292. FORSEN, *Fritz Arvid Artur*, * 1908, Fj 49. Kriminalkonstapel.
2293. KULL, *Karl Gustaf*, * 1909, Fj 49. Brandförman.
2294. SVANQUIST, *Svante Georg*, * 1905, Fj 49. Vaktmästare.
2295. SANDBERG, *Erik Bertil*, * 1908, Fj 49. Polisman.
2296. OLSSON, *Olof Anton*, * 1911, S 42. Försäkringsinspektör.
2297. JÖNSSON, *Gunnar Olof Vilhelm*, * 1911, Fj 49. Tjänsteman.
2298. SPRINGER, *Kurt Edvard Vilhelm*, * 1911, S 43. Polisman.
2299. FJÄLLMAN, *Karl Gustaf Bertil*, * 1910, Fj 49. Desinfektör.
2300. GUSTAVSSON, *Sven Gustaf*, * 1911, S 44. Kontrollant.
2301. LÖÖW, *Arnold Sigfrid*, * 1911, S 44. Personalkons.
2302. HILLERSTRÖM, *Alf Olof*, * 1913, S 44. Polisman.
2303. HALLMÉN, *Erik Bertil*, * 1914, S 44. Kartritäre.
2304. HALL, *Yngve*, * 1918, S 44, Överfurir Värml reg 46.
2305. LUNDBERG, *Oskar Fredrik Ernst*, * 1911, S 45. Polisman.
2306. GULLBERG, *Carl*, * 1912, S 45. Vaktkonstapel.
2307. CARLSSON, *Gustav Ivan*, * 1911, S 45. Förman.
2308. SALSJÖ, *Lars Olof*, * 1914, S 45. Polisman.
2309. KRONLUND, *Alvar Ingemar*, * 1914, S 45. Hemmansägare.
2310. BENGTTSSON, *Ebbe Reinhold*, * 1912, S 45. Polisman.
2311. NYLÉN, *Karl Bror Rolf*, * 1915, S 45. Polisman..
2312. EMANUELSSON, *Karl Gustaf*, * 1911, S 46. Exekutionsbiträde.
2313. SÖDERLUND, *Eskil Holger*, * 1914, S 46. Polisman.
2314. SANDELIN, *Gustav Adolf*, * 1912, S 46. Polisman.
2315. PETTERSSON, *Bo Henry*, * 1909, S 46. Handelsbiträde.
2316. OLSSON, *Sven Olof*, * 1916, S 47. Konstapel.
2317. HULTHÉN, *Fritz Wilhelm*, * 1912, S 47. Sjukvårdare.
2318. BENGTTSSON, *Karl Axel William*, * 1919, S 47. Överfurir FV.
2319. NYMARK, *Bert Erik Egon*, * 1922, S 48. Polisman.
2320. BENGTTSSON, *Bror Einar*, * 1922, S 50. Studerande.
2321. JOHANSSON, *Knut Anders Elvin g.*, * 1907, MS 42.
Förrådsman.

FÖRKLARING TILL FÖRKORTNINGAR

A			
A	— Antagen.	FM	= Filosofie magister.
Adj	= Adjutant.	FK	= Filosofie kandidat.
AF	= Arméförvaltningen.	FF	= Flygförvaltningen.
Ahv	= Arméhundväsendet.	FKE	= Försvarets kommandoexpedition.
AIHS	= Artilleri- och Ingenjörhögskolan.	FL	= Försvarets läroverk.
AIB	= Arméns intendenturförråd i Boden.	Fik	= Fältläkarkåren.
AIK	= Arméns intendenturförråd i Karlsborg.	FOA	= Försvarets forskningsanstalt.
AIS	— Arméns intendenturförråd i Stockholm.	Fort	= Fortifikationen.
AIÖ	= Arméns intendenturförråd i Östersund.	Fst	= Förvarsstaben.
Art	= Artilleri(et).	Ftk	— Fälttygkåren.
Asp	= Aspirant.	FV	= Flygvapnet.
Ass	= Assistent.	FVK	= Förrådsförvaltningskurs.
Assoc	= Associé.	Förb	= Förband.
Ast	= Arméstaben.	Förd	= Arméfördelning.
AUS	= Arméns underofficersskola.	Förrförv	= Förrådsförvaltare.
Am	= Ammunition.		
avg	= avgången.	G	
avgst	= avgångsstat.	GasK	= Gaskurs.
avsk	= avsked.	GBK	r= Gevärbesiktningkurs.
B		Gci	= Gymnastikinstruktörskurs.
Båt	= Bataljon.	GCI	= Gymnastiklärarkurs.
Batt	= Batteri.	GD	= Gymnastik (sjukgymnast-) direktörskurs.
Bef	= Befälhavare.	Gf	= Gränsförsvar (s).
Ber	= Beredskap.	GIS	= Kurs i gymnastik och idrott.
Brig	= Brigad.	Grk	= Granatkastare.
Brigkvm	= Brigadkvartermästare.	Gst	= Generalstaben(-skåren).
C		H	
CA	= Chefen för armén.	h	= hos.
Ch	= Chef.	HD	= Hedersdoktor.
CTH	= Examen vid Chalmers tekniska högskola.	HL	= Hedersledamot.
D		HS	= Arméhund skolan.
Div	= Division.	HundK	= Kurs i arméhund tjänst.
DHG	= Diplom från handelshögskolan, Göteborg.	Hv	= Hemvärn.
DHS	= Diplom från handelshögskolan, Stockholm.	I	
Dv	= Driftvärn.	IK	= Intendentkurs.
E		Inf	— Infanteri.
Ex	= Examen.	Ing	= Ingenjör(-trupper).
F		Int	= Intendent (-ur) (-urkåren).
f	= för.	Int 2	= Andra intendenturkompaniet.
FD	= Filosofie doktor.	IntS	= Intendenturförvaltnings-skolan.
		lo	= Inskrivningsområde.
		IOS	= Infanteriofficersskolan.
		J	
		JK	= Juris kandidat.
		JS	= Arméns jägarskola.
		jvg	= järnväg.

K

KA(KS)	= Krigsakademien (-skolan).
KAFI	= Arméförvaltningens inten-denturavdelning.
KÄFT	— Arméförvaltningens tygav- delning.
KaptK	= Kaptenskurs.
Kav	= Kavalleri.
KB	= Kungl Maj:ts Befallnings- hävande.
KE	= Kansliexamen.
KFK	= Köksföreståndarkurs.
KHS	— Krigshögskolan.
KKrVA	= Krigsvetenskapsakademien.
KKV	= Krigsmaterielverket.
Kom	= Kommissarie.
Komm	= Kommission(-itté).
Kommend	= Kommenderad (-ring).
Komp	= Kompani.
KSKS	— Samfundet för utg av hand- skrifter rör Skandinaviens historia.
Ksp	:= Kulspruta.
KörK	= Körkurs.

L

l	= län.
Led	= Ledamot.
LKE	= Lantförsvarets kommando expedition.
lo	= landstomsområde.
lst	= landstorm.
Lv	= Luftvärn (-et).
Läk	= Läkare.

M

m	= med.
MD	= Medicine doktor.
ML	= Medicine licentiat.
MK	= Medicine kandidat.
MLK	= Militärläkarkurs.
MFK	= Militärförvaltningskurs.
MID	= Militärt idrottsdistrikt.
Milo	= Militärområde.
MoK	— Motorkurs.
MS	= Arméns motorskola,
mot	= motoriserad.
Mtrl	= Materiel.

N

N o V reg	= Närkes och Värmlands regemente.
-----------	--------------------------------------

O

o	= och.
Off	= Officer,
org	= organiserad.

P

P	— Pansar.
PatrS	= Patriotiska sällskapet.
Pv	= Pansarvärn.

R

Rbef	= Rullföringsbefälhavare.
Ro	= Rullföringsområde.
RCK	= radiocertifikatkurs.
Regkvm	= Regementskvartermästare.
Regtrsl	= Regementsstrumslagare.
Resst	= Reservstat.
RkK	= Regementskassörskurs.
Rs	= Ridskolan å Strömsholm.

S

SS	= Infanteriskjutskolan å Ro- sersberg.
Sign	= Signaltrupperna.
SignS	= Arméns signalskola.
SjvK	= Sjukvårdssergeantkurs.
Skv	— Skvadron.
SKE	= Sjöförsvarets kommando expedition.
sn	= socken.
SÖK	= Signalofficerskurs.
SUOK	= Signalunderofficerskurs.
st	= stora.
Str	= Skyddstrupper.
Strv	= Stridsvagn.
Styr	= Styrelse.

T

t	= till.
TAK	= Telegrafassistentkurs.
TD	= Teologie doktor.
tf	— tillförordnad.
TFK	= Tygförvaltningskurs för underofficerare. Tgfverk = Telegrafverket. THES = Civilingenjörsexamen vid tekniska högskolan för elektroteknik. THKS = D:o d:o för kemi och kemisk teknologi. THMS = D:o d:o för maskinbyggnad och mekanisk teknologi. THWS = D:o d:o för väg- och vattenbyggnad.
<i>Titlar:</i>	
Gen	= General.
Genlöjtn	= Generallöjtnant.
Genmaj	= Generalmajor.
Genint	= Generalintendent.
O	= Överste.
Öl	= Överstelöjtnant.
M	= Major.
K	= Kapten.
R	= Ryttmästare.
L	— Löjtnant.
Ul	= Underlöjtnant.
F	= Fänrik.
Fv	= Förvaltare.
Fj(MFj)	= Fanjunkare (Musik-).
S(MS)	= Sergeant (Musik-).

Tj(g) = Tjänst(-gjort)(-göring).
TK = Taktisk kurs för kaptener
(ryttmästare).
TOK = Tygofficerskurs.
Top = Topografi.
Tp = Transport.
Tr = Trängtrupperna.
Trp = Trupp (er).
Tst = Tygstat.
TygS = Utbildningskurs för tyg-
vattenbyggnads-
officer.

U

Ubef = Underbefäl.
Uh = Underhållstrupper.
Uoff = Underofficer.

US = Stabskurs eller kvartermästar-
kurs vid arméns underhålls-
skola.

V

v = vid.
Velord = Velocipedordonnans.
VOK = Vapenofficerskurs.
Vol = Volontär.
VVK = Väg- och
kåren.

Ö

ÖB ;= Överbefälhavaren.
övgst = övergångsstat.
öv st = över stat.

BETECKNINGSSÄTT FÖR ORDVAR OCH MEDALJER M M

Allmänt

BM	=	bronsmedalj.	GV:sJmt	=	Minnestecken med anledning av Konung Gustaf V:s 70-årsdag.
br	=	brandväsendets.	GVSBm	=	Minnesmedalj med anledning av Kronprins Gustafs och Kronprinsessan Victorias silverbröllop.
fk	=	försvarskommittés.	SO	=	Svärdorden.
FM	=	fälttågsmedalj.	NO	=	Nordstjärneorden.
FrK	=	frihetskors.	VO	=	Vasaorden.
FrM	=	frihetsmedalj.	CXIIIsO	=	Konung Carl XIII:s orden.
ftjk	=	förtjänstkors.	JohO	=	Johanniterorden.
ftjtG(S)	=	förtjänstecken i guld (silver)	Litt et Art	=	medaljen Litteris et Artibus.
G	=	i (av) guld.	GV:sOIM	=	Konung Gustaf V:s olympiska minnesmedalj.
GM	=	guldmedalj.	LingJubM	=	Lingiadens jubileumsmedalj.
Hk	=	hederskors.	Svm	=	Svärdsmän.
Ht	=	hederstecken.	SvM	=	Svärdsmedalj.
Jmt	=	jubileumsminnestecken.	VG(S)M	=	Vasamedaljen i guld (silver).
JubM	=	jubileumsmedalj.	mf	=	för medborgerlig förtjänst.
K	=	Kommendör av.	tf	=	tapperhet i fält.
Kmstk	=	Kommendör med stora korset av.	bfb	=	befälsutbildningsförbunds förtjänst.
L	=	Ledamot av.	CFB	=	Centralförbundets för befälsutbildning förtjänst.
lfb	=	landstormsförbunds.	GAA	=	Gustav Adolfs Akademien.
Lstrm (t)	=	luftstridskrafternas flygmärke (för tekniska off) (för flyg mekaniker).	KMA	=	Kungl Musikaliska akademien.
M	=	medalj	Landst	=	Sveriges landstormsförbunds centralförbunds förtjänst.
Mf	=	militärförtjänst.	Landstoff-	=	Landstormsofficerarnas riks-
MM	=	minnesmedalj.	Ht	=	förbunds hederstecken.
Off	=	Officer av.	ProP	=	Sällskapet Pro Patrias belönings-
patr	=	patriotiska sällskapets.	RLSF	=	Riksluftskyddsförbundet
R	=	Riddare av.	s förtjänst-		
RK(H)	=	röda korsets (halvmånens) (K) (kors).	SLK	=	Riksförbundet Sveriges lottakärers förtjänst-
sfb	=	skytteförbunds.	Svcfi	=	Sveriges centralförening
skidl	=	föreningens för skidloppningens och friluftslivets främjande.	för		idrottens främjande förtjänst-
S	=	i (av) silver.	Svgifrb	=	Svenska gymnastik- och idrottsföreningarnas riks-
Stk	=	Storkorset av.	Svmifb (m)	=	Sveriges militära idrottsför-
			krans)	=	förbunds- (m krans, f idrottsprestationer).
			Svofrb	=	Sveriges orkesterföreningars riks-
			SvRK	=	Svenska Röda Korsets förtjänst-

Svenska

RoK av	=	Riddare och kommendör av
KMO	=	Kungl Maj:ts orden
(Sera-		fimerorden).
OISGBmt	=	Konung Oscar II:s och Drottning Sofias guldbröllopsminnestecken.
OII:sJmt	=	Konung Oscar II:s jubileumsminnestecken.
GV:sJmtII	=	Minnestecken med anledning av Konung Gustaf V:s 90-årsdag.

Svsfb = Sveriges skytteförbunds överstyrelses förtjänst-
 SvSpsfb = Svenska sportskytteförbundets förtjänst-
 SvUBftjM = Sveriges ungdomsberedskaps förtjänstmedalj.

Utländska

AnhABjO = Anhaltska husorden Albrecht Björnen.
 BadBLS-ZO = Badiska Berthold I:s av Zäringen orden.
 BadZLO = Badiska Zäringers Löwenorden.
 BayMfO = Bayeriska Militärförtjänstorden.
 BLeopO = Belgiska Leopoldsorden m sv.
 BraunHLO = Braunschweigska husorden Henrik Lejonet.
 BulgCf (Mf)O = Bulgariska civil (militär-) förtjänstorden.
 DDO — Danska Dannebrogorden.
 EÖK = Estniska Örnkorset.
 FSftjk = Finska skyddskårens förtjänstkors.
 FMM = Finsk krigsminnesmedalj.
 FinlVRO = Finlands Vita Rosorden.
 FHMM = Finsk minnesmedalj för humanitär verksamhet till förmån för offren av Finlands krig 1941—1944.
 FrHL = Franska Hederslegionen.
 FrSvSO = Franska Svarta stjärnorden.
 ItKrO = Italienska Kronorden.
 JHSO = Japanska Spegelorden eller Helgade skattens orden.
 KinGSKO — Kinesiska Gyllene skördens orden.
 LitGedO = Litauiska Gediminas orden.
 MWKrO = Mecklenburgska husorden Wendiska kronan.

NassAdO — Nassauska Adolfs militär-och civilförtjänstorden.
 NassGLO = Nassauska husorden Gyllene lejonet.
 NedONO = Nederländska Oranien-Nassau-orden.
 NS:tOO = Norska S:t Olavsorden.
 OffPers-del'Ip = Persisk Officer de l'Instruction publique.
 PersLSO = Persiska Lejon- och Solorden.
 PolRest = Polska orden Polonia Restituta.
 PCO = Portugisiska orden da Conceicao.
 PKO — Portugisiska Kristiorden.
 Prjrk = Preussiska Järnkors.
 PrKrO = Preussiska Kronorden.
 PrRÖO = Preussiska Röda örns orden.
 RS:tAO = Ryska S:t Anna-orden.
 RS:tStO = Ryska S:t Stanislaus-orden.
 RumKrO = Rumäniska Kronorden.
 RumSO = Rumäniska Stjärnorden.
 SAO = Sachsiska (Kungl) Albrechtsorden.
 SEO = Sachsiska (Hertigliga) Ernestinerorden.
 SpMfOrk (vk) = Spanska Militärförtjänst-(sk)orden med röda kors (silverkors) (vita kors).
 StbVO = Storbritanniska Victoriaorden.
 TjslVLO = Tjeckoslovakiska Vita lejonets orden.
 TMO = Turkiska Meschidie-orden.
 TOO — Turkiska Osmanié-orden.
 TyskÖO — Tyska Örnorden.
 L^TMM = Lingersk krigsminnesmedalj med eller utan svärd och hjälm.
 WaldFO = Waldeckska Förtjänstorden.
 WiirtFrO — Wiirtembergiska Fredriksorden.
 ÖJKrO = Österrikiska Järnkronorden.

PERSONREGISTER TILL LEVNADSTECKNINGARNA

Bokstäverna framför nummer betyder: P = Präster, A = Auditörer och Krigsdomare, L = Läkare, R = Regementsskrivare och Regementsintendenter samt M = Musikkirkeledare.

(Hänvisningen gäller vederb nummer. Personer med samma namn äro upptagna i nummerföljd.)

A

Abelsson, A T S	2081
Adelsohn, E	1139
Adlerfelt, P	548
Adlerklo, E	472
Afzelius, A H M	1058
Agell, N G	1135
Agerlin, P	888
Agge, E F	2064
Agvall, K E	L 78
Ahlberg, S S	1102
Ahlbom, E	569
Ahlefeldt, J	405
—, C M	524
Ahlgren, A F L	1421
Ahlmark, C O	1072
Ahlzén, N H	1490
Allstrén, A F	1808
Allström, C	764
—, C G	1723
—, F	1929
—, B O	2005
—, K E	2148
Almquist, C A	1070
—, R H	A 45
Alsterlund, J	P 67
—, M	1893
Alstermark, J	1007
—, C R	1132
Althar, A F	P 72
Alsing, D A	1619
Aminoff, H A	780
Anander, J A	1887
Anckarsvärd, C H	893
Anderling, A N	1555
Andersson, A	64
—, N	76
—, M	93
—, P	120
—, P	166
—, N	208
—, P	243
—, N	307
—, B	343
—, J	P 66
—, J	R 2
—, E E J	1445
—, G	1792
—, P	1793

Andersson, P	1811
—, J	1877
—, N G	1903
—, J P	1945
—, C A	1998
—, G J	2041
—, K I	2097
—, A A	2099
—, P K	2153
—, E	2207
—, O E	2234
—, E G	2252
—, S G L	2261
—, G A	2267
—, A H	2289
Andreas	P 3
Anjou, G A O	1224
Ankers, E	1442
Annerstedt, F	P 70
Anrep, G	153
—, R	247
—, G	330
Antonsson, B	805
Appelqvist, B	1460a
Arén, E G	795
—, C T	849
Arenander, A E	606
Armfelt, G M	804
—, E L	819
—, V E	990
Arnell, A J	1928
Arninge, G S	1609
Aronsson, D	2008
—, G E	2100
—, D	2105
Arvidsson, H	23
—, P	101
—, H	122
—, I	128
—, H	162
—, I	R 7
Asmunsson, E	240
Asplund, A	1975
—, G H	2090
Atmer, H V K	1404
Axelsson, C von	736
—, C A von	802
—, J F von	886
—, G von	892

Axelsson, G J von	971
—, C J H von	1005
—, F G O E von	1006
—, J G H von	1094
Axelsson, O A	2027
—, A V	2255
Aurén, O V	1099

B

Bagge, A	445
Barkman, H	229
—, F E S	1403
Bauer, P H	1276
Bauman, J D	769
—, F	847
—, J F	1810
Bautzen, J E von	556
Beckman, E	953
Beijerhielm, C V	512
Belfrage, S H	685
—, O L	829
—, H C	836
—, O E	1000
—, H G H	1548
Benander, J A	2126
Benéus, L E B	1237
Bengt	321
—, ...	P 10
Bengtsson, P	148
—, J	333
—, J	436
—, K	2010
—, S B	2083
—, P E	2146
—, E R	2310
—, K A W	2318
—, B E	2320
Benzin, J	L 24
Berg, J	323
—, J	446
—, E	576
—, O	601
—, B U	978
—, R V	1183
—, E A	1209
—, B L	1289
—, J E	1845
—, A L	1906
Bergdahl, K B	M 8

Carlsten, L	577	Dalgren, Å H	2067	Ehrencrona, E F G	955
—, T	646	Danielsson, A	201	Ehrenheim, J V	741
—, J G	814	—, J	355	Ehrenreich, J K F	M 3
Carlsson, C	42	Danielson, C F G	1069	Ek, L J	P 24
—, H	146	Danielsson, G V	1464	Ekberg, N	2002
—, C	179	—, A G	1513	Ekelund, B D	882
—, C	R 1	—, J V	1599	—, A F	1092
—, C	1953	—, D	1732	—, A	P 29 a
—, C R R	2020	Dassau, S	238	—, D	L 58
—, B J	2276	Davidsson, M	9	—, NO	1779
—, G I	2307	—, P D	1600	Ekerman, N F	1830
Carpelan, L W	844	Delin, C O	1128	Ekeroth, N	939
Cassel, A T	1115	—, R E A	1568	—, N R	1883
—, J M	A 24	Dell, J	542	Ekestubbe, G H	1155
Cederblad, C O	2123	Dettern, G von	399	Eklund, B V M	2009
Cedercrona, J U	928	Deugen, E	462	—, N G	2075
Cederholm, I	551	Didron, C	213	Eklöf, T	2124
Cederström, C	867	—, F C	500	Ekman, P	402
—, C	877	—, H F C	639	—, H	709
Cervin, A	1919	—, C E	649	Ekstedt, S K E	2055
—, J M	1976	Djurberg, P	732	Ekstrand, L	P 53
Christenson, H A	A 44	—, Sten	1282	Ekström, A E	1962
Christiernsson, A	8	—, Sverker	1295	Ekwall, S M	1154
Chronander, C	P 52	—, L G H	1510	—, J E	2132
Claéson, K G D	1195	Djurklou, N	656	Elander, A	1504
Clarholm, S	1249	—, N G	773	Eldh, C	716
—, O	1436	Dorph, H V	985	—, A G	770
Clementeoff, G V	897	Dougles, J L C	825	—, N H	771
Clemetson, E	313	Drake, J G	438	—, A E	855
Colliaander, C G A	1023	Dreffensköld, N G	412	Elffors, L G	2000
Collvin, C H	1460	Dreijer, J	L 4	Elfstrand, C	1865
Cremer, J	224	Dreiflich, J	R 15	Elg, C	1977
—, F	392	Drencker, H M	L 16	—, G J	2154
Creutlein, C C von	943	Drummondh, H J	97	Elgh, E A	1145
Crispin, G A	1455	Dryander, E	486	—, C G	1181
Cronberg, F M	525	Düben, C	419	Ellinge, S E E	2051
Cronhjort, A	187	Duker, H H	411	—, K H E	2071
—, J J	205	Dullberg, C	278	—, L B E	2144
—, A	209	Durling, E W	1203	Ellison, E	2216
Cronman, J	390	Duse, H H	751	Emanuelsson, K G	2312
		Duwall, G J	703	Embro, J O G	1262

D

Dafgård, J E F	1497
Dahl, A H	A 15
—, C V	2036
Dahlberg, C	239
—, F G	1153
—, K O T	1427
Dahlborg, P E	2068
Dahlgren, J	P 46
—, B E	1617
—, N Y	1947
Dahlin, J E	A 35
Dahlman, J	277
—, E	799
—, P R E	1424
—, J	1777
—, J	1829
Dahlqvist, S	P 39 a
Dahlström, F	463
—, A	1951
Dalhom, C E	1063
Dalborg, J E	1430

E

Eckstedt, S A von	629
—, J G von	756
Edborg, B G I	1527
Edén, A B	P 78
—, J A	2203
Edgren, V	961
—, A H	1033
—, G F	1051
Eding, M	415
Edman, A E	2120
Edoff, C H	1615
Edström, E W	2037
—, E L	2095
Edvinsson, E R V	2066
Eek, O	275
Efvergren, J V O T E	L 70
Egelström, P L	1804
Egnell, G J	R 22
Ehne, E	1265
Ehrencrona, C S G	875

Ehrencrona, E F G	955
Ehrenheim, J V	741
Ehrenreich, J K F	M 3
Ek, L J	P 24
Ekberg, N	2002
Ekelund, B D	882
—, A F	1092
—, A	P 29 a
—, D	L 58
—, NO	1779
Ekerman, N F	1830
Ekeroth, N	939
—, N R	1883
Ekestubbe, G H	1155
Eklund, B V M	2009
—, N G	2075
Eklöf, T	2124
Ekman, P	402
—, H	709
Ekstedt, S K E	2055
Ekstrand, L	P 53
Ekström, A E	1962
Ekwall, S M	1154
—, J E	2132
Elander, A	1504
Eldh, C	716
—, A G	770
—, N H	771
—, A E	855
Elffors, L G	2000
Elfstrand, C	1865
Elg, C	1977
—, G J	2154
Elgh, E A	1145
—, C G	1181
Ellinge, S E E	2051
—, K H E	2071
—, L B E	2144
Ellison, E	2216
Emanuelsson, K G	2312
Embro, J O G	1262
—, K O A	1553
Emilsson, O F	2059
—, A H	2110
—, C A	2229
Emmerts, A	573
—, C	L 28
Eneroth, K T	1575
Enesköld, F M	863
Engholm, J J	L 55
Engström, J	L 49
—, A	1537
—, O F	2107
Enhörning, E	336
Enström, N	1983
Erasmie, J G	538
—, O G	560
Erhardt, K E	1096
Ericus, H	P 6
—, L	P 14 a
—, O	P 22
Ericson, A G L	2115
Ericsson, A G	1585

Ericsson, A	1970	Finngård, G	1416	Fröding, J	1734
Eriksson, L	19	Firnhaber, D	L 14	—, A	1780
—, C	74	Fitinghoff, C B	1800	Fröjd, E A	2086
—, N	287	Fjällman, K G B	2229	Frösell, B	1208
—, J	293	Fjällström, F	1798	Funcke, A	464
—, N	310	Flach, E G	857	Furster, S A V	A 47
—, E A	1137	Fleetwood, A J	327	Furtenbach, B G L	1239
—, E M	1266	—, G M C	1048	Furugård, S	2214
—, I	R 8	Flemming, C G	L 54	Fürstenau, J	1746
—, A R	1417	Flodin, G C A	1415	Förster, W	195
—, E A	1614	Flodman, J A	R 24		
—, E A	2028	Fock, G	403		
—, E O	2130	—, H H	434	G	
—, C W	2108	—, G	435	Gadd, C	536
Erixon, E	1950	—, A G	553	Gadde, H	129
—, E K	2022	Folcker, J F	1130	—, G	535
Ernevi, A H	P 80	—, C W	1141	—, H J	621
Ernlér, N B	2286	—, C G	A 36	Galle, L	90
Ernstson, B G G	1633	Folke, I	1104	—, E	214
Esbjörnsson, P	210	Follén, J E	P 63	Gallon, A G	1603
Essen, J von	217	Follin, G T W	1255	Gauffin, C F	789
—, A O von	271	Forbes, J	56	Geber, P H	1563
—, L von	288	—, L J	231	Gedda, S E E	L 76
Everhall, S-O	1267	Fornell, H	2125	Gegerfelt, S von	253
Evers, T R	1219	Forsberg, C P	813	—, J C von	499
		Forsén, F A A	2292	Geijer, A	733
		Forsgren, S A	1536	—, P A	818
F		Forslund, C	940	—, F V	878
Faber, J	R 6	Forsman, S	1258	—, C A	929
Fabritius, G	614	Forsslöf, B E	1584	—, A R	976
—, C A	681	Franc, S F	650	—, G R	1093
—, G A	727	Franzon, K V	2245	—, C A	1101
Fager, P	505	Fredén, L F	1245	—, C R	A 27
Fagerström, K B G	1291	Fredriksson, C G	L 69	—, R B G	A 48
Fahlroth, J A	A 26	Frese, E de	869	—, E G	1406
Fahlstad, F L	2255	—, J A de	912	—, E E K R	1428
Fahnesköld, S	432	—, C O de	A 31	—, B G D	1440
—, L	474	Frietzky, J	571	—, C G	1711
—, C M	478	—, J	620	Georg, M	L 11
—, L	492	Frisell, A F	1086	Gerdtsen, H	142
Falck, A	359	Frizell, J	587	Gerlach, G H A	1213
Falk, P	554	From, A	6	Gersdorff, C	375
—, G M	643	—, C	86	Gertten, A J von	396
—, H A	880	—, E	87	—, A G von	616
—, W E	1002	—, O	156	—, C A von	969
—, W O	1003	Froman, P P	P 27	Gestrin, G J	914
—, C H	1077	Frumerie, M	523	Gewert, G I V	1149
—, H H W	1080	—, P	578	Gidrup, S A	2072
—, H G V	1082	—, E	678	Giers, A L	P 28
—, G W	1087	—, P	682	Gihl, A J	L 61 a
—, O T	P 21	—, P G	924	Gillén, O A	1967
—, J R	1446	Frychius, J M	889	Gisselman, A	1827
Falkenberg, M von	16	Frykberg, E	1747	Gjöbel, I G	1750
—, C von	17	—, A	1767	Gleisner, G E	2043
Falkenstedt, J A	890	—, B	1815	Glitsten, G	80
Falsjö, K A T	1556	Frykblom, P	1769	Godman, D	497
Feilitzen, A von	32	Frykholm, L	1820	Gohr, H	165
Fellenius, C G W	1589	Frykner, M	599	Gordon, A	60
Fensby, S R	1604	Fryksten, N O	1766	—, J	174
Ferm, C G	1431 a	Frödin, O	1763	—, J	226
Fernlöf, B	1765	Fröding, C M	1038	Gradin, J	1725
—, C	1954	—, O R	1131	Granefelt, T	1602
Fineman, G P	1727	—, J H	P 77	Granfelt, L	357
—, J A	1728			—, J G	516

Granfelt, L	522	Göthe, K S	1263	Heland, J V von	809
—, L G	632	Göthlin, F E G	1083	—, A von	P 34
—, C G H	962	Göthner, T G	1516	Helin, J F	975
Green, H	448	Götmark, A V	2224	—, I	1930
—, G A	513			—, J P	1966
Grehn, J A	M 6	H		Helleberg, G	1168
Greiffenschütz, F	526	Haak, C A	L 61	Hellgren, C F	791
Grevillius, F	1225	Hagberg, E H	1034	—, C G	1079
Grewell, C A	1229	—, C R	1144	—, R G	1710
Grimberg, C P	808	—, B E	1577	—, J F	1720
Gripenwald, J E	763	—, B T	1578	—, A	1733
Groth, B	1816	Hagman, K J V	1579	—, A	1787
—, A J B	1894	Hagström, S A	1479	—, A F	1847
Grotte, H	423	—, C J	1990	—, B M	1866
Grubbe, J	225	Hagströmer, A J	L 36	—, C F	1896
Grundell, E I	1587	Hahlfer, D	517	—, A O	1905
Gråberg, J	443	Hahne, B L	2128	Hellman, C T	1211
—, J E	R 13	Halk, W	1861	—, E G V	1454
Gräslund, L O	1526	Hall, Y	2304	Hellstrand, N F	2015
Grönberg, V F	2044	Hallberg, J F	L 37	Henson, B	73
—, E A	2056	—, G R	2121	Henriksson, J	69
Grönqvist, L	1760	Halldin, G	R 18	—, S	257
—, L	1771	Hallenborg, S G	1012	—, K H	1564
Gullberg, C	2306	Hallencreutz, C	848	Herin, C A E	1097
Gullbrandsson, N	212	Hallgren, L E	1611	—, K A H	1121
Gullbransson, C O	2004	Hallmén, E B	2303	Herlén, E	856
Gustafsson, K	77	Hamelius, O J	P 23 a	Hermanson, G A von	870
—, C	102	Hammar, H M	1046	Hermanson, C A	1228
—, E	232	—, F A	1484	Hermansson, N R	1610
—, E V K	1506	—, K A	2256	Hernius, A J Å	R 35
—, F J	1636	Hammarhjelm, C G	807	Hernth, B R L	1287
—, B	1803	Hammarström, J	539	Hertell, B von	824
—, A	1912	Hammarsund, O E	2050	Hertzberg, J	L 47
—, G H	2029	Hammervald, G G	2103	Hildebrand, A	428
—, E K O	2147	Hanngren, G M	1194	Hildebrandson, H	930
Gustavsson, G H	2052	Hansson, O	96	Hillerström, A O	2302
—, G O	2268	—, L	107	Hjalmarson, H O	1160
—, S G	2300	—, H	145	Hjelm, A L	2225
Gyllenflycht, E	586	—, M	250	Hjelmstierna, J F	427
Gyllengranat, H R	850	—, S H	1629	—, C G	559
Gyllenkrok, A V	672	—, J E H	2061	Hjerdin, A	1918
Gyllensparre, B	389	Haqvinius, A	1790	Hjortsberg, G A	1242
Gyllenspetz, J	139	Haraldsson, A	112	—, D	P 43
—, E	280	—, J	176	Hjukström, G W	1227
—, J	337	—, H	316	Hofflander, P	603
—, P	346	Harder, J A E	1408	Hofsten, B von	A 16
—, J	467	—, O L G	1409	Holm, J	938
—, M	520	Hartzell, N H D	1275	—, C T	1202
—, T	633	Hassel, C	1749	—, N	1824
—, M	655	Hasselström, L	R 17	—, P O I	2079
—, A	648	Hastfehr, F H	502	Holmberg, O	602
—, J C	760	Hedberg, C F	1706	—, C G	1091
—, M	931	—, O	1818	—, S	1198
Gyllenstorm, P E	753	Hedborg, L V	L 68	—, T	1453
Gyllenstråle, P	108	Hedenlund, M E	1152	—, R H	1596
Gylter, J E G	1273	Hedenqvist, J	A 17	—, Th	1943
Gynne, K O D	1570	Hedenstierna, J G	821	Holmgård, G A	2237
Günther, C E	723	Hederström, K A	1044	Holmqvist, R E A	2219
Günthersberch, P	409	Hedner, L	1750	Holmstedt, I E K	1501
Gäfvert, N A V	2092	Heijbel, S H	1233	Holmstrand, S E G	1541
Göransson, B E	1243	Heijkenskiöld, F A D	993	—, J G	2084
—, O	R 10	Heintzie, C J	906	Holmström, V	944
Görling, H D	1493	Heland, J V von	765	—, C A L	1538

Holstein, B	L 13	Jacobus, A	P 9	Juhlin, C H	2228
Holtz, B	L 9	Jaensson, C F	1915	Jurij, L	514
Horn, C	528	Jansson, P H	1447	—, P	579
—, C C	871	—, G W	1521	Jägerhorn, C H	508
Hornevall, B M	1616	—, P A	1952	—, L J	630
Hultgren, A G	2033	—, A H	2111	Jönsson, A	50
Hulthén, F W	2317	—, T	2231	—, A	123
Hultman, H	451	Jerner, J	384	—, N	173
Hvass, N	262	Jernfeltz, I E	757	—, G O V	2297
—, N	263	Jilmstad, A T	2054	Jöransson, Å	184
Håkansson, E	180	Joen i Holma	304		
—, J	183	Joensson, P	140		
—, A	199	—, A	200		
—, E	294	Johan, G L	L 18	Kagg, N	3
—, K O	1236	Johannes, L	P 13	—, M	4
—, H	L 12	Johannesson, N L	2150	—, E	211
—, D H	1571	Johansson, E	82	—, B G	657
Hård, C	365	—, B	154	Kaijser, C L	1103
—, E G	572	—, J	172	—, G	1112
—, J L	618	—, J	207	Kalling, P	646
—, C F	631	—, J	242	Kalmborg, K H	1253
—, E G	786	—, E	258	Kalow	M 1
—, G	796	—, N	302	Karell, N O	A 49
—, R H	840	—, J	324	Karl Filip, Först i lev-	
—, J L	842	—, G T	1457	nadsteckningarna.	
—, E V	958	—, B A	1605	Karlberg, G J I	1539
—, V L	1049	—, S E	2047	Karlin, K V	2046
Hårleman, P G R P	1254	—, O G A	2134	Karlsson, A G	1142
Häggsström, N E	1592	—, K R	2139	—, D S	1182
Hästesko, S	92	—, S G H	2094	—, K-E	1214
—, J V	901	—, S R	2143	—, E A	1269
Höffner, M	15	—, K V	2232	—, E G	1519
—, M	161	—, E	2274	—, A G	1542
—, E	245	—, K A E	2321	—, R G V	2063
—, N	281	Johnson, N G	2211	—, E O S	2073
—, E	351	Johnsson, L A	1561	—, K G	2098
—, M	455	—, E F	2082	—, K E	2270
Högberg, L I	1560	—, K A	2279	Karlström, J G	407
Högbohm, G B	1582	Jonas, P	P 19	—, O F E	1624
Höglind, A	1901	Jonsson, E	44	Karr, W	63
Höijer, G R	P 54	—, N	45	Kart, P	364
—, J P	P 74	—, A	47	Katt, A	340
Höljfors, A	1458	—, N	127	Keller, S I	1546
Hörberg, H K A	2226	—, N	138	Kerchwott, H	L 5
Hörnstein, L	1280	—, N	144	Kilman, D J	P 25
		—, J	149	King, W	49
		—, B	150	Kinnemond, P	41
		—, J	193	—, J	83
		—, B	235	—, D	88
		—, B	244	Kjellberg, J A	815
		—, B	255	—, O	1978
		—, A	259	Kjellin, G	P 55
		—, I	312	—, E	A 29
		—, A	1910	—, C V	1534
		—, J	1923	—, P C A	1875
		—, B L	1994	Kjellnerberg, G	816
		Jordansson, J F	1764	Kjellström, C A	1858
		Josefsson, A G	1512	Kjerrman, E G	2258
		Juel, H	788	Klarström, N G	2013
		Juhlin, N I	1212	Klercker, F af	891
		—, J A	1900	Kling, Z	627
		—, P	1934	Klingenstierna, C A	1200
		—, C M	1946	Klosterborg, S	1618
				Knorring, J V von	1020

Knut	P 7	Lagerlöf, F H	1848	Lidén, A	1405
Knutsson, L	315	Lagerström, P G	1608	—, J M	1982
Koch, G M A	1074	Lancken, V E von der	A 39	—, E	1988
—, E C	1748	Landgren, H N	1451	Lidström, C F	1204
Kock, A von	561	Landin, J-E V	1302	Liedberg, B	588
Kollberg, I T	1807	Lang, J	456	Liewen, G R	381
Kolthoff, J	841	Lannerstierna, M V	676	Lignell, E	1878
—, E G	972	—, P A	810	Ligner, A J	L 66
—, H A	1401	Lantz, B Å	1272	Liljencrantz, G A	784
—, E H	1495	—, K V	2282	Lillie, A	84
Kolmodin, L N	838	Larson, B A	P 79	—, J B	527
—, J J	A 21	Larsson, A	39	Lilliecrona, C J	379
Konow, T S von	1129	—, S	91	—, G	489
Korseman, J	R 19	—, M	99	Lilliehöök, J	568
Kosboth, A R von	946	—, B	163	—, G A	828
Koschell, G	884	—, A	159	—, G M	922
Koskull, A E	945	—, L	190	—, C A	960
Kothen, M C von	378	—, A	233	—, F G	988
—, S G von	383	—, L	273	—, C M	1039
—, C J von	530	—, C	342	—, C J V	1059
—, A C von	547	—, C	439	—, G F S	1066
Krabbe, G	18	—, F	998	—, B C J	1067
Krafting, N	465	—, L J K	1064	—, G A	1863
Kristensen, B A W	1533	—, C	R 26	—, A W	2217
Kristiansson, K H	2249	—, O M	1612	Lillienau, K E G	1465
Kronlund, A I	2309	—, E L	1613	Lilliesköld, J A	1402
Kruse, J V	461	—, K E	1623	Lilliestierna, A S	875
Krusenstjerna, B N A von	908	—, P	1809	Lilliesträle, C P B	625
Kruskopf, F	1708	—, J	1937	—, C F	784
Kruus, C F von	830	—, O E	2152	—, I V	777
Kråka, O	215	—, K L	2221	—, A E B	P 48
—, O	286	—, K O	2239	Lilljebjörn, L	540
Kröningsvärd, C G	635	—, C	2244	—, N G	590
Kull, K G	2293	—, G H	2251	—, A	638
Kullin, C M	1836	—, K A J	2259	—, F M	658
Kuylenstierna, J D A	1053	—, C J	2269	—, K	774
Kühn, F	233 a	Laurell, K A	1043	—, U	1068
Kyckling, P	279	—, L G	1776	Lilljebblad, N	257
Kylander, C A	1941	Laurentius, S	P 8	Liman, H	4273
Kylín, E W V	L 74	Ledin, C	521	Lind af Hageby, H J J	594
—, J	2106	Lefrén, C G	1768	Lind, J	P 42 a
Kyneson, N	21	Lekander, J	952	—, E O A	1574
Kyrk, J E	2012	—, G M	1759	Lindahl, A G	2205
König, J A B	864	Leijon, H G E	A 41	Lindberg, C G	1075
Körling, P	484	Leijonhielm, J M	783	—, C O	1184
		—, T I	1078	—, J J	P 37
		Leijonhufvud, A G A	1170	—, P A	P 68
		Leijonstедt, C J	782	Lindeberg, L	318
		Lemke, J H	996	—, E	429
		Lemon, E	531	—, F	626
		Lenck, J	130	—, K E G	1300
		Lenglich, P von	31	Lindeblad, N	1743
		Leslie, A	1	Lindell, N G	2263
		—, A	34	Lindelöf, Z	1972
		—, G	37	Lindén, L J	1173
		—, J	85	Linder, U	1196
		Leufstedt, A	1856	—, O V	1979
		—, A	1886	—, E	1987
		Levenius, K G	R 33	Linderholm, O	P 62
		Levin, S A	1626	—, B V	1509
		Lexow, C F	L 43	Lindgren, H O	1297
		Lidback, E A S	1422	—, S S	1631
		—, E G H	1551	—, B G L O	2088

L

Ladehof, G	25
Laenus, J A	L 50
Lagerberg, S	865
—, J P	949
—, A H	1821
Lagerbjelke, B A	1045
Lagergren, C F	1052
—, A	A 28
Lagerhjelm, M G	341
—, C	391
—, J J	591
—, A H	641
Lagerkvist, F S	1557
Lagerlöf, C O von	876
—, A M	921
—, E G	994

Lindgren, J E	2109	Lundvall, T R	1475	Mankell, J	1009
Lindh, A	367	Lundvik, C G	885	Mannerberg, J	221
—, E W	1125	Lybbers, C F	1819	—, J	356
—, O	1822	Lyrholm, K	1434	Markusson, A	160
—, A	1854	—, K T	1437	—, K R	1620
—, O W	1924	Lytke, B	230	Mask, S	360
Lindholm, R I	1607	Läftman, H R	1178	Matérn, A M von	879
Lindsfelt, O	710	Löfdahl, A A	1959	—, E von	935
—, J S	740	—, E M	2209	Matsson, A	54
Lindskog, E V	R 27	Löfgren, C F	1026	—, S	79
—, G A	2053	—, C G	1106	—, H	119
Lindström, H A	2093	—, H F	1107	Mattson, K M	1423
Ling, A	1730	—, T E	1410	—, K O H	1573
Linroth, C	387	—, B Y	1486	Maule, C	909
—, C	613	—, C G	1868	Meijer, C	420
—, C A	670	—, A L	2039	—, G	562
—, C F	701	Löfving, H	151	—, G	688
—, C	711	Löfman, P R	797	—, G H	2137
—, C E	721	—, J	854	Meijerfeldt, J A	748
—, C S	737	—, H	1837	—, A F	752
—, H G	1065	Löfve, J	915	Meijerhelm, E A von	713
Linten, C G von	422	Löthner, C E	1061	—, C V von	744
Lithander, B J	1543	—, A	P 49	—, F M von	966
Ljungberg, A F	1722	—, J	P 61	Melcher, E	1176
Ljunge, E	1232	Löwenborg, G A	742	—, T G	1281
Ljunggren, K H	2040	Löwenhielm, C G	666	Melén, A	1872
Lode, J V	558	—, G J	675	—, N G	1879
Loffman, H J	589	—, C G	726	—, C A	1899
Loftman, O	1741	—, G J	781	Melin, O G	1593
—, J	1796	—, C	785	Mellander, A E	2220
Loid, L	1518	—, G	812	Mellqvist, N G	2149
Lood, A	206	—, F A	868	Mellring, G	P 26
—, H	212 a	—, C	948	Metzerode, O C	12
Loos, H	585	—, F E	987	Meurling, F V	1040
Lorentz, C	347	—, C G A	1418	—, A E V	1110
Lorichs, B G F	1156	—, G B A	1435	Meurman, G	693
Lost, H	580	—	1755	Michaelsson, N	40
Lovén, H M F	1466	—, P R G	1834	—, P	72
Ludvigsson, G A	2096	Lööf, A E	1971	Moback, A	592
Lund, J	1842	Löow, A S	2301	Modensvärd, J J	973
—, N	1869			Moffat, R	169
Lundberg, T H	1118			—, J	388
—, K N K	L 65			Mogren, A P	1874
—, H G H	1549			—, F M	1876
—, C G	2026			Molander, U B V	1628
—, O F E	2305			—, N	1960
Lundell, J	1716			Mollstedt, S E V	1222
—, P	1781			Monpenne, W	188
Lundén, L B	1271			—, P	197
—, H I	1547			Montgomery, F G	834
Lunderqvist, T	1419			—, C O R	979
Lundgren, K F	1230			Monthan, C A	1785
—, K S R	2011			Morén, E	P 73
Lundh, R T L	1565			Morling, C J	1138
Lundholm, K F	1488			—, K J Å	1499
—, B G	1535			Morsing, P W	L 75
Lundin, G	1938			Munster, F	372
—, M	1986			—, H	433
Lundmark, J G	1926			—, D	475
Lundqvist, C G	1164			—, F	485
—, J I	1622			Munsterhjelm, O B	902
Lundstedt, C F	750			Mürman, A	223
Lundström, E	L 35			Mydersfer, H von	35

M

Maclean, D F	691
Mæchel, F F	A 33
Magnell, K	581
—, E G	936
—, J F	1701
Magnusson, G B	1285
—, L J O	1298
—, S H	1299
—, K E	1528
—, N	2218
Magnryd, G A	2077
Malmberg, K G L	2087
Malmberg, O A	963
—, C F von	977
—, E A	1028
—, K A A	1984
Malmros, C	1192
Malmsten, N	1522
Malmström, A H	1133
Man, W	65
Mandell, A	430

Myhrman, A	911	Nisbeth, H C A	1081	Olander, K L	951		
Myrén, K H	1638	Nisser, D	L 30	Oldensköld, E O von	708		
—, A	2019	—, D	L 32	—, A von	973		
Myrin, H A V	1123	—, W A G	1531	Oldevig, G F	1029		
—, O W	1933	Nordanskog, G V F ..	1206	Olheden, P C	2065		
—, A W	1961	Nordanväder, L	124	Olivecrona, G	754		
Månsson, B	147	Nordenankar, C	967	Oljeqvist, S	477		
—, L	203	Nordenberg, S O F ..	1185	Ollson, O J	1969		
—, E	241	Nordenfeldt, N J ...	1042	Olofsson, J	66		
—, E	269	Nordenhielm, S	A 18	—, J	70		
Mårtensson, C	20	Nordemark, C A	615	—, G	98		
Möller, B	22	Nordensvan, C O	1111	—, J	115		
—, P	349	—, C O M	1119	—, E	167		
—, A	515	—, G V	1431	—, J	189		
—, J	L 25	—, O R	2201	—, J	192		
—, E V	1469	Nordgren, C	1996	—, H	289		
Mörner, L A	268	Nordin, A G	1197	—, A	290		
—, A	611	—, B K Å V	1210	—, A	334		
—, H G	619	Nordling, O	2275	Olsén, B F	2085		
—, C	820	Nordström, A J F ...	1098	Olsson, H	260		
—, F T J	980	—, K E	1180	—, J	274		
—, G S	1018	—, F	1293	—, A	301		
Mörth, N A	L 52	—, N G	2271	—, L	308		
N							
Naeslund, C-G M ...	1292	Noreen, D	350	—, H	354		
Nanfält, J	1714	—, C L	704	—, K-E D M	1221		
Naucmér, C A	905	—, D	862	—, K G	1463		
—, C M	999	Norelius, A	1957	—, O	1731		
—, K A	2078	Norén, A Å	1621	—, N	1855		
Nervell, S O	L 77	—, D	2014	—, J	1884		
Nevelius, L	P 45	—, C J	2018	—, B A F	1911		
Nieroth, C J	555	Norgren, A G	1892	—, A J	1914		
—, A J H	593	Norman, J	546	—, J	1944		
—, B D	661	Nornberg, A	1833	—, B J	1997		
—, B A C von	859	Norning, A	1889	—, B Å	2101		
Nils i Lanna	282	Norsten, J N	937	—, O J	2114		
Nilson, P G	2213	—, M	1718	—, C A	2212		
Nilsson, L	36	Norström, C J	2241	—, V E	2215		
—, J	132	—, V	2253	—, K G	2243		
—, E	133	Norwin, K G R	1583	—, H	2254		
—, B	136	Nossbom, P	81	—, G V	2278		
—, N	251	Numbers, O U von ..	849	—, O A	2296		
—, A	299	Nyberg, U E	2070	—, S O	2316		
—, B	306	Nyblaeus, G A	1057	Oscar Gustaf Adolf ..	1060		
—, A	314	Nybon, E A	959	Oskarsson, N E V ..	2074		
—, N H	1246	Nygren, C E	1095	Otter, G	320		
—, T O B	1279	—, C I	1205	Otterström, J	1754		
—, S H	A 43	—, O E	R 29	P			
—, K T	A 46	—, J F	1474	Palbitzki, A A	687		
—, A	1721	Nylén, K B R	2311	—, U A	749		
—, J	1786	Nymark, C G	2113	Palmfelt, C	605		
—, A S	2030	—, B E E	2319	Palmgren, J	338		
—, A G	2116	Nyquist, C-G	1215	Palmström, J R	476		
—, C J	2122	Nyrén, N	1826	—, A J	2119		
—, E G	2133	—, J	1973	Pantzloff, M	L 1		
—, N	2104	—, C	1995	Papke, C	762		
—, N T	2208	Nystadius, A E	1637	—, C O	920		
—, A V	2223	Nyström, A	1737	—, C	1757		
—, A	2230	O				Paufve, C	1860
Nisbeth, J F	758	Odéen, N O G	1150	Paulin, J A	1791		
—, H A R	1011	Odén, H F	1498	—, A	1794		
—, C H	1015	Ohlfeldt, G A	2038	—, A W	1898		
		Ohlsson, N	1932	—, K J R	2102		

Peder	L 6
Pederson, A	68
—, L	75
—, S	94
—, E	152
—, N	R 3
Peijron, C A de	772
Peipke, F	M 2
—, F	1788
Pendrich, V	319
Pentz, C J	L 42
Perner, D N von	636
Persson, O	30
—, O	59
—, M	121
—, A	135
—, J	194
—, C	202
—, A	222
—, O	246
—, P	252
—, S	256
—, O	300
—, P E	1550
—, L F	1558
—, E G	1630
—, C A	1931
—, I	2024
—, A	2262
Petersson, M N G	1473
Petri, C F	792
Petrus, N	P 14
Pettersson, J	1844
—, B H	2315
Pfaler, J A von	913
Piper, F	707
Piscator, P J E	L 60
—, B	1707
Pitscottie, C	55
Planting-Gyllenbåga, G E	325
Planting-Gyllenbåga, A G	995
Podolinus, G	177
Poignant, J	927
Posse, N	303
—, N	382
—, N	471
—, C	608
—, K	617
Post, A J R von	984
Prage, E V	1248
Primrose, A	38
Printzensköld, A J	787
Proschwitz, J G von	668
—, A F von	982
Prytz, L A	923
Pyttner, J	582
—, J	671

Q

Queckfeldt, E	227
---------------	-----

R

Radeloff, F	719
Radier, G	414
Ragne, I A A	2060
Ramberg, A B	2138
Ramberg, A B	2082
Ramstadius, E L	P 2
Ramström, H E	2136
—, E B H	2089
Ramzell, L J	663
—, L G	956
Rappholt, B G von	722
—, T von	731
—, J E von	779
Ratkind, A M	A 25
Refelt, J	57
—, V	283
Regnell, J S	1456
Rehbinder, R	366
—, B O	373
—, H J	393
—, R F	394
—, A H	612
Rehnskiöld, C G	344
Rehren, M von	358
Reimers, C F	1709
Reinholdsson, O	P 57
Rennerfelt, A F	917
—, Å M	1477
Renström, S	1948
—, J P	2001
Rench, J D	L 19
Reuterfeldt, E	335
Reuterskiöld, C G	832
Rhodin, C C	997
—, K A	1073
—, K B	1143
—, R R	A 38
—, S K F	1532
Ribbing, A	296
—, F	673
—, C	679
—, P	699
—, C	715
—, P	738
Richenberg, C	1719
Ridderschantz, C	610
Ridderstorm, C F	696
Rilby, E O P	1540
Rimnäs, R L	2069
Rinander, R L	L 72
Ringström, C G	1632
Rizelius, P M	P 50
—, A	P 60
Robsahm, E	1773
Rolander, L	487
—, A	1799
—, K G L	2048
Rolén, A L	1885
Rolff, A	1296
Ronge, I V A	1136
Roos, C G	413
—, N M	449

Roos, C G	452
—, K	458
—, A E	482
—, S	483
—, J F	686
—, L M	822
—, K	823
—, A	881
Rosen, A P von	811
Rosenbjelke, J	104
—, A	110
Rosenhöft, M C	735
Rosenstråle, S	58
Rosensvärd, J H	1025
Roslund, N O	2145
Rosqvist, S H	1529
Roth, C	A 37
Rotkirch, C M	831
Roupe, N A	697
—, J M	705
Rudberg, A	583
Rudebeck, S J M	1109
Rudenschöld, T G	739
—, T G G	1216
Rudqvist, O	1217
—, N	1223
Rudström, J	1968
Rune, A O	1166
—, C A	1169
—, E H	1171
Ruschenfelt, O V	552
Rutenskiöld, F	408
Ruus, J N	R 25
—, G A	1927
—, G A	2017
Ruuth, P	105
Rydberg, P A	A 34
—, N B	1468
Rydquist, G A	1240
Rykfors, A T L	1572
Ryman, J	1778
—, G R	2156
Ryning, E	51
Ryström, O	510
Rådberg, J	1247
—, L	1594
Ränksfält, N	1862
Røjne, I A E	1476
Rönnow, J L	L 26
Röök, J	A 19

S

Sahlgren, A	541
Sahlin, D A R	1104
—, A	1491
Sahlman, E F	A 51
Sahlström, R	2238
Salmenius, A G	A 30
Salsjö, L O	2308
Samuelsson, P	R 9
Sandberg, E B	2295
Sandelin, G E	1411
—, G A	2314

Sandels, C S	992	Silfverswärd, G	595	Stenström, N M	1140
Santen, S von	L 7	—, G V	654	Stierna, G	326
Sandström, T C J	A 50	—, J G	743	—, N	331
Sandwall, O O L	1450	Silve, J T	1641	—, A	410
Schagerbom, C	480	Silvén, F J	1955	Stiernflycht, N	493
Schagerlin, P	495	Simon, M	P 22 a	Stiernstolpe, C V	725
Schagerström, P	746	Sinclair, A	181	Stigsson, S L	1576
—, J D	1712	Sjödahl, F	1459	Stjernstedt, W C	1017
—, N W	1789	Sjögren, C E	1989	Strandberg, L	1783
Schantz, C J von	835	—, G V	2235	—, J J	1891
—, L A von	852	Sjöholm, L A	P 76	Strander, H L	1598
—, S F von	903	—, S G A	1567	Strandlund, O F	P 82
—, F A von	904	—, S Å H	1581	Stridbeck, A L E	L 63
Schau, A	52	Sjölander, P A	1301	Stridsberg, E A	A 42
Scheffer, C F	1016	—, E J M	1625	—, A	1812
—, C J W	1286	Sjöstedt, N J	P 69	—, L J	1853
—, C G I	1290	Skeppsgård, J	503	—, A	1895
Schenfelt, G O R	1147	—, M	506	Struberg, P J	426
Schenström, L A	1175	Skogh, V	634	—, J	441
Schildt, E J G	1189	—, G V	664	Ström, ...	1835
Schilling, A	424	Skoghäll, Å G D	1642	—, N	1871
Schmidt, S	27	Skoglund, L M	1260	Strömfelt, C G	501
—, B	61	—, M	2006	—, J C	607
Schröder, G A	695	Skotte, E	827	Strömlöf, A V	2265
—, G A	916	Skärman, M	1880	Strömmer, J	518
—, A F	1744	Sköld, K G	2233	Stuart, J	14
—, A	1772	Skörs, N	234	—, H	459
Schröderheim, G	839	—, N	339	—, F M	718
—, H O	1846	—, N	440	—, C G	775
Schulman, P V	907	Smälänning, J	519	—, G M	778
Schultz von Ascheraden, H C	692	Snickare, P	116	Styf, D	468
Schuman, H	164	Sotenberg, L	276	Styffe, L G	918
Schwabitz, A	L 46	Spak, N O	P 23	Stålhane, H	1151
Schybergson, M	817	Spangenberg, L M	1586	Stöör, A	196
Schyllander, N G	1126	Sparre, A	361	Sundby, C O W	P 81
—, E E	1921	—, J	479	Sundel, S H	846
Scullman, G H	1241	—, B	488	Sundeli, A L	1717
Sebenius, C V	1784	—, C	498	Sundelius, S J	P 56
—, C W	1859	Spens, G	714	—, K D	1514
—, B A	1870	—, C G	720	Sundell, A W	1857
—, J L	1888	Sperling, M	219	Sundholm, A B	1554
Secund, R	2083	—, C O	404	Svahn, K M	2049
—, A	2118	Spets, P	118	Svanquist, S G	2294
Segebaden, C O von	680	Spijk, N	264	Svanström, A I R	1055
Segelman, J	1828	Spolander, N H L A	1238	Svart, E L	P 40
Segerström, L	1917	Springer, K E V	2298	Swartz, B E S	1252
Sehman, B B	2062	Spång, P	494	Svedenstierna, J N	667
Selander, N J T	1035	Stackelberg, V	103	Sven	L 2
Sellblad, C O	1713	Staël von Holstein, M G	385	Sveno, B	P 12
Sellén, E G	964	Staël von Holstein, J G	425	Svenonius, E	1852
Serner, O H	1172	Stagnell, P E	L 53	Svenske, A	113
Settergren, T G L	1471	Stake, E	371	—, G	332
Setterquist, C G	P 51	—, J G	418	—, J	490
Setterström, H	511	Starenflycht, P J	534	—, J	496
—, J D	543	Stark, I	33	—, C G	1817
Seulenberg, J	329	Stawreberg, Å	1218	Svensson, J	111
Sewerin, B A S	1259	Steckman, P	416	—, L	114
Silfverhielm, C A F	768	—, J	417	—, J	143
Silfverhäst, J	400	Steen, D A	794	—, A	178
Silfverswärd, M	134	Stening, J	596	—, L	182
—, L	254	Stenius, O E	A 40	—, H	186
—, J	397			—, I	191
				—, N	236

Velamsson, A 291
 Welff, S A 1523
 Velin, J 1702
 —, J 1774
 Welinder, E B ..... L 71
 Vendel, K Y 1452
 Wendt, C E O 1174
 Wener, J 925
 Wennberg, E A G .. 1595
 Wennerbeck, Å A ... 1481
 Vennerberg, O L 1703
 Wennergren, N T W 1277
 Wennersten, C I 2240
 Wennerstierna, H C. . 724
 Wennerstrand, C G .. 2206
 —, J G 2236
 Wennérus, A M 991
 Verdier, B H O de .. 1433
 Werngren, O G F .. 1500
 Wernstedt, C 46
 —, G 272
 Verre, N 597
 Westberg, G A 2227
 Westblad, E B V 1569
 Wester, A M 887
 —, A M Th E 1127
 Westerberg, P ..... P 59
 Westergren, G E ... L 62
 Westerholm, A 1849
 Westerlind, K O 1601
 Westerlund, G H I .. 1157
 —, A G 1162
 Westfelt, G G S 1850
 Westfält, A F 1832
 Westman, H A ..... A 22
 —, O 1902
 Weslien, N J H 1627
 Wetterman, E ..... A 23
 Wetterstedt, C A A af 989
 Weylandt, E A 1907
 Vicken, H C von 747
 Widén, K G 2285
 Widing, K 1134
 Widmark, J E 745
 —, E 1726
 —, C N 1797
 Widstedt, A L 2032
 Widström, L A ..... L 38
 —, G A 1916
 Wiener, C V ..... L 41

Wijkander, A L T .. 983
 —, H R 1054
 Wikander, N 1187
 Wikland, C 1014
 —, T T 1022
 —, E M 1088
 Vikman, A 1742
 —, U 1643
 Vikström, P G 1705
 —, V 2222
 Willem, C J 1985
 Willners, E E ..... M 5
 Wiman, A 1294
 Winnell, J A 1037
 Winroth, E A 1090
 —, E G P 1190
 Wising, H 473
 Wistrand, R H 1159
 Vogel, P C 507
 —, E 1117
 —, C C 1207
 Wolcker, F W von .. 899
 —, C S H von 1831
 —, A L von 1939
 Wolffelt, H J 550
 —, G A 565
 —, C 598
 Wrangel, F O von.. 370
 —, J J 374
 —, C H 640
 —, C A 986
 Wrede, R G 689
 Wright, G J von 826
 Wulff, C 322
 —, G 851
 Wulffschmidt, J P von 662
 —, J M von 712
 —, L M von 766
 —, P P von 1704
 —, P G von 1715
 Wähl, P 1840
 Wälin, L 1825
 Wårnhjelm, G A 898
 Wårnschöld, J 377
 Wåseby, S M 2281
 Wåstfelt, A F 895

Y

Yxhammar, Å 1257

Z

Zackrisson, J V 2035
 Zandén, O 1925
 Zander, P A 1935
 Zeeh, E J 1113
 Zenius, N ..... P 18
 Zetterlund, P 941
 Zetterqvist, F O 2129
 Ziegler, H A J 1050

Å

Åberg, P E 2034
 Ågren, P E 1089
 Åhman, G V L 1426
 Åkerhielm, L 570
 —, C R 730
 —, F G 873
 Åkerman, K E 2042
 Ånell, Å G 1264
 Årn, A 1762
 Årman, J P 1965
 Åslund, C G 2288
 Åstrand, J O H .... R 32
 Åström, A O 2290

Ö

Öbby, E 1920
 Öberg, P 974
 —, C G 1729
 —, C F 1745
 —, J 1752
 —, A M 1841
 —, O B 2246
 Öfverberg, G A 2141
 Öhrling, J F ..... L 51
 Öman, E E D 1056
 Örn, J G O 965
 —, E L ..... L 67
 Örnberg, L 292
 Örneberg, A J 566
 Örneström, O 368
 Örnhage, E A 2242
 Örthberg, H I 2284
 Öselius, J ..... P 39
 Ösell, G 529
 Öster, P 1913
 —, J 1940

INNEHÅLL

Företal	V
Donatorer	VIII
Återblick på regementets historia intill år 1911	3
Bondehär och landsfänika	3
Stormaktstidens regemente danas	14
Regementet under Karl X Gustavs och Karl XI:s krig	26
Trupptjänsten på 1600-talet	29
Det vissa knektehållet och dess eldprov	32
Stagnation och tillbakagång efter det stora kriget	39
Stam och beväring på Varpnäs mo och Trossnäs fält	42
Unionskrisen år 1905	53
Regementschefer 1617—1911	66
Regementets segernamn	67
Regementets fanor	68
Närke-Värmlands regementes fanor	68
Värmlands regementes fanor	78
Regementet flyttar till Karlstad	86
Den sista tiden på Trossnäs fält	86
Fälttjänstövningarna i Västergötland 1912	93
Värmlands regemente kaserneras vid Sandbäcken	95
Regementet tager kasernerna i besittning — Minnesstenen	105
Under det första världskriget	113
Landstormen inkallas	113
Övningar och tjänstgöringsförhållanden	117
Mellan två världskrig	121
Regementet hotas till sitt bestånd men överlever	121
Traditionen hålles uppe	134
Beredskapstiden under andra världskriget	143
Bakgrunden	143
Aprilkrisen 1940 och dess följder	148
De långa och många beredskapsåren	169

Trossnäs fälts renässans	213
Regementet år 1950	222
Fredsorganisation	222
Regementets personal	228
Beväpning och materiel	238
Förläggning och förplägnad	241
Övningsområde och utbildningsanordningar	247
Regementsmuseum	250
Föreningsväsende	254
Personalvård	265
Nämnder	270
Regementets inre liv	274
Krigsorganisation	278
Regementet och den frivilliga försvarsrörelsen i Värmland	281
Hemvärnet i Värmland	281
Den frivilliga befälsutbildningsrörelsen i Värmland	289
Regementet och landskapen	299
Källor och litteratur till texten	308
Levnadsteckningar 1617—1950	313
Regementschefer	315
Officerare på stat, reservstat och i reserven	338
Präster (P)	434
Auditörer och krigsdomare (A)	438
Läkare	443
Regementsskrivare och regementsintendenten (R)	448
Musikdirektörer (M)	451
Reservofficerare	453
Underofficerare	460
Musikunderofficerare	483
Förrådsförvaltare	486
Förrådsvaktmästare	487
Civilmilitär personal	488
Reservunderofficerare	489
Förklaring till förkortningar	493
Beteckningssätt för ordnar och medaljer m. m.	496
Personregister till levnadsteckningarna	498

BILDER OCH PLANER

H. M. Konung Gustav V (färgbild) som kronprins	Försättsplansch	Överste Ugгла tager emot på kasern- gården	107
Mönsterrulla för landsfänikan i Värm- land och Dalsland	10	Regementets officerskår 1913	110
Rulla från Erik XIV:s tid	12	Minnesstenen vid kanslihuset	112
Hertig Karl Filip	18	Arvid Emil Ugгла	114
Hertig Karl Filips tornrustning	19	En söndagsmiddag på Trossnäs	116
Regementets tåg genom Nordeuropa..	22	Den första kokvagnen	117
Regementsbössa för officerare	35	Gösta Leijonhufvud	122
Uppbådsfana för Karlskoga härad ...	37	Claës Axel Klingenstierna	123
Urval av uniformsbilder (i färg)	38	Thord Richard Evers	124
Carl Cederström	43	Regementets minnessten på Trossnäs fält	135
Karta över regementets stånd	44	Regementsjubileet 1926	137
Otto August Malmborg	46	Soldattorpet vid Sandbäckstjärnet ...	138
Dubbelvedett	47	De sista indelta soldaterna vid Livkom- paniet	139
Carl Otto Nordensvan	54	Minnesfesten vid Narva 1936	141
Utrustning år 1905	57	Fredrik Grevillius	144
Fort Rhodin	58	Lottor som tornsvalor	145
Fort Edgren	59	Landskapsbild från norra Värmland..	146
Pansartåget	60	Norrmännen i Ärjäng 1940	151
Fort Kinberg	61	Landstorm och lottor	153
Befästningarna vid Häljeboda	63	Järnvägstransport	154
Den neutrala zonen	64	III. bat. på marsch till gränsen	156
Kompanifana m/1674	71	Gränsen uppnådd	157
Livfana m/1686	72	Befästningsarbetena börja	159
Kompanifanor m/1686	73 o 75	Säffle lottakår utspisar	161
Kompanifanor m/1766	76	Diagram över styrkeförhållandena i Värmland 1940—1945	172
Bataljonsfana m/1814 (i färg)	78	Övningarna med Iv börja	175
Projekt till bataljonsfana 1849	78	Sjuktransport med hästbårar	176
Bataljonsfana m/1849	81	Skidmarsch	179
Bataljonsfana m/1850 (i färg)	82	Stridsvagnshinder	182
Regementsfana m/1912 (i färg)	82	Fältbibliotek	189
Kartor av Trossnäs fält 1912	87	Fältlivets behag	194
Bilder av Trossnäs fält	88	En ny bekantskap för värmlänningen	198
De gamla knektarna defilera 1912 ..	89	Diagram över depåns organisation ..	204
Konungen mottager hederskompaniet	90	Nya officersmässen på Trossnäs fält	215
H. M. Konungen 1912	91	Matsalsbaracken	216
Kungakannen	92	Väg i Södra lägret	217
Planbild av kaserner och övningsom- råde 1913	97	Stambaracken i Södra lägret	218
Vy av kasernerna 1913	101		

Manskapsbaracken i Norra lägret	221	Regementets segrande lag i Dagblads- stafetten 1946	259
Tygverkstaden	223	Episoder från kompanistafetten	260
Skrädderiverkstaden	225	En av boksalarna i regementsbiblio- teket	268
Skomakeriverkstaden	225	Läs- och skrivrum för manskap	269
Interiör från sjukhuset	226	Kungl. Värmlands regementes för- tjänstplakett	274
Trappuppgång i sjukhuset	226	Kungl. Värmlands regementes officers- kärs minnesplakett	275
Regementets kassaavdelning	227	Soldathemmet i Karlstad	276
Officerskåren 1950	230	Sandbäcken	277
Underofficerskåren 1950	231	Sandbäckssudden	278
Underbefälskåren 1950	232	Karta över värmländska hemvärnet . .	282
Musikkåren 1950	233	Värmlands hemvärns fanborg 1947 . .	286
Soldaten nr 112 på Liv Sten och hans hustru	235	Överste Lindqvist i spetsen för den 1100 man starka hemvärnsbataljonen	287
Tvättbyte i centrala utrustningsförrådet	236	Visnums hemvärnsområdes lag i riks- hemvärnstävlingen 1948	288
Värmlands inskrivningsområde 1950 . .	237	Från Värmlands befälsutbildningsför- bunds lägerkurs i Gräsmark 1950 . .	292
Regementets vapen	239	Från "propagandadagen" i Bograngen den 6. juni 1948	296
Motorverkstaden	241	Signaljänstutbildning i Gräsmark . . .	297
Underbefälsmässen	242	Tältläger vid det nedbrunna Karlstad 1865	300
Manskapets marketenteri	243	"Regementets dag" i Åmål 1949	303
Underofficersmässens stora sal	244	Eda skans i sitt nuvarande skick	305
Honnörssalen i officersmässen	244	Sockel med grundplan till Eda skans . .	306
Monter i officersmässens korridor . .	245	Porträtt till levnadsteckningarna	315
Matsals- och marketenteribyggnader . .	245		
Sommarmarketenteriet	246		
Regementets övningsområde 1950	248		
Interiörer av Regementsmuseum	250		
Regementets kommunionskärl	252		
Militär instruktionsduk	253		
Gymnastikuppvisning	258		